LENIN

OPERE COMPLETE

www.dacoromanica.ro

Proletari din toate țările, unifi-vă!

LENIN

OPERE
COMPLETE

52

www.dacoromanica.ro

TRADUCEREA ÎN LIMBA ROMÂNĂ
APARE ÎN URMA HOTĂRÎRII C.C.
AL P.C.R. EA A FOST ÎNTOCMITĂ
DUPĂ ORIGINALUL ÎN LIMBA RUSĂ,
ED. A V-A

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

OPERE COMPLETE

EDIŢIA A DOUA

EDITURA POLITICĂ
BUCUREŞTI — 1969

www.dacoromanica.ro

INSTITUTUL DE MARXISM-LENINISM
DE PE LÎNGĂ C.C. AL P.C.U.S.

V. I. LENIN

VOL.

52

Scrisori

Noiembrie 1920 — iunie 1921

EDITURA POLITICA
BUCUREŞTI — 1969

www.dacoromanica.ro

PREFAȚĂ

Volumul 52 al Operelor complete ale lui V.I. Lenin cuprinde scrisori, bilete, telegrame, telefonograme scrise în perioada noiembrie 1920—iunie 1921. Ele sînt strîns legate de scrierile sale incluse în volumele 42, 43 și, parțial, 44 ale ediției de față, pe care le completează.

Aceste documente reflectă noua perioadă istorică în viața statului sovietic, care a început după zdrobirea principalelor forțe ale intervenționiștilor străini și ale contrarevoluției interne, cînd pe primul plan s-au pus din nou sarcinile construcției socialiste pașnice. În condițiile ruinei economice, ale unei acute crize de alimente și combustibil și ale unor serioase dificultăți politice, V.I. Lenin definește căile trecerii de la „comunismul de război" la noua politică economică, îndrumează eforturile spre traducerea în viață a măsurilor trasate de partid și guvern pentru înfăptuirea noii politici economice.

Construcția socialistă pașnică se desfășura în condițiile unei grele situații internaționale. Imperialiștii continuau să urzească planuri pentru noi aventuri militare împotriva statului sovietic. Ei căutau prin toate mijloacele să îngreuieze lupta dusă de poporul sovietic împotriva ruinei, să împiedice Țara sovietică să-și normalizeze relațiile cu celelalte state. În aceste condiții, guvernul sovietic, prezidat de V.I. Lenin, a manifestat o permanentă preocupare pentru întărirea capacității de apărare a țării. A avut loc o continuă consolidare a

www.dacoromanica.ro

uniunii politice a R.S.F.S.R. cu celelalte republici sovietice, s-a statornicit și s-a adîncit colaborarea economică între ele.

Sarcina principală a noii politici economice era să asigure o alianță trainică între clasa muncitoare și țărănime, ca principiu suprem al dictaturii proletariatului — care stă la baza Puterii sovietice —, întrucît nu se poate construi cu succes socialismul fără a atrage în această operă întreaga țărănime muncitoare. Elaborînd noua politică economică, V.I. Lenin a indicat formele concrete de legătură economică între oraș și sat, a trasat căile de refacere a tuturor ramurilor economiei naționale și de construire a temeliei societății socialiste.

Trecerea la noua politică economică prevedea înlocuirea predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole printr-un impozit în natură și aplicarea altor măsuri menite să constituie un stimulent pentru dezvoltarea gospodăriei țărănești și sporirea producției agricole; toate acestea aveau să creeze la rîndul lor condițiile necesare pentru refacerea industriei. Soluționarea de către V.I. Lenin a acestei sarcini complexe a fost rezultatul unei analize multilaterale a situației politice și economice a țării, precum și al unei profunde cunoașteri a condițiilor în care se afla gospodăria țărănească. V.I. Lenin discuta în mod amănunțit cu țăranii care-l vizitau, se interesa de starea de lucruri la sate, căuta să afle care e părerea lor despre căile de ridicare a agriculturii. În volumul de față sînt publicate materiale în legătură cu discuțiile purtate de el în februarie—martie 1921 cu țăranii I.A. Cekunov, A.R. Șaposnikov și T.G. Kondrov.

În februarie, V.I. Lenin, pornind de la unele calcule concrete privind resursele alimentare ale țării, i-a propus lui A.D. Țiurupa, comisarul poporului pentru aprovizionare, să studieze posibilitatea ca în R.S.F.S.R. „să desființăm complet sistemul de predare obligatorie a surplusurilor de produse agricole începînd de la 15.III sau de la 1.IV, și pînă la 1.IX sau pînă la 15.VIII *să experimentăm n o u l s i s t e m*“ (p. 94).

www.dacoromanica.ro

În prima jumătate a lunii martie 1921 a avut loc cel de-al X-lea Congres al P.C.(b) din Rusia, care a marcat trecerea, de importanță istorică, a țării la noua politică economică și a soluționat definitiv problema înlocuirii predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole printr-un impozit în natură. La acest congres, V.I. Lenin a prezentat raportul cu privire la înlocuirea predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole printr-un impozit în natură și a luat cuvîntul în legătură cu alte probleme, dintre cele mai importante, înscrise pe ordinea de zi.

O serie de documente cuprinse în acest volum arată cît de mare atenție acorda V.I. Lenin traducerii în viață a măsurilor legate de înfăptuirea noii politici economice. El cere lucrătorilor din Comisariatul poporului pentru agricultură să elaboreze cu mare atenție problemele care privesc impozitul și își exprimă temerea că ei nu apără în suficientă măsură interesele țăranilor (vezi p. 207); totodată, el sprijină o propunere privind lărgirea drepturilor comitetelor țărănești pentru îmbunătățirea producției agricole și arată că e necesar ca această problemă să fie grabnic soluționată de Consiliul Comisarilor Poporului și de C.E.C. din Rusia (vezi p. 212).

V.I. Lenin s-a preocupat în permanență de ridicarea agriculturii, de creșterea productivității ei. Într-o scrisoare adresată lui I.A. Teodorovici, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură, el propunea „să impulsionăm acum energic dezvoltarea creșterii vitelor pentru carne" și sublinia importanța deosebită pe care o au, în acest sens, sovhozurile din apropierea orașelor (p. 317). Într-un alt document, el însărcina pe secretară să-i procure materiale în legătură cu bogățiile din Ținutul sud-est și-i atrăgea atenția, în special, asupra materialelor privind fabricarea zahărului din sfeclă, combinată cu creșterea oilor și vitelor în stepa Salsk (vezi p. 117—118).

Lupta împotriva secetei era privită de V.I. Lenin ca o importantă sarcină a întregului popor (vezi p. 185—186). Din inițiativa lui a fost adoptată o hotărîre a Consiliului Muncii și Apărării în care lupta împotriva secetei era

www.dacoromanica.ro

considerată ca „o problemă de importanță primordială pentru viața agricolă a țării, iar măsurile întreprinse în această direcție — ca fiind de primă urgență".

Un mare grup de documente cuprinse în acest volum este consacrat problemelor privind consolidarea legăturii dintre oraș și sat, așezării schimbului de mărfuri dintre oraș și sat pe baze echitabile. Pentru crearea fondului de mărfuri necesar era foarte important să se organizeze în cel mai scurt timp și să se sporească la maximum producția industriei ușoare, și V.I. Lenin acorda o mare atenție procurării de materii prime și combustibil, pentru a pune în funcțiune întreprinderile cele mai importante. Din inițiativa lui, la o serie de ședințe ale Consiliului Muncii și Apărării și Consiliului Comisarilor Poporului, la care au participat reprezentanți ai principalelor comisariate, s-au adoptat hotărîri în legătură cu necesitățile urgente ale fabricilor din raionul Ivanovo-Voznesensk (vezi p. 12, 153—154).

În acea perioadă, cînd Țara sovietică dispunea de resurse materiale modeste, cînd se afla într-o stare de ruină și sărăcie, mijloacele reduse ale statului nu puteau fi dispersate în numeroasele lui întreprinderi. Era necesar ca toate eforturile poporului să fie concentrate în sectoarele hotărîtoare ale construcției, în întreprinderile cele mai rentabile și mai necesare, care puteau să obțină în cel mai scurt timp cele mai însemnate rezultate economice. Și Lenin cerea ca „imediat, fără a pierde o zi sau o oră, *desprindeți* **ce e mai important,** un minimum de întreprinderi, și **puneți-le pe picioare**" (p. 85).

Documentele incluse în volumul de față demonstrează cît de realist și de concret concepea V.I. Lenin traducerea în viață a planului GOELRO, căruia îi acorda întotdeauna o mare atenție, subliniind rolul lui uriaș în crearea bazei tehnice-materiale a socialismului. El îi propunea lui G.M. Krjijanovski să fixeze ordinea de urgență a sarcinilor privind electrificarea țării, pornind în fiecare etapă de la forțele și mijloacele concrete existente. Nu este de ajuns — arăta V.I. Lenin — să demonstrezi că electricitatea economisește combustibil. „*Trebuie dovedit*

www.dacoromanica.ro

totodată că a c e a s t ă cheltuială *este necesară* **pe anul 1921—1922,** *cînd va trebui să facem față* unei mari lipse de cereale și de combustibil" (vezi p. 159). Ca un prim pas în direcția electrificării, Lenin considera că e necesar ca în fiecare județ să fie instalată de urgență cel puțin o uzină electrică, care să devină un centru de instruire și propagandă în domeniul electricității (vezi p. 41).

O serie de scrisori, bilete și telegrame ale lui V.I. Lenin sînt consacrate luptei împotriva foametei. În aceste documente s-au reflectat toate măsurile mai importante luate de partid și de guvernul de atunci pentru asigurarea populației cu alimente: îmbunătățirea transportului de produse alimentare din guberniile cerealiere, lupta împotriva comerțului cu desaga, crearea unui fond de mărfuri pentru schimbul cu cereale, achiziționarea de produse agricole din străinătate, dezvoltarea gospodăriilor din apropierea orașelor, îmbunătățirea muncii organelor din domeniul aprovizionării și justa repartizare a alimentelor.

Numeroase materiale incluse în acest volum sînt consacrate lichidării crizei acute de combustibil. Printre ele se enumeră documentele privind intensificarea transportului de combustibil pe căile ferate, repararea și folosirea cît mai rațională a cisternelor, dezvoltarea exploatărilor miniere, petroliere și forestiere. Stimulînd și sprijinind formele de producție cele mai înaintate, V.I. Lenin a acordat o mare atenție exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă. El urmărea în permanență și controla lucrările legate de comenzile Întreprinderii pentru explcatarea hidraulică a turbei, insista să fie îndeplinite cu strictețe toate hotărîrile privind asigurarea acestor lucrări urgente cu materiale, produse alimentare și valută.

Trecerea la noua politică economică, la noile forme de gospodărire și la noile forme de legătură între oraș și sat făcea să fie necesară reorganizarea conducerii economiei naționale și perfecționarea aparatului de stat. Un vast program de reorganizare a aparatului de stat și economic a fost elaborat de V.I. Lenin în „Instrucțiuni ale Consiliului Muncii și Apărării către instituțiile sovie-

www.dacoromanica.ro

tice locale", în care se indicau căile concrete de dezvoltare a celor mai importante ramuri ale economiei naționale, se defineau sarcinile de căpetenie ale activității instituțiilor sovietice și economice în noile condiții, se sublinia în mod deosebit necesitatea de a stimula prin toate mijloacele inițiativa organelor locale (vezi Opere complete, vol. 43, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 271—298). În volumul de față se publică o serie de documente care arată cît de minuțios a pregătit V.I. Lenin aceste „Instrucțiuni ale Consiliului Muncii și Apărării", supunînd proiectul lor unei ample discuții și cerînd tuturor comisariatelor poporului să-și trimită neapărat observațiile și propunerile lor.

Sarcinile construirii pașnice a socialismului făceau să fie necesară introducerea cu perseverență a principiilor planificării în viața economică a statului sovietic. În primăvara anului 1921 a fost creat din inițiativa lui V.I. Lenin un centru unic de planificare al țării — Comisia de stat a planificării (Gosplan). În volum sînt publicate o serie de scrisori adresate lui G.M. Krjijanovski, președintele Comisiei de stat a planificării, din care se vede cît de mult se ocupa V.I. Lenin de activitatea acestui important organ al statului sovietic.

Documentele cuprinse în acest volum sînt o mărturie elocventă a marii importanțe pe care o acorda V.I. Lenin organizării judicioase și stilului de muncă al instituțiilor de partid, sovietice, economice etc.; el considera necesar ca unele cadre de partid să fie transferate în sectorul economic și arăta că „trebuie să întărim aparatul Comitetului Central și să-l *apropiem* de organele locale" (vezi volumul de față, p. 258) și cerea ca „cei ce dețin funcții administrative (din partea Comitetului Central) să antreneze organele locale, să controleze, să facă instructaj" (p. 258).

V.I. Lenin lupta împotriva activității birocratice, cerea să se aplice principiul participării colective la elaborarea hotărîrilor mai importante și în același timp insista asupra respectării principiului răspunderii personale, care constă în aceea că „o anumită persoană

www.dacoromanica.ro

răspunde în întregime de o anumită muncă" (p. 25), lupta în mod consecvent pentru respectarea riguroasă a disciplinei de partid și de stat, a legalității socialiste. El îi învăța pe toți și, prin exemplul său personal, le arăta cum trebuie urmărită aplicarea hotărîrilor adoptate, cum să fie stimulați lucrătorii care s-au evidențiat în munca lor, ținînd seamă, la repartizarea cadrelor, de calitățile reale ale fiecăruia.

V.I. Lenin lupta cu hotărîre împotriva atitudinii lipsite de conștiinciozitate în îndeplinirea sarcinilor, împotriva formalismului, birocratismului și neglijenței, împotriva adoptării de hotărîri pripite, nechibzuite. El arăta cum trebuie dusă o luptă permanentă, sistematică împotriva birocratismului, recomanda ca în această luptă să fie atrași în mai largă măsură muncitorii, combătea părerea greșită a acelora care credeau că birocratismul poate fi nimicit dintr-o dată, dintr-o singură lovitură, printr-un atac frontal.

Transpunerea în viață a programului de refacere economică a țării se înfăptuia în condițiile unei aprige lupte duse de partidul comunist împotriva a tot felul de opoziționiști care încercau să submineze unitatea rîndurilor partidului. V.I. Lenin îi combătea cu toată dîrzenia pe toți cei ce încercau să discrediteze sau să pună la îndoială justețea drumului trasat de partid, cerea să se ia măsuri drastice „împotriva calomniatorilor, care nu se duc la Comisia de control și care, sub pretext că fac observații «critice», debitează acuzații calomnioase" (p. 101—102). El dezvăluia în permanență și în mod perseverent întregul pericol pe care-l prezentau acțiunile antipartinice ale fracționiștilor. În acest volum se publică o lungă scrisoare adresată de V.I. Lenin lui I.H. Lutovinov, unul dintre conducătorii „opoziției muncitorești", căruia îi explica cu multă răbdare semnificația greșelilor lui și îi arăta cît de dăunătoare erau concepțiile lui, care veneau în contradicție cu linia partidului.

V.I. Lenin cerea să fie îndeplinite cu toată stricteța hotărîrile partidului, care sînt obligatorii pentru toți membrii P.C.(b) din Rusia, lupta împotriva frazeologiei

www.dacoromanica.ro

pseudorevoluționare (de pildă, în problema concesionării unor întreprinderi), combătea concepția periculoasă potrivit căreia, cum observa el, totul „se reduce la dăunătorul «nu ne e frică de nimic», «o scoatem noi la capăt» și la alte absurdități de acest gen, care sînt cu atît mai periculoase cu cît sînt prezentate, de cele mai multe ori, într-o formă «pur comunistă»“ (p. 138). El lupta în permanență împotriva tendințelor înguste, locale, ce se manifestau în activitatea unor lucrători care puneau interesele regiunilor „lor“ mai presus de interesele întregului popor.

Un loc important ocupă în acest volum materialele consacrate problemelor dezvoltării culturii și științei, pe care V.I. Lenin le considera ca fiind în legătură indisolubilă cu sarcinile construcției economice a țării.

El surprindea cu perspicacitate tot ce era nou și cu perspective deosebite în dezvoltarea științei și tehnicii, atrăgea atenția specialiștilor și lucrătorilor din economie asupra unor descoperiri științifice care păreau să aibă doar un caracter particular, recomanda ca ele să fie privite de pe pozițiile intereselor generale, statale, și să fie apreciate atît din punctul de vedere al avantajului economic imediat, cît și din acela al direcțiilor generale ale dezvoltării industriei și agriculturii. Citind în revista „Nefteanoe i Slanțevoe Hozeaistvo“ o notă „Despre înlocuirea prăjinilor metalice cu mortar de ciment la forarea sondelor petroliere“, V.I. Lenin i-a trimis chiar atunci, imediat, lui I.M. Gubkin, la Direcția generală a petrolului, o scrisoare în care spunea: „Și dv. îngropați o noutate ca asta într-o mică notă publicată de o revistă arhisavantă, pe care în R.S.F.S.R. e în stare s-o priceapă cel mult un om dintr-un milion. De ce n-ați adus acest procedeu la cunoștința tuturor? De ce n-ați publicat această știre în ziarele de mare tiraj? De ce n-ați numit o comisie de practicieni? De ce n-ați prezentat Consiliului Muncii și Apărării propuneri menite să încurajeze această acțiune?“ (p. 273).

V.I. Lenin a ridicat chestiunea necesității de a planifica și coordona activitatea inventatorilor pe scara întregii țări. El cerea să se facă ordine într-un domeniu atît de

www.dacoromanica.ro

important cum este acela al examinării și înregistrării invențiilor prezentate. În acest sens, un interes deosebit prezintă scrisoarea — care se publică acum pentru prima oară — „Către serviciul invenții din secția știință și tehnică a Consiliului economic superior", în care V.I. Lenin trasează acestei instituții o serie de sarcini concrete în legătură cu organizarea activității acestei secții (vezi p. 9).

O importanță deosebită a acordat V.I. Lenin dezvoltării științelor sociale. El dă indicații să se strîngă toate lucrările apărute și fotocopiile documentelor întemeietorilor marxismului — acțiune care a stat la baza înființării Institutului K. Marx și F. Engels —, dă unele sfaturi lui M.N. Pokrovski în legătură cu modul cum trebuie întocmit un manual popular de istorie a Rusiei și cum trebuie predată istoria, face o serie de observații principiale — deosebit de valoroase pentru științele istorice — pe marginea unei broșuri a lui B. Kun, „De la o revoluție la alta" (acest document se publică acum pentru prima oară — vezi p. 44).

O serie de scrisori și bilete din acest volum sînt consacrate problemelor privind îmbunatățirea activității Comisariatului poporului pentru învățămînt și a instituțiilor de învățămînt superior, precum și altor probleme ale construcției culturale (ocrotirea valorilor artistice, editarea unui atlas școlar și a unui dicționar al limbii ruse moderne). V.I. Lenin sprijinea în permanență curentul realist în artă și căuta să prevină înclinarea spre futurism a unor oameni de artă. Într-o scrisoare adresată lui M.N. Pokrovski, el scria: „... Vă rog ... să dați sprijin în lupta împotriva futurismului etc. ... Nu s-ar putea găsi niște *a n t i*futuriști de nădejde?" (p. 200). Combătînd tendințele pseudoinovatoare ale proletcultiștilor, teoriile lor fanteziste, V.I. Lenin urmărea în același timp cu o deosebită atenție manifestările adevăratei creații proletare. Astfel, el a apreciat pozitiv activitatea a o serie de scriitori din Ivanovo-Voznesensk, subliniind că acesta este „cercul poeților *c u a d e v ă r a t* proletari" (p. 63).

www.dacoromanica.ro

Volumul de față conține numeroase documente cu privire la activitatea statului sovietic în domeniul politicii externe. Ele ne arată în mod grăitor cu cîtă perseverență a militat guvernul sovietic pentru promovarea unei politici externe de pace, pentru stabilirea de relații comerciale cu toate țările și în primul rînd cu țara care se situa în fruntea lumii capitaliste — Statele Unite ale Americii.

Într-o scrisoare adresată lui W. Vanderlip la 17 martie 1921, V.I. Lenin scria: „Dv. știți cît de mare importanță acordăm noi viitoarelor noastre relații de afaceri cu America“ (vezi p. 108). La propunerea lui V.I. Lenin (vezi p. 114), guvernul sovietic a luat inițiativa și, în martie 1921, a înaintat guvernului S.U.A. o notă în care își exprima dorința de a stabili relații comerciale între cele două țări, și a propus, în acest scop, să trimită în America o delegație specială. Dar, pe vremea aceea, un asemenea act amical nu s-a bucurat de un răspuns favorabil din partea guvernului S.U.A.

V.I. Lenin a pus în fața lui G.V. Cicerin, comisar al poporului pentru afacerile externe, „problema, urgentă și deosebit de importantă, a încheierii unui acord comercial cu Anglia“ (p. 15), iar după încheierea acordului anglo-sovietic a arătat că e necesar ca prevederile lui să fie îndeplinite întocmai în mod riguros (vezi p. 313, scrisoarea adresată lui D.I. Kurski; acest document se publică acum pentru prima oară). El manifesta un mare interes pentru tratativele duse de Comisariatul poporului pentru comerțul exterior în vederea obținerii unui împrumut în Suedia și cerea să se depună eforturi pentru încheierea unui acord prin care să se obțină un împrumut în condiții acceptabile și în alte țări, de pildă în Italia (vezi p. 106, scrisoarea adresată membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia; acest document se publică acum pentru prima oară).

O mare atenție acorda V.I. Lenin statornicirii unor relații prietenești cu țările Orientului. Un exemplu de bune relații interstatale, bazate pe respect și încredere reciprocă, îl constituie relațiile Rusiei Sovietice cu Tur-

www.dacoromanica.ro

cia și Afganistan care au fost stabilite în această perioadă. O mărturie în acest sens sînt mesajele — publicate în acest volum — adresate de șeful statului sovietic lui Mustafa Kemal, președintele Marii Adunări Naționale a Turciei, și lui Amanulla-han, emirul Afganistanului. În aceste documente se exprima satisfacția pentru bunele relații existente între țările respective. Bunăoară, în mesajul adresat lui Amanulla-han se spunea: „Între Afganistan și Rusia nu există probleme de natură să provoace divergențe sau să arunce o umbră cît de mică asupra prieteniei ruso-afgane“ (p. 354).

Un grup de documente este consacrat stabilirii de relații comerciale cu unele state și politicii de concesiuni a statului sovietic.

Cîteva scrisori se referă la probleme privind mișcarea comunistă internațională. În aceste scrisori se reflectă imensa activitate desfășurată de V.I. Lenin pentru pregătirea Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste: participarea lui la elaborarea celor mai importante hotărîri ale congresului, strîngerea de materiale în legătură cu situația din partidele comuniste și socialiste din străinătate, convorbiri cu delegații. Lenin a dezvăluit greșelile oportuniste ale celor de dreapta, ca și greșelile sectare ale celor de stînga. În acest volum se publică pentru prima oară un important document al lui V.I. Lenin, „Observații pe marginea proiectelor de teze cu privire la tactică, întocmite în vederea Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste. Scrisoare către G.E. Zinoviev“. În acest document, V.I. Lenin examinează principalele teze ale tacticii partidelor comuniste, critică greșelile celor „de stînga“, îi previne asupra riscului unor hotărîri pripite și nechibzuite, asupra pericolului de a se izola de mase. „Tactica Internaționalei Comuniste — explică Lenin — trebuie să se bazeze pe următoarele: luptă neîncetat și sistematic pentru cîștigarea *majorității clasei muncitoare* în primul rînd *înăuntrul* vechilor *sindicate*. Atunci victoria ne va fi asigurată indiferent de turnura pe care ar lua-o evenimentele“

www.dacoromanica.ro

(p. 279). Documentele din această perioadă ne arată cu cîtă consecvență și tenacitate lupta V.I. Lenin pentru întărirea partidelor comuniste, pentru o cît mai strînsă coeziune în rîndurile lor, pentru unitatea mișcării comuniste internaționale.

În volumul de față se tipăresc 490 de documente, care în edițiile anterioare n-au fost incluse în Operele lui V.I. Lenin; dintre acestea, 99 se publică acum pentru prima oară (în cuprins ele sînt marcate cu asterisc).

Institutul de marxism-leninism
de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.

www.dacoromanica.ro

V. I. LENIN
1921

www.dacoromanica.ro

1920

1

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

6.XI

G.M.,

E vorba de un lucru deosebit de important. Comisia noastră[1] (la a cărei şedinţă, mi se pare, ai fost invitat şi d-ta; printr-o hotărîre anterioară?) se întrunește *mîine* (sau în ziua de 8/XI dimineața).

Proiectul subcomisiei (pe care-l anexez aici) trebuie examinat, în prealabil, cu toată atenţia.

În el nu se află nimic din GOELRO!

După părerea mea, s-a procedat greşit; căci ce valoare mai au, *fără planul de electrificare*, toate „planurile" (şi toate „comisiile de planificare" şi „programele de planificare")? Nici o valoare.

La drept vorbind, ar trebui ca GOELRO să fie singurul organ de planificare pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului, dar nu putem pune problema într-o formă aşa directă, brutală, şi nici n-ar fi just. Trebuie să ne gîndim bine (repede, pînă mîine) cum să procedăm.

Poate că ar fi bine ca: 1) preşedintele GOELRO-ului să facă parte, cu drept de vot consultativ, din *secţia economică* a Micului Consiliu al Comisarilor Poporului;

2) să facem din GOELRO o comisie *permanentă* pe lîngă **Consiliul Comisarilor Poporului,** deoarece ea pregăteşte *şi înfăptuieşte* — şi trebuie să înfăptuiască — electrificarea atît pentru Consiliul economic superior, cît şi pentru Comisariatul poporului pentru agricultură, pentru Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie **e t c .;**

www.dacoromanica.ro

3) *toate* comisiile de planificare de pe lîngă comisariatele poporului să fie legate de GOELRO şi să-i fie subordonate lui. Dar cum?

Să înfiinţăm încă o comisie *p e l î n g ă* GOELRO, care să fie alcătuită din preşedinţii *t u t u r o r* comisiilor de planificare? Sau cum altfel?

Cheamă-mă la telefon, după ce citeşti aceste rînduri. Iar *p r o c e s u l - v e r b a l* (al şedinţei din 5.XI *a subcomisiei) t r i m i t e - m i - l î n a p o i astăzi, nu m a i t î r z i u d e o r e l e 10* seara.

Al d-tale, *Lenin*

Scrisă la 6 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1924, în cartea: G.M. Krjijanovski. „Schimbul de mărfuri şi munca de planificare". Moscova

Se tipăreşte după manuscris

2

CĂTRE S.P. SEREDA

6.XI.1920

Tov. Sereda,

Consider că articolaşele lui Mihelson trimise de dv. prezintă o importanţă cu totul deosebită[2].

De aceea este necesar ca:

1) ele (după ce vor fi puse la punct sub raport stilistic, contopite într-un singur articol şi revăzute) să fie trimise numaidecît la *„Izvestiia"* şi la *„Pravda"*;

2) să fie însoţite de o postfaţă scrisă de *d u m n e a v o a s t r ă*, în care să trageţi concluzii *(de ordin practic);*

3) să se trimită la *R O S T A* un scurt extras, care să fie difuzat în întreaga Rusie;

4) să inseraţi neapărat toate astea în: α) raportul tipărit, care va fi întocmit de dv. pentru congresul Sovietelor din 20.XII, şi β) în raportul dv. verbal (esenţa şi concluziile *p r a c t i c e).*

www.dacoromanica.ro

Trebuie ca toate astea să fie dinainte pregătite şi ca specialiştii să fie puşi *din vreme* să facă toate lucrările pregătitoare pentru raportul dv.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

3

CĂTRE MICUL C.C.P.

Către Micul Consiliu:

Briuhanov nu este de acord.

Nu se pot decreta *asemenea* lucruri fără aprobarea precisă a lui Briuhanov, dată *în scris* pentru fiecare caz în parte[3].

6.XI *Lenin*

Scrisă la 6 noiembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

4

CĂTRE I.E. RUDZUTAK, A.I. RÎKOV ŞI M.P. TOMSKI

Pentru *Rudzutak*

\+ Rîkov
Tomski

Dacă nu sînteţi mulţumiţi de tezele cu privire la mişcarea sindicală[4], atunci prezentaţi

numaidecît

amendamente sau formulaţi alte teze.

Fără întîrziere.

Lenin

Scrisă nu mai tîrziu de 8 noiembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

5

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL EKATERINBURG, BIROULUI REGIONAL URAL AL C.C. AL P.C.(B) DIN RUSIA, CONSILIULUI ARMATEI I A MUNCII*

Ekaterinburg, comitetul executiv gubernial, biroul regional, consiliul Armatei I a muncii

Prin prezenta dispun să fie numaidecît eliberate clădirile universității care au fost ocupate. Pe viitor nici un fel de clădire a universității nu va putea fi ocupată decît pe baza unei dispoziții date de Direcția generală a spațiului locativ[5].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
Lenin

Scrisă la 10 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

6

CĂTRE A.Z. GOLȚMAN

Pentru tov. Goltman

Dacă găsiți că ele sînt prea mari, atunci, se-nțelege, vor trebui să fie micșorate. Acum sînt ocupat la Comitetul Central, așa că n-am timp să examinez mai atent chestiunea. Am însă convingerea că veți aranja totul cum credeți că e mai bine și nu mai am nimic de spus. Îmi revine doar sarcina să transmit doleanța dv. celor de la GOELRO și să-i rog să rezolve totul cît mai *urgent*[6].

Lenin

Scrisă la 10 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 5

Se tipărește după manuscris

* Vezi volumul de față, documentul 54. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

7

CĂTRE M.N. POKROVSKI, M.F. VLADIMIRSKI ŞI V.A. AVANESOV

11.XI.1920

Pentru tovarăşii M.N. Pokrovski, Vladimirski şi Avanesov

Vă rog să alcătuiţi o comisie, sub preşedinţia lui M.N. Pokrovski, care să examineze declaraţia Consiliului comunităţilor religioase, în care se spune că au fost încălcate prevederile decretului din 4.I.1919. Această declaraţie are să v-o trimită tov. Kurski.

Alăturat vă trimit şi o scrisoare a lui Certkov ce mi-a fost adresată mie.

V-aş ruga foarte mult să urgentaţi examinarea acestei chestiuni[7].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

8

CĂTRE G.V. CICERIN

12.XI.1920

Tovarăşe Cicerin,

Tovarăşa Akselrod, Anna Grigorievna Akselrod, soţia tovarăşului de la München*, ne roagă în mod insistent s-o trimitem în Elveţia, la Arosa.

Spune că în altă parte n-ar putea să se vindece de boala grea de care suferă (tuberculoză, care s-a extins şi la gît).

Pe cale ilegală nu poate să plece. (O cunoaşte *t o a t ă l u m e a*, atît în Germania, cît şi în Elveţia.)

* T.L. Akselrod. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Crede că ar fi bine să cerem *pe cale oficială* guvernului elveţian să-i permită să se ducă *d o a r* pentru tratament, şi *n u m a i* la Arosa, pentru scurt timp.

Întreabă, te rog, pe cine trebuie, dacă se poate face ceva şi răspunde-mi.

Al d-tale, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

9

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DE SUD

Cifrat
Prin fir direct

Consiliul militar-revoluţionar al Frontului de sud
O copie pentru Troţki

Chiar acum am aflat de propunerea ce i-aţi făcut-o lui Vranghel de a se preda[8]. Mă mir nespus de mult că i-aţi pus condiţii atît de concesive. Dacă inamicul le va accepta, va trebui să vă asiguraţi în mod efectiv preluarea flotei şi să nu daţi drumul la nici un vas; iar dacă nu va accepta aceste condiţii, cred că nu va trebui să i le mai repetaţi încă o dată, ci să-l loviţi fără cruţare.

Lenin

Scrisă la 12 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text consemnat de E.M. Skleanski şi semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

10

CĂTRE N.P. BRIUHANOV, P.I. POPOV, V. A. AVANESOV ŞI M.F. VLADIMIRSKI*

Pentru tovarăşii Briuhanov,
Popov,
Avanesov,
Vladimirski

Nu s-ar putea ca, în ce priveşte *numărul* raţiilor de aprovizionare a muncitorilor, să se stabilească următoarea regulă:

1) să se indice, la fiecare număr, care e cuantumul minim al raţiei, de pildă:

norma nr. 1, obişnuită, minimum
„ nr. 2, ceva mai mare, atîta
„ nr. 3
.....

şi aşa mai departe pînă la nr. 10, care e norma cea mai ridicată, dacă numărul total al normelor poate fi limitat la zece.

2) Să se stabilească *lunar* numărul de consumatori (muncitori sau funcţionari *plus* membrii lor de familie) *corespunzător fiecărei raţii.*

Dacă am reuşi să facem acest lucru, am şti precis cîte raţii sînt necesare: asta în primul rînd.

În al doilea rînd, am putea lesne să luăm unele grupuri de la o normă şi să le trecem la alta.

În al treilea rînd, am şti întotdeauna ce cantităţi *au fost distribuite în realitate* şi la ce număr de muncitori.

12.XI *Lenin*

Scrisă la 12 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

* Într-un colţ de sus al scrisorii, V.I. Lenin a scris următoarele cuvinte pentru secretară: „Bateţi-o la maşină şi daţi-mi-o s-o semnez". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

11

CĂTRE M.I. KALININ

Tovarăşe Kalinin,

Vă trimit *proiectele* de hotărîri, elaborate de comisie, cu privire la acordarea de concesiuni în Siberia (aceste proiecte vor fi trimise spre aprobare *Consiliului Comisarilor Poporului* probabil, săptămîna viitoare[9]). Nu este suficient elaborată aici nici problema *concesiunilor în domeniul industriei alimentare.*

Ocupaţi-vă serios de această chestiune, aşa cum ne-am înţeles astăzi.

12.XI *Lenin*

Scrisă la 12 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

12

CĂTRE DIRECŢIA GENERALĂ A INDUSTRIEI PIELĂRIEI DIN CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR

Către Direcţia generală a industriei pielăriei

Vă rog să-mi comunicaţi neîntîrziat concluziile dv. în legătură cu invenţia unei piei artificiale pentru pingele, realizată de Barîşnikov, şi să-mi spuneţi ce s-a făcut în această privinţă în caz că asemenea invenţie a fost considerată de dv. drept utilă[10].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

Scrisă la 12 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

13

★CĂTRE SERVICIUL INVENȚII DIN SECȚIA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR

Vă rog să-mi răspundeți la următoarele întrebări:

1. Ce număr de declarații de invenții au fost examinate de la înființarea serviciului dv. și care este în prezent numărul celor ce n-au fost încă examinate?

2. Ce număr de invenții 1) au fost considerate drept utile, 2) au fost puse în aplicare (se vor menționa cele mai importante)?

3. Care este sistemul și termenul de examinare a fiecărei invenții și ce se întîmplă mai departe cu ea?

4. Poate vreo invenție să fie aplicată de vreo întreprindere fără să fi obținut avizul serviciului invenții din secția știință și tehnică?

5. Dacă serviciului invenții din secția știință și tehnică îi sînt cunoscute

a) invenția pielii artificiale pentru pingele realizată de Barîșnikov și dacă da, ce curs s-a dat acestei chestiuni,

b) invenția*

Cine e șeful acestui serviciu?[11]

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

13.XI.1920

Lenin

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată

★ Aici și mai departe au fost notate cu asemenea asterisc titlurile puse după original. — *Nota red.*

* În copia dactilografiată s-a comis, pe cît se vede, o omisiune. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

14

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN

C i f r a t

Pentru *Stalin*

Cum se desfășoară lupta împotriva bandelor? Este adevărat că ele numără mai mult de 20 000 de oameni înarmați? Sînt suficiente întăririle destinate Frontului din Caucaz? Considerați posibilă o reglementare pașnică a relațiilor cu Gruzia și Armenia, și pe ce bază? În afară de asta, credeți că se fac lucrări destul de temeinice pentru întărirea căilor de acces spre Baku? Vă rog, de asemenea, să-mi dați informații despre Turcia și Persia pe scurt printr-o telegramă și mai amănunțit printr-o scrisoare[12].

Lenin

Scrisă la 13 noiembrie 1920
Expediată la Baku

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1937, în ziarele „Pravda" nr. 21 și „Izvestiia" nr. 19

Se tipărește după manuscris

15

CĂTRE C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Accept aproape toate modificările făcute de N.K.* și propun încă o completare: să se adauge cîteva cuvinte despre *îmbinarea* muncii de educație *p o l i t i c ă* cu cea de răspîndire a cunoștințelor *ș t i i n ț i f i c e*. Cu aceste modificări și completări ar putea fi adoptat proiectul lui Zinoviev[13].

Lenin

Scrisă la 14 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară parțial în 1958, în revista „Voprosî Istorii KPSS" nr. 1

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

* N.K. Krupskaia. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

16

CĂTRE S.P. SEREDA

Tovarășului Sereda

Pentru trei mari centre din gubernia Ivanovo-Voznesensk, care nu au realizat încă electrificarea:

— Ivanovo-Voznesensk,
— Șuia,
— Kineșma,

muncitorii cer să se fabrice pluguri electrice. Rog să se ceară informații și să mi se comunice dacă e posibil acest lucru și ce condiții trebuie îndeplinite[14].

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 15 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după o copie dactilografiată

17

CĂTRE A.M. LEJAVA

15.XI

O copie pentru **tov. Kurski**

Tovarășe Lejava,

Gorki îmi amintește de publicarea decretului cu privire la confiscarea bunurilor emigranților.

Mi se pare că ajunseserăm la o înțelegere în această privință.

Atunci de ce s-a împotmolit treaba?

Cereți, vă rog, informații, dați zor și comunicați-mi și mie la ședința Consiliului Comisarilor Poporului din 16.XI.[15]

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 15 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

18

CĂTRE A.M. ANIKST

Tovarășului Anikst

Avînd în vedere cele relatate de tov. Korolev, președintele Comitetului executiv gubernial Ivanovo-Voznesensk, în legătură cu neîndeplinirea hotărîrii C.M.A. din 5.X.1920[16] și ținînd seama de marea importanță pe care o are funcționarea neîntreruptă a fabricilor de textile din gubernia Ivanovo-Voznesensk, care pot să dea într-o jumătate de an 2 880 000 de *bucăți* de pînză a 60 de arșini, adică 172 800 000 de arșini, vă însărcinez să organizați chiar mîine, 16.XI.1920, o consfătuire pe care s-o conduceți dv. și la care să participe tov. Korolev, precum și reprezentanți:

în funcție de problemele fiecărui departament — ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, Direcției generale a combustibilului, Direcției generale a petrolului, Direcției generale a exploatării zăcămintelor de turbă, Comisariatului poporului pentru problemele militare, Comisariatului poporului pentru finanțe, Comisariatului poporului pentru căile de comunicație,

și în cadrul ei să fie examinate diferitele probleme ridicate de Comitetul executiv gubernial Ivanovo-Voznesensk și să fie elaborate hotărîri *precise*, care să-mi fie aduse mie spre semnare sau să fie prezentate la C.M.A. miercuri 17.XI.1920 după-amiază, la orele 6 precis[17].

15.XI.1920

Președintele Consiliului Muncii și Apărării

Publicată pentru prima oară în 1933, în cartea: A.M. Anikst „Amintiri despre Vladimir Ilici", Moscova

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

19

CĂTRE S.P. SEREDA ŞI N.P. BRIUHANOV[18]

6.XI.1920

Cîteva informaţii despre situaţia din judeţul Mosalsk, gubernia Kaluga.

1) La început, mi s-a spus, se luau vite netăiate, ceea ce provoca mari nemulţumiri în rîndurile ţăranilor. Ei spuneau chiar: „sîntem jefuiţi".

După aceea (în octombrie 1920) au trecut la alt sistem: în loc de vite au început să ia carne (13 funţi de fiecare vacă, 26 de funţi de fiecare porc, 7 funţi de fiecare oaie etc.). Ţăranii erau foarte mulţumiţi de asemenea schimbare.

Acum cică au început din nou să ia vite: s-a creat iarăşi o stare de nemulţumire şi iritare în rîndurile ţăranilor.

2) În plasa Silkovski se află o moşie, fostă pe vremuri a lui Bareatinski (iar apoi a unui neamţ, un oarecare Schallart), care are o întindere de peste 1 000 de deseatine.

Au trecut totul la sovhoz, şi pămîntul a ajuns în stare de paragină; iau, cică, milioane de la stat şi în 1920 n-au arat mai mult de 5 deseatine. Au rămas doar 10 cai (din cei vreo 100 cîţi erau înainte), iar vaci vreo 30—40 (din 200). Nimeni nu-şi dă nici o osteneală. A fost luată mobila ş.a.m.d.

Ţăranii din împrejurimi duc *mare* lipsă de pămînt şi se plîng mereu că nu li se dau nici izlazuri şi nici pămînt de muncă.

(Nik. Semenovici Bodeakov din satul *Filipkovo*, plasa *Silkovski*, judeţul Mosalsk, gubernia Kaluga.)

Rog pe tovarăşii Briuhanov şi Sereda să ceară informaţii şi să mi le transmită în cel mult *d o u ă* zile.

Se poate face acest lucru? Există vreo dificultate?[19]

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

20

CĂTRE V.A. AVANESOV

Tov. Avanesov,

Tov. Ciuţkaev e de acord să dea, *cu titlu de excepţie*, 36 000 000 de ruble (din suma alocată) Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf pentru nevoile laboratorului de radio de la Nijni Novgorod*.

Vă rog să vă daţi avizul, întrucît este, cred eu, o chestiune foarte importantă şi urgentă.

Dacă aveţi de făcut vreo obiecţie, telefonaţi-mi *n u m a i d e c î t.*

17.XI *Lenin*

Scrisă la 17 noiembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

21

★TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.M. LIUBOVICI

Sînt nespus de mirat şi de scandalizat că, în ciuda celor discutate de noi ieri la telefon, în şedinţa de azi, 17/XI, a Consiliului Muncii şi Apărării n-aţi pus problema staţiei de radio de la Nijni Novgorod.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării, *Lenin*

Scrisă la 17 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după un text consemnat de M.I. Gleasser şi semnat de V.I. Lenin

* În legătură cu laboratorul de radio de la Nijni Novgorod vezi şi *V.I. Lenin* Opere complete, vol. 51, documentele 223, 224 şi 225, precum şi volumul de faţă, documentele 92 şi 268. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

22

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Ştirile primite din Anglia, mai ales cele trimise de Krasin (împreună cu extrasele din ziare), şi în special informaţia că America va adera numaidecît (la un acord comercial între Rusia şi Anglia) pun la ordinea zilei problema, urgentă şi deosebit de importantă, a încheierii unui acord comercial cu Anglia[20].

Dacă se pune problema: peace or war*, atunci trebuie să vă referiţi la Batumi şi Gruzia[21].

Apoi, în ce priveşte datoriile, totul trebuie lămurit *cît se poate de precis*, ca să nu fim obligaţi să plătim.

Dacă se va ajunge la un acord comercial, *cine* va fi în drept să-l semneze *definitiv?* Numai Krasin? Sau Consiliul Comisarilor Poporului?

Trebuie pregătită cît se poate de urgent, şi sub *toate* aspectele, această *problemă.*

Cu salutări comuniste, *Lenin*

19.XI

Scrisă la 19 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

23

UN RĂSPUNS TRANSMIS PRIN FIR DIRECT LUI I.V. STALIN ŞI O NOTĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROŢKI[22]

1

Fără o convocare a Biroului Politic nu pot să dau nici un răspuns. Te sfătuiesc să faci chiar acum, imediat, o propunere concretă şi s-o supui neîntîrziat spre examinare

* — pace sau război. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Biroului Politic, sau să acționezi singur pe baza precisă a împuternicirilor de care dispui, sau, în fine, să urgentezi venirea d-tale la Moscova pentru a rezolva întreaga problemă caucaziană privită în ansamblu. În orice caz, trebuie intensificată și grăbită aducerea întăririlor. Comunică-mi care anume este hotărîrea d-tale.

Lenin

Scris la 19 sau 20 noiembrie 1920

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după textul benzii de telegraf

2

Tovarășe Trotki,

Dă, te rog, dispoziție *să se intensifice* numaidecît și **să se accelereze** trimiterea de trupe; totodată, fii bun și trimite chiar astăzi textul acesta lui Cicerin*.

23.XI. *Lenin*

Scrisă la 23 noiembrie 1920

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

24

DISPOZIȚII PENTRU SECRETARĂ[23]

1

Cereți de la Consiliul economic superior raportul cu privire la electrificarea plășii (sau raionului) Iaropoleț, județul Volokolamsk, gubernia Moscova[24].

Principalul este să existe *cupru*.

Inginerul *Ringo*, șeful secției electricitate a guberniei Moscova, se pronunță pentru punerea în funcțiune a fabricilor locale de aparataj electric (de pildă, a fabricilor Vișneakov și Șamșin din Moscova); materie primă există, între altele, la depozitul **Raiovo** (depozitul arti-

* Nota de față a fost scrisă pe blancheta de telegramă pe care au fost înregistrate convorbirile prin fir direct dintre V.I. Lenin și I.V. Stalin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

leriei din gubernia Moscova, la 9 verste de capitală: milioane de puduri de cupru adus în timpul războiului din diferite locuri, îndeosebi din Polonia).

(De obținut informații în legătură cu Ringo)

1) de sprijinit electrificarea,
2) învățămîntul public,
3) cultura inului.

2

Păstrați *s e c r e t* această notă și amintiți-mi de ea cînd vine la mine Kirillin din Iaropoleț (județul Volokolamsk).

Scrise: prima — la 19 noiembrie, iar a doua, — la 20 noiembrie 1920

Publicate pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăresc după manuscris

25

CĂTRE A.M. ANIKST

20.XII.1920

Pentru tov. Anikst

Vă rog să convocați chiar mîine o consfătuire cu reprezentanții următoarelor instituții:

Direcția îmbrăcămintei de protecție,
Direcția cărbunelui
și împuternicitul extraordinar al Consiliului Apărării pentru aprovizionarea Armatei Roșii și a Flotei Roșii
și Direcția generală a îmbrăcămintei,

pentru a cerceta (conform indicațiilor din telegrama nr. 69/5 din 20.XI.1920 a tovarășului Trotki) cauzele nerespectării hotărîrii Consiliului Muncii și Apărării cu privire la aprovizionarea Donbassului[25] și pentru a lua măsuri urgente în vederea îndeplinirii în cel mai scurt timp a sarcinii încredințate[26].

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat

www.dacoromanica.ro

26
CĂTRE SECȚIA ELECTRICITATE A CONSILIULUI ECONOMIC DIN MOSCOVA

Potrivit informațiilor date de un reprezentant al organelor locale (tov. Kurkov din satul Kașino), dinamul ar putea fi fabricat la uzinele „**Dinamo**“ (la mănăstirea Simonov de lîngă Moscova, dincolo de bariera Spasski) (la o verstă distanță de Moscova)[27].

20.XI.1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

27
CĂTRE MICUL C.C.P.[28]

Către Micul Consiliu

După părerea mea, este necesar să se completeze cu un articol (sau cu o notă) cu următorul cuprins:

regulile menționate la § 4 trebuie să fie elaborate în *c u t a r e* termen (scurt) și prezentate Micului C.C.P.

N.B.:

(1) Educația politică
(2) și propaganda comunistă

} trebuie introduse în curs.

N.B.:

Ce fel de control?

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 20 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

28
CĂTRE A.M. LEJAVA

Tov. Lejava,

Ar trebui, cred, să elaborați niște *i n s t r u c ț i u n i a m ă n u n ț i t e*, să le dați spre avizare la Comisariatul

www.dacoromanica.ro

poporului pentru afacerile externe şi la secţia specială a Cekăi (eu aş putea să desemnez, pentru un termen scurt, o comisie formată din reprezentanţi ai acestor trei instituţii) *şi, în caz de divergenţă*, să le prezentaţi la Comitetul Central[29].

21.XI. *Lenin*

Scrisă la 21 noiembrie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

29

CĂTRE MICUL C.C.P.

Către Micul Consiliu

Vă rog să rezolvaţi pînă sîmbătă (pentru ca *sîmbătă* să poată fi discutată în şedinţa Marelui C.C.P.) chestiunea comenzii de utilaj pentru aratul electric (Comisariatul poporului pentru agricultură). Fără întîrziere![30]

Lenin

Scrisă nu mai tîrziu de 23 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipăreşte după manuscris*

30

CĂTRE V.I. MILIUTIN[31]

1

(1) La această hartă *trebuie* să se adauge şi unele explicaţii:
a) ce înseamnă culoarea roşie,
b) ce înseamnă culoarea albastră,
c) ce înseamnă cifrele.
(2) Cele două hărţi ale Siberiei n-ar putea fi contopite în una singură?
(3) Cifrele de la liniile de cale ferată nu sînt clare.

www.dacoromanica.ro

2

Au fost omise:
Roşu VI } pe hartă
Roşu VIII } există?

Pe vinovat să-l trimitem la închisoare sau, ca să fim indulgenţi cu el, să-l sancţionăm doar cu admonestare?

Scrisă între 23 noiembrie şi 6 decembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris

31

CĂTRE A.P. PLATONOV

24.XI.1920

Stimate tovarăş,

Sînt informat că Ninei Alekseevna Preobrajenskaia i s-a dat o locuinţă cu totul necorespunzătoare.

Acum o lună şi jumătate dînsa a fost instalată în Casa de oaspeţi nr. 1, camera 330, însă, după cum mi se relatează, dv. aţi spus că asta va fi doar o locuinţă provizorie.

Vă rog foarte mult să daţi dispoziţie ca dînsa să fie mutată într-o cameră mai potrivită. Dacă acest lucru e greu sau dacă aveţi ceva împotrivă, scrieţi-mi, vă rog, cîteva cuvinte.

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov-Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 3

Se tipăreşte după manuscris

32

CĂTRE EDITURA DE STAT

Vă rog s-o editaţi *neapărat* în termenul prevăzut şi să mă anunţaţi **imediat** ce apare[32].

26.XI. *Lenin*

Scrisă la 26 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

33

CĂTRE V.V. FOMIN

Tovarășului Fomin

N-ați putea să-mi furnizați următoarele date:
1) (numai 2 sau 4 cifre: cerealele și celelalte produse) pe întreg anul 1919 și pe 1920 (de la 1.I pînă la 1.XI)?
2) pentru toate regiunile *p r o d u c ă t o a r e?* (tot 2 sau 4 cifre)[33].

Scrisă între 26 și 29 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1933, în cartea: V.V. Fomin. „Lenin și transporturile". Moscova

Se tipărește după manuscris

34

CĂTRE S.P. SEREDA

Tovarășe Sereda,

Vă rog să citiți această informare[34] și să mi-o *t r i m i t e ț i î n a p o i* numaidecît, comunicîndu-mi: (1) dacă textul comenzii dv. a fost reprodus întocmai; (2) dacă nu e prea tîrziu pentru 1.IV.1921; (3) dacă s-au primit informații despre modul cum e executată comanda.

28.XI. *Lenin*

Scrisă la 28 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

35

CĂTRE L.B. KRASIN*

Cifrat

Către Krasin

Comisia Groman a fost desființată ca fiind inutilă[35]. Comunicați-mi la cîte miliarde de ruble-aur se ridică

* În partea de sus a acestui document, V.I. Lenin a scris următoarea indicație: „Vă rog pe dv., tovarășe Cicerin, să expediați această depeșă. 28.XI. Lenin". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

contrapretenţiile pe care trebuie să le formulăm noi faţă de Antantă. Încă o dată insist ca în timpul discuţiilor în legătură cu datoriile să vă conformaţi directivei Comitetului Central şi să nu vă angajaţi în dispute cu Comisariatul poporului pentru afacerile externe şi cu Lomonosov, ci să prezentaţi din timp Biroului Politic propuneri formale, precise. Aceeaşi directivă a fost dată şi Comisariatului poporului pentru afacerile externe.

Lenin

Scrisă la 28 noiembrie 1920
Expediată la Londra

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

36

CĂTRE G.V. CICERIN

Tov. Cicerin,

Cele afirmate de dv. în textul subliniat sînt cu totul inadmisibile[36]. Comisarul poporului este obligat să aplice *întocmai hotărîrea* Consiliului Comisarilor Poporului prin care e *lichidată* comisia Groman. Dv., în Comitetul Central, n-aţi ridicat obiecţii împotriva acestei hotărîri, adoptate la 7.IX, şi născociţi nu ştiu ce „fricţiuni" (unde sînt ele? cine le provoacă? despre ce „fricţiuni" poate fi vorba atîta timp cît există o hotărîre cu caracter *obligatoriu?* Chiar dv. le provocaţi). În ce fel poate Comisariatul poporului pentru afacerile externe „să pună în funcţiune" comisia, împotriva voinţei Consiliului Comisarilor Poporului, e de neînţeles. Asta înseamnă haos şi dezorganizare. Dv. împiedicaţi aplicarea unei hotărîri a Consiliului Comisarilor Poporului, şi acest lucru este cu totul inadmisibil.

29.XI. *Lenin*

Scrisă la 29 noiembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

37

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI

O copie pentru tovarăşii Litkens, Soloviev şi Krestinski

29.XI

Tovarăşe Lunacearski,

Ieri am discutat în mod amănunţit cu tovarăşul Litkens. Atît proiectul lui, cît şi acela al tovarăşului Soloviev mi se par artificiale[37]. Cel ce va decide în chestiunea asta va fi, bineînţeles, Comitetul Central. Eu aş avea de expus în prealabil următoarele considerente:

1) Să se creeze funcţia de adjunct al comisarului poporului, căruia să i se încredinţeze *întreaga* conducere administrativă.

2) „Sectorul organizatoric" să fie transformat în „Centru organizatoric" (în frunte cu un director, care să facă parte şi din colegiu). Acest centru să se ocupe de chestiunile administrative, organizatorice, de aprovizionare etc. ale *tuturor* sectoarelor.

3) Învăţămîntul profesional general să fie desfiinţat, contopindu-se cu *şcoala de gradul doi*, însă respectîndu-se următoarele două *condiţii*: (α) să se extindă, în şcolile de gradul doi, predarea obiectelor de cultură generală şi de educaţie politică şi (β) să se asigure, în limita posibilităţilor, trecerea de la învăţămîntul tehnic-profesional la învăţămîntul politehnic.

4) Să fie activizat şi reorganizat Consiliul ştiinţific de stat, ca organ de examinare a tuturor problemelor ştiinţifice-pedagogice.

Componenţa lui = membrii colegiului + cei mai buni *specialişti*, fie ei şi burghezi.

5) Să se creeze următoarele sectoare: (1) învăţămîntul preşcolar; (2) şcolile de gradul întîi; (3) şcolile de gradul doi (= învăţămîntul profesional general); (4) învăţămîntul extraşcolar (= Comitetul principal pentru educaţia politică); (5) şcoala superioară; (6) şcolile de artă.

www.dacoromanica.ro

6) Sectorul de artă să fie menținut ca sector unic, punînd în toate instituțiile sale centrale și de îndrumare *„comisari politici" din rîndurile comuniștilor.*

29.XI. *Lenin*

Scrisă la 29 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

38

CĂTRE G.E. CIUȚKAEV

Comisia pentru desființarea impozitelor în bani[38]

Pentru tov. Ciuțkaev

Trebuie să reflectăm cu mai multă seriozitate asupra condițiilor din perioada de trecere (și să studiem mai amănunțit *faptele* respective).

Trecerea de la bani la schimbul de produse fără bani este o necesitate indiscutabilă.

Pentru ca această trecere să se realizeze cu succes, trebuie să se înfăptuiască *schimbul de produse* (nu *schimbul de mărfuri).*

Atîta timp cît *nu putem* să înfăptuim schimbul de mărfuri, adică să oferim țărănimii produse industriale, ea e *n e v o i t ă* să se mențină la *crîmpeie* de circulație a mărfurilor (și, prin urmare, a banilor), la un surogat al acesteia.

Să anulăm acest surogat (banii), atîta timp cît nu i-am dat încă țărănimii ceea ce înlătură necesitatea acestui surogat, ar fi greșit din *p u n c t d e v e d e r e e c o n o m i c.*

Asupra acestei chestiuni trebuie să reflectăm *f o a r t e* serios.

30.XI *Lenin*

Scrisă la 30 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

39

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

30.XI.1920

Tovarăşului Briuhanov

Vă rog să-mi comunicaţi dacă aţi primit hotărîrea Biroului Politic cu privire la aprovizionarea cu alimente a oraşului Baku, în proporţie de 100% din norma prevăzută, şi la schimbările intervenite în politica de aprovizionare în Azerbaidjan[39] şi ce dispoziţii aţi dat, în legătură cu această hotărîre, tovarăşului Frumkin (vă rog să-mi trimiteţi o copie a telegramei expediate de dv. lui Frumkin)*.

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

40

CĂTRE A.I. ELIZAROVA

Principiul de bază după care ne călăuzim în munca de conducere, şi care este în spiritul tuturor hotărîrilor P.C. din Rusia şi al instituţiilor sovietice centrale, constă în aceea că o anumită persoană răspunde în întregime de o anumită muncă.

Eu conduc (un anumit timp), eu răspund. Dar sînt stînjenit în munca mea de către X, care nu poartă răspundere, pentru că nu el conduce acest resort.

Asta duce la certuri mărunte, la haos, la amestecul unei persoane care *nu e potrivită* pentru o muncă de răspundere. Ca atare, cer *înlăturarea* ei.[40]

Scris în toamna anului 1920

Publicat pentru prima oară în 1929, în revista „Proletarskaia Revoliuţiia" nr. 11 (94)

Se tipăreşte după manuscris

* Cuvintele „şi la schimbările intervenite în politica de aprovizionare în Azerbaidjan", „expediate de dv. lui Frumkin" au fost scrise de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

41

★TOVARĂŞULUI M.N. POKROVSKI

Tov. M.N.,

Vă felicit din toată inima pentru succesul obţinut: mi-a plăcut foarte mult noua lucrare a dv., „Scurtă schiţă a istoriei Rusiei"[41]. Ea are o structură aparte şi un mod de expunere original. Se citeşte cu mult interes. După părerea mea, trebuie tradusă în limbile europene.

Îmi permit să fac doar o mică observaţie. Ca să devină *manual* (şi ea trebuie să devină manual), ar fi nevoie s-o *completaţi cu un tabel cronologic.* Să-mi explic această idee: lucrarea trebuie să aibă: 1) o coloană care să cuprindă datele cronologice; 2) o coloană în care să fie trecute aprecierile burgheze asupra diverselor evenimente (pe scurt); 3) o coloană care să conţină aprecierile *dumneavoastră*, marxiste, *cu trimiteri la pagina din cartea dv.*

Elevii trebuie să cunoască **atît** cartea dv., **cît şi** *indicele*, *astfel* ca studiul să *nu fie superficial*, iar ei **să cunoască faptele**, să înveţe să compare vechea ştiinţă cu cea nouă. Ce părere aveţi despre o asemenea completare?

5.XII Cu salutări comuniste, al dv., *Lenin*

Scrisă la 5 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1928, în revista „Arhivnoe Delo" nr. 4

Se tipăreşte după manuscris

42

CĂTRE S.P. SEREDA

6.XII.1920

Tovarăşului Sereda,
comisar al poporului pentru agricultură

Aducătorul acestei scrisori, tov. *Kondrat Mihalev*, a fost întîmplător la mine la Zürich înainte de revoluţie. El evadase dintr-un lagăr de prizonieri german.

www.dacoromanica.ro

Тов. М. Н. Покровскому.

Тов. М. Н.! Очень поздравляю Вас с успехом! Чрезвычайно понравилась мне Ваша новая книга: „Рус. ист. в сам. сжат. очерке". Удачное строение и изложение. Отмечаю с удовольствием пикантность: Кайдо судей, хотящих переведаться на авт. ярлыке.

Позволю себе одно маленькое замечание. Урок она была очень краткий (с этим должен он сам) ряда доводить ее хронологию. Указываем. Полного свода нет; 1) хронологию (не обязательно); 2) особый очерк буржуазной (кратко); 3) особый очерк власти, надстройки; с указан. страниц Вашей книги.

Учащиеся должны знать и Вашу книгу и указать, чтоб не было односторонности, дать факты, чтоб ученик сравнивал сторону книгу и новую. Ваше мнение об этом откликом?

5/XII С ком. прив. Ваш Ленин.

Scrisoarea lui V.I. Lenin către M. N. Pokrovski. — 5 decembrie 1920

www.dacoromanica.ro

După aceea a fost în Franţa şi, cum rezultă din adeverinţa (în limba franceză) pe care o are, a învăţat meseria de tractorist. Vrea să lucreze la tractoare.

Vă rog să-l primiţi, să-l puneţi la lucru, să vedeţi ce poate[42].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

43

CĂTRE S.P. SEREDA

Tovarăşe Sereda,

Daţi-vă avizul. Ce ziceţi, n-ar fi cazul să ne folosim de asta şi la concesiunile pentru fabricarea tractoarelor? Eu cred că da. Să se facă comenzi (telefonic) la toate guberniile (care pot să dea informaţii utile), iar apoi să se editeze (îndată după congresul Sovietelor) încă o broşurică de către Comisariatul poporului pentru agricultură (cu consimţămîntul Consiliului Comisarilor Poporului).

8.XII *Lenin*

Scrisă la 8 decembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text consemnat de M.I. Gleasser

44

O SCRISOARE CĂTRE G.V. CICERIN ŞI UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE M.M. LITVINOV

Tovarăşe Cicerin,

1) Vă rog să-i transmiteţi, în numele meu, lui Litvinov o telegramă cifrată cu următorul cuprins:

> Sînt indignat de noile dv. şicane, vădit neîntemeiate, împotriva lui Krasin, cum e, de pildă,

www.dacoromanica.ro

opoziţia pe care o faceţi încheierii unui acord cu suedezii privind exploatările forestiere. Vă avertizez că, dacă nu vă schimbaţi în mod radical tactica, voi cere Comitetului Central să vă recheme.

Lenin

2) Vă rog *să-i daţi viză* de intrare lui *Ştefan Surpilka*. Avem nevoie de un specialist în radiofonie. Dacă trebuie să fie întrebaţi şi cei de la Ceka, atunci cereţi-le, în numele *meu*, să-şi dea *avizul cît mai repede*. Consider că e un lucru *foarte* urgent. Vă rog să grăbiţi.

Al dv., *Lenin*

Scrise înainte de 9 decembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

45

CĂTRE EDITURA DE STAT*

Vă rog să-mi comunicaţi 1) dacă la Editura de stat s-a introdus, în general, regula ca la editarea fiecărei cărţi sau broşuri, fără excepţie, să se menţioneze în scris:

a) numele aceluia dintre membrii redacţiei respective care este răspunzător de ultima citire a lucrării respective;
b) numele celui care a redactat textul;
c) numele corectorului responsabil, al editorului sau al celui care scoate lucrarea respectivă.

2) Dacă nu, ce obiecţii aveţi împotriva introducerii unei asemenea reguli? Care sînt, în momentul de faţă, mijloacele dv. de control?

3) Informaţii, potrivit § 1, în legătură cu broşura „*Despre concesiuni*. Decretul Consiliului Comisarilor Poporului din 23.XI.1920. Textul decretului. Obiectul concesiunilor. Hărţi. Editura de stat. 1920"[43].

* În partea de sus a acestui document, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare pentru secretară: „Scrieţi pe o hîrtie cu antetul Consiliului Muncii şi Apărării această scrisoare către Editura de stat. Copie:" — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Tipografia de stat (fostă Sîtin). Peatniţkaia, 71. Moscova. 1920*.

Scrisă la 11 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1921, în revista „Jizn" nr. 1

Se tipăreşte după manuscris

46

CĂTRE A.M. AMOSOV

Tovarăşului Amosov

Aseară, după ce am discutat cu dv., mi s-a spus că C.C.S. din Rusia a adoptat o hotărîre[44]. Sfatul meu este să vă supuneţi acestei hotărîri şi să vă îndreptaţi toată atenţia spre îndeplinirea întocmai a prevederilor ei (pregătiri grabnice şi energice pentru congres).

Acesta este numai un sfat.

Dar dacă totuşi nu sînteţi de acord, vă rămîne doar o singură cale, şi anume: să faceţi apel împotriva acestei hotărîri a C.C.S. din Rusia la Comitetul Central (în şedinţa Biroului Politic sau în plenară).

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 12 decembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

47

CĂTRE I.M. ŞATUNOVSKI

Tovarăşe Şatunovski,

Înapoiaţi-mi, vă rog, această scrisoare a dv. [45], cu următoarea completare:

O enumerare a punctelor privind „politica muncii" aşa cum e propusă de dv.;

* S-a păstrat un text dactilografiat al acestui document semnat de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

1) reducerea zilei de lucru?
la cîte ore?
în ce ramuri?
şi aşa mai departe;
2) despre muncitorii inventatori şi despre inveţtii? Ce anume? ş.a.m.d.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă între 12 şi 14 decembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

48

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

Tovarăşe Krestinski,

Am auzit aseară că iarăşi vreţi să-l luaţi pe Iakovlev-Epştein de la Comitetul principal pentru educaţia politică. Protestez în mod categoric şi vă cer să nu reveniţi, fără aprobarea *plenarei*, asupra unei hotărîri pe care am luat-o *împreună*.

13. XII. *Lenin*

Scrisă la 13 decembrie 1920

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

49

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

14. XII.1920

Tovarăşe Ţiurupa,

Am mai avut prilejul, în şedinţele Consiliului Comisarilor Poporului, să atrag atenţia asupra modului oarecum defectuos în care e organizată munca în secţia repartiţie a Comisariatului poporului pentru aprovizionare: cei de acolo n-au calculat precis *cîte* norme de repartiţie există la noi şi cîţi oameni primesc potrivit fiecărei norme. Acest lucru trebuie făcut.

www.dacoromanica.ro

La aprovizionarea în scopuri speciale, bineînțeles, nu putem renunța. Muncitorii trebuie să se afle pe primul plan.

N-ați putea să instituiți în cadrul Comisariatului poporului pentru aprovizionare o comisie care să se ocupe de îmbunătățirea muncii în sensul arătat? Dacă există o comisie, atunci să i se traseze o asemenea sarcină. În această comisie să fie atrași mai mulți muncitori (din partea sindicatelor) care au lucrat în Comisariatul poporului pentru aprovizionare (sau, pe cît se poate, dintre cei care au o anumită experiență în munca locală de aprovizionare).

Arătați-i și tovarășului Krestinski această scrisoare. Dacă el (ca și ceilalți membri ai Biroului Politic) va fi de acord, vom transforma această propunere într-o directivă a Comitetului Central.

Al. dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

50

CĂTRE A.D. ȚIURUPA

Scumpe tovarășe Țiurupa,

Hotărîrea adoptată de plenară este rezultatul unor vechi și îndelungi nemulțumiri provocate de Sviderski[46].

Declarația muncitorilor *și*, *ceea ce e mai important*, *sprijinirea ei de către sindicate* au umplut paharul.

În ce mă privește, nu puteam să nu recunosc că doleanța muncitorilor este legitimă și că satisfacerea ei *este absolut necesară din punct de vedere politic*.

Îmi dau seama că asemenea măsură v-a întristat. Dar interesul politic (ca și hotărîrea partidului) obligă la o supunere necondiționată. Pe Sviderski îl puteți folosi foarte bine și fără să fie membru al colegiului. Trebuie să atragem și să promovăm muncitorii. Înțeleg că,

www.dacoromanica.ro

împovărat de muncă, nu puteaţi să acordaţi toată atenţia acestei chestiuni. Înţeleg că, copleşit de diferite treburi şi stînjenit de boală, nu puteaţi să urmăriţi cu atenţie şi aspectul ei politic, partinic.

Aici nu-i nimic de mirare.

Nu are rost să vă faceţi nervi. Trebuie să vă învingeţi durerea. Căutaţi să vă supuneţi hotărîrii Comitetului Central şi să o puneţi în aplicare.

Eu nu pot să vin: mă aflu într-o şedinţă.

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 14 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

51

CĂTRE M.I. FRUMKIN

14.XII.1920

Tovarăşe Frumkin,

Vă scriu în legătură cu scoaterea dv. (şi a lui Sviderski) din colegiu. Hotărîrea C.E.C. din Rusia cu privire la asemenea membri, cred eu, trebuia aplicată cu mult tact — aşa cum a hotărît Comitetul Central[47]. Situaţia politică ne impune să fim cît se poate de precauţi în această problemă şi totodată să acordăm toată atenţia promovării muncitorilor. Sper că vă veţi da bine seama că aceste considerente politice, pe care le-a avut în vedere Comitetul Central, în nici un caz nu trebuie şi nu pot să fie interpretate (cu toate că s-au şi manifestat unele tendinţe de clevetire) în sens de neîncredere personală, de subapreciere a capacităţilor personale etc.

Trebuie să acceptaţi colegiul în noua sa componenţă, fără dv., ca pe o necesitate politică şi *să căutaţi ca prin muncă* (în ce mă priveşte, sînt convins că pentru dv., ca şi pentru Sviderski, această cerinţă nu numai că va fi lesne de împlinit, dar şi se va împlini de la sine, prin faptul că vă veţi continua activitatea) să faceţi să dispară

www.dacoromanica.ro

neîncrederea şi bănuielile (că n-aţi fi pentru „promovarea muncitorilor", că n-aţi vrea să se introducă mai multă democraţie etc.). Fără a deţine o înaltă funcţie oficială (aceea de membru al colegiului), trebuie să faceţi în aşa fel ca *munca* dv. să dezmintă toate defăimările, toate temerile muncitorilor şi ale sindicatelor: aici e esenţialul. Repet: sînt convins că dv. şi Sviderski veţi înţelege această cerinţă şi vă va fi uşor să-i faceţi faţă. În asta şi *n u m a i* în asta constă esenţa problemei.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

52

O NOTĂ CĂTRE A.G. GOIHBARG ŞI UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE L.B. KRASIN LA LONDRA

14.XII.1920

Tovarăşe Goihbarg,

Vă trimit telegrama cifrată primită de la Krasin. Mi-o înapoiaţi după ce o citiţi. Vă rog să-mi trimiteţi un proiect de răspuns[48], care să fie formulat cam în felul următor:

Goihbarg, căruia i s-a trasat sarcina să verifice şi să ducă pînă la capăt operaţia începută de Groman, apreciind suma calculată de acesta la 90 (?) de miliarde ruble-*aur* şi majorînd această cifră la 200 de miliarde de ruble-aur (se va evalua în aur) pentru cutare motiv şi conţinînd cutare rubrici principale ş.a.m.d.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

53

CĂTRE G.V. CICERIN

14.XII

Tovarăşe Cicerin,

Ieri a fost la mine Ter-Gabrielian, care mi-a vorbit şi el despre pericolul teribil al unui pogrom.

(1) 600 000 de refugiaţi armeni, spune el, sînt ameninţaţi să piară.

(2) Prin ocuparea Karsului, oraşul Baku e pus în pericol[49].

După părerea mea, trebuie să se separe punctul (1) de punctul (2) şi să se dea *t o t* ajutorul în chestiunea de la punctul (1).

Care e părerea dv.? Şi ce faceţi în legătură cu punctul (1)?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 14 decembrie 1920 — *Se ti păreşte pentru prima oară după manuscris*

54

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ARMATEI I A MUNCII, BIROULUI REGIONAL DIN URAL AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA, COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL DIN EKATERINBURG ŞI UNIVERSITĂŢII DIN URAL

Ekaterinburg, Consiliul Armatei I a muncii,
Biroul regional al C.C. al P.C.(b) din Rusia,
comitetul executiv gubernial, Universitatea din Ural

Ordon ca clădirea Universităţii din Ural, care a fost rechiziţionată, să fie imediat eliberată şi cer ca de acum înainte să nu mai fie stînjenită în mod samavolnic activi-

www.dacoromanica.ro

tatea universității. Cei ce se vor face vinovați de încălcarea acestei dispoziții vor fi trimiși în judecată.

17.XII.1920

Președintele C.C.P., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

55

CĂTRE DIRECTORUL ADMINISTRATIV AL TEATRULUI MARE[50]

Vă rog să nu stînjeniți și să nu întrerupeți munca pictorului Rodionov, a inginerului Smirnov și a electricienilor, care, din însărcinarea mea, pregătesc în clădirea Teatrului Mare hărțile pentru electrificare, în vederea Congresului al VIII-lea al Sovietelor. Ei vor termina lucrul lor duminică. În nici un caz să nu-i dați afară*.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 18 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

56

CĂTRE A.P. KIZAS[51]

Telefonați-i *imediat, neapărat* lui *Enukidze* (sau și lui *Krestinski)* și aranjați cu cazarea.

Lenin

* Ultimele două propoziții au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Dacă nu obţineţi satisfacţie *d e p l i n ă* şi *c a z a r e* imediată, daţi numaidecît, sub semnătura mea, o *telefonogramă*

tovarăşului Enukidze
şi tovarăşului Krestinski.

Textul ei:

Am primit următoarea telefonogramă (de reprodus în întregime). Fiind reţinut într-o comisie[52], nu pot să mă ocup personal de această chestiune; de aceea vă rog insistent să luaţi măsuri urgente şi să daţi imediat cazare.

Lenin

Întrebaţi-i neapărat, *personal*, prin telefon **chiar pe ei** dacă au fost cazaţi, şi nu plecaţi *p î n ă c e n u s e v a f a c e a c e s t l u c r u.*

Scrisă la 19 decembrie 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

57

CĂTRE DIRECŢIA TREBURILOR C.C.P.

Rog ca această hartă să fie atîrnată atît aici, cît şi la sediul Micului Consiliu, iar celelalte exemplare să fie împărţite *la cluburile muncitoreşti din Moscova*[53]. *Să fie întrebat* în prealabil N.P. Gorbunov dacă nu s-ar putea **desena** *chiar pe această* hartă, măcar cu linii *v e r z i* şi cu *haşuri verzi*, graniţele actuale:

(α) „Frontul" de vest (Finlanda, Estonia, Letonia, Polonia, România),
(β) Crimeia,
(γ) Gruzia, Azerbaidjan, Armenia,
(δ) Asia Centrală, Buhara,
(ε) Republica din Extremul Orient,
(ζ) graniţele din Extremul Orient;
toate acum.

Lenin

Scrisă la 21 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

58

★CĂTRE N.P. GORBUNOV

28.XII.1920

Tovarăşe Gorbunov,

Azi am găsit la mine pe masă hîrtia alăturată[54]. Nu ştiu de la cine e.

Chestiunea asta mă interesează foarte mult. Mă simt foarte rău din cauza insomniei şi de aceea te rog pe d-ta să te ocupi de această chestiune, să vezi ce s-a făcut şi (dacă e nevoie) să le scrii în numele meu.

Vorbeşte, te rog, *cu membrul respectiv al C.E.S.*, arată-i această scrisoare, vezi ce măsuri de ajutorare ar putea şi ar trebui să fie luate (poate că ar fi bine să fie adunaţi laolaltă delegaţii din Petrograd la Congresul al VIII-lea, cît timp sînt aici, şi să se discute cu ei: acest lucru să-l faci neapărat; — pot fi luate şi alte măsuri pentru a vedea ce mai lipseşte şi a găsi mijloace de ajutorare) şi caută să-i ajuţi pe toate căile.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

59

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN ŞI N.K. KLÎŞKO

Pentru **Krasin** şi Klîşko:

Sînteţi insistent rugaţi să cumpăraţi şi să aduceţi manuale — engleze şi americane, serie completă — de electrotehnică aplicată. Sprijin această rugăminte.

*Lenin**

Scrisă la 31 decembrie 1920

Expediată la Londra

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* Mai jos, V.I. Lenin a adăugat următoarea indicaţie: „Tovarăşe Cicerin, vă rog foarte mult să expediaţi chiar azi, 31.XII, această telegramă. Al dv., *Lenin*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

60

TELEGRAMĂ ADRESATĂ ÎNTREPRINDERILOR CARE FABRICĂ PLUGURI ELECTRICE[55]

Vă rog să depuneţi toate eforturile pentru ca comanda de 22 de pluguri electrice şi de piese de schimb făcută de Comisariatul poporului pentru agricultură să fie gata cel mai tîrziu la 1 aprilie 1921. Asupra mersului lucrărilor de executare a comenzii, informaţi-ne săptămînal, telegrafic, pe adresa: Consiliul Comisarilor Poporului, pentru Gorbunov.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 31 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1956, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 4

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

61

CĂTRE N.P. BRIUHANOV*

31.XII.1920

Tovarăşului Briuhanov

Tov. Narimanov pune problema trimiterii de urgenţă a unei anumite cantităţi de produse textile în Azerbaidjan.

Vă rog să convocaţi pentru *mîine* o consfătuire la care să se discute această chestiune şi la care să participe tovarăşii Narimanov, Rîkov şi Stalin.

Preşedintele C.C.P.; *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* În partea de sus a acestei note V.I. Lenin a adăugat, probabil ulterior, următoarele cuvinte: „Briuhanov s-a înţeles cu Narimanov". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

62

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Tovarăşului Krjijanovski

Nu s-ar putea elabora (nu chiar acum, ci după congres[56], pentru Consiliul Muncii şi Apărării, dar *fără întîrziere)* un plan practic pentru campania de electrificare?

*E t w a**:

1) în *fiecare* judeţ să fie instalată *de urgenţă* cel puţin o uzină electrică;

2) acest centru să devină neapărat un centru de *instruire*, de lecţii, demonstraţii etc. şi *întreaga* populaţie (începînd cu tineretul, sau o plasă după alta etc.) *să absolve* aceste cursuri;

3) să se colecteze neîntîrziat, în rîndurile populaţiei, ceea ce se poate obţine imediat (e nevoie de 2 500 000 de puduri de aramă — să se strîngă neîntîrziat *25 000 000* de puduri, să se colecteze *v o l u n t a r* clopote, clanţe etc.; după aceea *stîlpii* etc.);

4) să se înceapă *numaidecît* lucrările pregătitoare *d e s ă p a r e* şi să fie repartizate pe judeţe;

5) să fie mobilizaţi toţi inginerii şi electricienii, toţi absolvenţii facultăţii de fizico-matematici etc., fără excepţie. Să fie obligaţi să ţină cel puţin 2 (4?) lecţii pe săptămînă, să instruiască *cel puţin* (10—*50?*) oameni în problemele electricităţii. Cine îndeplineşte această obligaţie capătă un premiu, cine nu — merge la închisoare;

6) să se scrie *de urgenţă* cîteva broşuri populare (o parte din ele să fie traduse *din limba germană)* şi să se publice „cartea" (d-tale) sub forma unei serii de broşuri mai populare, care să fie studiate în şcoli şi citite ţăranilor.

* — aproximativ, ceva cam în felul următor. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Şi încă o serie de măsuri amănunţite pentru următoarele două grupuri:

aa) propaganda şi instruirea,

bb) trecerea neîntîrziată la înfăptuire, sub toate aspectele.

Lenin

Scrisă la sfîrşitul lunii decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

63

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

G.M.,

Mi-a venit în minte o idee.

Trebuie să facem propagandă în favoarea electricităţii. Dar în ce fel? Nu numai prin vorbe, ci şi prin exemplu.

Ce înseamnă asta? Cel mai important lucru e s-o populărizăm. În acest scop trebuie să elaborăm, încă de pe acum, un *plan* pentru introducerea iluminatului electric în **fiecare** *c a s ă* din R.S.F.S.R.

Acesta ar fi un plan pentru o perioadă mai îndelungată, deoarece *m u l t ă v r e m e* nu vom avea nici 20 000 000 (— 40 000 000?) de becuri, nici cabluri etc.

Totuşi trebuie să elaborăm *imediat* un asemenea plan, fie şi pentru cîţiva ani.

Asta în primul rînd.

În al doilea rînd, trebuie să elaborăm numaidecît un plan *mai restrîns* şi apoi, în al treilea rînd — şi acest lucru este cel mai important —, trebuie să ştim să chemăm *m a s e l e* la *întrecere*, să facem apel şi la *iniţiativa* lor, pentru ca ele să se pună *numaidecît* pe treabă.

Nu s-ar putea ca în acest scop să se elaboreze imediat un plan (cam) în felul următor:

1) în toate plăşile (10 000—15 000) să se introducă iluminatul electric în termen de *u n* an;

www.dacoromanica.ro

2) în toate comunele (500 000—1 000 000, pe cît se pare, nu mai mult de 750 000) în termen de *doi* ani;
3) în primul rînd la casele de citit şi la sediile Sovietelor de deputaţi (cîte două becuri);
4) stîlpii pregătiţi-i *imediat*, în cutare fel;
5) izolatorii pregătiţi-i *imediat voi înşivă* (mi se pare că există mici fabrici de ceramică locale?). Pregătiţi-i *în cutare fel;*
6) *aramă* pentru cabluri? *Strîngeţi-o chiar voi* din judeţ şi din plăşi (o aluzie subtilă la clopote etc.);
7) instruirea în domeniul electricităţii organizaţi-o în cutare fel.

Nu s-ar putea ca un *asemenea* plan să fie temeinic chibzuit şi elaborat şi apoi orînduit printr-un *decret?*

Al d-tale, *Lenin*

Scrisă în decembrie 1920

Publicată pentru prima oară la 22 ianuarie 1925, în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

64

CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI

Aţi primit dispoziţia dată de Semaşko?[57]

Vă rog insistent *să depuneţi toate eforturile* pentru aplicarea ei şi să-mi comunicaţi zilnic rezultatele reale, indicînd *ce anume s-a făcut.*

Scrisă în decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

65

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[58]

Trimiteţi acest proiect *tuturor* comisarilor poporului, *daţi un telefon* la fiecare, întrebaţi-i dacă sînt de

www.dacoromanica.ro

acord ca el să fie prezentat la Consiliul Comisarilor Poporului *şi comunicaţi-mi.*

Scrisă în decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

66

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Ar trebui să fie trimise *în judecată*, pentru *răspîndire de zvonuri*, 1—2 persoane (ca să servească de exemplu)[59].

Scrisă în 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

67

OBSERVAŢII PE MARGINEA BROŞURII LUI BÉLA KUN[60]

Un lucru bun în această broşură este fermitatea convingerilor revoluţionare ale autorului, credinţa lui nestrămutată în revoluţie. Acelaşi lucru se poate spune despre observaţiile privind partidul, modul cum trebuie el să fie, precum şi despre critica pe care o face social-democraţilor.

O deficienţă *serioasă* a acestei broşuri este absenţa completă a faptelor. Aceasta face ca ea să fie o lucrare slabă. Din cele 55 de pagini de text, 40 ar trebui completate cu fapte precise (istoria partidului social-democrat şi a revoluţiei, precum şi aceea a contrarevoluţiei din Ungaria), făcîndu-se o expunere sumară a faptelor şi lăsîndu-se 15 pagini pentru aprecieri.

www.dacoromanica.ro

Fără o asemenea transformare broşura este extrem de slabă şi nu face să fie folosită.

Scrisă în 1920 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

68

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Pentru Ţiurupa

Vladimirov vrea să vină la Moscova ca să prezinte un raport.

Să-i interziceţi să facă acest lucru *înainte de a se duce la Harkov* şi *de a sta de vorbă* cu Stalin.

Altfel *va agrava* şi mai mult conflictul!!

Deocamdată însă cereţi-i *cifre* şi numai cifre (la el sînt doar vorbe); să spună: 1) *unde* şi 2) *cîte* puduri?

Scrisă în 1920

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipăreşte după manuscris*

69

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[61]

1) Citiţi această scrisoare.

2) Spuneţi-i, *dacă e cazul*, lui N.K.*

3) Faceţi tot posibilul şi *comunicaţi-mi* ce mai trebuie pentru ca rugămintea să-i fie pe deplin satisfăcută.

Scrisă la sfîrşitul anului 1920 — începutul anului 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII *Se tipăreşte după manuscris*

* N.N. Krestinski. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

70

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Trebuie să îndemnaţi mereu (şi cu binele şi cu răul) pe comandantul suprem* şi pe Frunze** *să înfrîngă definitiv* pe Antonov şi pe Mahno şi *să-i prindă*.

Scrisă la sfîrşitul anului 1920 şi începutul anului 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

---

* Comandantul suprem al forţelor armate ale R.S.F.S.R. — S.S. Kamenev. — *Nota red.*

** M.V. Frunze, care după înfrîngerea lui Vranghel a fost numit comandant al trupelor din Ucraina şi din Crimeia, conducea operaţiile de lichidare a bandelor lui Mahno şi a altor grupuri de bandiţi din Ucraina. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

1921

71

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tot pentru tov. N. P. Gorbunov

Tovarăşe Gorbunov,

Ia legătura cu Semaşko şi cu M.N. Pokrovski. E pur şi simplu revoltător. Trebuie ca, de comun acord cu *amîndoi*, să întocmeşti un proiect de răspuns din partea mea şi să mi-l trimiţi[62].

2.I.1921. *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

72

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Cred că şi 30 e prea mult. Ioffe, după cum se ştie, a promis *să nu dăm aur*, ci numai concesiuni. După părerea mea, nu trebuie să dăm nici *30*[63].

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 3 ianuarie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

73

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Din punct de vedere principial este, firește, admisibil. Dar face? Mă îndoiesc. Practic vorbind, asta echivalează cu zero. Şi pentru acest zero nu face „să jignim" pe Béla Kun şi pe ceilalţi tovarăşi. Mai indicat ar fi, poate, să acceptăm *n u m a i* să dăm ostatici în schimbul comisarilor poporului[64].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 4 ianuarie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

74

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Interesează-te de cine sînt pendinte aceste puncte[65]. De Sovietul de deputaţi din Moscova? De care comisariat al poporului?

Şi verifică informaţiile obţinute întrebînd pe cale oficială **atît** la Sovietul de deputaţi din Moscova, **cît şi** la respectivul comisariat al poporului.

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 5 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

75

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe *G o r b u n o v*,

Toate astea sînt din satul Modenovo (vezi verso). Examinează chestiunea şi *ajută-i pe oamenii aceştia*. Ei

www.dacoromanica.ro

vor să li se reducă cotele (vezi verso). Întreabă la Comisariatul poporului pentru aprovizionare și comunică-mi și mie[66].

Tovarășul cu care am vorbit:
Piotr Kozlov
membru al *comitetului de plasă pentru problemele muncii**

Modenovo

Satul *Modenovo*, plasa Bogorodsk, județul *Vereisk*, gubernia Moscova.

Au predat cotele stabilite

fîn	*2000—200*	**Au predat** *benevol...*
paie	200—200	
paie de culturi de primăvară	110— —	
cereale	*244—43*	
ovăz	540—19	
cartofi	115 (aprox.)—115	
găini	în întregime	
ouă	în întregime	
carne	78 pud.—78 pud.	

Ei cer să li se reducă cotele la fîn și la cereale (se tem de detașamente).

Scrisă la 6 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

76

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarășe Gorbunov,

Trebuie

1) să dai să se facă o traducere *(bună)* în limba germană,

2) să te interesezi (la Semașko și la M.N. Pokrovski sau *prin ei)* dacă nu s-ar putea adăuga:

* Toată această notă a fost scrisă de V.I. Lenin pe plicul scrisorii primite de el. Textul care urmează a fost scris pe dosul plicului. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

că Pavlov n-a cerut să i se dea voie să plece (e adevărat că n-ar vrea să plece?),
că i s-au acordat cutare avantaje.
Întrucît e posibil ca ei să publice scrisoarea mea, *ar fi cît se poate de dorit* să se adauge și această explicație.

Al d-tale, *Lenin*

P.S. Trimite-mi înapoi *toate* aceste documente.

Scrisă la 6 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

77

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Dați-i tot sprijinul.
Expediați *această* telegramă[67] în *Crimeia*, la Comitetul revoluționar din Crimeia, pentru *Ulianov* (Simferopol sau oriunde s-ar afla), cu următorul adaos: *mă asociez la rugămintea lui Ordjonikidze.*

Lenin

Scrisă la 8 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

78

CĂTRE N.P. GORBUNOV

12.I.1921

Tovarășe *Gorbunov*,

Te rog *foarte mult* să telefonezi imediat la consiliul economic gubernial (din Moscova), secția electricitate, și să urgentezi pe toate căile treaba asta, *ducînd-o pînă la capăt.* În caz că se ivește vreo întîrziere, comunică-mi.

Lenin

www.dacoromanica.ro

Alăturat îţi trimit şi calculele inginerului (din sovhozul „Gorki") în legătură cu ceea ce trebuie.

Dacă toate astea nu se găsesc la consiliul economic gubernial Moscova (secţia electricitate), *trimite-le o copie.*

Ar fi bine să se verifice dacă cererea nu este exagerată[68].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

79

CĂTRE P.I. POPOV[69]

Tovarăşe Popov,

Dacă aţi căzut de acord cu Gorbunov, atunci e foarte bine.

Cît priveşte primele puncte, ideea e bună. Eu, din păcate, n-am timp să mă ocup de chestiunea asta, aşa că va trebui să hotărîţi fără mine.

Lenin

12.I.1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

80

CĂTRE I.M. STEKLOV

Tovarăşe Steklov,

Vă scriu în grabă cîteva rînduri. Ţin să vă felicit pentru *minunatul* articol de azi (13.I), consacrat Congresului de la Tours[70]. Analiza relaţiilor dintre guesdism şi ţărani este excelentă. Iată despre ce şi în ce fel trebuie să scrieţi dv. mai mult şi să publicaţi, poate, o broşură. Ea va trebui, probabil, să fie tradusă şi în limba franceză.

Cu salutări cordiale, *Lenin*

Scrisă la 13 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

81

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI D.I. ULIANOV

Simferopol, Comitetul revoluționar din Crimeia,
pentru Dmitri Ulianov

Am primit copia telegramei trimise de tine lui Semașko și copia răspunsului dat de el ție. Te rog să-mi comunici dacă se observă vreo îmbunătățire[71].

Lenin

Scrisă la 13 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

82

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.V. LUNACEARSKI ȘI E.A. LITKENS

Vă rog să confirmați printr-o telefonogramă că, potrivit hotărîrii Comitetului Central, rezoluțiile recentei consfătuiri a activiștilor de partid din învățămîntul public, care se referă la reorganizarea respectivului comisariat al poporului, nu vor fi puse în aplicare înainte de a fi examinate de Comitetul Central al partidului[72].

Lenin

Scrisă la 14 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după o copie scrisă de M.I. Gleasser

83

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarășe Gorbunov,

Sînt de părere să facem încercarea de a duce asemenea tratative, însă trebuie să procedăm *cu cea mai mare prudență*. Ia legătură

www.dacoromanica.ro

prin telefon cu...* și scrie-mi, în cîteva cuvinte, ce ați hotărît[73].

Scrisă între 16 și 21 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

84

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarășe Gorbunov,

1) În privința notei d-tale referitoare la secretariat, o să discutăm cînd o să ne vedem. Deocamdată nu începe.

2) Îți trimit alăturat o scrisoare primită de la *Șklovskaia*. Te rog s-o citești și să iei legătura prin telefon cu Comitetul Central (cu secretarele) și cu Comisariatul poporului pentru afacerile externe, și să le comunici *rugămintea mea de a i se satisface* dorința. Cunosc această familie. *Ea nu va putea* să *supravițuiască* acum în Rusia[74].

3) În legătură cu introducerea iluminatului electric la Gorki**: am primit o cerere și din *satul Siianovo* (nu ți-au trimis-o și d-tale?). S-o vadă, fie și în treacăt, cine trebuie. Ai luat măsuri ca treaba să meargă repede?

4) Informează-te, te rog, însă fără a întreprinde vreun demers pînă ce nu ne vedem, dacă se fac *undeva* (la Comitetul Central, la Agenția ROSTA, la comisariate ale poporului etc.)

(α) decupări sistematice din ziare,

(β) lipituri de decupări, după un anumit sistem, în vederea procurării de informații.

Dacă se fac, vezi *în ce fel* anume și comunică-mi și mie.

---

* Marginea acestui document e ruptă. Probabil că e vorba de dispoziția de a lua legătura prin telefon cu A.I. Rîkov, președintele Consiliului economic superior. — *Nota red.*

** Vezi volumul de față, documentul 78. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Dacă nu se fac, o să discutăm noi, cînd ne vedem, cum să fie organizată treaba asta.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 18 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

85

CĂTRE D.Z. ȘKLOVSKAIA*

Dragă D.Z.,

Vă înțeleg perfect de bine. *Încă de la bun început*, stînd de vorbă cu soțul dv., i-am spus: n-ar fi mai bine să te duci în străinătate? Fiindcă eu am văzut clar că la noi *(îndeosebi la Moscova) nu merge*. Am rămas tare mirat că el n-a vrut să recunoască acest adevăr atît de evident.

În momentul de față eu mă aflu la Moscova[75]. I-am scris lui *Gorbunov* (e un om foarte bun) că-l rog să vorbească, în numele meu, cu cei de la Comitetul Central și cu cei de la Comisariatul pentru afacerile externe ca să satisfacă rugămintea dv.** Dacă e cazul, discutați cu Gorbunov (vă dau și numărul lui de telefon) *fără nici o jenă:* e un om foarte cumsecade.

Multe salutări întregii familii și îndeosebi copiilor.

Lenin

Scrisă la 18 ianuarie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

---

* Pe plicul scrisorii, V.I. Lenin a scris: „Stradela Șeremetievskaia nr. 3, ap. 69, Tovarășei D.Z. *Șklovskaia*. (Se va semna de primire.) (Din partea lui Lenin.)" — *Nota red.*

** Vezi documentul precedent. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

86

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe N.P. Gorbunov,

Te rog să citeşti cu multă atenţie materialele prezentate de tovarăşul Eiduk[76] şi *să stai de vorbă cu el*, pentru ca împreună să încercaţi să formulaţi *propuneri practice*.

Spune-i tovarăşului Eiduk că mă interesează foarte mult această importantă problemă şi că-mi pare tare rău că în momentul de faţă nu pot să mă ocup personal de ea.

Dar dacă o să mi se prezinte propuneri practice, am să mă ocup.

2) Lucrările rezolvate de Micul Consiliu trebuie trimise la destinaţie.

Al d-tale, *Lenin*

Scrisă la 18 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

87

CĂTRE REDACŢIA ZIARULUI „PRAVDA"[77]

Rog redacţia să publice tezele lui Rudzutak, care au fost adoptate la cea de-a V-a Conferinţă generală a sindicatelor din Rusia (2—6 noiembrie 1920); ele sînt foarte necesare ca material de discuţie. Adaug şi un material despre discuţia iscată în cercurile de partid, în legătură cu proveniența acestor teze.

N. Lenin

Scrisă la 19 ianuarie 1921

Publicată la 21 ianuarie 1921, în ziarul „Pravda" nr. 13

Se tipăreşte după textul apărut în ziar

www.dacoromanica.ro

88

★CĂTRE MUNCITORII, MAIȘTRII, FUNCȚIONARII ȘI CELULA DE PARTID DIN GARA PROLETARSKAIA DE PE LINIA FERATĂ VLADIKAVKAZKAIA[78]

20.I.1921

Dragi tovarăși,

Am aflat cu deosebită plăcere de la tovarășii Lavrik, Malikov și Bîkov, care au fost trimiși de dv. aici, cum ați organizat trimiterea unui dar pentru oamenii muncii din Moscova. Potrivit mandatului dat de adunarea dv. generală, am primit de la delegații dv. factura nr. 243, în care se specifică expedierea a 2 002 puduri de grîu, 1 869 de puduri și 29 de funți de orz și 35 de puduri de făină, precum și o dare de seamă amănunțită despre modul în care, în cadrul unui subotnic, ați organizat extracția de sare, despre subotnicele dv. în general și despre activitatea dv. cultural-educativă.

S-a dat dispoziție ca încărcătura, care — nu din vina tovarășilor trimiși de dv. — s-a oprit în drum, să fie expediată pe adresa Comisariatului poporului pentru aprovizionare și toată cantitatea de produse alimentare trimisă de dv. va fi cedată pentru muncitorii din Moscova.

Vă recomand să acordați o mai mare atenție muncii cultural-educative și școlare. Sper că prin eforturi comune veți birui toate greutățile ce se vor ivi în cale.

M-a interesat îndeosebi faptul că ați creat o gospodărie agricolă comunistă. În momentul de față, una din principalele sarcini care stau în fața Republicii constă în dezvoltarea agriculturii, în ridicarea ei la un nivel mai înalt. M-am bucurat cînd am aflat că în acest an veți putea să cultivați 2 200 de deseatine cu cereale și 25 de deseatine cu legume și zarzavaturi. Trebuie să aveți grijă ca gospodăria dv. să fie bine organizată, după toate regulile științei agrotehnice, și pentru asta vă recomand să atrageți în munca dv. un agronom priceput*.

* Textul care urmează este scris de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Vă rog mai ales să organizaţi în aşa fel munca în comună, încît să puteţi să *a j u t a ţ i* pe ţăranii din împrejurimi şi să întreţineţi cele mai bune relaţii cu ei. Fără crearea unor asemenea relaţii şi fără obţinerea unor succese economice efective, concrete, comunele nu-mi inspiră prea multă încredere în ce priveşte viabilitatea lor; ba chiar am, în această privinţă, unele temeri.

Vă trimit tuturor salutul meu tovărăşesc.

V. Ulianov (Lenin)

Regret nespus de mult că n-am putut să primesc chiar eu delegaţia dv. şi a trebuit să-l rog pe tov. N.P. Gorbunov s-o primească dînsul.

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1927, în ziarul „Molot" (Rostov pe Don) nr. 1641

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

89

CĂTRE ORGANIZAŢIA DE PLASĂ DIN BAKUR A P.C.(b) DIN RUSIA

Gubernia Saratov, judeţul Serdob, plasa Bakur
Organizaţia de plasă din Bakur a P.C.(b) din Rusia
Cîte o copie pentru Comitetul gubernial de partid şi pentru Comitetul executiv gubernial Saratov

Dragi tovarăşi,

Secretarul organizaţiei dv., tovarăşul *Turunen*, mi-a comunicat în scris că, la rugămintea ţăranilor, aţi hotărît să-mi aduceţi la cunoştinţă, prin dînsul, acţiunile contrarevoluţionare la care se dedau, în plasa dv., unii lucrători din domeniul aprovizionării, care îşi bat joc de săraci, comit acte prădalnice în folosul lor personal, încurajează fabricarea basamacului, se ţin de beţii, siluiesc femei, se dedau la acte de provocare împotriva Puterii sovietice etc. Dv. cereţi ca noi, de aici, de la Moscova, să lichidăm aceste acţiuni contrarevoluţionare. Or, una din sarcinile cele mai importante ale organizaţiilor de partid

www.dacoromanica.ro

locale, printre care și a dv., este de a lupta cu toate forțele acolo, pe loc, împotriva contrarevoluției. Este datoria și atribuția dv. să faceți totul pentru ca, acționînd împreună cu comitetul de partid județean, iar dacă nici așa nu veți izbuti, împreună cu comitetul de partid gubernial, să arestați și să predați Tribunalului revoluționar pe contrarevoluționarii și banditii despre care mi-ați scris.

Ce ați făcut dv. în această direcție?

În a doua parte a scrisorii sale, tov. *Turunen* reproduce punctul dv. de vedere că Puterea sovietică, pentru a ieși din ruina economică în care se află, trebuie să se sprijine un timp pe țărănime ca pe o cîrjă. Asta-i perfect adevărat. Despre asta se vorbește în programul partidului nostru și în hotărîrile congreselor lui. La ultimul — al VIII-lea — Congres general al Sovietelor problema ridicării agriculturii a fost examinată foarte amănunțit și cu multă atenție și au fost adoptate importante hotărîri practice, pe care dv., în localitățile respective, va trebui să le aplicați potrivit indicațiilor date de organele guberniale.

Aceste hotărîri au fost publicate în ziare. În afară de aceasta, tov. *Turunen* vă va aduce și unele materiale suplimentare pe care le va primi de la Comisariatul poporului pentru agricultură, spre care a fost îndrumat de mine.

Cu salutări comuniste,

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 21 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară la 8 februarie 1927, în ziarul „Izvestiia" nr. 31

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

90

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Chestiunea e atît de importantă, încît trebuie să elaborați textul *exact al directivei*, care să fie

www.dacoromanica.ro

apoi semnat de președintele Consiliului economic superior[79].

De pildă: să începem tratativele, însă într-un mod atît de prudent, încît să nu ne angajăm cu nimic pînă ce Comitetul Central nu va adopta o hotărîre specială. Scopul urmărit de noi să fie acela de a ne edifica asupra propunerilor.

Scrisă la 21 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

91

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarășe Gorbunov,

Astăzi s-a stabilit ca d-ta să urmărești modul cum sînt aplicate hotărîrile adoptate de Consiliul Comisarilor Poporului[80].

Trebuie să organizezi treaba asta cît se poate de bine, să ai întotdeauna un dosar sau un tabel în care să treci hotărîrile *care n-au fost îndeplinite* sau care necesită o supraveghere permanentă (pentru a fi aduse la îndeplinire).

25.I *Lenin*

Scrisă la 25 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

92

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarășe Gorbunov,

Acest Bonci-Bruevici (nu e rudă, ci numai un omonim al lui Vl. Dm. Bonci-Bruevici), după cum spune toată lumea, e un *mare* inventator. E vorba de un lucru *extrem de important* (de un ziar fără hîrtie

www.dacoromanica.ro

și fără cablu, deoarece, dispunînd de difuzor și de receptor — care e perfecționat de Bonci-Bruevici în așa fel, încît putem confecționa cu ușurință *sute* de asemenea aparate — întreaga Rusie va auzi ce scrie într-un ziar care se citește la Moscova).

Te rog foarte mult:

1) să urmărești în mod special această chestiune, *chemîndu-l pe Ostreakov* și *vorbind la telefon cu Nijni Novgorod;*

2) să prezinți *de urgență* Micului Consiliu, spre aprobare, alăturatul proiect de lecret. Dacă nu se va obține repede unanimitatea, să-l pregătești neapărat pentru ședința de marți a Marelui C.C.P.;

3) să mă informezi de două ori pe lună despre *mersul* lucrărilor[81].

26.I. *Lenin*

Scrisă la 26 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară la 22 aprilie 1926, în ziarul „Pravda" nr. 92

Se tipărește după manuscris

93

CĂTRE A.I. RÎKOV

Tovarășe Rîkov,

Propun să nu-i acceptați demisia și *să-i interziceți* „încetarea îndeplinirii atribuțiilor". Larin nu e potrivit pentru funcția de președinte. Căutați să obțineți chiar astăzi confirmarea de către Comitetul Central[82].

26.I. *Lenin*

Scrisă la 26 ianuarie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

94

CĂTRE N.P. GORBUNOV[83]

Tovarășe Gorbunov,

Îl cunosc pe semnatarul acestei scrisori de peste 20 de ani. E un revoluționar dintre cei mai devotați. Sora lui

www.dacoromanica.ro

(sau are două?), după cum spune toată lumea, lucrează foarte bine și cu abnegație. Cred că merită pe deplin să fie ajutat. Te rog foarte mult să nu te lași influențat de nervii lui (e un om *istovit)* și să-i dai tot **sprijinul.**

26.I. *Lenin*

Scrisă la 26 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

95

CĂTRE UZINELE DIN SORMOVO

Uzinele din Sormovo fabrică o macara pe șenile pentru Întreprinderea de exploatare hidraulică a turbei, însă treaba merge extrem de încet. Întrucît e necesar ca această macara să fie experimentată în cursul viitorului sezon de vară, vă rog să depuneți toate eforturile pentru ca ea să fie complet terminată în aprilie, astfel ca la începutul lunii mai să poată fi expediată la „Electroperedacea", unde va fi experimentată sub toate aspectele, pentru ca apoi, după ce se vor stabili toate perfecționările necesare, să se poată trece la fabricarea în serie după acest prototip[84].

Lenin

Scrisă la 26 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

96

CĂTRE V.P. MILIUTIN

27.I.1921

Tovarășului Miliutin

Vă rog să-mi comunicați ce ați făcut pentru publicarea în străinătate a decretului cu privire la concesiuni[85],

www.dacoromanica.ro

cînd s-a dat comunicatul şi ce anume s-a anunţat în străinătate. Pentru a termina ce a mai rămas de făcut în această privinţă, vă propun să-l folosiţi pe tov. Kopp, care se află acum la Moscova.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

P.S. Trimiteţi-mi, vă rog, copii exacte de pe telegramele sau scrisorile expediate în străinătate, indicînd şi data expedierii lor.

Publicată pentru prima oară în 1959, în cartea: „Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", Moscova, vol. III

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

97

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Despre acest proiect am vorbit chiar acum cu d-ta la telefon. Te rog să urgentezi *toată* chestiunea asta şi să te ocupi de toată mulţimea de proiecte, astfel ca sîmbătă, să zicem, să ajungă la Micul C.C.P.[86]

27.I.1921. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

98

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Se spune că moşia are *vreo* 30 de deseatine de pămînt arabil şi 130 de deseatine de pădure. Comitetul executiv gubernial din Saratov, pe cît am aflat, e de acord. Trebuie, cred, ca chestiunea să fie adusă numaidecît în faţa Micului Consiliu, iar acesta să ceară *lămuriri* şi să întreprindă cercetări la faţa locului[87].

27.I.1921. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

99

CĂTRE M.N. POKROVSKI, E.A. LITKENS ŞI O.I. ŞMIDT

28.I.1921

1) tovarăşului M.N. Pokrovski,
2) „ E.A. Litkens,
3) „ O.I. Şmidt

Vă rog să-mi trimiteţi astăzi, pînă la orele 8 seara:
1) materialele *tipărite* existente (în dări de seamă, articole, broşuri etc.), cu textul legilor *în vigoare* (ale rezoluţiilor, instrucţiunilor)
cu privire la şcolile de gradul întîi
şi de gradul doi,
2) cu privire la şcolile tehnice,
3) cu privire la şcolile profesionale,
4) cu privire la numărul şcolilor elementare, medii, precum şi la acela al instituţiilor de învăţămînt superior;
5) cu privire la numărul şcolilor şi al instituţiilor de învăţămînt de toate gradele şi de toate tipurile — al celor care funcţionează şi al celor care şi-au suspendat cursurile sau care nu funcţionează;
6) în afară de aceasta, dacă nu dispuneţi de materialele tipărite — şi dacă nu pot fi indicate numerele ziarelor sau revistelor în care au fost publicate aceste materiale —, vă rog să-mi trimiteţi *date nepublicate* în legătură cu problemele menţionate, *dacă asemenea date există*[88].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

100

CĂTRE Ş.M. MANUCIARIANŢ

Procură-mi, te rog, (colecţia) „*Rabocii Krai*" din Ivanovo-Voznesensk. (Cercul poeţilor *c u a d e v ă r a t* proletari.)

www.dacoromanica.ro

Gorki îi laudă { Jijin, Artamonov, Semenovski

Scrisă la 28 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

101

SCHIMB DE BILETE CU M.I. GLEASSER[89]

Vladimir Ilici, Steklov refuză să publice „instrucţiunile cu privire la însămînţări", deoarece i-ar ocupa jumătate de ziar. Dacă insistaţi totuşi să se publice, vă roagă să-i scrieţi *personal*.

Gleasser

Întreabă-l pe *Muralov*
(cît spaţiu ar ocupa dacă s-ar tipări cu petite?)

Muralov spune că, dacă s-ar tipări cu petite, ar ocupa, probabil, o pagină întreagă. E de părere că trebuie să-l obligaţi pe Steklov să le publice în detrimentul altor articole.

Cheamă-l la telefon pe *Steklov* şi spune-i ca numaidecît să calculeze *precis:*
1) de cîte pagini şi coloane ar fi nevoie?
2) acelaşi lucru — *cu petite.*

Scrise la 28 ianuarie 1921

Se tipăresc pentru prima oară după manuscris

102

★TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ ŞEFULUI SECŢIEI DIN MOSCOVA A AGENŢIEI ROSTA

Vă rog să luaţi măsuri şi să urmăriţi ca prezentele „Instrucţiuni cu privire la modul de întocmire a planului de însămînţări obligatorii" să fie *neapărat* publicate

www.dacoromanica.ro

în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" cu data de mîine, 29 ianuarie.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 28 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

103

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarășe Gorbunov,

Trimite, te rog, cererea asta la Micul Consiliu (fiindcă el o să examineze chestiunea în fond!). Vorovski e un vechi marxist și un vechi bolșevic; în ce privește cunoașterea oamenilor, mă bizui complet pe dînsul[90].

29.I.1921. *Lenin*

Publicată pentru prima oară parțial în 1934, în revista „Proletarskaia Revoliutiia" nr. 3

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

104

CĂTRE N.P. GORBUNOV*

Tovarășe Gorbunov,

Te rog 1) să citești toate astea; 2) să-ți notezi ce e esențial în ele; 3) să le trimiți la Consiliul economic superior și la Comisariatul poporului pentru comerțul exterior; 4) să urmărești răspunsul și **să grăbești** rezolvarea problemei; 5) îndeosebi *N. B.* proiectul unei fabrici de conserve în Siberia[91]. *Există acolo carne care se pierde în zadar.* Ia legătură și cu Comisariatul poporului pentru aprovizionare.

Răspunde-mi neapărat în două-trei zile.

29.I. *Lenin*

* Vezi volumul de față, documentul 122. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Trebuie controlat (cît timp mai e Kopp aici) dacă n-avem de-a face cu un escroc.

Lenin

Scrisă la 29 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

105

CĂTRE A.I. GUSEV[92]

Tovarăşului Aleksandr Ilici Gusev, în amintirea convorbirii noastre de la 30.I.1921.

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 30 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

106

CĂTRE M.A. KRUCINSKI*

31.I.1921

Tovarăşe Krucinski,

Am primit rapoartele dv. cu privire la Comisariatul poporului pentru agricultură[93]. Le-am citit. Am expus această chestiune membrilor Comitetului Central.

Numindu-l pe Osinski, noi, cei din Comitetul Central, am făcut ce am putut. El a fost ieri la mine şi mi-a comunicat că are să mai atragă în muncă o serie de tovarăşi din provincie, ţărani.

De ce nu sînteţi mulţumit de Osinski? Întreaga fracţiune a partidului de la Congresul al VIII-lea al Sovietelor a avut o înaltă apreciere pentru modul cum a condus campania însămînţărilor.

* Pe plicul scrisorii, V.I. Lenin a scris: „Pentru Mih. Krucinski, membru al C.E.C. din Rusia. (Se va semna de primire.) (Din partea lui Lenin.)". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Care lucrători — membri de partid — și de ce nu sînt mulțumiți de modul cum se desfășoară munca?

Rog să se prezinte fapte concrete și să se facă propuneri. Noi, cei din Comitetul Central, considerăm că am făcut tot ce se putea face în *momentul de față; așteptăm* rezultatele activității noului colegiu al Comisariatului poporului pentru agricultură și credem că ele vor fi bune.

Cu salutări comuniste, *N. Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

107

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI AL REPUBLICII SOVIETICE SOCIALISTE AUTONOME TĂTARE*

Telegrafic

Președintelui Consiliului Comisarilor Poporului al Republicii tătare

Kazan

Vă rog să confirmați de urgență meritele deosebite [față de] Rusia Sovietică ale lui *Nikolai Golubeatnikov*, șeful unei secții de miliție judiciară, care la 2 martie 1920 a fost omorît în exercițiul funcțiunii. Această confirmare e necesară pentru stabilirea unei pensii majorate.

Comisarul poporului pentru asigurările sociale, *Vinokurov*

Confirm cererea și rog să se răspundă de urgență, telegrafic.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 31 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

* Vezi volumul de față, documentul 153. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

108

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Ar trebui să strîngem informaţii şi să vedem dacă nu se poate face ceva pentru sprijinirea producţiei miniere. Să luăm ceea ce prisoseşte?[94]

31.I. *Lenin*

Scrisă la 31 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1927, în ziarul „Pravda" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

109

CĂTRE M.I. FRUMKIN*

1.II.1921

Tovarăşe Frumkin,

Primim (din afară şi dinăuntru) tot mai multe informaţii în legătură cu „separatismul", absolut inadmisibil, manifestat de Ucraina în chestiunile Comisariatului poporului pentru aprovizionare.

Dv. trebuie *să căutaţi să aflaţi întregul* adevăr, care nouă, în mod vădit, ne este ascuns (în parte, poate, involuntar, manifestîndu-se îngăduinţă faţă de cei ce *intenţionat* îl ascund). Chestiunea e serioasă, şi noi nu vom lăsa ca lucrurile să rămînă aşa; vom căuta să aflăm întregul adevăr.

Rolul lui Peşehonov (mai nefast decît al oricărui albgardist), care în mod vădit a dus de nas Comitetul Central ucrainean (prin intermediul cui a făcut acest lucru — nu ştim încă, însă o să aflăm), o să-l dezvăluim pînă la capăt.

Acum însă dv. vă revine în primul rînd *întreaga sarcină* de a afla absolut *totul* şi de *a nu vă*

* Vezi volumul de faţă, documentul 114. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

l ă s a dus de nas de Peşehonov şi de cei ce sînt înşelaţi de *Peşehonovi*[95].

Aştept răspuns.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

110

CĂTRE D.B. REAZANOV

Tovarăşe Reazanov,

N-aveţi cumva la bibliotecă o *colecţie* **a tuturor** scrisorilor lui Marx şi Engels extrase *din ziare* şi din diferite reviste?

De pildă, din „Leipziger Volkszeitung" (1894) despre materialism?

Din „Vorwärts" despre *Beesley**? (mi se pare că nu se scrie chiar aşa; profesor englez, adept al lui Comte, cunoscut al lui Marx).

Ş.a.m.d.

Există un *catalog al tuturor s c r i s o r i l o r* lui Marx şi Engels?

N-aţi putea să-mi daţi şi mie acest *catalog*, pentru o săptămînă, să mă uit prin el?

Al dv., *Lenin*

Scrisă înainte de 2 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1930, în culegerea de articole „La postul de luptă. Cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la naşterea lui D.B. Reazanov", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

111

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL DIN PETROGRAD[96]

Ieri Consiliul Apărării a hotărît să achiziţioneze 18 500 000 de puduri de cărbune din străinătate[97]. Vom

* Beesley, Eduard Spencer. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

îmbunătăţi situaţia şi în domeniul aprovizionării, deoarece azi am hotărît să dăm încă două trenuri cu cereale din Caucaz. De aceea cred că Zinoviev poate să plece.

Lenin

Scrisă la 2 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1928, în „Analele Institutului Lenin", III

Se tipăreşte după manuscris

112

CĂTRE D.B. REAZANOV

Tovarăşe Reazanov,

Am o mare rugăminte:

Se restituie aceste cărţi[98]. 1) Nu ştiţi cumva *de unde* au fost luate *pasajele subliniate* din scrisorile lui Engels?

2) Au fost publicate în întregime şi *unde* anume?

3) Dacă da, n-am putea să le găsim şi să le cumpărăm?

4) N-am putea să *cumpărăm* de la Scheidemanni et Co. (căci ăştia sînt nişte indivizi nemernici şi venali) scrisorile lui Marx şi Engels? Sau fotocopiile acestor scrisori?

5) Există vreo speranţă să colecţionăm la Moscova tot ceea ce a fost publicat de Marx şi Engels?

6) Există un catalog *cu ceea ce s-a adunat aici?*

7) Vom putea să adunăm scrisorile lui Marx şi Engels (sau copiile lor), sau acest lucru este irealizabil?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 2 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

113

CĂTRE A.G. GOIHBARG

Tovarășe Goihbarg,

În ce privește rapoartele comisarilor poporului care urmează să fie aduse la dv. (la Micul Consiliu), e necesar ca în cuprinsul lor să se acorde cea mai mare *atenție îndeplinirii* principalelor hotărîri[99].

În momentul de față, o problemă din cele mai acute este aceea a locuințelor la Moscova. Dați dispoziție ca, *pe baza rapoartelor* ce vor fi primite la Micul Consiliu, să se controleze de *două ori* pe săptămînă: cîte case, apartamente sau camere *au fost date* (se știe că urmau să fie date în folosință 10 case).

Faceți un control și asupra modului cum sînt repartizate.

Populația Moscovei se sufocă din cauza creșterii continue a numărului de funcționari. Acest lucru trebuie verificat; n-ar fi cazul să adoptăm o hotărîre în această privință?

Dacă un comisariat al poporului, fără permisiune din partea Micului Consiliu, își mărește numărul funcționarilor, i se aplică o serie de sancțiuni (interdicția de a mări numărul lor fie și cu o singură persoană).

Întocmiți o listă a acelora dintre comisariatele poporului care sînt obligate să-și micșoreze în fiecare săptămînă numărul funcționarilor (Comisariatul poporului pentru problemele militare, Consiliul economic superior, Comisariatul poporului pentru căile de comunicație și alte cîteva). Celelalte îl pot mări numai cu permisiunea Micului Consiliu.

Lenin

Scrisă la 2 februarie 1921

Publicată pentru prima oară parțial la 16 ianuarie 1957, în ziarul „Sovietskaia Rossiia" nr. 13

Publicată în întregime în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

114

CĂTRE V.N. MANŢEV

Tovarăşe Manţev,

În Ucraina se petrec fapte de-a dreptul revoltătoare. Directiva Biroului Politic (ca Peşehonov şi *adepţii lui* să fie scoşi din Harkov) este zădărnicită.

O parte din membrii Comitetului Central ucrainean se lasă înşelaţi de Peşehonov şi de adepţii lui.

Acest lucru e limpede. Şi noi nu trebuie să ne mai lăsăm înşelaţi.

Dv. *personal* vă încredinţez sarcina ca (menţinînd legături secrete, directe şi regulate cu Biroul Politic din Moscova):

(1) să organizaţi supravegherea *îndeaproape* a lui Peşehonov;

(2) să comunicaţi aici cele constatate;

(3) la fel şi în ce priveşte adepţii lui, să întocmiţi o listă a lor;

(4) să obţineţi demiterea imediată a lui Peşehonov şi trimiterea lui la Moscova.

Comitetul Central ucrainean a dat dovadă de o delăsare *totală*. Să vedem dacă dv. veţi şti să aduceţi la îndeplinire sarcina *cum trebuie*.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

3.II.1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

115

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Prin fir direct, prin Rostov pe Don, la Baku,
pentru Ordjonikidze
Se va înmîna prin comisarul politic de serviciu
Se va comunica imediat de primire

www.dacoromanica.ro

Pînă în prezent nu s-a primit din partea dv. nici un răspuns la telegrama cifrată nr. 1 225 din 27 ianuarie, trimisă de Stalin[100]. Sîntem tare îngrijoraţi şi vă rugăm să ne răspundeţi imediat.

Moscova, Kremlin

5.II.1921 *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

116

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

6.II.1921

Tovarăşe Skleanski,

Trimiteţi-mi telegrama Comitetului militar guberniaI din Saratov la care comandantul suprem a dat „răspunsul" pe care mi l-aţi trimis azi.

Răspunsul e stupid şi pe alocuri agramat.

Se dă un răspuns formal, birocratic, în loc *să se acţioneze;* trebuie *să lichidăm* banditismul, iar nu să dăm asemenea răspunsuri.

Cereţi-le ca de două ori pe săptămînă să-mi comunice pe *s c u r t*, cît mai pe scurt, *rezultatele luptei* împotriva banditismului.

Şi căutaţi să convingeţi statul-major operativ că trebuie să muncească, iar nu să dea răspunsuri de mîntuială.

Cine-i acest Iliuşin, „comisar al statului-major"? Ce stagiu are?

Lenin

Publicată pentru prima oară parţial în 1938, în revista „Bolşevik" nr. 2

Publicată în întregime în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

117

CĂTRE E.M. SKLEANSKI*

6.II.1921

Tovarăşe Skleanski,

Mai adaug încă un „avertisment".

Comandamentul nostru militar s-a făcut de ruşine, lăsîndu-l pe Mahno să-i scape (cu toate că dispunea de o imensă superioritate de forţe şi primise ordin categoric să-l prindă), iar acum se face şi mai mult de ruşine, nefiind în stare să zdrobească o adunătură de bandiţi.

Cereţi să mi se prezinte un *scurt* raport al comandamentului suprem (însoţit de o schemă sumară a dispoziţiei pe teren a trupelor noastre şi a bandelor) în legătură cu acţiunile ce se întreprind.

Cum este folosită cavaleria noastră, în care ne punem toată nădejdea?

— dar trenurile blindate? (Sînt ele repartizate în mod raţional? Nu circulă *fără treabă*, consumînd combustibil degeaba?)

— dar automobilele blindate?

— dar aeroplanele?

Cîte sînt şi în ce fel sînt ele folosite?

Şi cerealele, şi lemnele, totul se prăpădeşte din pricina acestor bande, în timp ce noi dispunem de o armată de milioane de oameni. Trebuie făcut totul pentru a imprima comandamentului suprem mai multă iniţiativă şi disciplină.

Lenin

Publicată pentru prima oară parţial în 1938, în revista „Bolşevik" nr. 2

Publicată pentru prima oară în întregime în 1950, în ediţia a 4-a a Operelor lui V.I. Lenin, vol. 35

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentele 70 şi 116. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

118

CĂTRE N. OSINSKI

Tovarăşe Osinski,

Trebuie să cereţi să se controleze cine e vinovat: poşta, cei de la cancelarie? O asemenea întîrziere e o ruşine[101].

6.II. *Lenin*

Scrisă la 6 februarie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

119

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Telefonează-i lui Malkin („Direcţia difuzării presei") să-mi trimită încă o dată propunerile sale practice cu privire la organizarea *Direcţiei difuzării presei*, însă prezentate în aşa fel (într-o formă *scurtă)*, încît să le pot expedia direct la Comisariatul poporului pentru învăţămînt spre a-şi da avizul[102].

6.II *Lenin*

Scrisă la 6 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

120

CĂTRE M.N. POKROVSKI

Tovarăşului Pokrovski

Vă trimit spre avizare propunerile cu privire la organizarea Direcţiei difuzării presei, pe care le-am primit de la tov. Malkin. Vă rog să-mi trimiteţi avizul dv. şi să-mi comunicaţi părerile dv. în legătură cu o cît mai

www.dacoromanica.ro

potrivită organizare a Direcției difuzării presei (astfel ca ea să deservească *toate* comisariatele poporului).

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 7 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

121

CĂTRE L.B. KRASIN

1) Cînd vă scrieți referatul *dv.* în legătură cu petrolul de la Baku?

2) Ați găsit aici specialiști care să-l scrie?

3) La Petrograd? Tihvinski?[103]

Scrisă la 8 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

122

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Pentru secretară:

1) Trimiteți toate astea lui Rîkov.

2) Înregistrați data expedierii — 9.II.1921 — de către *Șteinberg*, din Berlin, a scrisorii în legătură cu fabrica de *conserve*.

3) Scrieți-i, în numele meu, lui Rîkov că-l rog să-și dea *avizul* (pe scurt) cît mai repede și, totodată,

4) îl rog să-mi trimită *o copie a răspunsului* pe care el (sau secretarul lui) îl va da lui Șteinberg.

5) Urmăriți dacă toate astea au fost aduse la îndeplinire[104].

9.II. *Lenin*

Scrisă la 9 februarie 1921

Publicată pentru prima oară parțial în 1928, în „Analele Institutului Lenin", III

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

www.dacoromanica.ro

123

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

12.II.1921

Tovarășe Skleanski,

Cu mijloacele noastre de telecomunicație se întîmplă ceva nemaipomenit și de necrezut.

Eu și Stalin nu putem să luăm legătura cu *Ordjonikidze în chestiuni extrem de importante;* la fel și Fomin cu *Smilga.*

Trimiteți — de-a dreptul în numele meu — o telegramă urgentă la Rostov pe Don, ca cei de acolo să desemneze numaidecît *un om de răspundere,* care să fie obligat să *țină legătura* cu amîndoi și să ne transmită (în permanență), mie, lui Stalin și lui Fomin, răspunsurile.

Dacă nu se face acest lucru, am *să trimit în judecată* (sau am să cer să fie concediați și arestați) responsabilii de aici. Așa ceva e inadmisibil.

Lenin

P.S. Asta dovedește pur și simplu că *vîrfurile* armatei sînt într-o stare de totală descompunere!

Am ajuns să n-avem **legătura** (!!) nici cu asemenea persoane oficiale ca Smilga și Ordjonikidze!!

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

124

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI

14.II.1921

Tovarășului Lunacearski
Cîte o copie pentru tovarășii
Pokrovski și Litkens

Vă rog să-mi trimiteți o listă de profesori cu temeinică experiență practică a) în activitatea pedagogică în general; b) în învățămîntul tehnic-profesional, cu scurte

www.dacoromanica.ro

însemnări despre lucrările lor publicistice și despre stagiul lor de activitate sub regimul sovietic.

Am cerut acest lucru *în repetate rînduri*. Aici nu e admisă nici o tărăgănare.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

P.S. Vă rog să-mi dați informații mai ales despre Serghei Pavlovici, directorul fostei școli Tenișevski din Petrograd.

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

125

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI A 11-A[105]

Comitetul Central este gata să-i permită Armatei a 11-a să sprijine activ răscoala din Gruzia și să ocupe Tiflisul, cu condiția ca să fie respectate normele relațiilor internaționale și ca toți membrii Consiliului militar-revoluționar al acestei armate, după ce vor fi examinat în mod serios chestiunea sub toate aspectele, să garanteze de succes[106]. Vă atragem atenția că, din cauza dificultăților transportului, stăm fără cereale și, de aceea, nu vă vom da nici un tren și nici măcar un vagon de cereale. Sîntem nevoiți să aducem din Caucaz numai cereale și petrol. Vă cerem să ne trimiteți imediat răspuns prin fir direct, sub semnătura tuturor membrilor Consiliului militar-revoluționar al Armatei a 11-a, precum și a lui Smilga, Ghittis, Trifonov și Frumkin. Pînă la primirea răspunsului nostru la telegrama tuturor acestor persoane nu întreprindeți nici o acțiune cu caracter decisiv*.

14.II

Scrisă la 14 februarie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

* În continuare, V.I. Lenin a scris: „Din însărcinarea Comitetului Central, Krestinski". În partea de jos a telegramei, el a adăugat următoarea indicație, probabil, pentru secretară: „Nu, mai bine ține-o în cel mai strict secret, timp de 2—3 luni". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

126

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMATEI A 11-A[107]

Comitetul Central consideră operaţiile Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 11-a drept un mijloc local de apărare a răsculaţilor din zona neutră împotriva pericolului exterminării lor de către albgardişti[108]. Căutaţi ca în toate manifestările dv. publice să ţineţi seama de acest caracter politic al operaţiei pe care o întreprindeţi. Noi, bineînţeles, aşteptăm de la Consiliul militar-revoluţionar al Armatei a 11-a să întreprindă acţiuni energice şi rapide, să nu pregete să ocupe Tiflisul dacă, din considerente militare, acest lucru este necesar pentru apărarea efectivă a zonei neutre împotriva unei noi invazii. Credem că veţi lua în consideraţie cu toată seriozitatea avertismentele noastre. Informaţi-ne zilnic*.

Scrisă la 15 februarie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

127

CĂTRE A.G. GOIHBARG

Tov. Goihbarg,
vicepreşedinte al Micului C.C.P.

Alăturat vă trimit:

1) Un extras din procesul-verbal al adunării generale din 9.II a celulei comuniste de la facultatea muncitorească a Şcolii tehnice superioare din Moscova.

2) Un memoriu al comisarului facultăţii muncitoreşti a Şcolii tehnice superioare cu data de 10.II.

3) Un extras din procesul-verbal al şedinţei comune din 23.I a.c. a prezidiilor celulelor comuniste de la Institutul de căi ferate şi Academia agricolă Petrovsko-

* În continuare, V.I. Lenin a scris: „Din însărcinarea Comitetului Central, Krestinski". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Razumovskaia şi a biroului celulei comuniste de la facultatea muncitorească a Şcolii tehnice superioare din Moscova.

4) O copie a memoriului din 28.I a.c. al instructorului secţiei culturale a Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia.

Propun Micului C.C.P. să se ocupe în mod special de problema facultăţilor muncitoreşti, să o examineze sub toate aspectele şi să facă totul pentru ca în situaţia lor să se producă o îmbunătăţire substanţială[109].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 15 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin" ,vol. XXXV

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

128

CĂTRE C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Litkens prezintă la Biroul Organizatoric o listă a celor propuşi să facă parte din *Centrul academic* (al Comisariatului poporului pentru învăţămînt)[110]. Vă rog s-o trimiteţi la Biroul Politic.

15.II *Lenin*

Scrisă la 15 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

129

CĂTRE N.N. KRESTINSKI[111]

1

N-am văzut articolul, dar, întrucît mă încred în Kamenev (care n-ar putea să recomande ceva *dăunător)*, mă declar de acord *să fie publicat mîine.*

Lenin

www.dacoromanica.ro

2

În acest caz, trebuie numai să se ceară să se menţioneze:
1) că autorul sau autorii scriu ca publicişti *particulari*, iar nu ca persoane oficiale;
2) că e vorba de un articol de discuţii.

Scrise la 16 februarie 1921 *Se tipăresc pentru prima oară, după manuscris*

130

CĂTRE N.P. GORBUNOV[112]

Tovarăşe Gorbunov,

Să-i dea cei de la secţia ştiinţă şi tehnică o formă definitivă (să scoată § 5; să-l refacă? la § 4 să adauge: 3 aleşi, 4 numiţi, 8 propuşi?). Şi, sub semnătura secţiei ştiinţă şi tehnică, să-i trimiteţi lui Rîkov proiectul, iar mie o copie.

17.II. *Lenin*

Scrisă la 17 februarie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

131

CĂTRE N.I. MURALOV

Tovarăşe Muralov,

Tov. Krjijanovski e foarte încîntat de muncitorul comunist *Esin*, pe care zice că-l cunoaşteţi şi dv. Spune că e un muncitor remarcabil, un electrician foarte util (el s-a dovedit a fi de folos şi în activitatea Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei). De aceea Krjijanovski îl recomandă cu căldură ca membru al *Comisiei de planificare de pe lîngă Comitetul Muncii şi Apărării*.

Cred că din această comisie trebuie să facă parte, de regulă, *specialişti*. Cu titlu de excepţie va fi inclus şi un *muncitor*.

www.dacoromanica.ro

I-am vorbit despre asta lui Osinski și aș vrea să aflu și părerea dv. Vă rog foarte mult să-mi trimiteți *(tot cu acest curier)* cîteva rînduri, cuprinzînd o referință amănunțită despre Esin, din care să se vadă ce stagiu are, cum îl apreciați etc.[113]

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 18 februarie 1921

Publicată pentru prima oară parțial la 22 aprilie 1957, în ziarul „Komsomolskaia Pravda" nr. 96

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

132

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. ȘMIDT*

18.II.1921

Ekaterinburg,

pentru Șmidt, comisar al poporului pentru problemele muncii

Am refuzat să semnez hotărîrea cu privire la fuzionarea Comisariatului poporului pentru problemele muncii cu Comitetul principal pentru serviciul de muncă obligatorie. Consider că e necesar să se stabilească și să se precizeze legăturile organizatorice cu Comisariatul poporului pentru afacerile interne și cu Comisariatul poporului pentru problemele militare la centru și în provincie, în așa fel ca problemele privind serviciul de muncă obligatorie să fie concentrate în mîinile Comisariatului poporului pentru problemele muncii. Am să ridic această chestiune în fața Consiliului Comisarilor Poporului. Comunicați-mi telegrafic care e părerea dv. Dacă aveți de făcut obiecții, cui încredințați sarcina de a vă susține punctul de vedere?[114]

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

* În partea de sus a telegramei se află următoarea indicație scrisă de Lenin: Prin Skleanski, cu rugămintea de a o transmite, prin fir direct, și de a obține *cît mai repede* răspuns. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

133

CĂTRE A.I. SVIDERSKI[115]

Atîta tot! Nu-i nimic rău în asta și nici prestigiul lui Frumkin n-o să iasă de loc „știrbit". *N-o să publicăm noi astea.*

Lenin

Scrisă la 18 februarie 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

134

CĂTRE A.I. SVIDERSKI[116]

Nici în asta *nu* văd nimic rău. *Comisiei* i se va cere *să arate* mai întîi *Biroului Politic* hotărîrea adoptată de ea.

Lenin

Scrisă la 18 februarie 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

135

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

Chiar acum am citit hotărîrea C.E.C. din Rusia și, drept să spun, *nu văd* în ea nimic rău. Unde se vorbește în ea de trimiterea lui **Frumkin** în judecată? Nicăieri.

Dacă vreți, prezentați-o Biroului Politic (dar mai întîi citiți-o încă o dată cu calmul cuvenit, ca să vedeți dacă nu vă neliniștiți degeaba)[117].

Scrisă la 18 februarie 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

www.dacoromanica.ro

136

CĂTRE V.R. MENJINSKI

18.II.1921

Tovarăşe Menjinski,

Vă recomand cu căldură pe aducătorul acestei scrisori, tovarăşul Eino Rahia, pe care îl cunosc dinainte de Revoluţia din Octombrie ca pe un bolşevic finlandez devotat. Acum el este membru al C.C. al Partidului Comunist din Finlanda.

Trebuie să discute personal cu dv. o serie de chestiuni *foarte secrete*. Acordaţi-i, vă rog, toată încrederea şi tot sprijinul.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

137

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

S e c r e t

G.M.,

Citiţi-l şi luaţi cunoştinţă de conţinutul lui. Înapoiaţi-mi-l imediat după aceea, confidenţial.

În legătură cu planul, Miliutin spune nişte lucruri absurde[118]. Cel mai mare pericol ar fi ca planul economic de stat să fie întocmit în mod birocratic.

E un mare pericol. Şi Miliutin nu-şi dă seama de acest lucru.

Tare mi-e teamă că, abordînd altfel problema, *nici dv. nu vă daţi seama.*

Sîntem oameni săraci. Nişte săraci flămînzi şi ruinaţi.

Pentru noi, în momentul de faţă, un plan complet, unitar, adevărat = o „utopie birocratică".

Nu alergaţi după o asemenea himeră,

www.dacoromanica.ro

Imediat, fără a pierde o zi sau o oră, *desprindeți* **ce e mai important,** un minimum de întreprinderi, și **puneți-le pe picioare.**

O să discutăm personal despre toate astea înainte de prezentarea raportului dv. Mai *reflectați* asupra acestei chestiuni.

Lenin

Scrisă la 19 februarie 1921

Publicată pentru prima oară parțial în 1924, în cartea: G.M. Krjijanovski. „Schimbul de mărfuri și munca de planificare", Moscova

Se tipărește după manuscris

Publicată în întregime în 1928, în „Analele Institutului Lenin", III

138

CĂTRE L.B. KRASIN

19.II.1921

Tovarășe Krasin,

A fost Șklovski pe la mine. Păcat că a întîrziat. Dv. tocmai plecaseți.

Căutați să-i găsiți un loc la Berlin. Eu nu fac demersuri pentru un „post" pentru el, ci cer numai să i se creeze posibilitatea *să stea* în străinătate: *nu roagă familia lui. Aici nu pot* să stea.

Cu salutări, *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

139

CĂTRE G.L. ȘKLOVSKI

20.II

Tovarășe Șklovski,

Am vorbit ieri, personal, cu Lejava. Mi-a spus că n-a auzit nimic. A promis că o să vorbească cu dv.

www.dacoromanica.ro

În afară de asta, chiar ieri i-am trimis o scrisoare lui Krasin despre dv. (prin cineva care trebuie să-l ajungă din urmă la Riga).

Dacă nu vă înțelegeți (sau nu v-ați înțeles) cu Lejava, scrieți-mi cîteva rînduri (personal, de la cutare) ca să aflu de unde provin obstacolele, dacă ele într-adevăr există.

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 20 februarie 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

140

CĂTRE N.P. GORBUNOV

21.II.1921

Tovarășe Gorbunov,

Aici se află *Martens*, fostul nostru reprezentant în America.

Trebuie ajutat. Caută să-l vezi azi. Poate fi găsit la „Lux", cu ajutorul telefonistelor mele.

1) Manuale de electrotehnică pentru *GOELRO*[119]. Ia legătură prin telefon cu Krjijanovski.

2) În privința muncitorilor americani (care se află în Rusia) discută cu **Anikst**[120].

3) În privința vizitării unor fabrici și uzine

{ ? De stabilit cu ajutorul lui Rîkov
? Cu cine poate fi aranjată treaba asta. }

4) În privința grupurilor din America care vor să ne acorde ajutor tehnic

(trebuie stabilit cu cine e cazul să aranjăm treaba asta: cu secția știință și tehnică a Consiliului economic superior?
sau și cu Consiliul economic superior?
și Comisariatul poporului pentru comerțul exterior?)

www.dacoromanica.ro

5) Emigrarea diferitelor persoane și grupuri din America și stabilirea lor la noi (trebuie procedat cu multă *prudență*. Nu există o comisie în această problemă?[121]).

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

141

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarășe Cicerin,

Nu fac demersuri pentru tovarășul Șklovski ca să i se dea posturi înalte. Dv. îl cunoașteți, întrucît a lucrat la Comisariatul poporului pentru afacerile externe.

Vă rog însă să-i urgentați plecarea în străinătate, fiindcă soția lui se teme că copiii lor nu vor putea să supraviețuiască aici. Cunosc întreaga familie de pe cînd ne aflam în străinătate și cred că aceste temeri sînt întemeiate. La noi această familie nu e în stare să reziste. Trebuie să plece în străinătate.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 21 februarie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

142

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV

Drept răspuns la scrisoarea dv., vă trimit această comunicare a lui Skleanski.[122]. Vă rog să mă informați mai des despre modul cum sînt lichidate bandele, cum se desfășoară munca în domeniul aprovizionării și cum decurge expedierea cerealelor.

Lenin

Scrisă la 21 sau 22 februarie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

143

*CĂTRE TOVARĂȘII I.M. GUBKIN, A.I. ȚEVCINSKI, I.N. STRIJOV ȘI N.N. SMIRNOV[123]

23.II.1921

În urma rapoartelor primite la Direcția generală a petrolului, cu privire la inundarea sondelor și la catastrofa care se poate produce din această cauză, vă rog să-mi trimiteți, dacă e posibil chiar azi, materialele de care dispuneți (cărți, reviste, referate etc.) privind legislația străină sau regulamentele locale care sancționează pe petrolist în caz că lasă neacoperite gurile de sondă, nu aplică izolarea, practică o exploatare nerațională *ș. a. m. d.*

Trimiteți-mi chiar legile respective sau, dacă nu le aveți la îndemînă, indicați-mi cărți sau articole apărute în reviste și îndreptare, ca să le pot lua de la biblioteci.

Vă rog să-mi răspundeți chiar astăzi telefonic.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

144

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI*

C i f r a t, pentru Racovski

H a r k o v, pentru *R a c o v s k i.* Răspuns la telegrama dv. cu nr. 672

Dat fiind că la centru situația alimentară este extrem de grea, consider că trei sferturi din acest fond alimentar trebuie trimise încoace, iar un sfert să rămînă pentru orașele și muncitorii din Ucraina ; însă, pe cît e cu putință,

* În partea de sus a acestui document, V.I. Lenin a scris — iar apoi a șters — următoarele cuvinte: „Tov. Țiurupa! Care e părerea dv. despre proiectul meu de răspuns? 24.II. *Lenin*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ţăranii să primească neapărat o compensaţie; dacă n-avem ce să le dăm, atunci să cumpărăm, pe aur sau pe petrol, mărfuri din străinătate. Dacă nu sînteţi de acord cu această soluţie, mai propuneţi o concesie ţăranilor, dar nu uitaţi că la noi domneşte o criză alimentară teribilă şi de-a dreptul periculoasă[124].

Lenin

Scrisă la 24 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

145

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

25.II

Tov. Krjijanovski,

În legătură cu Comisia generală a planificării.

(1) Asupra componenţei ei, în general, o să ne înţelegem noi, la venirea dv. aici. Asta nu-i greu.

(2) Comitetul Central a hotărît deocamdată să-l menţină pe Larin. El prezintă însă un mare pericol, deoarece prin felul său de a fi duce de rîpă orice activitate, *acaparează puterea*, trece peste capul tuturor preşedinţilor, *alungă pe specialişti*, vorbeşte *(fără nici un drept)* în numele „partidului" ş.a.m.d.

Dumneavoastră vă revine **greaua** sarcină de a-l supune, de a-l disciplina, de a-l domoli. Însă ţineţi minte: de îndată ce „începe" să sară peste cal, repeziţi-vă pînă la mine (sau trimiteţi-mi o scrisoare). Altfel o să dea peste cap *întreaga* Comisie generală a planificării.

(3) În cadrul Comisiei *generale a planificării*, dv. trebuie să creaţi un prezidiu *cît se poate de ferm* (neapărat *fără* Larin), pentru ca organizatorii şi oamenii hotărîţi (în stare să-i dea o ripostă categorică lui Larin şi să-şi desfăşoare *cu perseverenţă* activitatea lor atît de grea) să vă *ajute* şi *să vă scutească* de munca *administrativă* (la Comitetul Central s-a arătat, nu o dată, că

www.dacoromanica.ro

dv., la drept vorbind, nu sînteţi un administrator). Prezidiul poate fi format din doi adjuncţi ai dv., un secretar etc. Dv. trebuie să fiţi „sufletul“ întregii activităţi şi conducătorul ei *ideologic* (în special să îndepărtaţi, să vă descotorosiţi de comuniştii *lipsiţi de tact*, care sînt în stare să alunge pe specialişti)... Sarcina dv. constă în a scoate la iveală, a alege, *a pune la treabă* organizatori şi administratori capabili (de felul lui Osadcii etc.), a da *Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia posibilitate, date, material pentru aprecierea lor.*

N.B.

(4) „GOELRO“-ul *ca atare* trebuie, după părerea mea, să-l refaceţi, dîndu-i forma unei *subcomisii* în cadrul Comisiei generale a planificării. Tot dv. veţi fi preşedinte şi al acestei subcomisii.

(5) Urmează apoi să creaţi o serie întreagă de subcomisii; despre asta va trebui să stăm de vorbă după ce vă veţi fi întocmit un plan.

(6) O importanţă excepţională trebuie acordată subcomisiei însărcinate cu

studierea,
verificarea
şi
„îmbinarea“, coordonarea,
prezentarea propunerilor
în legătură cu modificarea

planurilor economice **curente** (pe anul 1921, în momentul respectiv).

Din această subcomisie trebuie neapărat să facă parte şi Larin, dar 1) nu ca preşedinte şi nici ca vicepreşedinte sau ca secretar, ci 2) să fie contrabalansat, bunăoară, de Sereda, care este un model de om echilibrat, realist, ponderat.

(7) Îţi propun să reflectezi asupra următorului plan (pe care-l consider extrem de important): să fie obligaţi *cîţiva* dintre membrii *Comisiei generale a planificării* să prezinte în mod sistematic, în cadrul acestei comisii sau *în cadrul subcomisiei menţionate la paragr. 6*, **rapoarte** şi **articole** în legătură cu

www.dacoromanica.ro

îndeplinirea planurilor economice curente în cadrul diverselor departamente (și în cadrul diverselor gubernii, județe, ramuri, întreprinderi etc.) și cu compararea procentului de îndeplinire pe diverși ani, pentru a fi tipărite în „*Ekonomiceskaia Jizn*". (Consider că este extrem de important ca *Larin*, neapărat, precum și Sereda, Popov și Strumilin, să fie *formal* obligați să urmărească cu toată atenția faptele și cifrele referitoare la îndeplinirea *reală* a planurilor noastre economice și *să le publice* periodic în „*Ekonomiceskaia Jizn*", spre a fi astfel supuse criticii și controlului public. Pot fi însărcinați cu această treabă și vreo *doi*, *trei* specialiști. E necesar ca fiecare să răspundă personal de cercetarea și verificarea acestor date și ca fiecare parte din această treabă să fie făcută de *doi* oameni, independent unul de celălalt, pentru a se asigura un control reciproc și pentru a încerca diverse metode de analiză, totalizare etc.).

Reflectați asupra întregii probleme și, cînd o să veniți aici, o să stăm amîndoi de vorbă, și *nu odată*.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 25 februarie 1921

Publicată pentru prima oară, parțial, în 1924, în cartea: G.M. Krjijanovski. „Schimbul de mărfuri și munca de planificare", Moscova

Se tipărește după manuscris

Publicată în întregime în 1928, în „Analele Institutului Lenin", III

www.dacoromanica.ro

146

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI*

25.II.1921

Prin fir direct

Harkov
Pentru Racovski

Transmiteți, vă rog, din partea mea un călduros salut celui de-al V-lea Congres general al Sovietelor din Ucraina și urări de noi succese în muncă.

Trăiască alianța trainică dintre țăranii săraci și muncitorii din Ucraina Sovietică!

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

147

CĂTRE N.P. GORBUNOV

N u eu l-am chemat, ci Gorki. Din păcate, acum nu pot să-l primesc. Primește-l d-ta și discută cu el problemele în general (în special discută mai amănunțit despre Groznîi și Baku, despre industria petrolieră, despre pericolul inundării sondelor etc.)[125].

Lenin

Scrisă la 25 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

* Vezi și „Mesaj de salut adresat celui de-al V-lea Congres general al Sovietelor din Ucraina" *(V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 42, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 368). — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

148

CĂTRE A.B. HALATOV

Pentru *Halatov*

Trebuie să prezentaţi la Consiliul Comisarilor Poporului un proiect de hotărîre cu privire la măsurile pentru îmbunătăţirea, extinderea şi grăbirea măcinatului meiului la Moscova[126].

26.II. *Lenin*

Scrisă la 26 februarie 1921

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1927, în ziarul „Izvestiia" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

149

CĂTRE N.A. SEMAŞKO

28.II.1921

Tovarăşului Semaşko

Nikolai Aleksandrovici,

La mine se află tov. Ivan Afanasievici *Cekunov*, un ţăran muncitor foarte interesant, care în felul său propagă bazele comunismului[127].

Şi-a pierdut ochelarii şi a plătit pentru *o porcărie* 15 000 de ruble! N-aţi putea să-l ajutaţi să-şi procure nişte ochelari buni?

Vă rog foarte mult să-l ajutaţi şi să-i spuneţi secretarei dv. să-mi comunice *dacă aţi reuşit să faceţi acest lucru.*

Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară, parţial, la 30 ianuarie 1924, în ziarul „Leningradskaia Pravda" nr. 23

Publicată în întregime la 21 ianuarie 1925, în ziarul „Izvestiia" nr. 17

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

150

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Tovarăşe Ţiurupa,

Din cifrele prezentate de dv. reiese că la 1.II rezervele alimentare se ridicau la 40 300 000 de puduri de cereale + + 5 400 000 de puduri de crupe = 45 700 000[128].

Probabil că la 1.III ele vor fi de circa *48 000 000*.

La 1.IV ele vor fi, probabil, de *cel puţin* 50 000 000.

De la 1.IV pînă la 1.IX sînt 5 luni. 50 : 5 = 10.

Din acest calcul aproximativ reiese că pentru Rusia, pentru R.S.F.S.R. (fără Ucraina), am putea să desfiinţăm complet sistemul de predare obligatorie a surplusurilor de produse agricole începînd de la 15.III sau de la 1.IV, şi pînă la 1.IX sau pînă la 15.VIII *să experimentăm noul sistem*.

Ce părere aveţi?

Scrisă în februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

151

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Vă înşelaţi: nu i-am spus lui Kamenev nici un cuvînt *în legătură cu fondul chestiunii*.

Azi dimineaţă cei din colegiul dv. s-au enervat degeaba: înseamnă că îi struniţi prea puţin, că îi lăsaţi să vorbească prea mult.

Iar Sviderski a făcut ieri o gafă: în loc să spună că „nu sînt cereale *pentru că nu se aduc*", s-a apucat să ne asigure că „nu e aşa foamete cum se vorbeşte". El e băiat simpatic, dar uneori mai trage cîte o minciună.

Scrisă în februarie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

152

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Am vorbit acum o oră cu Ţiurupa, şi mi-a spus
1) că va lua măsuri urgente,
2) că a primit o serie de telegrame de la Ufa, Veatka şi din alte oraşe prin care este anunţat că au fost încărcate cerealele şi au şi început să fie expediate la Petrograd[129], şi
3) că a *şi* transmis telegrafic conţinutul acestor telegrame la Petrograd[130].

Scrisă la sfîrşitul lunii februarie — începutul lunii martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

153

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

Tovarăşe Briuhanov,

Daţi, vă rog, telegrafic cuvenita dispoziţie şi cereţi să mi se trimită o copie a telegramei dv. împreună cu aceste hîrtii[131].

1.III. *Lenin*

Scrisă la 1 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

154

CĂTRE N. OSINSKI

1.III.1921

Tovarăşe Osinski,

L-am văzut ieri pe Ivan Afanasievici Cekunov. Am aflat că a mai fost la mine în 1919, cu prilejul congresului ţăranilor muncitori. Acum spune: mai bine să începem cu *cei din regiune*.

www.dacoromanica.ro

Simpatizează cu comuniștii, dar nu intră în partid, fiindcă merge la biserică, e creștin (resping riturile, spune el, însă sînt credincios).

Caută să obțină îmbunătățiri în economie. A cutreierat guberniile Nijni Novgorod și Simbirsk. Spune că țăranii și-au pierdut încrederea în Puterea sovietică. L-am întrebat dacă lucrurile pot fi îndreptate cu ajutorul impozitului. Cred că da, mi-a răspuns el. În județul său a reușit, cu ajutorul muncitorilor, să înlocuiască elementele necorespunzătoare din aparatul de stat cu altele corespunzătoare.

De astfel de oameni trebuie să ne agățăm *cu toată puterea* pentru a recîștiga încrederea *maselor* țărănești. Aceasta este *principala* sarcină politică, și ea nu suferă amînare. Vă rog foarte mult: nu vă lăsați antrenați de punctul de vedere prea „aparatist", nu vă agitați prea mult din pricina lui. Căutați să dați o *mai mare* atenție politicii față de țărănime.

Cred că e necesar să-l „înhățăm" numaidecît, adică să-l antrenăm în munca *noastră* pe Cekunov. Dar cum să facem acest lucru? Trebuie să ne gîndim bine. Poate că ar fi mai indicat să creăm imediat (mai bine zis: să ne apucăm să creăm) „un soviet al țărănimii muncitoare" sau „*un soviet al țăranilor fără partid*" (poate că această din urmă denumire ar fi mai prudentă, pentru că ar preîntîmpina accesul acelora pe care Cekunov îi numește „șuierători", adică al chiaburilor și al dușmanilor fățiși ai Puterii sovietice). Să fie numit Cekunov, numaidecît, împuternicit al Comisariatului poporului pentru agricultură în vederea organizării (sau pregătirii) unei instituții de acest gen. Să i se traseze imediat ca sarcină să plece de urgență în gubernia Simbirsk (avem nevoie de un sfetnic și de un mediator — sau, mai bine zis, de doi mediatori — din această gubernie *cu surplusuri* de cereale) ca să ne aducă de acolo (dintre cunoscuții lui) un țăran **fără partid,** care să fie om în vîrstă, de naționalitate rusă, să aibă pămînt, să fie *adept al țăranilor muncitori și al muncitorilor*, iar nu un „șuierător". Să mai găsească încă unul. Mai bine să fie trei: Cekunov +unul din gubernia Simbirsk +unul dintr-o gubernie

www.dacoromanica.ro

necerealieră. Vom face ca acești trei „bătrîni" (ar fi foarte bine ca toți să fie *și* fără partid și creștini) să devină chiar acum membri ai colegiului, cu drept de vot *consultativ*, sau să constituie nucleul „sovietului țăranilor fără partid" ori o corporație similară.

Treaba asta trebuie făcută repede, numaidecît (fiindcă el vrea să plece poimîine).

Bateți fierul cît e cald. Răspundeți-mi.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

155

CĂTRE V.V. FOMIN[132]

Tovarășului Fomin

1) Ce măsuri s-au luat pentru a accelera circulația celor șapte trenuri marșrutizate și a supraveghea mișcarea lor?

2) Unde se află ele azi?

3) A fost eliberată linia Omsk-Celeabinsk?

4) Cîte vagoane cu cereale au fost aduse în ultimele zile [prin] Rostov pe Don?

5) Dar prin Omsk?

Scrisă la 1 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

156

CĂTRE V.V. FOMIN[133]

2.III.1921

Tovarășe Fomin,

Citiți cu atenție scrisoarea alăturată, pe care, după aceea, vă rog să mi-o trimiteți înapoi. Aștept de la dv. o scurtă apreciere îndeosebi asupra a două puncte:

1) pericolul unei noi blocări a căii ferate sud-est;

www.dacoromanica.ro

2) pericolul incendierii unui pod din Ural.
E nevoie de măsuri **urgente.**

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

157

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

Tovarășe Krestinski,

Trimiteți-mi, vă rog, sau cereți unui membru al colegiului dv. să-mi trimită *o scurtă* apreciere asupra acestui plan[134]. Rog ca aceste hîrtii să-mi fie restituite.

2.III. *Lenin*

Scrisă la 2 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

158

CĂTRE L.D. TROȚKI

Tovarășe Trotki,

Vă trimit această telegramă spre luare de cunoștință[135]. Sînt în ea lucruri foarte interesante. După părerea mea, comuniștii ucraineni n-au dreptate. Concluzia faptelor nu pledează împotriva impozitului, ci pentru intensificarea măsurilor militare în vederea nimicirii *complete* a lui Mahno etc.

Lenin

Scrisă la 3 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

159

CĂTRE MICUL C.C.P.

După părerea mea, ar trebui să li se permită să transporte în cantităţi *m a i m a r i*[136].

Prea mult vă temeţi de speculă.

Dacă o să le schimbe unii pe pîine, n-o să fie o mare nenorocire. Ţăranii o să primească în schimb încălţăminte şi îmbrăcăminte. De specula *pe scară largă* trebuie să ne temem noi, şi specula ca îndeletnicire *profesională* nu trebuie admisă. Dar *a d u c e r e a* de asemenea lucruri în Rusia, care e atît de săracă, trebuie stimulată, iar nu îngreuiată.

Vă rog să examinaţi din nou chestiunea.

3.III.1921

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

160

CĂTRE A.I. RÎKOV, N.P. BRIUHANOV, V.V. FOMIN, A.O. ALSKI ŞI G.V. CICERIN[137]

Preşedintelui Consiliului economic superior
Tovarăşului Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare
Tovarăşului Fomin, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie
Tovarăşului Alski, adjunct al comisarului poporului pentru finanţe
Tovarăşului Cicerin, comisar al poporului pentru afacerile externe

Vă trimit procesul-verbal nr. 13 şi ordinea de zi a şedinţei din 28 februarie a Consiliului comerţului exterior. Vă atrag atenţia că o asemenea manifestare de nepăsare nu poate fi cîtuşi de puţin tolerată.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să-mi dați neîntîrziat explicații asupra motivelor care au determinat această atitudine a dv. și ce măsuri ați luat pentru ca asemenea fapte să nu se mai repete pe viitor.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 3 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

161

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

3.III.1921

Tovarășe Skleanski,

Tovarășul Kondrati Emelianov, ostaș al Armatei Roșii (adresa: Armata a 16-a, Divizia a 5-a de infanterie, compania 1 specială de pionieri) mi s-a adresat cu rugămintea de a fi chemat de la unitate și de a i se permite să intre la *Academia tehnică militară* din Petrograd (Sadovaia, 4).

El a terminat la 22.III.1920 Școala tehnică militară și la absolvire a fost trimis pe Frontul de vest.

Ar vrea ca acum, cînd pe fronturi e acalmie, să-și continue studiile.

Îl cunosc personal pe tov. Kondrati Emelianov și întreaga familie Emelianov (tatăl lui, muncitor din Petrograd, este unul dintre cei mai buni bolșevici „din vechea gardă") și de aceea vă rog (dacă nu există obiecții speciale) să satisfaceți rugămintea tovarășului Kondrati Emelianov și să dați dispozițiile cuvenite.

Răspundeți-mi, vă rog, în cîteva cuvinte[138].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

162
*CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

3.III.1921

Înaintîndu-vă procesul-verbal (nr. 55) al şedinţei din 3.III.1921 a biroului fracţiunii C.C.S. din Rusia, propun:

1)) punctul „h" **să fie anulat** (întrucît *zilele acestea* urmează să se ţină congresul partidului şi *acolo* trebuie să se discute această chestiune şi altele analoge),

2)) la punctul „n"

să punem:

„*Se va trimite congresului partidului*"[139].

Consider că este necesar ca această chestiune să fie rezolvată ***prin telefon***, deoarece este absolut evident că pînă la congresul partidului şi în afara lui nu se poate adopta o hotărîre. Se înţelege că nu putem îngădui să se semene panică degeaba.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

163
CĂTRE M.N. POKROVSKI[140]

Pentru mine acest lucru e foarte îndoielnic şi de aceea cred că e mai bine să ne adresăm Biroului Politic al Comitetului Central. (Rămîne, totodată, să vedem la ce catedre şi la ce obiecte să fie repartizaţi.)

Scrisă nu mai devreme de 4 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

164
CĂTRE L.B. KAMENEV

5.III.1921

L.B.,

Cred că în această privinţă e nevoie de o circulară (secretă?) a Comitetului din Moscova îndreptată împo-

www.dacoromanica.ro

triva calomniatorilor, care nu se duc la Comisia de control şi care, sub pretext că fac observaţii „critice", debitează acuzaţii calomnioase[141].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV *Se tipăreşte după manuscris*

165

CĂTRE G.V. CICERIN ŞI L.M. KARAHAN[142]

Pentru tovarăşii Cicerin şi Karahan

Vă rog să vă spuneţi părerea şi să-mi restituiţi ambele documente[143]. Atrag atenţia celor de la Comisariatul poporului pentru afacerile externe că *nu le este cîtuşi de puţin permis să nesocoteasca* hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului (prin crearea unui aparat „paralel" sau a unei comisii sub o *altă* denumire sau sub un alt pretext). Am bănuiala că cei de la Comisariatul poporului pentru afacerile externe *într-adevăr nesocotesc* o hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului. Asupra acestui lucru ţin să vă previn. Vă rog să vă spuneţi în mod *precis* părerea, fără subterfugii şi fără reticenţe.

7.III. *Lenin*

Scrisă la 7 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

166

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Tovarăşe Ţiurupa,

Comisia noastră[144] o s-o convocăm, probabil, deseară (o să încercăm şi în cursul zilei, după deschiderea lucrărilor congresului[145], dar mă-ndoiesc că vom reuşi).

www.dacoromanica.ro

Centrul de greutate al problemei îl constituie „*schimbul*", schimbul liber economic pentru ţărănime.

Dv. n-aţi aprofundat îndeajuns această chestiune de vreme ce v-aţi angajat într-o dispută cu Racovski (eu n-am mai avut timp să dau o replică). Principalul în această problemă constă în a şti să promovăm *schimbul* (şi exportul de produse din sud în străinătate şi *schimbul cu întreprinderile)*. Altfel ne aşteaptă falimentul.

N.B. *Reflectaţi asupra acestei chestiuni* şi *găsiţi o formulă* pentru punerea ei în discuţie.

N.B. 2. Cereţi de îndată cifre care să arate: ce cantitate de *cereale* am *dat* în ianuarie şi în *februarie* 1921 (dacă nu există cifre pe toată luna februarie, atunci cereţi pe $^1/_3$ sau $^2/_3$ din această lună). Cît s-a adus, cît e în total.

Lenin

Scrisă la 8 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

167

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Sînt extrem de îngrijorat că turcii tărăgănează semnarea acordului cu privire la Batumi şi cîştigă astfel timp, iar trupele lor se îndreaptă spre acest oraş. Nu trebuie să le permitem astfel de tărăgănări. Examinaţi următoarea măsură: întrerupeţi pentru o jumătate de oră lucrările conferinţei dv. pentru o convorbire cu mine, iar Stalin, în timpul acesta, să discute deschis cu delegaţia turcă, pentru a lămuri chestiunea şi a o rezolva chiar astăzi, definitiv[146].

Lenin

Scrisă la 9 martie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

168

CĂTRE L.B. KAMENEV ŞI I.V. STALIN

Pentru Kamenev şi Stalin

Vă rog să acordaţi atenţie celor comunicate de Dzerjinski în legătură cu situaţia din Siberia. Pericolul ca oamenii noştri să nu ştie cum să ajungă la înţelegere cu ţăranii din Siberia este extrem de mare şi de grav. Ciuţkaev, cu toate calităţile lui alese, este, fără îndoială, prea slab, este cu totul necunoscător în treburile militare, şi, la cea mai mică agravare a situaţiei, acolo se poate produce o catastrofă. Cred că trebuie examinată problema trimiterii lui Iv. N. Smirnov în Siberia, cel mai tîrziu la începutul verii.

El, bineînţeles, se va opune cu toată hotărîrea, dar dacă nu se va găsi altcineva care să cunoască atît Siberia cît şi problemele militare, şi care să fie într-adevăr în stare să se descurce într-o situaţie grea, atunci eu cred că trimiterea lui Smirnov va fi absolut inevitabilă[147].

9.III.1921. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după textul consemnat de L.A. Fotieva

169

CĂTRE A.I. RÎKOV

10.III.1921

Pentru tovarăşul Rîkov

Cîte o copie pentru tovarăşii Ţiurupa şi Racovski

Vă rog să profitaţi de prezenţa tovarăşului Racovski la Moscova şi să organizaţi împreună cu dînsul şi cu tov. Ţiurupa o consfătuire în care să se stabilească posibilitatea şi mijloacele de a cointeresa în practică, pe de o parte, pe ţărani, iar pe de altă parte, pe meşteşugari şi pe oamenii din fabrici şi uzine în schimbul (pe cît posibil într-o formă mai organizată de către stat) de

www.dacoromanica.ro

produse agricole pe produse industriale. Această consfătuire trebuie organizată într-un termen cît mai scurt.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX *Se tipărește după manuscris*

170

CĂTRE I.V. STALIN ȘI L.B. KAMENEV

Pentru Stalin și Kamenev

Chiar acum am vorbit cu Zinoviev. Spune: să trimitem sau niște *membri de rînd ai detașamentelor de luptă*, care să fie vărsați în unități, sau cîțiva tovarăși de felul lui *Voroșilov* (dacă ne pot fi dați), care ar fi foarte utili[148].

Altfel de oameni, spune el, nu face să trimitem, fiindcă un delegat obișnuit n-ar ajuta la nimic.

Vă comunic acest lucru spre luare de cunoștință.

Lenin

Scrisă la 10 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX *Se tipărește după manuscris*

171

CĂTRE A.G. GOIHBARG[149]

Către Micul Consiliu

Tovarășe Goihbarg,

Citiți această scrisoare a reprezentantului Gruziei Sovietice și îndeosebi *pasajul subliniat* (p. 3).

Trebuie ca *imediat*

1) să se adopte o hotărîre prin care *să se interzică* trimiterea de împuterniciți (fără permisiunea Micului Consiliu), iar cînd se acordă asemenea permisiune să se procedeze *cu cea mai mare prudență*[150],

www.dacoromanica.ro

2) să se controleze *în mod sistematic* dacă această hotărîre este respectată.

12.III. *Lenin*

Scrisă la 12 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

172

CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Propun ca în principiu să ne declarăm de acord şi să însărcinăm Comisariatul poporului pentru comerţul exterior să continue tratativele[151], *însă cu condiţia* (1) să nu ia o hotărîre definitivă fără aprobarea Biroului Politic (care trebuie să-şi rezerve libertatea de *a refuza);* (2) să caute să contracteze un *împrumut similar*, în condiţii mai avantajoase, cu un alt *ofertant* (cu cel italian).

Lenin 13.III

Scrisă la 13 martie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

173

CĂTRE A.D. ŢIURUPA[152]

De ce nu spuneţi *în ce termen* (pînă la 1.X? pînă la 1.XI? etc.) vreţi să cereţi introducerea impozitului?

Nu asta este esenţialul?

Sau poate că aveţi să spuneţi acest lucru în cuvîntarea dv.?

Scrisă la 15 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

174

CĂTRE N.A. SEMAŞKO

Tovarăşe Semaşko,

(1) Vă rog foarte mult să desemnaţi o persoană specială (de preferinţă un medic *renumit*, care să cunoască *străinătatea* şi **să fie cunoscut în străinătate**) pentru a-i trimite în străinătate, în Germania (pe Ţiurupa, Krestinski, Osinski, Kuraev, *Gorki*, *Korolenko* şi pe alţii). Trebuie să se informeze *c u p r i c e p e r e*, să solicite, să convingă, să scrie în Germania, să sprijine pe *suferinzi* ş.a.m.d.

Trebuie acţionat *cu multă atenţie*
(în cele mai mici amănunte).

(2) Să fie trimis un medic, dintre *c e i m a i* buni, *să-l consulte* pe N.I. Buharin (în special la *inimă)* şi să mi se comunice cele constatate.

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 16 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

175

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI APĂRĂRII DIN PETROGRAD

Petrograd.
Comitetul Apărării

Vă rugăm insistent, dacă e cît de cît posibil, să trimiteţi imediat la Moscova pe Voroşilov, Baranov şi Zatonski. Vă rugăm să ne comunicaţi cînd pleacă.

*Lenin**

Scrisă la 17 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

* Telegrama, scrisă de mîna lui V.I. Lenin, poartă şi semnătura lui M V. Frunze. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

176

CĂTRE WASHINGTON VANDERLIP

Moscova, 17 martie 1921

Mr. Washington B. Vanderlip

Stimate domn,

Vă mulțumesc pentru amabila dv. scrisoare din 14 martie a.c. Sînt foarte bucuros să aflu că președintele Harding are o atitudine favorabilă față de comerțul nostru cu America. Dv. știți cît de mare importanță acordăm noi viitoarelor noastre relații de afaceri cu America. Sîntem pe deplin conștienți de rolul pe care îl are în această privință sindicatul dv., ne dăm seama și de marea importanță pe care o au eforturile dv. personale[153]. Noile propuneri prezentate de dv. sînt extrem de interesante și eu am cerut Consiliului economic superior să-mi raporteze, după un scurt interval de timp, despre mersul tratativelor. Puteți fi convins că orice propunere rațională va fi studiată de noi cu cea mai mare atenție*. Eforturile noastre sînt concentrate mai ales în domeniul producției și comerțului, iar ajutorul dv. poate să aibă pentru noi o valoare nespus de mare.

Dacă aveți a vă plînge de vreo persoană oficială, vă rog să trimiteți o reclamație la respectivul comisariat al poporului, care va examina chestiunea și va raporta, dacă va fi cazul. Eu am și dat dispoziție să se întreprindă o anchetă specială în legătură cu persoana la care vă referiți în scrisoarea dv.

Congresul partidului comunist mi-a răpit atîta timp și m-a costat atîta energie, că acum mă simt extrem de obosit și de bolnav. De aceea vă rog să mă scuzați că în momentul de față nu pot să mă văd cu dv. personal. Am să-l rog pe tovarășul Cicerin să stea de vorbă cu dv. în cel mai scurt timp.

Dorindu-vă mult succes, rămîn al dv. devotat,

Vl. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris Tradusă din limba engleză

* Vezi volumul de față, documentul 181. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

РОССІЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОЦІАЛИСТИЧЕСКАЯ
СОВѢТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

ПРЕДСѢДАТЕЛЬ
СОВѢТА
НАРОДНЫХЪ КОМИССАРОВЪ.

Москва, Кремль.
19 III 1921 г.
№

Moscow. March 17 1921.

M. Washington B. Vanderlip

Dear Sir,

I thank you for your kind letter of 14-th cr., & am very glad to hear of Presidents Hardings favourable views as to our trade with America. You know what value we attach to our future american business relations. We fully recognize the part played in this respect by your syndicate & also the great importance of your personal efforts. Your new proposals are highly interesting & I have

Prima pagină din scrisoarea adresată de V.I. Lenin lui Washington Vanderlip. — 17 martie 1921

Mic șorul

www.dacoromanica.ro

177

CĂTRE A.A. IOFFE

17.III.1921

Scumpe tovarăşe Ioffe,

Am citit cu multă amărăciune scrisoarea dv. atît de tulburătoare din 15.III a.c.[154] Constat că aveţi motive cît se poate de legitime ca să fiţi nemulţumit şi chiar indignat, dar vă asigur că vă înşelaţi atunci cînd încercaţi să stabiliţi cauzele.

În primul rînd, vă înşelaţi cînd spuneţi (în repetate rînduri) că Comitetul Central sînt eu. Aşa ceva poate să scrie cineva numai cînd se află într-o stare de extremă epuizare şi surescitare nervoasă. Vechiul Comitet Central (din anii 1919—1920) m-a învins într-o problemă de importanţă covîrşitoare, lucru pe care dv. îl ştiţi din timpul discuţiilor[155]. În problemele organizatorice şi în cele de cadre au fost nenumărate cazurile cînd m-am aflat în minoritate. Dv. înşivă cunoaşteţi multe exemple de acest fel de pe vremea cînd făceaţi parte din Comitetul Central.

De ce, atunci, să ajungeţi într-o asemenea stare de surescitare, încît să faceţi afirmaţia, **absolut inadmisibilă, complet inadmisibilă,** că eu aş fi Comitetul Central. Asta denotă că vă aflaţi într-o stare de extremă extenuare.

În al doilea rînd, eu nu sînt cîtuşi de puţin nemulţumit de dv. şi nu mi-am pierdut de loc încrederea în dv. *Acelaşi lucru pot să-l spun şi despre membrii Comitetului Central*, în măsura în care îi cunosc, am discutat cu ei şi am putut constata atitudinea lor faţă de dv.

Prin ce se explică totuşi asemenea situaţie? Prin *vicisitudinile destinului dv.* Am văzut asta la mulţi activişti. Să-l luăm, spre exemplu, pe Stalin. El, desigur, şi-ar fi apărat propria-i cauză. Însă „destinul" nu i-a hărăzit *niciodată*, în aceşti trei ani şi jumătate, să fie *nici* comisar al poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, *nici* comisar al poporului pentru problemele naţionalităţilor. Asta-i realitatea.

www.dacoromanica.ro

V-au lovit şi pe dv. vicisitudinile destinului, ca şi pe mulţi alţi activişti din primele rînduri. Dv. sînteţi unul dintre cei dintîi şi cei mai buni diplomaţi ai noştri. Diplomaţia a lucrat, la noi, cu întreruperi... În pauze aţi fost „încercat" (de către Inspecţia muncitorească-ţărănească), *fără să vi se dea* răgaz să duceţi lucrurile *pînă la capăt.* Vina (păcatul?) este a întregului Comitet Central, care pe mulţi i-a aruncat dintr-un loc în altul. Dacă veţi judeca la rece, veţi vedea că acesta-i adevărul.

N-aţi fost ales în Comitetul Executiv Central din Rusia? Întrebaţi-l barem pe Troţki de cîte ori n-au oscilat părerile principiale şi hotărîrile Comitetului Central în această problemă? De multe ori! „Democratismul" *ne-a silit* să-i reînnoim la maximum compoziţia.

(Noul Comitet Central s-a constituit abia ieri şi *încă nu* „s-a acomodat pe deplin"[156].)

Părerea mea *personală*, absolut sinceră, este: (1) că aveţi nevoie de odihnă serioasă. Nu e bine să vă zdruncinaţi sănătatea. Avem mare nevoie de vechii activişti, de oamenii încercaţi, cu îndelungă experienţă. Odihniţi-vă temeinic. Gîndiţi-vă dacă n-ar fi mai bine să mergeţi pentru asta în străinătate, la un sanatoriu. La noi nu există condiţii potrivite. Trebuie să vă înzdrăveniţi *pe deplin;* (2) că dv. aţi fost şi rămîneţi unul dintre cei mai buni şi mai eminenţi diplomaţi şi oameni politici. — Turcia? Turkestanul? O să ne descurcăm noi fără dv.? Dar România? Mă tem că n-o să ne descurcăm. Cred că n-o să ne descurcăm.

Căutaţi să vă refaceţi. Treceţi apoi pe la Moscova. O să mai stăm de vorbă.

O caldă strîngere de mînă. Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

178

CĂTRE F.E. DZERJINSKI

Tovarăşului Dzerjinski

Vă rog, lămuriţi imediat ce acuzaţii i se aduc profesorului *Graftio* Ghenrih Osipovici, care a fost arestat

www.dacoromanica.ro

de Ceka gubernială din Petrograd, și vedeți dacă nu există cumva posibilitatea ca el să fie eliberat, ceea ce, după părerea tovarășului Krjijanovski, ar fi de dorit, întrucît Graftio e un mare specialist[157].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 17 martie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

179

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Comunicați-i lui Frumkin că-l rog să-mi procure memoriul lui *Ianușevski* cu privire la zăcămintele (minerale etc.) de pe țărmul Mării Negre și din Teberda, gubernia Kuban. Dacă nu e aici, la Frumkin, atunci să mi se trimită de la Rostov pe Don.

18.III. *Lenin*

Scrisă la 18 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

180

CĂTRE A.I. RÎKOV[158]

Tovarășe Rîkov,

Vă rog să acordați o deosebită atenție acestei chestiuni, să cereți imediat unor specialiști să controleze veracitatea celor arătate *aici* și să-mi comunicați dacă aceste zăcăminte n-ar putea fi incluse în tratativele cu Vanderlip.

18.III. *Lenin*

Scrisă la 18 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

181

CĂTRE C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[159]

Sînt întru totul de acord.

Lenin

Să fie însărcinat Cicerin cu pregătirea unui proiect de mesaj care să fie adoptat chiar în *a c t u a l a* sesiune a C.E.C. din Rusia.

Lenin

Scrisă la 18 sau 19 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1961, în cartea: „Ideile lui Lenin trăiesc și înving", Moscova

Se tipărește după manuscris

182

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN*

Cifrat

Pentru **Krasin**

Congresul partidului a aprobat linia propusă de mine în legătură cu acordarea de concesiuni la Groznîi și la Baku[160]. Grăbiți tratativele cu privire la aceste concesiuni, precum și la orice alte concesiuni. Informați-mă mai des.

*Lenin***

Scrisă la 19 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

---

* În partea de sus a acestui document, V.I. Lenin a adăugat: „Tovarășe Cicerin, v-aș ruga s-o trimiteți cifrat, dacă se poate chiar astăzi, 19.III.*Lenin*". — *Nota red.*

** Telegrama este semnată și de G. V. Cicerin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

183

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

(Congresul X.) Strîngeţi toate bileţelele[161].
Grupaţi-le pe teme.
Întocmiţi un *i n v e n t a r.*
Arătaţi-mi-l şi mie.

20.III. *Lenin*

Scrisă la 20 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

184

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[162]

Treceţi într-un dosar aparte numele *ţ ă r a n i l o r f ă r ă p a r t i d c a r e a u f o s t r e c o m a n d a ţ i.* Şi daţi să se bată *t o t u l* la maşină.

20.III. *Lenin*

Scrisă la 20 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

185

CĂTRE N.N. KRESTINSKI

Sînt de părere să i se acorde* un ajutor pe cale oficială (fiindcă îl cunosc şi cred că e un om cinstit), *i a r c u a c e s t p r i l e j* să i se încredinţeze sarcina de a achita datoriile mele şi ale lui Zinoviev la *Poronino* (lîngă Zakopane) şi *d e a a d u c e* bibliotecile noastre[163].

Scrisă la 20 martie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

* — lui B.D. Vighilev. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

186

CĂTRE I.S. GANEŢKI*

20.III

Tovarăşe Ganeţki,

Tov. Krestinski mi-a amintit astăzi de Vighilev din Zakopane. Spune că vrea să vină aici.

N-am putea încerca, cu acest prilej (şi beneficiind de pace), să obţinem cărţile şi manuscrisele mele (şi ale lui Zinoviev) de la Poronino şi de la Cracovia (Ulica Lubomirskiego, 47 şi 49)?

Reflectaţi asupra acestei chestiuni şi interesaţi-vă dacă se poate, dacă e cazul să încercăm şi scrieţi-mi cîteva rînduri.

Cu bune salutări. Al dv., *Lenin*

Scrisă la 20 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1924, în „Culegeri din Lenin", vol. II

Se tipăreşte după manuscris

187

CĂTRE N.N. KRESTINSKI ŞI I.S. GANEŢKI

Pentru Krestinski **şi I.S. Ganeţki**

D a c ă aveţi *posibilitatea* de a lua legătura cu Vighilev, v-aş ruga foarte mult să-i comunicaţi rugămintea mea: să ia măsuri pentru păstrarea bibliotecii mele (şi a lui Zinoviev) şi aducerea lor, ulterior, aici (prin Vighilev *s a u p r i n a l t c i n e v a).*

Dacă e posibil, să i se trimită în acest scop 400—500 de coroane.

Scrisă între 20 martie şi 25 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIV

Se tipăreşte după manuscris

* Pe plic se află următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: *„Riga, tovarăşului Ganeţki* (20.III.1921) (din partea lui Lenin). Să mi se restituie plicul cu semnătura de primire". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

188

ADEVERINŢĂ ELIBERATĂ LUI A.R. ŞAPOŞNIKOV

Se adevereşte prin prezenta că ţăranul *Şapoşnikov* Aleksei Romanovici din satul Beketovo, plasa Bulgakovskaia, judeţul Ufa, gubernia Ufa, a fost chemat de mine la Moscova pentru a discuta şi a mă consulta cu dînsul într-o chestiune importantă privind gospodăria ţărănească[164].

În explicaţiile şi răspunsurile date de el, cetăţeanul *Şapoşnikov A.R.* a dat dovadă de conştiinciozitate şi atitudine obiectivă.

Se recomandă tuturor autorităţilor sovietice din R.S.F.S.R. să-i acorde cetăţeanului *Şapoşnikov A.R.* tot sprijinul pentru a se întoarce la el acasă, la munca paşnică.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

*V. Ulianov (Lenin)**

Scrisă la 22 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1941, în revista „Bolşevic" nr. 9

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

189

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Ivanov, membru al Consiliului Armatei muncii din Caucaz, a adus la Moscova, pentru Congresul al VIII-lea al Sovietelor, nişte materiale în legătură cu bogăţiile şi concesiunile din Ţinutul *sud-est* (zăcămintele minerale etc. din stepa Salsk), care sînt adresate *Consiliului Muncii şi Apărării* (50—60 de pagini bătute la maşină). (E vorba, în special, de industria pentru prelucrarea sfeclei de zahăr, combinată cu creşterea oilor şi vitelor în stepa

* Adeverinţa e semnată şi de L.A. Fotieva, secretară a Consiliului Comisarilor Poporului. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Salsk.) Aceste materiale sînt însoţite de o adresă din partea lui *Beloborodov*.

Informaţi-vă la Rîkov şi Lomov şi *faceţi-mi rost de ele*.

Scrisă înainte de 23 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

190

CĂTRE V.N. KAIUROV*

24.III.1921

Scumpe tovarăşe Kaiurov,

Am primit scrisoarea dv. din 1.III.1921 în legătură cu impozitul[165].

Tocmai în acest timp (cînd scrisoarea dv. se afla pe drum), impozitul a fost aprobat şi de Congresul al X-lea al partidului şi de C.E.C. din Rusia. Acest lucru l-aţi aflat, desigur, din ziare.

Comunicaţi-mi din cînd în cînd, printr-o scrisoare, observaţiile dv. de pe teren. Cum întîmpină ţăranii siberieni introducerea impozitului? Ce alte cerinţe au şi care este starea lor de spirit? Ce părere au muncitorii?

Toate cele bune! Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

191

CĂTRE L.B. KAMENEV

24.III.1921

Tovarăşe Kamenev,

Badaici** mă roagă stăruitor să-l ajut în chestiunea trecerii fostei moşii a lui Iakuncikov şi a cătunului Hodînka la comuna de consum din Moscova.

* Pe plicul acestei scrisori se află următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „Tovarăşului *V. Kaiurov*. Şantierul căii ferate Kolciughino. *Tomsk* (din partea lui Lenin)". — *Nota red.*

** A.E. Badaev. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Spune că ele sînt aproape de Moscova. Vrea să facă grădini de zarzavat și o fermă pentru moscoviți.

Secția agricolă gubernială o să le preia pentru autoaprovizionare.

Badaici invocă buna experiență căpătată la Petrograd, unde au reușit să-și organizeze ferma în mod exemplar.

În principiu, cointeresarea orașului *trebuie* să se reflecte în „sîrguința" sa. În principiu, Badaev are dreptate.

S-ar putea proceda și în felul următor: să i se dea toate astea lui Badaici, iar secției agricole guberniale să i se ceară *în mod formal:* caută să nu *rămîi în urmă* cu sovhozurile *tale.* Și la toamnă o să comparăm rezultatele.

Lenin

P.S. În general, căutați să intensificați campania în legătură cu grădinile de zarzavat. N-ar fi cazul ca această chestiune să fie pusă în discuția Consiliului Muncii și Apărării? Și în felul acesta să se exercite presiuni?

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

192

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

Nu s-ar putea să mi se aducă (astăzi) de la *Stalin* raportul lui Peatakov (cu privire la situația din Donbass), care i-a fost dat de Artem?

Scrisă la 24 sau 25 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

193

CĂTRE N.P. GORBUNOV

25.III.1921

Pentru directorul treburilor C.C.P.

Tov. Auberg (n-am auzit bine cum îl cheamă; mi se pare că s-a prezentat drept intendent), cu care întîmplător

www.dacoromanica.ro

m-am întîlnit adineauri la liftul Consiliului Comisarilor Poporului, mi-a spus că va raporta astăzi lui Platonov (? administratorul imobilelor Kremlinului?) că trebuie chemat un specialist în lifturi, care ştie să le monteze, şi că un asemenea specialist ar exista la uzinele Gutman.

Vă atrag atenţia că persoana care răspunde de gospodărirea imobilelor, de reparaţii şi celelalte (cine anume?) era obligată să găsească mai de mult un asemenea specialist, să-i stabilească precis funcţia (permanentă sau temporară) şi să urmărească îndeplinirea ei.

Vă rog să faceţi numaidecît ordine în treaba asta şi să-mi comunicaţi în scris numele *tuturor* persoanelor de răspundere, inclusiv al specialistului în demontarea lifturilor.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

194

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

25.III.1921

Tovarăşului Skleanski

Am aflat că tov. Nemitţ a trebuit să aştepte trei ore şi jumătate la Consiliul Apărării, şi tot degeaba, fiindcă nimeni nu i-a ascultat păsul.

Găsesc că acest procedeu e nejust şi cer ca pe viitor să se stabilească prin telefon şi prin secretariatul Departamentului armatei şi al Consiliului Apărării o asemenea legătură, încît tov. Nemitţ să fie înştiinţat în cîteva minute şi să vină cu maşina (întrucît e suferind).

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

195

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Consiliul militar-revoluționar al Armatei a 11-a, pentru Ordjonikidze

Verighin îmi comunică într-o telegramă: „douăzeci și patru de comune ale duhoborilor* din regiunea Ahalkalaki (Gruzia Sovietică) au căzut pradă devastărilor și îndură samavolnicii infame din partea trupelor armatei lui *Kemal*, care nu ține seama de protestele și cererile noastre". Controlați veracitatea acestei comunicări și luați toate măsurile posibile. Răspundeți-mi fără întîrziere.

Moscova, Kremlin
25.III.1921

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Expediată la Baku

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

196

CĂTRE A.D. ȚIURUPA

Tovarășe Țiurupa,

Am primit scrisoarea dv. în care propuneți să amînăm (confirmarea componenței Comisiei pentru folosirea resurselor)[166]. Îmi pare foarte rău că faceți această propunere atît de *t î r z i u* (în ziua ședinței). Să pierdem o săptămînă — nu sînt de acord.

* duhobor — membru al unei secte religioase care neagă ritualul ortodox. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Sînt propuşi: Kriţman, Smirnov şi Golţman.
Dv. pe cine propuneţi? Care e lista dv.?

Lenin

Scrisă la 25 martie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

197

CĂTRE A.I. RÎKOV

26.III.1921

Tovarăşe Rîkov,

Vă amintesc promisiunea ce mi-aţi făcut-o ieri la telefon: de a cere celor de la Direcţia generală a petrolului să întocmească pentru mine o *s c u r t ă* notă informativă în legătură cu cisternele pentru petrol (numărul total al cisternelor în bună stare de pe întreaga reţea a căilor ferate, *minus* cele reţinute ca necesare pe alte linii, de pildă de la Volga la Moscova, în afară de cele de pe linia sud-est. Restul — cîte cisterne *pot şi trebuie* să transporte petrol de la Groznîi (şi Baku) la Moscova. *Cîte transportă în mod efectiv).*

Ar fi bine (fără să fie însă obligatoriu) să anexaţi şi proiectul de hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării cu privire la folosirea integrală şi raţională a cisternelor de petrol[167].

Cînd mi le trimiteţi?

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX — *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

198

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Tovarăşe Ţiurupa,

Am nevoie mîine, la orele 12, de următoarele date:

1) Cantitatea de cereale (şi de cereale furajere) distribuită populaţiei

în fiecare lună: 1919—1920
1920—1921

Trei rubrici		
Cereale	Cartofi	Cereale furajere

2) Cantitatea de cereale *colectată* (de Direcţia aprovizionării):

în cadrul predării obligatorii pentru măcinat — *total* pe 1920—1921 (pe lunile pentru care există)

3) Numărul guberniilor (cu cotele respective) care şi-au îndeplinit sarcinile privind predarea obligatorie (1920—1921)

în cutare lună în proporţie de 100%,
„ „ „ „ „ „ 75%

Spuneţi-i lui Senin sau celui ce răspunde la dv. de resortul acesta că dacă pînă la orele 12 nu primesc *aceste date sub semnătura unei persoane de răspundere*, *va fi sancţionat.*

Lenin

P.S. Încă două lucruri:

1) Nu s-au colectat cereale şi pentru alte „servicii" în afară de măcinatul „cu lopăţica"?

2) Nu există date cu privire la preţul „liber" (în *cereale*) la *sare* etc.? (Aduceţi-vă aminte, eu v-am cerut de mult asemenea date.)

Scrisă la 27 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

199

CĂTRE N.P. BRIUHANOV[168]

Îl însărcinez pe tov. Briuhanov să organizeze mîine dimineaţă la orele 11 o consfătuire cu Avanesov şi cu Eismont şi să-mi comunice la telefon hotărîrea adoptată de ei: să stabilească precis (1) cînd vor putea muncitorii să primească în mod efectiv această încălţăminte, în caz că mîine se va hotărî să le fie dată lor, şi (2) cînd va putea departamentul militar să primească o partidă de încălţăminte cazonă.

27.III.1921
Lenin

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

200

CĂTRE E.A. LITKENS

Tovarăşului Litkens

Cîte o copie pentru M.N. Pokrovski şi Lunacearski

27.III.1921

În completare la convorbirea noastră de ieri N.K.* îl apără cu hotărîre pe *Şapiro*, iar eu sînt de acord cu ea, deoarece ştiu că-l cunoaşte bine din cei trei ani de cînd lucrează împreună. În afară de asta, consider deosebit de important faptul că, după cum spune ea, nemulţumirea provocată de tovarăşul Şapiro se datoreşte *exigenţei* lui.

N-am nimic împotrivă ca dv. să faceţi parte din Comitetul principal pentru educaţia politică, întrucît N.K. nu ridică nici o obiecţie. Ea este *pentru*.

Părerea mea este că nu trebuie să neglijaţi munca *organizatorică şi administrativă*. Dumneavoastră, şi *n u m a i* dumneavoastră, vă vom cere în mod serios soco-

* N.K. Krupskaia. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

teala, şi asta *în curînd* (peste 2—3 luni): trebuie să obţineţi importante rezultate în ceea ce priveşte operativitatea, *evidenţa*, controlul activităţii unui număr de 400 000 de învăţători, al organizării lor, al trecerii *lor* pe noul făgaş. Dumneavoastră, şi *numai* dumneavoastră, vă vom cere socoteala. Concentraţi-vă *toată* atenţia asupra acestei chestiuni.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

201

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Să mi se amintească pe ziua de 28.III şi **să se urgenteze,** începînd de dimineaţă, tratativele lui Kurski (cu *Agenţia telegrafică din nord)*[169]. Să fie urgentate prin toate mijloacele.

27.III. *Lenin*

Scrisă la 27 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

202

CĂTRE F.E. DZERJINSKI

27.III.1921

Tovarăşe Dzerjinski,

Scrieţi, vă rog, sau daţi dispoziţie secretarului dv. să scrie dînsul, *un scurt* raport (de 10—20 de rînduri), care să conţină un istoric al achiziţionării nesatisfăcătoare a 400 (în loc de 1 000) de puduri de articole de cizmărie (şi al alegerii nesatisfăcătoare, greşite, a articolelor achiziţionate).

www.dacoromanica.ro

Am nevoie de asta pentru a da unele indicaţii din care să se vadă ce trebuie evitat, şi cum anume. Cum anume să fie evitate *asemenea* greşeli[170].

Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

203

CĂTRE L.B. KAMENEV*

Tovarăşe Kamenev,

I-am trimis lui Ţiurupa cinci copii ale telefonogramei lui Petrovski[171] (dintre care una pentru dv.).

Am vorbit chiar acum cu Petrovski. La ei *Comitetul Executiv Central* se întruneşte astăzi, la ora 8 seara. Ne roagă să le răspundem.

M-am înţeles cu el să procedeze în felul următor: *dacă* azi, *pînă la ora 8 seara*, nu primeşte o telefonogramă de la mine (sau de la dv.), atunci să amîne *pînă mîine* adoptarea unei hotărîri de către C.E.C. din Ucraina. Vă rog, deci, să examinaţi *imediat*, în comisia dv.[172], chestiunea care îi interesează şi, dacă ajungeţi la o hotărîre definitivă, *comunicaţi-o telefonic la Harkov pînă la ora 8 seara.* ((Eu sînt pentru prima soluţie: *1 2 0.* N.B. *Impozit imediat* N.B. ş.a.m.d.))

N.B. N.B.

Lenin

Scrisă la 27 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* Pe plicul acestei scrisori se află următoarea însemnare făcută de V.I. Lenin: „*Pentru tov. Kamenev* (cu rugămintea de a răspunde *imediat* în cîteva cuvinte) (Din partea lui Lenin)". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

204

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI

27.III

Tovarăşe Preobrajenski,

Circulă zvonul că cercurile „cooperatiste", care au în fruntea lor pe Prokopovici, Kuskova et Co., vor să facă guvernului următoarea propunere:

> vă restabilim valuta dacă ne permiteţi să emitem bonuri garantate prin fondul de mărfuri de care dispunem noi (cooperativele).

Această propunere e ridicolă, deoarece echivalează cu o propunere a capitaliştilor: vă consolidăm valuta, dacă ne daţi un fond de mărfuri.

Dar ea nu este numai ridicolă, ci subliniază şi fondul chestiunii: pentru noi este necesar ca *tocmai acum*, în momentul cînd introducem impozitul în natură şi schimbul (pe cereale), să începem să pregătim în mod sistematic „însănătoşirea" valutei prin emiterea de bonuri *garantate cu mărfuri* (din fondul de mărfuri, din fondul de cereale etc.).

Această chestiune nu suferă amînare. Asupra ei trebuie să reflectăm adînc, să luăm măsurile de pregătire necesare şi să începem a le aplica *fără a mai aştepta* să fie rezolvată problema argintului.

Aţi pus această chestiune pentru comisia dv. şi **în cadrul** ei?[173]

Scrieţi-mi cîteva cuvinte mîine (28.III) pînă la orele 11 dimineaţa.

Vă vom desemna ca membru al colegiului *Comisariatului poporului pentru finanţe*. Asta *nu* are să vă ia timp, însă *are să vă asigure legături mai strînse* cu acest comisariat[174].

www.dacoromanica.ro

Îndreptați-vă atenția asupra lui *Falkner* (asupra lui; asupra fratelui „ei"*). N-am putea să-l apropiem mai mult de noi și de cauza noastră?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 27 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

205

CĂTRE A.I. RÎKOV

Tovarășe Rîkov,

Am răsfoit materialele cu privire la contractul de concesiuni, elaborat de dv., și sînt profund indignat[175].

Asta-i un act de sabotaj sau o idioțenie de-a lui Dosser et Co.!

Găsești în ele o mulțime de amănunte inutile și ridicole (interzicerea de a aprinde focul etc.), și *nu e pus în evidență ceea ce e important.*

Chestiunile importante au fost înecate în mlaștina birocratismului.

Nu se vede aici prezența unei *minți* în stare să judece.

Ce face Lomov?

Dv. ați încălcat hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului (din 2.II.921)[176] care prevede că în termen de *trei săptămîni* trebuie elaborate *principiile de bază.*

Este absolut necesar ca pînă mîine (28.III) să fie elaborate aceste principii, și într-o formă scurtă, spre a putea fi comunicate *telegrafic* lui Krasin.

Înainte de asta să-mi fie arătate și mie.

Anexez proiectul *meu*, care e o ciornă elaborată în pripă: prezint ceea ce e important și discutabil[177]. Restul,

* „Ea" — M.N. Smit-Falkner, sora lui S.A. Falkner. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

după părerea mea, este mai puțin important sau indiscutabil.

Încetați cu sabotajul și faceți lucrul *cum trebuie*; altfel am să mă războiesc cu dv. la ședința Comitetului Central.

Cine face parte la dv. din „comisia pentru concesiuni"? Care e componența ei: răspundeți-mi mîine pînă la orele 11[178].

Lenin

Scrisă la 27 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

206

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. RÎKOV

Lui Rîkov, telefonic, **urgent:**

Vă mulțumesc pentru informațiile în legătură cu comisia pentru concesiuni.

Vă rog să-mi răspundeți telefonic:

a) cînd va fi gata proiectul telegramei pe care urmează s-o trimiteți lui Krasin (e nevoie de el *astăzi*)[179],

b) cînd va fi gata textul complet și definitiv al *proiectelor dv.* „complete"? Trimiteți-l *cel mai tîrziu mîine dimineață*. Răspundeți-mi.

c) N-ar fi bine ca *noi doi* + *Lomov* (+ încă cineva), să ținem diseară o consfătuire, ca să rezolvăm *definitiv* problema?

Vă rog să-mi răspundeți amănunțit printr-o telefonogramă.

Lenin

Scrisă la 28 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

207

CĂTRE L.D. TROŢKI

Tovarăşe Troţki,

Vedeţi scrisoarea asta (e în ea ceva interesant) şi trimiteţi-mi-o înapoi[180]. Astăzi am să vorbesc cu Harkovul.

Dar în ce priveşte concesiunile nu găsiţi că e nostim? „Patriotism" şi la Baku şi în Donbass.

Să cedăm concesionarilor $^1/_4$ din Donbass (+ Krivoi Rog) e ceva cît se poate de dorit.

Ce părere aveţi?

Lenin

Scrisă la 28—29 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

208

CĂTRE A.I. EMŞANOV*

C.P.C.C.

Comisarului poporului pentru căile de comunicaţie

29.III.1921

Tovarăşe Emşanov,

Vă rog să-mi comunicaţi cine din Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie se ocupă de repartizarea cisternelor (de petrol) pe reţea şi de transportul petrolului pe căile ferate.

1) Cine răspunde de treaba asta?

2) Ce anume a făcut comisariatul poporului pentru a aduce la îndeplinire hotărîrea Consiliului Muncii şi Apărării (din 15 sau 17.II.1920)[181] în această problemă?

3) Cînd a fost adoptată şi de cine — şi, totodată, cînd şi de cine a fost anulată dispoziţia cu privire la repartizarea cisternelor de petrol la diferite linii de cale ferată?

* În partea de sus a acestui document, V.I. Lenin a scris: „Să se bată la maşină în trei exemplare, să mi se dea să-l semnez şi să fie expediat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

4) Cum sînt repartizate, în momentul de față, cisternele pe rețea?

Dacă sînt repartizate așa cum se arată în „nota informativă" trimisă de dv. (o hîrtie fără dată) (am primit-o la 29.III) la ultima rubrică din primul tabel („numărul real" *la ce dată?)*, atunci cum se explică faptul că pe 8 linii se află (183 + 161 + 22 + 88 + 9 + 493 + + 1 405 + 194 =) *2 555* de cisterne, deși pe aceste linii nu există „sarcini de umplere".

5) N-ați putea să-mi prezentați date mai complete cu privire la numărul și *circulația* cisternelor, împărțind liniile în trei grupe și *făcînd totalul** pe aceste trei grupe:

(a) (1) linii pe care se transportă petrol de la Volga,

(b) (2) linii pe care se transportă petrol din Caucaz (de la Groznîi și Baku),

(c) (3) linii pe care *nu se transportă* petrol?

6) De ce viteza garniturilor de cisterne a fost stabilită la 6 verste pe oră? Există dificultăți *de ordin tehnic* (și care anume) ce nu permit să se atingă viteza maximă (de pildă cea a trenurilor militare)? Care era viteza la noi înainte de război? Care era viteza la noi în 1920: cea minimă și cea maximă?

Vă rog să-mi comunicați la care dintre întrebările de mai sus puteți să-mi dați răspuns imediat și la care într-un termen cît mai scurt (și cînd anume?)?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară la 21 ianuarie 1931, în ziarul „Za Industrializaţiiu" nr. 21

Se tipărește după manuscris

* Cît petrol s-a transportat? Ce cantitate în fiecare lună? Care a fost numărul cisternelor?

www.dacoromanica.ro

209

UN BILET PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ŞI UN PROIECT DE TELEGRAMĂ PENTRU G.K. ORDJONIKIDZE

Propun să se răspundă cifrat prin *fir direct*

Pentru *Ordjonikidze*

Am primit o telegramă desperată de la Narimanov, Buniat-zade şi Serebrovski, care arată, pe bună dreptate, că este absolut imposibil ca Armata a 11-a să se întoarcă în Azerbaidjanul înfometat şi ruinat. Luaţi măsurile cele mai energice pentru ca această armată să rămînă în Gruzia şi pentru a grăbi cu orice preţ aducerea de cereale din străinătate în schimbul concesiunilor acordate în Gruzia, al manganului etc. Răspundeţi-ne de urgenţă.

Din însărcinarea Biroului Politic,

Lenin

Voturile membrilor *Biroului Politic*

pentru *contra*

*Lenin**

Scrise la 29 martie 1921

Publicate pentru prima oară, parţial în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăresc pentru prima oară în întregime, după manuscris

* Au mai semnat „pentru": M.I. Kalinin, L.B. Kamenev, V.M. Molotov; s-a abţinut L.D. Troţki. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

210

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Cifrat

Pentru *Ordjonikidze*

Vă rog foarte mult să acordaţi o deosebită atenţie problemei ridicate ieri în legătură cu armata şi cu concesiunile din Gruzia. Guvernul menşevic al Gruziei a încheiat o serie de contracte de concesiune. Trebuie să vă străduiţi din răsputeri să reînnoiţi vechile contracte de concesiuni, să căutaţi prin toate mijloacele să încheiaţi cît mai curînd altele noi, pentru a căpăta în schimbul lor alimente. Arătaţi prezenta telegramă Comitetului revoluţionar gruzin şi comunicaţi-mi cît mai repede care a fost răspunsul lor.

30.III *Lenin*

Scrisă la 30 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

211

CĂTRE CONSILIUL MUNCII ŞI APĂRĂRII[182]

Eu sînt pentru hotărîrea adoptată de majoritate:

1) Să se suspende dispoziţia comandantului-şef.

2) Să i se interzică transferul de trupe fără ca Consiliul Muncii şi Apărării să fi adoptat hotăriri speciale în acest sens.

3) Să i se traseze ca sarcină să scuture garnizoana din Moscova, *micşorîndu-i* efectivul şi *ridicîndu-i* calitatea.

30.III. *Lenin*

Scrisă la 30 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

212

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.I. PETROVSKI ŞI M.V. FRUNZE

O telefonogramă la *Harkov pentru Petrovski şi Frunze*

Peatakov mă roagă stăruitor să intervin ca Serghei Sîrţov să fie transferat din Odesa în Donbass ca secretar. Peatakov acuză Comitetul Central al Partidului Comunist din Ucraina că nu vrea să-l transfere pe Sîrţov numai pentru că se teme de fracţionism, întrucît Sîrţov e considerat ca troţkist. Peatakov declară că el şi Sîrţov promit să nu ducă o politică fracţionistă. Eu nu-l cunosc pe Sîrţov şi de aceea vă rog să culegeţi toate informaţiile şi să-mi răspundeţi.

30.III.1921. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

213

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Sînt întru totul de acord cu dv.[183] Întocmiţi sau daţi cuiva să întocmească *proiectul* unei asemenea circulare (n-aţi putea să introduceţi în el întreaga cuvîntare a lui Narimanov? sau măcar s-o recomandaţi, ceea ce ar fi mai puţin preferabil decît introducerea ei în întregime).

Prezentaţi acest proiect spre aprobare Comitetului Central.

Acest lucru e necesar.

Lenin

Scrisă la 31 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

214

CĂTRE G.V. CICERIN[184]

Tovarăşe Cicerin,

Citiţi, vă rog, scrisoarea asta şi daţi-mi după aceea un telefon. Să acceptăm? Dacă da, o să cer lămuriri lui Lejava, şi va trebui să trimitem repede răspuns. Dacă nu, ce modificări să propunem? Din moment ce Vanderlip a dat greş şi noi ne-am lovit de refuzul lui Harding[185]. N-ar fi mai bine ca şi acum să-l facem să-şi limiteze, să-şi restrîngă pretenţiile? N-ar putea să ceară mai întîi doar permisiunea ca „Russian technical assistants"* să se ducă cu el (Vanderlip) în America?

N-ar fi cazul ca la mărfuri să se adauge oil**? I s-a explicat lui Vanderlip că noi am putea să dăm în concesiune americanilor *imense* terenuri petrolifere (Baku, Groznîi, Emba, Uhta) şi că în felul acesta America ar întrece Anglia?

Telefonaţi-mi îndată ce citiţi această scrisoare.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 31 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI — *Se tipăreşte după manuscris*

215

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Cereale pentru Baku (numai pînă la 3.IV). Amintiţi-i lui *H a l a t o v:* e foarte important.

Scrisă la sfîrşitul lunii martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX — *Se tipăreşte după manuscris*

* — „asistenţii tehnici ruşi". — *Nota trad.*
** — petrol. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

216

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN

Cifrat

Pentru *Krasin*

Mă tem şi eu să nu consumăm sau să nu cheltuim degeaba întreg fondul nostru de aur, care e destul de modest. De folosirea lui chibzuită răspundeţi dv. Este absolut necesar să fie îmbunătăţită situaţia muncitorilor şi ţăranilor. Pentru ca să putem face schimb pe cereale, trebuie să primim în cel mai scurt timp un anumit fond de mărfuri din străinătate; e neapărat necesar din punct de vedere politic; ţineţi seama de acest lucru şi informaţi-mă mai des.

Lenin

Scrisă în martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

217

CĂTRE N.I. BUHARIN

Problema este interesantă şi din punct de vedere teoretic: puterea de stat proletară **deţine**

Baza materială { fabricile; căile ferate; comerţul exterior

Rezultatul: în mîinile ei se află **fondul de mărfuri** şi transportul (feroviar) *în cantităţi masive.*

Cum foloseşte puterea de stat proletară acest fond?

Îl vinde

(α) muncitorilor şi funcţionarilor pe bani sau în schimbul muncii lor fără plată,

(β) ţăranilor *pe cereale.*

Cum îl vinde? Prin intermediul cui?

www.dacoromanica.ro

Prin *comisionar (= n e g u s t o r)* în schimbul unui comision.

Acordă prioritate cooperației (căutînd să organizeze în cadrul ei întreaga populație).

De ce *să nu fie cu putință* așa ceva? Dar asta înseamnă *capitalism* + socialism.

Scrisă în martie-aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1925, în „Culegeri din Lenin", vol. IV

Se tipărește după manuscris

218

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Tovarășe Krjijanovski,

O primă însărcinare:

Studiați referatul alăturat[186] (dați să facă acest lucru cel ce se ocupă cu problemele combustibilului) *în legătură* cu tot ce s-a făcut pentru șantierul de construcție a liniei de cale ferată Aleksandrov-Gai—Emba și prezentați *de urgență* la Consiliul Muncii și Apărării avizul și propunerea dv.[187]

Să mi se restituie un exemplar.

Lenin

Scrisă la 1 aprilie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată

219

CĂTRE A.P. SEREBROVSKI

2.IV.1921

Tovarășe Serebrovski,

Vă trimit cîteva materiale în legătură cu concesiunile petrolifere. Am vrut să vi le trimit prin tov. Kaminski, însă dînsul, din păcate, e grav bolnav și trebuie să urmeze un tratament aici.

Este extrem de important ca tovarășii din Baku să-și însușească punctul de vedere *just* (care a fost aprobat

www.dacoromanica.ro

de Congresul al X-lea al partidului, adică a devenit *obligatoriu* pentru membrii de partid) asupra concesiunilor. Ar fi cît se poate de dorit ca $^1/_4$ din Baku (sau chiar și $^2/_4$) să fie cedat concesionarilor (cu condiția ca ajutorul în alimente și utilaje din străinătate *să depășească* cantitatea de care are nevoie concesionarul*). *Numai* atunci am putea să sperăm ca restul de $^3/_4$ (sau de $^2/_4$) *să ajungă* (iar apoi să și întreacă) capitalismul contemporan avansat. Orice alt punct de vedere se reduce la dăunătorul „nu ne e frică de nimic", „o scoatem noi la capăt" și la alte absurdități de acest gen, care sînt cu atît mai periculoase cu cît sînt prezentate, de cele mai multe ori, într-o formă „pur comunistă".

În caz că la dv., la Baku, mai sînt încă urme (oricît de slabe) ale acestor concepții și prejudecăți deosebit de dăunătoare (în rîndurile muncitorilor și intelectualilor), scrieți-mi numaidecît dacă vă luați singur angajamentul să spulberați complet asemenea prejudecăți și să obțineți o aplicare *absolut loială* a hotărîrii adoptate de congres (în favoarea concesiunilor), sau e nevoie de ajutorul meu. Să vă intre bine în cap la toți: „concesiunile sînt un lucru cît se poate de dorit. Nimic nu e mai dăunător și mai funest pentru comunism decît fanfaronada acelor comuniști care spun: o scoatem noi la capăt".

Acum, după ce am eliberat orașul Batumi, trebuie să depunem toate eforturile pentru a schimba cît mai repede țițeiul și petrolul pe utilaje din străinătate.

Regiunea Baku are nevoie, pentru aceasta, de o anumită libertate de acțiune. Dacă nu aveți asemenea libertate, comunicați-ne telegrafic, și noi o să v-o acordăm[188].

Formulați propuneri precise și trimiteți-le la Consiliul Muncii și Apărării, telegrafic și prin poștă. E nevoie de un centru economic regional care să răspundă de Baku+Batumi etc. și care să-și desfășoare activitatea în mod independent, operativ, fără tărăgăneli.

* Ieri am primit o telegramă de la Krasin, care răspunde la proiectele ce i-au fost trimise în legătură cu condițiile în care se acordă concesiile: „în general, sînt acceptabile". Și acest lucru îl *știe* nu din citirea unor broșuri comuniste!

www.dacoromanica.ro

Noi, cei de aici, n-o să vă ajutăm, căci sîntem şi noi săraci. Dv. trebuie să ne ajutaţi, vînzînd în străinătate petrol şi derivatele lui şi cumpărînd tot ce e necesar.

Aştept răspuns: scurt, printr-o telegramă („am primit scrisoarea din 2.IV; în ce priveşte concesiunile, există unele prejudecăţi, greu (sau uşor) de învins; în ce priveşte schimbul de mărfuri cu străinătatea şi cu centrul regional, vom face sau am început să facem cutare şi cutare"), şi amănunţit, prin poştă.

E absolut necesar *să menţineţi legături regulate cu Consiliul Muncii şi Apărării.* Acesta este lucrul cel mai important.

Încă o chestiune: e just pusă, la Baku, problema petrolului din punctul de vedere al coordonării diferitelor laturi ale economiei naţionale? Doar e vorba de o regiune dintre cele mai bogate: ea are păduri, un sol fertil (dacă e irigat) etc. Pompăm apă (cu petrol) şi nu o folosim la irigaţii, care ne-ar aduce recolte enorme de fîn, orez şi bumbac? Nu folosim „vîntul de nord" pentru motoarele eoliene? Dar principalul lucru sînt, fără îndoială, produsele alimentare şi irigaţiile. Cum poate fi dezvoltată industria petrolieră fără o dezvoltare a irigaţiilor şi a agriculturii în jurul oraşului Baku? Se gîndeşte cineva la chestiunea asta şi o studiază cum se cuvine? Ce e cu planul englez de irigaţii?

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Expediată la Baku

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

220

CĂTRE V.V. ŞMIDT, L.D. TROŢKI, A.D. ŢIURUPA, A.I. RÎKOV, M.P. TOMSKI ŞI A.G. ŞLEAPNIKOV

2.IV.1921

Pentru tovarăşii: Şmidt, comisar al poporului pentru problemele muncii; Troţki, comisar al poporului pentru problemele militare; Ţiurupa, comisar al poporului pentru aprovizionare; Rîkov, preşedinte al Consiliului economic superior; Tomski, preşedinte al C.C.S. din Rusia, şi pentru tov. Şleapnikov, în calitate de iniţiator al prezentei propuneri.

Vă rog să convocaţi o consfătuire a sus-numiţilor comisari ai poporului (+ preşedintele C.C.S. din Rusia) sau a unor împuterniciţi ai lor speciali în problema îmbunătăţirii activităţii fabricilor şi uzinelor prin reducerea personalului, a numărului muncitorilor neocupaţi în producţie (din rîndurile ţăranilor, ostaşilor mobilizaţi etc.); fiecare întreprindere va trebui să păstreze pentru un anumit timp aceeaşi cantitate de alimente, în scopul ridicării productivităţii muncii.

Consfătuirea trebuie să-şi încheie lucrările într-un termen scurt; ar fi de dorit ca marţi, 5.IV.1921, dimineaţa (pînă la orele 12) hotărîrea ei să fie prezentată la Biroul Politic al Comitetului Central.

De convocarea consfătuirii răspunde tov. Şmidt[189].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

221

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. SEREBROVSKI

Pentru Serebrovski,
președintele Comitetului pentru exploatarea petrolului

Am primit comunicarea dv. în legătură cu deschiderea navigației la 5.IV. Vă rog să transmiteți salutul meu Flotei petroliere.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 4 aprilie 1921

Expediată la Baku
Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

222

CĂTRE M.N. POKROVSKI[190]

Tovarășe Pokrovski,

Vă trimit această scrisoare *spre luare de cunoștință. În mod secret.* Spuneți-vă părerea în cîteva cuvinte. Autorul ei e un vechi bolșevic (din 1903), însă nu știu dacă e destul de bun ca profesor. Cred, totuși, că e bun. Puțini sînt cei sinceri, și el este unul dintre aceștia. N.B.: ce părere are despre Volghin?

4.IV. Al dv., *Lenin*

Scrisă la 4 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

223

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Cifrat

Pentru *Ordjonikidze*

Răspunsul dv. este incomplet și neclar[191]. Vă rog să cereți amănunte la Comitetul revoluționar din Gruzia. Căutați să aflați, în primul rînd, dacă guvernul sovietic al Gruziei a confirmat concesionarea minelor din Tkvarceli unor italieni, cînd anume și în ce condiții și comunicați-mi pe scurt, printr-o telegramă, precum și mai amănunțit, printr-o scrisoare. În al doilea rînd, în ce privește minele de mangan de la Ciaturi: dacă proprietarii germani au devenit arendași sau concesionari, cînd anume și în ce condiții. Este extrem de important ca în aceste probleme și în altele de acest gen să se adopte cît mai repede hotărîri. Acest lucru prezintă o importanță uriașă atît pentru Gruzia cît și pentru Rusia, deoarece încheierea de concesiuni, îndeosebi cu Italia și cu Germania, este absolut necesară, după cum e necesar și un schimb de mărfuri pe petrol, pe scară largă, cu aceste țări, iar apoi și cu altele.

Vă rog să-mi comunicați ce măsuri a luat Comitetul revoluționar din Gruzia.

5.IV.1921 *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

224

CĂTRE A.I. RÎKOV

Prezidiul C.E.S. Pentru tov. Rîkov

Sînteți rugat să rezolvați de urgență următoarele probleme ridicate de Direcția exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă:

1. Să se acorde premii în natură uzinelor care produc utilaj pentru întreprinderile Direcției exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă (vezi scrisoarea cu nr. 1 252

www.dacoromanica.ro

din 26.III a acestei direcţii către Prezidiul Consiliului economic superior);

2. Să se acorde Direcţiei exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă dreptul de a efectua în antrepriză lucrări pentru utilajul întreprinderilor ei la uzinele „Elektroperedacea", aşa cum, printr-o hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării, s-a permis acest lucru uzinelor „Elektroperedacea" (vezi scrisoarea cu nr. 1 329 din 31.III a Direcţiei exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă către Prezidiul C.E.S.);

3. Reclamaţia făcută de Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă împotriva hotărîrii din 22.III a Comisiei pentru aprovizionarea cu alimente a lucrătorilor cu munci de răspundere din cadrul C.E.S., prin care au fost anulate 27 din cele 100 de raţii de alimente acordate de Comisariatul poporului pentru aprovizionare lucrătorilor cu munci de răspundere din Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă (vezi scrisoarea cu nr. 1 347 din 31.III a acestei direcţii către Prezidiul C.E.S.);

astfel ca, dacă va fi nevoie, ele să poată fi prezentate Consiliului Muncii şi Apărării în şedinţa din 6 aprilie[192].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 5 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

225

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

G.M.,

Vă înapoiez cuvîntarea[193].

Principalul ei cusur: spune prea mult despre electrificare şi prea puţin despre planurile economice *curente*.

N-aţi pus accentul principal pe ceea ce trebuie.

Cînd am avut în faţa mea pe acei „deştepţi" comunişti care, după ce că nu citiseră cartea „Planul de electrifi-

www.dacoromanica.ro

care" şi nu înţeleseseră importanţa ei, mai pălăvrăgeau şi scriau tot felul de prostii pe seama planului în general, am fost nevoit să-i bag cu nasul în această carte, fiindcă un alt plan serios nu există şi nici nu poate să existe*.

Cînd am în faţa mea pe cei ce *au scris* această carte, mă simt îndemnat *nu* să-i vîr *cu nasul* în ea, ci să-i fac să şi-l scoată *de acolo* şi să-l bage în problemele planurilor economice *curente*.

Ocupaţi-vă de ele acum, domnilor profesori! Planul dumneavoastră de electrificare in allen Ehren!** Îi acordăm toate onorurile. Am scos prima ediţie; o să-i facem unele îndreptări şi o să scoatem ediţia a doua. Specialiştii din cutare subcomisie vor scrie o duzină de decrete şi hotărîri cu privire la predarea cunoştinţelor de electricitate şi despre planul de electrificare etc., şi noi le vom aproba.

Iar Comisia de stat a planificării *nu* trebuie, în momentul de faţă, să se ocupe de asemenea lucruri, ci să se apuce imediat, cu toate forţele ei, de planurile economice *c u r e n t e*.

Avem nevoie de combustibil *î n m o m e n t u l d e f a ţ ă*. Pentru anul 1921. Acum, în primăvară.

Să fie colectate vechiturile, deşeurile, materialele inutilizabile. Să fie folosite *p e n t r u* schimbul pe cereale.

Şi aşa mai departe.

În această treabă să fie „*ei*" băgaţi cu nasul. De aşa ceva trebuie ei să se ocupe. Chiar acum. Astăzi.

1—2 subcomisii pentru electrificare.

9—8 subcomisii pentru planurile economice curente, — iată cum trebuie repartizate forţele pe anul 1921.

Al dv., *Lenin*

Scrisă după 5 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară la 29 mai 1924, în ziarul „Trud" nr. 120

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi *V.I. Lenin*. Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 354—363. — *Nota red.*

** — se bucură de tot respectul! — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

226

CĂTRE A.I. RÎKOV

Prezidiul Consiliului economic superior. Pentru *tov. Rîkov*
Cîte o copie: *la Comisariatul poporului pentru comerțul exterior; la Comisariatul poporului pentru afacerile externe; la Ceka; la Direcția generală a exploatării zăcămintelor de turbă*

Tov. *Radcenko* cere:

1) să se întocmească formele și să se trimită din partea Direcției generale a exploatării zăcămintelor de turbă 10 lucrători (de care să garanteze tovarășii *Radcenko* și *Smilga)* în Finlanda, Suedia, Danemarca și Canada, ca să se documenteze asupra metodelor de exploatare a turbei;

2) să se aloce în acest scop suma de bani necesară;

3) trimiterea să fie organizată în așa fel, ca pînă la 1 mai să plece trei persoane, iar restul pînă la 1 iunie.

Vă rog să luați măsuri ca toate astea să se facă la timp, iar Direcția generală a exploatării zăcămintelor de turbă să fie obligată ca la întoarcerea lor să prezinte o dare de seamă amănunțită asupra muncii desfășurate.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

P.S. Insist asupra necesității ca toată treaba asta să fie urgentată la maximum și să fiu neapărat informat asupra modului cum a fost ea în mod *efectiv* rezolvată.

*Lenin**

Scrisă la 6 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

* Acest postscriptum a fost scris de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

227

CĂTRE A.M. LEJAVA

Comisariatul poporului pentru comerțul exterior
Pentru tov. *Lejava*
O copie pentru *Direcția generală a exploatării zăcămintelor de turbă*

Atrageți atenția reprezentanților noștri din Finlanda, Suedia, Danemarca, Germania și Anglia că au sarcina să achiziționeze numaidecît cele mai recente* publicații existente în domeniul exploatării turbei, precum și pe cele ce vor mai apărea și să le trimită, prin intermediul Comisariatului poporului pentru comerțul exterior, numai pe adresa Direcției generale a exploatării zăcămintelor de turbă.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 6 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară la 24 noiembrie 1963, în ziarul „Pravda" nr. 328

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

228

CĂTRE D.I. ULIANOV

Pentru Dmitri Ilici U l i a n o v

Gubkin (de la Direcția generală a petrolului) și Lomov (membru al Consiliului economic superior) mă roagă să le sprijin următoarea rugăminte (ceea ce și fac):

Să fie ajutat geologul *Mușketov* (directorul Institutului de mine din Petrograd) să-și aducă mama din Crimeea, unde îndură mari lipsuri.

---

* Cuvintele: „cele mai recente" au fost incluse de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Dacă e nevoie, telegrafiază-mi, şi am să dau şi eu de aici o telegramă unde trebuie.

Cu salutări,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 6 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

229

CĂTRE L.B. KAMENEV

Tovarăşe Kamenev,

Vă trimit toate astea spre informare. Eu nu le-am citit[194].

N.B.: **„Prea** ne-am grăbit, degeaba ne-am grăbit cu legea pentru premierea în natură sub forma de produse ale fabricilor în vederea schimbului[195]. Amintiţi-vă de ceea ce am mai spus: *aici* graba este dăunătoare şi n-o să iasă nimic bun.

Mai pot fi luate — şi *trebuie* luate — măsuri pentru **a amîna** şi **limita** cu orice chip aplicarea acestei legi.

Altfel o să regretaţi amarnic (în special dv., fiindcă muncitorii o să vă blesteme că i-aţi „înşelat").

Al dv., *Lenin*

Scrisă după 6 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

230

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Aşa s-a hotărît de către Comitetul Central.

N-au decît să se plîngă tot Comitetului Central[196].

Scrisă după 6 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

231

CĂTRE A.D. ŢIURUPA

Tovarăşe Ţiurupa,

N-ar fi cazul s-o „înhăţaţi" pe Elena Fedorovna Rozmirovici şi s-o trimiteţi în Germania? Nikolai Vasilievici Krîlenko e tare îngrijorat de sănătatea ei. Aici e greu să se înzdrăvenească. Germanii însă au s-o pună pe picioare. Mi s-a spus că nu vrea să-şi lase copiii. Dar, în primul rînd, ar putea să fie trimişi şi copiii cu ea. În al doilea rînd, nu se poate ca pentru 2—3 luni să rişte.

Încercaţi s-o convingeţi. Dacă socotiţi că e util şi nimerit, trimiteţi-i şi această scrisorică.

După părerea mea, ar trebui arestată şi trimisă sub escortă într-un sanatoriu din Germania.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă nu mai tîrziu de 7 aprilie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris

232

CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA[197]

Mă asociez întru totul la cele spuse aici şi cer în mod stăruitor să se adopte o rezoluţie prin care E.F. Rozmirovici *să fie obligată* să plece în Germania chiar cu acest grup. Atest, pe baza experienţei *mele personale* şi a *Comitetului Central* din anii *1912—1913*, că dînsa este o activistă cu totul remarcabilă şi deosebit de preţioasă pentru partid. Suferă de o boală grea şi e îndoielnic că ar putea fi vindecată în Rusia.

7.IV.1921 *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris

www.dacoromanica.ro

233

CĂTRE A.B. HALATOV

Tovarăşe Halatov,

Citiţi această telegramă şi trimiteţi-mi-o înapoi cu concluziile dv.

Nu s-ar putea face ceva? Discutaţi prin fir direct cu Frumkin[198].

7.IV *Lenin*

Scrisă la 7 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

234

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI, M.N. POKROVSKI ŞI E.A. LITKENS

8.IV.1921

Pentru tovarăşii *Lunacearski, Pokrovski şi Litkens*

Există tot mai multe indicii că, în ciuda directivelor Comitetului Central* şi a sarcinilor speciale trasate de el cu prilejul reorganizării Comisariatului poporului pentru învăţămînt, în sistematizarea şi planificarea muncii la acest comisariat nu se observă o îmbunătăţire[199].

Cînd va fi elaborat planul general de muncă? Ce probleme vor intra în acest plan? Va cuprinde el probleme ca: întocmirea manualelor, reţeaua de biblioteci şi folosirea ei, şcolile model, obligaţia pentru profesori de a prezenta dări de seamă despre activitatea lor, programele cursurilor, prelegerilor şi lecţiilor, controlul asupra aplicării efective a programelor şi a desfăşurării lecţiilor?

Sau alte probleme? Care anume?

Ce probleme sînt considerate ca fiind mai importante, cu caracter de urgenţă?

* Vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 333—335. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Au fost adoptate hotărîri în această privinţă? Ce măsuri au fost luate pentru urmărirea sistematică a executării lor?

Vă rog să-mi răspundeţi pe scurt la aceste întrebări.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

235

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI[200]

1

Tovarăşe Krjijanovski,

Vă rog să-mi prezentaţi, în cîteva cuvinte, concluziile dv. (sau ale unui *specialist* de la GOELRO) cu referire la două puncte:

1) ×

2) ※ E cazul să se creeze o comisie specială? E nevoie de aşa ceva? Îmi amintesc bine că am citit undeva înainte de război că motoarele eoliene au căpătat o răspîndire destul de *largă* şi că s-au obţinut rezultate apreciabile. Nu s-ar putea cere unui specialist *să se informeze precis* şi să indice materiale, îndeosebi germane, în care e tratată această problemă? Ele vor trebui să fie mai întîi studiate (la Comisia de stat a planificării).

8.IV. *Lenin*

2

Tovarăşe Krjijanovski,

Spuneţi-mi, vă rog, în cîteva cuvinte, care e părerea dv.

8.IV. *Lenin*

Scrise la 8 aprilie 1921

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăresc după manuscris

www.dacoromanica.ro

236

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Caută să-i ajuţi în mod efectiv şi comunică-mi rezultatul[201].

8.IV. *Lenin*

Scrisă la 8 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX — *Se tipăreşte după manuscris*

237

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. VOROVSKI

Cifrat

Pentru Vorovski

Trebuie să mă lămuresc asupra unor chestiuni în legătură cu socialiştii italieni şi n-am timp să citesc totul. Vă rog să daţi dispoziţie să se strîngă principalele documente — în original — ale tuturor partidelor, îndeosebi cele referitoare la adepţii lui Turati, şi să mi se trimită pînă la jumătatea lunii mai. Controlaţi, vă rog, personal.

Lenin

Scrisă la 8 aprilie 1921
Expediată la Roma

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV — *Se tipăreşte după manuscris*

238

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Textul subliniat cu albastru se va transmite cifrat*

Pentru **Ordjonikidze**

Am primit telegrama dv. cifrată în legătură cu situaţia alimentară desperată a Transcaucaziei. Noi am luat o

* În manuscris, V.I. Lenin a subliniat cu creion albastru următorul text din telegramă: „în legătură cu situaţia alimentară desperată... nu vă putem ajuta" şi „pe concesiuni, îndeosebi în Gruzia". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

serie de măsuri, am dat ceva aur Armeniei, am trasat tot felul de sarcini Comisariatului poporului pentru aprovizionare. Dar trebuie să vă atrag atenţia că noi, cei de aici, o ducem tare greu şi nu vă putem ajuta. Vă cer în mod stăruitor să creaţi un organ economic regional pentru întreaga Transcaucazie, să puneţi cît mai mult accentul pe concesiuni, îndeosebi în Gruzia, să căutaţi să cumpăraţi seminţe, fie şi din străinătate, şi să luaţi măsuri pentru efectuarea de lucrări de irigaţie în Azerbaidjan, folosind resursele de la Baku, ca să puteţi dezvolta agricultura şi creşterea vitelor şi, totodată, să vă străduiţi să dezvoltaţi schimbul de mărfuri cu Caucazul de nord. Aţi înţeles, dumneavoastră şi tovarăşii gruzini, semnificaţia noii noastre politici în legătură cu impozitul în natură? Citiţi-le această scrisoare şi informaţi-mă mai des; citiţi scrisoarea trimisă de mine lui Serebrovski la Baku*.

Lenin

Scrisă la 9 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1925, în cartea: M.D. Orahelaşvili. „Lenin şi R.S.F.S.T. (documente)", Tiflis

Se tipăreşte după manuscris

239

CĂTRE A.V. LUNACEARSKI

Pentru Anatoli Vasilievici *Lunacearski*
O copie pentru Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă

Pentru a spori producţia de turbă este necesar să se organizeze pe scară largă propaganda — prin foi volante, broşuri, expoziţii mobile, filme, editarea de manuale; să se introducă ca obiect obligatoriu în şcoli şi în instituţiile de învăţămînt tehnic superior studiul extracţiei turbei; să se întocmească manuale; să se trimită în fiecare an un grup de oameni în străinătate.

În mod concret este necesar: 1) să se trasează ca sarcină Editurii de stat să tipărească pînă la 15 aprilie, în 100 000

* Vezi volumul de faţă, documentul 219. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

de exemplare, broşura „Turba", de 1,5 coli, pe care Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă a predat-o la 8 februarie a.c. tovarăşului Mordvinkin de la secţia de agitaţie şi să primească de la această direcţie generală, spre tipărire, alte trei broşuri şi foi volante, pe care să le scoată pînă la 1 mai; Direcţiei generale a exploatării zăcămintelor de turbă trebuie să i se dea spre difuzare 15 000 de broşuri.

2) Să se trasează ca sarcină secţiei cinematografice să scoată în cursul lunii mai — sub îndrumarea Direcţiei generale a exploatării zăcămintelor de turbă — 12 pelicule consacrate extracţiei turbei (pentru Rusia, Ucraina, Ural, Bielorusia şi Siberia).

3) Direcţiei generale a învăţămîntului profesional să i se trasează sarcina ca, împreună cu Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă, să elaboreze, pînă la 1 iunie, un proiect pentru introducerea în şcoli şi în instituţiile de învăţămînt superior a unui curs obligatoriu de extracţia turbei.

Vă rog să-mi trimiteţi cîte o copie după dispoziţiile date de dv., precum şi răspunsurile date de respectivele instituţii şi persoane, indicînd şi termenul*.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 9 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

240
CĂTRE I.I. KUTUZOV

9.IV.1921

Tovarăşului Kutuzov
Cîte o copie pentru tovarăşii Rîkov, Smilga, Emşanov, Briuhanov, Krestinski, Krîtman şi Semaşko sau locţiitorul lui

Vă rog să fixaţi o consfătuire, dacă e posibil chiar azi, la care să participe reprezentanţi ai Direcţiei generale a

* Această frază a fost scrisă de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

combustibilului, Direcției generale a economiei forestiere, Direcției generale a exploatării zăcămintelor de turbă, Direcției generale a industriei textile, Comisariatului poporului pentru căile de comunicație, Comisariatului poporului pentru finanțe, Comisariatului poporului pentru aprovizionare, Comisiei pentru folosirea resurselor materiale ale R.S.F.S.R. de pe lîngă C.M.A., Comisariatului poporului pentru ocrotirea sănătății, precum și trei tovarăși din Ivanovo-Voznesensk: Korolev, Korotkov și Manuilski (telefon *4 1 0*, Casa de oaspeți nr. 1).

Vor fi discutate nevoile urgente ale fabricilor cu regim prioritar din raionul Ivanovo-Voznesensk.

Lucrările ei vor trebui să se încheie în orice caz pînă marți, urmînd ca chestiunea să fie discutată în Consiliul Comisarilor Poporului.

În caz că se va ajunge la un punct de vedere comun, comisarii poporului vor da imediat dispozițiile de rigoare, însă în prealabil chestiunea va fi prezentată spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului[202].

Pentru a se cîștiga timp, vă rog ca, în caz de nevoie, să convocați această consfătuire pe resoarte, pentru a examina problemele respective.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

241

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONFERINȚEI ȚĂRANILOR SĂRACI DIN IAKUTIA[203]

Iakutsk. Prezidiul conferinței țăranilor săraci

Tovarășul Lenin m-a însărcinat să transmit salutul său conferinței dv. El își exprimă speranța că [țăranii săraci] **masele muncitoare** din Iakutia, care s-au eliberat de jugul țarist și care acum se eliberează din robia toionilor, se vor trezi la viață și, cu ajutorul muncitorilor

www.dacoromanica.ro

și țăranilor ruși, vor păși pe calea [comunismului] **consolidării depline a puterii oamenilor muncii.**

Ammosov, membru al C.E.C. din Rusia*

De acord, sub rezerva introducerii modificărilor indicate aici.**

Lenin

Scrisă la 9 sau 10 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după un text scris de M.K. Ammosov, modificat și completat de V.I. Lenin

242

CĂTRE L.M. HINCIUK

Tovarășe Hinciuk,

Nu s-ar putea intensifica aducerea cartofilor de sămînță din străinătate pe seama transporturilor militare (există o directivă în acest sens a Comitetului Central, adoptată ieri)?

Acest lucru trebuie făcut.

În martie au fost transportate *620* de eșaloane militare (620!!!). Pînă la însămînțat s-ar putea aduce 500 de vagoane × 0,8 = 400 000 de puduri de cartofi de sămînță.

Depuneți toate eforturile![204]

Lenin

Scrisă înainte de 10 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

* Mai jos, pe această telegramă, L.A. Fotieva a făcut următoarea însemnare, care a fost ștearsă de V.I. Lenin: „Ammosov roagă să i se permită să expedieze această telegramă". — *Nota red.*

** Cuvintele modificate și adăugate de V.I. Lenin sînt tipărite cu aldine. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

243

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Pentru tov. Molotov,

Dacă nu mă înșală memoria, în ziare a fost publicată o scrisoare sau o circulară a Comitetului Central în legătură cu 1 Mai și în ea se spune: *să fie demascată m i n c i u n a religiei* sau ceva asemănător.

Așa ceva nu se poate. E o dovadă de lipsă de tact. Tocmai acum, de paște, e necesar să se recomande *altceva:*

nu să fie demascată minciuna,

ci *să se evite neapărat orice jignire a sentimentului religios.*

E necesar să se publice o scrisoare sau o circulară suplimentară[205]. Dacă Secretariatul nu este de acord, atunci prezentați această chestiune spre examinare Biroului Politic.

Lenin

Scrisă între 9 și 21 aprilie 1921
Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

244

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. FOMIN

Rostov pe Don. Pentru Rusanov, reprezentant al Cekăi, cu rugămintea de a o preda de urgență tovarășului Fomin.

O va descifra personal

Din Moscova, Ceka

Comitetul Central a adoptat hotărîrea de a-l numi pe tov. *Dzerjinski* comisar al poporului pentru căile de comunicație, avînd ca prim adjunct pe Emșanov, iar postul de al doilea adjunct să fie ocupat de dv. În colegiu să fie introdus Kolegaev și încă cineva de la centru. Vă rog să-mi comunicați, printr-o telegramă cifrată, ce părere aveți despre o asemenea măsură și, mai ales,

www.dacoromanica.ro

ce specialist considerați că ar putea să vină în caz că e nevoie de un înlocuitor[206].

10.IV.1921 *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după o copie dactilografiată

245

CĂTRE D.I. KURSKI[207]

Tovarășe Kurski,

Vă rog ca numaidecît să vă pronunțați asupra *legalității* acestui procedeu, iar după aceea și asupra fondului problemei și să-mi restituiți aceste hîrtii[208].

11.IV. *Lenin*

Scrisă la 11 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

246

CĂTRE R.E. KLASSON

11.IV.1921

Tovarășe Klasson,

Mă mir că n-am primit nici un raport de la dv.[209] I-am telefonat lui Radcenko.

Ce s-a întîmplat?

În mai o să înceapă campania, și de la dv. n-am primit nimic.

Scrieți-mi, în cîteva cuvinte, care este cauza acestei tărăgăneli!

Ce ați făcut pînă acum?

Cu salutări, *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară după o fotocopie a manuscrisului lui V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

247
CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

12.IV

G.M.,

Am vorbit ieri cu Smilga. Urmează ca el să discute azi cu dv.

Problema trăsăturilor de bază ale planului de stat — considerat ca *plan*, iar nu ca instituţie — se pune în mod imperios.

Acum aveţi cunoştinţă de impozitul în natură şi de celelalte decrete. Asta e politica noastră. Rămîne să calculaţi cît mai exact (ţinînd seama de eventualitatea unor recolte diferite) ce rezultate se pot obţine.

Încă o chestiune, incomparabil mai urgentă: aceea a combustibilului. Plutăritul este compromis. Recolta slabă din primăvara asta o să ducă de rîpă şi transportul.

Ramzin & Co. să caute să-mi prezinte, în termen de două zile, un **scurt** bilanţ: 3 cifre (lemne, cărbune, petrol)

pe semestre 1918 ???
1919
1920

în special *1 9 2 1*

şi planul pe 1922

planul de combustibil pe 1920

4 cifre: cît s-a stabilit ?
cît s-a primit?
cum urma să se repartizeze ceea ce s-a stabilit (numai la rubricile principale) ?
cum s-a repartizat ceea ce s-a obţinut?

Pentru joi dimineaţa. În funcţie de toate acestea am să iau hotărîri în legătură cu comerţul exterior. Dă dispoziţii chiar astăzi. Mîine o să discutăm noi.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 12 aprilie 1921
Publicată pentru prima oară parţial în 1924, în cartea: G.M. Krjijanovski. „Schimbul de mărfuri şi munca de planificare", Moscova
Se tipăreşte după manuscris

Publicată în întregime în 1933, în ediţiile a II-a şi a III-a ale Operelor lui V.I. Lenin, vol. XXIX

www.dacoromanica.ro

248

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

G.M.,

E limpede în ce constă sarcina?

Trebuie să presupunem că în 1921—1922 vom avea o recoltă tot atît de proastă, dacă nu şi mai proastă, o lipsă acută de combustibil (din cauza lipsei de alimente şi de nutreţuri pentru cai).

Pornind de la acest considerent, să se calculeze ce cantităţi de mărfuri trebuie cumpărate din străinătate pentru a face faţă *cu orice preţ* nevoilor extrem de acute, adică pentru a procura neapărat cantitatea de alimente ce ne lipseşte (prin cumpărarea lor direct din străinătate şi prin schimbul de mărfuri pe cereale în regiunile periferice ale Rusiei) şi pentru a procura minimul necesar de combustibil.

Vor putea şi vor trebui să fie aprobate numai cererile absolut necesare *din acest punct de vedere.*

Nu toate cererile de energie electrică intră în această categorie. Nu e de ajuns să demonstrezi că electricitatea economiseşte combustibilul.

Trebuie dovedit, totodată, că a c e a s t ă cheltuială *este necesară* **pe anul 1921—1922,** *cînd va trebui să facem faţă* unei mari lipse de cereale şi de combustibil.

Lenin

Scrisă la 13 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1924, în cartea: G.M. Krjijanovski. „Schimbul de mărfuri şi munca de planificare", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

249

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Citeşte-o[210], spune-mi (repede) care e părerea d-tale şi pregăteşte *imediat* materialele necesare pentru a pune

www.dacoromanica.ro

această problemă în ședința *Consiliului Muncii și Apărării.*
(Raportor trebuie să fie *Ramzin* sau *Krug.)*

Lenin

Caută de pregătește pînă vineri (15.IV) pentru *C.M.A.* materialele în legătură cu Emba.

Scrisă la 13 sau 14 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

250

CĂTRE L.M. KARAHAN

Tovarășe Karahan,

Cînd ați expediat telegrama prin care cereați viza pentru Șklovski și familia lui?[211]

Trimiteți-mi, vă rog, o copie.

În caz că această telegramă s-a pierdut, dați, vă rog, încă o dată dispoziție oficială lui Kopp să ceară viza.

Sînt foarte neliniștit, deoarece și eu m-am făcut vinovat de această tărăgănare de neiertat.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă după 13 aprilie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

251

CĂTRE L.B. KAMENEV

14.IV

Tovarășe Kamenev,

Se vorbește că în trei-patru luni muncitorii o să ceară desființarea comerțului liber. Nu vrem, spun ei, ca franzelele să le mănînce birocrații.

www.dacoromanica.ro

Cred că trebuie să luăm din vreme unele măsuri:

1) să dăm numaidecît toată atenţia caselor de odihnă. Să sporim, pentru sezonul de vară şi de toamnă, numărul lor. După aceea, din cînd în cînd o să cumpărăm, pe rînd, şi „franzele" pentru „cei trimişi la odihnă";

2) să chibzuim şi să găsim alte *posibilităţi* de cumpărare a darurilor pentru copii sau pentru „premiaţi".

Mai importantă este însă prima chestiune. Scrieţi-mi, în cîteva cuvinte, ce părere aveţi şi ce anume se face în această privinţă.

3) La Ivanovo-Voznesensk trebuie să înfiinţăm o *universitate* cu numele lui *Sverdlov* pentru 1 000—1 500 de studenţi. Nu uitaţi.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 14 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

252

CĂTRE A.M. NIKOLAEV

14.IV

Tovarăşe Nikolaev,

M-aţi informat că Ivan Nikolaevici *Cebotarev* se numără printre colaboratorii profesorului Romanov, organizator responsabil al laboratorului de unde electromagnetice din Crimeea.

Personal îl cunosc pe Ivan Nikolaevici Cebotarev ca pe un om cinstit şi conştiincios. Pot să-l recomand.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 14 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

253

CĂTRE G.L. PEATAKOV

14.IV

Tovarăşe Peatakov,

Vă trimit *(în secret* şi în nici un caz pentru presă) nişte materiale în legătură cu concesiunile. Asta ca răspuns la întrebările dv.

Veţi vedea, din parcurgerea lor, care e politica noastră în domeniul concesiunilor.

În ce priveşte Donbassul, *aşteptăm* rezultatele activităţii dv. Prin 10% în plus, eu am înţeles: *în plus* faţă de cele *600 000 000* de puduri prevăzute ca sarcină de plan[212], şi nu „în plus faţă de"... ceea ce era înainte!

„Dacă ar fi cereale, atunci eu aş..." Cum de nu vă e ruşine să repetaţi acest şablon? Desigur, dacă v-am *da*...

Nu, daţi-vă *singuri* osteneala să procuraţi totul: faceţi rost de sare şi, *oferind sare*, să obţineţi cereale şi celelalte.

Trebuie să daţi dovadă de iniţiativă, să recurgeţi la schimbul local, şi nu să cerşiţi: dacă mi-aţi da... Mai mare ruşinea!

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 14 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

254

CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI

Pentru tov. Vladimirski,
adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne

Alăturat vă trimit cererea ce mi-a fost adresată de nişte cetăţeni din satul Golovniki, plasa Zaborovski, judeţul Peremîşl, gubernia Kaluga[213], precum şi o sentinţă dată în satul Zaborovski din plasa cu acelaşi nume.

Vă rog să daţi dispoziţie să se cerceteze amănunţit acest caz, să se lămurească chestiunea la faţa locului, să fie traşi la răspundere cei vinovaţi, să se ia măsuri pentru

www.dacoromanica.ro

destituirea celor necorespunzători şi să se dea un ajutor efectiv ţăranilor din localitatea menţionată[214].

Rezultatul cercetărilor să-mi fie comunicat prin tov. *Gorbunov*, directorul treburilor C.C.P.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 14 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

255

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN ŞI A.G. BELOBORODOV

Prin fir direct

Rostov — pentru Frumkin, împuternicit al comisarului poporului pentru aprovizionare. Consiliul Armatei muncii — pentru Beloborodov

Contrar celor comunicate de dv. prin adresa nr. 4 960/R, la centru continuă să sosească informaţii din diferite surse: din Tiflis, de la Ordjonikidze, şi din Baku, de la Musabekov, comisarul poporului pentru aprovizionare al Azerbaidjanului, care ne fac cunoscut că nu se iau măsuri suficiente pentru aprovizionarea oraşului Baku, ceea ce poate să provoace pe viitor noi complicaţii. Supuneţi această chestiune unei dezbateri speciale a Consiliului Armatei muncii. Luaţi măsuri energice pentru aprovizionarea oraşului Baku şi, concomitent, a Gruziei şi Armeniei şi, potrivit celor arătate în adresa nr. 293, informaţi cu regularitate centrul asupra măsurilor ce le-aţi luat în vederea unei aprovizionări efective. Răspundeţi de urgenţă, telegrafic*.

15 aprilie 1921 Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

* Ultima propoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

256

CĂTRE A.D. ŢIURUPA[215]

Tovarăşe Ţiurupa,

După părerea mea, trebuie sancţionat cu admonestare. Se văicăreşte şi invocă simple pretexte. Trebuia să discute prin fir direct această chestiune înainte de publicarea hotărîrii C.E.C. din Rusia (şi imediat după aceea, în martie, iar nu în aprilie). Să nu se mai văicărească, ci să caute să obţină din timp hotărîrea specială a C.E.C. din Rusia. E ca o muiere proastă care se văicăreşte.

Lenin

Scrisă la 15 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

257

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

Chiar acum am aflat de la Rîkov că corpul profesoral (de la Şcoala tehnică superioară din Moscova) *nu a luat încă cunoştinţă* de hotărîre (de cea adoptată ieri)[216].

Asta-i revoltător; o asemenea întîrziere e de-a dreptul monstruoasă. Am să ridic în şedinţa Biroului Politic problema aparatului Comitetului Central. Crede-mă, **aşa ceva e inadmisibil.**

Ieri *a fost gata* proiectul de declaraţie întocmit de Lunacearski[217]. Încă de ieri trebuia neapărat ca el să fie dat *p u b l i c i t ă ţ i i.*

Trebuie să daţi imediat dispoziţie să se facă totul şi să *c o n t r o l a ţ i* dacă totul a fost adus la îndeplinire.

Trebuie să controlaţi şi să daţi zor.

Nu se admite nici o întîrziere.

Lenin

Scrisă la 15 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

258

CĂTRE L.B. KAMENEV[218]

Tovarăşe Kamenev,

Sînt de părere că trebuie să acceptăm o asemenea propunere şi s-o *experimentăm* în guberniile şi judeţele care *au terminat de predat surplusurile de produse agricole.*

Supuneţi *imediat* spre aprobare această propunere comisiei de resort, şi noi vom căuta să obţinem prin telefon aprobarea Biroului Politic.

E o chestiune foarte urgentă.

Lenin

Scrisă la 15 aprilie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

259

CĂTRE I.I. RADCENKO

16.IV.1921

Tovarăşe Radcenko,

Chiar acum mi-a dat Lejava raportul lui Klasson (din 23.III)[219]. O copie (sau *originalul?)* a fost trimisă la Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă, adică la dv.

Acordaţi toată atenţia acestei chestiuni şi comunicaţi-mi imediat părerea dv.: cînd îmi veţi da concluzia definitivă, oficială?

Trebuie să ne grăbim, ca să putem răspunde *înainte* de plecarea lui Klasson din Germania.

Aştept răspuns. Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

260

CĂTRE CLARA ZETKIN ŞI PAUL LEVI*

16.IV.1921

Tovarăşilor Zetkin şi Levi

Dragi prieteni! Vă mulţumesc foarte mult pentru scrisorile dv. Din păcate, în ultimele săptămîni am fost atît de ocupat şi de istovit, că aproape nu am avut de loc posibilitatea să citesc presa germană. N-am citit decît Scrisoarea deschisă[220] şi consider că tactica adoptată este *absolut justă* (am condamnat părerea opusă a „stîngii" noastre, care s-a pronunţat împotriva acestei scrisori). În ce priveşte mişcarea grevistă şi acţiunile care au avut loc de curînd în Germania, despre ele n-am citit absolut nimic[221]. Eu cred, firește, că reprezentantul Comitetului Executiv a susţinut o tactică absurdă, prea stîngistă — să se acţioneze imediat „pentru a veni în ajutorul ruşilor": acest reprezentant este foarte adeseori prea stîngist[222]. După părerea mea, în asemenea cazuri, dv. nu trebuie să cedaţi, ci să protestaţi şi să ridicaţi imediat problema în mod oficial în faţa plenarei Biroului Executiv.

Consider că tactica pe care aţi adoptat-o faţă de Serrati este greşită. Orice apărare sau chiar semiapărare a lui Serrati a fost o greşeală. Dar să-ţi dai demisia din Comitetul Central!!?? Asta este, în orice caz, cea mai mare greşeală! Dacă noi vom tolera un asemenea procedeu — ca nişte membri cu munci de răspundere din Comitetul Central să-şi dea demisia pentru că au rămas în minoritate —, partidele comuniste nu se vor dezvolta şi întări niciodată în mod normal[223]. În loc să vă daţi demisia, ar fi fost mai bine dacă aţi fi examinat de cîteva ori această problemă litigioasă *împreună* cu Comitetul Executiv. Acum tov. Levi vrea să scrie o broşură, deci să adîncească şi mai mult divergenţele! Ce rost au toate

* Pe o copie a acestei scrisori, V.I. Lenin a făcut următoarele însemnări: „Răspunsul meu către Levi şi Zetkin din 16.4.1921", „Să se păstreze la arhivă. Să se facă încă *două sau trei copii*", „**Să mi se înapoieze**", „primit la 17.V.1921". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

astea ?? După convingerea mea, el comite o mare greşeală[224].

De ce nu mai aşteptaţi puţin? La 1 iunie o să se deschidă aici lucrările congresului[225]. De ce să nu discutaţi această problemă personal, aici, *în faţa* congresului? Fără polemică publică, fără demisie, fără broşuri despre divergenţe. Avem atît de puţine forţe încercate, încît sînt pur şi simplu indignat cînd aud că tovarăşii îşi dau demisia ş.a.m.d. Trebuie să faceţi tot posibilul, ba chiar şi imposibilul, pentru a împiedica cu orice preţ să se ajungă la demisie şi la agravarea divergenţelor.

Situaţia noastră în lunile februarie şi martie a fost deosebit de grea. Sîntem o ţară agrară. Economia ţărănească cuprinde imensa majoritate a populaţiei, care oscilează, este ruinată şi nemulţumită. Dar nu trebuie să fim din cale afară de pesimişti. Am făcut concesii atunci cînd a fost nevoie. Şi sînt convins că vom învinge.

Cu salutări cordiale şi cele mai bune urări.

Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1958, în revista „Probleme ale păcii şi socialismului" nr. 2

Se tipăreşte după o copie dactilografiată corectată de Lenin Tradusă din limba germană

261

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE*

Cifrat

17.IV

Pentru Ordjonikidze

Chiar acum am aflat de la Stalin că dv. şi Mussuri aţi încheiat un contract cu o firmă franceză, în valoare de 50 000 000 de franci, şi că a şi sosit vaporul „Lucice", cu o încărcătură în valoare de 8 000 000 de franci. Comunicaţi-mi dacă e adevărat şi transmiteţi-mi pe scurt

* În partea de sus a acestui document, V.I. Lenin a adăugat următoarele: „Tovarăşe *Stalin*! Expediaţi-o (sau însărcinaţi-l pe Skleanski s-o expediezc el); dacă n-aveţi nimic de obiectat". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

amănunte, arătînd cine se ocupă la dv. de comerțul exterior, dacă s-au asociat în această privință Gruzia, Armenia și Azerbaidjanul, dacă acest lucru s-a făcut de comun acord cu Serebrovski.

Lenin

Scrisă la 17 aprilie 1921
Expediată la Erevan

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

262

CĂTRE V.M. MOLOTOV[226]

Pentru tov. *Molotov*,

Să citească acest memoriu toți membrii Biroului Politic. Chestiunea trebuie analizată în cadrul acestuia. După părerea mea, trebuie să li se comunice și *lor* statutul și să li se ceară să prezinte îndreptările pe care le propun *ei*. E foarte important.

17.IV. *Lenin*

Scrisă la 17 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

263

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

Tovarășului Molotov

De adus la cunoștința tuturor membrilor Biroului Politic.

Deosebit de importante sînt cele spuse în legătură cu *ostașii din armata lui Budionnîi* etc.[227]

17.IV. *Lenin*

Scrisă la 17 aprilie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

264

CĂTRE L.B. KAMENEV

Tovarăşe *Kamenev*,

Trebuie prezentat Biroului Politic marţi.

Cele spuse în paragrafele 1, 2 şi 4 sînt *juste*[228].

17.IV. *Lenin*

Scrisă la 17 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

265

CĂTRE V.P. MILIUTIN ŞI V.A. AVANESOV

Pentru tovarăşii Miliutin şi Avanesov

Pentru a stabili o legătură mai strînsă cu consiliile economice regionale, propun să se instituie o comisie din care să facă parte şi tov. *Popov* şi care să stabilească formele şi termenele în care preşedinţii consiliilor economice să prezinte rapoarte de activitate.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului

Scrisă la 18 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

266

CĂTRE A.I. RÎKOV, V.P. MILIUTIN ŞI A.M. LEJAVA

Întrucît este necesar să se acorde Comitetului pentru exploatarea petrolului din Baku o oarecare libertate de a schimba în Persia, Turkestan şi Europa produse petrolifere pe utilaje, îmbrăcăminte şi alimente pentru muncitori, vă rog să prezentaţi concluziile dv. şi un proiect

www.dacoromanica.ro

comun de hotărîre pentru şedinţa de mîine a Consiliului Comisarilor Poporului[229].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 18 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată semnată de V.I. Lenin

267

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE

Potrivit unor informaţii primite de noi, în Gruzia a rămas Banca de stat a Gruziei cu întregul ei personal calificat şi cu depunerile unor reprezentanţe străine. Dacă aşa stau lucrurile, este necesar ca această bancă să fie menţinută ca aparat de credit pentru comerţul exterior şi, poate, să fie transformată în bancă a întregii Transcaucazii o dată cu proiectata unificare economică a republicilor transcaucaziene.

În urma instaurării Puterii sovietice în Gruzia, în străinătate se duce o furibundă acţiune de propagandă împotriva R.S.F.S.R., la care participă îndeosebi Martov, Ţereteli şi alţii. E necesar ca Comitetul revoluţionar din Gruzia să pornească o serioasă acţiune de contrapropagandă, în cadrul căreia să sublinieze, în primul rînd, rolul R.S.F.S.R. în instaurarea păcii, în al doilea rînd, rolul activ, spiritul de iniţiativă al maselor de muncitori, ţărani şi soldaţi din Gruzia, care au răsturnat guvernul burghez gruzin, şi, în al treilea rînd, rolul guvernelor sovietice din Azerbaidjan şi Armenia, care au sprijinit atît pe răsculaţii armeni şi tătari cît şi pe cei gruzini, cu scopul de a se apăra împotriva uneltirilor agresive ale guvernului burghez gruzin, care crease la Ţiflis un guvern burghez azerbaidjan şi altul armean,

www.dacoromanica.ro

cu intenţia de a submina din interior regimul sovietic din Armenia şi Azerbaidjan.

Adunaţi cu grijă materialele care vorbesc împotriva guvernului menşevic gruzin şi aduceţi-le cu dv. la Moscova, la plenară.

Lenin

Scrisă la 18 aprilie 1921
Expediată la Erevan

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după o copie scrisă de N.S. Allilueva

268

UN BILET PENTRU N.P. GORBUNOV ŞI NIŞTE ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI A.M. NIKOLAEV

Tovarăşe Gorbunov,

Ajutaţi-i să pună la punct invenţia şi, cînd vor ajunge la ×, spuneţi-mi şi mie.

Lenin

... S-a inventat un nou fotoelement, care, împreună cu o lampă amplificatoare, permite ca la o anumită distanţă (de 20—30 de metri) să se constate degajarea energiei radio (oscilante). Sub acţiunea acestui fotoelement, pîlnia, îndreptată asupra unui obiect (negru sau alb), transmite, cu ajutorul staţiei de radio-recepţie, imaginea pe ecran. Prin perfecţionarea aparatului se pot obţine următoarele rezultate: 1) să se vadă pe ecran imaginea mobilă a persoanei care vorbeşte la radiotelefon; 2) să fie reflectată pe ecran imaginea unei escadre inamice în deplasare la o distanţă de sute de verste.

... Această invenţie este opera inginerului *rus* Mihail Aleksandrovici Bonci-Bruevici.

Cu salutări tovărăşeşti, *A. Nikolaev*

Scrise la 18 aprilie 1921

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăresc după manuscris

www.dacoromanica.ro

269

CĂTRE I.V. STALIN[230]

Tovarăşe Stalin,

Sînt împotriva propunerii lui Fomin. Trebuie procedat cum vor gruzinii, iar nu cum spun ruşii.

O să discutăm această chestiune în Biroul Politic.

Lenin

Scrisă la 18 sau 19 aprilie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

270

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI

19.IV

Tovarăşe Preobrajenski,

Din unele observaţii făcute de dv. astăzi s-a putut vedea că hotărîrea Biroului Politic cu privire la corpul profesoral o consideraţi drept o greşeală[231].

Mă tem că e la mijloc o neînţelegere. Mă tem că dv. nu interpretaţi exact această hotărîre.

Nu zic că n-aveţi dreptate cînd spuneţi despre Kalinnikov (aşa mi se pare că-l cheamă) că este un reacţionar. Există acolo, desigur, şi cadeţi înrăiţi. Dar ei trebuie să fie *altfel* demascaţi. Să fie demascaţi pentru motive concrete. Trasaţi-i lui Kozmin o asemenea sarcină (numai că el nu e prea abil, aşa că trebuie să fiţi mai prudent): să-i demaşte pe bază de fapte, acte şi declaraţii precise. Şi atunci o să-i băgăm la închisoare pe o lună sau pe un an. O să le fie de învăţătură.

La fel să se procedeze şi cu cadeţii înrăiţi.

La fel să se procedeze dacă duşmanii de clasă au debitat calomnii pe seama lui Ignatov (? aşa mi se pare că-l cheamă. Nu-l cunosc).

Să se pregătească materialele necesare, să se verifice, iar după aceea să fie demascat vinovatul, să fie înfierat *în faţa tuturor* şi pedepsit în mod exemplar.

www.dacoromanica.ro

Un specialist militar se demască prin trădare. Dar specialiştii militari sînt cu toţii atraşi în muncă şi fac treabă. Lunacearski şi Pokrovski nu ştiu să „*demaşte*" pe specialiştii lor şi, ieşindu-şi din fire, îşi varsă veninul pe toţi, degeaba.

În asta constă greşeala lui Pokrovski. Între mine şi dv. poate că nici nu sînt prea multe divergenţe de păreri.

Cel mai prost este că la Comisariatul poporului pentru învăţămînt se simte lipsa de ordine şi fermitate; acolo pînă şi în celulele comuniste domneşte o scandaloasă lipsă de disciplină.

Dar să elaboreze *metode* de „demascare" a specialiştilor şi de *sancţionare* a lor, de antrenare şi educare a celulelor comuniste — asta n-au fost încă în stare să facă cei de acolo pînă acum.

Cu salutări comuniste,

Lenin

Scrisă la 19 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

271

CĂTRE A.M. LEJAVA

Tovarăşului Lejava, adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior

Tovarăşului Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, — spre luare de cunoştinţă

Tovarăşului Rîkov, preşedintele C.E.S., — spre luare de cunoştinţă

Vă rog să studiaţi alăturatul proiect de principii generale privind darea în concesiune — unor cooperative muncitoreşti din Europa apuseană — a prelucrării materiilor prime alimentare din Siberia, precum şi nota explicativă la acest proiect, întocmită de *S.M. Glikin*[232], şi, de comun acord cu Consiliul economic superior şi cu Comisariatul poporului pentru aprovizionare, să prezen-

www.dacoromanica.ro

taţi la Consiliul Muncii şi Apărării, în vederea şedinţei din 22 aprilie, un raport în legătură cu fondul acestei probleme şi un proiect de hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării cu privire la măsurile concrete ce ar trebui luate pentru aplicarea propunerilor lui *Glikin*, în caz că ele ar fi considerate drept nimerite şi utile.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 19 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

272

CĂTRE N.A. SEMAŞKO

19.IV.1921

Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii — tovarăşului Semaşko sau, dacă dînsul lipseşte, tovarăşului care îndeplineşte atribuţiile lui

Rog să-mi comunicaţi dacă în Moscova au fost în ultima vreme (şi mai cu seamă în ultimele zile) cazuri de holeră sau de alte boli contagioase;

cîte anume (dacă au fost);

cu cît mai multe faţă de trecut;

ce măsuri pentru curăţenia oraşului şi ce alte măsuri sanitare au fost adoptate (dacă au fost adoptate) şi care din ele au fost puse în aplicare.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

273

CĂTRE V.A. AVANESOV

Pentru tov. Avanesov, adjunct al comisarului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească

19.IV.1921

Vă rog să organizaţi numaidecît o comisie compusă din reprezentanţi ai Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti, ai Comisariatului poporului pentru problemele muncii şi ai Comisariatului poporului pentru agricultură, care să studieze alăturatele hotărîri şi rezoluţii ale primului Congres general al asociaţiilor (colectivelor) agricole şi de producţie ale sectanţilor din Rusia şi să prezinte un raport la Consiliul Comisarilor Poporului[233].

Termen: 26 aprilie.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

274

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.N. RUSSO[234]

Prin telefon

Regret nespus de mult că nu pot să răspund invitaţiei dv., întrucît pentru mîine s-a fixat o şedinţă a Biroului Politic al Comitetului Central care nu poate fi amînată.

Vă rog să transmiteţi salutul meu cursanţilor şi urări de noi succese.

Lenin

Scrisă la 19 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

275

O DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ ŞI O COMUNICARE PENTRU G.M. KRJIJANOVSKI

Trimiteţi-i lui Krjijanovski o copie a acestei comunicări (şi a celei cu privire la minele de aur de la Lena)[235]. Pe viitor să i se trimită toate telegramele de acest gen. În ce priveşte petrolul, adăugaţi următoarele cuvinte din partea mea: „aş vrea să vă trimit materialele în legătură cu cisternele şi să vă rog să pregătiţi pentru vineri un raport din care să se vadă cum trebuie repartizate şi folosite cisternele pentru a putea transporta o cantitate maximă (în orice caz, nu mai puţin de 350 de cisterne pe zi) de la Groznîi".

19.IV. *Lenin*

Scrise la 19 aprilie 1921

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăresc după manuscris

276

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Strîngeţi materialele aflate la mine *în legătură cu cisternele pentru transportul petrolului* şi trimiteţi-le pe toate lui *Krjijanovski.*

Scrisă nu mai devreme de aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

277

★CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE[236]

Pentru tov. Briuhanov, sau tov. Hinciuk, sau tov. Halatov

Vă rog să vă puneţi *de acord* în această privinţă (cu Direcţia generală a transporturilor maritime şi fluviale, cu Comisariatul poporului pentru învăţămînt şi cu *împuternicitul extraordinar* al Consiliului Apărării pentru aprovizionarea Armatei Roşii şi Flotei Roşii), convocînd în acest scop o consfătuire (printr-o hotărîre a comisarilor poporului) sau în alt mod, astfel ca în şedinţa de vineri a Consiliului Muncii şi Apărării chestiunea să poată fi definitiv rezolvată.

20.IV. Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 20 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

278

CĂTRE E. IAROSLAVSKI[237]

Cred că trebuie să-i atragem *neapărat* pe amîndoi. E bine să facem acest lucru, deoarece ei vor apăra marxismul (dacă se vor apuca să facă agitaţie în favoarea menşevismului, vom putea să-i prindem: pentru asta *e necesar să-i supraveghem)*.

Ar trebui să-i atragem pe amîndoi la elaborarea unei *programe amănunţite* (şi *a unui conspect* al cursurilor) de filozofie şi a planului de *apariţie* a lucrărilor din domeniul filozofiei.

Lenin

Scrisă nu mai devreme de 20 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

279

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN

Pentru Frumkin

Prezidiul Comisiei de stat a planificării consideră și el că e necesară înființarea unei comisii de planificare pe lîngă Consiliul economic al Ținutului sud-est. În ce privește propunerile de membri, înțelegeți-vă prin fir direct cu Krjijanovski. Materialele sînt în pregătire și, în cursul săptămînii viitoare, vor fi expediate.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Lenin

Scrisă la 21 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text consemnat de L.A. Fotieva, corectat și semnat de V.I. Lenin

280

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI[238]

Pentru **Krjijanovski**

Luați cuvîntul?

În caz că da, nu credeți că ar fi mai bine să vă înscriu *imediat* după raportori? (ca să terminăm mai repede).

Poate că ar fi necesar să elaborăm numaidecît un proiect de hotărîre (cam în genul următor: să se asigure sindicatelor, muncitorilor minieri și forestieri posibilitatea de a avea reprezentanți atît în Direcția generală a combustibilului, cît și în toate direcțiile exploatărilor *miniere).*

Scris la 22 aprilie 1921

Publicat pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

281

CĂTRE A.B. HALATOV[239]

Tovarăşe Halatov,

Trebuie să facem treaba asta. Judecînd după datele comunicate de Lejava (vi le-am trimis astăzi, 22.IV), un asemenea împrumut putem să-l restituim din achiziţiile făcute în străinătate.

22.IV. *Lenin*

Scrisă la 22 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

282

CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AFACERILE EXTERNE ŞI CĂTRE CEKA

Comisariatul poporului pentru afacerile externe
Ceka

Mi s-a comunicat că lui Grigori Semionovici *Petrov*, chimist inventator, care trebuie să plece în străinătate, i se creează dificultăţi.

Dînsul a primit de la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior mandatul nr. 1 554 (A) 012 din 29.III.1921, semnat de Voikov.

Totodată, există şi o hotărîre a comisiei pentru invenţii din 9.II.1921 (semnată de Mihailovski), prin care i se acordă lui Petrov un premiu de 15 000 000 de ruble etc.

Rog pe tovarăşii din Comisariatul poporului pentru afacerile externe şi pe cei de la Ceka să dea dispoziţie să i se elibereze permis de plecare imediată în străinătate. Dacă există impedimente în acest sens, rog să mi se comunice imediat.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 22 aprilie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

283

CĂTRE N.L. ŞPEKTOROV, P.L. VOIKOV, A.Z. GOLŢMAN, L.N. KRIŢMAN ŞI V.G. GROMAN

Prin prezenta sînt sancţionaţi cu admonestare severă şi sînt avertizaţi că, în caz că se vor face încă o dată vinovaţi de o asemenea abatere, vor fi deferiţi justiţiei:

tovarăşii *Şpektorov* (din Comisariatul poporului pentru problemele militare), *Voikov* (din Comisariatul poporului pentru comerţul exterior), *Golţman* (de la C.C.S. din Rusia) pentru că nu s-au prezentat la şedinţa din 23 aprilie, ora 10 dimineaţa, a Comisiei Consiliului Muncii şi Apărării, despre a cărei convocare au fost anunţaţi la 22.IV, înainte de ora 10 seara, personal sau prin telefon de către Secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului,

precum şi tov. Kriţman, căruia i s-a transmis această înştiinţare prin tov. Golţman,

şi tov. *Groman*, şeful secţiei transporturi şi materiale, pentru că la această secţie nu există un serviciu de gardă şi ca atare dînsul n-a putut să fie anunţat că se ţine o şedinţă a comisiei.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 23 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

284

UN BILET PENTRU L.M. KARAHAN ŞI O TELEGRAMĂ PENTRU V.L. KOPP

Vă rog să transmiteţi cifrat această telegramă şi să-mi comunicaţi cînd a fost expediată.

www.dacoromanica.ro

23.IV. *Lenin*

Pentru *K o p p*

Vă rog foarte mult să grăbiţi obţinerea vizei pentru Şklovski şi familia lui. Cînd o obţineţi, să mă anunţaţi.

Lenin

Scrise la 23 aprilie 1921 *Se tipăresc pentru prima oară, după manuscris*

285

CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI, A.M. LEJAVA ŞI V.P. MILIUTIN

23.IV.1921

Pentru tovarăşii: Vladimirski, adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne, Lejava, adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior, şi Miliutin, vicepreşedinte al Consiliului economic superior

Vă trimit două proiecte, prezentate de Comitetul executiv al Comunei de muncă Karelia; vă rog să organizaţi o consfătuire la care să participe şi tov. Gylling, preşedintele Comitetului executiv al acestei comune, şi la care să fie studiate şi puse de acord aceste proiecte împreună cu reprezentanţii celorlalte departamente interesate, astfel ca marţi, 26.IV.1921, ambele proiecte să fie prezentate într-o formă definitivă Consiliului Comisarilor Poporului.

În principiu, sînt pentru adoptarea ambelor proiecte[240].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

286

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

Căutaţi planul economic al Comunei Karelia (mi l-a trimis *Gylling* acum două săptămîni) şi daţi-l lui N.P. Gorbunov să-l citească (să-l caute la *1.06.26* pe

www.dacoromanica.ro

Gylling, președintele Comunei de muncă Karelia, și — N.B. — să-l ajute la întocmirea planului de electrificare etc.).

Scrisă după 23 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

287

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

24.IV

Pentru tov. Zinoviev

Întrucît „exemplarul de probă" al „*Atlasului Rusiei*" se prezintă într-un mod cu totul nesatisfăcător (deși s-a lucrat la el luni de zile), vă rog să-mi comunicați numele *tuturor* persoanelor care răspund de această lucrare, adică al celor care s-au ocupat de ea înainte și al celor care se ocupă acum. Iată, pe scurt, care sînt lipsurile.

Mi s-a adus ieri „*Atlasul Rusiei*" — „exemplarul de probă". (Întreprinderea cartografică de stat nr. 1, fostă Ilin.)

„Atlasul Rusiei" poate și trebuie să devină un atlas școlar.

Dar pentru aceasta este nevoie de o serie de îndreptări și completări, întrucît exemplarul de probă este cu totul necorespunzător.

Voi prezenta aici principalele lipsuri, care trebuie să fie neapărat remediate.

1. Lipsește un text „din partea editorului" (înainte era). Trebuie întocmit un asemenea text, în care să se arate că prezentul atlas școlar a fost alcătuit după modelul hărții „Căile ferate" și după cutare plan.

2. Nu au fost numerotate hărțile și nu s-au pus semnele convenționale (înainte erau). Să se facă completări. Hărțile trebuie să înfățișeze nu căile ferate, sau *nu numai* căile ferate, ci și *guberniile*. Fiecare hartă trebuie să prezinte o enumerare a guberniilor care sînt cuprinse *în*

www.dacoromanica.ro

întregime. Iar guberniile care intră în această enumerare trebuie să fie *în întregime* indicate pe hartă.

În harta nr. 1 nu sînt cuprinse în întregime guberniile: Petrograd, Pskov și altele. Lipsește denumirea guberniei Cerepoveț și a altora.

Aceleași neajunsuri se observă și la alte hărți. Să se facă îndreptările cuvenite.

3. Granițele republicilor (Ucraina) și ale regiunilor autonome trebuie să fie peste tot indicate în mod aparte. Acest lucru, în cea mai mare parte, nu s-a făcut. Nici pentru Ucraina, nici pentru Bielorusia (Comuna germană? Regiunea mariică? Toate republicile caucaziene?)

4. Căile ferate n-au fost verificate la o anumită dată (de pildă, la 1.I.1921). Ele sînt greșit indicate. Nu sînt indicate cele terminate. Lipsesc cele aflate în curs de construcție. Să se facă îndreptările necesare.

5. La fiecare hartă trebuie să se adauge (pe verso sau pe mici pagini intercalate) un scurt text explicativ: granițele de stat stabilite prin cutare tratate (care au fost ratificate la data cutare). Regiunile autonome confirmate la *data cutare*. Populația guberniilor și a orașelor principale, potrivit recensămîntului din VIII.1920, *ș.a.m.d.*

6. La numerotarea hărților, printr-o comică inadvertență, s-au pus, adică s-au lăsat, vechile cifre: nr. X — Moscova, nr. XII — Crimeea ș.a.m.d.!! Trebuie să se facă o nouă numerotare.

7. În harta nr. XIV nu este cuprinsă în întregime nici Republica *Tătară*, nici Republica *Bașkiră*. Ele trebuie să figureze în întregime. La fel și *toate* regiunile autonome. Trebuie să se prezinte (în textul explicativ) componența *națională* a regiunilor autonome, potrivit datelor celor mai recente.

8. S-au omis din vechile hărți:

Saratovul și guberniile înconjurătoare,
Simbirskul, Penza și guberniile înconjurătoare,
Rostovul pe Don și guberniile înconjurătoare,
Smolenskul și guberniile înconjurătoare (Bielorusia),

www.dacoromanica.ro

Ucraina de pe malul drept al Niprului,
Caucazul (la care să se indice în mod obligatoriu granițele tuturor republicilor noi).

Atlasul trebuie să fie complet. Să conțină *toate guberniile*. Un atlas incomplet nu e bun de nimic, iar exemplarul de probă este cu totul incomplet.

9. În locul adaosurilor (culese cu aldine) care figurează în partea de jos și lateral și care indică distanța pe căile ferate (ele au fost luate din vechiul atlas), trebuie puse distanțele scurte, și *nu* numai pe căile ferate.

10. Să se adauge: o hartă cu planul de electrificare (din cartea „Planul de electrificare prezentat la cel de-al VIII-lea Congres al Sovietelor").

11. Să se adauge o hartă a instituțiilor de învățămînt superior (universități etc.) și a așezămintelor culturale, pe gubernii (ținînd seama măcar de datele existente).

12. Să se adauge o hartă a stațiilor de radio.

13. Hărțile istorice (cele două, noi, de la sfîrșit) nu sînt bune. Sînt incomplete și conțin greșeli. În locul acestor două hărți trebuie pusă:

(a) una de *același* format: *harta istorică a Rusiei Sovietice*.

Liniile fronturilor la anumite date (de pildă, V.1918; XII.1918; V sau VI.1919; XI sau XII.1919; I și XI.1920) și cu însemnări: cutare fronturi la cutare dată.

Granițele de stat ale R.S.F.S.R. și ale *tuturor* republicilor vecine (care au făcut parte din imperiu).

(b) Harta *întregii* R.S.F.S.R., împreună cu Siberia, fie și în format mic, pe o singură hartă*.

24.IV.1921. *N. Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

* În legătură cu editarea unui atlas școlar, vezi și *V.I. Lenin*. Opere complete, vol. 51, București, Editura politică, 1968, ed. a doua, documentele 446, 474; volumul de față, documentele 388, 410, 471; „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 321—322, și vol. XXXVI, p. 120—121, 315, 399—400. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

288

CĂTRE L.B. KAMENEV

24.IV.

Tovarăşe Kamenev,

Copiii Inessei Armand mi s-au adresat cu o rugăminte pe care o sprijin cu insistenţă:

1) N-aţi putea dv. să daţi dispoziţie să se sădească flori pe mormîntul Inessei Armand?

2) Şi să se pună o mică lespede sau o piatră funerară?

Dacă puteţi, scrieţi-mi, vă rog, prin cine anume (prin ce instituţii sau ateliere) urmează să se facă acest lucru, pentru ca copiii să se adreseze şi acolo, să se intereseze, să facă o inscripţie etc.

În caz că nu puteţi, scrieţi-mi, vă rog, dacă nu s-ar putea face comanda pe cale particulară? Sau e cumva mai indicat să scriu undeva, şi în acest caz n-aţi putea să-mi spuneţi unde anume?

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 24 aprilie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

289

CĂTRE I.A. TEODOROVICI[241]

25.IV.1921

Pentru tov. Teodorovici

O copie lui Briuhanov, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, şi alta lui Miliutin, la Consiliul economic superior

Întrucît adoptarea unor măsuri de luptă împotriva secetei a devenit o chestiune extrem de urgentă, vă rog să convocaţi neîntîrziat o consfătuire a reprezentanţilor comisariatelor interesate, astfel ca cel mai tîrziu miercuri,

www.dacoromanica.ro

27.IV.1921, proiectul de decret, în forma lui definitivă și de toți acceptată, să poată fi prezentat Consiliului Muncii și Apărării.

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

290

CĂTRE I.S. GANEȚKI

25.IV.1921

Tovarășe Ganețki,

Două dintre secretarele mele: 1) Anna Petrovna Kizas și 2) Natalia Stepanovna Lepeșinskaia, vin la dv., la Riga.

Le cunosc pe amîndouă de cîțiva ani, de cînd lucrează aici. Sînt extrem de devotate. La mine e o muncă de ocnaș: n-au timp de odihnă și nici zi de sărbătoare. Sînt istovite. Trebuie să se odihnească. Vă rog să le acordați, în primul rînd, un avans din salariu (care să fie ceva mai ridicat) și, totodată, să nu le cereți să lucreze. Să fie lăsate să se trateze, să se odihnească și să se *alimenteze substanțial.*

Cu salutări, al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară la 13 februarie 1924, în ziarul „Pravda" nr. 35

Se tipărește după manuscris

291

CĂTRE N.P. BRIUHANOV, L.N. KRIȚMAN, M.P. TOMSKI ȘI A.I. POTEAEV

26.IV.1921

Pentru tovarășii Briuhanov, Krițman, Tomski, sau adjunctul său (Andreev?), și Poteaev

Dat fiind că sprijinirea campaniei de pescuit a devenit o chestiune deosebit de urgentă, vă rog să convocați

www.dacoromanica.ro

РОССІЙСКАЯ
ФЕДЕРАТИВНАЯ
СОВѢТСКАЯ РЕСПУБЛИКА.

ПРЕДСѢДАТЕЛЬ
СОВѢТА
НАРОДНЫХЪ КОМИССАРОВЪ.

—o—

Москва, Кремль.

25. IV. 1921 г.
№ 275

Тов. Теодоровичу.

Копия тов. Цюрупе
" тов. Цюрупе

В виду крайней неотложности вопроса о мерах борьбы с засухой прошу Вас созвать немедленно совещание представителей Центральных учреждений с тем, чтобы проект декрета мог быть внесен в разработанном и согласованном виде, не позже среды, 27. IV. 1921, в С.Н.О.

Пр. С.Н.О. Ульянов (Ленин)

Scrisoare adresată de V.I. Lenin lui I.A. Teodorovici. — 25 aprilie 1921

Micşorat

www.dacoromanica.ro

chiar azi — şi, dacă e posibil, imediat — o consfătuire la care să fie examinate propunerile tovarăşului Poteaev (din Direcţia generală a pisciculturii) şi la care să ia parte şi dînsul. La această consfătuire să participe delegaţi din partea Comisariatului poporului pentru aprovizionare, a Comisiei pentru folosirea resurselor materiale şi a C.C.S. din Rusia, precum şi tov. Poteaev. Raportul ei trebuie să fie prezentat azi la Consiliul Comisarilor Poporului[242].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

292

CĂTRE N.P. GORBUNOV

26.IV.1921

Tovarăşe Gorbunov,

Trebuie să vă atrag atenţia asupra dezordinii nemaipomenite care domneşte în cancelaria noastră. Din telefonograma alăturată se vede că ea a fost prezentată la 24.IV (la ce oră?) şi a ajuns la destinaţie la 25.IV, ora 11 şi 25 de minute (adică *a făcut* 11 ore!).

Eu am primit-o la 26.IV, ora 12.

E pur şi simplu revoltător!

Faceţi imediat o cercetare amplă şi amănunţită, stabiliţi cine sînt vinovaţii şi comunicaţi-mi cele constatate. Trebuie revizuit sistemul de lucru în cancelarie şi stabilit altul nou.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

293

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA

Tovarășului Molotov

În ce privește încartiruirea, situația e pur și simplu revoltătoare[243].

Propun să adoptăm următoarea hotărîre, după o consultare telefonică imediată a membrilor *Biroului Politic*, fiindcă nu mai putem aștepta nici o zi (ea trebuie prezentată chiar azi spre aprobare *Consiliului Comisarilor Poporului):*

1) să se atragă atenția lui Gorbunov că n-a fost destul de energic și s-a făcut vinovat de întîrziere (el, și nu Cicerin, trebuia să scrie tuturor despre această chestiune și să caute *să obțină din timp* o hotărîre a Comitetului Central. E o rușine că Gorbunov aruncă asemenea treburi în spatele lui Cicerin. El dă astfel dovadă de o nemaipomenită stîngăcie).

2) Să se creeze un *grup de trei persoane răspunzătoare* (față de Comitetul Central, cît și față de Consiliul Comisarilor Poporului), care să aibă ca sarcină să găsească *din timp* — și cu orice preț — **toate** casele necesare (cred că, din punct de vedere politic, ar fi mai nimerit să se atribuie *un singur hotel* decît mai multe case separate).

Propun ca din acest grup să facă parte:

(α) Gorbunov,

(β) un reprezentant al Cekăi, *pe răspunderea personală* a lui Unșliht

(γ) un delegat al comisiei Vladimirski.

Chestiunea este *extrem de urgentă!*

Lenin

Scrisă la 26 aprilie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

294

CĂTRE A.O. ALSKI[244]

26.IV.1921

Tovarăşe Alski,

Chiar acum am aflat, dintr-un proces-verbal al Micului Consiliu, că o rublă-aur e cotată la 750 de ruble sovietice.

Asta-i ridicol. Mai mult chiar: asta o să provoace, probabil, o mulţime de abuzuri.

Cînd s-a luat o asemenea hotărîre? Şi cine a luat-o? Căutaţi textul exact. Verificaţi. Prezentaţi un proiect de modificări.

Trebuie să controlaţi cu atenţie dacă o asemenea hotărîre n-a dus la unele abuzuri.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

295

CĂTRE V.M. MOLOTOV

26.IV.1921

Tovarăşe Molotov,

Am aflat chiar acum, dintr-un proces-verbal al Micului Consiliu, că există o „*Casă de odihnă a Consiliului Comisarilor Poporului*" şi că ea se află „sub administraţia Direcţiei treburilor C.C.P."

Sapronov îmi scrie că există o hotărîre în acest sens, adoptată de vechiul Birou organizatoric.

Trebuie controlat.

Eu consider că o asemenea măsură nu e justă.

Propun ca ea să fie anulată de către Biroul organizatoric şi să se adopte următoarea hotărîre:

1) această casă de odihnă trebuie să aparţină Comisariatului poporului pentru ocrotirea sănătăţii;

2) conducerea ei administrativă să fie numită de Biroul Organizatoric al *Comitetului Central;*

www.dacoromanica.ro

3) ea trebuie să poarte denumirea: „Casa de odihnă numărul cutare“ (deoarece sînt mai multe case de odihnă).

(Eu știu că acolo și-au petrecut concediul de odihnă și alții, *nu numai* comisarii poporului.)

Lenin

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

296

CĂTRE A.M. LEJAVA

Tovarășe Lejava,

Gruzia prezintă o importanță imensă ca *paravan* pentru comerțul exterior al *Rusiei*. Asta convine și Italiei, și *Germaniei*, și *Americii*.

1) Căutați un om *inteligent* pe care să-l trimiteți acolo din partea Comisariatului poporului pentru comerțul exterior. Însă cît mai repede!

2) Discutați despre asta mai amănunțit cu Stalin. Chiar astăzi.

3) Scrieți-mi, în cîteva cuvinte, la ce rezultate s-a ajuns.

E nevoie de un plan (și de un fond) al comerțului exterior prin Batumi.

Un plan pentru comerțul exterior nu aveți. Degeaba neglijați acest lucru și permiteți și altora să-l neglijeze. Am să mă războiesc cu dv.

Pentru alimente și pentru combustibil în 1921. *Nici un ban mai mult.* Iată *linia* pe care trebuie s-o urmați. Întocmiți un plan care să corespundă acestei linii și nu cedați în fața „presiunilor“ și „influențelor“.

Lenin

Scrisă înainte de 28 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXIV

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

297

CĂTRE F.E. DZERJINSKI

29.IV

Tovarăşe Dzerjinski,

A venit Iv. Iv. Skvorţov-Stepanov (care a fost în deplasare). Spune că un mare *pericol ameninţă t r a n s p o r t u r i l e*, atît pe cele feroviare cît şi pe cele fluviale.

În primul rînd, desăgarii îngreunează transporturile.

În al doilea rînd, *birocraţii sovietici* trimit pretutindeni *zeci de vagoane* de „comisii". Aceasta sub pretextul unor sarcini de serviciu. În realitate, ei fac speculă. Îi hrănesc pe birocraţi.

Funcţionarii de la căile ferate, spune el, sînt cu toţii nişte desăgari, nişte speculanţi. Trebuie luate măsuri *u r g e n t e*. Răspundeţi-mi în cîteva cuvinte[245].

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 29 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

298

CĂTRE L.D. TROŢKI

30.IV

Tovarăşe Troţki,

Am citit broşura lui Şatunovski „Cărbunele alb şi Petrogradul revoluţionar"[246].

E foarte slabă. *Declamaţii* şi atîta tot. *N-are nimic* concret.

O singură aluzie concretă, la pagina 15:

„După părerea unor specialişti de seamă din domeniul hidrotehnicii, sînt suficiente opt luni pentru ca această acţiune măreaţă să dea rezultate reale".

Cine sînt aceşti specialişti? Ei nu există (l-am întrebat pe Krjijanovski şi mi-a spus că nu există). Şatunovski

www.dacoromanica.ro

s-a apucat să scrie despre un lucru pe care nu-l cunoaşte (asta e părerea lui Krjijanovski). În afară de această observaţie *neîntemeiată nu găseşti nil** în toată broşura.

Şatunovski să prezinte argumente şi să facă propuneri *concrete*. Altfel, flecăreala tot flecăreală rămîne.

Al d-tale, *Lenin*

Scrisă la 30 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

299

CĂTRE A.A. BURDUKOV**

Pentru Burdukov, şeful sectorului administrativ al secţiei învăţămînt din Moscova

Vă rog să luaţi măsuri ca Iv. Iv. Skvorţov (Stepanov) să-şi petreacă concediul de odihnă undeva lîngă Moscova; dacă e posibil, să aibă la dispoziţie şi o grădină de zarzavat.

Scrisă la 30 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

300

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

Tovarăşe Briuhanov,

Vă trimit manuscrisul articolului meu (şi al broşurii) despre impozitul în natură***. S-a şi dat la cules.

---

* — nimic. — *Nota trad.*

** În partea de sus a scrisorii, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „Expediată la 30.IV. Să mi se amintească". — *Nota red.*

*** Vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 209—250. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Dacă vreţi să-l vedeţi, citiţi-l *pînă mîine* şi trimiteţi-mi observaţiile dv. şi modificările pe care le propuneţi.
Mîine mi-l restituiţi.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la sfîrşitul lunii aprilie 1921
Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX
Se tipăreşte după manuscris

301

CĂTRE L.N. KRIŢMAN

Tovarăşe Kriţman,

Comisia pentru folosirea resurselor materiale a distribuit bunurile capturate în Crimeea.

5—10% din bunurile de acest fel au fost repartizate *Departamentului marinei.*

De ce s-a făcut acest lucru?

Sîntem săraci şi nu trebuie să menţinem şi să întărim *Departamentul marinei*, cît timp nu avem nici un fel de garanţie că Franţa nu va scufunda vasele noastre.

După părerea mea, aici nu se vede nici plan, nici gîndire. Mă tem că e pur şi simplu rutină. Aştept răspunsul dumneavoastră.

Lenin

Scrisă în aprilie 1921
Publicată pentru prima oară în 1958, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 2
Se tipăreşte după manuscris

302

CĂTRE G.E. ZINOVIEV[247]

Tovarăşe Zinoviev,

Troţki, după cum se vede din această scrisoare, caută cu tot dinadinsul prilej de gîlceavă. Broşura lui Şatunovski e o flecăreală. Notează aici, pe scrisoare, ce

www.dacoromanica.ro

h o t ă r î r i aţi luat şi ce planuri aveţi în legătură cu toată această chestiune, şi trimite-mi-o înapoi[248].

3.V. *Lenin*

Scrisă la 3 mai 1921
Expediată din Petrograd

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

303

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

1

G.M.,

Vă trimit, alăturat, nişte informaţii în legătură cu proiectata componenţă a Comitetului pentru construcţii de stat.

Ce părere aveţi?

Îi cunoaşteţi pe specialişti, pe *R u d o m i n e r* şi pe ceilalţi?

Aţi putea să vă informaţi?

Pe Must?

Am toate temerile că la Comitetul pentru construcţii de stat lucrurile nu se prezintă tocmai bine. De ce l-au îndepărtat pe Alferov?

De ce vor să-l îndepărteze pe Goldberg?

N-ar fi bine să fie numit Sapronov preşedinte al acestui comitet?

Dar ce specialişti să i se pună la dispoziţie?

2) În al doilea rînd, lui Smilga i-au dat tot ce a cerut! Ramzin şi Krug ar accepta?[249] *E f e c t i v ?*

N-aveţi cumva informaţii în acest sens?

Al dv., *Lenin*

2

Comitetul pentru construcţii de stat*

În componenţa colegiului Comitetului pentru construcţii de stat ar putea intra:

* Mai sus, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „adoptat de Prezidiul Consiliului economic superior". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Markov S.D. — „*adjunct*“ ...
? Rudominer — „adjunct“ (comunist) (inginer la secţia economică a Comitetului Central al Sindicatului muncitorilor din construcţii)
?? *Prozor*
Zaharov (din partea Comitetului Central al Sindicatului muncitorilor din construcţii)
eventual Must, tehnician (a condus secţia construcţii din Moscova)
Preşedinte al Comitetului pentru construcţiile de stat — *Sapronov*
(Goldberg să fie îndepărtat)
Toate propunerile au fost făcute de Comitetul Central al Sindicatului muncitorilor din construcţii şi aprobate de Prezidiul Consiliului economic superior[250].

Scrise între 3 şi 10 mai 1921

Publicate pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXIII

Se tipăresc după manuscris

304

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Tovarăşe Zinoviev,

Mi s-a comunicat:

1) că sculptorul Ghinţburg, care lucrează la bustul lui Plehanov, are nevoie de *materiale*, argilă etc.;

2) că mormintele lui Plehanov şi Zasulici au fost lăsate în părăsire.

N-aţi putea să daţi dispoziţie ca, în ambele cazuri, să se vadă cum stau lucrurile, să se ia măsuri şi să se urmărească modul cum sînt aplicate?[251]

Cu salutări,
5.V. *Lenin*

Scrisă la 5 mai 1921
Expediată la Petrograd

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

305

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.E. VOROŞILOV*

Cifrat

Pentru Voroşilov

Vă rog să daţi dispoziţie cadrelor de comandă ale Armatei de cavalerie şi să urmăriţi în mod special ca, în timpul deplasării armatei, să sprijine sub toate formele organele locale de aprovizionare, deoarece este neapărată nevoie ca Moscova să fie ajutată de urgenţă cu cereale[252].

Lenin

Scrisă la 5 mai 1921
Expediată la Ekaterinoslav

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după manuscris

306

CĂTRE MICUL C.C.P.

Către Micul Consiliu

De la *Consiliul Muncii şi Apărării* are să vină la dv. un proiect de hotărîre (emanînd de la Comisariatul poporului pentru problemele militare + Comisariatul poporului pentru afacerile externe + Ceka) cu privire la stabilirea legăturii *aeriene* între Berlin şi Moscova.

Vă rog să faceţi o verificare mai exactă pentru a vedea *cît o să coste treaba asta* şi să-mi comunicaţi rezultatul[253].

5.V *Lenin*

Scrisă la 5 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

---

* În partea de sus a telegramei, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „Tovarăşe Skleanski! Daţi, vă rog, dispoziţie să fie expediată cifrat şi să mi se restituie textul ei, 5.V. *Lenin*". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

307
CĂTRE E.A. LITKENS

Tovarăşe Litkens,

În cursul întrevederii noastre am uitat să vă rog să controlaţi cum stau lucrurile cu comisia de oameni de ştiinţă care lucrează la întocmirea unui (mic) dicţionar al limbii ruse *m o d e r n e* (de la Puşkin şi pînă la Gorki).

De mult şi în repetate rînduri am stabilit împreună cu Pokrovski şi cu Lunacearski unele măsuri în această privinţă[254].

Se face ceva? Ce anume? Interesaţi-vă şi comunicaţi-mi în scris care e situaţia exactă.

6.V. Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 6 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

308
DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[255]

În legătură cu procesul constructorilor *de la hidrocentrala de pe Svir* care au fost arestaţi trebuie aflat:

1) în mîinile cui se află acest proces şi în ce stadiu;

2) dacă au fost eliberaţi aceia împotriva cărora nu s-au adus pînă în prezent acuzaţii concrete;

3) — idem: aceia care pot fi puşi în libertate condiţionată;

4) dacă s-au luat măsuri pentru a se asigura acuzării o temeinică expertiză tehnică.

Scrisă la 6 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

309
CĂTRE A.V. LUNACEARSKI

Cum de nu v-a fost ruşine să votaţi pentru editarea poemului „150 000 000" al lui Maiakovski în 5 000 de exemplare?

www.dacoromanica.ro

Un asemenea produs e o mostră de absurditate, de neghiobie, de nemărginită prostie şi preţiozitate[256].

După părerea mea, numai a zecea parte din scrierile de acest gen ar trebui să fie tipărite, şi într-un tiraj care *să nu treacă de 1 500 de exemplare*, pentru biblioteci şi pentru excentrici.

Iar lui Lunacearski să i se dea o chelfăneală zdravănă pentru futurismul lui.

6.V

Lenin

Scrisă la 6 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1957, în revista „Kommunist" nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

310

CĂTRE M.N. POKROVSKI

Tovarăşe Pokrovski,

Vă rog încă o dată să daţi sprijin în lupta împotriva futurismului etc.

1) Lunacearski a făcut (din păcate) ca colegiul să accepte publicarea poemului „150 000 000" al lui Maiakovski.

Nu s-ar putea să se pună capăt acestui lucru? Trebuie să i se pună capăt. Să stabilim, de comun acord, ca aceşti futurişti să nu fie publicaţi decît cel mult de două ori pe an şi într-un tiraj *nu mai mare de 1 500 de exemplare*.

2) Pe Kiselis, despre care se spune că e un pictor *„realist"*, Lunacearski l-a mazilit din nou, promovînd, direct şi *indirect*, un futurist.

Nu s-ar putea găsi nişte *antifuturişti* de nădejde?

Lenin

Scrisă la 6 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1957, în revista „Kommunist" nr. 18

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

311

CĂTRE I.G. ALEKSANDROV

Desemnaţi, din partea Comisiei de stat a planificării, un inginer care să facă parte din comisia pentru controlul la faţa locului al lucrărilor de la construcţia căii ferate Algemba[257] şi care să fie nu numai un om de nădejde, dar şi un bun *practician*,

pentru ca comisia să cîntărească bine lucrurile în chestiunea *esenţială:*

paza materialelor (în diferite condiţii),

(α) să sisteze lucrările pe şantier,

(β) să nu le sisteze imediat, ci spre toamnă,

(γ) şantierul să fie trecut din categoria întreprinderilor prioritare în aceea a întreprinderilor obişnuite,

(δ) să se termine lucrările, dar *să nu se monteze şinele* etc.

Scrisă la 6 mai 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

312

CĂTRE G.V. CICERIN

Tovarăşe Cicerin,

Eu socot că e necesar ca această corespondenţă să apară în presă, *însă* **numai** cu un comentariu obligatoriu, care trebuie să fie foarte *iscusit*, căci altfel redactorii noştri ar putea să comită o gafă. Sau scrieţi dv. un asemenea *comentariu obligatoriu*, sau încredinţaţi cuiva această sarcină, însă sub controlul dv.[258]

Lenin

Scrisă între 6 şi 10 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

313

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Tovarăşe Smolianinov,

Vă atrag atenţia asupra unui articol al lui Beleakov (apărut zilele acestea în „*Izvestiia*“ sau în „*Ekonomiceskaia Jizn*“) în legătură cu Fabrica de textile din Naro-Fominsk[259]. Strîngeţi tot materialul polemic anterior în legătură cu această fabrică. *Cerceta ţi-l amănunţit. Studia ţi* datele. Comunicaţi-mi rezultatele.

Se pare că e o chestiune importantă.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă după 6 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

314

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.L. KOPP

Rog să se trimită *cifrat* următoarea telegramă lui *Kopp:*

Pentru *Kopp**

Vă rog să trimiteţi neîntîrziat viza guvernului german pentru Şklovski; îl rog pe Lutovinov să înceteze cu opoziţia lui, care este şi ilegală — întrucît există o hotărîre a Biroului Politic care n-a fost contestată de nimeni — şi este greşită în fond, întrucît nimeni nu-l promovează pe Şklovski în posturi înalte, ci e vorba doar de ajutorarea familiei lui şi de folosirea unui activist[260].

Lenin

Îl rog pe Kopp să-i transmită de urgenţă şi confidenţial lui Thomas rugămintea mea ca scrisoarea adresată de

* În partea de sus se află următoarele cuvinte, adăugate de G.V. Cicerin: „În caz că lipseşte — lui Lutovinov“. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

mine lui Levi și Zetkin să fie predată neîntîrziat destinatarilor și să-i spună, totodată, că l-aș ruga să facă o copie după această scrisoare și să mi-o trimită mie[261].

Lenin

Scrisă la 7 mai 1921
Expediată la Berlin

Se tipărește pentru prima oară
după manuscris

315

CĂTRE EDITURA DE STAT

Editura de stat.
O copie pentru tov. Iaroslavski

8.V.1921

La rugămintea tovarășului Iaroslavski, care m-a înștiințat că, după părerea unora, broșura lui „Despre impozitul în natură" nu face să fie difuzată, consider necesar să vă comunic că, după cîte cred eu, această broșură merită să fie difuzată. Dacă există o altă părere, chestiunea trebuie ridicată în mod oficial în fața Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia[262].

Cu salutări comuniste, *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

316

CĂTRE E.A. LITKENS

Tovarășe Litkens,

Din scrisoarea dv. (în legătură cu dicționarul) reiese că puneți greșit problema[263].

Dv. îl împovărați pe M.N. Pokrovski cu sarcini *administrative*, în loc să-l *scutiți* de asemenea sarcini.

Atribuția *administratorului* este să dea dispoziție 1) să se caute anumite *hîrtii* (să vadă dacă a fost adoptată o hotărîre, de către cine, cînd anume și cine răspunde de executarea ei).

www.dacoromanica.ro

2) Dacă „treaba *nu* s-a urnit din loc", căutați să aflați *din ce cauză* (dacă din cauza *rațiilor alimentare* — de cîte rații anume este nevoie? —, atunci poate e cazul să amînăm pînă în toamnă).

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. Îmi amintesc că Pokrovski mi-a *vorbit* de asta în repetate rînduri, dar el nu *administrează*.

Iată esențialul! Poate că mai așteptați pînă ce Pokrovski pleacă în concediu și *după aceea* căutați hîrtiile?

Scrisă la 9 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

317

★CĂTRE REDACȚIILE ZIARELOR „PRAVDA" ȘI „IZVESTIIA"

9.V.1921

Vă rog să acordați cea mai mare atenție articolului „Miliukov și Avksentiev la americani", apărut în „Poslednie Novosti"[264] (Paris) nr. 309.

E necesar să semnalați *în mod sistematic* articolele și notele *de acest fel;* ele apar cu duiumul; publicați scurte *rezumate* ale acestor articole, pentru a arăta instituțiilor noastre de stat și maselor de cititori muncitori și țărani

că burghezia albgardistă, mai inteligentă, își dă prea bine seama de importanța pe care o au pentru Puterea sovietică concesiunile și comerțul exterior, și de aceea ea consideră că sarcina ei *principală*, în momentul de față, constă în a submina tratatele comerciale ale R.S.F.S.R. cu statele străine, a submina politica de concesiuni.

Vă rog să-mi scrieți cîteva cuvinte în legătură cu această chestiune[265].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Jizn" nr. 1

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

318

CĂTRE L.B. KRASIN

Tovarăşe Krasin,

Acordaţi o deosebită atenţie acestei chestiuni. Klişko nu cumva este un limbut? Un diplomat trebuie să ştie să tacă şi să vorbească în aşa fel încît să nu spună nimic. Ştie Klişko acest lucru? Şi înţelege să-l facă?[266]

9.V. *Lenin*

Scrisă la 9 mai 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

319

CĂTRE L.B. KRASIN

Aţi merita să vi se dea o bătaie zdravănă.

1) Aţi întîrziat cu comanda de cereale. La noi este o situaţie extrem de grea.

2) N-aţi folosit toate resursele (Suedia etc., fie şi *pentru* a obţine cantităţi *oricît de mici)*.

3) Nu avem informaţii precise despre ceea ce s-ar putea găsi *în apropiere*, fie şi la un preţ foarte ridicat şi în cantităţi oricît de mici.

Puneţi *cu toată seriozitatea* aceste chestiuni în discuţia comisariatului poporului[267].

Scrisă nu mai tîrziu de 10 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

320

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

Tovarăşe Briuhanov,

Citiţi-o cu atenţie şi înapoiaţi-mi-o.

Trebuie să se urmărească *zilnic* acest lucru, cu mai mult calm (Halatov se enervează) şi în mod mai riguros.

www.dacoromanica.ro

Părerea mea este că trebuie să comandăm imediat fasole de calitate *inferioară* (?) la *Berlin* și *puțină* grăsime la Riga. *Imediat.*

Răspundeți-mi chiar astăzi[268].

Lenin

Scrisă la 10 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

321

TELEGRAMĂ ADRESATĂ UNEI DELEGAȚII A GUVERNULUI SOVIETIC

Cifrat

Către delegația guvernului sovietic, Londra

Trebuie să începeți imediat să aduceți la îndeplinire dispoziția ce v-a fost dată, de a achiziționa două milioane de puduri de cereale. Căutați ca în cel mai scurt timp să achiziționați, de oriunde ar fi, chiar și în cantități mici și fără a ține prea mult seama de preț. Pe baza acestei dispoziții, puteți să cumpărați orice alte produse alimentare și conserve. Nu s-ar putea să primim ceva cît de curînd din Canada? Puteți să acordați o primă moderată pentru livrarea lor rapidă în porturile Mării Baltice. 10 mai[269].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
*Lenin**

Scrisă la 10 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după o copie dactilografiată

322

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARUL C.C.P.[270]

Treceți acest memoriu pe ordinea de zi a ședinței C.C.P. și trimiteți *imediat* o copie lui Briuhanov (dacă

* Telegrama este semnată și de L.B. Krasin, comisar al poporului pentru comerțul exterior. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

nu are încă) *s a u d a ţ i - i p î n ă d i s e a r ă* **acest** *e x e m p l a r* ca să-şi dea avizul. Trebuie să se ia de la alţii şi *să li se dea acestora ceea ce cer.*

10.V. *Lenin*

Scrisă la 10 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

323

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. OSINSKI ŞI I.A. TEODOROVICI

Pentru Osinski şi Teodorovici, telefonic:

Reprezentanţii Comisariatului poporului pentru agricultură, în mod ilegal, lipsesc şi mă tem că ei nu elaborează cu destulă atenţie măsurile privind impozitul (pe lînă, tutun), că nu apără în suficientă măsură interesele ţăranilor[271]. Aştept răspuns.

Lenin

Scrisă la 10 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

324

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

S-a pus vreodată chestiunea întocmirii unei evidenţe separate a acelor membri ai P.C.(b) din Rusia

care *nu participă* la munca de administrare, nu ocupă *nici un fel* de posturi de comandă, administrative, sau posturi în aparatul de stat în general, în sindicate, în cooperaţie,

adică a acelei părţi din membrii de partid care sînt ocupaţi *în mod exclusiv* cu munca ideologică, cu agitaţia şi propaganda, şi **nu** deţin nici un fel de posturi administrative?

www.dacoromanica.ro

N-am putea să facem acest lucru? Şi n-ar fi cazul să-l facem?

Căci altfel partidul pierde grozav de mult din cauza ticăloşiei... aparatului nostru administrativ. Nu s-ar putea ca ei să fie grupaţi separat în timpul votării sau ca voturile lor *să fie socotite separat?* [272]

Lenin

Scrisă la 10 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1924, în cartea: V.M. Molotov. „Partidul şi promoţia leninistă", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

325

CĂTRE N.P. BRIUHANOV

11.V

Tovarăşe Briuhanov,

Vă trimit această telegramă cifrată[273]. Citiţi-o cu atenţie, notaţi-vă cifrele şi înapoiaţi-mi-o.

E necesar să întocmiţi un *plan exact* de folosire, adică de distribuire a produselor alimentare primite din străinătate între 15.V şi 15.VI.

În primul rînd, Petersburgul şi Moscova.

Să fie revizuit acest plan după primirea fiecărei telegrame prin care se anunţă că s-au făcut noi achiziţii *importante*.

Trimiteţi-mi primul plan de acest fel.

Peştele va fi distribuit — *în felul următor.*

Fasolea (s-a rezolvat chestiunea?) — *în felul următor.*

Grîul — în felul următor.

Gîndiţi-vă dacă nu s-ar putea publica cîte ceva *în presă*, penteu a linişti spiritele.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 11 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

326

CĂTRE SECȚIA AGRICOLĂ GUBERNIALĂ MOSCOVA*

Secția agricolă gubernială Moscova

11.V.1921

Cooperativele muncitorești ale spitalului Soldatenkov cer ca grădina de zarzavat a Institutului agronomic din Moscova să fie cedată colectivelor de muncitori de la spitalele Soldatenkov și Hodînka și de la atelierele de tractoare, care numără în total vreo 3 000 de suflete. Sprijin rugămintea acestor colective și a doctorului Rozanov și cer ca ea să fie imediat satisfăcută. Dacă cei de la secția agricolă gubernială Moscova întîmpină greutăți, îi rog să-mi comunice chiar azi în ce constau aceste greutăți și care este, în fond, părerea lor în legătură cu această chestiune[274].

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

327

CĂTRE A.S. ENUKIDZE[275]

Tovarășe Enukidze,

Vă rog foarte mult să vă ocupați îndeaproape de această chestiune. N-ați putea să desemnați o *persoană* energică care să poarte întreaga *răspundere?* Dați-i dispoziție în acest sens pe cale oficială. Și trimiteți-mi și mie o copie.

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 11 mai 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

* Pe copia acestei scrisori se află următoarele însemnări făcute de V.I. Lenin: „o copie la 11.V" și „12.V, orele 2, telefonic". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

328

CĂTRE D.I. KURSKI

absolut secret

Tovarășului Kurski, comisar al poporului pentru justiție

De la împuternicitul extraordinar pentru aprovizionarea Armatei și Flotei Roșii s-a primit la Consiliul Muncii și Apărării o cerere cu nr. 8 086 din 10 mai a.c., pe care v-o trimit alăturat, în copie, și în care sînt divulgate o serie de date absolut secrete cu privire la efectivele armatei. Dacă cererea ar fi fost redactată în mod mai abil, s-ar fi putut evita unele date cu privire la efectivele armatei. În afară de aceasta, corespondența n-a venit într-un plic secret și n-a fost trimisă printr-un curier special, ci prin poștă. Din această cauză, ea a fost deschisă la registratura Direcției treburilor și putea să fie divulgată cînd a trecut pe la oficiul poștal.

Vă rog să instituiți o anchetă[276].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 12 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1942 în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după o copie dactilografiată semnată de V.I. Lenin

329

ÎNTREBĂRI PUSE LUI A.I. SVIDERSKI ÎN LEGĂTURĂ CU FONDUL DE MĂRFURI

13.V.1921

Sviderski

1) Ce cantitate de mărfuri există?

[Răspunsurile lui A.I. Sviderski]

Pentru *perioada dinainte de colectări* e nevoie de o cantitate în valoare de 30 000 000 de ruble-aur. S-a primit o cantitate în valoare de *14 000 000* de ruble. Mai trebuie încă o cantitate în valoare de 6 000 000 de ruble. Există o

www.dacoromanica.ro

	cantitate în valoare *totală de 20 000 000 de ruble.*
2) Cît s-a expediat?	O cantitate în valoare de circa 8 000 000 de ruble.
3) În Siberia?	O cantitate în valoare de circa 4 000 000 de ruble.
4) În Caucaz?	O cantitate în valoare de peste 3 000 000 de ruble. Din cantităţile trimise anterior, în provincie există o cantitate în valoare de *3 000 000* de ruble.
A fost inclusă şi *sarea* în fondul dv. de mărfuri? Dacă da, în ce cantitate?	A fost inclusă. Dar în ce cantitate, nici eu şi nici Hinciuk nu ştim. În total, din vechile rezerve avem în *porturi etc.* peste *7 000 000 de puduri.*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

330

CĂTRE L.B. KAMENEV

N-ar fi cazul ca *Artem* (şi încă 3—4—5 oameni noi, care pot fi şi **muncitori fără partid**) să ajute în mod special Comitetul din Moscova (în munca de agitaţie etc.) pînă la 15.VI?[277]

Scrisă la 13 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

331

CĂTRE M.I. KALININ

Sprijin pe de-a-ntregul proiectul lui Osinski şi vă rog să vă pregătiţi concluziile pentru sîmbătă, cînd va fi discutat în Biroul Politic, astfel ca marţi să fie adoptat

www.dacoromanica.ro

de Consiliul Comisarilor Poporului, iar miercuri de C.E.C. din Rusia[278].

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă înainte de 14 mai 1921

Se tipărește pentru prima oară, după o copie dactilografiată

332

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.L. VOIKOV

Tovarășului Voikov

Comunicați-mi chiar astăzi de ce și din vina cui întîrzie plecarea tovarășilor Kozakov și Pivovarov în Norvegia ca să achiziționeze unelte de pescuit pentru Murmansk (anexați copiile documentelor)[279].

14.V.1921 Președintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text consemnat de V.A. Smolianinov și semnat de V.I. Lenin

333

CĂTRE M.F. SOKOLOV*

Tovarășului *M. Sokolov*, secretar al administrației bunurilor evacuate din Polonia

16.V

Stimate tovarăș,

Am primit și am citit proiectul dv. de raport ce urmează a fi prezentat pe ziua de 18.V[280]. Dv. afirmați că eu „m-am lăsat dus de condei". Pe de o parte, obiectați dv., ni se spune că, dînd în arendă păduri, terenuri

* În partea de sus a acestei scrisori, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „(din partea lui Lenin) (sub semnătură) lui *M. Sokolov*. Malaia Nikitskaia nr. 18". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

(от Ленина) (Позаочно) М. Соколову.
Малая Никитская, №5

Секретарю Управления по делам Народного
и Военно-морского, тов. М. Соколову

16/V

Уважаемый товарищ!

Посылаю и прошу Вас прочесть доклад на 17/V.

Кое-где, у меня "записано". С одной стороны, не вызовет ли оно, само по себе, нежелательных нападок, — с другой стороны, "довлеет" (Ильичу) об экспроприации помещиков?

Ваш вопрос это противоречие.

Все основатели экспроприации ушли на службу Советам. Аргумент не обо всех: значит, противоречия нет.

Назревает капитуляция (в Омске и Уфе), как я не раз писал в своих "Письмах о тактике") вопрос, не возвращать ли собственность капиталистам. Аргумент — доклад на съезде. И собственность и концессии — на наши, на рабочие государственные.

"Какой будет аргумент "для разъяснения средним на отдельных примерах — пример Фон — если его здесь предоставить, нельзя о конфискации экспроприации"...

Экспроприация есть факт, а не "принцип". Это большая разница. Не фабричная экспроприация на одной капитулянтской на почве и нам на съезд, в аргументы. А описать "они", капиталисты, воевали три года, вложили в войну с нами свои ("англо-французские" их деньги первые акции в Омске) создали интервенцию против Советов. Теперь они бежали за границу. Какой вам вывод? Почему

Prima pagină din scrisoarea adresată de V. I. Lenin lui M. F. Sokolov — 16 mai 1921

Mișcorat

www.dacoromanica.ro

etc., introducem *capitalismul de stat*, iar pe de altă parte el (Lenin) ne „vorbește de exproprierea moșierilor".

Dv. vi se pare că aici e o contradicție.

Vă înșelați. Exproprierea înseamnă *privare de p r o p r i e t a t e*. Or, arendașul *nu* este proprietar. Prin urmare, aici nu e nici o contradicție.

Introducerea capitalismului *(cu măsură* și pricepere, așa cum am arătat de repetate ori în broșura mea*) poate fi realizată fără a restitui moșierilor fostele lor proprietăți. Arenda este un contract *cu termen*. Iar proprietatea și controlul *sînt ale noastre*, ale statului muncitoresc.

„Care arendaș — scrieți dv. — o să fie atît de prost încît să investească fonduri pentru o organizare exemplară, dacă *o să fie mereu obsedat de ideea că e posibilă o expropriere...*"

Exproprierea este un *fapt*, și nu o *posibilitate*. E o mare deosebire. *Înainte de* exproprierea efectivă, nici un capitalist n-ar fi acceptat să intre în serviciul nostru ca arendaș. Acum însă, „ei", capitaliștii, după ce s-au războit cu noi trei ani de zile și după ce în războiul purtat împotriva noastră au aruncat pe gîrlă *sute de milioane de ruble-aur* — ale lor (și ale anglo-francezilor, care sînt cei mai mari *bogătași* din lume) —, acum, ei, acolo în străinătate, duc o existență de mizerie. Ce au de ales? De ce n-ar căuta să ajungă la o înțelegere: dacă accepți, ai să primești timp de 10 ani de zile un venit bunicel, iar de nu... ai să crăpi de foame în străinătate. Mulți din ei vor șovăi. Dar, dacă din 100 se vor găsi 5 care să facă o încercare, tot va fi bine.

Dv. scrieți:

„Inițiativa maselor va fi *posibilă* numai atunci cînd *vom mătura de pe fața pămîntului* acest abces care poartă numele de direcții și centre birocratice".

Deși n-am fost pe teren, cunosc totuși acest birocratism și tot răul pe care îl aduce el. Greșeala dv. este că vă închipuiți că, asemenea unui „abces", acest birocratism

* Vezi *V.I. Lenin*. Opere complete, vol. 43, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 209—250. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

poate fi lichidat dintr-o dată, poate fi „măturat de pe fața pămîntului".

Așa ceva e o eroare. Poți să-l alungi pe țar, poți să-i alungi pe moșieri, să-i alungi pe capitaliști. Acest lucru noi l-am făcut. Dar într-o țară cu caracter țărănesc nu poți „să alungi" birocratismul, nu poți „să-l mături de pe fața pămîntului". Poți numai să-l *atenuezi* treptat, printr-o muncă perseverentă.

„A extirpa" „abcesul birocratic", cum vă exprimați dv. în alt loc, înseamnă a comite o eroare în însuși modul de a pune problema. Înseamnă a nu înțelege problema. Un abces de felul acesta *nu poate* fi „extirpat". El poate fi numai *tratat*. A recurge, în *acest* caz, la chirurgie este o absurditate, o *imposibilitate;* numai o *tratare lentă* poate ajuta, restul este șarlatanie sau naivitate.

Dv., iertați-mi sinceritatea, sînteți pur și simplu naiv. De altfel, chiar dv. îmi scrieți că sînteți tînăr.

Ar fi o naivitate să renunțăm la tratament pentru motivul că dv. ați încercat de 2—3 ori să luptați împotriva birocratismului și ați suferit o înfrîngere. În primul rînd — răspund eu la această încercare nereușită a dv. —, în primul rînd, nu de 2—3 ori, ci de 20—30 de ori trebuie să încerci, să repeți, să iei totul de la început.

În al doilea rînd, unde-i dovada că ați luptat cum trebuie, cu destulă iscusință? Birocrații sînt oameni abili și mulți dintre aceștí ticăloși sînt mari pehlivani. Cu mîna goală nu-i veți prinde. Ați luptat cum trebuie, l-ați *încercuit* pe „dușman" după toate regulile artei militare? Nu știu.

Referirea la Engels este neîntemeiată[281]. Nu cumva ea v-a fost sugerată de vreun „intelectual"? E o referire absurdă, dacă nu și mai rău. Miroase a doctrinarism. Aduce a descurajare. Or, pentru noi, descurajarea este fie ridicolă, fie rușinoasă.

Într-o țară cu o structură țărănească și care este extrem de istovită, lupta împotriva birocratismului cere vreme îndelungată; și această luptă trebuie s-o duci cu perseverență, să nu te lași cuprins de descurajare la primul insucces.

www.dacoromanica.ro

Dv. pretindeţi că „direcţiile“ trebuie „*desfiinţate*“. Aşa ceva ar fi o prostie. Ce vreţi să puneţi *în locul* lor? Nici dv. nu ştiţi. Nu trebuie să le *desfiinţăm*, ci să le curăţim şi să le tratăm, să le tratăm şi să le curăţim de zece, de o sută de ori. Şi să nu ne descurajăm.

Vă rog, în caz că veţi citi raportul dv. (eu n-am nimic împotrivă), să daţi citire şi scrisorii de faţă.

Vă trimit o strîngere de mînă şi vă sfătuiesc să nu vă lăsaţi copleşit de „depresiune sufletească“.

Lenin

Scrisă la 16 mai 1921

Publicată pentru prima oară la 1 ianuarie 1924, în ziarul „Pravda“ nr. 1

Se tipăreşte după manuscris

334

CĂTRE L.A. FOTIEVA[282]

Tovarăşă Fotieva,

Spuneţi-i lui Goihbarg că *procesul-verbal* nu e bun: trebuia să arate *cînd s-a trimis înştiinţarea*.

Să introducă modificările necesare. Numai atunci voi putea să sancţionez cu admonestare şi să ridic această chestiune în şedinţa Micului sau Marelui C.C.P.

Lenin

Scrisă la 16 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin“, vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

335

CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI

Tovarăşe Vladimirski,

Cum stau lucrurile cu raionarea R.S.F.S.R.?

Mi se pare că ar trebui să vă grăbiţi cu treaba asta, şi să vă puneţi de acord cu Comisia de stat a planificării.

www.dacoromanica.ro

Scrieți-mi, vă rog, cine face parte din comisie, cum merge treaba etc.

Cu salutări comuniste, *V.I. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 17 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după textul consemnat de E.K. Minina

336

CĂTRE E.A. LITKENS

Pentru *tov. Litkens*

17.V.1921

Cu prilejul numirii noului demnitar la Direcția difuzării presei[283], trebuie să profitați de ocazie și să stabiliți *răspunderi administrative precise:*

1) să stabiliți, în scris și cît mai precis, care sînt răspunderile *șefului* Direcției difuzării presei și care ale *șefilor guberniali*,

2) același lucru în ce privește rețeaua de biblioteci:
   (a) de stat (Biblioteca publică și Biblioteca Rumeanțev),
   (b) guberniale,
   (c) județene,
   (d) *bibliotecile de plasă* (dacă nu e prea dev reme, dacă n-ați hotărît să vă limitați deocamdată la cele județene)...

3) e necesar ca dv. să știți (și să știm și noi) cu *absolută* precizie *cine* trebuie băgat la răcoare (**atît** din Direcția difuzării presei **cît și** din *rețeaua de biblioteci;* neapărat din *ambele* instituții) dacă la *o lună* (la două săptămîni? la șase săptămîni?) după apariția *fiecărei* cărți sovietice, ea nu se află în *f i e c a r e b i b l i o t e c ă.* Trimiteți-mi o **scurtă** comunicare în legătură cu această chestiune.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

337

CĂTRE M.V. FRUNZE

Tovarăşului Frunze

Cîte o copie pentru tovarăşii Petrovski şi Racovski şi pentru C.C. al P.C.(b) din Ucraina[284].

18.V.1921

Tov. Buharin spune că în Sud recolta este foarte bună. Acum *principala problemă* pentru *întreaga* Putere sovietică, o problemă de viaţă şi de moarte pentru noi, este să strîngem din Ucraina vreo 200 000 000—300 000 000 de puduri.

Pentru aceasta, cel mai important lucru este sarea. Să fie scoasă de acolo toată sarea, iar locurile de extracţie să fie înconjurate cu un triplu cordon de ostaşi, astfel ca să nu se piardă sau să se sustragă nici un funt de sare.

E o problemă de viaţă şi de moarte.

Procedaţi milităreşte. Desemnaţi persoanele care să răspundă precis de fiecare operaţie. Trimiteţi-mi o listă cu numele lor (totul să se facă prin Direcţia generală a sării).

Dv. reprezentaţi comandamentul suprem al sării.

Dv. răspundeţi de toate[285].

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară parţial în 1926, în cartea: I.K. Eroşkin şi A.F. Havin. „Industria sării şi comerţul cu sare în U.R.S.S.", Moscova-Leningrad

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

338

CĂTRE V.M. MOLOTOV[286]

Tovarăşe Molotov,

În legătură cu plîngerea ce ne-a fost înaintată, îl rog pe Briuhanov să trimită *astăzi* o telegramă, semnată de

www.dacoromanica.ro

președintele C.E.C. din Rusia și de secretarul Comitetului Central, prin care:

1) să fie sancționați cu admonestare severă *șefii* (președinții comitetelor executive guberniale etc.),

2) să fie avertizați că vor fi deferiți justiției,

3) să fie *i m e d i a t* trimiși în judecată cei ce poartă răspunderea pentru că *s-au distribuit* cereale diferitelor *r e g i u n i* înainte de a se satisface nevoile centrului.

Lenin

Scrisă la 19 mai 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

339

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. SEREBROVSKI

Telegrafic

Baku, pentru Serebrovski, la Comitetul pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan, sau la Tiflis, sau oriunde s-ar afla

19.V.1921

Am citit telegrama dv. prolixă adresată lui Sergo[287]. Comunicați-mi mai pe scurt și mai precis ce cantități de hrană și de îmbrăcăminte veți procura pentru muncitorii din Baku. Este absurd să se sporească numărul muncitorilor atîta timp cît ei, chiar în număr mai mic, nu sînt asigurați cu hrană și îmbrăcăminte.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX *Se tipărește după manuscris*

www.dacoromanica.ro

340

CĂTRE V.P. NOGHIN ŞI N.P. BRIUHANOV

1) Direcţia generală a industriei textile.
Pentru tov. Noghin
2) Comisariatul poporului pentru aprovizionare.
Pentru tov. Briuhanov

19.V

M-a chemat Racovski la telefon şi mi s-a plîns că *nu se trimit* textilele promise. Mi-a spus că la Nikolaev ţăranii dau cu plăcere cereale pe produse textile. Vă rog să cereţi telefonic toate informaţiile, în afară de cele din nota oficială, şi să grăbiţi lucrurile, iar mie să-mi comunicaţi numele celor cu funcţii de răspundere în Comisariatul poporului pentru aprovizionare şi în Direcţia generală a industriei textile. Cine răspunde de trimiterea produselor textile? Orice întîrziere constituie o ruşine şi o crimă[288].

Lenin

Scrisă la 19 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

341

CĂTRE E.A. LITKENS

19.V

Profitaţi de faptul că Pokrovski se află în concediu de odihnă şi, fără a-l împovăra cu însărcinări administrative, apucaţi-vă de întocmirea dicţionarului limbii ruse.

1) Numiţi o comisie alcătuită din 3—5 filologi dintre cei mai buni. Aceştia trebuie ca, în termen de două săptămîni, să elaboreze un plan şi să formeze o comisie definitivă (care să stabilească atribuţiile, componenţa ei, termenele etc.).

www.dacoromanica.ro

2) Sarcina constă în a întocmi (după modelul *micului* „Larousse") un mic dicționar al limbii ruse (de la Pușkin pînă la Gorki). Un dicționar model, modern. După noua ortografie.

3) Pe baza referatului lor (al celor 3—5 filologi), centrul *științific-academic* va trebui să dea cuvenita *aprobare*. În acest caz, la toamnă vom începe[289].

Scrisă la 19 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

342

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Sarcini trasate tovarășului *Smolianinov*, director adjunct al treburilor C.C.P. și C.M.A.

1) Să țină legătura cu comisiile economice regionale și să urmărească, pe baza telegramelor, materialelor și proceselor-verbale pe care le primește de la ele, activitatea lor, să informeze periodic pe președintele Consiliului Muncii și Apărării asupra rezultatelor muncii lor și asupra modului cum își îndeplinesc sarcinile trasate de C.M.A. și, totodată, să le dea, cu consimțămîntul tovarășului *Lenin* sau de comun acord cu respectivele comisariate ale poporului, explicații și indicații în problemele ce se ridică.

2) Să parcurgă procesele-verbale de ședință și celelalte materiale ale comisiilor economice regionale și să vadă dacă au fost respectate hotărîrile și directivele generale ale C.M.A., să urmărească îndeaproape activitatea principalelor comisii economice guberniale tipice și să prezinte spre aprobare lista lor tovarășului *Lenin*.

3) Să se țină la curent cu activitatea colegiilor comisariatelor economice ale poporului, cu activitatea Comisiei de stat a planificării* și a comisiilor de planificare, care au fost create în baza unei hotărîri a C.M.A.

* Cuvintele „Comisiei de stat a planificării" au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

4) Să urmărească în ziare, în dările de seamă și în publicațiile speciale ale organelor economice și statistice viața economică a țării.

5) Să urmărească dacă sînt efectiv îndeplinite principalele hotărîri și sarcini ale C.M.A. și să raporteze despre aceasta tovarășului *Lenin*.

6) Să aducă la îndeplinire dispozițiile speciale date de președintele C.M.A. și de directorul treburilor C.C.P. în problemele economice și de producție.

7) Să pregătească problemele economice și de producție înscrise pe ordinea de zi a ședinței C.M.A., care n-au fost îndeajuns pregătite.

8) Să pregătească, din proprie inițiativă și cu consimțămîntul tovarășului Lenin, și să ridice, prin intermediul respectivelor comisariate ale poporului sau direct la C.M.A., problemele care decurg din materialele studiate.

Pentru a da posibilitate tovarășului *Smolianinov* să aducă la îndeplinire aceste sarcini, trebuie ca toată corespondența trimisă prin telegraf și prin poștă de consiliile economice regionale și de comisiile guberniale să-i fie predată direct lui, și el va raporta tovarășului *Lenin* tot ce este necesar.

Corespondența cu consiliile regionale și cu consfătuirile guberniale va fi întocmită de secretarul C.C.P. și al C.M.A. numai de comun acord cu tov. *Smolianinov*, cu excepția comunicărilor cu privire la hotărîrile C.C.P. și C.M.A., care vor fi întocmite direct de secretariat. Ordinea de zi a ședințelor Consiliului Muncii și Apărării va fi trimisă membrilor săi numai după ce va fi citită de tov. *Smolianinov*.

Președintele C.C.P. și C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)**

S-a adăugat** la § 3: „Comisiei de stat a planificării".

Se adaugă § 9: „Să se consulte în mod regulat cu redactorul-șef al revistei «Ekonomiceskaia Jizn», pentru ca

* Documentul e semnat și de N.P. Gorbunov, directorul treburilor C.C.P. — *Nota red.*

** De la cuvintele „S-a adăugat" și pînă la sfîrșit, textul e scris de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

activitatea acesteia să fie pe deplin coordonată cu aceea a C.M.A."

19.V.1921. Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

N.B.: Să se publice, în legătură cu aceste sarcini, o scurtă notă în „*Ekonomiceskaia Jizn*".

Lenin

Publicată pentru prima oară parțial în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după un text dactilografiat corectat, completat și semnat de V.I. Lenin

343

*CĂTRE PREZIDIUL C.E.S. DIN RUSIA

La 2 februarie v-am trimis, cu nr. 785/up., prin Gorbunov*, o scrisoare a tovarășului *Kotlearov*, în care se făcea propunerea ca ascensoarele nefolosite din orașele mari împreună cu toate instalațiile lor să fie transferate în exploatările miniere, și pe această scrisoare am pus următoarea rezoluție:

„Trebuie să strîngem informații și să vedem dacă n-am putea să facem aici ceva pentru a ajuta industria minieră. Să se ia tot ce prisosește". Pentru soluționarea acestei probleme, după cum rezultă din documente ale Consiliului economic superior, au lucrat cinci comisii:

1) O comisie pe lîngă Direcția repartizării bunurilor, care (la 11 februarie) a examinat modul cum sînt folosite instalațiile lifturilor pentru Donbass.

2) O comisie specială pentru controlul lifturilor din clădiri (a lucrat pînă la 23 februarie).

3) O consfătuire tehnică a specialiștilor de la secția tehnică a Direcției generale a metalurgiei (cam între 22 și 24 martie).

4) O consfătuire în legătură cu modul de a folosi ascensoarele din Moscova și din alte orașe mari pentru necesi-

* Cuvintele „prin Gorbunov" au fost scrise de N.P. Gorbunov. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

tăţile minelor din industria carboniferă, care s-a ţinut la secţia tehnică minieră a Direcţiei generale a cărbunelui (la 16 aprilie), şi, în sfîrşit,

5) Şedinţa Comisiei centrale de producţie din 22 aprilie (procesul-verbal 321, p.-v. 238).

Comisia nr. 3 a stabilit cu toată claritatea că instalaţiile ascensoarelor pot să fie folosite parţial în industria minieră. Dar, pînă acum, în mod practic nu s-a făcut absolut nimic; chestiunea este tărăgănată la nesfîrşit, fără nici un rost.

Propun să se ridice această chestiune în şedinţa din 25 mai a Consiliului Muncii şi Apărării şi să se prezinte, totodată, un proiect de hotărîre, care să aibă cam următorul cuprins:

„Prezidiul Consiliului economic superior este însărcinat ca, de comun acord cu Comisariatul poporului pentru afacerile interne, să utilizeze unele piese de la ascensoarele din Moscova, Petrograd şi din alte oraşe mari care sînt bune pentru industria minieră, cum ar fi: troliuri, tambure, cabluri.

Totodată, să se efectueze încercările necesare la folosirea instalaţiilor de ascensoare, potrivit indicaţiilor cuprinse în procesul-verbal al consfătuirii de la secţia tehnică a Direcţiei generale a metalurgiei din 24 martie 1921, considerînd aceste experienţe, prin importanţa lor, ca fiind de primă urgenţă".

Adaug*: (a) să se desemneze o persoană care să răspundă de toate acestea;

(b) să se aplice sancţiuni celor vinovaţi de tărăgănare (din martie pînă în mai);

un raport pentru N.P. Gorbunov[290].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 20 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

* De la cuvîntul „Adaug" şi pînă la cuvintele „Anexez un raport pentru N.P. Gorbunov", textul e scris de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

344

CĂTRE N. OSINSKI

Tovarăşe Osinski,

Aţi fost numit preşedinte al comisiei pentru examinarea Instrucţiunilor. Aţi primit hotărîrea Consiliului Muncii şi Apărării?[291]

Instrucţiunile (proiectul lor) vi le trimit la ora 4. Le-am scris în grabă, căci eram obosit; o să fie nevoie de multe îndreptări şi completări.

Vă rog să le examinaţi o dată în cadrul comisiei şi *să le daţi la cules* (cu cei de la tipografia Cekăi m-am înţeles: o să le culeagă *repede* sub formă de prospect). Prospectul să fie difuzat, ca proiect, la congresul consiliilor economice şi la acela al sindicatelor. Ele să-l discute în secţii şi să aleagă comisii.

După ce vom examina împreună cu ele proiectul îl vom prezenta (joi sau vineri) Consiliului Muncii şi Apărării şi-l vom adopta.

Înţelegeţi-vă cu Fotieva cum să predaţi materialul la tipografia Cekăi. Ea o să-i telefoneze în prealabil lui Belenki[292].

P.S. Fiecare problemă va trebui să fie trimisă spre examinare la respectivul comisariat al poporului[293].

Lenin

Scrisă la 20 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

345

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[294]

Comunicaţi-i lui Smolianinov:

1) să trimită imediat acest proiect spre avizare departamentelor respective, pentru

www.dacoromanica.ro

2) a fi prezentat apoi spre aprobare *Consiliului Muncii şi Apărării* **miercuri** 25.V.

Lenin

Scrisă între 20 şi 25 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

346
CĂTRE I.S. UNŞLIHT[295]

Îl cunosc personal pe tov. Ialava din 1917, confirm că este de o corectitudine ireproşabilă şi vă rog să daţi dispoziţie să i se restituie imediat banii ce i-au fost luaţi. Vă rog să-mi trimiteţi o copie a dispoziţiei date de dv. şi să-mi indicaţi numele persoanei care răspunde de executare.

În al doilea rînd, vă rog să cereţi toate documentele în legătură cu percheziţia făcută la tov. Ialava şi să mi le trimiteţi mie. Vă rog să-mi înapoiaţi hîrtia alăturată.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 21 mai 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după textul dactilografiat [al amintirilor lui I.S. Unşliht

347
CĂTRE N.L. MEŞCEREAKOV*

Tovarăşe Meşcereakov,

Vă rog să-mi comunicaţi ce s-a făcut în urma scrisorii trimise de dv. la 9.V (şi înregistrată la Comitetul Central cu nr. 72/150)[296]. Eu cred că ar trebui să emitem pe linie *de stat*, cît şi pe linie *de partid* o *dispoziţie* care să prevadă aproximativ următoarele:

1) se distribuie gratuit, *s u b s e m n ă t u r ă*, numai membrilor C.C. + membrilor C.E.C. din Rusia (?);

* Pe scrisoare V.I. Lenin a adăugat: „Să i se trimită lui Meşcereakov această scrisoare. Pe o hîrtie cu antet să se facă şi o copie". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

2) celorlalţi, numai sub semnătură: pentru biblioteca locală gubernială sau judeţeană, cu obligaţia de a fi predată în decurs de o lună;

3) în general, se va distribui doar unui număr restrîns de persoane, iar restul va fi rezervat pentru biblioteci;

4) modalităţile de control.

25.V. *Lenin*

Scrisă la 23 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

348

CĂTRE I.I. RADCENKO

Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă
Pentru Iv. Iv. Radcenko, din partea lui Lenin

Tovarăşe Radcenko,

Iată o mostră de felul cum dv. încălcaţi indicaţiile date de mine.

Hîrtiile în legătură cu Şatura, pe care mi le-aţi trimis la 14.IV, sînt extrem de voluminoase. Nu conţin propuneri clare, *extrase* în mod separat din fiecare.

Am fost ocupat şi n-am putut să le citesc; le-aţi făcut uitate pînă la 23.V.

Nu mi-aţi spus nimic!

Aşa ceva e pur şi simplu revoltător!

Trebuia să anexaţi două hîrtii:

a) Vă rugăm să desfiinţaţi „Biroul politic"*, întrucît este absolut inutil (5 rînduri). Să fi arătat că documentele respective au fost transmise lui Lenin.

b) Vă rugăm ca la telegramă (sau telefonogramă) să adăugaţi: de ce nu daţi 2 (4) cazane, explicaţi motivele, nu permiteţi nici o tărăgănare. *Lenin.*

Apoi, *a m î n d o u ă* **a c e s t e** hîrtii să le fi dat, în copie, *Fotievei*, ca dînsa să-mi amintească.

* „Biroul politic" — organele judeţene ale Cekăi; în cazul de faţă este vorba de Ceka de la şantierul din Şatura. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

În acest caz s-ar fi ajuns la un rezultat şi, probabil, pe data de 15 sau 16.IV aş fi semnat.

Pe viitor, *numai aşa să procedaţi.*

Nu e o treabă prea grea să anexaţi două-trei hîrtii, cu cîte cinci rînduri fiecare, precum şi copiile respective, pentru Fotieva. Concluziile concrete trebuie să le trageţi dv., iar nu să mă siliţi pe mine să trag din zece pagini asemenea concluzii în cinci rînduri scrise.

Citiţi această scrisoare lui Vinter şi comunicaţi-mi amîndoi *sub semnătură* că *aţi înţeles* aceste indicaţii şi că le *veţi aduce la îndeplinire.*

23.V.1921. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol XX

Se tipăreşte după manuscris

349

O SCRISOARE CĂTRE L.A. FOTIEVA ŞI O ÎNSĂRCINARE PENTRU V.A. SMOLIANINOV

Tovarăşă *Fotieva,*

În chestiunea Şatura (hîrtiile din dosarul nr. 3) e limpede că d-ta eşti vinovată.

Le-ai primit la 14.IV.

Azi sîntem în 23.V.

Le-ai dat uitării şi nu mi-ai amintit nici mie, nici lui Smolianinov.

Aşa ceva e inadmisibil.

Nu trebuia să le ţii atîta timp. Trebuia să le fi citit d-ta, sau să le fi dat lui Smolianinov sau Gorbunov să le citească ei.

Acum dă-i-le lui Smolianinov şi scrie-i pe o bucată de hîrtie cu antetul meu următoarea însărcinare:

α) să controleze imediat (prin telefon) dacă s-a făcut ceva.

www.dacoromanica.ro

β) Dacă nu s-a făcut nimic, să procedeze imediat la formalităţile cuvenite, dîndu-mi să semnez dispoziţiile prin care:
aa) se desfiinţează „Biroul politic“,
bb) se dau 2 (—4?) cazane (?) etc.[297]

23.V. *Lenin*

Scrise la 23 mai 1621

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin“, vol. XX *Se tipăresc după manuscris*

350

CĂTRE R.E. KLASSON

Tovarăşe Klasson,

Am primit şi am citit raportul dv. din 20.V.1921[298]. Nu cred să ne putem vedea într-un viitor aşa de apropiat, întrucît sînt foarte ocupat.

Peste o săptămînă sau două, amintiţi-i de acest lucru tovarăşei *Fotieva*, secretară a C.C.P.

Să revenim la fondul chestiunii: sînt uimit de cele ce-mi scrieţi. Asemenea plîngeri ne vin de obicei de la muncitori, care nu ştiu cum să lupte împotriva birocratismului. Dar ce aţi făcut dv.? Şi ce a făcut Starkov? De ce nici dv., nici el nu mi-aţi scris din timp? De ce Starkov, care se află de *luni de zile* în Germania, nu mi-a scris *niciodată??* Cred că pentru asta trebuie sancţionat.

De ce atît el cît şi dv. numai v-aţi „plîns“ şi n-aţi propus *modificări concrete:* Consiliul Comisarilor Poporului (sau Comisariatul poporului pentru comerţul exterior sau altcineva) să hotărască în cutare fel. (Să nu se ceară de la *toate* uzinele etc.)

Acum întreaga problemă este epuizată, nu-i aşa?

(Cred că a şi fost rezolvată de Direcţia exploatării zăcămintelor de turbă.)

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 24 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin“, vol. XX *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

351

CĂTRE G.I. BOKI*

24.V.1921

Tovarăşe Boki,

Am primit telefonograma dv. Nu sînt de loc mulţumit[299]. Aşa nu merge.

Dv. trebuia să cercetaţi chestiunea îndeaproape şi să-mi daţi informaţii precise, iar nu să prezentaţi vagi considerente de felul: „se exagerează"... „furturile nu pot fi complet curmate" (??!!)

Aşa ceva e o bătaie de joc, iar nu un raport.

1) Să mi se comunice numele *tuturor* persoanelor cu funcţii de răspundere;

2) să se descrie modul cum e organizată munca;

3) să fie enumerate *furturile*
toate, precis;
date; suma.

4) Cîţi lucrează *în total?*
(care este, cu aproximaţie, componenţa lor? stagiul? etc.)

5) Ce măsuri anume se iau *acolo* pentru a pune capăt sustragerilor?
Să se indice precis aceste măsuri.

6) Cînd au fost judecaţi şi pedepsiţi cei vinovaţi de furt (IV.1920?)? Care au fost procesele mai importante? Cîte persoane au fost condamnate?

Comunicaţi-mi de primire şi de *executare* în termen[300].

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

* Pe această scrisoare se află următoarea însemnare, făcută de V.I. Lenin: „Pentru Fotieva: trimiteţi-o confidenţial, după ce faceţi o copie". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

352

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[301]

Pentru Smolianinov

Citiți acest memoriu. Faceți *singur ce se poate*. Dacă nu puteți face singur, înapoiați-mi-l și amintiți-mi de el *cît de curînd*.

24.V. *Lenin*

Scrisă la 24 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în cartea: V.V. Fomin. „Lenin și transporturile", Moscova

Se tipărește după manuscris

353

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

N.B.

1) Dați-o lui Smolianinov s-o citească[302].

2) Informați-vă ce fel de industrii meșteșugărești, întreprinderi și angajați (cîți? și unde?) există în acest județ.

3) Treceți-o pe ordinea de zi a C.C.P. sau a C.M.A. în legătură cu rezoluția C.C. din 10.V.1921[303].

Lenin

Scrisă la 24 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

354

CĂTRE N.A. SEMAȘKO

Tovarășe Semașko,

Mi s-a comunicat că Avanesov nu se menajează, deși stă prost de tot cu sănătatea: îi lipsește un plămîn (?) etc.

www.dacoromanica.ro

Vă rog să găsiţi nişte profesori demni de toată încrederea şi să le cereţi să prezinte, în scris, concluziile (să pună diagnosticul şi să prescrie tratamentul).

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 24 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

355

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

Două secretare ale mele (Kizas şi Lepeşinskaia) se află la tratament şi odihnă la Riga. Ganeţki, *la rugămintea mea*, le-a instalat undeva pe litoral*. Trebuie îndeplinite însă unele formalităţi. Cum? Eu propun *Biroului Organizatoric* două soluţii: 1) să-l însărcineze pe Ganeţki să aranjeze la odihnă la Riga (şi în Letonia, în general) persoanele trimise de aici de *Biroul Organizatoric*, sau 2) să-l însărcineze pe Ganeţki să amenajeze *una* sau *două* case de odihnă în Letonia, unde să fie trimise, prin Biroul Organizatoric, un număr de persoane, din care jumătate să fie muncitori, iar jumătate funcţionari de stat. **Cea de-a doua soluţie mi se pare mai bună.**

Ce părere aveţi?

Scrisă nu mai târziu de 25 mai 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

356

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

25.V

Tov. Krjijanovski,

Trebuia să vi se trimită *proiectul* de „Instrucţiuni ale Consiliului Muncii şi Apărării"**.

* Vezi volumul de faţă, documentul 290. — *Nota red.*

** Vezi *V.I. Lenin.* Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 271—298. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Dv. (şi prezidiul, întrucît e necesar ca toţi membrii Comisiei de stat a planificării să cunoască conţinutul lui) trebuie să-l studiaţi din două puncte de vedere:

a) Sînt în aceste „Instrucţiuni" unele probleme care privesc „departamentul" dv.: electrificarea şi organele locale ale Comisiei de stat a planificării. Respectivele părţi ale „Instrucţiunilor" trebuie analizate şi studiate în mod amănunţit de dv. toţi, pentru *a aduce precizări* şi *a completa* (sau a modifica) lista *problemelor* prezentate în mod amănunţit.

b) Celelalte probleme nu sînt de resortul departamentului Comisiei de stat a planificării, dar *multe* dintre ele privesc, de fapt, această comisie. E de dorit (dar nu şi obligatoriu) să aflăm şi părerea ei.!

Lenin

P.S. Nu credeţi că ar fi necesar să alegeţi un grup de membri ai Comisiei de stat a planificării şi să le daţi sarcina de a studia dările de seamă primite din judeţe şi, în general, toate dările de seamă economice? Sau să daţi fiecăruia dintre membrii comisiei cîteva dări de seamă, *obligîndu-i* să le citească şi să le *studieze?*

Apropo: studierea planurilor economice curente (pe anul 1921) trebuie să fie neapărat *individualizată.* Fiecare membru al Comisiei de stat a planificării să răspundă pentru *cutare* aspect sau *cutare* capitol al acestei activităţi. Şi invers: pentru *fiecare* aspect sau capitol al activităţii economice pe anul 1921, din punctul de vedere al planului curent, să răspundă, în sensul studierii, cutare membru. Scrieţi-mi neapărat despre toate astea.

Scrisă la 25 mai 1921

Publicată pentru prima oară parţial în 1924, în cartea: G.M. Krjijanovski. „Schimbul de mărfuri şi munca de planificare", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

Publicată în întregime în 1928, în „Analele Institutului Lenin", III

www.dacoromanica.ro

357

CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI[304]

25.V

Tovarăşe Vladimirski,

Vă rog să citiţi „Proiectul de instrucţiuni ale Consiliului Muncii şi Apărării" şi să-mi comunicaţi care e părerea dv. — dacă n-ar fi nimerit ca *toate* comisariatele poporului să fie obligate să întocmească dări de seamă (în acest caz, *Consiliul Comisarilor Poporului* va fi acela care va adopta o hotărîre, iar nu *Consiliul Muncii şi Apărării)* şi ca darea de seamă a fiecărui judeţ să fie *tipărită* (într-o formă rezumativă) în 100—300 de exemplare.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 25 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

358

CĂTRE N.P. BRIUHANOV*

Tovarăşe Briuhanov,

Pe cît se vede, disciplina în rîndurile lucrătorilor din Comisariatul poporului pentru aprovizionare slăbeşte, şi încă într-o măsură considerabilă.

Această situaţie este cu totul inadmisibilă.

Trebuie să depunem toate eforturile pentru întărirea disciplinei, şi fără întîrziere, căci altfel nu scăpăm de foamete.

1) Comisariatul poporului pentru aprovizionare trebuie să stabilească, *în fiecare gubernie* şi *în fiecare judeţ*, cine poartă răspunderea, pentru ca să ştim *pe cine să băgăm la închisoare* (1) pe cineva din

* În partea de sus a acestei scrisori, V.I. Lenin a adăugat următoarea indicaţie: „Se va transcrie în două exemplare pe hîrtie cu antet". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

comitetul județean de aprovizionare? 2) pe președintele comitetului executiv județean? 3) pe cineva din comitetul militar județean?? E nevoie de cel puțin trei persoane cărora să li se încredințeze răspunderea).

2) Să facă în așa fel ca orice încălcare a legii (atunci cînd cei din organele locale rețin din ceea ce e destinat centrului) să aibă drept consecință *arestarea* celor vinovați (în baza unei hotărîri a C.E.C. din Rusia).

Dv. scrieți lungi petiții în care vă plîngeți[305] sau, mai bine zis, vă jeluiți, în loc să faceți propuneri concrete:

„să se ceară C.E.C. din Rusia să aresteze **pe cutare și pe cutare** pentru neexecutarea dispozițiilor, care are ca urmare înfometarea centrului".

Iată ce fel de propuneri trebuie să prezinte Biroului Politic Comisariatul poporului pentru aprovizionare.

3) Să pornească de pe acum o campanie similară *de arestări necruțătoare*, îndreptată împotriva acelor membri ai comitetelor de aprovizionare locale — guberniale etc. — care dau dovadă de nepăsare, indolență etc.

Comisariatul poporului pentru aprovizionare va fi făcut răspunzător pentru insuficienta pregătire a aparatului și pentru manifestările lui de nepăsare.

Scrisă la 25 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

359

CĂTRE B.D. VIGHILEV

25.V.1921

Tovarășe Vighilev,

Vă mulțumesc foarte mult pentru scrisoarea dv. din 13.V, trimisă din Varșovia[306].

Sînt, desigur, puține speranțe că vor fi găsite cărțile mele (și ale lui Zinoviev).

Dar dacă, totuși, puteți face încercarea de a afla ceva, eu v-aș ruga să vă informați. Mi-a rămas acolo un manuscris (în legătură cu recensămîntul agricol din

www.dacoromanica.ro

1907 din Germania) pe care l-aş publica[307]. El a rămas poate în Ulica Lubomirskiego, la nr. 47 sau 49 (am locuit la ambele numere). La mansardă. L-am lăsat în august 1914, cînd am plecat. Asta la Cracovia.

Sau dacă nu, la Poronino, în casa unde am locuit şi unde dv., pe cît îmi amintesc, aţi fost o dată la mine.

Lucrurile nu mă prea interesează, însă cărţile şi manuscrisele aş vrea să le primesc.

Vă mulţumesc încă o dată din toată inima pentru demersurile făcute şi vă trimit multe salutări.

Al dv., *Lenin*

Expediată la Varşovia

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX *Se tipăreşte după manuscris*

360

CĂTRE N.P. GORBUNOV[308]

Tovarăşe Gorbunov,

Fă, te rog, tot ce se poate face în legătură cu punctele subliniate şi înapoiază-mi scrisoarea de faţă după ce vei însemna pe ea ceea ce ai făcut[309].

25.V. *Lenin*

Scrisă la 25 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

361

CĂTRE A.B. HALATOV

26.V.1921

Tovarăşe Halatov,

Cu tot regretul, trebuie să constat că în munca Direcţiei repartizării din Comisariatul poporului pentru aprovizionare *nu s-a produs nici o îmbunătăţire.*

Domneşte acelaşi haos al cifrelor.

Vechile cifre vă stăpînesc pe dv., şi nu invers.

www.dacoromanica.ro

Mi-aţi prezentat o mulţime de cifre, un noian de date brute, neprelucrate[310].

Chiar astăzi o să vină cei de la Moscova şi o să vocifereze, o să spună că nu s-a produs nici urmă de îmbunătăţire.

Am chemat pe Briuhanov şi pe Sviderski. Ei l-au adus pe Vîşinski, care a prezentat următoarele cifre:

în 8 zile (18—25.V) s-au dat pentru Moscova 165 de vagoane de cereale (afară de ovăz).

165 : 8 = $20^5/_8$. Cei de la Moscova spun: nici 18 nu primim în mod regulat.

Mai departe: pentru cinci zile (26—31) se vor da (spune Vîşinski) 90 de vagoane de grîu + *6 3 de vagoane de o v ă z*. Cei de la Moscova spun: ovăz nu putem distribui mai mult de 1 000 de puduri pe zi!!!

!! Înseamnă, deci, că în realitate e o **înrăutăţire:** 26—31.V faţă de 18—25.V!!!

!! E o înrăutăţire, şi nu o îmbunătăţire, cum aţi promis:

au fost $20^5/_8$ vagoane de grîu,
vor fi *1 8* vagoane de *g r î u* + 1 vagon (?) de ovăz (?)[311].

Şi de data asta vă fac aceeaşi rugăminte: non multa sed multum. Mai puţine cifre, însă *mai concludente*.

N-ar fi mai bine să se dea *numai grîu? Fără ovăz*. Dar să se ştie precis cît se dă la Moscova pe zi. Concentraţi-vă atenţia asupra acestei chestiuni.

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscri

362

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

26.V.1921

Tov. Krjijanovski,

Cred că Comisia de stat a planificării trebuie să facă două lucruri;

www.dacoromanica.ro

1) să întocmească, prin intermediul subcomisiei statistice, un fel de index-number*.

Un bilanț lunar al principalelor date din viața noastră economică (cifre și grafic). De pildă:

extracția de combustibil,
„ de minereu,
producția de fier.

Principalele date referitoare la celelalte ramuri industriale:

procentul muncitorilor ocupați în producție;
procentul suprafețelor neînsămînțate;
situația producției agricole;
procentul locomotivelor defecte;
mărimea absolută a unui pud-verstă;
cherestea, lemne etc.;
asigurarea cu alimente etc.;
de asemenea, electrificarea
(întotdeauna în comparație cu anul precedent și cu cei de dinaintea războiului).

Fără toate acestea nu vom avea un tablou general al vieții economice.

Aceasta constituie una din activitățile de bază ale Comisiei de stat a planificării.

2) Să creeze o subcomisie *economică*-statistică.

Trebuie să facem din Direcția centrală de statistică un organ de analiză a unor date *curente* pentru noi, și nu a unor date „savante". De pildă:

cîte guri de prisos am hrănit?
cîte fabrici inutile există?
cum trebuie redistribuită materia primă? dar forța de muncă?
ce muncă economică efectuează armata?

Statisticienii trebuie să fie *ajutorii* noștri **practici**, și nu niște scolastici.

---

* — număr-indice. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

Reflectați asupra acestor probleme și comunicați-mi concluziile dv.

Al dv., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1924, în cartea: G.M. Krjijanovski. „Schimbul de mărfuri și munca de planificare", Moscova

Se tipărește după manuscris

363

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Tovarășe Krjijanovski,

Îmi amintesc că mi-ați vorbit despre necesitatea de a *înlătura* pe menșevicii de acolo[312]. Trebuie să însărcinăm cu treaba asta o *comisie specială*.

În ce fel s-o alcătuim?

Cum să controlăm activitatea ei?

Înapoiați-mi această scrisoare cu cîteva rînduri din partea dv.[313]

26.V. *Lenin*

Scrisă la 26 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

364

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. SEREBROVSKI

26.V.1921

Baku

Comitetul pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan

Pentru Serebrovski

La adresa dv. cu nr. 3 632, privind achiziționarea a o mie de tone de făină și a unui echipament în valoare de 30 000 de ruble, vă comunic că trebuie să rezolvați această chestiune potrivit normelor în vigoare, însă repede[314]. Scrisoarea promisă de dv. n-am primit-o[315].

Lenin

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

365

CĂTRE V.M. MOLOTOV[316]

Cred că este neapărat necesar să desemnați dv. *p e r s o n a l* un *redactor* responsabil, care să asigure o expunere *i n t e l i g e n t ă* a cuvîntărilor, prescurtîndu-le și înlăturînd tot ce nu e prea nimerit să fie dat publicității.

26.V. *Lenin*

Scrisă la 26 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după manuscris

366

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarășe Molotov,

Memoriul lui Lizarev este extrem de important[317]. Trebuie să se acorde o atenție deosebită celor relatate de el și să se controleze veracitatea lor prin oameni absolut obiectivi.

N-o fi g r e ș i t c u m v a B e l o b o r o d o v?

Nu s-or fi comițînd acolo abuzuri?

Prin cine să controlăm toate astea?

26.V. *Lenin*

Scrisă la 26 mai 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

367

CĂTRE I.T. SMILGA

Tovarășului Smilga

O copie la Direcția generală a petrolului

O copie pentru tov. *Gubkin*

Atît în presă cît și în comunicările primite din partea organelor locale devin tot mai frecvente știrile despre o înrăutățire a situației la Baku.

www.dacoromanica.ro

E necesar să se acorde mai multă atenţie oraşului Baku şi să i se poarte mai multă grijă.

Vă rog să prezentaţi *Consiliului Muncii şi Apărării* un plan de măsuri sistematice de ajutorare a acestui oraş, în care să se prevadă şi achiziţii din străinătate.

Trebuie să se instituie un „control" permanent, pentru a vedea ce se face la Baku *şi cu ce ajutăm noi.*

Să se tragă scurte concluzii în legătură cu ambele rubrici (a: *ce există;* b: *ce am dat)* şi să se urmărească neîncetat evoluţia lucrurilor[318].

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 27 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

368

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI F.E. DZERJINSKI[319]

Urgent

Regiunea de sud, pentru *Dzerjinski*, preşedintele Cekăi din Rusia, oriunde s-ar afla
O copie la Moscova, pentru *Voinov* şi comisia (de trei) pentru lupta împotriva dezorganizării transporturilor

Toţi tovarăşii ucraineni cer în modul cel mai insistent ca în Ucraina să se intensifice lupta împotriva comerţului cu desaga, care ameninţă să zădărnicească colectările de cereale pentru centrele înfometate ale republicii; aceste colectări au şi început şi dau de pe acum rezultate bune. Vă rog să acordaţi o mai mare atenţie acestei chestiuni şi să-mi comunicaţi dacă s-au luat măsuri urgente, ce măsuri anume şi care sînt rezultatele lor.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 27 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

369

TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ECONOMIC REGIONAL, CONSILIULUI SINDICAL ŞI COMITETULUI EXECUTIV DIN PETROGRAD*

La trei adrese:

1) Petrograd, consiliul economic regional
2) Consiliul sindical Petrograd, pentru Avdeev şi Uglanov
3) Comitetul executiv din Petrograd, pentru Mihailov

Întrucît tov. Mihailov mi s-a plîns că nu se dau premii în produse muncitorilor care execută comenzi pentru „Elektroplug"[320], vă rog să rezolvaţi de urgenţă această chestiune şi să vă puneţi de acord, ţinînd seama de importanţa pe care o prezintă fabricarea a douăzeci de pluguri electrice pentru campania agricolă de toamnă[321]. 27 mai. Trimiteţi-mi un răspuns absolut exact**.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
Lenin

Scrisă la 27 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1956, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 4

Se tipăreşte după un text dactilografiat completat şi semnat de V.I. Lenin

370

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[322]

Tovarăşe Smolianinov,

Îl cunosc pe Radcenko de multă vreme, încă dinainte de revoluţia din 1917. Merită toată încrederea. Trebuie ajutat prin toate mijloacele. Spuneţi-mi ce s-a făcut în acest scop.

Lenin

Scrisă la 27 sau 28 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

* La 31 mai 1921 a fost trimisă din nou o telegramă cu acest conţinut. — *Nota red.*

** Ultima propoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

371

★DIRECTIVE DATE COMISIEI PENTRU CONTROLUL LUCRĂRILOR DE LA „ALGEMBA"

(REPRODUSE DIN MEMORIE)[323]

28.V.1921

Să controleze cu cea mai mare exactitate:

ce lucrări anume s-au efectuat (ce parte din lucrări au fost efectuate);

ce cantităţi anume de materiale, şine etc., de alimente etc. au fost transportate acolo; unde se află ele; în ce condiţii sînt păstrate aceste materiale şi toate lucrurile care au fost aduse; ce condiţii şi posibilităţi concrete există pentru a duce înapoi, fără pierderi, fără sustrageri sau cu pierderi minime, aceste materiale, şinele şi toate celelalte; care e cuantumul pierderilor posibile şi probabile;

această constatare temeinică, făcută la faţa locului, a situaţiei reale constituie sarcina cea mai importantă.

Odată soluţionată această sarcină şi dispunînd de date precise, va trebui să tragem concluziile în legătură cu întreg fondul problemei: să sistăm lucrările la construcţia „Algembei"? (şi în caz că da, atunci cum? la ce dată?) ş.a.m.d.), sau să nu le sistăm? ş.a.m.d.

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicate pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

372

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.B. RADEK ŞI G.E. ZINOVIEV

Prin telefon

Pentru *Radek* şi *Zinoviev*

28.V, ora 7 şi 50 de minute, seara

Am primit chiar acum o telegramă din Berlin semnată **Zetkin** şi avînd următorul cuprins:

www.dacoromanica.ro

„Comitetul Central al partidului refuză, sub diferite pretexte, să permită lui Brass și Annei Geyer, împuterniciți ai opoziției, să plece ca delegați. De aceea refuz și eu să plec pînă ce nu va fi garantată plecarea tovarășilor mei de idei".

Rog pe Radek și pe Zinoviev să-mi spună prin telefon care e părerea lor: n-ar fi cazul să sfătuim Comitetul Central să aprobe plecarea lui Brass și a Annei Geyer? Sau ar fi bine să păstrăm cu toții tăcere completă?[324]

28.V. *Lenin*

Scrisă la 28 mai 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

373
CĂTRE K.B. RADEK*

Tovarășe Radek,

Vă rog să-mi răspundeți:

1) Dacă ați primit (dv. și Zinoviev) scrisoarea mea cu conținutul telegramei trimise de Zetkin.

Ce părere aveți?

2) Cînd urmează să se deschidă congresul Internaționalei Comuniste?

3) Pentru cînd e prevăzut raportul meu cu privire la tactica P.C.(b) din Rusia? (cînd urmează să fie prezentat?)[325]

4) S-a dat la tradus broșura mea despre impozitul în natură? În toate cele trei limbi? Cînd va apărea?[326]

29.V Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 29 mai 1921 *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

374
CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Pentru Smolianinov

Citiți scrisoarea; grăbiți lucrurile *la Consiliul Muncii și Apărării*. Trimiteți apoi această scrisoare lui Iv. Iv. Rad-

* În partea de sus a acestei scrisori, V.I. Lenin a adăugat următoarea indicație: „Să se trimită imediat cîte o copie lui Zinoviev și lui *K o b e ț k i*. **Urgent**". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

cenko *personal* (la Direcţia generală a exploatării zăcămintelor de turbă), pentru ca să-şi pună concluziile şi să mi-o înapoieze[327].

29.V. *Lenin*

Scrisă la 29 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscri

375

CĂTRE A.B. HALATOV[328]

Tovarăşe Halatov,

Spuneţi-mi:

1) N-aţi putea, de ziua deschiderii lucrărilor Congresului internaţional, să daţi muncitorilor din Moscova ceva *grîu?* Cît anume?

2) În ce măsură se va îmbunătăţi aprovizionarea Petrogradului şi a Moscovei cu pîine în cursul lunii iunie?

Nu e nevoie să-mi daţi amănunte.

Cel mult 2—4 cifre care să indice numărul de vagoane.

29.V. *Lenin*

Scrisă la 29 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

376

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[329]

Pentru Smolianinov

Faceţi o anchetă şi comunicaţi-mi rezultatele. Luaţi măsuri urgente, de comun acord cu Poteaev.

29.V. *Lenin*

De ce telegrama expediată la 14.V o primesc la 28.V???

Lenin

Scrisă la 29 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

377

CĂTRE A.O. ALSKI

29.V.1921

Tovarăşe Alski,

Vă atrag atenţia asupra acestui raport, care mi-a fost prezentat de un tovarăş de la Ceka împuternicit în mod special de mine de comun acord cu tov. Dzerjinski. Raportul este rezultatul unei anchete cerute de mine în urma unei comunicări primite de la nişte comunişti demni de toată încrederea, care îmi făceau cunoscut că la Depozitul de obiecte de valoare al statului lucrurile nu stau cum trebuie[330].

Cele comunicate de tovarăşul Boki confirmă întru totul acest lucru.

Vă atrag foarte serios atenţia asupra acestei chestiuni. Dv. în primul rînd, apoi **toţi** ceilalţi membri ai colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe, şi în special tov. Başa, trebuie să vă ocupaţi în mult mai mare măsură de Depozitul de obiecte de valoare al statului. Dacă în cel mai scurt timp la acest depozit nu se va proceda la o asemenea reorganizare care *să excludă orice* posibilitate de sustragere şi, totodată, să dea impuls activităţii şi să-i imprime o mai mare amploare, atunci adjunctul comisarului şi **toţi** membrii colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe vor fi traşi la răspundere nu numai pe linie de partid, dar şi pe cale judiciară.

Datorită încetinelii cu care se lucrează la Depozitul de obiecte de valoare (iarna treaba merge mai anevoie, dar pînă în iarnă trebuie să se facă *m u l t e)*, datorită sustragerilor care au loc acolo, republica are de suportat pierderi *i m e n s e*, şi asta tocmai acum, într-o perioadă atît de dificilă, cînd trebuie să primim **repede** *u n m a x i m u m* de valori pentru schimbul de mărfuri cu străinătatea.

Este necesar:

1) să organizaţi în mod regulat şi cît mai des consfătuiri cu Boki în vederea reorganizării în cît mai scurt timp a Depozitului de obiecte de valoare al statului;

www.dacoromanica.ro

2) ca paza și supravegherea să fie îmbunătățite pînă la perfecție (paravane speciale; paravane din lemn; dulapuri sau paravane pentru schimbarea hainelor; percheziții inopinate; sisteme de dublu și triplu control, după toate regulile artei *miliției judiciare* etc., etc.);

3) să fie atrași, în caz de nevoie, zeci și sute de comuniști din Moscova, oameni cu simțul răspunderii și de o corectitudine incontestabilă, care să participe (să zicem o dată sau de două ori pe lună) la controale inopinate de zi și de *noapte*. Instructajul ce se va face personalului *și controlorilor* trebuie să fie *cît se poate de amănunțit*;

4) *toți* membrii colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe, fără excepție, să fie obligați ca cel puțin o dată pe lună, ziua sau noaptea, să efectueze *personal* un control inopinat la Depozitul de obiecte de valoare al statului, la locurile de muncă și oriunde pot avea loc sustrageri. Adjunctul comisarului poporului este obligat să țină personal o evidență secretă a acestor controale.

Întrucît această scrisoare are un caracter *secret*, vă rog să mi-o *înapoiați* imediat, ca s-o semneze *chiar aici*, personal, toți membrii colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe.

29.V. Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

(P.S. Dacă Ciuțkaev n-a plecat încă, s-o citească și el: poartă și el o mare parte din vină!)

Se tipărește pentru prima oară. după manuscris

378

CĂTRE I.H. LUTOVINOV

30.V

Tovarășe Lutovinov,

Am citit scrisoarea dv. din 20.V și mă simt copleșit de mîhnire. Sperăm că acolo, la Berlin, odihnindu-vă

www.dacoromanica.ro

o leacă, întremîndu-vă după boala de care aţi suferit, privind lucrurile „de la distanţă“ (în felul acesta se vede mai bine) şi reflectînd îndelung, veţi ajunge la concluzii clare şi precise. Aici se vedea la dv. o „stare“ de nemulţumire. O stare de spirit în care era ceva aproape confuz, inconştient, necugetat. Şi acum mă gîndeam că nu voi mai avea de-a face cu această stare de spirit, ci cu concluzii clare şi precise. S-ar putea — mă gîndeam eu — să nu fiu de acord cu aceste concluzii, dar ele vor fi totuşi concluziile clare şi precise la care a ajuns unul dintre „întemeietorii“ „opoziţiei“ (cum vă consideraţi dv. înşivă în scrisoare).

Scrisoarea dv. îmi umple sufletul de mîhnire pentru că nu găsesc în ea nimic clar şi precis, ci mereu aceeaşi stare de spirit confuză şi, pe deasupra, o seamă de „cuvinte tari“.

Aşa ceva nu se poate admite.

Faptele — după cum spuneţi şi dv. — sînt îndărătnice. Dar să vedem despre ce fel de fapte amintiţi dv. Voi enumera aici *toate* observaţiile *faptice* prezentate de dv.:

1) Comitetul Central al Sindicatului feroviarilor e alcătuit „din vechi birocraţi“.

Dar este acesta un fapt concret? Cine sînt ei? În afară de Rudzutak nu cunosc pe nimeni, dar ştiu că au fost aleşi cu grijă. S-ar putea să se fi comis unele greşeli. Ele trebuie îndreptate. Dar pentru aceasta trebuie mai întîi să prezentaţi fapte precise, pentru ca să nu existe loc pentru confuzie (fiindcă nu rareori în această confuzie se ascunde *calomnia:* calomnia face casă bună cu confuzia şi anonimatul).

N-aţi citat nume. Iar faptele lipsesc.

Rudzutak? De ce nu este el un lucrător? Este „istovit fizicește“? Dar găsește-mi, la noi, oameni care să nu fie istoviţi. O să-l aducem înapoi din Turkestan îndată ce Ioffe şi Sokolnikov vor fi complet întremaţi.

În ce constă, dar, „tendenţiozitatea fracţionistă“ pe care ne-o atribuiţi? În faptul că în fruntea Comitetului Central al Sindicatului feroviarilor e pus un adept al majorităţii

www.dacoromanica.ro

de la congresul partidului? Asta înseamnă, după părerea dv., „fracţionism"? Dacă este aşa, atunci vă rog să-mi explicaţi ce trebuie să înţelegem prin fracţionism şi ce trebuie să înţelegem prin partinitate.

Nu cumva consideraţi drept „partinitate" faptul că, mai zilele trecute, liderul fostei „opoziţii muncitoreşti" a prezentat, la congresul sindicatului metalurgiştilor, o listă de membri ai Comitetului Central în care printre cei 22 de membri de partid figurau 19 adepţi ai fostei „opoziţii muncitoreşti"?[331] Dacă asta nu este „tendenţiozitate fracţionistă", dacă nu este reînvierea unei fracţiuni, înseamnă că dv. daţi oarecum noţiunii de fracţionism un sens cu totul diferit, cu totul neobişnuit şi chiar contrar raţiunii umane.

2) În fruntea C.C.S. din Rusia se află „un om complet distrus fizicește". Vă referiţi la Tomski? Au vrut să-l înlocuiască cu trei secretari, iar acum l-au scos de-a-binelea. Aşa că atacul dv. împotriva fracţionismului s-a întors împotriva dv. Acesta da, este un *fapt*.

3) În lupta pe care o duceţi împotriva fărădelegilor misiunii de la Berlin, dv. vă loviţi „de rezistenţa înverşunată opusă de cei de la Moscova, printre care şi Ilici".

Iertaţi-mă, dar asta e o născocire.

Dv. l-aţi ridicat în slăvi pe Stomoneakov, care era susţinut de Krasin. În fruntea vechii misiuni se afla Kopp. Pe Kopp l-au scos, iar Stomoneakov a rămas.

Ce este asta? „O rezistenţă înverşunată opusă de cei de la Moscova"?

Sau o minciună sfruntată pe seama lor?

Din punctul de vedere al „faptelor concrete", care dintre aceste cuvinte tari este mai aproape de adevăr? Îmi puteţi spune?

Au fost comise fărădelegi de misiunea de la Berlin, dar cei de la Moscova (şi Krasin) nu v-au pus piedici, nu vi s-au opus, ci v-au ajutat să luptaţi împotriva lor, întărind autoritatea lui Stomoneakov, pe care *dv.* l-aţi lăudat atît de mult.

4) Spuneţi că aţi descoperit acolo (la Berlin) o serie de „nemernici şi pungaşi dintre cei mai impertinenţi" şi că cei de la Moscova nu-i îndepărtează.

www.dacoromanica.ro

Aţi dat vreun nume? Nici unul.

Este acesta un fapt sau o calomnie?

Sau nu ştiţi cum se adresează o plîngere Comitetului Central, Biroului Organizatoric, Biroului Politic sau plenarei Comitetului Central?

Nici o plîngere *nu s-a primit* din partea dv., nici la Biroul Politic, nici la plenarele Comitetului Central. Acesta da, este un fapt.

(În paranteză fie spus, eu m-am aflat în divergenţă cu dv. cînd a fost vorba de trimiterea lui Şklovski, însă dv. n-aţi pus această chestiune în Biroul Politic[332]. Îl cunosc pe Şklovski ca pe un bolşevic din anii dinainte de revoluţie. Fiind un om cinstit, el ar fi sprijinit lupta împotriva „nemernicilor şi pungaşilor". Dv. însă aţi împiedicat plecarea lui Şklovski la Berlin, deşi aici el nu are o sarcină precisă, nu are serviciu.)

5) Grjebin. Am citit ieri cele scrise despre el, şi **numai** despre el, în protestul adresat de dv. şi de Stomoneakov Comitetului Central. Vom examina acest protest în prima noastră şedinţă[333].

În legătură cu Grjebin, au existat unele divergenţe în Comitetul nostru Central. Unii spuneau: să fie scos de tot, deoarece ca editor poate să ne înşele. Alţii spuneau: ca editor o să tipărească mai ieftin. N-are decît să ne înşele şi cu 10 000 de ruble, numai să editeze cărţile mai ieftin şi mai bine.

S-a ales o comisie alcătuită, în număr egal, din reprezentanţi ai ambelor puncte de vedere. Eu n-am intrat în această comisie din cauza „slăbiciunii" pe care (după cum s-a exprimat careva) o am pentru Gorki, apărătorul lui Grjebin.

Comisia a adoptat o hotărîre *în unanimitate*. Nu-mi amintesc precis ce a hotărît; mi se pare că urmează să se cumpere de la Grjebin dacă o să fie mai ieftin.

Prin urmare, concluzia dv. că n-am fost „călăuzit de raţiuni de stat", ci de preocuparea de a-l linişti pe Gorki nu corespunde de loc adevărului. Şi dv. scrieţi: „sînt convins"!!! Dacă unii oameni îşi formează „convingeri" înainte de a verifica nişte fapte care sînt uşor de verificat, ce trebuie să spunem despre ei?

www.dacoromanica.ro

6) Lomonosov este un specialist excelent, însă „a fost demascat de Krasin pentru niște tranzacții comerciale dintre cele mai reprobabile".

Nu-i adevărat. Dacă Krasin l-ar fi demascat pe Lomonosov pentru asemenea fapte, acesta ar fi fost scos din funcție și deferit justiției. Ați auzit un zvon și... ați făcut din el o calomnie.

Krasin mi-a scris mie și Comitetului Central: Lomonosov este un specialist excelent, însă la comerț se pricepe mai puțin și a comis unele greșeli. Cînd a venit aici și l-a întîlnit pe Lomonosov și a analizat documentele, Krasin nu numai de delicte n-a vorbit, dar nici de greșeli.

Rămîne să alegeți: ori ridicați în mod serios această chestiune — a delictelor lui Lomonosov — în Comisia de Control (sau unde vreți), ori retractați o afirmație făcută pe baza unui zvon necontrolat!

7) „Aici sînt numiți în secția comercială diverși escroci, cum e, de pildă, un fost fabricant căruia Puterea sovietică i-a luat toate blănurile, iar acum este trimis să vîndă aceste blănuri. Iertați-mă, dar ce-o să iasă din toate astea?"

Așa scrieți dv. Și cum să nu fiu cuprins de mîhnire cînd citesc așa ceva? Întemeietor al unei întregi opoziții, și judecă în felul acesta!

E ca și cum un țăran înapoiat ar spune: „la o mie de generali de-ai țarului li s-au luat pămînturile și rangurile, și acești generali au fost încadrați în Armata Roșie"! Dar la noi, pe cît se pare, mai mult de o mie de foști generali și moșieri din vremea țarului dețin posturi dintre cele mai importante în Armata Roșie. Și ea a învins.

Pe țăranul înapoiat îl iartă domnul. Dar pe dv. cine o să vă ierte?

Dacă *știți* despre cineva că este un „escroc", cum puteți dv., reprezentant al Puterii sovietice, să-i treceți *numele* sub tăcere? Ca să nu răscoliți chestiunea *numelor?*

Dacă nu-i știți numele, înseamnă că și în acest caz e vorba de un zvon, de o calomnie.

www.dacoromanica.ro

Am ales din scrisoarea dv. şi am reprodus textual tot ce seamănă, fie şi pe departe, a fapte. Dar n-am găsit nici un fapt, absolut nici unul.

Dacă nu v-aş fi cunoscut şi aş fi primit o asemenea scrisoare, aş fi spus:

sau că am de-a face cu un om bolnav de nervi, care prinde ca un isteric unele crîmpeie de zvonuri şi nu e în stare să gîndească, să judece, să controleze;

sau că acesta este un om neajutorat, din cauza înapoierii şi a ignoranţei, şi a devenit o victimă a calomniei;

sau că el este un menşevic travestit, care în mod conştient propagă calomnia.

Întrucît vă cunosc, vă spun că scrisoarea dv. este un remarcabil „document uman", care arată cum „un întemeietor al opoziţiei" se lasă mînat de dorinţa de a se juca neapărat de-a opoziţia şi de a tuna şi fulgera fără rost împotriva favoritismului, a comisarilor birocratizaţi, a sistemului etc.

„Aici, doar, nu e vorba de persoane, ci de sistem ca atare. Pun acum întrebarea: reprezintă el proletariatul, sau intelectualitatea mic-burgheză declasată şi descumpănită?" — scrieţi dv.

O asemenea întrebare e ridicolă. Căci tocmai scrisoarea dv. constituie un remarcabil document uman, care ni-l prezintă pe autorul ei ca un model de intelectual mic-burghez descumpănit. Fiindcă, după cum se ştie, din rîndurile proletarilor de profesie au apărut adeseori în viaţă intelectuali mic-burghezi descumpăniţi prin adevăratul lor rol de clasă.

Intelectualul mic-burghez descumpănit scînceşte, se lamentează, se zăpăceşte ori de cîte ori se loveşte de o infamie sau de o strîmbătate, îşi pierde cumpătul, repetă orice calomnie, caută neapărat să îngăimeze ceva incoerent despre „sistem".

Proletarul (datorită nu fostei sale profesiuni, ci adevăratului său rol de clasă), cînd vede răul, se angajează efectiv în luptă: sprijină deschis şi oficial candidatura lui Ivan, care e un lucrător bun, propune să fie înlocuit Petru, care nu e bun, porneşte acţiune — şi o duce cu

www.dacoromanica.ro

energie, cu fermitate, pînă la capăt — împotriva lui Sidor, care e un aventurier, împotriva favoritismului practicat de Tit, împotriva afacerismului reprobabil al lui Miron, elaborează (după două-trei luni de ucenicie în noua activitate și după o familiarizare practică cu noua ambianță) propuneri concrete, practice: să se introducă cutare sistem de comisari sau de comitete politice, să se schimbe în cutare mod rînduiala în cutare loc, să se trimită cutare număr de comuniști bine cunoscuți (avînd cutare stagiu) în cutare locuri.

Tocmai astfel de proletari, chiar dacă și-au pierdut profesiunea lor proletară, au știut să făurească Armata Roșie și să repurteze cu ea victorii (în pofida celor o mie de trădători și în pofida aventurierilor care au existat și au rămas cu miile în rîndurile specialiștilor militari și ale birocraților din armată).

Tocmai astfel de proletari nu vor ajunge niciodată să joace rolul de clasă al intelectualului mic-burghez descumpănit, care se agită neputincios, cedează în fața calomniei și dă unor crîmpeie de calomnie denumirea de „sistem".

Iată, acesta este răspunsul meu sincer. Măcar din cînd în cînd să dau un răspuns complet, căci altădată n-o să mai găsesc o oră pentru așa ceva.

Ca vechi prieten vă spun: trebuie să vă tratați de nervi. Atunci o să triumfe rațiunea, și nu proasta dispoziție.

Cu salutări tovărășești, *Lenin*

Scrisă la 30 mai 1921

Publicată pentru prima oară parțial în 1957, în revista „Voprosi Istorii KPSS" nr. 2

Se tipărește după manuscris

Publicată în întregime în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

379

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[334]

Tovarășe Smolianinov,

Toate acestea trebuie controlate. Dar cum? N-ar fi cazul să desemnăm doi experți *demni de încre-*

www.dacoromanica.ro

d e r e, de comun acord cu Fomin şi Lejava, care să garanteze amîndoi pentru cei propuşi?

Ia legătura cu amîndoi şi comunică-mi la ce rezultat ai ajuns.

30.V. *Lenin*

Scrisă la 30 mai 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

380

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

30.V.1921

Tovarăşe Skleanski,

Vreau să mă refer la folosirea armatei în economie. E un lucru pe care nu trebuie să-l uităm nici un moment. Trebuie să chibzuim, să pregătim, să elaborăm, în acest sens, un plan sistematic şi să-l aplicăm cu fermitate.

Două laturi ale acestei probleme se desprind în mod deosebit:

1) lucrările gospodăreşti curente, care nu suferă nici o amînare (paza şi extracţia sării; lucrările pentru extracţia de combustibil etc.);

2) munca pentru înfăptuirea planului general de stat pe un număr de ani. Planul de electrificare, calculat (prima etapă a lucrărilor) pe zece ani, necesită 370 000 000 de zile de lucru. Revin pe un an la un om din armată (37 : 1,6) = 24 de zile de lucru, adică *două zile pe lună*.

Condiţiile de dislocare a armatei, transportul la locul de muncă etc. etc. vor crea, firesc, o mulţime de greutăţi, însă armata poate, totuşi, şi trebuie *(prin instrucţia militară generală)* să acorde un sprijin enorm în acţiunea de electrificare. În această acţiune măreaţă trebuie să antrenăm armata, atît pe linie ideologică cît şi pe linie organizatorică şi economică, şi s-o pregătim în mod sistematic.

Vă rog să puneţi această chestiune în Consiliul militar-revoluţionar al republicii, dînd citire prezentei scrisori. Aş fi bucuros să aflu considerentele membrilor acestui

www.dacoromanica.ro

consiliu sau să primesc măcar niște scurte aprecieri din partea lor în această chestiune[335].

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

381

CĂTRE A.O. ALSKI

Tovarășe Alski,

Nu-l cunosc pe autorul acestei cereri și nu-mi amintesc de persoana la care se referă el.

Trebuie să i se examineze cererea pe cale obișnuită și să i se *răspundă*[336].

30.V. *Lenin*

Scrisă la 30 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

382

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV[337]

30.V.1921

Tovarășului Briuhanov, comisar al poporului pentru aprovizionare; o copie tovarășului Smolianinov

Trebuie grăbită trimiterea de saci pentru tov. Vladimirov, comisarul poporului pentru aprovizionare al Ucrainei, precum și trimiterea de mărfuri pentru *fondul de schimb al Ucrainei*. Vă rog să mă informați asupra dispozițiilor ce le veți da*. Comunicați-mi precis chiar astăzi și după aceea în fiecare zi, pe cale oficială și prin corespondență neoficială, ce anume se întreprinde în

* Tot textul care urmează a fost scris de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

mod efectiv. De treaba asta răspunde personal Briuhanov. Desemnați oameni care să răspundă de aplicarea măsurilor de amănunt.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

383

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[338]

Pentru *Smolianinov*

Verifică încă o dată, temeinic, cele arătate aici și grăbește luarea de măsuri *în baza* dispoziției speciale date de mine.

Chestiunea asta este extrem de importantă. Mai întocmește o adresă și dă-mi-o s-o semnez *astăzi*, la ședința Consiliului Comisarilor Poporului.

Lenin

Scrisă la 31 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

384

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.S. UNȘLIHT, V.V. FOMIN ȘI N.P. BRIUHANOV

Ceka — tov. Unșliht; Comisariatul poporului pentru căile de comunicație — tov. Fomin; Comisariatul poporului pentru aprovizionare — tov. Briuhanov

Urmăriți cu toată strictețea ca trimiterile de produse textile din Moscova la Harkov, în Ucraina, pentru schimbul de mărfuri, să se facă în cel mai scurt timp. Dați dispoziție în acest sens celor de la linia de cale

www.dacoromanica.ro

ferată. E o chestiune de extremă importanță. Raportați de executare*.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 31 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după un text dactilografiat completat și semnat de V.I. Lenin

385

CĂTRE G.K. KOROLEV[339]

Hotărîrea Comitetului Central cu privire la activiștii cu funcții de răspundere care merg în deplasare a fost adoptată de plenara Comitetului Central.

Ea este, deci, indiscutabilă.

(Personal sînt întru totul de acord cu conținutul ei.)

Cred că dv. personal trebuie să mergeți neapărat în deplasare.

1) Trebuie să întărim aparatul Comitetului Central și să-l *apropiem* de organele locale.

2) În gubernie trebuie să vă țină locul ajutorii dv. E necesar să fie promovate cadre tinere.

3) Dv. veți putea (și veți fi dator) să vizitați *personal* — și mai des — gubernia Ivanovo-Voznesensk, să controlați, să sprijiniți, să promovați, de comun acord cu Biroul Politic, noile cadre ș.a.m.d.

4) Nu e nevoie să fii un teoretician. E de ajuns să fii *membru de partid*. Dv. dețineți o funcție administrativă. Iar noi tocmai avem nevoie ca cei ce dețin funcții administrative (din partea Comitetului Central) să antreneze organele locale, să controleze, să facă instructaj.

Scrisă la 31 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Projektor" nr. 1

Se tipărește după manuscris

* Cuvintele „Raportați de executare" au fost scrise de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

386

CĂTRE G.D. ŢIURUPA

Pentru tov. Ţiurupa, vicepreşedinte al Comitetului pentru construcţii de stat
Cîte o copie pentru tov. Sapronov, preşedintele Comitetului pentru construcţii de stat, şi tov. Bogdanov, preşedintele Consiliului economic superior

Vă rog să-mi comunicaţi, cît mai pe scurt, dacă aţi dat directive precise şi cînd anume în legătură cu terminarea la timp a construcţiei centralei electrice de la Kaşira (conform hotărîrii Biroului Politic)[340]. Cui anume?

Cine anume răspunde personal acolo de efectuarea la termen a lucrărilor?

N-ar fi necesar ca din partea centrului să se atragă atenţia în mod special sau să se ia măsuri speciale pentru ca lucrările să fie efectuate cu grija cuvenită?

(Eu personal am văzut că, pe drumul ce duce spre Kaşira, stîlpii-„spînzurători" au şi început să se prăbuşească la pămînt. S-a lucrat prost. N-o să se producă accidente mortale?[341])

Preşedintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 31 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

387

★CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU POŞTĂ ŞI TELEGRAF

O copie pentru secretariatul Consiliului Muncii şi Apărării

31.V

Confirm instrucţiunile transmise prin telefon — de către directorul treburilor Consiliului Comisarilor Poporu-

www.dacoromanica.ro

lui — tovarăşului *Nikolaev*, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf, şi totodată vă cer să prezentaţi miercuri 1 iunie la Consiliul Muncii şi Apărării un raport în legătură cu programul calendaristic al construcţiilor radiotelefonice de primă urgenţă (adică instalarea de aparate radiotelefonice în centrele guberniale şi judeţene pe o rază de 2 000 de verste în jurul Moscovei) şi în aceeaşi zi să treceţi pe ordinea de zi toate problemele legate de construcţia radiotelefonică, şi anume: trecerea fostului atelier al lui *Anosov* în posesiunea Comisariatului poporului pentru poştă şi telegraf, finanţarea lucrărilor de construcţii radiotelefonice direct de la centru ş.a.m.d.

Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf este rugat să stabilească precis cine este personal răspunzător de îndeplinirea la timp a întregului program de construcţii radiotelefonice, care e prezentat spre aprobare Consiliului Muncii şi Apărării[342].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 31 mai 1921

Publicată pentru prima oară parţial în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte pentru prima oară în întregime, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

388

CĂTRE M.P. PAVLOVICI

Comisariatul poporului pentru problemele naţionalităţilor — tovarăşului Pavlovici

31.V.1921

Tovarăşe Pavlovici,

Am convenit să editărn (la Petrograd) un atlas şcolar. Ar fi extrem de important să anexăm nişte hărţi ale imperialismului.

N-aţi vrea dv. să vă ocupaţi de treaba asta?

www.dacoromanica.ro

Ele ar cuprinde bunăoară:

1) Posesiunile coloniale în anii 1876—1914—1921, cu un supliment sau cu o haşurare specială a ţărilor semicoloniale (Turcia, Persia, China etc.).

2) O statistică sumară a coloniilor şi semicoloniilor.

3) O hartă a dependenţelor financiare; de pildă, pentru fiecare ţară să se noteze ± o cifră (în milioane sau miliarde de franci) care să indice cît datorează această ţară şi cît i se datorează ei;

acelaşi lucru pentru anii 1876—1914—1921

(dacă considerăm anul 1876 drept punctul culminant al capitalismului premonopolist).

4) Căile ferate din întreaga lume, menţionînd, pentru fiecare ţară, cui aparţin ele în mai mare măsură (englezilor, francezilor, nord-americanilor etc.).

Ar ieşi ceva prea pestriţ? S-ar putea găsi alte forme mai nimerite, dar principalul este ca ceea ce e predominant să fie menţionat foarte pe scurt.

5) Principalele surse de materii prime pentru care se duce lupta (petrol, minereuri etc.) — de asemenea cu menţiuni (atît la sută sau atîtea milioane de franci aparţin cutărei ţări).

Trebuie să introducem neapărat asemenea hărţi în *manualele şcolare*, însoţindu-le, firește, cu un scurt text explicativ.

Pentru lucrările auxiliare vă putem da ca ajutor un statistician.

Vă rog să-mi răspundeţi dacă vă puteţi apuca de această treabă şi cînd anume[343].

Cu salutări comuniste.

Preşed. C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1923, în revista „Projektor" nr. 21

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

389

CĂTRE I.T. SMILGA

31.V.1921

Tovarăşe Smilga,

Chestiunea posibilităţii unei crize de lemne la Moscova în viitorul sezon de iarnă prezintă o importanţă *excepţională*. E o chestiune de primă importanţă politică. Acest oraş nu poate să primească în 1921—1922 *mai puţin* combustibil decît în 1920—1921.

În nici un caz.

Trebuie neapărat: 1) să-l însărcinăm în mod special pe Danişevski să răspundă el de treaba asta;

2) să fie împărţită în mod amănunţit toată această sarcină în părţile ei componente şi pentru fiecare din ele *să răspundă* o anumită *p e r s o a n ă*, nominal desemnată;

3) să fie întărită cu lucrători mai ales secţia combustibil din Moscova (poate că ar fi cazul să-l luaţi pe Goldberg şi să-l atrageţi apoi, măcar pentru un anumit timp, pe Rădcenko ş.a.m.d.);

4) dv. *personal* să efectuaţi neapărat, în repetate rînduri, un control special, o revizie aparte, să insistaţi să se facă ceea ce este mai important.

Prezentaţi-mi neapărat un plan precis care să cuprindă toate lucrările urgente de acest fel, precum şi măsurile de presiune necesare şi comunicaţi-mi cînd se va trece la acţiune.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

390

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Pentru tov. Smolianinov

Trebuie să-mi aduci aminte de chestiunea vagoanelor „rezervate", personale. Se vorbește că pe rețeaua căilor ferate circulă 900 de vagoane de acest fel!!

Așa ceva e de-a dreptul revoltător!

Mi s-a spus că chestiunea e în studiu la Consiliul Comisarilor Poporului. Cereți informațiile necesare și comunicați-mi care e rezultatul[344].

31.V.1921. *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

391

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarășe N.P. Gorbunov,

Citește, te rog, materialele alăturate[345].

Cercetează chestiunea în mod amănunțit. Controlează veracitatea celor afirmate.

Trebuie să știi că Certkov s-a mai plîns o dată Comisariatului poporului pentru justiție că s-a manifestat o atitudine greșită față de sectanți. Plîngerea a fost examinată de o comisie specială (avînd ca președinte pe M.N. Pokrovski*. Căutați să luați informații suplimentare de la el).

Plîngerea lui Certkov a fost considerată ca fiind *neîntemeiată*.

Țineți seama de acest lucru și cercetați chestiunea cu toată atenția. Dați-i o orientare justă.

Lenin

Scrisă la 31 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

* Vezi volumul de față, documentul 7. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

392

DISPOZIȚIE CĂTRE COMISARII POPORULUI

31.V.1921

Toți comisarii poporului care n-au trimis amendamente și completări la proiectul de instrucțiuni pentru organele regionale, conform indicațiilor date în scrisoarea mea din 28.V*, sînt obligați să le prezinte comisiei în cursul zilei de azi[346].

Cei ce nu vor aduce la îndeplinire prezenta dispoziție vor fi trași la răspundere cu toată rigoarea cuvenită.

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin" vol. XXXVI

Se tipărește după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

393

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Pentru membrii Biroului Politic
al C.C. al P.C.(b) din Rusia

Întregul text se prezintă într-o formă *nemaipomenit* de denaturată[347].

Propun să se adopte următoarea hotărîre:

1) să se trimită de îndată — neapărat astăzi, iar nu mai tîrziu — toate documentele menționate de Krasin care sînt cerute pentru Stomoneakov;

2) să se mai caute cîțiva candidați pentru postul de reprezentant politic plenipotențiar în Germania[348].

Lenin

Scrisă la 31 mai 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

* Vezi *V.I. Lenin*. Opere complete, vol. 43, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 351—352. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

394

CĂTRE E.A. LITKENS

Tovarăşe Litkens,

În chestiunea dicţionarului să rămînă, prin urmare, lucru stabilit:

1) în termen de aproximativ o lună (în lipsa lui Pokrovski) să publicaţi o hotărîre *oficială* şi să numiţi *persoana* sau *persoanele care răspund de treaba asta;*

2) pe baza acestei hotărîri să se întocmească un *plan* de activitate în care să se indice nu numai persoanele de răspundere, dar şi cheltuielile necesare şi raţiile alimentare cuvenite.

Conform planului, aceste dispoziţii trebuie duse la îndeplinire cu începere din august sau din septembrie.

Lenin

Scrisă la sfîrşitul lunii mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

395

CĂTRE A.M. LEJAVA ŞI A.I. RÎKOV*

Tovarăşilor **Lejava** şi **Rîkov**

E limpede că aici la noi (şi la *Comisariatul poporului pentru comerţul exterior*) domneşte dezordinea.

Trebuie să se înregistreze următoarele date: ce s-a cerut? cînd anume? de către cine? cine *a aprobat* cererea?

Se constată că o asemenea evidenţă nu există. Domneşte un haos complet. Şi timpul trece.

* În partea stîngă a acestei scrisori, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „[problema excavatoarelor]". — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Avem urgentă nevoie de excavatoare. De ce n-au fost comandate în Germania, în America sau în Suedia? *Reine* de la cine o să ia?[349]

Lenin

Scrisă nu mai devreme de luna mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în „Culegeri din Lenin", vol. XXIII

Se tipăreşte după manuscris

396

CĂTRE V.A. AVANESOV

Strîngeţi toate materialele de care dispuneţi în legătură cu *excavatoarele* (acolo e ceva putred); consultaţi-vă cu *Gorbunov* şi *Smolianinov* şi comunicaţi-mi concluziile dv.

Scrisă nu mai devreme de luna mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

397

CĂTRE L.B. KRASIN

Cifrat

Pentru Krasin

Avem mare nevoie de împrumuturi, de orice fel ar fi ele, fiindcă principalul lucru în momentul de faţă este să primim, şi încă imediat, un fond de mărfuri în vederea schimbului pe cereale cu ţăranii. Acestui scop nemijlocit trebuie să-i subordonăm acum întreaga politică a Comisariatului poporului pentru comerţul exterior.

Aştept răspunsul dv.

Lenin

Scrisă înainte de iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

398

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

Cum se prezintă situaţia la Tuhacevski?
Tot nu l-a prins pe Antonov?[350]
Dar dv. exercitaţi presiuni?
Cînd veţi prezenta un raport Biroului Politic?

Scrisă în mai sau în prima jumătate a lunii iulie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară după manuscris

399

CĂTRE V.M. MOLOTOV[351]

Tovarăşului *Molotov*

Vă trimit o scrisoare pe care am primit-o de la tov. Vasiliev şi vă rog:

1) să stabiliţi, în Biroul Organizatoric, instituirea unui control (asupra modului cum a fost îndeplinită sarcina trasată de Comitetul Central de a pune capăt rebeliunii lui Antonov) sau să efectueze secretariatul Comitetului Central un asemenea control, studiind în acest scop documentele respective şi invitîndu-l, pentru informare, pe tov. Skleanski şi încă pe altcineva;

2) să trimiteţi, *secret şi personal*, tovarăşului Skleanski scrisoarea alăturată, ca s-o citească şi să mi-o înapoieze, adăugînd un text (pentru dv., iar pentru mine o copie) din care să se vadă ce măsuri de presiune a luat[352].

1.VI.1921 Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

400

CĂTRE V.A. AVANESOV

1.VI

Tovarăşe Avanesov,

Trebuie să întocmiţi o circulară către toate organele locale ale Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti în legătură cu comisiile economice locale.

1) Să cereţi să vi se trimită lista *nominală* a tuturor reprezentanţilor Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti la toate comisiile economice.

2) Orice schimbare intervenită în această listă să vi se aducă numaidecît la cunoştinţă.

3) Să cereţi ca aceşti reprezentanţi să fie sau comunişti, sau oameni fără partid care să fie recomandaţi *în mod special şi nominal* ca oameni de încredere şi cinstiţi.

4) Să cereţi cu rigurozitate organelor locale ale Inspecţiei muncitoreşti-ţărăneşti să trimită dări de seamă asupra activităţii lor, *în special* în ceea ce priveşte atragerea oamenilor fără partid şi prezentarea de referate în faţa lor, a acestor oameni fără partid, în legătură cu activitatea consiliilor economice.

Prezenta circulară, pentru ca dispoziţiile ei să fie executate de organele locale, trebuie să fie aprobată de Prezidiul C.E.C. din Rusia.

Lenin

Scrisă la 1 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1928, în „Culegeri din Lenin", vol. VIII

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

401

CĂTRE REDACŢIA ZIARULUI „IZVESTIIA C.E.C. DIN RUSIA"

Tovarăşe Steklov,

Vă rog să publicaţi această scrisoare, cu petite, în „Izvestiia".

Cu salutări comuniste, *Lenin*

1.VI.1921

Scrisoare către redacţie

Mi s-a întîmplat, în ultima vreme, să pomenesc numele lui I. Maiski, un fost menşevic, care a făcut parte din guvernul lui Kolceak. Tov. I. Maiski, într-o scrisoare adresată mie, protestează împotriva punerii lui pe acelaşi plan cu cei din tagma lui Martov şi Cernov şi arată că el este acum membru al Partidului Comunist din Rusia şi lucrează în aparatul de stat, la Omsk, ca şef al secţiei economice a Comitetului revoluţionar din Siberia.

Consider de datoria mea să aduc la cunoştinţa cititorilor această precizare făcută de tov. I. Maiski[353].

N. Lenin

1.VI.1921

„Izvestiia C.E.C. din Rusia" nr. 119 din 2 iunie 1921

Se tipăreşte după manuscris

402

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI*

Prezidiul Comisiei de stat a planificării
Pentru tovarăşul Krjijanovski

Există indicii că, atunci cînd trasează diferite sarcini parţiale Comisiei de stat a planificării, Consiliul Muncii şi Apărării nu le repartizează întotdeauna în mod just

* Există un text dactilografiat al acestui document, semnat de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

din punctul de vedere al funcţiilor ce revin comisiilor de planificare de pe lîngă diferite comisariate ale poporului.

Ţinînd seama de acest lucru şi, totodată, pentru a obţine o organizare mai raţională a întregii activităţi a Comisiei de stat a planificării în general, este necesar să se procedeze la o individualizare a muncii curente şi a răspunderii tuturor membrilor Comisiei de stat a planificării.

Toţi membrii Comisiei de stat a planificării, cu unele excepţii care urmează să fie stabilite în mod special, pentru fiecare caz în parte, prin hotărîri ale prezidiului ei, vor trebui să primească din partea prezidiului sarcina de a studia sistematic toate materialele privind îndeplinirea unor anumite funcţii economice din punctul de vedere al raţionalităţii şi îndeplinirii efective a planurilor (de pildă, economisirea combustibilului; transportarea lui; folosirea incompletă a capacităţii mijloacelor de transport pe căile ferate; închiderea întreprinderilor care nu sînt absolut necesare; o repartizare a produselor alimentare efectuată în aşa fel ca să asigure economisirea lor; ridicarea productivităţii muncii ş.a.m.d.).

Una şi aceeaşi sarcină poate fi trasată la doi sau la mai mulţi membri dacă interesele activităţii cer ca planul să fie studiat şi verificat din puncte de vedere diferite sau prin metode diferite.

Printr-un asemenea sistem, Consiliul Muncii şi Apărării, stabilind sarcini speciale, va sustrage mai puţin întreaga Comisie de stat a planificării de la activitatea ei generală şi, în afară de aceasta, se va obţine o mai mare productivitate a muncii acestei comisii şi se va stabili o răspundere mai precisă pentru membrii ei.

Vă rog să puneţi această propunere în discuţia prezidiului şi să-mi comunicaţi hotărîrea adoptată de el[354].

Scrisă la 2 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1939, în revista „Krasnîi Arhiv" nr. 5

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

403

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.S. UNŞLIHT[355]

O copie
Cu prioritate. Secret

Tovarăşului Unşliht, vicepreşedinte al Cekăi

Culegeţi informaţii şi trimiteţi-mi, cel mai tîrziu mîine, răspunsuri precise şi complete la următoarele întrebări:

1) Este adevărat că la 27 mai au fost arestaţi la Petrograd: prof. *P.A. Şciurkevici* (Institutul electrotehnic), prof. *N.N. Martinovici* (Universitate şi Institutul de orientalistică), prof. *Şcerba* (Universitate; profesor de lingvistică comparată), prof. *B.S. Martînov* (Universitate; profesor de drept civil), zoologul-şef *A.K. Mordvilko* (Academia de Ştiinţe), soţia profesorului *Tihanov* (Institutul de construcţii civile), prof. *B.E. Vorobiev* (Institutul politehnic nr. 1)?

2) Este adevărat că prof. Pantelei Antonovici Şciurkevici este arestat pentru a cincea oară, iar prof. Boris Evdokimovici Vorobiev pentru a treia oară?

3) Care este motivul pentru care au fost arestaţi şi de ce a fost aleasă tocmai arestarea ca măsură de securitate? Doar e clar că ei n-o să fugă.

4) Se eliberează, de către Ceka din Rusia, de către Ceka gubernială sau de către alte organe ale Cekăi, mandate nu pentru arestarea unor persoane anumite, ci pentru arestări la „libera apreciere", şi dacă se eliberează, atunci căror colaboratori anume (care e gradul lor de răspundere, funcţia, maturitatea politică)?

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 2 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după un text dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

404

CĂTRE A.O. ALSKI

3.VI.1921

Tovarăşe Alski,

Aş vrea să-l ajutaţi pe tovarăşul *Gastev*, directorul Institutului pentru organizarea muncii.

Are nevoie de vreo 500 000 de ruble-aur, ca să mai cumpere unele lucruri. Aşa ceva, bineînţeles, nu putem să facem în momentul de faţă. Dar nu s-ar putea să cumpărăm măcar cîte ceva din Germania pe bani vechi?

Mai gîndiţi-vă, informaţi-vă mai precis şi căutaţi să obţineţi pentru el o anumită sumă. E vorba, totuşi, de o instituţie pe care, chiar dacă ne aflăm într-o situaţie grea, trebuie s-o ajutăm[356].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1924, în revista „Organizaţiia Truda" nr. 1

Se tipăreşte după manuscris

405

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

3.VI.1921

Tovarăşe Skleanski,

Vă rog să-l primiţi pe aducătorul acestei scrisori, tovarăşul Ceverev, muncitor din Ural, membru din 1908 al P.C.(b) din Rusia; de trei ani e în Armata Roşie; a fost comandant al Diviziei 23, iar acum e comisar politic al Brigăzii 111. Consideraţiile lui în legătură cu greşelile comise de noi mi se par foarte temeinice[357].

Ascultaţi, vă rog, cu toată atenţia cele expuse de el asupra situaţiei şi daţi dispoziţie să se reexamineze mai atent chestiunea. Comunicaţi-mi concluziile.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară la 19 februarie 1924, în ziarul „Vlast Truda" nr. 41

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

406

CĂTRE I.M. GUBKIN

Direcţia generală a petrolului
Pentru *tov. Gubkin*

3.VI.1921

Răsfoind revista „Nefteanoe i Slanţevoe Hozeaistvo", am dat, în nr. 1—4 (1921), peste un articol intitulat: „Despre înlocuirea prăjinilor metalice cu mortar de ciment la forarea sondelor petroliere" (p. 199).

Pe cît se vede, acest procedeu este aplicabil la forajul rotativ. Or, după cîte am citit într-o dare de seamă a celor de la Baku, noi avem acolo aşa ceva[358].

Din lipsă de foraj suficient, ne prăpădim şi noi şi lăsăm să se prăpădească şi industria de la Baku.

Prăjinile de fier *pot* fi înlocuite cu ciment şi alte materiale care, în orice caz, sînt mai uşor de procurat şi care, cum se arată în revista dv., costă o sumă „cu totul neînsemnată"!

Şi dv. îngropaţi o noutate ca asta într-o mică notă publicată de o revistă arhisavantă, pe care în R.S.F.S.R. e în stare s-o priceapă cel mult un om dintr-un milion.

De ce n-aţi adus acest procedeu la cunoştinţa tuturor? De ce n-aţi publicat această ştire în ziarele de mare tiraj? De ce n-aţi numit o comisie de practicieni? De ce n-aţi prezentat Consiliului Muncii şi Apărării propuneri menite să încurajeze această acţiune?[359]

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

407

CĂTRE G.L. ŞKLOVSKI[360]

3.VI

Tovarăşe Şklovski,

Din păcate, n-o să pot de loc, nici azi şi nici mîine. Luni, de asemenea, o să fie şedinţă încă de dimineaţă. Mai bine scrieţi-mi un bileţel cu ceea ce aveţi de spus.

Ieri s-a primit de la Lutovinov o telegramă cu următorul cuprins: „S-a cerut viza pentru Şklovski".

Cu salutări, *Lenin*

Scrisă la 3 iunie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

408

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

Comunicaţi-mi, vă rog, dacă aţi hotărît ceva precis cu Krasin în privinţa lui Şklovski. Mi-aţi spus că da?

Există vreo hotărîre scrisă în acest sens? Luaţi, vă rog, o copie; cereţi secretarului să vă facă una.

Şklovski ezită să plece: i se pare că Stomoneakov (?) îi pune piedici (??).

E ceva *murdar* în toată povestea asta.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă înainte de 4 iunie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

www.dacoromanica.ro

409

CĂTRE G.L. ŞKLOVSKI

4.VI

Tovarăşe Şklovski,

Am vorbit chiar acum la telefon cu Zelenski. Impresia mea este că la Moscova există unele idei preconcepute împotriva dv., sau o anumită opoziţie, sau ceva în genere neplăcut şi că chestiunea n-o să se rezolve. Zelenski mi-a spus formal următoarele: „La noi, mulţi oameni dintre cei cu munci de răspundere spun că-l cunosc pe tovarăşul Şklovski. Eu personal cred că i se poate încredinţa un post în colegiul secţiei comunale, însă nu în locul lui Feldman. Să treacă tov. Şklovski pe la mine şi o să lămurim mai amănunţit dacă îi convine o asemenea combinaţie". Opinia personală a lui Zelenski, pe cît am putut să-mi dau eu seama, este mai favorabilă candidaturii dv. (la postul de membru al colegiului secţiei comunale, probabil) decît candidaturii altor moscoviţi cu influenţă. Hotărîţi dacă e cazul ca chestiunea să fie reluată de la „capăt", aşa cum am discutat ieri, sau să încercaţi să vă întîlniţi personal cu Zelenski.

Cu salutări, *Lenin*

P.S. Am discutat acum şi cu doctorul Obuh în legătură cu telefonul din Moscova. Dînsul spune că Feldman are de gînd să plece, însă „ei" l-au *convins* să nu facă aşa ceva.

De la Molotov am primit numai textul hotărîrii Biroului Organizatoric, pe care îl cunoaşteţi. Dar asta e egal cu zero[361].

Scrisă la 4 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

410

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ

1) Să i se ceară[362] să trimită odată planul calendaristic de muncă (pentru pregătirea noului atlas), aşa cum mi-a promis.

2) Să se ia de la Radek o copie a scrisorii trimise de el lui Lapinski (în legătură cu atlasul imperialismului) sau o scurtă informare şi adresa lui *Lapinski*[363].

4.VI. *Lenin*

Scrisă la 4 iunie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

411

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Gleb Maksimilianovici,

Nu s-ar putea pregăti, pentru raportul meu la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste, o informare de 2—3 pagini, care să cuprindă rezultatele obţinute în domeniul electrificării?

Numai ce există în mod efectiv, iar nu planuri.

1) Kaşira, produce atîţia kilowaţi.
2) Mai există ceva asemănător?
3) Interconectarea centralelor existente?
   Efectivă.
4) Mici centrale la sate?
   Numărul lor (în 1921) nu se ştie?
   Indicaţii indirecte.

Dacă nu vă este greu, cereţi aceste date, dar să *nu* cuprindă *mai mult* de 2—3 pagini.

Dacă e o treabă prea grea, atunci renunţaţi; am să mă limitez la consideraţii generale[364].

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 4 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX — *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

412

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

Citiţi, vă rog, scrisoarea alăturată, primită din partea lui Şklovski.

Doar există o hotărîre a *Comitetului Central* — nu-i aşa? o hotărîre scrisă şi oficială (a Biroului Politic) — care prevede ca „Şklovski să lucreze în aparatul Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, la Berlin".

Această hotărîre este *sabotată* de Lutovinov, iar acum şi de Stomoneakov. De ce? Nu ştiu precis, însă am o bănuială: Lutovinov îl acuză pe Lenin că-l „protejează" pe Şklovski (!!). Cineva e nemulţumit că hotărîrea Biroului Organizatoric prin care nu i se permitea lui Şklovski să plece în străinătate a fost anulată de Biroul Politic[365].

S-a urzit o reţea absurdă de intrigi. Şklovski nu este de loc util în Rusia. Familia lui (mulţi copii, soţia bolnavă) *nu* s-a adaptat în Rusia. Aici e o adevărată caznă pentru ei. El e un om de o onestitate incontestabilă, un bolşevic din perioada primei revoluţii (1905); l-am cunoscut personal atît eu şi Zinoviev, cît şi ceilalţi bolşevici care au fost în Elveţia. Cicerin e mulţumit de munca lui în străinătate. La fel şi Krasin.

Sabotajul lui Lutovinov (şi acum cel al lui Stomoneakov) constituie pur şi simplu o revoltătoare *încălcare* a hotărîrii Comitetului Central. Sînt nemulţumiţi? N-au decît să adreseze o plîngere plenarei sau Comisiei Centrale de Control; acesta e un *drept* sfînt al lor. Ei *nu* au făcut o asemenea plîngere, ci *sabotează pe ascuns* şi aproape că-l împing pe Şklovski la gîndul sinuciderii. Ei nu vor să înţeleagă că s-a pornit pe căi necinstite, ascunse, şi *s-a ajuns* la o josnică prigonire a acestui om.

La Comisariatul poporului pentru comerţul exterior dai pretutindeni de pungaşi. Kopp, pe cît se vede, a făcut ca numărul lor să sporească. Va trebui, probabil, să-l scoatem de acolo. Tocmai de aceea e necesar să fie apreciaţi oamenii cinstiţi care ştiu o limbă străină şi se pricep să facă comerţ.

www.dacoromanica.ro

Vă rog ca, prin intermediul secretariatului Comitetului Central (sau — dacă vă e mai comod — să vă adresaţi lui *Solţ*, la Comisia Centrală de Control), să-l *sfătuiţi* (poate că mai bine în scris) pe Stomoneakov *în mod serios:* încetează cu sabotajul d-tale, altfel riști să fii exclus din partid. Să fie îndemnat să ceară scuze lui Şklovski şi să se lase de sabotaj.

Scrieţi-mi cîteva cuvinte.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă nu mai devreme de 4 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

413

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Tov. Krjijanovski,

Nu ştiu dacă s-a făcut totul pentru ca participanţii la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste să ia cunoştinţă de planul de electrificare.

Dacă nu s-a făcut totul, atunci să se facă *neapărat*, în decurs de 1—2 săptămîni.

Trebuie expuse (pe culoarele congresului):

1) o hartă a electrificării, însoţită de un text sumar în *trei* limbi
2) de asemenea, hărţi ale regiunilor
3) balanţa electrificării { 370 000 000 de zile-muncă, cărămizi, cupru etc.
4) o hartă cu cele mai importante centrale electrice locale, mici, nou construite.

Trebuie publicat, într-o broşură *mică* (16—24 pag.), în *trei limbi*, un conspect al „Planului de electrificare“[366].

Marţi 7.VI n-am să pot veni la şedinţa Consiliului Comisarilor Poporului.

Dacă se pune în discuţie chestiunea comisiei de folosire a resurselor materiale, pregătiţi-vă *dv.* pentru o luptă serioasă şi prezentaţi propuneri *precise*,

www.dacoromanica.ro

pentru ca, în caz de nevoie, să aduceţi această chestiune în faţa Comitetului Central şi a C.E.C. din Rusia[367].

Al dv., *Lenin*

Confidenţial:

La Petrograd a fost descoperit un nou complot, în care sînt implicaţi o seamă de intelectuali. Se află printre ei şi cîţiva profesori care erau destul de apropiaţi de Osadci. De aceea, la prietenii lui se fac o mulţime de percheziţii, *şi pe bună dreptate*[368].

Fiţi prudenţi!!!

Scrisă la 5 iunie 1921

Publicată pentru prima oară parţial la 21 ianuarie 1931, în ziarul „Pravda" nr. 21

Publicată în întregime în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

414

CĂTRE M.I. FRUMKIN

5.VI

Tovarăşe Frumkin,

Pentru povestea asta absurdă cu fondul pentru Consiliul economic din sud-est acuz Comisariatul poporului pentru comerţul exterior (căci e ceva revoltător!) şi vă acuz *şi pe d o*.[369] Dv. v-aţi mărginit doar să vă plîngeţi, însă trebuia ca încă din aprilie să prezentaţi *propuneri* precise Consiliului Muncii şi Apărării, şi anume: 1) programul calendaristic al trimiterii aurului; 2) a liniei *ş.a.m.d.*

Dar dv., din aprilie şi pînă în iunie, v-aţi tot plîns.

Trebuie ca acum să faceţi ceea ce a rămas de făcut.

Să prezentaţi pînă miercuri Consiliului Muncii şi Apărării (eu pot să numesc o comisie mîine, 6.VI, — ea poate fi desemnată de comun acord cu comisarii poporului) un program calendaristic cît se poate de precis al măsurilor stabilite în mod *amănunţit*.

www.dacoromanica.ro

Discutați și cu Hinciuk această chestiune (el, mi se pare, știe să facă comerț. Din cei de la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, *n i c i u n u l* nu știe).

Scrieți-mi numaidecît dacă acum garantați că veți face ceva *s e r i o s* și ce anume.

O să puteți organiza *în mod temeinic* comerțul cu Constantinopolul? Sau o să dați din nou de „Ancona"[370], de speculanți, de escroci (și de faliți: la Constantinopol sînt *o mulțime)* și n-o să faceți altceva decît să vă acoperiți de rușine și să compromiteți întreaga „operație a schimbului de mărfuri" întreprinsă de Consiliul economic din sud-est?

Consiliul economic din sud-est trebuie să dea dovadă de *mai multă* inițiativă, dar, totodată, să poarte și o mai mare răspundere.

(Dacă nu vă duceți din nou acolo, chemați la telefon pe Beloborodov sau pe Kaganovici și comunicați-le *tot ce v-am scris* eu aici; aflați, în sfîrșit, *c a r e e s i t u a ț i a ș i c o n t r o l a ț i v e r a c i t a t e a i n f o r m a ț i i l o r.)*

Consiliul economic din sud-est să nu se mai tînguie, ci să prezinte *din timp* propuneri *concrete* Consiliului Muncii și Apărării și să urmărească, totodată, cum sînt puse în aplicare[371].

Aștept scrisori. Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 5 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

415

CĂTRE A.M. LEJAVA

5.VI

Tovarășe Lejava,

La Comisariatul poporului pentru comerțul exterior treaba merge cît se poate de prost.

www.dacoromanica.ro

Cît timp aţi fost bolnav, Krasin şi-a arătat din nou partea slabă: prea marea lui încredere în sine, care frizează uneori aventurismul. „Mie îmi merge întotdeauna — îşi zice el —, totul îmi reuşeşte".

Are el aşa o trăsătură de caracter.

Şi cu toată „bafta" şi abilitatea sa, cu toată iscusinţa şi priceperea sa, tare mă tem că într-o bună zi va da de un mare bucluc şi va trebui să plece cu mare tămbălău.

Aşa nu se poate. Krasin a fost aici, a văzut că sînteţi bolnav *şi nu a făcut nimic.*

L-a lăsat numai pe Voikov, care e vădit necorespunzător, mai bine zis: nu poate să facă faţă.

În şedinţa din 3.VI a C.M.A. s-a constatat că situaţia e pur şi simplu scandaloasă. Prin hotărîrea sa din 25.III.1921, C.M.A. *obligase* Comisariatul poporului pentru comerţul exterior ca pînă la 15.IV să pună la dispoziţia Consiliului economic din sud-est suma de 7 000 000 de ruble-aur.

Nu s-a făcut nimic. Voikov susţine că ar fi auzit de la Krasin că cu cei de la Constantinopol nu se poate face comerţ; acolo, zice el, sînt numai şnapani.

Dacă Krasin a spus aşa ceva, pentru asta el va ajunge cîndva în faţa tribunalului. Krasin era obligat *ori* să traducă riguros în fapt hotărîrea C.M.A. din 25.III, *ori* să pună în faţa Comitetului Central chestiunea anulării ei, *ori* să satisfacă cererea Consiliului economic din sud-est în alt mod, nu prin Constantinopol (această a treia variantă mizînd pe „baftă").

Nefăcînd nimic din toate acestea, Krasin încalcă legea şi dezorganizează întreaga muncă. Aşa nu se poate.

Vă rog:

1) să-i trimiteţi lui Krasin o copie după scrisoarea de faţă (sau originalul);

2) să vorbiţi personal cu Frumkin şi cu Hinciuk;

3) să controlaţi personal îndeplinirea hotărîrilor C.M.A., *fără a vă bizui* pe Voikov;

4) să vă gîndiţi serios la înlocuirea lui Voikov prin Taratuta sau prin Paikes sau prin orice alt om priceput şi *o p e r a t i v.*

www.dacoromanica.ro

În privința lui Serebrovski și a celor de la Baku, tare mă tem acum că Comisariatul comerțului exterior va repeta povestea cu Consiliul economic din sud-est.

Asta n-o voi mai tolera sub nici un motiv.

Vă rog să trimiteți lui Serebrovski și lui Rabinovici, în numele meu, o telegramă cu următorul conținut, comunicîndu-mi imediat eventualele dv. obiecții sau modificări:

„Baku, tov. Serebrovski; în copie, tov. Rabinovici și tov. Ordjonikidze la Baku sau Tiflis.

Mă îngrijorează mult contractul încheiat de Serebrovski cu «Socifrusse»* și mă miră că încheierea lui mi-a fost comunicată, din păcate, fără comentarii și fără propuneri practice de Rabinovici, și nu de Serebrovski[372]. E un contract ciudat. Ce garanții avem că «Socifrusse» nu ne va trage pe sfoară? Cum de i s-a putut acorda un monopol? Eu nu sînt împotriva unui comerț direct între Întreprinderea azerbaidjană de comerț exterior și Comitetul pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan, de o parte, și Constantinopolul de alta, sînt gata să sprijin autonomia Baku-ului în limite foarte largi, dar e nevoie de garanții. Rog comunicați-mi imediat dacă a fost trimis printr-un curier sigur inventarul exact al produselor achiziționate de Serebrovski la Constantinopol, cînd anume a fost trimis, precum și amănunte despre contract. Îl oblig pe Serebrovski să ne scrie cu fiecare curier, comunicînd telegrafic numele curierului și ziua plecării. Ce anume s-a comandat acum lui «Socifrusse»? Cei trei adresanți sînt toți obligați să-mi răspundă telegrafic[373]. *Secret și cifrat***.

Președintele C.M.A., *Lenin*“

---

* Prescurtare de la „Société Commerciale Industrielle-financière pour la Russie“. — *Nota trad.*

** V.I. Lenin a subliniat cuvintele „Secret și cifrat“ și a notat: „(Rog a se cifra cuvintele subliniate)“. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Aveți vești de la Sammer? Ce se face acolo? Vă trimite rapoarte? Cît de des? Amănunțite sau sumare? Răspundeți-mi pe scurt.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 5 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

416

CĂTRE I.I. RADCENKO

5.VI.1921

Tovarășe Radcenko,

Nu faceți șicane Direcției exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă. Exploatarea hidraulică a turbei a fost declarată *prin lege* ca avînd o importanță *excepțională*[374].

Direcția generală a exploatării turbei *este obligată* să aplice în mod conștiincios această lege.

Este vorba aici de o mare invenție. Cu inventatorii, chiar dacă au unele capricii, trebuie să știi să lucrezi.

Deocamdată însă nu văd nici un capriciu.

Kirpicinikov este un inventator. El trebuie lăsat să se ducă în străinătate, trebuie trimis acolo. Obiecții pot fi numai *din punct de vedere politic:* dacă aveți asemenea obiecții, comunicați-mi-le *confidențial.*

Dacă nu, atunci trimiteți-l neapărat pe Kirpicinikov.

Cunosc perfect și prețuiesc la justa lor valoare meritele dv. în organizarea Direcției generale a exploatării turbei. Ați organizat-o exemplar. Vă rog foarte mult: *nu comiteți* **greșeli,** nu faceți șicane Direcției exploatării hidraulice a turbei.

Salutări, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

417

CĂTRE R.E. KLASSON

5.VI.1921

Tovarăşe Klasson,

Vă rog să formulaţi (adresîndu-le pe numele meu şi al lui Smolianinov, în eventualitatea că voi lipsi sau voi fi ocupat) propuneri **precise** privind ajutorul de care are nevoie Direcţia exploatării hidraulice a turbei.

În parte aveţi şi dv. o vină că s-a pierdut anul 1921. Aveţi grijă să nu-l pierdeţi şi pe 1922.

De ce cînd aţi fost în Germania nu aţi instituit acolo premii în valoare de 10 000—50 000 de ruble-*aur* pentru inventarea unui procedeu de deshidratare? Doar am vorbit despre asta înainte de plecarea dv.!

Poate n-aţi făcut-o pentru că n-au fost bani (trebuie ceruţi din timp la *C.M.A.)*? Sau pentru că asemenea premii presupun sume foarte mari? Cît anume? Sau poate din altă cauză? N-aţi putea institui acum pe cale notarială, în Germania şi în Canada, asemenea premii şi altele de aceeaşi natură?

Salutări, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

418

CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI

Tovarăşe Preobrajenski,

Nu am putut vorbi cu dv. cînd m-aţi chemat la telefon.

Trebuie să luăm o hotărîre în privinţa lui Litkens. Eu mă conving tot mai mult de necesitatea unei hotăriri în sensul *u r m ă t o r:*

1) Litkens este numit secretar general al Comisariatului poporului pentru învăţămîntul public.

2) Această numire va fi dată publicităţii.

www.dacoromanica.ro

3) Totodată se va publica următoarea precizare: „În problemele legate de activitatea direcţiilor generale care se ocupă de învăţămîntul de masă, şi anume: Direcţia generală a educaţiei sociale, Direcţia generală a învăţămîntului profesional, Comitetul principal pentru educaţie politică, Litkens îşi va exercita drepturile *de comun acord* cu tovarăşii care stau *în fruntea* acestor direcţii generale".

4) Toate problemele *generale* legate *direct sau indirect* de activitatea administrativă a comisariatului sînt de competenţa lui Litkens.

Şi această precizare trebuie să fie publicată.

Altminteri va fi un haos fără sfîrşit — Litkens se va simţi „hărţuit", iar noi (C.C. şi guvernul) nu vom şti dacă Litkens *a trecut cu succes examenul.* Căci pînă acum nu i s-au acordat drepturi *p r e c i s e.*

Dv. n-aveţi de ce să vă temeţi (dacă prevederile § 3 vor fi adoptate şi *publicate)*: *fără rost* Litkens nu va putea „să se bage" în domeniul dv. de activitate.

Vă rog să-mi răspundeţi imediat printr-o scrisoare: eu nu pot veni la Moscova.

Mă grăbesc să pun problema în discuţia Comitetului Central.

Rog a mi se restitui scrisoarea de faţă, deoarece nu posed textul propunerilor formulate mai sus.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

P.S. *Atestarea* şi *promovarea* specialiştilor din cadrul Direcţiei generale a învăţămîntului profesional trebuie organizată *î n t o a t ă r e g u l a :* 100—200 de oameni trebuie luaţi imediat în evidenţă, pe bază de fişe.

Scrisă la 5 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

419

CĂTRE V.A. AVANESOV

5.VI

Tovarăşe Avanesov,

Mîine nu pot lua parte la lucrările comisiei[375]. Vă rog ca atunci cînd *totul* va fi gata, dar *înainte* ca textul să fie trimis spre aprobare Prezidiului C.E.C. din Rusia (parcă de el depinde aprobarea, nu-i aşa?), *să mi-l trimiteţi neapărat* mie ca să am *posibilitatea* de a face în el modificările necesare înainte de a fi aprobat de Comitetul Executiv Central din Rusia (instrucţiunile C.M.A. şi C.C.P., hotărîrea cu privire la comisiile economice guberniale şi altele).

Şi încă o mare rugăminte: urmăriţi la Prezidiul C.E.C. din Rusia să se aplice sancţiuni *aspre* comitetelor executive guberniale (şefii de secţie care răspund de transportul auto etc. să fie pedepsiţi cel puţin cu arestul, iar preşedinţii de comitete guberniale cel puţin cu admonestarea)[376]. Dacă se aplică sancţiuni mai blînde, faceţi *contestaţie* la Comitetul Central, eu vă voi sprijini.

Răspundeţi-mi pe scurt.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 5 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

420

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV

Tovarăşe Smolianinov,

Asta-i ceva nemaipomenit de scandalos[377]. Sfătuiţi-vă de urgenţă cu Avanesov şi cu şeful Direcţiei generale silvice şi *(împreună cu ei)* anulaţi această hotărîre a

www.dacoromanica.ro

celor din Astrahan, sesizînd totodată *Consiliul Muncii şi Apărării* să decidă dacă nu e cazul să fie deferiţi justiţiei.

Lenin

Scrisă la 5 sau 6 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

421

BILET CĂTRE L.A. FOTIEVA ŞI TELEGRAMĂ CĂTRE SAMMER

Tovarăşei *Fotieva*

L.A.,

Vă rog să trimiteţi la destinaţie scrisorile anexate, *după ce veţi fi citit*, ca să cunoaşteţi conţinutul. Păstraţi (ca material secret) copiile scrisorilor adresate lui Radcenko, Klasson, Frumkin şi Preobrajenski*.

Scrisoarea adresată lui Lejava vă rog s-o trimiteţi *după ce veţi fi scos* o copie (ca material secret). Dacă nu are nimic de obiectat, expediaţi telegrama *imediat;* dacă are, comunicaţi-mi *telefonic*.

Scriu, după cum vedeţi, cu o cerneală execrabilă: vă rog să-mi trimiteţi o sticluţă de cerneală bună, pentru toc rezervor.

Expediaţi şi următoarea telegramă:

Harkov, tovarăşului Sammer

Cum merg treburile Comerţului exterior în Ucraina? Care este volumul fondului dv. de schimb? disponibilul efectiv? cîte vapoare sînt în drum spre porturile din sud? trimiteţi la Moscova, în scris, date amănunţite? cui şi cînd aţi trimis? Răspundeţi-mi — fie şi pe scurt — telegrafic sau comunicaţi telefonic secretarei mele Fotieva.

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

* Vezi volumul de faţă, documentele 414, 416, 417, 418. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Informaţi-vă telefonic dacă *Sammer* este la Harkov; dacă nu, aflaţi unde e şi cînd se întoarce. (Dacă vorbiţi la telefon, consemnaţi textual răspunsul lui.)

Vă rog să-mi mai trimiteţi nişte plicuri, mai multe ca pînă acum, şi ceva hîrtie.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Rugaţi bibliotecara să-mi procure pentru cîtva timp *Heine*, vreo 2 volumaşe de poezii, şi *Goethe*, „Faust", ambele în limba germană, aş prefera de format mic.

Insistaţi, vă rog, să mi se răspundă cît mai curînd la toate scrisorile mele, atît la cele anexate, cît şi la cele de pînă acum (zoriţi-l în special pe *A l s k i*)[378].

Scrisă la 6 iunie 1921

Publicată pentru prima oară parţial în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte integral pentru prima oară, după manuscris

422

CĂTRE A.M. LEJAVA[379]

Urgent!

Tovarăşe Lejava,

Vă rog să adăugaţi cuvîntul *categoric* („eu nu sînt *c a t e g o r i c* împotriva unui comerţ direct între Întreprinderea azerbaidjană de comerţ exterior şi Constantinopolul" etc.) şi s-o trimiteţi cu acest adaos.

Aştept scrisoarea dv. (P. S. Ce o mai fi şi cu contractul de la Rostov în sumă de 35 000 000 de franci?)

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 6 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

423

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[380]

Tovarăşe Smolianinov,

În acest scop trebuie convocată de urgenţă o consfătuire a comisarilor poporului de la căile de comunicaţie + C.E.S. din Rusia + (? I.M.Ţ. ?). Fomin ar fi putut şi ar fi trebuit să facă *singur* treaba asta. Chemaţi-i la telefon şi aranjaţi o consfătuire.

Lenin

Scrisă la 6 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1933, în cartea: V.V. Fomin, „Lenin şi transporturile", Moscova

Se tipăreşte după manuscris

424

CĂTRE N.P. GORBUNOV[381]

Tovarăşe N.P. Gorbunov,

Te rog să iei legătură cu cine trebuie (în primul rînd cu Molotov) şi *să obţii* pentru Şklovski *un ajutor* eficient şi rapid.

Rog a mi se comunica rezultatul[382].

Lenin

Scrisă la 6 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

425

CĂTRE I.I. RADCENKO

(Secret)

Direcţia generală a exploatării turbei,
tovarăşului *R a d c e n k o*

7.VI

Dragă Ivan Ivanîci,

Înţeleg foarte bine că vă doare să vedeţi cum oameni care nu au nimic comun cu Puterea sovietică — iar în

www.dacoromanica.ro

parte sînt, poate, chiar dușmani ai ei — profită de invenția lor în scopul de a se îmbogăți. Vă cred întru totul că Kirpicinikov este un asemenea om. Desigur că nici Klasson nu e de partea noastră.

Dar nu-i mai puțin adevărat că, oricît de legitimă ar fi indignarea dv. nu trebuie să comiteți greșeli, nu trebuie să vă lăsați dominat de acest sentiment.

Acești inventatori sînt oameni care n-au nimic comun cu noi, dar noi trebuie să-i folosim. E mai bine să-i lăsăm să înhațe mai mult decît li se cuvine, să cîștige mulți bani, să ciupească din gros, dar în același timp să facă *și pentru noi* o treabă de importanță excepțională pentru R.S.F.S.R.

Ar trebui, poate, să precizăm mai amănunțit *sarcinile* pe care le vom fixa acestor oameni. Să ne gîndim la următorul plan:

1) Să-i aprobăm lui Kirpicinikov plecarea în străinătate, cu condiția de a îndeplini anumite sarcini precis stabilite; să întocmim lista acestor sarcini.

2) Să trimitem împreună cu el 2—3 oameni siguri din punct de vedere politic (un muncitor, un inginer de-al nostru etc.) ca un fel de „comisari". Să le dăm instrucțiuni precise.

Cele de la **§ 1** și **§ 2** trebuie definitivate de comun acord cu Krjijanovski.

3) Să creăm la noi, în Rusia, un centru special, să comandăm cele mai bune mașini de exploatare hidraulică a turbei, să înzestrăm cu ele acest centru special, creînd astfel o întreprindere specială, și să-l însărcinăm *pe el* să organizeze activitatea acestei întreprinderi.

Veți putea găsi oameni pentru o asemenea treabă?

4) *Direcția generală a exploatării turbei* să instituie în Canada și în Germania premii (între 10 000 și 30 000 de ruble-*aur)* pentru cele mai bune procedee de deshidratare a turbei și pentru cele mai bune tipuri de mașini necesare Direcției exploatării hidraulice a turbei etc.

Al dv., *Lenin*

www.dacoromanica.ro

P.S. Curios îmi pare faptul că Klasson *nu* a instituit premii în Germania, deşi am vorbit cu el despre asta. Nu cumva ne pune beţe-n roate? N-ar fi oare indicat să facem acest lucru direct prin *Direcţia generală a exploatării turbei?* Pentru aşa ceva nu trebuie să precupeţim banii.

Scrisă la 7 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

426

CĂTRE P.I. STUCIKA[383]

Tovarăşului Stucika **(Secret)**

7.VI

Tovarăşe Stucika,

Îndeplinindu-vă rugămintea, i-am scris chiar astăzi lui Cicerin să facă presiuni asupra guvernului leton şi să-i telegrafieze lui Ganeţki că-l rog să întreprindă un demers energic şi să salveze pe acesti muncitori.

Multe salutări şi sincere felicitări pentru succesele mişcării comuniste din Letonia!

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 7 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

427

★CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Te rog să trimiţi, fără a te referi la mine, următoarea scrisoare respectivului consiliu economic *judeţean şi* consiliu economic *gubernial*, iar apoi să controlezi executarea:

www.dacoromanica.ro

Sîntem informaţi că ţăranii sînt indignaţi de proasta gospodărire a *sovhozului* „Gorki" de lîngă Moscova. Ei spun că înainte a fost aici o moşie bogată şi bine gospodărită, iar acum totul decade. Eleşteul, pe vremuri o crescătorie de peşte, este lăsat în paragină şi „dispare". Ar trebui găsit la Moscova şi trimis acolo un piscicultor capabil care să se priceapă şi la amenajarea eleşteelor; iar sovhozului „Gorki" să i se dea indicaţii în sensul că trebuie să atragă ţăranii din împrejurimi, *să le ofere o parte, şi chiar o parte destul de mare*, din produsele crescătoriei, dar să nu lase gospodăria să decadă, ci s-o dezvolte[384].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 7 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

428

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşului **Molotov**

Trebuie neapărat să discutăm la telefon problema numirii lui *Paikes* (**Casa Sovietelor 1**, *nr. 335)*. A lucrat la Inspecţia muncitorească-ţărănească şi la Comitetul revoluţionar din Siberia. Ar prefera să nu primească o muncă în străinătate. Nu are nimic împotrivă să fie repartizat la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior (cunoaşte franceza şi puţin germana). Ar dori să lucreze la Biroul din Extremul Orient, dacă acesta ar avea o componenţă potrivită.

N-ar vrea să lucreze la Comisariatul aprovizionării sau în cooperaţie.

Nu ţine neapărat să rămînă la Moscova.

Ar accepta şi o muncă pe linie de partid.

Scrisă la 7 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

429

CĂTRE V.M. MOLOTOV

Tovarăşe Molotov,

1) Biletul referitor la Paikes trebuie trimis tuturor membrilor Biroului Organizatoric şi ai Biroului Politic. Primiţi-l pe Paikes pentru un sfert de oră. După părerea mea, i s-ar potrivi un post de răspundere în domeniul economic (şi *nu* la universitate). Dacă aici nu se va găsi nimic potrivit pentru el, n-ar fi oare cazul să-l dăm lui I.N. Smirnov în Siberia *în schimbul* altui tovarăş?
2) Pe M.Z. Manuilski *nu-l* cunosc. Mă abţin. Vă recomand *să-i întrebaţi pe cei din Ivanovo-Voznesensk* şi să cereţi informaţii de la comisarii poporului.
3) Problema concesionării portului Petrograd a fost soluţionată *de C.C.P.* (în absenţa mea) numai *în principiu şi a fost transmisă unei comisii*[385]. În această comisie *vor trebui* să dea lupta Cicerin şi Dzerjinski.

Scrieţi-le lor (şi lui **Zinoviev**) despre aceasta.

După ce va fi studiată în comisie, problema de mai sus va fi din nou adusă în faţa *Consiliului Comisarilor Poporului.* Este, prin urmare, prematur s-o punem în discuţia Biroului Politic. Rău fac Cicerin şi Dzerjinski că se pripesc şi nu se străduiesc să lămurească lucrurile pe linie normală, de stat.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă după 7 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

430

DINTR-O SCRISOARE CĂTRE V.M. MOLOTOV*

2) După cum spune Kopp, *Fedorovski* este acela care l-a primit pe menșevicul Abramovici într-un serviciu de stat.

Propun ca Biroul Organizatoric să adopte o hotărîre în sensul că:

a) Abramovici trebuie să fie concediat imediat;

b) Fedorovski este invitat să dea imediat explicații cum a putut să-l primească în serviciu pe Abramovici (sau să-i dea de lucru)[386], fără a fi cerut în prealabil aprobarea Comitetului Central.

(Pentru asta Fedorovski trebuie *pedepsit* exemplar.)

Scrisă înainte de 10 iunie 1921 — *Se tipărește pentru prima oară, după manuscris*

431

CĂTRE I.M. GUBKIN

Direcția generală a petrolului
Tovarășului Gubkin

10.VI.1921

Tovarășe Gubkin,

Scrisoarea dv. împreună cu extrasul lămuresc pe deplin lucrurile[387]. Din moment ce aceasta este numai *o propunere*, lucrurile se schimbă. După cît îmi amintesc, acest pasaj important din textul englez a fost omis de revista rusă.

Trebuie elaborate măsuri *precise* pentru a se veni în ajutorul Bakuului; aceste măsuri trebuie prezentate spre aprobare *Consiliului Muncii și Apărării, urmărindu-se* apoi cum sînt ele înfăptuite.

Cu salutări tovărășești, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX — *Se tipărește după manuscris*

* Începutul scrisorii nu s-a păstrat. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

432

CĂTRE I.M. IUROVSKI

Tovarăşului I. M. Iurovski
(la *Ceka* sau la Comisariatul finanţelor)

Tovarăşe Iurovski,

Dintr-o greşeală a secretarei, scrisoarea dv. din 2.VI mi-a parvenit abia astăzi, 10.VI[388].

Sesizaţi toate forurile în drept (în special C.C.), făcînd propuneri precise pentru o cît mai bună organizare a muncii.

Dv. lucraţi acolo, şi dv. trebuie să răspundeţi.

Dacă treaba merge prost, luaţi măsuri de îndreptare, făcînd în acest scop propuneri oficiale.

Ceea ce mi-aţi spus pînă acum e vădit prea puţin[389].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 10 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

433

OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTELOR DE TEZE CU PRIVIRE LA TACTICĂ, ÎNTOCMITE ÎN VEDEREA CONGRESULUI AL III-LEA AL INTERNAŢIONALEI COMUNISTE

SCRISOARE CĂTRE G. E. ZINOVIEV[390]

Esenţialul e că, *din punct de vedere politic*, Levi *are dreptate* în multe privinţe. Din păcate, el a comis o serie de abateri de la disciplină, pentru care a fost exclus din partid.

Tezele lui Thalheimer şi Béla Kun sînt politiceşte profund greşite. Frazeologie şi joc de-a stîngismul.

Radek oscilează; el şi-a stricat proiectul iniţial, făcînd o serie de concesii prostiei „celor de stînga". Chiar prima

www.dacoromanica.ro

lui „concesie“ este cum nu se poate mai caracteristică: în § 1 al tezelor sale, intitulat „Umgrenzung der Fragen“*, figura înainte: „cîștigarea majorității clasei muncitoare *(de partea principiilor comunismului)*“ (vă rog să rețineți). Iar în textul îndreptat (verballhornt**): „cîștigarea *părților socialmente hotărîtoare* ale clasei muncitoare“.

O adevărată perlă! A atenua aici, într-un asemenea context, ideea necesității de a cîștiga „de partea principiilor comunismului“ tocmai *majoritatea* clasei muncitoare este culmea absurdității.

Pentru a cuceri puterea, este necesară *în anumite condiții* (inclusiv aceea de a fi cîștigat deja *majoritatea* clasei muncitoare *de partea principiilor comunismului) o lovitură* dată în punctul decisiv de majoritatea părților socialmente hotărîtoare ale clasei muncitoare.

A modifica, verballhornen acest adevăr astfel încît, în § 1 al sarcinilor generale ale Internaționalei Comuniste privind cucerirea clasei muncitoare *de partea principiilor comunismului*, *să atenuezi* ideea necesității de a cîștiga *m a j o r i t a t e a* clasei muncitoare — iată o mostră clasică a nepriceperii de care dau dovadă Béla Kun și Thalheimer (la chip, lua-l-ar naiba, e destul de solid, dar în realitate merită o bătaie zdravănă) și... a *concesivității pripite* a lui Radek.

La Radek tezele erau și așa peste măsură de lungi, confuze, fără un punct politic central. Iar acum el le-a diluat *și mai mult*, le-a stricat definitiv.

Ce-i de făcut? Nu știu. S-a pierdut prea mult timp și prea multă muncă.

Dacă vreți să evitați o luptă fățișă la congres, vă propun următoarele:

1) Astăzi chiar (din moment ce Buharin susține că în problemele principale trebuie să hotărîți astăzi și nu mai tîrziu; era mai bine dacă amînați), printr-o votare riguroasă, să respingeți categoric, ca esențialmente greșite, tezele lui Thalheimer și Béla Kun, consemnînd

---

* — „Definirea sferei problemelor“. — *Nota trad.*
** — a stricat cu intenția de a îndrepta. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

rezultatele votării. Dacă nu veţi proceda astfel şi veţi fi indulgenţi, veţi strica totul.

2) Luaţi drept bază primul proiect al lui Radek, ne„îmbunătăţit" prin modificările ulterioare, din care am reprodus mai sus o mostră.

3) Însărcinaţi 1—3 persoane să scurteze textul şi să-l modifice în aşa fel, încît să nu mai fie (dacă se poate !) dezlînat, ci să pună efectiv la bază, clar, precis şi fără echivoc, ca idei centrale, următoarele:

Nicăieri partidele comuniste nu au cîştigat încă majoritatea (clasei muncitoare): n-au cîştigat-o încă nu numai de partea conducerii organizatorice, dar nici măcar de partea principiilor comunismului. Aceasta este ideea de bază. „A slăbi" această temelie a unicei tactici raţionale înseamnă a da dovadă de *o uşurinţă criminală*.

De aici rezultă: explozii revoluţionare sînt totuşi posibile foarte curînd, dat fiind că în Europa s-a acumulat mult material inflamabil; este posibilă — în cazuri excepţionale — şi o victorie uşoară a clasei muncitoare. Dar este absurd să bazezi acum pe această posibilitate tactica Internaţionalei Comuniste; este absurd şi periculos să scrii şi să crezi că perioada propagandei a luat sfîrşit şi că a început perioada acţiunii.

Tactica Internaţionalei Comuniste trebuie să se bazeze pe următoarele: luptă neîncetat şi sistematic pentru cîştigarea *majorităţii clasei muncitoare* în primul rînd *înăuntrul* **vechilor** *sindicate*. Atunci victoria ne va fi asigurată indiferent de turnura pe care ar lua-o evenimentele. Pe cînd „a învinge" pentru scurt timp într-o conjunctură favorabilă este o treabă pe care o poate face orice nătîng.

De aici rezultă că tactica „scrisorii deschise" este obligatorie pretutindeni. Asta trebuie s-o spunem deschis, precis, clar, deoarece ezitările în privinţa „scrisorii deschise" sînt extrem de dăunătoare, extrem de ruşinoase şi **extrem de răspîndite.** Trebuie s-o spunem deschis. Toţi cei care nu înţeleg obligativitatea tacticii „scrisorii deschise" *trebuie excluşi* din Internaţionala

www.dacoromanica.ro

Comunistă în termen de cel mult o lună după cel de-al III-lea Congres al ei. Văd clar că am comis o greşeală votînd pentru admiterea P.M.C.G.[391]; ea trebuie îndreptată cît mai grabnic şi mai temeinic.

Decît să se îndruge verzi şi uscate, aşa cum face Radek, ar fi mai bine să se traducă (iar în variantă germană să se reproducă) întregul text al „scrisorii deschise", explicînd totodată amănunţit semnificaţia ei şi pe ea ca model.

La atît aş limita eu *întreaga* rezoluţie cu privire la tactică.

Numai astfel va fi dat *tonul*. Ideea centrală va fi clară. Textul nu va mai fi confuz. Nu va mai exista posibilitatea ca fiecare să-l interpreteze cum îi convine (aşa cum se întîmplă la Radek).

În felul acesta, proiectul iniţial al lui Radek s-ar reduce la un sfert, dacă nu la şi mai puţin.

Ar fi timpul să încetăm a scrie şi a vota *broşuri* în loc de teze. Chiar şi în cazul cînd sîntem cu toţii de acord, greşelile de amănunt sînt inevitabile în acest sistem. Iar în cazul unor teze confuze, controversate, riscăm să comitem greşeli *mari* şi să stricăm totul.

Iar dacă aveţi într-adevăr o mare mîncărime de limbă, puteţi completa: pe baza unei asemenea tactici, printre altele, cu titlu de exemplu, nu ca principiu, ci numai cu titlu de exemplu, adăugăm cutare sau cutare lucru.

Mai departe.

Este o prostie să încadrezi în acelaşi „oportunism" pe Serrati şi pe Levi. Serrati este vinovat; în ce constă vina lui? Trebuie spus clar şi precis că a greşit în problema *italiană*, şi nu în cea a tacticii generale. Vina lui e că s-a desprins de comunişti, că nu a exclus pe reformişti, pe Turati et Co. Atîta timp cît nu veţi face aceasta, tovarăşi italieni, sînteţi *în afara* Internaţionalei Comuniste. Vă excludem[392].

Iar pe comuniştii italieni îi sfătuim în modul cel mai serios şi îi *prevenim:* atîta timp cît nu aţi reuşit ca printr-o muncă perseverentă, iscusită şi plină de răbdare **să convingeţi** şi să atrageţi de partea voastră majoritatea *muncitorilor* serratişti, nu faceţi pe grozavii, nu vă

www.dacoromanica.ro

jucați de-a stîngismul. „Fall Levi"* este legat nu de problema tacticii generale, ci de aprecierea acțiunii din martie, de problema germană în general. Brandler spune: a fost o luptă defensivă. Guvernul provocase pe muncitori.

Să admitem că este așa, că acestea sînt faptele.

Ce concluzie decurge de aici?

1) Că toate țipetele pe tema ofensivei au fost greșite și absurde, și doar au fost nenumărate asemenea țipete.

2) Că tactica apelului la grevă *generală* a fost *o greșeală*, din moment ce era vorba de o provocare din partea guvernului, *care voia* să atragă în luptă *o mică citadelă* a comunismului (acel raion central în care comuniștii cuceriseră deja majoritatea).

3) Asemenea greșeli trebuie evitate pe viitor, căci în *Germania* s-a creat o situație specială după ce în timpul războiului civil, în urma manevrelor abile ale celor de dreapta, au fost uciși 20 000 de muncitori.

4) A numi „puci", ba chiar „puci bakunist" o acțiune defensivă la care participă sute de mii de muncitori (Brandler spune: *un milion*. Nu cumva minte? Nu *exagerează* cumva? De ce nu dispunem de date pe regiuni, pe orașe???) e ceva mai rău decît o greșeală, este o încălcare a disciplinei revoluționare. Întrucît la aceasta Levi a mai adăugat cutare și cutare încălcări (ele trebuie enumerate cu precizie, cu maximum de precauție), el a meritat să fie sancționat și a fost pe bună dreptate sancționat cu excluderea.

Trebuie precizat că Levi este exclus pe o anumită *perioadă* de timp, pe timp de cel puțin o jumătate de an, să zicem. *Dacă* în această perioadă va avea o comportare loială, *i se permite* să ceară reprimirea în partid, iar Internaționala Comunistă sfătuiește să fie reprimit.

În afară de broșura lui Brandler n-am mai citit nimic și scriu aceste rînduri numai pe baza broșurilor lui Levi și Brandler. Brandler a dovedit — dacă a dovedit — un singur lucru: că Märzaktion** n-a fost un „puci bakunist"

* — „Cazul Levi". — *Nota trad.*
** — acțiunea din martie. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

[pentru o asemenea *calomnie* Levi a trebuit să fie exclus], ci o luptă de apărare eroică la care au participat sute de mii de muncitori revoluționari; dar, oricît de eroică a fost ea, *pe viitor*, atît timp cît majoritatea nu va fi de partea comuniștilor în toată țara, și nu numai într-un mic raion, *nu trebuie* acceptată o asemenea luptă, la provocarea unui guvern care, prin tot felul de provocări, a ucis deja — din ianuarie 1919 — 20 000 de muncitori.

((Zilele din iulie 1917 nu au fost un puci bakunist. Pentru o asemenea apreciere, noi am fi aplicat sancțiunea excluderii din partid. Zilele din iulie au fost o *ofensivă* eroică. Dar ce concluzie am tras noi din această experiență? Am hotărît că următoarea ofensivă eroică n-o vom întreprinde *prematur*. Acceptarea prematură a bătăliei generale — iată esența acțiunii din martie. Nu puci, ci *o greșeală* atenuată de defensiva eroică a sute de mii de muncitori.))

Referitor la Šmeral. N-am putea avea măcar 2—3 *documente?*

Ar fi bine să se tipărească pentru Comintern măcar cîte **2** documente (a cîte 2—4 pagini) despre fiecare țară.

Ce fapte se cunosc despre Šmeral? Dar despre Strasser?

Să nu uitați un lucru deosebit de important: din prima variantă a tezelor lui Radek trebuie scos neapărat tot ce se referă la „partidul așteptării pasive", la condamnarea acestuia. Totul trebuie scos[393].

Problema Bulgariei, cea a Serbiei (Iugoslaviei?) și Cehoslovaciei trebuie pusă concret, separat, clar și precis pentru fiecare din *aceste* țări.

Dacă nu sîntem cu toții de acord asupra celor de mai sus, propun să convocăm Biroul Politic.

10.VI.1921. *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

434

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Secret

Tovarăşului Krjijanovski

10.VI

Tovarăşe Krjijanovski,

Mă tem că din cauza pregătirilor pentru congresul Cominternului *nu ne vom putea* întîlni în zilele ce urmează.

De aceea vă trimit rîndurile de mai jos.

„Insolentul" este foarte dibaci[394]. Mă tem chiar că a folosit cu bună ştiinţă scrisoarea mea[395]. Trebuie să întocmim *un plan strategic.*

Ar fi bine, cred, să procedăm astfel:

1) Să publicăm peste vreo 2—3 săptămîni date în legătură cu munca *efectivă*, iar într-o notă să facem o remarcă dispreţuitoare la adresa comuniştilor care nu lucrează?

2) Să grăbim individualizarea sarcinilor. *Să nu tergiversăm.*

3) „Insolentului" să-i dăm tocmai o astfel de sarcină şi

4) *aceeaşi* sarcină să fie dată paralel unui om mai priceput, mai operativ, mai ponderat.

5) Să strîngem material documentar împotriva insolentului şi să-l înaintăm (peste 5—7 săptămîni sau peste 2—3, dar nu în zilele următoare) Comitetului Central.

Repet, planul de luptă trebuie chibzuit în mod temeinic, pentru că insolentul minte şi cu minciuna *poate să cîştige.*

Trimiteţi-mi (prin Fotieva) lucrarea lui Baliev, cînd *nu* veţi mai avea nevoie de ea[396].

Pe Ramzin îndrumaţi-l spre activitate practică; să facă propuneri practice, concrete, Consiliului economic

www.dacoromanica.ro

superior şi Consiliului Muncii şi Apărării. Mă tem, **tare** mă tem că e prea *academic!!*

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 10 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se lipăreşte după manuscris

435

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

Tovarăşului *Krjijanovski*

Gl. M.,

Planul lui Sereda (cu privire la „muşcătură" etc.) şi planul dv. sînt amîndouă, cred, la fel de bune. Trebuie făcută şi una şi alta[397].

Anexez memoriul lui Vaşkov, pentru eventualitatea că nu-l aveţi în copie. (Dacă-l aveţi, restituiţi-mi originalul.) După părerea mea el trebuie publicat în *„Ekonomiceskaia Jizn"*. E necesar însă ca textul să sufere unele mici modificări. Asta în primul rînd.

În al doilea rînd, corectaţi erorile.

Trebuie specificate separat:

1. Centrale la care lucrările de construcţie sînt terminate (Şatura ?), la atîtea verste de Moscova?
produce (acum) Kw?

2. Centrale la care lucrările de construcţie sînt aproape terminate (Kaşira?)

3. Centrale la care lucrările de construcţie s-au executat în proporţie de 50% (Utkina zavodi?)

4. Centrale la care lucrările de construcţie au fost începute (Kizel ?)
(Volhov ?)[398]

Acestea sînt centralele mari; dar *trebuie specificate şi grupurile de centrale mici.*

Tabelul pe anii 1917—1921 este *cel mai preţios.* Nu este clar dacă se are în vedere ceea ce s-a construit (sau s-a dat în exploatare) în fiecare an **în parte**

www.dacoromanica.ro

sau dacă e vorba de rezultatele totalizate pe **întreaga** perioadă.

În 1917 au fost date

în exploatare	2	centrale	— 2 480 Kw
„ 1918 **în plus?**	8	„	— 4 757 Kw
„ 1918 **în plus?**	36	„	— 1 648 Kw
„ 1920 în plus	100	„	— 8 699 Kw
„ 1921 (în cîte luni?):	39	„	— 2 004 Kw?

Trebuie **p r e c i z a t**[399].

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 11 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

436

CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU SECRETARIATUL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA

11.VI

Tovarăşe Molotov,

Eu şi toţi ceilalţi activişti ai centrului de partid l-am cunoscut pe Suren Spandarian în perioada 1908—1909. A fost un activist foarte valoros, un activist de vază. Trebuie să-l fi cunoscut Stasova, probabil şi caucazienii (poate şi Enukidze). La rugămintea lui Suren, în 1910—1911, la Paris, noi am acordat ajutor tatălui său*.

Propun secretariatului C.C.:

1) să dea la tradus scrisoarea anexată[400];

2) să ceară referinţe de la Stasova, Enukidze şi alţii care l-au cunoscut pe Suren şi pe tatăl său (dacă Secretariatul va considera că sînt necesare referinţe suplimentare); să ceară avizul celor în drept în privinţa trimiterii la Tiflis;

* Vezi *V.I. Lenin*, Opere complete, vol. 48, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, documentul 51. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

3) să dea indicaţii lui *Bagoţki* (Crucea Roşie?) în Elveţia sau lui *Klişko* la Londra să ia legătură prin scris cu bătrînul Spandarian şi să-i acorde, ca părinte al unui revoluţionar de vază, un ajutor în bani[401].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 11 iunie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară. după manuscris*

437

CĂTRE G.E. ZINOVIEV

Tovarăşului Zinoviev

11.VI **Urgent**

Tovarăşe Zinoviev,

Am citit chiar acum tezele şi $^1/_2$ din articolul (referatul) lui Kuusinen.

I le-am restituit împreună cu observaţiile mele[402].

Insist categoric ca la acest congres referatul să fie întocmit de el *şi numai* de el ((adică nu de Béla Kun)).

Acest lucru este absolut necesar.

Kuusinen cunoaşte problemele şi **gîndeşte** (was sehr selten ist unter den Revolutionären*).

Trebuie găsit neapărat *un* german, un german adevărat, şi să i se ceară:

să corecteze imediat greşelile de limbă,

să dicteze dactilografei textul corectat,

iar la congres să dea citire, în locul lui Kuusinen, acestui articol-referat (lui Kuusinen i se va cere ca în termen de 3 zile să termine partea a doua).

Un german va citi bine. Folosul va fi enorm[403].

Problema va fi *pusă:* şi pentru început acest lucru e mai mult decît suficient.

Salutări, *Lenin*

* — ceea ce e foarte rar printre revoluţionari. — *Nota trad.*

www.dacoromanica.ro

P.S. Nu mi-ai restituit copia scrisorii mele către Levi[404]. *Înapoiază-mi-o neapărat.* Mă supăr dacă n-o primesc.

Scrisă la 11 iunie 1921
Expediată la Petrograd

Publicată pentru prima oară parțial la 4 octombrie 1931, în ziarul „Pravda" nr. 274

Publicată în întregime în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

438

CĂTRE MICUL C.C.P.[405]

Către *Micul C.C.P.*

Tare mă tem că, organizat pe lîngă Comisariatul poporului pentru afacerile interne, acest serviciu va fi o instituție oficială care nu se va bucura de încrederea populației. De ce să nu ne străduim totuși să luăm *banii* și *forțele* de care dispune Comisariatul afacerilor interne și să le transferăm la Comisariatul poporului pentru poștă și telegraf, pe lîngă care se va crea astfel un *serviciu de informații accesibil tuturor?* Ideea creării lui pe lîngă Comisariatul afacerilor interne este în principiu greșită. Este în principiu necesar să fie creat pe lîngă Comisariatul poporului pentru poștă și telegraf.

Rog reexaminați problema, iar în caz de divergență supuneți-o Marelui C.C.P.[406]

11.VI. *Lenin*

Scrisă la 11 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

439

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Lucrările pentru întocmirea unui proiect de hotărîre a C.C.P. privind *aprovizionarea colectivă* (cu alimente a întreprinderilor), în legătură cu închiderea celor care nu sînt necesare şi cu concentrarea producţiei în întreprinderile mai mari, s-au împotmolit definitiv.

Acest proiect a fost prezentat de Larin şi de Goltman (C.C.S. din Rusia) la Biroul Politic, care la 10.V a hotărît: să fie modificat şi *supus Consiliului Comisarilor Poporului*[407].

Congresul sindicatelor a adoptat o hotărîre în *acelaşi sens*[408].

Şi totuşi lucrările s-au împotmolit!

Cheamă la telefon pe Larin şi C.C.S. din Rusia, ia textul hotărîrii Biroului Politic din 10.V şi *accelerează la maximum lucrările*. Mă tem că în urma înlocuirii C.C.S. această chestiune a fost pierdută din vedere.

Rezolvarea ei trebuie *accelerată*.

Telefonează-mi *rezultatul* străduinţelor şi investigaţiilor d-tale chiar mîine, luni, 13.VI.

Salutări, *Lenin*

Scrisă la 12 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

440

CĂTRE E.A. LITKENS

Tovarăşului Litkens

Problema „precizării" s-a tot amînat din cauza „consultărilor" mele cu Preobrajenski.

Aş dori să ştiu de ce sînteţi împotriva propunerii mele să vă numim „secretar general al Comisariatului poporului" şi să publicăm cuvenitele precizări*.

* Vezi volumul de faţă, documentul 418. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Pe linie de partid (sau de stat) se va adăuga: secretarul general rezolvă *t o a t e* problemele care privesc direcţiile generale (1) Direcţia generală a învăţământului profesional; 2) Direcţia generală a educaţiei sociale; 3) Comitetul principal pentru educaţia politică) *de comun acord* cu respectivii şefi ai „direcţiilor generale" (adică nu de unul singur; firește, el poate aduce chestiunea în fața colegiului *C o m i s a r i a t u l u i p o p o r u l u i*).

În legătură cu Direcţia difuzării presei: unde e textul propunerii dv. *precise?* Ce trebuie să hotărască C.C.?[409]

Nu mi-aţi dat acest text.

Lenin

Scrisă la 14 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

441

CĂTRE E.A. LITKENS

Tovarăşului Litkens

Aşadar, rămîne stabilit că:

1) veţi grăbi întocmirea raportului (5 min.) pentru Biroul Politic;

2) veţi încerca să vă înţelegeţi cu Molotov (dîndu-i acest bilet din partea mea), ca să obţină la *Biroul Organizatoric* (pentru Biroul Organizatoric şi Secretariatul C.C.) o hotărîre în sensul că trebuie „să se acorde un sprijin mai substanţial Comisariatului poporului pentru învăţământul public, mărind în acest scop frecvenţa întîlnirilor cu tov. Litkens".

Sensul acestor cuvinte i-l veţi explica verbal lui Molotov.

Lenin

Scrisă la 14 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

442

CĂTRE I. LARIN[410]

Trebuie adăugat:

Prime obligatorii pentru economii de combustibil şi de alimente.

Scris între 14 şi 18 iunie 1921

Publicat pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

443

CĂTRE WILHELM KOENEN, AUGUST THALHEIMER, PAUL FRÖHLICH

16.VI

Tovarăşilor
Koenen
Thalheimer
Fröhlich

Stimaţi tovarăşi,

Am primit copia scrisorii pe care aţi adresat-o Comitetului Central al partidului nostru. Vă mulţumesc mult. Răspunsul l-am dat oral ieri. Profit de ocazie pentru a sublinia că retrag expresiile grosolane şi nepoliticoase folosite de mine şi repet în scris scuzele pe care vi le-am prezentat oral[411].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 16 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris
Tradusă din limba germană

www.dacoromanica.ro

444

CĂTRE N.P. GORBUNOV

Tovarăşe Gorbunov,

Răspunde-le, oferind un schimb de cărţi[412].

16.VI. *Lenin*

Scris la 16 iunie 1921

Publicat pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

445

CĂTRE P.A. BOGDANOV

Tovarăşului Bogdanov, preşedintele Consiliului economic superior din Rusia

O copie tovarăşului *Sapronov*, preşedintele Comitetului pentru construcţii de stat

16 iunie 1921

Vinter mi-a trimis o scrisoare în care subliniază necesitatea luării unor *măsuri speciale* care să asigure îndeplinirea întocmai a prevederilor directivei Biroului Politic privind terminarea grabnică a lucrărilor de construcţie a centralei de la Kaşira. Copia acestei scrisori v-a fost trimisă. Rog examinaţi de urgenţă această chestiune, adoptaţi măsurile corespunzătoare şi supuneţi imediat aprobării Consiliului Muncii şi Apărării măsurile care sînt de resortul lui. Comunicaţi cel mai tîrziu pînă la 22.VI.1921, prin directorul treburilor C.C.P., tov. Gorbunov, ce s-a făcut la fiecare punct.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 5

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

446

CĂTRE V.A. SMOLIANINOV[413]

Tovarăşe Smolianinov,

Ocupaţi-vă serios de această problemă. Accelerați rezolvarea ei.

Discutaţi neapărat personal la telefon cu *Sammer* (din însărcinarea mea). Pentru a putea exercita o presiune asupra lui, luaţi, dacă trebuie, o semnătură de la Rîkov. Mie să-mi scrieţi sîmbătă, 18.VI.

Lenin

Scrisă la 16 iunie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

447

CĂTRE V.M. MOLOTOV PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. al P.C.(b) DIN RUSIA

17.VI

Tovarăşe Molotov,

M-am înţeles acum cu Bogdanov ca Biroul Politic să adopte următoarea hotărîre:

> Sapronov rămîne vicepreşedinte al Consiliului economic superior din Rusia; preşedintele C.E.S. din Rusia este însărcinat să găsească pentru funcţia de preşedinte al Comitetului pentru construcţii de stat o altă persoană din rîndurile muncitorilor din construcţii.

Bogdanov declară că Sapronov nu se va opune.

Eu sînt *întru totul de acord* cu o asemenea hotărîre (în locul celei adoptate).

Rog cereţi telefonic sau în scris părerea tuturor membrilor Biroului Politic[414].

Lenin

Scrisă la 17 iunie 1921 — *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

www.dacoromanica.ro

448

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ ŞI SCRISOARE ADRESATĂ LUI M.I. KALININ, A.S. ENUKIDZE, D.I. KURSKI, F.E. DZERJINSKI

Rog să se bată imediat în 5 exemplare, pe **hîrtie cu antet,** scrisoarea de mai jos, adresată:

1) preşedintelui sau *vicepreşedintelui* Comitetului Executiv Central din Rusia,
2) secretarului Comitetului Executiv Central din Rusia,
3) lui Kurski,
4) lui Dzerjinski,

şi să se trimită fiecăruia cîte un exemplar:

V-aş ruga să examinaţi cît mai curînd cu putinţă ambele capete de cerere din petiţia anexată (uşurarea soartei lui Taganţev şi ridicarea din apartamentul lui a unor bunuri care-i aparţin personal) şi să fiţi atît de amabil să-mi comunicaţi avizul dv. fie cît de sumar[415].

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrise la 17 iunie 1921

Se tipăresc pentru prima oară, după manuscris

449

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE[416]

Se va transmite imediat prin fir direct

Baku

Tovarăşului Ordjonikidze

Serebrovski nu trebuie să se supere pentru tonul telegramei mele: eram îngrijorat de soarta Baku-ului. Socot

www.dacoromanica.ro

că Serebrovski este un lucrător extrem de valoros. Vă cer să-mi trimiteți frecvent informații precise asupra rezultatelor obținute pe linia sporirii extracției de petrol la Baku, precum și pe linia operațiilor de comerț exterior. Arătați această telegramă lui Serebrovski.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 18 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

450

DISPOZIȚIE DATĂ SECRETAREI[417]

Se va comunica imediat telefonic lui Briuhanov, Halatov și Frumkin și li se va cere o copie după răspunsul lor la telegrama lui Eliava.

Ei trebuie să-i răspundă telegrafic.

19.VI. *Lenin*

Scrisă la 19 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

451

CĂTRE E.M. SKLEANSKI

19.VI

Tovarășe Skleanski,

Vă rog să transferați la secretariatul nostru pe funcționara dv. Lidia Dmitrievna Gribanova. O parte din personalul secretariatului nostru a fost luat să lucreze în organele locale. Lucrătorii experimentați și devotați trebuie să fie promovați. Sper că veți fi de acord cu această promovare a Gribanovei, de a cărei probă de lucru am rămas cu toții mulțumiți.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 19 iunie 1921

Se tipărește pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

452

CĂTRE D.I. KURSKI[418]

Tovarăşe Kurski, *Secret*

E ceva foarte important. Dispuneţi să fie anchetat cu toată severitatea şi cu maximum de rapiditate (sub supravegherea dv. personală şi de comun acord cu Lejava şi cu Kamenev) acest caz de încălcare a acordului cu Marea Britanie. *De 2 ori* pe *săptămînă* informaţi-mă asupra mersului anchetei.

20.VI *Lenin*

Scrisă la 20 iunie 1921 *Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris*

453

PROIECT DE TELEGRAMĂ ADRESATĂ DELEGAŢIEI COMERCIALE SOVIETICE LA LONDRA[419]

Răspundem la chestiunile ridicate în scrisoarea dv. din 20.VI:

1) Sîntem de acord să concesionăm toate cele 4 întreprinderi (Kîştîm, Ekibastuz, Ridder, Tanalîk). 2) Admitem să concesionăm liniile de acces; acceptăm ca pe magistrale să asigurăm într-o anumită formă interesele concesionarului. 3) Cît priveşte termenul, trebuie să vă tocmiţi. 4) Le vom pune la dispoziţie o anumită sumă de bani sovietici; mai tocmiţi-vă. 5) În privinţa coteipărţi trebuie să vă mai tocmiţi. Cea stabilită la petrol nu-i valabilă în cazul de faţă[420]. 6) Sîntem de acord să dăm garanţii de inviolabilitate.

Nu le acordăm concesiunile decît în cazul că vor consimţi să ne dea 50—100% din produsele alimentare şi din utilajele aduse de ei pentru uzul lor, bineînţeles cu plata garantată.

Scrisă între 20 iunie şi 2 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI *Se tipăreşte după manuscris*

www.dacoromanica.ro

454

CĂTRE A.O. ALSKI

Tovarăşe Alski,

S-au luat măsuri pentru *accelerarea* şi *intensificarea* lucrărilor la Depozitul de obiecte de valoare al statului?

Pentru mobilizarea comuniştilor?[421].

În concluzie: peste *cîte luni* şi *ce anume* se va face? *D v.* veţi fi vinovat dacă treaba se va „împotmoli", căci într-un asemenea caz trebuie să faceţi *rapid* contestaţie, să mergeţi pînă la *cea mai înaltă instanţă*, adică pînă la Biroul Politic.

Dar repede.

Vara trebuie folosită, iar dv. o pierdeţi: vă previn că răspunderea va cădea în întregime asupra dv.

Zoriţi-i pe cei în cauză şi adresaţi-vă mie (în ce priveşte C.M.A.) şi Biroului Politic dacă problema nu e de competenţa mea[422].

Scrisă înainte de 21 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

455

CĂTRE M.I. FRUMKIN

Tovarăşe Frumkin,

Aş dori să ne vedem, dar mi-e greu să găsesc timp. Stabiliţi o legătură (lăsîndu-mi numărul de telefon şi adresa, ca să vă pot *găsi întotdeauna*, la orice oră).

Cum stau lucrurile cu „Optorg"? N-am citit[423].

Sînteţi de acord să reziliem acest contract sau nu?

Dacă nu, sesizaţi astăzi Consiliul Comisarilor Poporului.

www.dacoromanica.ro

După ce-l veți fi sesizat, anunțați-i imediat pe Lejava și pe Voikov.

Aștept răspuns prin aducătorul prezentei.

Lenin

Scrisă la 21 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după o copie dactilografiată

456

CĂTRE A.M. LEJAVA[424]

Urgent

Tovarășului Lejava
O copie tovarășului Frumkin

21.VI

Tovarășe Lejava,

Vă rog să grăbiți ținerea consfătuirii cu Frumkin (în problema firmei *„Optorg")*, astfel ca *nu mai tîrziu decît mîine*, 22.VI, problema să poată fi supusă Consiliului Muncii și Apărării.

Fără o hotărîre a C.M.A. *nu* trebuie să reziliați nici un contract, ci numai să pregătiți totul cît mai repede pentru ca la 22.VI problema să poată fi soluționată de *C.M.A.*

Pregătirea o veți face împreună cu Frumkin.

Vă rog să transmiteți această scrisoare lui Voikov sau aceluia dintre membrii colegiului căruia îi veți da această însărcinare.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 21 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

457

CĂTRE A.I. RÎKOV

Tovarășului Rîkov

21.VI

Tovarășe Rîkov,

Am primit actele de la Serebrovski (contractul cu „Société Commerciale Industrielle-financiere pour la Russie", alte contracte comerciale cu firme străine etc.)[425].

Trebuie studiate. Cum să procedăm? Aș vrea să însărcinați un grup de 3 tovarăși să le studieze (pînă mîine), și anume pe tovarășii Briuhanov (cu dreptul de a fi înlocuit de Frumkin), Lejava (cu dreptul de a fi înlocuit de Voikov) și Hinciuk.

Comunicați-mi dacă sînteți de acord.

Aș vrea să le dau astăzi, în calitate de președinte al Consiliului Comisarilor Poporului, dispoziția de a studia actele și de a prezenta pînă mîine avizul lor pentru Consiliul Muncii și Apărării.

Lenin

Scrisă la 21 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după o copie dactilografiată

458

CĂTRE N.P. BRIUHANOV, P.L. VOIKOV ȘI L.M. HINCIUK

Tovarășilor Briuhanov,
Voikov și
Hinciuk

21.VI.1921

Alăturat trimit tovarășului Hinciuk materialele primite de la tov. Serebrovski, cu rugămintea de a organiza o comisie alcătuită din:

www.dacoromanica.ro

Președinte — Hinciuk
membri — Briuhanov sau Frumkin
sau alt membru al colegiului
desemnat de tov. Briuhanov

tov. Lejava, care va putea fi înlocuit de tov. Voikov sau de un alt membru al colegiului.

Sarcina — să studieze materialele primite de la Serebrovski și să-și dea avizul pînă în ziua de joi 22.VI, spre a putea fi puse în discuția *Consiliului Muncii și Apărării* la 22.VI orele 18[426].

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

459

CĂTRE I.A. TEODOROVICI

21.VI

Tovarășe Teodorovici,

Livrările de cote obligatorii la carne au fost introduse[427].

Nu credeți că ar fi cazul să impulsionăm acum energic dezvoltarea creșterii vitelor pentru carne în sovhozurile *din apropierea orașelor*, în sovhozurile industriale (adică în cele afectate aprovizionării muncitorilor industriali), în armată etc. etc.?

Ați spus cîndva că specialiștii consideră posibilă dezvoltarea creșterii iepurilor de casă și a porcinelor (nu cu produse cerealiere). De ce n-am legifera imediat o serie de măsuri în acest sens?

Răspundeți-mi pe scurt.

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 21 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

460

DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ

21.VI

Am nevoie de *textul tipărit al rezoluției cu privire la menșevicii gruzini* adoptată de Conferința generală a P.M.S.D.R. *al menșevicilor* de la sfîrșitul anului 1919 sau începutul anului 1920, dacă-mi amintesc bine[428].

Ea a fost publicată inițial într-un ziar (în ziarul de atunci al *tipografilor*, pare-mi-se) și apoi *în broșură*.

După cîte-mi amintesc, ea se numea: *rezoluție cu privire la unitatea partidului.*

Întrebați *la telefon:*

1) Pe bibliotecara mea*
2) Pe Miha Ţhakaia *(prin Enukidze)*
3) Pe Enukidze
4) Pe Meșcereakov, redactor la „*Pravda*".

} Poate știu ei unde am putea s-o găsim?

Lenin

Scrisă la 21 iunie 1921

Publicată pentru prima oară parțial în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după manuscris

461

CĂTRE L.K. MARTENS

22.VI.1921

Tovarășe Martens,

Trebuie să vă fac un reproș: ați îndrumat greșit materialele privind crearea de colonii muncitorești americane în Rusia[429].

La mine au ajuns abia la 20.VI. Nu trebuia să le transmiteți prin Buharin, ci să formulați sumar, în vreo 20 rînduri, propuneri practice în limba rusă și să le înaintați

* Ș.M. Manucearianț. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

462

CĂTRE M.V. RÎKUNOV

Tovarăşe Rîkunov,

Am citit scrisoarea dv. şi sînt *aproape întru totul* de acord cu propunerile pe care le faceţi[431].

Aveţi perfectă dreptate în ceea ce priveşte atragerea negustorilor.

Scrisoarea o transmit membrilor C.C.

Fiţi mai insistent.

Salutări, *Lenin*

Scrisă la 22 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

463

CĂTRE MICUL C.C.P.[432]

Către Micul C.C.P.

Rog să fie examinată **de urgenţă.** Trebuie să-i ajutăm şi să dăm neapărat banii ceruţi.

Există o directivă a Biroului Politic ca lucrările de construcţie a centralei de la Kaşira să fie terminate *neapărat* în 1921. *Trebuie controlată îndeplinirea ei.*

22.VI. *Lenin*

Scrisă la 22 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

464

CĂTRE MICHEL KNELER[483]

Scumpe tovarăşe Kneler,

Dacă insistaţi, sînt de acord. Imediat după ce şedinţa comisiei la care particip va lua sfîrşit (peste 30—40 de minute, sper), voi fi bucuros să stau de vorbă cu dv. şi cu ceilalţi tovarăşi aici, dacă nu aveţi nimic împotrivă.

Scrisă între 22 iunie şi 3 iulie 1921

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Voprosî Istorii KPSS" nr. 1

Se tipăreşte după o fotocopie a manuscrisului lui V.I. Lenin
Tradus din limba franceză

465

CĂTRE M.M. LITVINOV

23.VI.1921

Tovarăşe Litvinov,

Aducătorul prezentei este Peşkov, fiul lui Gorki, comunist.

Cînd a plecat prima oară în Italia, în calitate de curier, ne înţelesesem cu Comisariatul afacerilor externe să-l lase acolo[434].

El a fost retrimis însă în ţară, şi nu fără just motiv, după cît se pare, căci altfel n-am fi primit veşti şi documente de la Vorovski.

Dar el pleacă acum pentru a doua oară, şi *nici de data aceasta nu vor să-l lase să rămînă acolo.*

Or, el are nevoie de odihnă, care i-a fost de mult promisă. Nu s-ar putea aranja *a c u m* lucrurile în aşa fel, încît să rămînă acolo? Căutaţi, vă rog, să faceţi tot posibilul în acest scop *ş i t e l e f o n a ţ i - m i.*

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după manuscris

www.dacoromanica.ro

466

CĂTRE V.L. KOPP

Tovarăşului Gorbunov, la Comisariatul poporului pentru afacerile externe
Rog a se trimite la Berlin
Berlin, *lui Kopp*

Viza acordată lui Şklovski la 30 mai a fost anulată printr-o directivă generală primită de Hilger la 7 sau la 8 iunie şi prin care i se interzice să acorde vize. Contrar celor afirmate în telegrama dv. din 14, Hilger nu a primit pînă acum din partea lui Maltzan nici o indicaţie de a acorda viza cerută pentru Şklovski şi familia lui[435].

Urgentaţi.

23 iunie. *Lenin*

Scrisă la 23 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după o copie dactilografiată

467

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.L. PEATAKOV

Bahmut
Lui Peatakov, preşedintele Direcţiei generale a industriei cărbunelui; o copie preşedintelui comitetului executiv gubernial

24.VI.1921

Din motive de boală am lipsit cîtva timp, şi abia astăzi am citit telegrama dv. nr. 1/4 266 din 6 iunie[436]. Comunicaţi-mi dacă aveţi divergenţe cu Ruhimovici, Iunov şi Mezenţev. Dacă da, în ce constau ele? Consiliul economic gubernial acţionează? Ce hotărîri a adoptat el în problema coordonării cu organele sindicale şi ce măsuri urgente trasează şi întreprinde el în domeniul aprovi-

www.dacoromanica.ro

zionării și în special în ceea ce privește schimbul de mărfuri în interiorul guberniei dv. și schimbul de mărfuri cu străinătatea prin Taganrog[437]?

Președintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

468

CĂTRE V. R. MENJINSKI

24.VI. 1921

Tovarășe Menjinski,

Gorki a fost ieri la mine și mi-a spus că i-ați promis să-l ajutați în chestiunea comisiei de experți, dacă nu mă-nșel[438].

Roagă să i se pună la dispoziție două automobile.

N-aveți dv. atîta putere ca să-i dați de la Ceka gubernială Petrograd automobilele cerute?

Dacă nu puteți, scrieți-mi imediat și-l voi ruga pe Skleanski.

Pe Gorki *trebuie* să-l ajutăm și să-l ajutăm *repede*, căci din această cauză nu poate pleca în străinătate. *Or, el suferă de hemoptizie!*

Așadar, sau dați dovadă de autoritate, dați imediat dispoziții și obțineți din partea Cekăi guberniale Petrograd *executarea* (și nu hîrțoage).

Sau dacă, contrar așteptărilor, nu veți putea face nimic, comunicați-mi imediat și restituiți-mi prezenta scrisoare, iar eu mă voi adresa departamentului militar[439].

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după manuscris

www.dacoromanica.ro

469

CĂTRE G.I. BOKII

25.VI.1921

Am primit raportul dv. din 23.VI[440].

Cu orice preț trebuie să duceți lucrurile la capăt și încă în cursul verii. Ieri Basa a prezentat Consiliului Comisarilor Poporului o parte din propunerile dv., care, după ce vor fi puse de acord cu dispozițiile în vigoare, vor fi acceptate[441].

Întocmiți un program *precis* și, dacă e posibil, *calendaristic* al reformelor necesare. Trimiteți-mi-l (după ce vă veți fi înțeles în privința lui cu Basa sau cu Alski, preferabil cu amîndoi) și comunicați-mi săptămînal cum se îndeplinește el.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipărește pentru prima oară, după textul consemnat de L. A. Fotieva

470

CĂTRE M.I. FRUMKIN

25.VI

Tovarășe Frumkin,

Am citit propunerile dv. Sînt de acord. Le vom pune astăzi în discuția Biroului Politic[442]. Vă rog doar să formulați textul unui adaos în care să se prevadă că „o comisie restrînsă, alcătuită din tovarășii Lejava, Hinciuk, Frumkin + ??, va întocmi de îndată un plan de acoperire a acestei sume (100) cu un fond special de export — materii prime, cherestea etc. —, luînd măsuri pentru asigurarea strictă a acestui fond de acoperire și raportînd săptămînal cum se realizează el. Fondul va

www.dacoromanica.ro

figura sub denumirea de „fond special pentru acoperirea unei cheltuieli extraordinare".

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Scrisă la 25 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

471

CĂTRE V.D. KAISAROV ŞI I.I. IONOV

Petrograd

1) *Tovarăşului Kaisarov, preşedintele comisiei*
2) *Tovarăşului Ionov*

25.VI.1921

În legătură cu atlasul şcolar

Am primit materialele referitoare la atlas. Le-am citit fugitiv şi am făcut unele completări (în text cu cerneală roşie).

Vă rog să-mi trimiteţi:

1) Programul calendaristic de lucru (nu în condiţiile cele mai bune — „dacă" ni se vor da cutare sau cutare materiale —, ci în condiţiile *actuale*); mă interesează îndeosebi cînd vor fi terminate lucrările.

2) Repartizarea muncii între membrii comisiei.

3) Textul şi hărţile, atunci cînd vor fi gata, adică înainte de a fi date la tipar.

4) Avizul dv. în problema dacă e sau nu de dorit şi posibil (cu indicarea motivelor atît în caz de răspuns pozitiv, cît şi în caz de răspuns negativ) ca la această activitate să fie atraşi Anucin şi Borzov.

5) Un răspuns precis la întrebarea dacă membrii comisiei sau preşedintele ei n-ar fi dispuşi să-şi asume lucrarea suplimentară despre care se vorbeşte în alăturata copie după scrisoarea mea către Pavlovici? Pavlovici n-a acceptat. Am comandat această lucrare unui tovarăş din

www.dacoromanica.ro

Germania, dar n-am primit încă răspuns*. Ar fi bine dacă ar efectua-o comisia[443].

Președintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX *Se tipărește după manuscris*

472

UNUI ADRESANT NECUNOSCUT[444]

Fiți atent. Nu-l cunosc. Aici aveți recomandarea dată de Krjijanovski.

Sînt convins că se pot găsi o sută de metalurgiști vechi membri de partid (dinainte de 1917).

Scrisă la 25 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX *Se tipărește după manuscris*

473

CĂTRE A.S. ENUKIDZE[445]

25.VI

Tovarășe Enukidze,

Vă mulțumesc pentru scrisoarea dv.[446]

Vă trimit în copie încheierea din 31.V a tov. Torhovski, anchetator penal pentru cauze deosebit de importante de pe lîngă Comisariatul poporului pentru justiție.

Deoarece ați dispus încetarea anchetei, asumîndu-vă astfel oficial întreaga răspundere pentru tărăgănarea (revoltătoare) de care s-a făcut vinovat tovarășul Platonov, nu voi insista asupra redeschiderii ei. Dar nu credeți că ar fi cazul să-i dați lui Platonov o mustrare cu avertisment, în sensul că, dacă se va mai repeta ceva asemănător, nu-i veți mai lua apărarea și i se va aplica

* Vezi volumul de față, documentele 388, 410. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

o sancţiune foarte aspră, inclusiv pierderea pe timp de cîţiva ani a dreptului de a ocupa funcţii de stat?

V-aş ruga să-mi trimiteţi o copie a scrisorii dv. către Platonov[447].

Vă rog să-mi restituiţi încheierea anchetatorului penal Torhovski.

Al dv., *Lenin*

Scrisă la 25 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după manuscris

474

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI*

G.M.,

Să nu uit:

În legătură cu centrala electrică. Va trebui ca, împreună cu *Comitetul din Moscova* sau cu o comisie a lui + Ceka din Moscova, să alcătuiţi un *program calendaristic* pentru epurarea radicală de menşevici a personalului pînă la 1.XII.1921 sau pînă la o altă dată apropiată.

Iar Comisiei de stat a planificării — un program *practic* de lucru:

α) verificarea practică a planurilor curente (cutare sau cutare lucru, în cutare mod);

β) reducerea numărului instituţiilor (cu indicarea termenelor de încheiere a lucrărilor);

γ) idem — a numărului funcţionarilor *ş.a.m.d.*

Un program precis şi *practic.*

Salutări, *Lenin*

Scrisă la 25 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după manuscris

* Vezi volumul de faţă, documentul 363. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

475

CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI

25.VI.1921

Tovarăşe Krjijanovski,

Vă rog să vă daţi avizul (pe scurt) asupra fondului documentelor anexate[448]. Să *nu* scrieţi nimic pe ele.

Restituiţi-mi-le pe amîndouă.

Fiţi amabil şi telefonaţi secretarei *cînd* îmi veţi putea trimite avizul.

Cu salutări comuniste, *Lenin*

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

476

DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ[449]

25.VI, *orele 23.*

Pentru rezolvarea acestei chestiuni trebuie să interveniţi *e n e r g i c* pe lîngă *Martens*, membru al Prezidiului C.E.S. din Rusia.

Rezultatul să-mi fie comunicat luni.

Lenin

Scrisă la 25 iunie 1921

Se tipăreşte pentru prima oară, după manuscris

www.dacoromanica.ro

ANEXE

www.dacoromanica.ro

1

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR REVOLUŢIONARE DIN CRIMEEA[450]

secret

Către toate comitetele revoluţionare
din Peninsula Crimeea

O dată cu ocuparea Peninsulei Crimeea de către vitezele noastre trupe au trecut în mîinile noastre diferite depozite de mărfuri aduse din străinătate şi de mărfuri strînse în ţară spre a fi trimise peste graniţă. Ţara noastră, Republica Federativă Sovietică, duce în momentul de faţă o luptă încordată împotriva ruinei economice şi resimte o lipsă acută de mijloace de producţie, materiale şi semifabricate strict necesare pentru aprovizionarea Armatei Roşii şi a întreprinderilor industriale prioritare. Toate materialele de acest fel aflate pe teritoriul Peninsulei Crimeea şi rămase de la inamic trebuie să fie cît mai riguros inventariate de comisii interdepartamentale pentru trofee, iar inventarele amănunţite vor fi înaintate Comisiei pentru confiscarea bunurilor fără stăpîn*, în copie** — Comisiei C.M.A. pentru valorificarea resurselor materiale ale R.S.F.S.R. Toate mărfurile de proveniență autohtonă trebuie şi ele ferite de orice delapidări, inventariate în amănunţime, iar datele

* Comisia pentru confiscarea bunurilor fără stăpîn de pe lîngă împuternicitul extraordinar al C.M.A. pentru aprovizionarea Armatei şi Flotei Roşii. — *Nota red.*

** Cuvintele „Comisiei pentru confiscarea bunurilor fără stăpîn, în copi " au fost scrise de mîna lui V.I. Lenin. — *Nota red*

www.dacoromanica.ro

respective trebuie de asemenea înaintate Comisiei pentru confiscarea bunurilor fără stăpîn, iar în copie, Comisiei pentru valorificare. Mărfurile care pot fi exportate vor fi folosite pentru a achiziționa în străinătate mijloacele de producție care ne sînt atît de necesare; celelalte trebuie folosite cît mai judicios pentru satisfacerea necesităților interne de aprovizionare a Armatei Roșii, a întreprinderilor industriale și a populației. Toate persoanele sau instituțiile care vor încălca prezenta dispoziție și vor tolera irosirea acestor trofee vor fi aspru pedepsite.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 19 noiembrie 1920

Publicată pentru prima oară la 23 februarie 1942, în ziarul „Pravda" nr. 54

Se tipărește după textul dactilografiat corectat și semnat de V.I. Lenin

2

TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, COMITETELOR SILVICE GUBERNIALE, COMITETELOR FEROVIARE PENTRU ASIGURAREA COMBUSTIBILULUI, ÎMPUTERNICIȚILOR C.M.A. PENTRU APROVIZIONAREA CU COMBUSTIBIL[451]

Căile ferate sînt amenințate să rămînă fără combustibil înainte de a se face drum de sanie. Criza poate și trebuie să fie lichidată printr-o activitate energică și coordonată a comitetelor silvice, în condiții cînd toate instituțiile își vor îndeplini necondiționat îndatoririle ce le revin. Prin hotărîrile C.M.A. din 6 și 22 octombrie, lucrările pentru aprovizionarea cu combustibil a căilor ferate au fost asimilate cu măsurile militar-operative. Președinții comitetelor executive guberniale vor lua măsuri urgente pentru ca: 1) comitetele silvice guberniale, comitetele feroviare pentru asigurarea combustibilului și comitetele silvice raionale să-și îndeplinească sarcinile de plan trasate de Direcția generală silvică

www.dacoromanica.ro

în ceea ce privește tăierea și transportul lemnelor; 2) comitetele guberniale pentru problemele muncii să asigure sistematic și perseverent îndeplinirea prestației de muncă cu brațele și cu atelajele potrivit cererilor comunicate de comitetele silvice; 3) forța de muncă și atelajele care lucrează la tăierea, transportarea și încărcarea lemnelor să nu fie folosite la alte lucrări; 4) comitetele guberniale pentru aprovizionare să livreze comitetelor silvice întreaga cantitate de alimente și furaje prevăzută în bonurile de repartizare eliberate de Comisariatul poporului pentru aprovizionare; 5) comitetele silvice să înainteze cu regularitate Direcției generale silvice rapoarte săptămînale privind cantitățile de lemne scoase din pădure, linia de cale ferată la care au fost transportate și cantitatea de lemn rotund obținută.

24 noiembrie 1920

Președintele C.C.P., *Lenin**

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

3

TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE[452]

O copie Comisariatului poporului pentru căile de comunicație

Avînd în vedere importanța deosebită pe care o prezintă repararea navelor fluviale și maritime, toate comitetele executive guberniale sînt obligate ca, înlăturînd orice elemente de formalism și birocratism, să dea organelor transportului pe apă tot concursul pe linia aprovizionării lor cu materiale, alimente, forță de muncă și

* Telegrama este semnată și de A. Lomov, președintele Direcției generale silvice. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

localuri; de executarea prezentei dispoziții răspund președinții comitetelor executive guberniale.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 8 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

4

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUȚIONAR DIN VLADIKAVKAZ

Vladikavkaz, Comitetului revoluționar
O copie lui Ordjonikidze, membru al Consiliului militar-revoluționar al Frontului din Caucaz

Potrivit informațiilor primite la Consiliul Comisarilor Poporului, 300 de familii de refugiați, care în 1919, în timpul războiului civil, s-au evacuat din Alaghir de teama bandelor contrarevoluționare, se află în stanița Ardonskaia și în orașul Vladikavkaz într-o situație desperată. Cu toate stăruințele depuse, ei nu au reușit pînă acum să obțină posibilitatea de a se întoarce în localitatea de origine sau ajutorul necesar pentru a se muta și stabili în alte localități. Satisfaceți de urgență cererile legitime ale refugiaților și acordați-le un ajutor efectiv pentru stabilirea lor definitivă.

Președintele C.C.P., *Lenin**

Scrisă la 18 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

* Telegrama este semnată și de G.V. Cicerin, comisar al poporului pentru afacerile externe. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

5

★TELEGRAMĂ CĂTRE M.V. FRUNZE, COMANDANTUL TRUPELOR DIN UCRAINA, CĂTRE K.A. AVKSENTIEVSKI, A.M. POSTNIKOV, CĂTRE TOATE Z.K. ŞI Z.K.U. DIN UCRAINA, CĂTRE COMANDANŢII ARMATEI A 4-a, ARMATEI A 6-a DE INFANTERIE ŞI ARMATEI I DE CAVALERIE, CĂTRE A.I. EGOROV, COMANDANTUL TRUPELOR DIN DISTRICTUL KIEV

O copie Consiliului Comisarilor Poporului al Ucrainei, comandantului-şef

Consiliul Apărării a hotărît să se ia măsuri energice şi urgente pentru debarcarea eşaloanelor militare aflate în raza districtului sud al căilor de comunicaţie, în special a acelora care au ajuns în staţii unde debarcarea poate fi efectuată ţinîndu-se seama de condiţiile de aprovizionare şi de cazare[453]. Cu toate dificultăţile şi obstacolele legate de această debarcare, Consiliul Apărării dispune efectuarea ei neîntîrziată, întrucît ne este impusă de lipsa catastrofală de combustibil şi de necesitatea imperioasă de a asigura aprovizionarea cu alimente a centrelor muncitoreşti. Consiliul Apărării cere tuturor organelor să considere prezenta dispoziţie ca un ordin şi să depună toate eforturile pentru executarea ei.

Lenin

Scrisă la 25 decembrie 1920

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după o copie dactilografiată

www.dacoromanica.ro

6

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI MUSTAFA KEMAL[454]

Către Mustafa Kemal,
președintele Marii Adunări Naționale a Turciei

7 ianuarie

Am primit cu bucurie comunicarea dv. în legătură cu proclamarea autonomiei muntenilor. Din comunicarea dv., guvernul sovietic s-a putut convinge că politica Rusiei Sovietice față de națiunile care fac parte din Federația Rusă se bucură de simpatia dv. Rusia Sovietică acordă autonomie tuturor popoarelor de pe teritoriul ei și sprijină formarea de republici naționale, în virtutea principiului că fiecare popor are dreptul de a-și hotărî singur soarta. Numai acest principiu permite instaurarea relațiilor frățești, bazate pe înțelegere și încredere reciprocă, existente între toate națiunile care fac parte din Rusia Sovietică. Numai o asemenea politică întărește și unește toate națiunile din Rusia într-o mare și puternică familie, capabilă să lupte împotriva numeroșilor dușmani care ne înconjoară. Alcătuind un singur și mare tot, noi nu numai că respingem atacurile directe ale dușmanilor noștri, dar devenim totodată invulnerabili la intrigile de tot felul la care recurg dușmanii noștri comuni. Sînt bucuros să constat că măsurile luate de noi în privința națiunilor mici sînt just înțelese de dv. și se bucură din partea dv. de o primire care nu poate decît să favorizeze instaurarea unei bune înțelegeri și încrederi reciproce.

Permiteți-mi să vă exprim încă o dată mulțumiri pentru comunicarea dv., precum și cele mai sincere urări de bine poporului turc și guvernului său, care, cu o energie de neînfrînt, luptă pentru independența și înflorirea țării lor.

Lenin

Scrisă la 7 ianuarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1957, în revista „Kommunist" nr. 15

Se tipărește după o copie dactilografiată
Tradus din limba franceză

www.dacoromanica.ro

7

ADEVERINȚĂ ELIBERATĂ LUIZEI BRYANT (REED)[455]

12.I.1921

Se adevereşte că posesoarea prezentei este tov. Luiza Bryant, comunistă americană, văduva tovarăşului John Reed, membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste.

Rog foarte mult instituţiile de partid şi de stat să acorde tov. Luiza Bryant tot sprijinul.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Publicată pentru prima oară în 1957, în revista „Inostrannaia Literatura" nr. 11

Se tipăreşte după manuscris

8

★CĂTRE COMITETUL CENTRAL AL CRUCII ROŞII DIN SUEDIA[456]

Referitor la scrisoarea nr. 2 371

Guvernul Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse exprimă sincere mulţumiri pentru propunerea dv. umanitară de a acorda ajutor prin trimitere de medicamente pentru bolnavii din Petrograd.

În acelaşi timp însă, el regretă că nu poate da curs rugăminţii Comitetului Central al Crucii Roşii din Suedia privind plecarea profesorului Pavlov în Suedia în vederea unei activităţi ştiinţifice, aceasta întrucît în momentul de faţă Republica Sovietică a intrat într-o perioadă de intensă construcţie economică, ceea ce reclamă încordarea tuturor forţelor spirituale şi creatoare ale ţării şi face necesare concursul şi colaborarea efectivă a unor savanţi eminenţi cum este profesorul Pavlov.

Guvernul sovietic, care s-a străduit mereu să creeze condiţii cît mai favorabile pentru activitatea de cercetare ştiinţifică în Rusia, şi-a văzut limitate posibilităţile

www.dacoromanica.ro

în acest domeniu datorită blocadei și războiului pe care l-au dus împotriva Rusiei, într-o formă deschisă sau camuflată, aproape toate statele vest-europene. Firește că ruperea relațiilor, precum și poziția ostilă a tuturor țărilor vest-europene față de Rusia nu au contribuit la crearea unor legături între oamenii de știință din cele două tabere; aceste împrejurări au exclus aproape în întregime posibilitatea stabilirii unor contacte și schimburi de opinii, care sînt atît de utile, precum și a schimbului de realizări științifice între savanții ruși și cei din Europa occidentală. Din aceleași motive nu a fost posibilă nici procurarea de literatură științifică și de material didactic.

Acum, cînd agresiunile armate ale tuturor dușmanilor Rusiei au fost respinse, iar relațiile reciproce cu țările Europei occidentale se restabilesc treptat, dar sigur, sînt speranțe că se vor crea condițiile necesare pentru dezvoltarea științei ruse și pentru aplicarea ei în practică.

Președintele Consiliului Comisarilor Poporului,

Vl. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 2 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în volumul „Documente de politică externă a U.R.S.S.", Moscova, vol. III

Se tipărește după o copie dactilografiată
Tradus din limba germană

9

★TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ PREȘEDINȚILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, AI COMITETELOR REVOLUȚIONARE GUBERNIALE, AI COMITETELOR REVOLUȚIONARE DIN SIBERIA, BAȘKIRIA, KIRGHIZIA, TURKESTAN, TATĂRIA, AZERBAIDJAN

Birourilor guberniale de statistică le revine sarcina de a prelucra într-un termen cît mai scurt materialele recensămîntului din 1920, în scopul de a stabili componența

www.dacoromanica.ro

de clasă a populației republicilor și gruparea ei pe ocupații și profesii, de a cerceta structura producției agricole pe suprafețe, tipuri și forme, de a stabili repartizarea geografică a industriei și gruparea întreprinderilor pe tipuri, forme și caracteristici organizatorice, de a investiga învățămîntul public și organizarea altor activități.

Programele de prelucrare au fost stabilite de Direcția centrală de statistică, discutate de cea de-a III-a Conferință generală[457] cu participarea reprezentanților organizațiilor de statistică ale tuturor republicilor federației și examinate de Consiliul pentru problemele statisticii. Republicile au nevoie de materialele recensămintelor pentru organizarea sistematică atît a producției, cît și a aparatului de stat sovietic.

Avînd în vedere importanța și prioritatea acestor lucrări, comitetele executive guberniale, comitetele revoluționare guberniale și toate secțiile lor trebuie să acorde birourilor guberniale de statistică tot sprijinul pe linia asigurării personalului necesar, mobilizînd în acest scop forțele de care au ele trebuință, a asigurării lor cu localuri, combustibil și iluminat, aprovizionării lor cu alimente și creării celorlalte condiții necesare pentru bunul mers al lucrărilor.

Urmăriți și supravegheați personal, pe răspunderea dv., activitatea birourilor guberniale de statistică, în care scop veți cere rapoarte săptămînale șefilor acestor birouri și veți înlătura toate piedicile care frînează desfășurarea rapidă a lucrărilor, trăgînd la răspundere toate persoanele și instituțiile care nu vor da concurs birourilor guberniale de statistică. Comunicați la fiecare 1 al lunii Direcției centrale de statistică cum merg lucrările, iar aceasta îmi va raporta mie.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 3 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

10

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN[458]

Rostov pe Don. Către Frumkin, împuternicitul Comisariatului poporului pentru aprovizionare

Markov ne informează că slăbirea ritmului încărcărilor de produse agricole în Caucaz se explică prin insuficienţa stocurilor de cereale din staţiile de cale ferată, ceea ce ne-a alarmat serios atît pe mine, cît şi pe tovarăşii de la Comisariatele aprovizionării şi căilor de comunicaţie. În felul acesta, toate eforturile de a asigura aprovizionarea normală cu combustibil a căilor ferate de sud-est, obţinută cu mari sacrificii, se pot dovedi zadarnice. Vă rog să confirmaţi de îndată, sub semnătură, dacă cele comunicate de Markov corespund realităţii şi să explicaţi slăbirea ritmului încărcărilor în ultimul timp. Menţionez că, date fiind enormele greutăţi pe care le comportă transporturile din Siberia, precum şi hotărîrea C.C. privind sistarea colectărilor de cereale în întreaga Rusie Europeană în scopul înlesnirii campaniei de însămînţări, baza întregii aprovizionări se mută în cea mai mare parte în Caucazul de nord. Dv. vă revine obligaţia de a asigura lunar şase milioane de puduri, inclusiv fondul de însămînţări, în care scop trebuie să luaţi măsuri energice pentru o sporire corespunzătoare a colectărilor de cereale; asiguraţi expedierea spre zona centrală, prin Bataisk-Ţarîţîn, a cel puţin două sute de vagoane în medie pe zi. Prin măsurile adoptate de Consiliul Apărării se asigură încărcarea şi deplasarea acestui număr de vagoane. Ghissen, secretarul dv., i-a comunicat prin fir direct lui Halatov că pînă la 1 mai scontaţi să daţi zonei centrale numai şapte milioane. Deoarece criza în aprovizionarea acestei zone s-a şi produs, cifra de mai sus este cu totul inacceptabilă. Situaţia obligă centrul să urmărească cu neslăbită atenţie mersul colectărilor şi cantităţile expediate zilnic. Comunicaţi-ne de îndată, chiar astăzi, spre a fi prezentate Consiliului Apărării, cantităţile efectiv existente în întregul Caucaz, separat pe gubernii şi pe staţii de cale ferată, precum şi esti-

www.dacoromanica.ro

mările dv. în ceea ce privește colectările în lunile care vin și asigurarea încărcărilor zilnice, indicînd totodată ce ajutor vă poate da imediat centrul.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,
15.II.1921 *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

11

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN ȘI S.D. MARKOV[459]

Prin fir direct

Rostov pe Don. Către Frumkin și Markov

Dată fiind înrăutățirea extremă a situației aprovizionării republicii, în special în urma sistării temporare a sosirilor de cereale din Siberia, trebuie luate măsuri eroice pentru intensificarea la maximum a încărcărilor și expedierilor de cereale din Caucazul de nord spre centrul țării. Importanța cu totul excepțională pe care a căpătat-o acum Caucazul face să vă revină dv., precum și tuturor lucrătorilor din domeniul aprovizionării și transportului din Caucaz, o răspundere deosebit de mare. Subliniez încă o dată necesitatea de a se expedia zilnic centrului 200 de vagoane. Comunicați zilnic prin fir direct, atît mie personal cît și Comisariatului aprovizionării, pe lîngă datele referitoare la încărcări, și cifrele privind: 1) cantitatea de cereale existentă în stațiile de cale ferată; 2) separat — în depozitele ce v-au fost repartizate; 3) cantitatea de cereale adusă cu atelajele în ultimele 24 de ore la stațiile de cale ferată.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 16 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

12

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.K. KAGANOVICI

Omsk. Comitetul de aprovizionare din Siberia.
Pentru Kaganovici

Dată fiind înrăutățirea extremă a situației aprovizionării republicii, prin prezenta dispun — și această dispoziție echivalează cu un ordin — să vă încordați toate forțele pentru a spori la maximum încărcarea și expedierea cerealelor spre centrul țării. Comunicați zilnic prin fir direct, atît mie cît și Comisariatului aprovizionării: 1) cantitatea de cereale existentă în stațiile de cale ferată, 2) cantitatea de cereale adusă în ultimele 24 de ore la stațiile de cale ferată, 3) cantitățile de cereale încărcate în ultimele 24 de ore: separat cele destinate centrului și separat cele pentru alte localități, 4) dacă s-a încărcat o cantitate mai mică decît cea prevăzută, se vor arăta cauzele.

Președintele Consiliului Apărării, *Lenin*

Scrisă la 16 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

13

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA

Tovarășului Smilga, președintele Consiliului Armatei muncii din sud-est

Consiliul Muncii și Apărării atrage încă o dată în mod stăruitor atenția asupra faptului că cerealele din Caucaz constituie principala și aproape unica sursă de aprovizionare a Rusiei centrale. De aceea activitatea organelor locale ale Comisariatului aprovizionării și ale Comisariatului căilor de comunicație trebuie coordonată și mai strîns, și mai sistematic, în vederea colectării, strîngerii, aducerii la stațiile de cale ferată și expedierii produselor agricole spre centrul țării. Examinați de

www.dacoromanica.ro

urgență ce măsuri — dintre cele mai energice — trebuie să adoptați și comunicați prin fir direct Consiliului Muncii și Apărării ce ați hotărît în această privință.

Președintele C.M.A., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 18 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1934, în revista „Proletarskaia Revoliuția" nr. 3

Se tipărește după textul dactilografiat, semnat de V.I. Lenin

14

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI[460]

Prin fir direct

Harkov, tovarășului Racovski
O copie lui Vladimirov

Un calcul foarte riguros al intrărilor probabile de cereale — ținîndu-se cont de întreruperea prelungită a comunicațiilor cu Siberia — în scopul de a atenua, în parte cel puțin, criza de aprovizionare din centrul țării, ne obligă să cerem în modul cel mai categoric Comisariatului poporului pentru aprovizionare al Ucrainei să îndeplinească cu regularitate sarcina de a expedia zilnic centrului 40 de vagoane cu produse agricole. Exprim stăruitor dorința să se expedieze 60 de vagoane, conform telegramei nr. 3 781 semnată de Vladimirov, convins fiind că Comisariatul poporului pentru aprovizionare al Ucrainei va răspunde cu căldură la acest apel; personal rog acest comisariat să depună toate eforturile și să ia de îndată toate măsurile posibile pentru a îndeplini această sarcină nouă și a ușura astfel situația noastră alimentară într-un moment deosebit de greu pentru noi, în scopul de a da un ajutor efectiv la trimiterea cerealelor în Rusia centrală.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 23 februarie 1921

Publicată parțial la 3 martie 1921, în „Prodovolstvennaia Gazeta" nr. 41

Se tipărește pentru prima oară în întregime, după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

15

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV AL REGIUNII AUTONOME CIUVAŞE[461]

Ceboksarî. Către Comitetul executiv al R.A. Ciuvaşe
O copie comitetului regional de aprovizionare

Sîntem informaţi că pe teritoriul Republicii Ciuvaşe[462] se află 35 000 de puduri de carne, care, din lipsă de atelaje, nu a fost transportată la staţiile de cale ferată. Avînd în vedere că se apropie dezgheţul şi deci posibilitatea alterării cărnii, dispunem să luaţi de urgenţă măsurile cele mai energice în scopul de a asigura Comisariatului aprovizionării mijloacele necesare pentru transportarea cărnii la staţiile de cale ferată. Telegrafiaţi imediat ce măsuri aţi luat.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

*Lenin**

Scrisă la 24 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

16

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN CRIMEEA

Sevastopol. Către Comitetul revoluţionar din Crimeea

Luaţi măsuri energice pentru organizarea unei paze efective a obiectelor de valoare, a tablourilor, vaselor şi obiectelor de porţelan, bronz, marmură etc. aflate în palatele şi edificiile particulare din Ialta actualmente repartizate Comisariatului sănătăţii spre a fi folosite ca sanatorii, obiecte în privinţa cărora sîntem informaţi că

* Telegrama este semnată şi de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

se scot din respectivele palate și edificii. Pînă la sosirea comisiei speciale însărcinate cu inventarierea și organizarea păstrării lor, răspunderea pentru păstrarea lor intactă vă revine în întregime dv.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

Lenin

Scrisă la 26 februarie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

17

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL DE APROVIZIONARE, COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL ȘI COMITETULUI GUBERNIAL DE PARTID DIN VEATKA[463]

Confirmînd necesitatea îndeplinirii necondiționate și stricte a sarcinii Comisariatului aprovizionării privind trimiterea de cereale la baze conform planului pe luna martie și avînd în vedere situația grea a republicii, vă cer să luați toate măsurile și să dați dovadă de maximum de energie în îndeplinirea sarcinii trasate, căci numai printr-o muncă încordată și conștientă din partea tuturor organelor se poate asigura lichidarea crizei alimentare prelungite, criză pe care a agravat-o la extrem lipsa de combustibil pentru transportarea cerealelor din regiunile periferice la centru.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

*Lenin**

Scrisă înainte de 27 februarie 1921

Publicată la 3 martie 1921, în „Prodovolstvennaia Gazeta" nr. 41

Se tipărește după textul apărut în ziar

* Telegrama este semnată și de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

18

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL UFA[464]

Ufa

Către președintele comitetului executiv gubernial

Vă rog să transmiteți de îndată lui Aleksei Romanovici Șaposnikov și lui Taras Grigorievici Kondrov, țărani din satul Beketovo, plasa Bulgakovskaia, județul Ufa (la 36 de verste de Ufa pe drumul Orenburgului), invitația de a veni imediat la Moscova pentru o consultare în probleme importante privind țărănimea și gospodăria țărănească. Ei vor sta la Moscova cîteva zile. Trimiteți în acest scop la Beketovo un om priceput. Dacă sus-numiții acceptă invitația, aranjați plecarea lor cu vagonul rezervat delegaților la congresul partidului, asigurați-le hrana necesară pe drum și toate celelalte, înconjurați-i cu toată atenția și grija. Comunicați imediat rezultatul demersurilor dv.

1.III.1921

Președintele C.C.P., *Lenin**

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipărește după textul scris de A.D. Țiurupa și semnat de V.I. Lenin

19

★TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ PREȘEDINȚILOR DE COMITETE EXECUTIVE GUBERNIALE ȘI DE CONSILII SINDICALE GUBERNIALE[465]

O copie comitetelor guberniale de partid și comitetelor guberniale de aprovizionare

În pofida dispozițiilor repetate ale organelor centrale, în pofida ordinelor stricte ale președintelui Consiliului

* Telegrama este semnată și de A.D. Țiurupa, comisarul poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Muncii şi Apărării, tov. Lenin, cu nr. 155, 171 şi 186 privind intensificarea încărcării şi expedierii transporturilor de seminţe, rezultatele pe februarie şi prima jumătate a lunii martie sînt insignifiante: toată această perioadă este iremediabil pierdută. În felul acesta, organizarea planificată a însămînţărilor în guberniile consumatoare este primejduită şi ne ameninţă o catastrofă. O asemenea situaţie nu mai poate fi tolerată; trebuie întreprinse măsuri dintre cele mai energice pentru încărcarea şi expedierea seminţelor.

De aceea este necesar ca preşedinţii comitetelor executive guberniale şi preşedinţii consiliilor sindicale guberniale să se conformeze cu stricteţe dispoziţiilor de mai jos:

1) Sarcina privind expedierea seminţelor şi a celorlalte produse agricole va fi considerată primordială pînă la realizarea deplină a planului.

2) În termen de 3 zile se vor mobiliza în fiecare gubernie cîte 5 lucrători dintre cei mai energici şi conştiincioşi, care să cunoască transportul feroviar.

3) Se vor lua toate măsurile necesare ca tovarăşii mobilizaţi să plece imediat spre locurile de încărcare a seminţelor.

4) Se va comunica prin fir direct Comisariatului aprovizionării, direcţia transporturi, numele, prenumele, apartenenţa de partid, vîrsta şi specialitatea tovarăşilor mobilizaţi spre a fi numiţi reprezentanţi ai sus-numitului comisariat pe lîngă direcţiile şi sectoarele de cale ferată.

5) Toate organele şi autorităţile de stat, de partid, militare şi feroviare sînt obligate să dea acestor tovarăşi tot concursul în îndeplinirea îndatoririlor lor de serviciu, prevăzute în instrucţiunile date de centru comitetelor guberniale de aprovizionare.

Lupta pentru pîine, pentru refacerea agriculturii, pentru folosirea adecvată a transportului feroviar potrivit hotărîrii Congresului al VIII-lea al Sovietelor şi a Congresului al X-lea al partidului este o extrem de importantă sarcină la ordinea zilei; de succesele acestei activităţi depinde apărarea republicii noastre — republica muncii, precum şi a tuturor cuceririlor revoluţiei.

www.dacoromanica.ro

Primirea prezentei va fi confirmată Consiliului Muncii și Apărării, iar în copie — Comisariatului aprovizionării, Direcția repartizării.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

*V. Ulianov (Lenin)**

Scrisă la 20 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 5

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

20

TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ CONSILIILOR ECONOMICE ȘI BIROURILOR INDUSTRIALE GUBERNIALE

Către toate consiliile economice și birourile industriale guberniale
În copie, secțiilor agricole guberniale și comisariatelor poporului pentru agricultură ale republicilor federației

Hotărîrea Congresului al VIII-lea al Sovietelor obligă toate organele republicii să depună toate eforturile și să-și mobilizeze toate mijloacele pentru nevoile campaniei de însămînțări. Luați de urgență măsuri reale:

1) Pentru aprovizionarea atelierelor de reparații cu metale, combustibil, lubrifianți și instrumente.

2) Organizați împreună cu organele agricole strîngerea metalelor vechi și repartizarea lor imediată la atelierele de reparații.

3) Organizați prepararea cărbunelui de forjă.

4) Organizați împreună cu organele agricole strîngerea și măcinarea îngrășămintelor: fosfați, cenușă, făină de oase, zgură Thomas.

* Telegrama este semnată și de M.P. Tomski, președintele C.C.S. din Rusia, N. Osinski, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură, și N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

5) Puneţi la dispoziţie mijloacele de transport pentru nevoile campaniei de însămînţări.

6) Transmiteţi organelor agricole bunurile fără stăpîn de care dispuneţi pe plan local şi care pot fi folosite în campania de însămînţări.

7) Luaţi măsuri pentru depistarea şi folosirea fabricilor şi atelierelor locale care pot confecţiona piese de schimb şi maşini agricole dintre cele mai simple.

Comunicaţi telegrafic Consiliului economic superior toate măsurile urgente luate în sprijinul campaniei de însămînţări, iar în copie Comisariatului agriculturii, Direcţia aprovizionării, şi preşedintelui Consiliului Muncii şi Apărării.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

*Lenin**

Scrisă la 21 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 5

Se tipăreşte după textul dactilografiat, semnat de V.I. Lenin

21

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL PENTRU PROBLEMELE MUNCII DIN ASTRAHAN[466]

Astrahan, comitetului gubernial pentru problemele muncii

Luaţi măsuri energice pentru efectuarea integrală, în termen, a mobilizării forţei de muncă — 1 000 de bărbaţi şi 4 000 de femei — la dispoziţia Întreprinderii regionale de pescuit Astrahan, în conformitate cu decizia din 11 decembrie 1920 a Direcţiei generale pentru problemele muncii, fără nici o modificare. De îndeplinirea prezentei dispoziţii, care trebuie considerată ca un ordin,

* Telegrama este semnată şi de A.I. Rîkov, preşedintele Consiliului economic superior, precum şi de N. Osinski, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

răspundeți dv. Comunicați telegrafic săptămînal Direcției generale pentru problemele muncii cum se desfășoară mobilizarea.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

Lenin

Scrisă la 25 martie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

22

★TELEGRAMĂ CĂTRE PREȘEDINȚII COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, PREȘEDINȚII COMITETELOR REVOLUȚIONARE GUBERNIALE, PREȘEDINTELE COMITETULUI REVOLUȚIONAR DIN SIBERIA, PREȘEDINȚII CONSILIILOR ARMATELOR MUNCII DIN SUD-EST ȘI URAL, REPUBLICILE BAȘKIRĂ, KIRGHIZĂ, TĂTARĂ, REPUBLICA MUNTENILOR DIN CAUCAZ, REPUBLICILE UCRAINEANĂ ȘI TURKESTAN

În copie, birourilor guberniale de statistică

A început campania de însămînțări. De rezultatele ei, de mărimea recoltei vor depinde resursele alimentare și furajere ale republicii în anul care vine, va depinde întreaga viață economică a țării. Organizați imediat prin birourile guberniale de statistică lucrări pentru evaluarea suprafeței însămînțate și a numărului de vite pe anul în curs, precum și observarea statistică permanentă a stării semănăturilor și fînețelor, comunicînd rezultatele de două ori pe lună Direcției centrale de statistică, care le va prezenta Consiliului Comisarilor Poporului.

Prin circularele D.C.S. cu nr. 893 și 895 s-au dat tuturor birourilor guberniale de statistică indicații privind

www.dacoromanica.ro

metodele şi termenele de efectuare a lucrărilor menţionate.

Luaţi, pe răspunderea dv. personală, toate măsurile necesare pentru a ajuta birourile guberniale de statistică să îndeplinească la termen aceste sarcini, fără a admite vreo amînare.

Pe baza datelor furnizate de dv., guvernul muncitoresc-ţărănesc trebuie să stabilească în termenul fixat cotele impozitului în natură, întrucît orice întîrziere în comunicarea datelor privind gubernia dv. va frîna activitatea sistematică a guvernului în domeniul organizării agriculturii, al aprovizionării cu produse alimentare şi al reglementării impozitului în natură.

Preşedintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 1 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 5

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

23

★RADIOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR GUBERNIALE PENTRU ÎNSĂMÎNŢĂRI

Rog răspundeţi imediat ce măsuri au fost şi sînt luate pentru organizarea aratului ogoarelor de primăvară. În special vă rog să răspundeţi:

1) Dacă au fost adoptate hotărîri în această privinţă; ce prevăd ele şi dacă la întocmirea lor s-a avut în vedere că trebuie să se ţină seama de condiţiile economice ale diverselor localităţi, în special de existenţa unei suprafeţe furajere.

2) Dacă lucrătorii organelor locale au primit instrucţiuni şi indicaţii.

3) Dacă s-au scos foi volante şi afişe; dacă s-au luat alte măsuri de propagandă pentru extinderea ogoarelor de primăvară.

www.dacoromanica.ro

4) Dacă au fost folosite cadrele agronomice pentru studierea condițiilor economice ale localităților și pentru propagarea extinderii ogoarelor de primăvară.

Țin să subliniez că trebuie să acordați o atenție deosebită acestei campanii, care trebuie desfășurată cu multă energie, dar în același timp și cu precauția necesară. Folosiți experiența Consiliului agricol gubernial Tula, care a hotărît să declare obligatoriu aratul ogoarelor de primăvară dacă în favoarea lui se pronunță o treime din locuitorii satului. Este necesar însă ca consimțămîntul acestei treimi să nu fie obținut prin amenințări și intimidare, iar oamenii care o alcătuiesc să fie gospodari cu adevărat harnici, hotărîrea lor urmînd a fi aplicată numai cu avizul agronomului.

Răspunsurile la cele 4 puncte se vor comunica telegrafic Comisariatului agriculturii pînă la 18 aprilie.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

*Lenin**

Scrisă la 11 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1961, în revista „Istoriceskii Arhiv" nr. 2

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

24

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN[467]

Foarte urgent. Cu prioritate

Rostov pe Don, tovarășului Frumkin
O copie șefului de sector *Markov*

Formarea de trenuri marșrutizate de primă urgență se desfășoară într-un ritm cu totul nesatisfăcător. În loc de 70 de vagoane în 24 de ore, cîte trebuia să puneți la dispoziție, în decurs de 9 zile din aprilie ați dat numai 4 trenuri marșrutizate de primă urgență. Vă atrag atenția asupra numărului cu totul insuficient de trenuri cerealiere marșrutizate pe liniile Direcției regionale a căilor

* Radiograma este semnată și de N. Osinski, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

ferate din sud-est: pe data de 8 aprilie numai cinci. Cer ca în zilele următoare să completați la zi tot ce trebuia să expediați centrului conform telegramei mele nr. 242, iar pe viitor să îndepliniți riguros și la termenul fixat sarcina de onoare ce v-a fost trasată. Vă previn: corespondența dv. cu Comisariatul aprovizionării nu vă dă dreptul să suspendați îndeplinirea sarcinii sau să-i reduceți volumul. Confirmați primirea.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 12 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

25

MESAJ ADRESAT LUI AMANULLA-HAN, EMIRUL AFGANISTANULUI[468]

Luminatului cîrmuitor și dîrzului
întemeietor și apărător al independenței
Înaltului stat al Afganistanului,
Maiestății Sale Amanulla-han,
emirul Afganistanului

Guvernul Republicii Sovietice Federative Socialiste Ruse Vă exprimă recunoștința sa pentru scrisorile Dv. personale și pentru înaltele gînduri sincere și prietenești despre relațiile dintre cele două mari state — Afganistanul și Rusia.

Sînt fericit să Vă aduc la cunoștință că Tratatul de prietenie dintre cele două state ale noastre a fost semnat la Moscova în ziua de 28 februarie 1921 de către împuterniciții ambelor state și ratificat de organul suprem al Republicii Sovietice Ruse — Comitetul Executiv Central al Sovietelor de Deputați ai Muncitorilor, Țăranilor și Ostașilor Roșii din Rusia[469].

Tratatul dintre cele două state statornicește formal prietenia și simpatia reciprocă, care în ultimii doi ani

www.dacoromanica.ro

se dezvoltă și se consolidează, între Afganistan și Rusia și pentru a căror întărire au depus multe eforturi reprezentantul Înaltului stat al Afganistanului în Rusia, mult stimatul Muhammed Vali-han, și reprezentantul plenipotențiar și trimis extraordinar al R.S.F.S.R. la Kabul — Iakov Zaharovici Suriț.

Guvernul Rusiei Sovietice și Înaltul stat al Afganistanului au interese comune în Orient; ambele state prețuiesc independența lor și vor să vadă libere și independente atît popoarele lor, cît și toate popoarele Orientului. Pe noi ne apropie nu numai împrejurările arătate mai sus, ci și în special faptul că între Afganistan și Rusia nu există probleme de natură să provoace divergențe sau să arunce o umbră cît de mică asupra prieteniei ruso-afgane. Vechea Rusie imperialistă a dispărut pentru totdeauna, iar vecinul de la miazănoapte al Înaltului stat al Afganistanului este Rusia nouă, Rusia Sovietică, care a întins o mînă prietenească și frățească tuturor popoarelor Orientului și în primul rînd poporului afgan.

Înaltul stat al Afganistanului a fost unul din primele state pe ai căror reprezentanți i-am întîmpinat cu bucurie la Moscova și sîntem fericiți să constatăm că primul tratat de prietenie încheiat de poporul afgan este tratatul cu Rusia.

Sîntem convinși că dorința noastră cea mai sinceră se va realiza și că Rusia va rămîne pentru totdeauna primul prieten al Înaltului stat al Afganistanului, spre binele ambelor noastre popoare.

Guvernul R.S.F.S.R. a luat măsuri pentru înlăturarea micilor neînțelegeri dintre funcționarii afgani și autoritățile locale ruse, iar acum sîntem informați că relațiile pe plan local s-au normalizat în conformitate cu spiritul de prietenie care animă cele două Înalte State.

Unele gînduri formulate de Maiestatea Voastră în ultima scrisoare referitor la sentimentul comun de simpatie față de eliberarea popoarelor din Orient au fost primite de noi cu deplină înțelegere și bucurie. Noi le privim cu seriozitatea pe care o comportă înaltele idei pe care le conțin, iar reprezentantul nostru plenipotențiar,

www.dacoromanica.ro

Suriţ, este autorizat să Vă înfăţişeze personal punctul nostru de vedere.

Guvernul R.S.F.S.R. ar dori să mai sublinieze meritele demne de toată aprobarea ale ambasadorului Dv. extraordinar, Muhammed Vali-han, în opera de întărire a prieteniei dintre cele două state şi în încheierea Tratatului de prietenie.

Convins că legăturile de prietenie dintre Rusia şi Afganistan vor continua să se întărească, rog să-mi permiteţi a Vă exprima simpatia şi convingerea mea că independenţa Înaltului stat al Afganistanului nu va putea fi zdruncinată de nimeni, nici prin forţă şi nici prin viclenie.

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,

V. Ulianov (Lenin)

Scris după 20 aprilie 1921

Publicat pentru prima oară în 1960, în „Documente de politică externă a U.R.S.S.", Moscova, vol. IV

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

26

★CĂTRE EDITURA DE STAT

O copie Camerei cărţii

Vă rog să însărcinaţi Camera cărţii să efectueze cu titlu experimental următoarea lucrare:

1) Să extragă din ziarele mai importante („Izvestiia Comitetului Executiv Central din Rusia", „Pravda", „Ekonomiceskaia Jizn", „Petrogradskaia Pravda") şi din ziarele centrale din Ucraina, Caucaz, Siberia, Ural etc. (în total, împreună cu cele centrale, cel mult 10 ziare) toate materialele apărute în luna mai în legătură cu probleme economice, gospodăreşti şi de producţie, inclusiv toate dările de seamă şi materialele statistice, să le clasifice amănunţit şi să lipească tăieturile pe filele unor albume; din aceste albume să alcătuiască 4 colecţii paralele,

www.dacoromanica.ro

2) Să alcătuiască un index sistematic şi alfabetic la colecţia lunară a ziarelor indicate, index care să cuprindă toate materialele apărute în ele, inclusiv anunţurile.

Pentru această lucrare se va fixa o plată în acord şi, dacă va fi bine executată, în aşa fel încît să satisfacă cerinţele Consiliului Comisarilor Poporului, se va acorda şi un premiu, care în parte va fi plătit în natură, cu avizul secţiei premieri a C.C.S. din Rusia.

De executarea prezentei dispoziţii ni se va raporta prin intermediul tov. *Gorbunov*, directorul treburilor C.C.P.

Preşedintele C.C.P., *V. Ulianov (Lenin)*

Scrisă la 28 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

27

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN ŞI COMITETULUI DE APROVIZIONARE DIN SIBERIA[470]

Rostov pe Don, tovarăşului Frumkin
O copie tovarăşului Beloborodov, la Consiliul Armatei muncii

Omsk, Comitetul de aprovizionare din Siberia
O copie tovarăşului Smirnov, la Comitetul revoluţionar din Siberia

Dată fiind agravarea situaţiei aprovizionării, vi se cere să intensificaţi încărcările de produse alimentare destinate centrului şi să nu admiteţi sub nici un motiv sistarea lor în zilele de sărbătoare.

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

Lenin

Scrisă la 28 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după textul scris de mîna lui A.B. Halatov şi semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

28

★CĂTRE TOATE CONSILIILE ECONOMICE REGIONALE

Circulară

Luați măsuri ca*:

1) procesele-verbale de ședință ale Consiliului economic să fie trimise la timp, fără nici o întîrziere, în 3 exemplare, la Secretariatul general al Consiliului Muncii și Apărării;

2) la aceste procese-verbale să fie anexate copiile tuturor materialelor care au stat la baza soluționării respectivei probleme (referate scrise, teze etc.), precum și stenogramele complete ale ședințelor, dacă se întocmesc;

3) revistele și ziarele economice editate de consiliile economice, precum și de alte organe economice, să fie trimise în trei exemplare la Secretariatul general al C.M.A.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 29 aprilie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după textul scris de mîna lui V.A. Smolianinov corectat și semnat de V.I. Lenin

29

★TELEGRAMĂ CIRCULARĂ CĂTRE COMISIILE ECONOMICE GUBERNIALE[471]

Trimiteți imediat: 1) procesele-verbale de ședință ale comisiei economice guberniale cu începere din momentul organizării ei, anexînd toate materialele, referatele, deciziile, rezoluțiile, tezele etc. care au stat la baza soluționării problemelor puse în discuție. 2) Pe viitor, procesele-verbale de ședință ale comisiei economice guberniale vor fi trimise la C.M.A. fără nici o întîrziere, împreună

* Cuvintele „luați măsuri ca" au fost inserate de V.I. Lenin. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

cu materialele specificate la punctul 1. 3) Se vor trimite cîte 3 exemplare din ziarele şi revistele economice editate de organele economice şi cooperatiste. De executarea la timp a dispoziţiei de faţă răspund preşedinţii şi secretarii comisiilor economice guberniale.

4.V.1921 Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

30

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA ŞI COMITETULUI DE APROVIZIONARE DIN SIBERIA[472]

Omsk, Comitetului revoluţionar din Siberia
Omsk, Comitetului de aprovizionare din Siberia

Dată fiind situaţia critică a aprovizionării centrului ţării ca urmare a sistării încărcărilor în Caucazul de nord, vi se trasează sarcina de a expedia centrului în cursul lunii mai 3 000 000 de puduri de cereale; de îndeplinirea prezentei dispoziţii, care trebuie considerată ca un ordin, răspund Comitetul revoluţionar din Siberia şi Comitetul de aprovizionare din Siberia.

De comun acord cu tov. Kaganovici, vi se recomandă următorul plan de acţiune: 1) pînă la deschiderea navigaţiei veţi continua în acelaşi ritm energic încărcările de cereale la toate staţiile de cale ferată, inclusiv la acelea de unde transporturile se pot face şi pe cale fluvială — Semipalatinsk şi Novo-Nikolaevsk. 2) După deschiderea navigaţiei, prin derogare de la planul de transporturi stabilit anterior, se va da prioritate încărcărilor de cereale destinate centrului ţării. 3) Se va trece imediat la achiziţii de cereale în raioanele vecine cu calea ferată prin schimb de mărfuri, folosind în acest scop mărfurile existente în Siberia în contul celor deja încărcate şi expediate în ultimele zile de la centru spre Siberia.

www.dacoromanica.ro

4) Se recomandă următoarele raioane: Petropavlovsk, Slavgorod, Novo-Nikolaevsk și Barnaul. 5) Prin modalitățile indicate la punctele 1 și 2 se vor expedia centrului 2 000 000 de puduri, iar prin cea de la punctul 3 — 1 000 000 de puduri. 6) În scopul de a curma specula, în raioanele indicate și în celelalte raioane achizițiile în cadrul schimbului de mărfuri se vor efectua fără a se renunța la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole[473].

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 4 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în cartea „Comitetul revoluționar din Siberia (Sibrevkom). August 1919-decembrie 1925. Culegere de documente și materiale", Novosibirsk

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

31

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV[474]

Omsk, tovarășului Smirnov, președintele Comitetului revoluționar din Siberia
O copie Comitetului de aprovizionare din Siberia

La adresa dv. nr. 224/7 din 29/IV. Consider greșite acțiunile dv.; cheltuirea suplimentară a 350 000 de puduri de cereale de sămînță pentru nevoile guberniilor siberiene este inadmisibilă și pune într-o situație extrem de grea aprovizionarea Moscovei și a Petrogradului. Declar anulată hotărîrea Comitetului pentru însămînțări din Siberia privind acordarea unei cantități suplimentare de 4 500 000 de puduri. Aștept, de asemenea, să prezentați explicații în legătură cu neîndeplinirea dispoziției de a continua încărcările și în zilele de sărbătoare*. Atrăgînd atenția asupra situației alimentare deosebit

* Vezi volumul de față, Anexe, documentul 27. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

de grele a centrului, cer să îndepliniți în întregime și necondiționat cerințele centrului și ale Comisariatului aprovizionării.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 6 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în cartea „Comitetul revoluționar din Siberia (Sibrevkom). August 1919-decembrie 1925. Culegere de documente și materiale", Novosibirsk

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

32

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.G. MAKSIMOV[475]

Ekaterinburg, tovarășului Maksimov, președintele Consiliului economic gubernial

Printre hîrtiile primite la C.M.A. nu figurează nici un proces-verbal de ședință a Consiliului economic gubernial Ural și a Consiliului Armatei I a muncii. Rog trimiteți imediat la C.M.A. toate procesele-verbale împreună cu toate materialele aferente: hotărîrile cu caracter economic adoptate cu începere de la 1 ianuarie 1921. Pe viitor să le trimiteți fără nici o întîrziere.

Președintele C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 6 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

33

TELEGRAMĂ ADRESATĂ DELEGAȚIEI GUVERNULUI SOVIETIC[476]

Delegației guvernului sovietic, Londra

Cifrat

Cumpărați imediat și expediați la Petrograd circa 2 000 000 de puduri de orîu. Livrarea urgentă este o condiție esențială. Se admite să se livreze în parte făină,

www.dacoromanica.ro

precum și secară. Din trei în trei zile informați-ne prin telegrame cifrate asupra îndeplinirii acestei comenzi urgente.

Documentul oficial pentru devizele necesare vi se trimite separat.

7 mai *Lenin**

Publicată pentru prima oară în 1960, în „Documente de politică externă a U.R.S.S.", Moscova, vol. IV

Se tipărește după o fotocopie a textului, care e scris de L.B. Krasin

34

TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN

Rostov pe Don,
tovarășului *F r u m k i n*, împuternicitul
Comisariatului poporului pentru aprovizionare
O copie Consiliului revoluționar al Armatei a 11-a

Potrivit informațiilor primite, situația aprovizionării Armatei a 11-a este catastrofală și amenință să ducă la destrămarea ei. Supravegheați cu cea mai mare atenție aprovizionarea cu alimente a acestei armate și luați în acest scop toate măsurile ce depind de dv., pe cît posibil nu în dauna îndeplinirii sarcinilor de aprovizionare a centrului țării.

Președintele C.C.P., *Lenin***

Scrisă la 21 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

35

*CĂTRE PREZIDIUL CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR DIN RUSIA[477]

O copie secției de energie electrică și Comisiei centrale a planificării de pe lîngă C.E.S. din Rusia

* Telegrama este semnată și de L.B. Krasin. — *Nota red.*

** Telegrama este semnată și de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

Dat fiind că problema transferării unor cazane de la Întreprinderea de tramvaie din Moscova la Şantierul de construcţie din Şatura a fost nu o dată soluţionată într-un sens pozitiv, lucru consemnat într-o hotărîre adoptată la sfîrşitul lunii martie şi semnată de preşedinţii Comisiei extraordinare a combustibilului, Direcţiei generale a combustibilului, secţiei de energie electrică a C.E.S. din Rusia şi Comisiei de stat a planificării, avînd în vedere şi importanţa excepţională a Şantierului de construcţie din Şatura, rog ca această problemă să fie soluţionată fără nici o întîrziere[478].

Preşedintele C.C.P. şi C.M.A.,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 24 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

36

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI DE APROVIZIONARE DIN SIBERIA ŞI COMITETULUI GUBERNIAL DE APROVIZIONARE DIN SEMIPALATINSK[479]

Prin radio

Omsk, Comitetului de aprovizionare din Siberia
O copie Comitetului revoluţionar din Siberia, Reprezentanţei kirghize

Semipalatinsk, Comitetului gubernial de aprovizionare
În copie, Semipalatinsk, Comitetului gubernial pentru însămînţări

După cum ne-a comunicat personal tov. Balabolkin, membru al comitetului gubernial pentru însămînţări din Semipalatinsk, comitetul de aprovizionare din această gubernie a blocat în raionul Aulski aproape 20 000 de stoguri de păioase netreierate. Reexaminaţi această problemă, după ce o veţi fi discutat sub toate aspectele;

www.dacoromanica.ro

dacă treieratul păioaselor nu este posibil fără a se da țăranilor, cu titlu de împrumut sau de plată pentru treierat, o parte din grînele obținute, dacă acest împrumut va fi folosit pentru însămînțări și treieratul restului de păioase va fi garantat, se aprobă o derogare parțială de la dispoziția dată de mine sub nr. 410*, în sensul ca o parte din cereale — cel mult 300 000 de puduri — să fie cedată spre a fi folosită ca sămînță, cu respectarea condițiilor arătate, ținîndu-se cont însă, în primul rînd, de situația alimentară catastrofală în care se află centrele muncitorești și capitalele. Comunicați-mi imediat măsurile pe care le veți lua în virtutea celor de mai sus; o copie trimiteți Comisariatului aprovizionării.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 27 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

37

TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, COMITETULUI REVOLUȚIONAR DIN SIBERIA, COMITETULUI REVOLUȚIONAR DIN BUHARA, PRECUM ȘI TUTUROR COMITETELOR GUBERNIALE DE APROVIZIONARE, COMITETULUI DE APROVIZIONARE DIN TURKESTAN[480]

În copie, direcțiilor guberniale ale aprovizionării
Comitetului de aprovizionare din Siberia
În copie, direcțiilor districtuale de aprovizionare
și direcțiilor de aprovizionare ale fronturilor

Situația grea a aprovizionării nu trebuie să afecteze cîtuși de puțin hrana Armatei Roșii, al cărei efectiv este astăzi considerabil micșorat și continuă să fie redus pînă

* Vezi volumul de față, Anexe, documentul 31. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

la limita stabilită. Îndeplinirea planului de colectări în cadrul predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole, trecerea la impozitul în natură, situaţia alimentară generală a ţării nu dau centrului certitudinea că va putea asigura în suficientă măsură produsele alimentare necesare unităţilor Armatei Roşii, dar armata nu trebuie să flămînzească. De aceea toate organele locale şi în primul rînd comitetele executive guberniale trebuie să acorde o atenţie deosebită aprovizionării armatei, folosind în acest scop toate mijloacele care le stau la dispoziţie. Comitetele guberniale de aprovizionare sînt obligate ca din produsele alimentare obţinute prin schimb de mărfuri să satisfacă în primul rînd nevoile armatei, în limita bonurilor de livrare eliberate de centru. Situaţia alimentară grea, agravată de trecerea de la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole la impozitul în natură, nu trebuie să afecteze cîtuşi de puţin aprovizionarea armatei. Această sarcină devine primordială pentru comitetele executive guberniale în actualul moment de tranziţie.

Preşedintele C.C.P. şi C.M.A., *Lenin*

Scrisă la 28 mai 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

38

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISIEI ECONOMICE GUBERNIALE NIJNI NOVGOROD[481]

Nijni Novgorod
Către Comisia economică
O copie, Cekăi

La 7 mai, Secretariatul general al C.M.A. v-a trimis cu nr. 417 o telegramă cu următorul conţinut: „Nijni Novgorod, Comisiei economice. Telegrafiaţi dacă este exactă cifra de 6 769 800 de puduri de turbă, proiectată

www.dacoromanica.ro

pentru a fi extrasă în 1921, ciră indicată în procesul-verbal nr. 9".

La 26 mai, cu nr. 491, vi s-a telegrafiat încă o dată în această chestiune.

Deoarece nici pînă acum nu s-a primit răspuns la vreuna din aceste două telegrame, vă invit să prezentaţi imediat explicaţii asupra cauzelor tărăgănării şi să răspundeţi în fond la întrebarea pusă; Ceka este rugată să cerceteze cauzele tărăgănării şi să sancţioneze pe cei vinovaţi, comunicînd Secretariatului general al C.M.A. numele acestor persoane şi funcţiile pe care le deţin[482].

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,

V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 2 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

39

TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ PREŞEDINŢILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE

Către preşedintele comitetului executiv gubernial
O copie, biroului gubernial de statistică

Construcţia economică a republicii, elaborarea planului unic al economiei şi aşezarea justă, în timp util, a impozitului în natură reclamă din partea statisticii de stat o mare încordare de forţe şi organizarea sistematică a lucrărilor atît pentru prelucrarea rapidă a materialelor recensămîntului din 1920 aflate la dispoziţia dv., cît şi pentru efectuarea unor investigaţii în lunile de primăvară, vară şi toamnă spre a se stabili pe grupuri de gospodării suprafeţele însămînţate, numărul şi starea şeptelului, randamentul stabilimentelor industriale, dinamica gospodăriilor şi bugetul lor. Toate sarcinile trasate de D.C.S. organelor locale trebuie îndeplinite cu precizie,

www.dacoromanica.ro

în termenul stabilit și după un program unic. Subliniez încă o dată că trebuie luate măsuri care să facă posibilă activitatea biroului gubernial de statistică, și anume: asigurarea personalului necesar acestor birouri prin atragere de lucrători din alte instituții în cadrul serviciului de muncă obligatorie cu aplicarea largă a retribuirii muncii în acord, asigurarea mijloacelor de transport la efectuarea de lucrări pe teren, repartizarea de localuri utilate cu tot ce este necesar, aprovizionarea la timp cu semne monetare și cu produse alimentare.

Președintele C.C.P., *Lenin*

Scrisă la 3 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1945, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXV

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

40

TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINȚILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE[483]

În legătură cu campania de însămînțări

Către președinții comitetelor executive guberniale
În copie, șefilor I.M.Ț. guberniale,
președinților comisiilor extraordinare guberniale,
secretarilor comitetelor guberniale de partid,
consiliilor guberniale de aprovizionare
și comisarilor guberniali pentru aprovizionare

În ultimul timp s-a constatat că în unele gubernii comitetele executive guberniale și chiar comitetele guberniale de partid au adoptat hotărîri care contravin esenței dispozițiilor date de organele centrale și modifică planurile de aprovizionare pe linie de stat centralizată, așa cum au fost stabilite, ceea ce nu face decît să dezorganizeze munca noastră și să înlesnească activitatea dușmanilor Puterii sovietice, subminînd prestigiul acesteia din urmă. Fără a ne referi la cazurile în privința cărora au fost ordonate anchete, iar cei ce vor fi găsiți vinovați vor

www.dacoromanica.ro

fi trași la răspundere cu toată severitatea, ne considerăm datori să subliniem din nou necesitatea îndeplinirii dispozițiilor organelor centrale, în special ale celor de aprovizionare, și inadmisibilitatea adoptării unor hotărîri ale organelor locale care să modifice în esență dispozițiile centrului fără a cere acestuia din urmă o aprobare în acest sens. Aducîndu-vă la cunoștință cele de mai sus, spre a fi executate întocmai și fără nici o abatere, vă prevenim că pe viitor va fi aspru sancționată orice încălcare a dispozițiilor Comisariatului aprovizionării sau a planurilor de aprovizionare.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării, *Lenin**

Scrisă la 4 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1942, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

41

TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD[484]

Nijni Novgorod, către comitetul executiv gubernial
O copie, secției guberniale de transporturi și materiale, Comitetului de aprovizionare din regiunea Volgăi

În portul Nijni Novgorod s-a aglomerat un mare număr de șlepuri cu sare care trebuie grabnic descărcate. În curînd va sosi încă un transport de circa 5 000 000 de puduri de sare. Descărcarea decurge foarte lent, deoarece Comitetul de aprovizionare din regiunea Volgăi nu a primit numărul necesar de hamali, precum și din cauză că productivitatea muncii e foarte scăzută, deși s-a acordat numărul cerut de rații de bază. Prin hotărîrea sa din 31 mai 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a stabilit că transportarea sării este declarată misiune mili-

* Telegrama este semnată și de M.I. Kalinin, președintele C.E.C. din Rusia, precum și de V.M. Molotov, secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

tară-operativă. În virtutea celor de mai sus, vă rog să asigurați Comitetului de aprovizionare din regiunea Volgăi numărul necesar de hamali pentru a putea descărca cît mai curînd aceste șlepuri, cu prioritate față de celelalte, pentru o cît mai deplină folosire a lor în circuitul transportului fluvial. Informați-mă asupra mersului lucrărilor.

Președintele Consiliului Muncii și Apărării,

Lenin

Scrisă la 8 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipărește după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

42

TELEGRAMĂ ADRESATĂ BIROULUI DIN SIBERIA AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA[485]

Omsk, Biroului din Siberia al C.C. al P.C.(b) din Rusia
În copie, tovarășului Smirnov, la Comitetul revoluționar din Siberia
tovarășului Kalmanovici, la Comitetul de aprovizionare din Siberia

Situația catastrofală a aprovizionării armatei, capitalelor și marilor centre industriale a obligat C.C. al P.C.(b) din Rusia să adopte acum o lună o hotărîre excepțională: prin încordarea tuturor forțelor și folosind toate posibilitățile, să se obțină ca din Siberia să fie expediate în zona centrală a țării 100 de vagoane de cereale în medie pe zi sau 3 000 000 de puduri lunar, fie și în detrimentul intereselor locale siberiene. Această hotărîre de mare răspundere a fost dictată de situația ce se crease în republică. Existența unor disponibilități de cereale în Siberia, cu condiția de a reduce consumul local la minimul ce v-a fost indicat, făcea ca această sarcină să fie practic realizabilă. Într-o telegramă din 18 mai, Comitetul revolu-

www.dacoromanica.ro

ţionar din Siberia şi Comitetul de aprovizionare din Siberia au recunoscut pe deplin realizabilă cerinţa de a se expedia în zona centrală în decurs de o lună, pînă la 7 iunie, o cantitate de 3 000 000 de puduri de cereale; în realitate însă, în tot acest interval dv. aţi expediat numai vreo 1 600 de vagoane, iar încărcările din primele zile ale lunii iunie nu indică nici o creştere. Expedierea unei cantităţi atît de neîndestulătoare — doar ceva mai mult de 50% din minimul strict necesar — agravează tot mai mult situaţia alimentară a republicii şi creează în centrele muncitoreşti înfometate o tensiune absolut indezirabilă, care poate avea consecinţe politice serioase. Ţinînd seama de toate acestea, C.C. vă cere ca, prin încordarea eroică a tuturor forţelor, prin mobilizarea tuturor organelor de partid şi de stat din Siberia, fără excepţie, şi pe răspunderea Biroului din Siberia, pe răspunderea personală a tov. Smirnov, preşedintele Comitetului revoluţionar din Siberia, şi a tov. Kalmanovici, preşedintele Comitetului de aprovizionare din Siberia, să asiguraţi expedierea zilnică regulată a cel puţin 100 de vagoane de cereale pentru nevoile zonei centrale a ţării. Această sarcină trebuie să fie considerată ca un ordin şi îndeplinită ca atare. Confirmaţi imediat Comitetului Central primirea prezentei dispoziţii şi garantarea fermă a îndeplinirii ei efective; în copie, lui Lenin şi Comisariatului aprovizionării, Direcţia repartizării.

Preşedintele C.C.P., *Lenin**

Scrisă la 13 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în cartea „Comitetul revoluţionar din Siberia (Sibrevkom). August 1919—decembrie 1925. Culegere de documente şi materiale", Novosibirsk

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

* Telegrama este semnată şi de V. M. Molotov, secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *Nota red.*

www.dacoromanica.ro

43

TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.B. HALATOV, V.V. FOMIN, A.A. ANDREEV ŞI A.O. ALSKI[486]

Către tovarăşii Halatov (Comisariatul poporului pentru aprovizionare), Fomin (Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie), Andreev (C.C.S. din Rusia) şi Alski (Comisariatul poporului pentru finanţe)

Luaţi imediat, fără nici o întîrziere, măsuri energice pentru asigurarea cu produse alimentare şi cu semne monetare a lucrărilor de dragare de pe cursul navigabil mijlociu şi superior al Volgăi.

Rog a mi se comunica ce măsuri concrete au fost luate în urma raportului subcomisiei C.C.T.*, înaintat din Kazan la 14 iunie a.c. sub semnăturile lui Kameşev şi ale altora, precum şi în urma telegramei cu nr. 2 868 semnată de Kolegaev[487].

Preşedintele C.M.A., *Lenin*

Moscova, Kremlin,

14 iunie

Scrisă la 14 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1959, în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

44

CĂTRE N.B. EISMONT

Tovarăşului Eismont, adjunct al împuternicitului extraordinar al C.M.A. pentru aprovizionarea armatei
O copie, *tovarăşului Bogdanov, preşedintele C.E.S. din Rusia*

Rog satisfaceţi de urgenţă cererea cu nr. 211/280 a tov. *Bogdanov*, preşedintele C.E.S., privind livrarea

* Comisia centrală a transporturilor de pe lîngă C.M.A. —*Nota red.*

www.dacoromanica.ro

către şantierul centralei electrice Kaşira a 100 de corturi mari sau 200 de corturi mici[488].

Preşedintele Consiliului Muncii şi Apărării,
V. Ulianov (Lenin)

Moscova, Kremlin
24 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

45

★CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU PROBLEMELE MUNCII

O copie, tovarăşului *Bogdanov*,
preşedintele C.E.S. din Rusia

Satisfaceţi cu maximum de urgenţă cererea cu nr. 211 308 din 13 iunie a C.E.S. din Rusia, prin care acesta solicită ca toţi muncitorii aflaţi la 15 iunie a.c. pe şantierul de construcţie a centralei electrice Kaşira să rămînă mobilizaţi la dispoziţia şantierului, iar în decurs de două săptămîni să fie mobilizat pentru acelaşi şantier numărul de muncitori de diferite profesii indicat în cererea prezidiului C.E.S. din Rusia; în caz de imposibilitate de a mobiliza, să fie transferate pe acest şantier unităţi ale Armatei muncii de pe Frontul de sud-vest, cu personal tehnic şi cu unelte de lucru, interzicîndu-se totodată Comisiei şantierului centralei electrice Kaşira să lase pe muncitori şi pe funcţionari să plece de la şantier fără avizul administraţiei acestuia[489].

Preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului,
V. Ulianov (Lenin)

Scrisă la 25 iunie 1921

Publicată pentru prima oară în 1932, în „Culegeri din Lenin", vol. XX

Se tipăreşte după textul dactilografiat semnat de V.I. Lenin

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ŞI TELEGRAME ALE LUI
V. I. LENIN
INCLUSE ÎN VOLUMELE APĂRUTE
ALE EDIŢIEI DE FAŢĂ

SCRISORI ALE LUI
V. I. LENIN
CARE N-AU FOST GĂSITE

ADNOTĂRI

INDICI

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ŞI TELEGRAME ALE LUI V. I. LENIN INCLUSE ÎN VOLUMELE APĂRUTE ALE EDIŢIEI DE FAŢĂ

(6 noiembrie 1920—26 iunie 1921)

SCRISOARE CĂTRE MEMBRII C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *6 noiembrie 1920.*
Vol. 42, p. 7—8.

TELEGRAMĂ CĂTRE PREŞEDINTELE COMITETULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMENIEI. *2 decembrie 1920.*
Vol. 42, p. 54.

MESAJ DE SALUT ADRESAT CONFERINŢEI GENERALE A SECŢIILOR GUBERNIALE PENTRU MUNCA ÎN RÎNDURILE FEMEILOR. *6 decembrie 1920.*
Vol. 42, p. 86.

ÎNSEMNĂRI PENTRU MEMBRII COMITETULUI CENTRAL ŞI PENTRU COMISARII POPORULUI. *22 decembrie 1920.*
Vol. 42, p. 400—405.

SCRISOARE CĂTRE MUNCITORII DIN KRASNAIA PRESNEA. *Înainte de 25 decembrie 1920.*
Vol. 42, p. 209—210.

SCRISOARE ÎN LEGĂTURĂ CU CONCESIUNILE PETROLIERE. *12 februarie 1921.*
Vol. 42, p. 349—351.

MESAJ DE SALUT ADRESAT CELUI DE-AL V-LEA CONGRES GENERAL AL SOVIETELOR DIN UCRAINA. *25 sau 26 februarie 1921.*
Vol. 42, p. 368.

PLANUL SCRISORII CĂTRE TOVARĂŞII DIN BAKU. *A doua jumătate a lunii februarie 1921.*
Vol. 42, p. 443—446.

SCRISOARE CĂTRE G.K. ORDJONIKIDZE. *2 martie 1921.*
Vol. 42, p. 384—385.

TELEGRAMĂ CĂTRE CONSILIUL MILITAR-REVOLUŢIONAR AL ARMATEI A XI-A. *10 martie 1921.*
Vol. 43, p. 130.

MESAJ DE SALUT ADRESAT CONFERINŢEI REPREZENTANTELOR SECŢIILOR DE FEMEI ALE POPOARELOR ORIENTALE DIN DIVERSE ŢINUTURI ŞI REPUBLICI SOVIETICE. *6 aprilie 1921.*
Vol. 43, p. 164.

www.dacoromanica.ro

CĂTRE COMITETUL DE ÎNTREPRINDERE ŞI CĂTRE TOŢI MUNCITORII PRIMEI UZINE DE AUTOMOBILE A STATULUI. *7 aprilie 1921.*
Vol. 43, p. 147.

CĂTRE TOVARĂŞII COMUNIŞTI DIN AZERBAIDJAN, GRUZIA, ARMENIA, DAGHESTAN ŞI REPUBLICA MUNTENILOR DIN CAUCAZ. *14 aprilie 1921.*
Vol. 43, p. 200—202.

CĂTRE CONFERINŢA ORĂŞENEASCĂ A MUNCITORILOR FĂRĂ PARTID DIN PETROGRAD. *14 aprilie 1921.*
Vol. 43, p. 203—204.

PROIECT DE SCRISOARE A C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ATITUDINEA FAŢĂ DE MUNCITORII FĂRĂ PARTID. *Aprilie 1921, înainte de 27 ale lunii.*
Vol. 43, p. 258—259.

COMPLETARE ŞI MODIFICĂRI LA PROIECTUL DE SCRISOARE A C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA CU PRIVIRE LA ATITUDINEA FAŢĂ DE MUNCITORII FĂRĂ PARTID. *Nu mai târziu de 4 mai 1921.*
Vol. 43, p. 403—406.

TOVARĂŞULUI KRJIJANOVSKI, PREZIDIUL COMISIEI DE STAT A PLANIFICĂRII. *14 mai 1921.*
Vol. 43, p. 265—268.

CĂTRE TOVARĂŞII MINERI DE LA GRUPUL DE ÎNTREPRINDERI DIN PETROVSK. *25 mai 1921.*
Vol. 43, p. 301.

CĂTRE TOŢI COMISARII POPORULUI ŞI CĂTRE DIRECTORUL DIRECŢIEI CENTRALE DE STATISTICĂ. *28 mai 1921.*
Vol. 43, p. 351—352.

SCRISOARE CĂTRE O.W. KUUSINEN ŞI OBSERVAŢII PE MARGINEA PROIECTULUI DE „TEZE CU PRIVIRE LA CONSTRUCŢIA ORGANIZATORICĂ, METODELE DE ACŢIUNE ŞI CONŢINUTUL ACTIVITĂŢII PARTIDELOR COMUNISTE". *10 iunie 1921.*
Vol. 44, p. 13—15.

www.dacoromanica.ro

SCRISORI ALE LUI V. I. LENIN CARE N-AU FOST GĂSITE PÎNĂ ÎN PREZENT

(6 noiembrie 1920—26 iunie 1921)

Scrisorile negăsite din această perioadă sînt menţionate în vol. 42, p. 451—452, şi vol. 43, p. 437—438.

www.dacoromanica.ro

ADNOTĂRI

1 Este vorba despre o şedinţă a comisiei preliminare în care urmau să fie dezbătute probleme privind organizarea legăturii între toate comisariatele economice. Comisia preliminară a fost instituită de Consiliul Comisarilor Poporului la 26 octombrie 1920; ca preşedinte al acestei comisii a fost confirmat V.I. Lenin. — 1.

2 În articolele sale trimise lui S.P. Sereda, V.A. Mihelson, profesor la Academia de ştiinţe agricole Petrovski-Razumovski (astăzi Academia de ştiinţe agricole „K.A. Timireazev" din Moscova), bazîndu-se pe datele oferite de ştiinţă, scria despre periodicitatea anilor ploioşi şi a celor secetoşi, care se repetă şi alternează între ei. Prevăzînd că are să fie secetă într-o perioadă apropiată, profesorul Mihelson arăta că trebuie combătute efectele ei prin ridicarea productivităţii muncii, atît în industrie cît şi în agricultură. În urma indicaţiilor date de V.I. Lenin, unul dintre articolele lui Mihelson a fost publicat, la 17 noiembrie 1920, în „Izvestiia C.E.C. din Rusia", sub titlul „Un avertisment important", iar a doua zi, în acelaşi ziar a apărut articolul lui S.P. Sereda „În legătură cu articolul «Un avertisment important»", în care erau examinate măsurile concrete ce trebuiau luate pentru combaterea secetei.

La 25 noiembrie 1920, într-o scrisoare adresată lui V.I. Lenin, S.P. Sereda comunica: „Vladimir Ilici! Am urmat indicaţiile date de dv. cu privire la publicarea articolului profesorului Mihelson în legătură cu seceta («Izvestiia» nr. 258) şi pe cele referitoare la comentariile mele pe marginea acestui articol («Izvestiia» nr. 259, pe care v-o trimit).

Le-am trimis şi la «Pravda», dar nu le-a publicat, fiindcă apăruseră deja în «Izvestiia». La Agenţia telegrafică rusă am trimis o scurtă notă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 2.

3 Această notă a fost scrisă pe o hotărîre din 4 noiembrie 1920 a Micului C.C.P. care fusese dactilografiată pe o coală de hîr-

www.dacoromanica.ro

tie cu antetul C.C.P. şi trimisă lui V.I. Lenin s-o semneze. În hotărîre se prevedea ca Direcţiei treburilor C.C.P. să i se aloce un credit excepţional de 5 000 000 de ruble în vederea cumpărării de zarzavaturi pentru spitalul Consiliului Comisarilor Poporului. — 3.

4 Pe cît se pare, aici e vorba despre tezele prezentate de V.I. Lenin la plenara C.C. al P.C.(b) din Rusia din 8 noiembrie 1920. Aceste teze au stat la baza proiectului său de rezoluţie „Sarcinile sindicatelor şi metodele de aducere a lor la îndeplinire" (vezi Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 9—10). — 3.

5 Pe telegramă se află următoarea notă, scrisă de L.A. Fotieva: „Pokrovski a vorbit personal cu dumneavoastră şi i-aţi spus ca, după ce toate mijloacele vor fi epuizate, să vi se adreseze dumneavoastră. Toate mijloacele au fost epuizate" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Decretul cu privire la înfiinţarea Universităţii de stat din Ural a fost aprobat de Consiliul Comisarilor Poporului la 19 octombrie 1920. — 4.

6 La 9 noiembrie 1920, V.I. Lenin i-a trimis lui A.Z. Golţman un chestionar în legătură cu posibilitatea de a se acorda premii în natură tipografilor care tipăriseră şapte „Buletine ale GOELRO". În aceeaşi zi, Golţman i-a răspuns lui Lenin printr-o scrisoare, în care-i atrăgea atenţia asupra cererilor exagerate ale celor de la GOELRO în ce priveşte premiile în natură.

Nota de faţă este un răspuns la scrisoarea lui Golţman. — 4.

7 Această adresă a fost întocmită în urma primirii de către V.I. Lenin a unei scrisori ce-i fusese trimisă, la 10 noiembrie 1920, de către V.G. Certkov, preşedintele Consiliului unit al comunităţilor religioase. Certkov îi făcea cunoscut că prevederile decretului Consiliului Comisarilor Poporului din 4 ianuarie 1919, semnat de Lenin, sînt nesocotite de unele persoane cu funcţii de răspundere. (Prin acest decret, persoanele care, datorită convingerilor lor religioase, nu puteau să satisfacă serviciul militar căpătau, printr-o hotărîre judecătorească, dreptul de a presta în locul serviciului militar o muncă sanitară sau de altă natură.)

Comisia, instituită potrivit indicaţiei lui Lenin, a ţinut două şedinţe, la 14 şi 19 noiembrie 1920. La 23 noiembrie, Consiliul Comisarilor Poporului a ascultat concluziile comisiei, iar la 14 decembrie a aprobat modificările şi completările la decretul din 4 ianuarie 1919. În legătură cu această chestiune, vezi şi documentul 391 din volumul de faţă. — 5.

www.dacoromanica.ro

8 La 11 noiembrie 1920, M.V. Frunze, comandantul trupelor de pe Frontul de sud, vrînd să evite noi vărsări de sînge, s-a adresat prin radio lui Vranghel, propunîndu-i să pună capăt rezistenţei şi promiţîndu-i că toţi cei ce vor depune armele vor fi amnistiaţi. Vranghel n-a dat răspuns la această propunere, pe care a ascuns-o trupelor sale. — 6.

9 Comisia pentru studierea problemelor privind acordarea de concesiuni în Siberia, instituită printr-o hotărîre a C.C.P. din 30 octombrie 1920, a prezentat la 16 noiembrie acestuia un proiect de decret. Consiliul Comisarilor Poporului a trasat unei comisii speciale (alcătuită din V.I. Lenin, D.I. Kurski, A.M. Lejava, V.P. Miliutin şi S.P. Sereda) sarcina ca, în termen de o săptămînă, să refacă şi să redacteze în forma definitivă acest proiect. La 23 noiembrie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat decretul cu privire la concesiuni şi a aprobat propunerea comisiei de a edita o broşură despre concesiuni. La sfîrşitul lunii noiembrie — începutul lunii decembrie 1920 a ieşit de sub tipar broşura „Cu privire la concesiuni. Decretul din 23 noiembrie 1920 al Consiliului Comisarilor Poporului. Textul decretului. Obiectul concesiunilor. Hărţi". — 8.

10 Prezenta adresă a fost scrisă în urma primirii unei scrisori ce-i fusese trimisă lui V.I. Lenin la 7 noiembrie 1920 de către E.G. Parfenov, comisar extraordinar pentru aprovizionare al Comitetului executiv gubernial Tambov. Acesta scria că în iunie 1920 inginerul A.A. Barîşnikov l-a informat despre o invenţie a sa — talpa artificială —, care putea fi folosită pentru necesităţile Republicii sovietice. Parfenov împreună cu Barîşnikov au venit la Moscova, la Direcţia generală a industriei pielăriei din C.E.S. din Rusia, unde specialiştii le-au spus că, în principiu, invenţia este bună, dar, pentru a lua o hotărîre definitivă, ea trebuie experimentată. Parfenov îl informa pe Lenin că experimentarea întîrzie încă şi-l ruga să dea dispoziţie ca invenţia să fie introdusă cît mai curînd în producţie.

La 19 noiembrie 1920, Lenin a primit răspuns la întrebările puse de el (vezi documentul următor). În acest răspuns se arăta că Comitetul pentru invenţii din secţia ştiinţă şi tehnică a C.E.S. din Rusia a examinat cererea lui Barîşnikov, care a fost depusă la comitet la 15 septembrie, iar la 30 septembrie i s-a eliberat inventatorului brevetul respectiv. Comitetul informa că invenţia lui Barîşnikov se deosebeşte prea puţin de cele cunoscute, iar calitatea pielii urmează să fie stabilită în urma experimentărilor necesare; experimentările iniţiale, care au fost efectuate de Direcţia generală a industriei pielăriei, n-au dat rezultate satisfăcătoare şi i s-a cerut lui Barîşnikov să se ocupe de perfecţionarea invenţiei sale. O concluzie

www.dacoromanica.ro

definitivă se va putea trage abia în urma viitoarelor experimentări. — 8.

11 La 20 noiembrie 1920, V.I. Lenin a primit din partea Comitetului pentru invenţii din secţia ştiinţă şi tehnică a C.E.S. din Rusia un răspuns amănunţit la toate întrebările puse de el. Răspunsul era însoţit de: 1) un inventar al problemelor examinate de către comitet pe secţii, 2) o prezentare a celor mai importante invenţii, acceptate ca utile şi parţial puse în practică, 3) o listă a invenţiilor care puteau prezenta importanţă pentru stat, 4) un referat preliminar al expertului F. Blistanov despre pielea artificială inventată de inginerul A.A. Barîşnikov, 5) darea de seamă a comitetului, de la 1 noiembrie 1920, 6) informaţii despre preşedintele secţiei tehnice, inginerul tehnolog militar V.A.Petrov.

Totodată, Lenin a primit de la A.K. Kaufman, membru al colegiului comitetului, un adaos la răspunsul oficial al acestei instituţii. Kaufman îl informa despre unele lipsuri existente în activitatea comitetului şi despre cauzele lor. — 9.

12 La 15 noiembrie 1920, I.V. Stalin, într-o telegramă trimisă din Baku, îl informa pe V.I. Lenin despre lupta, încununată de succes, împotriva bandelor din Caucaz şi despre necesitatea de a urgenta trimiterea de întăriri pe Frontul din Caucaz, pentru a organiza cu succes apărarea oraşului Baku împotriva unui eventual atac din partea Gruziei menşevice, care era de fapt o unealtă a Antantei. — 10.

13 Este vorba despre observaţiile şi completările făcute de N.K. Krupskaia la proiectul scrisorii C.C. al P.C.(b) din Rusia „Cu privire la Proletcult", a cărui primă variantă fusese pregătită de G.E. Zinoviev şi care după aceea a fost elaborat pe baza observaţiilor prezentate de membrii Comitetului Central şi de Comisariatul poporului pentru învăţămînt. Krupskaia a propus să se introducă în scrisoare următoarea completare de ordin principial: „Proletcultul a luat naştere *înainte* de Revoluţia din Octombrie. El s-a proclamat organizaţie muncitorească «independentă», independentă de Ministerul Instrucţiunii Publice din vremea lui Kerenski. Revoluţia din Octombrie a adus o schimbare de perspectivă. Organizaţiile Proletcultului au continuat să rămînă «independente», dar acum era vorba de o «independenţă» faţă de Puterea sovietică". În textul redactat de Krupskaia au fost introduse şi următoarele fraze: „În loc să ajute tineretului proletar să înveţe în mod serios, în loc să-i imprime o atitudine profund comunistă faţă de toate problemele vieţii şi ale artei, aceşti artişti şi filozofi, care sînt, în fond, străini de comunism şi au o atitudine ostilă faţă de el, proclamîndu-se ei înşişi adevăraţi proletari, împiedicau pe muncitori..." Şi mai departe: „Comitetul

www.dacoromanica.ro

Central nu numai că nu vrea să frîneze inițiativa intelectualității muncitorești în domeniul creației artistice, dar, dimpotrivă, dorește să-i creeze o situație mai sănătoasă, mai normală și să-i dea posibilitatea să-și manifeste în acest domeniu întreaga sa capacitate creatoare" („Voprosî istorii KPSS", 1958, nr. 1, p. 36). Krupskaia a mai făcut, în proiectul acestei scrisori, încă o serie de alte îndreptări, de mai mică importanță.

Întocmirea și redactarea scrisorii C.C. al P.C.(b) din Rusia „Cu privire la Proletcult" s-a făcut sub îndrumarea lui V.I. Lenin și cu participarea lui personală. La baza acestui important document de partid au stat indicațiile date de Lenin în proiectul de rezoluție „Despre cultura proletară" și în „Proiect de hotărîre a plenarei C.C. al P.C.(b) din Rusia cu privire la Proletcult" (vezi Opere complete, vol. 41, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 336—337; vol. 42, p. 12). La 1 decembrie 1920, scrisoarea C.C. al P.C.(b) din Rusia „Cu privire la Proletcult" a fost publicată în „Pravda". — 10.

14 La 18 noiembrie 1920, N.I. Muralov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură, îi comunica lui V.I. Lenin că, dat fiind numărul limitat al plugurilor electrice care au fost comandate pentru acest comisariat, cererea muncitorilor din Ivanovo-Voznesensk nu poate fi satisfăcută. Pe scrisoarea lui Muralov se află o însemnare făcută de secretară, la indicația lui Lenin: „Să i se spună lui Kiselev ca cei din Ivanovo-Voznesensk să vină la Sereda și să stabilească împreună cu el dacă e nevoie de pluguri sau de tractoare" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 11.

15 Pe baza raportului lui A.M. Lejava, Consiliul Comisarilor Poporului a aprobat, la 16 noiembrie 1920, proiectul de decret „Cu privire la confiscarea întregii averi mobile a cetățenilor fugiți peste hotarele republicii sau care se ascund și acum", l-a dat apoi lui D.I. Kurski să-l redacteze și l-a împuternicit pe V.I. Lenin să-l semneze. La 19 noiembrie, decretul a fost semnat (vezi „Colecția de hotărîri și dispoziții ale guvernului muncitoresc-țărănesc", 1921, nr. 18, p. 106). — 11.

16 Este vorba de hotărîrea „Cu privire la aprovizionarea cu combustibil și alimente a fabricilor din gubernia Ivanovo-Voznesensk care și-au reluat activitatea și au fost încadrate în categoria întreprinderilor textile prioritare", adoptată, pe baza raportului lui V.I. Lenin, de Consiliul Muncii și Apărării la 1 octombrie 1920. În memoriul lui G.K. Korolev este indicată, în mod eronat, data de 5 octombrie. — 12.

17 Această scrisoare a fost trimisă de V.I. Lenin după discuția avută cu G.K. Korolev, președintele Comitetului executiv

www.dacoromanica.ro

al guberniei Ivanovo-Voznesensk, care venise în delegaţie la Moscova pentru rezolvarea unor probleme privind criza alimentară din această gubernie, întreruperea aprovizionării cu combustibil a fabricilor de textile prioritare şi defectuoasa alocare a sumelor de bani pentru salariile muncitorilor. La 15 noiembrie 1920, Korolev l-a informat pe Lenin despre situaţia grea în care se afla gubernia sa şi i-a înmînat un memoriu cuprinzînd măsurile necesare pentru lichidarea acestei situaţii. Despre această discuţie cu Lenin, Korolev povesteşte: „Încep printr-o expunere asupra necesităţilor industriei din Ivanovo-Voznesensk. Am impresia că V.I. Lenin nici nu ascultă cele relatate de mine; el pune multe întrebări, care par a nu avea nici o legătură cu cele arătate în memoriul meu: «Cîţi muncitori au fost luaţi de la grădinile de zarzavat ? Cum a fost organizată munca în aceste grădini ? Cu ce se lucrează pămîntul ? Care-i situaţia locuinţelor ?». Nu-i uită nici pe copiii muncitorilor: «Trebuie să faceţi tot ce se poate şi să aveţi grijă de copii»... Discutînd în felul acesta, îmi ziceam: nimic nu s-a ales din memoriul meu. Ilici a lăsat să-i scape ceea ce era mai important. Dar, după ce am terminat convorbirea noastră, mi-am dat seama că el nu pierduse nici un cuvînt din cele spuse de mine şi îşi şi formulase concluziile. O asemenea capacitate m-a uimit" („Amintiri despre V.I. Lenin", partea a 3-a, Moscova, 1961, p. 290).

La 16 noiembrie 1920, pe baza raportului întocmit de o comisie instituită de Lenin, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat hotărîrea cu privire la aprovizionarea muncitorilor din Ivanovo-Voznesensk cu bani şi alimente. Iar a doua zi, 17 noiembrie, pe baza raportului întocmit de aceeaşi comisie, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat hotărîrea cu privire la aprovizionarea oraşului Ivanovo-Voznesensk cu alimente şi combustibil.

În legătură cu acordarea de ajutoare fabricilor din Ivanovo-Voznesensk, vezi şi documentul 240 din volumul de faţă. — 12.

18 Această scrisoare a fost scrisă de V.I. Lenin după discuţia pe care a avut-o, la 16 noiembrie 1920, cu N.S. Bodeakov, delegatul ţăranilor din judeţul Mosalsk, gubernia Kaluga, în legătură cu predarea obligatorie a surplusurilor de produse alimentare. — 13.

19 Informaţiile solicitate lui S.P. Sereda şi N.P. Briuhanov i-au fost trimise lui V.I. Lenin la 18 noiembrie 1920. — 13.

20 Guvernul sovietic a încheiat acordul comercial cu Anglia la 16 martie 1921. — 15.

www.dacoromanica.ro

21 Este vorba despre iminenta ocupare a oraşului Batumi de către forţele armate ale Angliei, cu consimţămîntul guvernului menşevic al Gruziei. În legătură cu aceasta, comisarul poporului pentru afacerile externe, G.V. Cicerin, a trimis la 16 noiembrie 1920 o notă lui Maharadze, reprezentantul guvernului menşevic al Gruziei, şi o radiogramă lui Curzon, ministrul de externe al Angliei. Cicerin spunea că guvernul sovietic vede în ocuparea oraşului Batumi o încercare de a declanşa un nou război în Caucaz, de a crea o ameninţare directă pentru securitatea Republicii sovietice. El atrăgea în mod serios atenţia asupra gravelor consecinţe ale unui asemenea act, a cărui răspundere va cădea în întregime asupra ocupanţilor şi a complicilor lor. — 15.

22 I.V. Stalin îi comunica lui V.I. Lenin, prin fir direct, informaţiile primite de la G.K. Ordjonikidze despre pericolul crescînd al unei invazii în Azerbaidjanul Sovietic, pusă la cale de către guvernul menşevic al Gruziei; despre situaţia politică din Turcia şi din Persia şi despre uneltirile englezilor în această regiune; despre măsurile practice propuse de Ordjonikidze în legătură cu situaţia ce se crease, şi îl ruga să urgenteze trimiterea întăririlor necesare pentru apărarea graniţelor Azerbaidjanului Sovietic şi să dea indicaţii în toate problemele atinse de el. — 15.

23 La 14 noiembrie 1920, V.I. Lenin a luat cuvîntul la o adunare a ţăranilor din satul Iaropoleţ. În cuvîntarea sa, el s-a ocupat de electrificarea raionului, de îmbunătăţirea învăţămîntului public şi de dezvoltarea industriei. La 18 noiembrie a avut loc adunarea generală a asociaţiei electrotehnice, la care au participat împuterniciţii a 14 aşezări din plasa Iaropolsk, judeţul Volokolamsk. Cei de faţă i-au trimis lui Lenin o scrisoare în care-i solicitau sprijinul: 1) pentru procurarea mijloacelor şi materialelor necesare electrificării plăşii Iaropolsk, 2) pentru trimiterea unor învăţători, care să contribuie la ridicarea învăţămîntului public şi 3) pentru dezvoltarea culturii inului.

Primul document a fost scris de Lenin după citirea scrisorii primite la 19 noiembrie. În aceeaşi zi, el a cerut, în scris, să i se răspundă la o serie de întrebări în legătură cu cantitatea de metale neferoase aflate în depozitul de la Mîza-Raiovo (al Direcţiei generale a artileriei). Al doilea document a fost scris de Lenin pe comunicarea ce i-a fost trimisă, în ziua de 20 noiembrie, în legătură cu întrebările puse de el. — 16.

24 Raportul cu privire la electrificarea plăşii Iaropolsk din judeţul Volokolamsk, gubernia Moscova, i-a fost trimis lui V.I. Lenin la 29 noiembrie 1920. — 16.

25 Este vorba despre hotărîrea din 8 octombrie 1920 a Consiliului Muncii şi Apărării cu privire la aprovizionarea cu îmbrăcăminte a minerilor din Donbass. — 17.

www.dacoromanica.ro

26 Consiliul Muncii şi Apărării, în şedinţa sa din 24 noiembrie 1920, a instituit o Comisie provizorie, alcătuită din reprezentanţi ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, Consiliului economic superior, Comisariatului poporului pentru problemele militare, Comisariatului căilor de comunicaţie, Consiliului Central al Sindicatelor, Comitetului central al sindicatului minerilor şi împuternicitul extraordinar al Consiliului Apărării pentru aprovizionarea Armatei Roşii şi Flotei Roşii, şi i-a fixat ca sarcină să vegheze la aprovizionarea rapidă şi în bune condiţii a Donbassului cu tot ce este necesar pentru dezvoltarea industriei miniere. — 17.

27 Această scrisoare a fost scrisă de V.I. Lenin după convorbirea pe care a avut-o, la 20 noiembrie 1920, cu S.A. Kurkov, ţăran din satul Kaşino, judeţul Volokolamsk, gubernia Moscova, care i-a relatat despre planul de construire a unei centrale electrice raionale şi i-a cerut sprijinul pentru procurarea unui dinam. — 18.

28 Prezentul document a fost scris de V.I. Lenin în legătură cu paragraful 4 din proiectul de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la atelierele tehnice artistice de stat din Moscova". După adoptarea propunerii lui Lenin, acest paragraf a fost aprobat în următoarea formulare: „Studenţii admişi sînt consideraţi ca îndeplinindu-şi obligaţiile ce le revin, controlul cursurilor urmînd să fie efectuat pe baza unor reguli speciale, care vor trebui să fie stabilite de Direcţia generală a muncii împreună cu Comisariatul poporului pentru învăţămînt în termen de două săptămîni şi prezentate spre aprobare Consiliului Comisarilor Poporului".

Adnotarea la paragraful 3 a fost corectată de Lenin în felul următor: în locul cuvintelor „În anul preparator" a pus „În toţi anii de studii". După modificarea ei, adnotarea suna astfel: „În toţi anii de studii este obligatorie predarea cunoştinţelor politice şi a bazelor concepţiei comuniste despre lume".

În această formă, hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului a fost adoptată la 18 decembrie 1920. — 18.

29 Această indicaţie a fost scrisă pe o scrisoare a lui A.M. Lejava, adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior, care se plînsese lui Lenin de încetineala cu care Comisariatul poporului pentru afacerile externe acordă permise de plecare în străinătate lucrătorilor Comisariatului poporului pentru comerţul exterior. Lejava solicita sprijinul lui Lenin în rezolvarea acestei chestiuni. — 19.

30 Problema fabricării de utilaj pentru aratul electric a fost discutată în şedinţele Micului Consiliu al Comisarilor Poporului din 23 noiembrie, 1 şi 3 decembrie 1920.

www.dacoromanica.ro

Marţi 23 noiembrie, Consiliul Comisarilor Poporului a ascultat raportul lui V.P. Miliutin cu privire la modul cum este executată comanda pentru fabricarea de pluguri electrice model „Fowler" şi a instituit o comisie compusă din reprezentanţi ai Consiliului economic superior, Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi Comisariatului poporului pentru agricultură, care să asigure terminarea la timp a tuturor lucrărilor. Consiliul Comisarilor Poporului a acordat unui număr de 1 000 de muncitori de la fostele uzine Ilin raţia de ostaş roşu din spatele frontului. — 19.

31 Aceste bilete, adresate lui V.P. Miliutin, au fost scrise cu prilejul pregătirii pentru tipar a broşurii „Despre concesiuni. Decretul Consiliului Comisarilor Poporului din 23 noiembrie 1920. Textul decretului. Obiectul concesiunilor. Hărţi".

În primul bilet este vorba despre o hartă a concesiunilor miniere ataşată la broşură, în care prin haşuri roşii şi albastre erau indicate obiectivele propuse spre concesionare. În al doilea bilet este vorba despre legenda la această hartă.

Pe prima pagină a exemplarului de corectură al broşurii, care-i fusese trimis lui V.I. Lenin spre examinare, se află următoarele însemnări făcute de el: „Nu s-au făcut îndreptările necesare. Exemplarul lui Lenin. Vezi ultima pagină".

Pe ultima pagină a acestui exemplar se află răspunsul lui Miliutin la cel de-al doilea bilet al lui Lenin: „Puteau să fie incluse şi astea, dar s-a întîmplat ca oamenii să fie foarte grăbiţi. (Textul cu concesiunile miniere a fost scris în ultimul moment de Sîromolotov.) Dacă se tipăreşte într-un tiraj mai mare de 2 000 de exemplare, lucrurile pot fi îndreptate. Sînt pentru admonestare. Aici se pune întrebarea: cui să-i trimitem şi cîte anume ? Şi în cîte exemplare s-o tipărim ? În fine, pentru străinătate o să publicăm — sub forma unui interviu dat de mine în legătură cu această broşură — o amplă expunere a conţinutului ei" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Observaţiile lui Lenin au fost luate în consideraţie şi broşura a apărut cu note explicative amănunţite şi fără omisiuni. — 19.

32 În cursul unei convorbiri cu A.Z. Kamenski, adjunct al comisarului poporului pentru problemele naţionalităţilor, V.I Lenin i-a atras atenţia asupra necesităţii de a publica materiale în legătură cu problema naţională.

La 26 noiembrie 1920, Kamenski i-a trimis lui Lenin o scrisoare în care-l informa că Editura de stat întîrzie cu publicarea unei culegeri de hotărîri ale Puterii sovietice în problema naţională adoptate în ultimii trei ani — culegere deja pregătită pentru tipar — şi îl ruga să intervină personal. Nota de faţă a fost scrisă de Lenin pe scrisoarea lui Kamenski.

www.dacoromanica.ro

Curînd după aceea, în decembrie 1920, culegerea „Politica Puterii sovietice în problema națională în ultimii trei ani. 1917—XI—1920", întocmită de Comisariatul poporului pentru problemele naționalităților, a fost tipărită de Editura de stat. — 20.

33 Datele cerute de V.I. Lenin în această scrisoare i-au fost trimise de V.V. Fomin la 30 noiembrie 1920. — 21.

34 Această dispoziție, adresată lui S.P. Sereda, a fost scrisă pe o notă informativă din 25 noiembrie 1920 în legătură cu comanda de utilaj pentru aratul electric făcută de Comisariatul poporului pentru agricultură.

La 30 noiembrie 1920, S.P. Sereda, comisarul poporului pentru agricultură, și B.I. Ugrimov, șeful secției pentru electrificarea agriculturii, i-au trimis lui V.I. Lenin o informare care conținea răspunsul la întrebările lui. Ei îi făceau cunoscut că, în linii mari, comanda a fost corect formulată, că termenul ei de execuție — 1 aprilie — va face posibilă folosirea plugurilor electrice în campania de însămînțări și că uzinele din Moscova și din Petrograd au și trecut la executarea comenzii. În această informare se arăta că „muncitorii și funcționarii care execută comanda nu primesc ratiile de bază și suplimentele premiale ce le-au fost promise. Toată treaba se face și merge înainte datorită încrederii și autorității de care se bucură o serie de lucrători activi; este necesar ca această situație anormală să fie reglementată prin confirmarea de urgență a întregii dispoziții oficiale privind comanda și, în special, a dispoziției privind acordarea de rații muncitorilor și funcționarilor". Lenin a subliniat cu două linii cuvîntul „anormală" și întregul pasaj care începe cu cuvintele „este necesar", iar pe margine a notat: „O stranie lipsă de înțelegere. Cine trebuie să confirme ? Consiliul Comisarilor Poporului ? De ce Comisariatul poporului pentru agricultură *nu înaintează documentele*? — (1) pe cel privind comanda, cît și (2) pe cel privind rațiile ? Vă rog să vă spuneți părerea. 30.XI.*Lenin*"; în partea de sus a acestui document, Lenin a scris următoarea dispoziție: „*Să mi se restituie ambele documente*" („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 171.)

În legătură cu fabricarea utilajelor pentru aratul electric, vezi și documentele 29, 60 și 369 din volumul de față. — 21.

35 Este vorba despre comisia instituită de Consiliul Muncii și Apărării la 24 martie 1920, sub președinția lui V.G. Groman. (Hotărîrea Consiliului Muncii și Apărării cu privire la instituirea acestei comisii e publicată în „Culegeri din Lenin", vol. XXXIV, p. 281—282.) În fața acestei comisii se punea sarcina de a studia influența pe care războiul imperialist, precum și intervenția armată și blocada, organizată de Antantă, au exercitat-o asupra tuturor sectoarelor economiei naționale și asupra vieții sociale a Țării sovietice.

www.dacoromanica.ro

Întrucît comisia nu şi-a putut îndeplini sarcinile ce i-au fost fixate, la 7 septembrie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat următoarea hotărîre: „Pînă la 5 octombrie, această comisie să-şi înceteze activitatea şi toate documentele ei să fie predate la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior". La 5 octombrie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului a luat act de informarea făcută de A.M. Lejava în legătură cu lichidarea comisiei. — 21.

36 Este vorba despre ultimul pasaj din depeşa trimisă de G.V. Cicerin lui L.B. Krasin la 27 noiembrie 1920: „Reluarea activităţii comisiei Groman, iniţiată de Comisariatul poporului pentru comerţul exterior şi de noi, este frînată de statisticianul Popov, care vrea să facă parte din ea. Consiliul Comisarilor Poporului, nu ştiu de ce, l-a sprijinit. Fricţiunile continuă. Sperăm că în curînd comisia va putea să funcţioneze din nou". V.I. Lenin a subliniat acest pasaj, a tras trei bare laterale şi a pus de două ori semnul exclamării şi de două ori semnul întrebării (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Scrisoarea de faţă a fost scrisă de Lenin pe depeşă. — 22.

37 V.I. Lenin se referă la proiectul de hotărîre cu privire la Comisariatul poporului pentru învăţămînt, scris de V.I. Soloviev, şi la proiectul de teze cu privire la reorganizarea acestui comisariat, care a fost elaborat de E.A. Litkens. Ambele proiecte i-au fost trimise de către autori lui Lenin. În legătură cu reorganizarea Comisariatului poporului pentru învăţămînt, vezi şi V.I. Lenin. Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 89—90, 333—347 şi 394. — 23.

38 Chestiunea desfiinţării impozitelor în bani a fost discutată în şedinţele Consiliului Comisarilor Poporului din 3 şi 30 noiembrie şi 18 decembrie 1920. La 3 noiembrie, Consiliul Comisarilor Poporului a înfiinţat o comisie formată din S.E. Ciuţkaev (preşedinte), N.I. Buharin, N.N. Krestinski, D.I. Kurski, S.P. Sereda, F.F. Sîromolotov, O.I. Şmidt; ulterior, această comisie a fost completată cu M.F. Vladimirski şi A.D. Ţiurupa. La 30 noiembrie, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat hotărîrea cu privire la impozitele directe, scrisă de V.I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 51). La 18 decembrie, C.C.P. a aprobat în principiu proiectul de decret cu privire la desfiinţarea impozitelor în bani, prezentat de Ciuţkaev, şi l-a transmis unei comisii formate din Ciuţkaev, Kurski şi T.V. Sapronov. C.C.P. a trasat ca sarcină acestei comisii să refacă proiectul ţinînd seama de observaţiile făcute şi, în caz că va fi aprobat în mod unanim, să-l prezinte spre semnare lui V.I. Lenin şi să-l înainteze Prezidiului C.E.C. din Rusia. La 3 februarie 1921, Prezidiul C.E.C. din Rusia a adoptat o hotărîre de

www.dacoromanica.ro

principiu privind sistarea perceperii tuturor impozitelor existente, atît a celor generale cît şi a celor locale. Trecerea la noua politică financiară, care a avut loc o dată cu adoptarea noii politici economice, a pus iarăşi la ordinea zilei problema impozitelor. — 24.

39 Este vorba de hotărîrea adoptată la 27 noiembrie 1920 de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia (vezi V.I. Lenin. Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 46—47). — 25.

40 Despre împrejurările în care a fost scris acest bilet, A.I. Elizarova povesteşte în amintirile sale: „Era în toamna anului 1920. Din luna ianuarie a acelui an, potrivit unei hotărîri a Consiliului Comisarilor Poporului, secţia mea fusese trecută de la Comisariatul poporului pentru prevederile sociale la Comisariatul poporului pentru învăţămînt. Nu mă putusem hotărî imediat să trec şi eu împreună cu secţia: îmi era teamă că nu mă voi înţelege cu comisarul poporului pentru învăţămînt, cu care aveam, în unele privinţe, puncte de vedere deosebite. Aceasta cu atît mai mult cu cît, spre surprinderea mea, în loc de o colaboratoare a mea, mi se dăduse ca adjunctă o reprezentantă a Comisariatului poporului pentru învăţămînt, o persoană pe care nu o cunoşteam de loc. Vladimir Ilici m-a sfătuit să încerc şi, dacă treaba nu va merge, dacă nu mă voi putea înţelege cu această adjunctă, să lupt pentru înlocuirea ei. Şi, într-adevăr, treaba n-a mers..." Elizarova i-a vorbit lui Lenin despre această experienţă şi, într-una din şedinţele Consiliului Comisarilor Poporului, el i-a trimis biletul de faţă (vezi „Amintiri despre V.I. Lenin", partea a 2-a, Bucureşti, Editura politică, 1958, p. 395—396). — 25.

41 Cartea lui M.N. Pokrovski „Scurtă schiţă a istoriei Rusiei. Partea I şi a II-a (Din timpurile cele mai vechi pînă în a doua jumătate a secolului al XIX-lea)" a fost publicată de Editura de stat în decembrie 1920. — 26.

42 La 9 decembrie 1920, K.I. Mihalev a fost angajat ca şofer la subsecţia tractoare a secţiei agricultură mecanizată din Direcţia generală a serviciilor de aprovizionare ale Comisariatului poporului pentru agricultură, iar în ianuarie 1921 a fost transferat ca tractorist la dispoziţia secţiei agricole guberniale Voronej. — 29.

43 Pe cît se pare, această scrisoare, a cărei copie a fost trimisă lui E.A. Preobrajenski, i-a fost prilejuită lui Lenin de descoperirea unor omisiuni în exemplarul de corectură al broşurii „Despre concesiuni. Decretul Consiliului Comisarilor Poporului din 23 noiembrie 1920. Textul decretului. Obiectul concesiunilor. Hărţi", care îi fusese trimis spre control (vezi volumul de faţă, documentul 30).

www.dacoromanica.ro

La 14 decembrie 1920, Lenin a primit un răspuns de la directorul adjunct al Editurii de stat, D. Veis, care îi comunica planul de apariţie a cărţilor şi broşurilor şi îi dădea explicaţii în legătură cu apariţia broşurii „Despre concesiuni". — 30.

44 Este vorba despre hotărîrea din 11 decembrie 1920 a Prezidiului C.C.S. din Rusia privind activitatea comisiei de organizare a Congresului I general al muncitorilor din transporturi (hotărîrea cu privire la convocarea congresului fusese luată de C.C. al P.C.(b) din Rusia la 7 decembrie), ordinea de zi şi raportorii. Congresul şi-a ţinut lucrările la Moscova între 22 şi 31 martie 1921. La congres, V.I. Lenin a rostit o cuvîntare (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 132—146). — 31.

45 Aceste rînduri au fost scrise de V.I. Lenin pe o scrisoare a lui I.M. Şatunosvki cu data de 12 decembrie 1920. În scrisoarea sa, acesta punea, într-o formă generală, următoarele probleme: reducerea în continuare a zilei de muncă pentru persoanele care prestează muncă grea, recompensarea materială a inventatorilor şi raţionalizatorilor şi îmbunătăţirea propagandei pe linie de producţie. — 31.

46 Plenara din 8 decembrie 1920 a C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat hotărîrea de a-l elibera pe A.I. Sviderski din funcţia de membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi de a numi în locul lui pe A.B. Halatov. Totodată, plenara a trasat ca sarcină acestui comisariat să ia măsuri mai energice pentru numirea de muncitori în conducerea tuturor secţiilor şi pentru atragerea muncitorilor în număr mai mare şi în timp mai scurt în aparatul respectiv.

Împotriva eliberării lui Sviderski s-a pronunţat A.D. Ţiurupa, care a ameninţat cu demisia din postul de comisar al poporului pentru aprovizionare. În şedinţa din 9 decembrie 1920, plenara a confirmat hotărîrea adoptată şi a respins demisia lui Ţiurupa. — 33.

47 Este vorba despre rezoluţia cu privire la aprovizionare care a fost adoptată de sesiunea C.E.C. din Rusia în urma raportului prezentat de N.P. Briuhanov la 26 septembrie 1920. Punctul 12 al acestei rezoluţii era astfel formulat: „Pentru a imprima mai multă supleţe activităţii centrului conducător al Comisariatului poporului pentru aprovizionare, Consiliul Comisarilor Poporului este însărcinat să limiteze componenţa colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare la şapte membri (printre care şi comisarul poporului şi adjunctul lui), urmînd ca comisariatul să stabilească cu precizie atribuţiile şi răspunderea fiecăruia" („Hotărîrile şi rezoluţiile sesiunii C.E.C. din Rusia al celei de-a 7-a legislaturi", Moscova, 1920, p. 77).

www.dacoromanica.ro

La 9 decembrie 1920 a avut loc o şedinţă plenară a C.C. al P.C.(b) din Rusia în cadrul căreia a fost adoptată hotărîrea de a reduce numărul membrilor colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, conform hotărîrii sesiunii C.E.C. din Rusia, la şapte persoane, printre care şi comisarul poporului. La 14 decembrie 1920, Consiliul Comisarilor Poporului a aprobat noua componenţă a colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare: A.D. Ţiurupa, comisar al poporului, N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului, şi I.S. Lobacev, N. Osinski, A.P. Smirnov, A.B. Halatov, L.M. Hinciuk, membri. — 34.

48 În aceeaşi zi, 14 decembrie 1920, V.I. Lenin a primit de la A.G. Goihbarg proiectul răspunsului ce urma să fie adresat lui L.B. Krasin, iar la 16 decembrie i l-a trimis lui G.V. Cicerin spre definitivare. — 35.

49 La 13 decembrie 1920, V.I. Lenin l-a primit pe S.M. Ter-Gabrielian, delegat al Comitetului revoluţionar din Armenia, care venise la Moscova ca să-i raporteze despre situaţia politică şi economică a Armeniei.

Ca rezultat al politicii aventuriste a daşnacilor, care, la sfîrşitul lunii septembrie 1920, au pornit, cu asentimentul Antantei, război împotriva Turciei, armata turcă a ocupat oraşele Sarîkamîş, Kars, Aleksandropol şi altele. Pe teritoriul cotropit, trupele turceşti au pus la cale pogromuri sîngeroase împotriva populaţiei armene, în cursul cărora au murit un mare număr de oameni; mulţi au murit de foame şi din cauza epidemiilor. Mii de familii armene părăseau localităţile de baştină, luau drumul refugiului, căutîndu-şi salvarea în alte regiuni ale Armeniei, unde nu existau trupe turceşti.

Guvernul daşnac al Armeniei a refuzat mediaţia oferită de R.S.F.S.R. şi a preferat să încheie, la 2 decembrie 1920, tratatul înrobitor de la Aleksandropol, prin care Armenia era declarată protectorat turcesc. Acest tratat însă nu a intrat în vigoare, deoarece înainte de semnarea lui, la 29 noiembrie 1920, în Armenia a fost proclamată Puterea sovietică, iar guvernul daşnac a fost răsturnat. La 16 martie 1921, între R.S.F.S.R. şi Turcia a fost semnat un tratat care, în esenţă, îl anula pe acela de la Aleksandropol. Problema graniţei sovieto-turce în Caucaz a fost definitiv rezolvată prin semnarea tratatului de la Kars din 13 octombrie 1921. — 36.

50 Pe hîrtia cu antetul preşedintelui Consiliului Comisarilor Poporului pe care a fost scrisă această dispoziţie se află următoarele însemnări: „Pentru tov. Peterson. Vă rog să daţi dispoziţie ca lucrările menţionate să nu fie stînjenite. 18.XII. A. Enukidze“ şi „Predată personal lui Snighirev. Peterson. 18.XII“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 37.

www.dacoromanica.ro

51 Această dispoziție a fost scrisă de V.I. Lenin în urma primirii, la 19 decembrie 1920, a unei telefonograme prin care i se aducea la cunoștință că 23 de delegați la cel de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor, aleși de conferințele județene ale Sovietelor din gubernia Nijni Novgorod, cu drept de vot consultativ, nu sînt admiși de comisia de verificare a mandatelor să participe la lucrările congresului și, ca atare, nu primesc nici cazare. Cuvintele „nu primesc nici cazare" din textul telefonogramei au fost subliniate de Lenin cu șase linii, iar pe margine el a tras trei bare și a scris: „N.B."

A.P. Kizas, secretară la Consiliul Comisarilor Poporului, i-a răspuns lui Lenin că tovarășii vor primi cazare și că aceia care nu vor fi admiși să participe la lucrările congresului vor primi hrană și cazare, precum și bilete de tren pentru întoarcere acasă. — 37.

52 La 19 decembrie 1920, V.I. Lenin a participat la lucrările comisiei agrare a celui de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor din Rusia. — 38.

53 Este vorba despre „Harta administrativă schematică a R.S.F.S.R." Dispoziția dată de V.I. Lenin a fost îndeplinită la 7 februarie 1921. În 1921, harta a fost editată în două tiraje: primul — într-o singură culoare, iar al doilea, completat cu date noi — în mai multe culori. Cîteva exemplare din această hartă se păstrează la Biblioteca de stat „V.I. Lenin" a U.R.S.S. — 38.

54 Este vorba despre o scrisoare adresată lui V.I. Lenin la mijlocul lunii decembrie 1920, prin care L.M. Mihailov îl ruga să acorde sprijin pentru fabricarea, pînă la 1 aprilie 1921, a plugurilor electrice planificate și pentru asimilarea — în ceea ce privește aprovizionarea — a muncitorilor din întreprinderile care fabrică pluguri electrice cu cei de la Întreprinderile pentru exploatarea hidraulică a zăcămintelor de turbă.

La 23 iunie 1921, N.P. Gorbunov i-a trimis lui Lenin o informare în care erau expuse amănunțit măsurile pe care le-a luat, la cererea lui, pentru a accelera fabricarea plugurilor electrice. — 39.

55 Prezenta telegramă a fost trimisă Consiliului economic din Petrograd, direcțiilor și comitetelor de întreprindere ale unor unități industriale din acest oraș — Baltiiski, Metalurgică, Obuhov, „Siemens-Schuckert", „Dumont", Fabrica de cabluri din nord și Arsenal —, precum și secției electrotehnică și secției metal din Consiliul economic superior, întreprinderilor „Dinamo", „Izolatorul" și Kolciughin din Moscova. — 40.

56 V.I. Lenin se referă la cel de-al VIII-lea Congres general (din 22—29 decembrie 1920) al Sovietelor din Rusia, la care G.M. Krjijanovski a prezentat un raport despre planul de electrificare a Rusiei. Proiectul de rezoluție la raportul despre

www.dacoromanica.ro

electrificare a fost scris de Lenin (vezi Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 205—206). — 41.

57 Este vorba despre însărcinarea dată de N.A. Semaşko lui V.D. Bonci-Bruevici de a înfiinţa un Comitet de organizare a punctelor sanitare şi de îndrumare în gările din Moscova pentru întîmpinarea eşaloanelor de demobilizaţi din Armata Roşie.

Pe dosul acestei note, Bonci-Bruevici a scris următoarele informaţii pentru V.I. Lenin: „1) Vineri, la Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii se întruneşte comisia (de organizare). 2) Aparatul tehnic (cel mai important) a fost selecţionat. 3) O parte din materiale au fost găsite. 4) Proiectul de organizare a fost elaborat, iar vineri va fi prezentat spre aprobare. 5) Sîmbătă se va trece la treabă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 43.

58 Această dispoziţie a fost scrisă pe proiectul de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la organizarea de consultaţii tehnice în străinătate", propus de L.B. Krasin.

La 29 martie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat hotărîrea cu privire la crearea Biroului ştiinţei şi tehnicii străine de pe lîngă reprezentanţa comercială sovietică din Berlin. — 43.

59 Nota de faţă a fost scrisă de V.I. Lenin pe o scrisoare a lui E.M. Skleanski, care îl încunoştinţa că unii lucrători de la căile ferate şi de la direcţiile comunicaţiilor militare divulgă informaţii secrete. — 44.

60 Prezenta notă a fost scrisă de V.I. Lenin pe dosul ultimei pagini şi pe coperta interioară a broşurii lui Béla Kun „De la o revoluţie la alta", apărută în 1920 la Viena. Pe copertă, V.I. Lenin a scris: „Lenin. Vezi ultima pagină", iar la paginile 7, 8, 10, 11, 13, 14, 18, 19, 21—27, 29, 35, 41—43, 48—55 a făcut observaţii, însemnări marginale şi sublinieri (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 44.

61 Această notă a fost scrisă de V.I. Lenin în urma primirii unei scrisori de la L. Borodzici (Ananiina), o veche narodovolistă, care îl ruga s-o ajute să găsească o locuinţă şi ceva mobilă. — 45.

62 Este vorba de proiectul răspunsului pe care urma să-l dea V.I. Lenin la scrisoarea din 9 noiembrie 1920 a Comitetului central al Crucii Roşii suedeze. Scrisoarea conţinea rugămintea de a i se permite lui I.P. Pavlov „să plece în Suedia, unde i se oferă posibilitatea de a-şi desfăşura în deplină linişte şi în condiţii prielnice cercetările sale deosebit de importante", şi în ea se spunea că „această idee s-a ivit în cercurile ştiin-

www.dacoromanica.ro

ţifice ale Institutului premiilor Nobel, de la care a fost preluată de Crucea Roşie; profesorul Pavlov nu ştie nimic despre toate acestea" („Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.", vol. III, Moscova, 1959, p. 682).

Lenin dădea o înaltă apreciere meritelor ştiinţifice ale lui Pavlov şi avea faţă de el o atitudine plină de atenţie şi solicitudine. La 24 ianuarie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat hotărîrea — scrisă de V.I. Lenin — „Cu privire la crearea unor condiţii optime pentru munca ştiinţifică a academicianului I.P. Pavlov şi a colaboratorilor săi" (Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 273—274).

În legătură cu această chestiune, vezi şi documentul 76 din volumul de faţă, precum şi documentul 8 din capitolul Anexe. — 47.

63 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare trimisă de G.V. Cicerin, la 3 ianuarie 1921, lui V.I. Lenin şi care conţinea informaţii în legătură cu tratativele purtate de A.A. Ioffe, preşedintele delegaţiei ruso-ucrainene, cu Jan Dombsky, preşedintele delegaţiei Republicii burgheze poloneze, în legătură cu încheierea unui tratat de pace între Rusia şi Ucraina, de o parte, şi Polonia, de altă parte. Dombsky pretindea ca Republica sovietică să plătească Poloniei 73 000 000 de ruble-aur ca despăgubiri de război; Ioffe s-a declarat de acord cu suma de 30 000 000.

În tratatul de pace, încheiat la 18 martie 1921, se preciza că ambele părţi renunţă la orice reparaţii de război. — 47.

64 Prezentul document a fost scris pe o scrisoare a lui G.V. Cicerin în care era vorba despre apropiatele tratative cu guvernul ungar al lui Horthy în legătură cu comisarii poporului din Republica Sovietică Ungară care fuseseră arestaţi de acesta şi care urmau să fie eliberaţi în schimbul unor ostatici aflaţi în Rusia Sovietică. Arătînd că aceste tratative pot căpăta un caracter mai general şi că, la timpul respectiv, comuniştii unguri şi-au manifestat nemulţumirea faţă de acordul dintre guvernul sovietic şi guvernul reacţionar al lui Horthy cu privire la repatrierea prizonierilor de război, Cicerin îi scria lui V.I. Lenin: „...Aş vrea să ştiu dacă, în principiu, consideraţi că este admisibil să ducem tratative politice cu guverne ultrareacţionare atunci cînd este vorba de securitatea noastră externă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 48.

65 Această notă a fost scrisă pe scrisoarea din 5 ianuarie 1921 a lui V.D. Bonci-Bruevici, preşedintele Comitetului de organizare a punctelor sanitare şi de îndrumare, care-i comunica lui V.I. Lenin că punctele sanitare şi de îndrumare instalate în gările din Moscova şi pregătite pentru întîmpinarea eşaloa-

www.dacoromanica.ro

nelor de demobilizaţi din Armata Roşie n-au fost aprovizionate cu lemne. — 48.

66 La 15 decembrie 1920, în satul Modenovo, plasa Bogorodsk, judeţul Vereisk, gubernia Moscova, V.I. Lenin, răspunzînd invitaţiei ţăranilor adunaţi din satele Modenovo, Şalikovo etc., a făcut o expunere asupra momentului actual. La rugămintea celor prezenţi, el a semnat procesul-verbal al adunării. Ţăranii i s-au plîns că, în cadrul predării obligatorii a surplusurilor de cereale şi de fîn, li se cere mai mult decît pot da; Lenin le-a răspuns că nu poate rezolva pe loc această problemă şi i-a sfătuit să trimită un împuternicit al lor la Moscova.

Conformîndu-se dispoziţiei date de Lenin, N.P. Gorbunov a organizat o analiză multilaterală a situaţiei reale a ţăranilor din satul Modenovo. La 5 martie 1921, ţăranilor din acest sat li s-a anulat obligaţia de a preda surplusurile de cereale. Încă înainte de adoptarea unei asemenea hotărîri, adunarea generală a ţăranilor din acest sat a dezbătut, la 29 ianuarie 1921, chestiunea predării surplusurilor de cereale şi a ajuns la concluzia că nu pot fi îndeplinite în întregime obligaţiile fixate. „Dar, ţinînd seama de situaţia critică a ţării, am hotărît să dăm un ajutor în cereale şi furaje, reducînd necesarul nostru la un minim absolut. În afară de cantităţile predate pînă acum, vom mai preda: secară — 3 puduri, ovăz — 10 puduri, cartofi — 31 de puduri, fîn — 24 de puduri" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 49.

67 Prezenta dispoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin pe o telegramă primită, la 8 ianuarie 1921, de la G.K. Ordjonikidze. Telegrama avea următorul cuprins: „Rostov, 7.I.1921. Mama tovarăşului Markov se află în Crimeea. Doi ani şi jumătate nu s-a primit nici o veste de la ea; este absolut singură, bolnavă şi lipsită de orice mijloace. Vă rog să daţi tot sprijinul pentru găsirea ei şi, dacă este încă în viaţă, să fie internată într-un sanatoriu. Adresa ei era: Alupka, vila Lutovinova, în livadă. Ordjonikidze" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 50.

68 Este vorba de petiţia adresată, la 9 ianuarie 1921, Consiliului economic din Moscova de către ţăranii din satul Gorki, plasa Suhanovskaia, judeţul Podolsk, gubernia Moscova, care cereau să fie ajutaţi să introducă iluminatul electric în satul lor, folosind în acest scop centrala electrică a sovhozului „Gorki" din apropiere. La această petiţie erau anexate un deviz şi un memoriu explicativ, în care erau enumerate în mod amănunţit materialele necesare pentru introducerea iluminatului electric în sat. — 51.

69 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare adresată lui V.I. Lenin de şeful Direcţiei centrale de statistică, P.I. Popov, care spunea: „În vederea congresului — din martie — al partidului

www.dacoromanica.ro

va fi, probabil, necesar să se întocmească o evidenţă statistică a situaţiei existente în diferitele ramuri ale economiei naţionale şi să se supună unei prelucrări statistice unele chestiuni care vor fi examinate la congres. Aş vrea să primesc de la dv. indicaţii în acest sens. Cu tov. Gorbunov am ajuns la o înţelegere în ce priveşte prelucrarea datelor referitoare la activitatea Consiliului Comisarilor Poporului şi a Consiliului Muncii şi Apărării" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). În dreptul ultimelor două rînduri din scrisoarea lui Popov, Lenin a tras două bare verticale. — 51.

70 V.I. Lenin se referă la un articol al lui I.M. Steklov, „În ţara Comunei", consacrat Congresului de la Tours al Partidului socialist francez (25—30 decembrie 1920). Articolul a apărut ca editorial în numărul din 13 ianuarie 1921 al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — 51.

71 Prezenta telegramă a fost scrisă de V.I. Lenin pe copia unei telegrame cu următorul cuprins, trimisă de N.A. Semaşko lui D.I. Ulianov: „Vă rog să daţi cea mai strictă dispoziţie şefului secţiei sanitare să sprijine prin toate mijloacele Direcţia staţiunilor balneoclimaterice în pregătirea condiţiilor de primire, repartizare şi tratament pentru muncitorii bolnavi din Moscova şi Leningrad care vin să-şi refacă sănătatea. Este necesar să se ia măsurile cele mai urgente, întrucît bolnavii vor începe să sosească încă de la 20 ianuarie. Trebuie să li se asigure transportul auto, cazarea, alimentaţia şi încălzitul, conform decretului Consiliului Comisarilor Poporului. Dacă şeful secţiei sanitare nu înţelege aceste obligaţii esenţiale, de importanţă statală, pe care le are faţă de oamenii muncii din republica noastră, vă rog foarte mult să-l înlocuiţi cu altă persoană. Comisarul poporului pentru ocrotirea sănătăţii, Semaşko" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Prin decretul Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la folosirea staţiunilor balneoclimaterice din Crimeea pentru tratamentul şi odihna oamenilor muncii", semnat de Lenin la 21 decembrie 1920, Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii era obligat să deschidă în această regiune sanatorii care în cursul lunii ianuarie 1921 să poată primi 5 000 de oameni, iar în primăvară — 25 000. — 52.

72 Este vorba despre rezoluţiile consfătuirii de partid în legătură cu învăţămîntul public, care a avut loc la Moscova între 31 decembrie 1920 şi 4 ianuarie 1921. Întrucît la această consfătuire discuţiile cu privire la reorganizarea Comisariatului poporului pentru învăţămînt s-au redus la consideraţii generale, V.I. Lenin a dat indicaţii să nu se treacă numaidecît la aplicarea rezoluţiilor adoptate de consfătuire. La 26 ianuarie, această chestiune a fost dezbătută de plenara C.C. al P.C.(b)

www.dacoromanica.ro

din Rusia, care a instituit, în acest sens, o comisie specială, prezidată de Lenin. În legătură cu reorganizarea Comisariatului poporului pentru învăţămînt, vezi şi volumul de faţă, documentele 37, 128, 234, 418 şi 440, precum şi vol. 42, p. 89—90, 333—335, 336—347, 394. — 52.

73 Această notă a fost scrisă pe o telegramă trimisă de M.M. Litvinov lui G.V. Cicerin la 16 ianuarie 1921, din Revel. Litvinov îl informa pe Cicerin că sindicatul petrolier olandez „Royal-Dutch" a propus să i se acorde dreptul de monopol asupra exportului de petrol din Rusia Sovietică şi să i se dea în concesiune regiunile petrolifere neexplorate. În legătură cu această chestiune, vezi volumul de faţă, documentul 90. — 53.

74 Într-o scrisoare adresată lui V.I. Lenin la 14 ianuarie 1921, D.Z. Şklovskaia (soţia lui G.L. Şklovski) îi scria că, de la întoarcerea din emigraţie (octombrie 1920), ea şi în special copiii ei sînt mereu bolnavi, nu se pot acomoda cu condiţiile de aici şi îl ruga să sprijine încadrarea soţului ei într-o funcţie în străinătate, pentru ca împreună cu el să poată pleca şi familia. În încheiere, Şklovskaia îl ruga pe Lenin să-i trimită răspuns şi îi dădea adresa ei din Moscova.

Pe această scrisoare, Lenin a scris următoarea indicaţie: „Pentru tov. Gorbunov. Te rog foarte mult să-i satisfaci cererea, căci este cît se poate de întemeiată. Această familie *nu poate trăi* în Rusia. *Lenin.* Păstrează adresa. Trimite-i lui Krestinski scrisoarea" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). În legătură cu plecarea lui Şklovski în străinătate, vezi volumul de faţă, documentele 85, 138, 139, 141, 250, 284, 314, 407, 408, 409, 412, 424 şi 466. — 53.

75 Între 1 şi 22 ianuarie 1921, V.I. Lenin s-a aflat în concediu în localitatea Gorki, de unde venea la Moscova numai pentru a participa la şedinţele C.C. al P.C.(b) din Rusia şi ale Consiliului Muncii şi Apărării. — 54.

76 Este vorba despre memoriul şi documentele respective prezentate de A.V. Eiduk, împuternicitul special al Consiliului Muncii şi Apărării pe lîngă direcţiile generale ale combustibilului, în legătură cu situaţia şi perspectivele aprovizionării Republicii sovietice cu combustibil. La 20 ianuarie 1921, N.P. Gorbunov şi Eiduk au formulat propuneri practice în această problemă. La 28 ianuarie, Consiliul Muncii şi Apărării a instituit o comisie cu puteri depline în domeniul combustibilului, sub preşedinţia lui V.A. Avanesov, iar la 31 ianuarie, după ce a examinat informarea prezentată de Eiduk în legătură cu situaţia catastrofală a căilor ferate, l-a inclus şi pe el în comisie. La 2 februarie, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat o hotărîre în problema combustibilului. — 55.

www.dacoromanica.ro

77 La 30 decembrie 1920, în şedinţa comună a fracţiunii P.C.(b) din Rusia de la Congresul al VIII-lea al Sovietelor, a Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia şi a Consiliului orăşenesc al sindicatelor din Moscova s-a iscat o controversă în legătură cu chestiunea dacă autorul tezelor „Sarcinile sindicatelor în producţie“ este I.E. Rudzutak. În legătură cu aceasta, V.I. Lenin a cerut de la Consiliul Central al Sindicatelor date documentare cu privire la proveniența acestor teze. I-a fost prezentat un extras din procesul-verbal al şedinţei din 1 noiembrie a Prezidiului C.C.S. din Rusia şi o scrisoare de însoţire din partea lui S.A. Lozovski. Materialele adunate şi tezele lui Rudzutak au fost trimise de Lenin la redacţia „Pravdei“, care la 21 ianuarie 1921 le-a publicat, punîndu-le ca prefaţă la scrisoarea de însoţire a lui Lenin. — 55.

78 Din iniţiativa celulei de partid, feroviarii de la staţia Proletarskaia de pe linia ferată Vladikavkaz au strîns alimente pentru oamenii muncii din Moscova şi le-au expediat la Moscova însoţite de trei delegaţi aleşi de adunarea generală. În staţia Liski, un detaşament de luptă împotriva desăgarilor şi speculanţilor le-a confiscat făina, eliberîndu-le, în schimb, o chitanţă; cerealele au fost predate la un siloz din apropierea Moscovei.

La rugămintea lui V.I. Lenin, N.P. Gorbunov a stat îndelung de vorbă cu delegaţii, care i-au povestit despre viaţa feroviarilor, despre activitatea desfăşurată la staţia respectivă şi despre comuna lor de muncă. El le-a promis că-i va comunica lui Lenin cele discutate şi-i va preda scrisoarea adusă de ei. A doua zi, Gorbunov a predat delegaţilor prezenta scrisoare a lui Lenin, care se publică acum pentru prima dată. — 56.

79 Este vorba despre concesiunile petroliere (vezi volumul de faţă, documentul 83). La 24 ianuarie 1921, Prezidiul Consiliului economic superior din Rusia a examinat problema concesiunilor petroliere şi s-a pronunţat în mod pozitiv asupra oportunităţii de a duce tratative cu sindicatul petrolier olandez „Royal-Dutch“, căruia i s-ar acorda dreptul de a exporta produse petroliere (pînă la 100 000 000 de puduri) din regiunile Baku şi Groznîi cu condiţia ca el să pună la dispoziţie o mare parte din mijloacele de transport necesare şi, eventual, i s-ar acorda, totodată, dreptul de a exploata, în regim de concesiune, noi zone petrolifere, bunăoară regiunea Uhta. Drept compensaţie pentru concesiunile acordate, sindicatul ar urma să furnizeze exploatărilor utilajul necesar şi să construiască o conductă petrolieră. La 1 februarie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat o hotărîre cu privire la concesiunile petroliere, la baza căreia a stat proiectul scris de V.I. Lenin (vezi „Culegeri din Lenin“, vol. XX, p. 146). La Congresul al X-lea al partidului, Lenin, în raportul său cu privire la activitatea politică a C.C. al P.C.(b) din Rusia, a informat pe

www.dacoromanica.ro

delegați despre modul cum evoluează problema concesiunilor petroliere și și-a exprimat convingerea că congresul va aproba poziția Comitetului Central (vezi Opere complete, vol. 43, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 20—22). La 15 martie, Congresul al X-lea, în rezoluția „Republica sovietică în încercuirea capitalistă", a aprobat în principiu concesionarea unei părți din exploatările de la Groznîi și Baku (vezi „Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia. Martie 1921. Dare de seamă stenografică", Moscova, 1963, p. 610—612).

În legătură cu concesiunile petroliere, vezi și volumul de față, documentele 104, 143, 182, 205, 206, 207, 214 și 219; vol. 42, p. 349—351, 443—446; „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 125—159. — 59.

80 Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat următoarea hotărîre: „Tovarășul Gorbunov este însărcinat să organizeze un control minuțios asupra modului cum sînt aduse la îndeplinire hotărîrile C.C.P., în special acelea pentru care nu au fost prevăzute anumite termene" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 59.

81 Această notă a fost scrisă pe un memoriu prezentat lui V.I. Lenin, la 26 ianuarie 1921, de P.A. Ostreakov, șeful șantierului de construcție a primei stații radiotelefonice din Moscova. Acesta îl informa pe Lenin despre dificultățile ivite în cursul lucrărilor, îl ruga să-i acorde sprijin pentru înlăturarea lor și să aprobe proiectul de decret propus de el.

La 27 ianuarie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat decretul cu privire la construirea în ritm accelerat a stației radiotelefonice. El a însărcinat Comisariatul poporului pentru telecomunicații să instaleze la Moscova și în punctele mai importante ale republicii stații de radio, în vederea realizării unei legături radiotelefonice permanente. — 60.

82 Prezenta indicație a fost scrisă pe o declarație înaintată de I. Larin lui V.I. Lenin și A.I. Rîkov la 26 ianuarie 1921. Larin făcea cunoscut că, în urma numirii lui V.V. Fomin în funcția de președinte al Consiliului superior al transporturilor (hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului din 25 ianuarie), el (Larin) încetează de a mai îndeplini atribuțiile de vicepreședinte al acestei instituții.

La 5 februarie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, analizînd situația creată, a hotărît să primească demisia lui Larin, l-a însărcinat pe Rîkov să aducă la îndeplinire, în forma cea mai potrivită, această hotărîre și i-a încredințat lui Fomin atribuțiile de conducător unic al Consiliului superior al transporturilor. — 60.

www.dacoromanica.ro

83 Această notă a fost scrisă de V.I. Lenin pe o scrisoare ce i-a fost trimisă, la 26 ianuarie 1921, de P.N. Lepeşinski, care-l ruga să-l ajute să capete locuinţă. — 60.

84 V.I. Lenin primea, o dată la două săptămîni, informaţii amănunţite despre stadiul lucrărilor de construcţie la Uzinele Sormovo a unei macarale pe şenile pentru exploatarea zăcămintelor de turbă. La 24 iunie 1921 i s-a comunicat că montarea macaralei este pe terminate şi că încercările de probă vor începe în a doua jumătate a lunii iulie. — 61.

85 Decretul cu privire la concesiuni a fost aprobat de Consiliul Comisarilor Poporului la 23 noiembrie 1920. — 61.

86 La 27 ianuarie 1921, V.I. Lenin a primit pe A.M. Gorki şi o delegaţie a Consiliului unit al instituţiilor ştiinţifice şi al institutelor de învăţămînt superior din Petrograd, compusă din acad. S.F. Oldenburg, secretar permanent al Academiei de Ştiinţe din Rusia, acad. V.A. Steklov, vicepreşedinte al acestei academii, şi prof. V.N. Tonkov, preşedintele Academiei militare de medicină. În cursul acestei întrevederi, ei i-au înmînat lui Lenin un proiect de decret cu privire la asigurarea unei bune desfăşurări a activităţii de cercetare ştiinţifică în Republica sovietică. Lenin a trimis acest proiect împreună cu o notă scrisă pe el lui N.P. Gorbunov. La 1 februarie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a discutat proiectul de decret pentru asigurarea mijloacelor necesare unei activităţi normale a instituţiilor ştiinţifice şi de învăţămînt şi tehnice-ştiinţifice din R.S.F.S.R., prezentat de Micul C.C.P. — 62.

87 Prezenta notă a fost scrisă pe o scrisoare din 21 ianuarie 1921 a Academiei de Ştiinţe din Rusia adresată Consiliului Comisarilor Poporului; în ea se cerea ca fosta proprietate a academicianului A.A. Şahmatov (Gubanovka-Şahmatovka din gubernia Saratov) să fie naţionalizată şi pusă la dispoziţia Academiei în vederea amenajării unei case de odihnă pentru oamenii de ştiinţă. La 31 ianuarie 1921, Micul C.C.P. a luat hotărîrea de a consulta în această chestiune Comitetul executiv gubernial Saratov. — 62.

88 V.I. Lenin a primit datele necesare în legătură cu instituţiile pendinte de Comisariatul poporului pentru învăţămînt şi cu ocuparea, de către diverse instituţii, a unor clădiri şcolare, textele legilor în vigoare, rezoluţiile şi instrucţiunile cu privire la şcolile de gradul 2 şi la învăţămîntul tehnic-profesional, precum şi materialele consfătuirii de partid în legătură cu învăţămîntul public. — 63.

89 În şedinţa din 28 ianuarie 1921 a Consiliului Muncii şi Apărării, V.I. Lenin a avut un schimb de bilete cu M.I. Gleasser în legătură cu publicarea, în „Izvestiia C.E.C. din Rusia", a „Instrucţiunilor cu privire la modul de întocmire a planului

www.dacoromanica.ro

de însămînţări obligatorii". Instrucţiunile au fost examinate în şedinţa din 25 ianuarie 1921 a Consiliului Comisarilor Poporului şi apoi au fost trimise Micului C.C.P. pentru redactare definitivă în termen de două zile. Instrucţiunile, aprobate la 27 ianuarie, semnate de V.I. Lenin, N.P. Gorbunov şi L.A. Fotieva, au fost publicate, la indicaţia lui Lenin (vezi documentul următor), în „Izvestiia C.E.C. din Rusia" cu data de 29 ianuarie 1921. — 64.

90 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare cu data de 28 ianuarie 1921, trimisă lui V.I. Lenin de V.V. Vorovski, care-l ruga să sprijine cererea Uzinelor „Elektrosila" din Petrograd de a se acorda familiei defunctului inginer I.D. Evnin raţii alimentare şi bani. — 65.

91 Prezenta notă a fost scrisă în urma primirii scrisorilor trimise lui V.I. Lenin la 10 şi 14 ianuarie 1921 de inginerul german I.L. Steinberg. În aceste scrisori, Lenin era informat despre activitatea grupului de sprijinire tehnică a Rusiei Sovietice, organizat la Berlin de nişte ingineri specialişti, şi despre propunerea acestui grup de a organiza în Rusia o serie de întreprinderi concesionate. Steinberg se oferea să servească drept mediator între R.S.F.S.R. şi industriaşii şi cercurile bancare germane în vederea încheierii unor concesiuni. În scrisorile primite de la el, Lenin a făcut o serie de sublinieri, iar în dreptul pasajului cu propunerea de a livra utilaj pentru producţia de conserve de carne în Siberia a scris: „N.B." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 65.

92 Această dedicaţie a fost scrisă de V.I. Lenin la rugămintea ţăranului A.I. Gusev din satul Lgovo, judeţul Stariţ, gubernia Tver, care la 30 ianuarie 1921 a fost primit în audienţă de Lenin ca trimis al conferinţei guberniale a ţăranilor fără partid. — 66.

93 Scrisoarea de faţă conţine răspunsul lui V.I. Lenin la comunicarea trimisă de M.A. Krucinski, membru al C.E.C. din Ucraina, care se arăta nemulţumit de activitatea Comisariatului poporului pentru agricultură şi, în special, de N. Osinski. — 66.

94 Prezenta notă a fost scrisă pe o scrisoare trimisă, la 24 ianuarie 1921, lui V.I. Lenin de G. Kotlearov, care făcea propunerea de a se lua cablurile de oţel de la ascensoarele din casele de locuit din Moscova şi de a se trimite spre a fi folosite în minele ale căror mecanisme nu funcţionează din lipsă de cabluri. În legătură cu această chestiune, vezi şi documentul 343 din volumul de faţă. — 68.

95 A.V. Peşehonov, fostul ministru al aprovizionării în guvernul provizoriu burghez, lucra în 1921 în Biroul central de statistică

www.dacoromanica.ro

al Ucrainei. La 20 ianuarie 1922, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat hotărîrea de a-l demite pe Peşehonov din funcţia sa. În iulie 1922, Peşehonov a fost arestat pentru participare la activitatea organizaţiei contrarevoluţionare „Uniunea pentru renaşterea" Rusiei şi apoi expulzat. — 69.

96 Această telefonogramă a fost scrisă pe o telegramă adresată lui V.I. Lenin, la 2 februarie 1921, de secretarul Comitetului gubernial Petrograd, S.S. Zorin, care-l informa despre situaţia grea a Petrogradului în ce priveşte alimentele şi combustibilul şi întreba dacă într-un moment atît de greu este posibil ca G.E. Zinoviev să plece din localitate (Zinoviev trebuia să meargă la Ekaterinburg, pentru a participa la conferinţa premergătoare Congresului al X-lea al partidului). — 69.

97 La 1 februarie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a hotărît să aloce 15 000 000 de ruble-aur în vederea cumpărării a 18 400 000 de puduri de cărbuni din străinătate pentru nevoile Petrogradului. — 69.

98 În registrul de ieşire ţinut de secretara lui V.I. Lenin s-a consemnat: „2.II. Nr. 159. Lui Reazanov, 2 cărţi de Engels şi o scrisoare" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 70.

99 La 1 februarie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat o hotărîre prin care Micul C.C.P. era însărcinat să controleze modul cum sînt îndeplinite de către comisariatele poporului hotărîrile şi dispoziţiile date de C.M.A. şi C.C.P., iar problemele privind îndeplinirea unor hotărîri de importanţă principială urmau să fie aduse la cunoştinţa Consiliului Comisarilor Poporului. — 71.

100 Este vorba despre o telegramă trimisă lui G.K. Ordjonikidze la Baku de I.V. Stalin, care îi atrăgea atenţia că, o dată cu intensificarea politicii antisovietice a guvernului menşevic al Gruziei, se pot crea condiţii care să impună unele măsuri de ripostă, inclusiv folosirea forţelor armate, pentru apărarea suveranităţii şi securităţii republicilor sovietice. Pornind de la aceste considerente, Stalin cerea informaţii în legătură cu starea şi efectivul trupelor dislocate în Caucaz. — 73.

101 Această notă a fost scrisă pe telegrama trimisă lui V.I. Lenin, la 4 februarie 1921, de Şevardin, preşedintele comitetului gubernial pentru însămînţări, şi Levin, preşedintele Comitetului executiv gubernial Iaroslavl. În această telegramă se arăta că de trei ori (la 28 şi 29 ianuarie şi la 1 februarie) i s-a trimis telegrafic spre aprobare lui V.V. Kuraev, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură, planul de însămînţări, elaborat şi adoptat în gubernie, şi nici pînă acum nu s-a primit răspuns. — 75.

www.dacoromanica.ro

102 Interesul manifestat de V.I. Lenin pentru activitatea Direcției difuzării presei era legat de reorganizarea Comisariatului poporului pentru învățământ. În „Directivele Comitetului Central către lucrătorii comuniști din Comisariatul poporului pentru învățământ" și în articolul „Cu privire la activitatea Comisariatului poporului pentru învățământ" (Opere complete, vol. 42, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 333—335, 336—347), Lenin atrage atenția asupra modului nesatisfăcător în care este organizată aprovizionarea bibliotecilor cu cărți, ziare și reviste și consideră că e necesară o reorganizare a sistemului de repartizare a publicațiilor.

La 7 februarie 1921, Lenin a primit din partea lui B.F. Malkin propuneri în legătură cu Direcția difuzării presei. Malkin propunea ca această instituție să devină o secție de sine stătătoare a Comisariatului poporului pentru învățământ, în care să se concentreze întreaga aprovizionare cu tipărituri a instituțiilor acestui comisariat și să se centralizeze depozitele de cărți ale R.S.F.S.R. În aceeași zi, Lenin a trimis lui M.N. Pokrovski răspunsul primit de la Malkin (vezi documentul următor). — 75.

103 Acest bilet a fost scris în timpul unei ședințe a Consiliului Comisarilor Poporului. Pe aceeași foaie de hîrtie, L.B. Krasin i-a răspuns lui V.I. Lenin:

„1) Raportul am să vi-l prezint, probabil, cel mai tîrziu mîine.

2) Specialiștii trebuie să-i luăm de la Baku. Cunoscători în materie de extracția țițeiului nu există pe aceste meridiane și nici n-au existat vreodată.

3) Trebuie să-l trimitem ca președinte pe Tihvinski și tot de aici să desemnăm și specialiștii de la Baku (am să dau 2—3 nume)" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 76.

104 În prezenta dispoziție dată secretarei, Lenin se referă la propunerea inginerului german I.L. Steinberg, care se oferea să servească drept mediator în chestiunea utilării și construirii unor fabrici de conserve de pește la Murmansk de către Societatea fabricanților de conserve din Germania. Această propunere a fost făcută de Steinberg la 27 ianuarie 1921, într-o scrisoare adresată lui L.B. Krasin, a cărei copie a fost trimisă în aceeași zi lui V.I. Lenin împreună cu o scrisoare de însoțire.

La 14 februarie, L.S. Rosenberg, președintele colegiului Direcției generale a industriei conservelor, a înaintat concluziile sale în legătură cu aceste propuneri, după care i s-a trimis lui Steinberg următorul răspuns al Prezidiului C.E.S. din Rusia: 1) construirea și utilarea unor noi fabrici de conserve de pește pe litoralul de la Murmansk ar fi în principiu posibilă, cu respectarea a o serie de condiții care necesită o discuție

www.dacoromanica.ro

suplimentară; 2) concesionarea actualelor fabrici de conserve de carne, care se află în posesiunea statului, nu este posibilă. — 76.

105 Textul acestei telegrame, propus de V.I. Lenin, a fost aprobat în şedinţa din 14 februarie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. — 78.

106 Insurecţia armată a oamenilor muncii împotriva guvernului menşevic al Gruziei a început, sub conducerea bolşevicilor gruzini, în noaptea de 11 spre 12 februarie 1921. La cererea oamenilor muncii din Gruzia, guvernul Rusiei Sovietice a dat instrucţiuni unităţilor Armatei a 11-a să sprijine pe insurgenţi. Cu sprijinul acestor unităţi, muncitorii şi ţăranii din Gruzia au înfrînt, printr-o luptă eroică, trupele menşevice, iar la 25 februarie au eliberat oraşul Tiflis, capitala Gruziei, şi au proclamat Gruzia republică socialistă sovietică. În legătură cu aceasta, vezi în volumul de faţă documentul următor şi documentul 167. — 78.

107 Textul acestei telegrame, care a fost propus de V.I. Lenin, a fost aprobat în şedinţa din 15 februarie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. — 79.

108 Pretenţiile teritoriale reciproce asupra judeţului Borcealin şi a unei părţi din judeţul Ahalkalak (gubernia Tiflis) au dus, în decembrie 1918, la izbucnirea războiului între Gruzia menşevică şi Armenia daşnacă. După aşa-zisa „mediere paşnică" a comandamentului englez, care îşi urmărea scopurile sale colonialiste, operaţiile militare au fost sistate, partea de nord a judeţului Borcealin a rămas Gruziei, cea de sud — Armeniei, iar partea centrală — raionul Lori — a fost declarată zonă neutră, cu administraţie locală mixtă gruzino-armeană, subordonată comandamentului militar al Antantei. În noiembrie 1920, ca urmare a războiului dintre Armenia daşnacă şi Turcia, zona neutră a fost ocupată, cu permisiunea Antantei, de trupele Gruziei menşevice. Populaţia muncitoare din zona neutră, care era jefuită în mod sălbatic şi îndura crunte silnicii, a pornit în noaptea de 11 spre 12 februarie 1921, sub conducerea comuniştilor, insurecţia armată împotriva asupritorilor. Acest moment a marcat începutul insurecţiei generale victorioase a oamenilor muncii din Gruzia împotriva regimului menşevic. — 79.

109 La 18 aprilie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului, la propunerea Micului C.C.P., a adoptat hotărîrea „Cu privire la repartizarea unor cămine facultăţilor muncitoreşti", care a fost publicată la 29 aprilie 1921 în „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — 80.

110 *Centrul academic*, sau centrul de îndrumare teoretică generală şi de orientare programatică — unul dintre organele Comisaria-

www.dacoromanica.ro

tului poporului pentru învăţămînt. Potrivit „Hotărîrii cu privire la organizarea Comisariatului poporului pentru învăţămînt", adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului la 11 februarie 1921, Centrul academic cuprindea o secţie de ştiinţă (Consiliul de stat pentru ştiinţă) cu trei subsecţii — ştiinţifică-politică, ştiinţifică-tehnică şi ştiinţifică-pedagogică — şi o secţie de artă (Comitetul principal pentru artă) cu cinci subsecţii — literatură, teatru, muzică, arte plastice şi cinematografie. Tot din Centrul academic făceau parte şi Direcţia generală a arhivelor şi Direcţia generală a muzeelor. — 80

111 Aceste două bilete, adresate lui N.N. Krestinski, au fost scrise de V.I. Lenin într-o şedinţă a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. Pe cel dintîi l-a scris ca răspuns la un bilet al lui Krestinski, care îl informa că la redacţia „Pravdei" s-a primit un articol despre avantajele impozitului în natură faţă de predarea obligatorie a surplusului de produse agricole. L.B. Kamenev a trimis acest articol lui Krestinski, cu rugămintea de a-l publica neapărat în numărul din 17 februarie. N.L. Meşcereakov, membru al colegiului „Pravdei", se îndoia de necesitatea publicării imediate a articolului; Krestinski spunea că, în principiu, el este de acord cu Meşcereakov.

Al doilea bilet constituie un răspuns la comunicarea făcută de Krestinski că el e contrariat de caracterul oficial al articolului, care ar putea să pară că emană de la Sovietul din Moscova, întrucît autorii lui au semnat: „Sorokin, comisar pentru aprovizionare al guberniei Moscova, şi Rogov, şeful secţiei agrare guberniale Moscova".

Răspunzînd la cel de-al doilea bilet al lui Lenin, Krestinski scria: „Stalin consideră inoportun din punct de vedere strategic ca nu noi să fim aceia care oferă prilej pentru o asemenea discuţie inevitabilă; de aceea, el se pronunţă pentru publicarea acestui articol, cu condiţia ca el să fie examinat în prealabil de noi. În felul acesta, problema va fi soluţionată de Buharin. Am să vorbesc despre asta chiar acum, la telefon, cu Maria Ilinicina şi cu Meşcereakov" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S). La 16 februarie, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat o hotărîre în care se arăta că articolul poate fi publicat.

Articolul „Predare obligatorie a surplusurilor, sau impozit ?", semnat de P. Sorokin şi M. Rogov, a fost publicat, ca material de discuţie, în ziarul „Pravda" din 17 şi 26 februarie 1921. La acest articol se referă Lenin în cuvîntarea rostită la 28 februarie 1921 în şedinţa plenară a Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi ţăranilor din Moscova (Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 380). — 80.

www.dacoromanica.ro

112 Prezenta notă a fost scrisă pe un exemplar dactilografiat al textului „Proiectului de reorganizare a secției știință și tehnică", pe care se află unele îndreptări și însemnări redacționale făcute de V.I. Lenin. La 24 februarie 1921, N.P. Gorbunov a primit de la vicepreședintele colegiului secției știință și tehnică proiectul refăcut în conformitate cu indicațiile date de Lenin. În forma sa definitivă, „Regulamentul de funcționare a secției știință și tehnică" a fost aprobat de Prezidiul Consiliului economic superior din Rusia la 19 octombrie 1921. La propunerea lui Lenin, în acest regulament a fost introdus un paragraf în care se prevedea că secția știință și tehnică este obligată să facă cunoscută în R.S.F.S.R. tehnica europeană și americană. — 81.

113 La 18 februarie 1921, N.I. Muralov a trimis următoarea referință despre V.Z. Esin:

„Stimate Vladimir Ilici,

Îl cunosc pe Esin din 1916 (am făcut serviciul militar în vechea armată în aceeași unitate cu el); este un comunist minunat și un bun montor electrician. Își cunoaște bine meseria sub aspectul ei practic și are mai puțină pregătire teoretică, dar, oricum, îi «pune în cofă» pe mulți specialiști de talia profesorului Ugrimov.

Este un om cinstit, devotat și capabil. Dar nu posedă capacitatea de a învinge birocratismul care există la noi (de asemenea meteahnă sufăr și eu).

Socot că ar fi deosebit de util să fie numit în comisia de pe lîngă Consiliul Muncii și Apărării" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La propunerea lui V.I. Lenin, Esin a fost confirmat ca membru al Comisiei de stat a planificării de pe lîngă C.M.A. (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 24). — 82.

114 *Comitetul principal pentru serviciul de muncă obligatorie* și respectivele comitete locale funcționau paralel cu Comisariatul poporului pentru problemele muncii. Aceste instituții, împreună cu Comisariatul poporului pentru afacerile interne și Comisariatul poporului pentru problemele militare, se ocupau de efectuarea serviciului de muncă obligatorie. Paralelismul existent în activitatea lor ducea la fricțiuni inutile. De aceea s-a pus chestiunea unei reexaminări a situației.

La 14 februarie 1921, Micul C.C.P. a adoptat proiectul de hotărîre a C.C.P. cu privire la desființarea Comitetului principal pentru serviciul de muncă obligatorie și a comitetelor sale locale și la reorganizarea Comisariatului poporului pentru problemele muncii. V.I. Lenin n-a semnat această hotărîre, ci a lăsat ca ea să fie examinată de C.C.P., așa cum îl informează pe V.V. Șmidt în prezenta telegramă. La 19 februarie, Șmidt i-a răspuns lui Lenin că-l roagă să amîne rezolvarea

www.dacoromanica.ro

definitivă a acestei probleme pînă la întoarcerea lui la Moscova.

La 22 martie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a luat în considerație propunerile lui Lenin și, în prezența lui Șmidt, a aprobat proiectul de hotărîre cu privire la desființarea Comitetului principal pentru serviciul de muncă obligatorie și a comitetelor sale locale și la reorganizarea Comisariatului poporului pentru problemele muncii. La 24 martie 1921, C.E.C. din Rusia și Consiliul Comisarilor Poporului au adoptat împreună hotărîrea „Cu privire la desființarea Comitetului principal pentru serviciul de muncă obligatorie și a comitetelor sale locale și la reorganizarea Comisariatului poporului pentru problemele muncii". — 82.

115 Această notă a fost scrisă pe un extras din procesul-verbal al ședinței din 17 februarie 1921 a Prezidiului C.E.C. din Rusia. Prezidiul C.E.C. din Rusia, luînd în discuție chestiunea anchetării modului cum a fost încheiat acordul cu proprietarii încărcăturii de pe vasul italian „Ancona", a hotărît:

„a) chestiunea se transferă spre examinare Tribunalului suprem de pe lîngă C.E.C. din Rusia;

b) chestiunea fiind dată spre examinare tribunalului, se interzice tovarășului Șeinman să mai încheie tranzacții comerciale cu firmele străine fără o aprobare prealabilă a Comisariatului poporului pentru comerțul exterior;

c) se atrage atenția tovarășului Frumkin că, deși avea posibilitatea să anuleze contractul încheiat cu proprietarul vasului «Ancona», n-a făcut-o, ceea ce a dus la achiziționarea, pentru o sumă ridicată, a unor mărfuri de proastă calitate".

Pe acest extras din procesul-verbal figurează următoarea însemnare făcută de A.I. Sviderski: „Situația lui Frumkin este atît de complicată în momentul de față, încît darea lui în judecată ar dezorganiza complet munca de aprovizionare în Caucaz; iar ca să-l înlocuim, nu avem cu cine" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

V.I. Lenin a subliniat cu două linii punctul „c" din hotărîre și a scris pe marginea lui nota de față. — 83.

116 Prezenta notă a fost scrisă pe un extras din procesul-verbal al ședinței din 17 februarie 1921 a Prezidiului C.E.C. din Rusia. Prezidiul, examinînd chestiunea instituirii unei comisii pentru coordonarea activității de ajutorare a populației rurale din guberniile Reazan, Kaluga, Orel, Tula și Țaritîn, care a avut de suferit de pe urma secetei, a aprobat următoarea componență a comisiei: M.I. Kalinin — președinte, P.G. Smidovici — vicepreședinte, L.B. Kamenev, A.P. Smirnov și un reprezentant al C.C.S. din Rusia care urma să fie propus de această organizație — membri. Comisia a primit sarcina ca în termen

www.dacoromanica.ro

de o săptămînă să prezinte spre examinare Prezidiului C.E.C. din Rusia un plan de măsuri.

Pe extras figurează următoarea menţiune, făcută de A.I. Sviderski: „Marea majoritate a membrilor Prezidiului C.E.C. din Rusia sînt de părere că ar fi util ca în prealabil planul să fie discutat de Biroul Politic, care în felul acesta ar avea posibilitatea să dea directivele necesare"(Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Prezenta notă constituie un răspuns la această menţiune. — 83.

117 Acest bilet a fost scris în timpul şedinţei Consiliului Muncii şi Apărării din 18 februarie 1921, ca răspuns la un bilet al lui N.P. Briuhanov, care îi cerea lui V.I. Lenin să spună ce părere are despre hotărîrea din 17 februarie a Prezidiului C.E.C. din Rusia în legătură cu A.L. Şeinman şi M.I. Frumkin (vezi adnotarea 115).

A.D. Ţiurupa, A.M. Lejava şi Briuhanov s-au adresat Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia cu rugămintea de a reexamina hotărîrea Prezidiului C.E.C. din Rusia. La 19 februarie, Biroul Politic, luînd în discuţie această rugăminte, a adoptat următoarea hotărîre: „Prezidiul C.E.C. din Rusia este rugat să reexamineze hotărîrea, însă fixîndu-şi asemenea limite, încît, fără a intra în esenţa problemei şi fără a renunţa la hotărîrea de a deferi cazul justiţiei, pentru a stabili cine anume se face vinovat de abuzurile incontestabile care au fost comise, să explice cu toată claritatea că nu există motive ca tovarăşii Frumkin şi Şeinman să fie bănuiţi de fapte dezonorante, că acţiunea judiciară nu e îndreptată împotriva lor şi că, prin urmare, nu există nici un motiv să se creadă că hotărîrea adoptată ar discredita cîtuşi de puţin pe tovarăşii Frumkin şi Şeinman" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 83.

118 Lenin are în vedere referatul „Despre metodele de elaborare a planului economic unic", prezentat de V.P. Miliutin la 17 februarie 1921, la Academia Socialistă. Un comentariu asupra acestui referat şi tezele enunţate în cuprinsul lui au apărut în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" din 19 februarie 1921. Tezele expuse de Miliutin în legătură cu planul economic au fost criticate de V.I. Lenin în articolul „Cu privire la planul economic unic" (Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 354—363). — 84.

119 Pe cît se pare, aici e vorba despre manualele de electrotehnică aduse din străinătate la rugămintea lui V.I. Lenin (vezi volumul de faţă, documentul 59). — 86.

www.dacoromanica.ro

120 În 1921, diverse grupuri de muncitori americani şi-au exprimat dorinţa de a veni în Rusia Sovietică pentru a participa la refacerea ei economică. O mare parte din ei erau emigranţi ruşi, care plecaseră în America înainte de Revoluţia Socialistă din Octombrie. Muncitorii dornici să plece în Rusia s-au grupat în jurul „Asociaţiei pentru acordarea de ajutor tehnic Rusiei Sovietice", care luase fiinţă în S.U.A. în 1919. Guvernul sovietic a manifestat o atitudine plină de înţelegere faţă de dorinţa muncitorilor americani şi a căutat să facă tot ce era cu putinţă pentru a-i sprijini. Această problemă a fost discutată în repetate rînduri în şedinţele Consiliului Comisarilor Poporului şi ale Consiliului Muncii şi Apărării. La 22 iunie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat hotărîrea „Cu privire la emigraţia industrială americană", în care se arăta că ar fi de dorit „să se asigure dezvoltarea unor întreprinderi industriale sau a unor grupuri de întreprinderi prin darea lor în arendă unor grupuri de muncitori americani şi de ţărani americani cu calificare industrială, în condiţii contractuale care să le asigure un anumit grad de autonomie economică" („Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 202). Consiliul Muncii şi Apărării a considerat, totodată, că e necesar să se reglementeze imigraţia industrială a muncitorilor din ţările străine şi a însărcinat Consiliul economic superior să elaboreze condiţiile în care întreprinderile pot fi arendate acestor muncitori. În legătură cu această chestiune, vezi şi documentele 159, 461 şi 476 din volumul de faţă. — 86.

121 Comisia de care se interesează V.I. Lenin a fost înfiinţată printr-o hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării din 25 februarie 1921. Pe lîngă alte probleme în legătură cu muncitorii emigranţi, comisia trebuia ca, „împreună cu comisarul poporului pentru problemele muncii (tov. Martens), să concentreze în mîinile ei datele în legătură cu primirea muncitorilor emigranţi din străinătate (în ce număr şi în ce condiţii)" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 87.

122 E.M. Skleanski îl informa pe I.N. Smirnov despre înaintarea trupelor care fuseseră trimise să lupte împotriva bandelor chiabureşti din Siberia. — 87.

123 Prezenta scrisoare a fost scrisă în legătură cu raportul „Concesionarea unor exploatări petroliere la Baku şi la Groznîi", prezentat de L.B. Krasin lui V.I. Lenin la 19 februarie 1921, şi atitudinea adoptată în această privinţă de Direcţia generală a petrolului. Înainte de această dată, la 8 februarie 1921, Krasin înaintase Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia un memoriu „Despre pericolul pierderii zăcămintelor petrolifere şi despre concesionarea unor exploatări la Baku şi la Groznîi". Încă înainte de 12 februarie, Lenin a examinat

www.dacoromanica.ro

materialele puse la dispoziţie de specialiştii din industria petrolului şi a făcut pe ele numeroase însemnări şi sublinieri. Toate acestea au servit drept material pentru „Scrisoarea în legătură cu concesiunile petroliere", din 12 februarie 1921 (vezi Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 349—351).

În dimineaţa zilei de 23 februarie, Lenin a revăzut toate aceste materiale, după care a scris scrisoarea de faţă. În legătură cu această chestiune, vezi şi volumul de faţă, documentele 104, 147, 182, 205, 206, 207 şi 219; vol. 42, p. 443 — 446; „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 125—148. — 88.

124 Această telegramă a fost expediată la 25 februarie 1921. Ea constituie răspunsul lui V.I. Lenin la o telegramă ce-i fusese trimisă de C. Racovski la 22 februarie 1921. Racovski îl informa că în Ucraina există un fond de produse alimentare neutilizat şi propunea ca, în general, el să fie folosit pentru satisfacerea nevoilor locale, iar o parte să servească pentru schimbul de mărfuri cu alte ţări, din care Ucraina să primească maşini şi unelte agricole; totodată, îi cerea să-şi spună părerea în legătură cu această chestiune. — 89.

125 În acest bilet, scris în seara zilei de 25 februarie 1921, în timpul unei şedinţe a Consiliului Muncii şi Apărării, V.I. Lenin răspunde lui N.P. Gorbunov, de la care primise un bilet cu următorul cuprins: „A venit prof. Tihvinski. Spune că dv. l-aţi chemat şi vă roagă să-l primiţi" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 92.

126 Prezenta notă a fost scrisă în timpul unei consfătuiri în legătură cu materiile prime, pe o scrisoare adresată de A.B. Halatov lui V.I. Lenin. În această scrisoare se arăta că, în momentul de faţă, cei din Ivanovo-Voznesensk nu trebuie să sconteze pe primirea unei cantităţi suficiente de cereale şi, ca atare, trebuie să treacă la măcinarea unei cantităţi mai mari de mei din rezervele aflate în depozit. — 93.

127 După convorbirea sa cu I.A. Cekunov, V.I. Lenin a făcut următoarea menţiune în dreptul numelui acestuia, în registrul de audienţe: „Un bătrîn cu minte luminată; nu este membru de partid din cauza convingerilor sale religioase" („Ogonek" din 15 iulie 1962). — 93.

128 Aceste rînduri au fost scrise de V.I. Lenin pe baza datelor primite de la A.D. Ţiurupa în legătură cu rezervele de cereale existente la 1 februarie 1921. În situaţia prezentată de acesta se arăta că în Rusia europeană, Siberia şi Caucaz rezervele alimentare se ridicau la 40 300 000 de puduri de cereale şi 5 400 000 de puduri de crupe. — 94.

www.dacoromanica.ro

129 Pe cît se pare, aici e vorba despre telegramele primite dintr-o serie de oraşe ca răspuns la cele trimise sub semnătura lui V.I. Lenin şi a lui N.P. Briuhanov (vezi volumul de faţă, Anexe, documentul 17). — 95.

130 În acest bilet, Lenin răspunde la următoarea întrebare pusă în scris de N.P. Gorbunov: „Zinoviev vrea să ştie dacă vor primi ajutor în alimente" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 95.

131 Această notă a fost scrisă pe o telegramă a lui Said Gaşev, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului al Republicii Socialiste Sovietice Autonome Tatare, trimisă la 2 februarie 1921 lui V.I. Lenin şi A.N. Vinokurov ca răspuns la întrebarea formulată de ei într-o telegramă anterioară (vezi volumul de faţă, documentul 107). Said Gaşev comunica: „Confirm că la 2 martie anul trecut Nikolai Golubeatnikov, şeful secţiei de miliţie judiciară Kazan, a fost lovit de două gloanţe în timp ce conducea personal urmărirea unor bandiţi şi după cîteva ore a încetat din viaţă. Era un om energic, de o probitate ireproşabilă, a descoperit numeroase furturi de mare amploare". Această telegramă i-a fost trimisă de Vinokurov lui Lenin împreună cu următorul bilet: „Vladimir Ilici! Consider că mamei defunctului Golubeatnikov i s-ar putea acorda o pensie excepţională pentru merite deosebite. Este necesar ca tov. Briuhanov să dea dispoziţie comisiei pentru aprovizionare din gubernia Samara ca mama lui Golubeatnikov să primească pensie în natură, precum şi îmbrăcăminte şi încălţăminte, de care are nevoie. Trimiteţi-mi înapoi copia telegramei" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 95.

132 Această notă, adresată lui V.V. Fomin, preşedintele Consiliului superior al transporturilor, a fost scrisă de V.I. Lenin în urma primirii unor ştiri alarmante în legătură cu întîrzierile intervenite în deplasarea unor trenuri cu produse alimentare.

Răspunzînd la întrebările puse de Lenin în această notă, Fomin comunica: „La pct. 1) li s-a ridicat viteza de circulaţie la 200 de verste pe zi. A fost organizat un control special. 2) Unde se află ele acum ? — Nu deţin informaţii. 3) Nu am aflat încă. În sectorul de nord al căii ferate Omsk, cei de la aprovizionare s-au pus în mişcare. Cer să li se trimită o garnitură de vagoane goale. Au fost luate măsuri. 4) Rostovul lucrează bine: la 27 februarie — 8 trenuri, la 28 — tot 8. 5) Pe ziua de 28 au pornit de la Veatka 324 de vagoane, iar în sectorul de nord al căii ferate Omsk au fost puse în mişcare 13 trenuri marşrutizate încărcate cu produse alimentare. În general, cred că în scurt timp situaţia se va îmbunătăţi

www.dacoromanica.ro

într-o oarecare măsură" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 97.

133 Această scrisoare a fost trimisă de V.I. Lenin lui V.V. Fomin împreună cu o scrisoare din 2 martie a lui A.B. Halatov, care îl informa despre marile greutăţi pe care le întîmpină transportul produselor alimentare pe calea ferată.

În aceeaşi zi, Fomin i-a trimis lui Lenin o scrisoare în care dădea următoarele răspunsuri: „Tabloul prezentat de Halatov este, în general, veridic. 1) Deocamdată n-avem nici un motiv să credem că pe linia ferată Sud-Est ar putea să se producă o nouă blocare. Petrolul primeşte oarecum normal cale liberă. Viteza trenurilor marşrutizate încărcate cu produse alimentare a fost *dublată:* ea era de 58 de verste pe zi în perioada de lîncezeală, iar în momentul de faţă este de 108 verste. Singurul pericol care s-ar putea ivi la această cale ferată ar fi o eventuală întrerupere a reparaţiilor curente, dar se iau toate măsurile necesare pentru a-l evita. 2) Problema cea mai importantă în momentul de faţă şi în perioada care urmează este să asigurăm paza căilor de comunicaţie. Este necesar să acordăm cea mai mare atenţie căilor ferate Omsk, Perm, Nord, Samara-Zlatoust, Sud-Est, Doneţ, Vladikavkaz, precum şi traficului pe *Volga,* care peste o lună şi jumătate sau două luni va fi singura sursă de combustibil în stare să asigure traficul la căile ferate.

Vom face tot ce depinde de noi. Gruşin, Voinov şi cu mine urmărim totul îndeaproape".

Pe răspunsul lui Fomin, Lenin a făcut următoarea însemnare: „La dosarul cu aprovizionarea" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 97.

134 Este vorba despre tezele enunţate de F. Zemin în planul său privind „Organizarea activităţii de evidenţă şi contabilizare a resurselor materiale ale R.S.F.S.R.", care a fost trimis lui V.I. Lenin. La 12 mai 1921, Lenin a primit o concluzie scrisă asupra acestor teze din partea lui A.O. Alski, adjunct al comisarului poporului pentru finanţe, care recunoştea şi el utilitatea unei organizări a activităţii de evidenţă materială a economiei naţionale, dar, totodată, atrăgea atenţia asupra opiniilor greşite ale autorului. — 98.

135 Lenin se referă la o telegramă primită, la 2 martie 1921, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, în care se arăta că în activitatea organelor de aprovizionare din Ucraina există mari greutăţi, provocate de raidurile bandelor lui Mahno. În telegramă se spunea că, în aceste condiţii, aprovizionarea Donbassului şi a Armatei Roşii „devine o sarcină aproape insolubilă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 98.

www.dacoromanica.ro

136 Este vorba despre proiectul de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului „Cu privire la condiţiile de intrare în ţară a muncitorilor şi emigranţilor ruşi repatriaţi şi a lucrurilor ce le aparţin", care a fost elaborat la 2 martie 1921 de Micul C.C.P. În acest proiect era strict reglementată cantitatea de lucruri (costume de haine, încălţăminte, rufărie etc.) pe care muncitorii puteau s-o aducă cu sine la venirea lor în Rusia. Luînd cunoştinţă de observaţiile făcute de Lenin în nota de faţă, Micul C.C.P. a adoptat, la 3 martie, această hotărîre, după ce a eliminat din ea punctul în legătură cu lucrurile care puteau fi aduse de fiecare. — 99.

137 Prezentul document a fost scris de V.I. Lenin după ce a luat cunoştinţă de procesul-verbal al şedinţei din 28 februarie 1921 a Consiliului comerţului exterior, semnat de A.M. Lejava, în care se arăta că membrii acestui consiliu, cu excepţia preşedintelui (Lejava), au lipsit de la şedinţă. — 99.

138 La 20 mai 1921, E.M. Skleanski îl informa pe V.I. Lenin că rugămintea lui Kondrati Emelianov a fost împlinită. În aceeaşi zi, Lenin i-a trimis lui N.A. Emelianov, tatăl lui K. Emelianov, la Sestroreţk, următoarea telegramă: „Kondrati Emelianov a fost trimis la Academia tehnică-militară, la Petrograd. Salutări. *Lenin*" („Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 356). — 100.

139 În procesul-verbal al şedinţei din 3 martie 1921 a biroului fracţiunii comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor, V.I. Lenin a tras cîteva bare pe margine şi a făcut sublinieri în text la punctele „h" şi „n". La punctul „h" se spunea: „În ordinea de zi a şedinţei fracţiunii comuniste din Consiliul Central al Sindicatelor, stabilită pentru ziua de 4 martie, să se includă raportul Comisariatului poporului pentru aprovizionare în legătură cu situaţia alimentară a republicii şi să se propună colegiului acestui comisariat să-şi desemneze un raportor în această problemă". La punctul „n" se vorbea despre necesitatea de a aduce la cunoştinţa Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia hotărîrile adoptate de biroul fracţiunii (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 3 martie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a adoptat propunerea lui Lenin. — 101.

140 Această notă a fost scrisă ca răspuns la următoarea propunere a lui M.N. Pokrovski: „Vladimir Ilici! La noi, în cadrul Universităţii din Moscova se înfiinţează acum o facultate de ştiinţe sociale. Am numit pe toţi comuniştii cărora li s-ar putea încredinţa o catedră. Dar avem prea puţine speranţe că ei ne vor sprijini în mod *efectiv*. Sîntem tare ispitiţi să folosim şi cîţiva menşevici (Groman, Ermanski, Suhanov, Cerevanin şi Martov). Ce părere aveţi ?" (Arhiva centrală de partid

www.dacoromanica.ro

a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 101.

141 Pe cît se pare, este vorba despre manifestările unor membri ai „opoziţiei muncitoreşti". — 102.

142 Prezentul document a fost scris pe un memoriu al lui A.G. Goihbarg, vicepreşedinte al Micului C.C.P., în care se arăta că Comisariatul poporului pentru afacerile externe a încălcat hotărîrea C.C.P. din 30 noiembrie 1920 cu privire la activitatea comisiei pentru stabilirea pagubelor provocate Rusiei Sovietice de războiul imperialist, de intervenţia armată a Antantei şi de blocadă. Prin această hotărîre, Comisariatul poporului pentru afacerile externe şi Comisariatul poporului pentru afacerile interne erau obligate să pună la dispoziţia comisiei toate materialele de care dispuneau în legătură cu această problemă. Cu toate acestea, într-o scrisoare cu data de 5 martie 1921 adresată lui V.I. Lenin (care în aceeaşi zi a transmis-o lui Goihbarg), L.M. Karahan, adjunctul comisarului poporului pentru afacerile externe, făcea cunoscut că şi Comisariatul poporului pentru afacerile externe se ocupă de pagubele provocate de război şi de blocadă şi cerea ca toate lucrările să fie transferate comisiei acestui comisariat.

La 14 aprilie 1921, Micul C.C.P. a examinat chestiunea încălcării hotărîrii C.C.P. de către Comisariatul poporului pentru afacerile externe şi a luat notă de declaraţia lui Karahan că acest comisariat încetează de a se mai ocupa de problema pagubelor. — 102.

143 Lenin se referă la memoriul lui A.G. Goihbarg din 7 martie şi la scrisoarea lui L.M. Karahan din 5 martie 1921. — 102.

144 Este vorba despre comisia, înfiinţată de plenara C.C. al P.C.(b) din Rusia din 7 martie 1921, pentru redactarea proiectului de lege cu privire la înlocuirea predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole printr-un impozit în natură, care a fost apoi adoptat de Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia. Din această comisie făceau parte V.I. Lenin (preşedinte), A.D. Ţiurupa, L.B. Kamenev şi G.I. Petrovski. — 102.

145 Este vorba despre deschiderea Congresului al X-lea al P.C.(b) din Rusia. — 102.

146 Este vorba despre Conferinţa pentru încheierea tratatului sovieto-turc, care a avut loc la Moscova între 26 februarie şi 16 martie 1921; la sfîrşitul ei a fost semnat tratatul de prietenie şi frăţie între R.S.F.S.R. şi Turcia. Prin acest tratat, Turcia renunţa la pretenţiile ei asupra oraşului Batumi, acceptînd ca acest oraş, care constituia o parte integrantă a Gruziei Sovietice, să se bucure de autonomie locală. Turcia căpăta drept de liber tranzit al mărfurilor ei prin Batumi.

www.dacoromanica.ro

Chestiunea Batumi a apărut ca o consecinţă a faptului că în prima decadă a lunii martie guvernul menşevic al Gruziei, care-şi trăia ultimele zile, încheiase, la îndemnul Antantei, un acord secret cu guvernul turc, prin care oraşul Batumi cu districtul respectiv şi cu alte două districte treceau în stăpînirea Turciei. Pe baza acestui acord, trupele turceşti au înaintat spre Batumi şi, la 11 martie 1921, l-au ocupat. La 19 martie, trupele turceşti au fost nevoite să părăsească oraşul. — 103.

147 Această scrisoare a fost dictată de V.I. Lenin prin telefon secretarei sale, L.A. Fotieva. Pe ea se află o notă a lui I.V. Stalin, care arăta că nu e de acord cu propunerea lui Lenin, precum şi semnăturile lui F.E. Dzerjinski, L.B. Kamenev, V.M. Molotov şi L.D. Troţki, care atestau că au luat cunoştinţă de conţinutul documentului. — 104.

148 Este vorba de un număr de delegaţi la Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia care urmau să fie trimişi să lichideze rebeliunea contrarevoluţionară de la Kronstadt. — 105.

149 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui F.I. Maharadze, care îi comunica lui V.I. Lenin situaţia militară şi politică din Gruzia. Pe scrisoare se află o notă scrisă de Lenin: „să mi se restituie". La pagina 3 a acestei scrisori, Lenin a subliniat pasajul în care Maharadze se pronunţa împotriva trimiterii unui mare număr de împuterniciţi ai centrului în Gruzia. — 105.

150 La 14 martie 1921, Micul C.C.P. a adoptat o hotărîre prin care se interzicea tuturor comisariatelor poporului să trimită împuterniciţi în Gruzia fără a obţine în prealabil permisiune din partea Consiliului Comisarilor Poporului pentru fiecare caz în parte. — 105.

151 Lenin se referă la tratativele duse de Comisariatul poporului pentru comerţul exterior în vederea obţinerii unui împrumut din Suedia în valoare de 100 000 000 de coroane suedeze, care urma să fie rambursat în decurs de 40 de ani. Partea suedeză se oferea să acorde un împrumut cu o dobîndă de 7% în primii doi ani şi 6% în perioada următoare, pînă la achitarea întregii sume. Tratative pentru obţinerea unor credite mari din Suedia s-au dus şi ulterior, în toamna anului 1921. Dar ele s-au terminat fără nici un rezultat. — 106.

152 În acest bilet, Lenin se referă la raportul prezentat de A.D. Ţiurupa la 15 martie 1921, la cea de-a 14-a şedinţă a celui de-al X-lea Congres al P.C.(b) din Rusia, în legătură cu înlocuirea predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole printr-un impozit în natură (vezi „Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia. Martie 1921. Dare de seamă stenografică". Moscova, 1963, p. 415—425). Raportul principal în această problemă a

www.dacoromanica.ro

fost prezentat de V.I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 57—74). — 106.

153 În toamna anului 1920 a venit la Moscova Washington Vanderlip, reprezentantul marelui „Sindicat Vanderlip" din America, pentru a duce tratative în vederea obţinerii unor concesiuni în domeniul industriei peştelui, al prospectării şi exploatării petrolului şi cărbunelui în Kamceatka şi în celelalte regiuni ale Siberiei răsăritene situate la est de meridianul 160. La sfîrşitul lunii octombrie a fost elaborat un proiect de contract prin care sindicatul primea o concesiune pe termen de 60 de ani. După 35 de ani, guvernul sovietic obţinea dreptul de a răscumpăra înainte de termen toate întreprinderile concesionate, iar la expirarea termenului prevăzut în contract întreprinderile împreună cu utilajul lor în plină funcţiune treceau fără nici o compensaţie în proprietatea R.S.F.S.R. Dar „Sindicatul Vanderlip" n-a fost sprijinit de guvernul său şi nici de grupurile financiare influente din S.U.A., astfel că contractul n-a fost semnat. — 108.

154 Într-o scrisoare adresată lui V.I. Lenin la 15 martie 1921, A.A. Ioffe, care se afla pe atunci la Riga în calitate de preşedinte al delegaţiei sovietice la tratativele de pace cu Polonia, îşi exprima nemulţumirea pentru faptul că, deşi avea o mare experienţă în activitatea politică şi îndeosebi în cea diplomatică, Comitetul Central îl trecea deseori de la o muncă la alta. — 111.

155 Pe cît se pare, este vorba despre plenara din 7 decembrie 1920 a C.C. al P.C.(b) din Rusia, la care s-a discutat chestiunea conflictului dintre Sindicatul lucrătorilor din transportul maritim şi fluvial şi Comitetul central al Sindicatului unificat al feroviarilor şi al lucrătorilor din transportul maritim şi fluvial. În timpul discutării acestei chestiuni, V.I. Lenin şi adepţii săi au fost puşi în minoritate şi, cu sprijinul lui L.D. Troţki, a fost adoptată rezoluţia prezentată de N.I. Buharin. Această perioadă este analizată de Lenin în articolul său „Criza din partid" (vezi Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 246). — 111.

156 Este vorba despre Comitetul Central ales la 14 martie 1921, în cea de-a 13-a şedinţă a Congresului al X-lea al P.C.(b) din Rusia. La 16 martie, după încheierea lucrărilor congresului, C.C. al P.C.(b) din Rusia s-a întrunit în şedinţă plenară şi a ales organele sale conducătoare. — 112.

157 Drept răspuns la această întrebare, lui V.I. Lenin i s-a comunicat, la 19 martie 1921, că profesorul G.O. Graftio a fost pus în libertate. — 113.

158 Aceste rînduri au fost scrise pe o „Informare în legătură cu existenţa unor zăcăminte de minereuri în regiunea Kuban",

www.dacoromanica.ro

întocmită de P.S. Ianuşevski, vicepreşedinte al Comitetului superior pentru tehnică din Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie. Informarea cuprindea, în special, date în legătură cu importantele zăcăminte de mangan din această regiune. — 113.

159 Prezenta notă a fost scrisă pe o scrisoare din 18 martie 1921 adresată Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia de către G.V. Cicerin, care făcea cunoscut că, din informaţiile primite de la W. Vanderlip, reiese că noul preşedinte al S.U.A., W. Harding (care, ca reprezentant al Partidului republican, i-a urmat în martie 1921 lui W. Wilson), s-ar fi pronunţat pentru stabilirea de relaţii comerciale cu Rusia Sovietică. În legătură cu aceasta, Cicerin propunea sesiunii C.E.C. din Rusia, care tocmai îşi deschisese lucrările, să adopte un mesaj în care să arate că ar fi de dorit să se stabilească relaţii comerciale între Rusia Sovietică şi S.U.A. La 20 martie, C.E.C. din Rusia a adoptat un mesaj adresat Congresului S.U.A. şi preşedintelui Harding. În acest mesaj se arăta că, „încă de la începutul existenţei sale, Rusia Sovietică spera că va putea stabili în scurt timp relaţii prieteneşti cu marea republică nord-americană şi considera că între cele două republici se vor crea relaţii strînse şi stabile, în avantajul ambelor părţi". C.E.C. din Rusia propunea „să se trimită în America o delegaţie specială, care să ducă tratative cu guvernul american şi să contribuie la rezolvarea problemei relaţiilor comerciale şi a reluării schimbului de mărfuri între Rusia şi America" („Izvestiia C.E.C. din Rusia", 22 martie 1921). Dar acest gest prietenesc al guvernului sovietic n-a fost întîmpinat în mod favorabil de guvernul S.U.A., care, ca şi în trecut, nu voia să recunoască statul sovietic. Răspunzînd la mesajul guvernului sovietic, secretarul de stat al S.U.A., C. Hughes, în declaraţia sa din 25 martie, a prezentat ca o condiţie pentru dezvoltarea comerţului sovieto-american reinstaurarea ordinii burgheze în Rusia Sovietică. Această poziţie ostilă a guvernului S.U.A. faţă de Rusia Sovietică a amînat pentru mulţi ani normalizarea relaţiilor diplomatice şi comerciale între cele două ţări. — 114.

160 Este vorba de rezoluţia „Republica Sovietică în încercuire capitalistă", adoptată de Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia (vezi „Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia. Martie 1921. Dare de seamă stenografică", Moscova, 1963, p. 610—612). — 114.

161 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează o parte din biletele trimise lui V.I. Lenin în timpul lucrărilor Congresului al X-lea al P.C.(b) din Rusia. Cele mai multe din ele se referă la impozitul în natură şi la problemele legate de el

www.dacoromanica.ro

(cooperaţia, reforma monetară, comerţul etc.). O serie de bilete se referă la viaţa internă de partid şi la alte probleme dezbătute la congres. Conform indicaţiei lui Lenin, toate aceste bilete au fost grupate pe teme de către secretară şi înscrise într-un registru. — 115.

162 Prezenta dispoziţie a fost scrisă pe o scrisoare a lui A.A. Frenkel, delegat la Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia din partea Armatei a 4-a, care, răspunzînd la rugămintea lui V.I. Lenin de a-i indica numele unor buni lucrători proveniţi din rîndurile ţăranilor, îi comunica adresele şi datele biografice a patru ţărani din Armata a 4-a, Divizia 42. — 115.

163 Cînd a izbucnit primul război mondial, V.I. Lenin se afla în satul Poronino (Galiţia). La 25 iulie (7 august) 1914, autorităţile austriece i-au făcut o percheziţie la domiciliu, cu care ocazie un subofiţer din jandarmerie i-a confiscat manuscrisul în problema agrară, ale cărui tabele statistice le-a luat drept cifru. A doua zi, Lenin a fost arestat. În urma demersurilor făcute de social-democraţii polonezi, ruşi şi austrieci, la 6 (19) august Lenin a fost eliberat şi a căpătat permisiunea de a părăsi Austria, pentru a merge în Elveţia. La plecare, el a lăsat la Poronino şi la Cracovia aproape întreaga sa bibliotecă şi arhivă. „Soarta lor îmi inspiră mari temeri", îi scria el surorii sale A.I. Ulianova-Elizarova în noiembrie 1914 (Opere, vol. 37, Bucureşti, Editura politică, 1958, p. 477). În legătură cu cercetările întreprinse pentru găsirea arhivei lui V.I. Lenin de la Cracovia şi Poronino, vezi adnotarea 306. — 115.

164 În perioada de pregătire a trecerii de la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole la impozitul în natură, V.I. Lenin căuta să afle părerile ţăranilor în legătură cu căile de ridicare a agriculturii şi le examina cu atenţie. La începutul lunii martie 1921, la invitaţia lui (vezi volumul de faţă, Anexe, documentul 18), au venit la Moscova ţăranii A.R. Şaposnikov, T.G. Kondrov şi I.G. Kondrov. Ei au stat de vorbă cu V.I. Lenin, M.I. Kalinin şi A.D. Ţiurupa, au participat la şedinţa C.E.C. din Rusia în care a fost adoptată legea pentru înlocuirea predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole printr-un impozit în natură. După întoarcerea lor de la Moscova, ei au mers la Ufa, la conferinţa gubernială a ţăranilor fără partid, unde au făcut o comunicare despre călătoria lor şi despre întrevederea cu Lenin. Participanţii la această conferinţă au trimis lui Ţiurupa o telegramă, în care arătau că „întîmpină cu satisfacţie apariţia noilor legi privind exploatarea pămîntului" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 117.

165 În scrisoarea lui V.N. Kaiurov se află unele sublinieri făcute de V.I. Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 72). — 118.

www.dacoromanica.ro

166 Este vorba de propunerea lui A.D. Ţiurupa de a se amîna confirmarea Comisiei pentru folosirea resurselor materiale ale R.S.F.S.R. de pe lîngă C.M.A. — stabilită pentru 25 martie 1921 — pînă la următoarea şedinţă a Consiliului Muncii şi Apărării. Această problemă a fost lăsată pe ordinea de zi a şedinţei Consiliului Muncii şi Apărării din 25 martie; a fost confirmată Comisia alcătuită din L.N. Kriţman, A.Z. Golţman şi V.M. Smirnov. — 121.

167 Este vorba de o hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării din 15 decembrie 1920, prin care era aprobat planul de transport al petrolului prezentat la 14 decembrie de Consiliul superior al transporturilor. În această hotărîre se indicau o serie întreagă de măsuri practice în legătură cu transportul petrolului, de la repararea cisternelor şi folosirea lor judicioasă pînă la stabilirea normelor de parcurs. Se indicau în mod special măsurile pentru aprovizionarea cu alimente şi îmbrăcăminte a muncitorilor de la exploatările petroliere şi de la căile ferate. — 122.

168 Această notă a fost scrisă pe o telefonogramă trimisă lui V.I. Lenin de N.P. Briuhanov, care îi aducea la cunoştinţă că Consiliul Muncii şi Apărării a hotărît la 25 martie ca încălţămintea primită din străinătate să fie repartizată departamentului armatei, în timp ce comanda a fost făcută de Comisariatul poporului pentru aprovizionare în vederea satisfacerii necesităţilor muncitorilor. Briuhanov cerea „să se revizuiască hotărîrea adoptată în acest sens la şedinţa din 25 martie 1921 şi să se sisteze imediat transportul încălţămintei la depozitele Serviciului Consiliului Apărării pentru aprovizionarea Armatei Roşii şi a Flotei Roşii“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 124.

169 Este vorba despre încheierea unui acord de concesiune cu Societatea telegrafică din nord, proprietara cablurilor telegrafice submarine care făceau legătura între agenţia telegrafică a Rusiei Sovietice şi cele ale Danemarcei, Japoniei, Chinei şi Suediei. În acest acord erau reglementate în mod amănunţit condiţiile de exploatare a sus-numitelor linii telegrafice (vezi „Documente cu privire la politica externă a U.R.S.S.“, vol. IV, Moscova, 1960, p. 187—196). La 24 iunie 1921, acordul a fost semnat de W. Weiman, preşedintele consiliului de administraţie al Societăţii telegrafice din nord. Din partea guvernului sovietic, el a fost semnat, la 21 iulie 1921, de V.I. Lenin. Conform înţelegerii stabilite, acordul a rămas în vigoare 25 de ani, pînă la 8 august 1946. În această zi a fost semnat la Moscova un nou acord cu privire la informaţiile telegrafice indirecte şi de tranzit transmise prin cablurile Societăţii telegrafice din nord şi prin firele telegrafice ale

www.dacoromanica.ro

Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor al U.R.S.S., care este și astăzi în vigoare. — 125.

170 Drept răspuns la această scrisoare, F.E. Dzerjinski i-a trimis, în aceeași zi, lui V.I. Lenin o notă informativă în care făcea istoricul achiziționării, nereușite, din străinătate a unei cantități de texuri (cuie mici de fier întrebuințate la confecționarea încălțămintei). Pe această notă a lui Dzerjinski, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „*(În legătură cu texurile.)* Să se păstreze și să mi se amintească" („Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 211). — 126.

171 În telefonograma trimisă de G.I.Petrovski, președintele C.E.C. din Ucraina, se spunea: „Vladimir Ilici! Întrucît în Biroul Politic al C.C. al P.C. din Ucraina s-au ivit divergențe, vă rugăm să ne comunicați părerea dv. în următoarele două probleme privind impozitul în natură: 1) Un impozit în natură unic de 3 pînă la 5 puduri pe deseatină, ceea ce, după un calcul făcut de inițiatori, ar da 120 000 000 de puduri, iar luînd ca bază valoarea nutritivă a grîului, ar da 70 000 000 de puduri de cereale și 50 000 de puduri de alte produse (carne, grăsimi etc.). Să fie introdus imediat acest impozit, pentru a se trece astfel de la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole la impozit. Să se elaboreze o serie de măsuri tranzitorii. 2) Să se fixeze un impozit total de 130 000 000 de puduri de cereale — fără a pune la socoteală și alte produse — și să fie introdus o dată cu noua recoltă. Cota globală a surplusurilor de produse agricole ce urmează să fie predată în mod obligatoriu să fie redusă pe viitor cu 20%. Cei ce și-au predat cotele obligatorii pot să folosească restul de produse în cadrul schimbului de mărfuri" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 126.

172 Lenin se referă la comisia pentru elaborarea măsurilor practice în vederea introducerii impozitului în natură, instituită prin hotărîrea din 25 martie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. La 29 martie, Consiliul Comisarilor Poporului a aprobat componența acestei comisii: L.B. Kamenev (președinte), A.M. Lejava, V.P. Miliutin, N. Osinski și A.D. Țiurupa. — 126.

173 Este vorba despre comisia financiară a C.C. al P.C.(b) din Rusia și a Consiliului Comisarilor Poporului, care a fost instituită, la propunerea lui V.I. Lenin, curînd după Congresul al X-lea al partidului, în vederea elaborării problemelor de politică financiară legate de trecerea la noua politică economică. Președinte al acestei comisii era E.A. Preobrajenski. — 127.

174 La 28 martie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, iar la 29 martie Consiliul Comisarilor Poporului au adoptat

www.dacoromanica.ro

o hotărîre prin care E.A. Preobrajenski era inclus în componența colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe. — 127.

175 Este vorba de proiectul principiilor de bază ale contractelor de concesiune, cu a cărui elaborare a fost însărcinat A.I. Rîkov, președintele Consiliului economic superior din Rusia. — 128.

176 Lenin se referă la hotărîrea cu privire la concesiunile petroliere, adoptată la 1 februarie 1921 de Consiliul Comisarilor Poporului (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 146). — 128.

177 În schița proiectului principiilor de bază ale contractelor de concesiune, întocmită de el (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 148), V.I. Lenin a făcut o serie de completări și îndreptări. Proiectul elaborat de el a stat la baza hotărîrii adoptate la 29 martie de Consiliul Comisarilor Poporului. Prezentînd la 11 aprilie 1921, în ședința fracțiunii comuniste a C.C.S. din Rusia, raportul cu privire la concesiuni, Lenin a citit și a comentat, punct cu punct, întregul text al „Principiilor de bază ale contractelor de concesiune adoptate de C.C.P." (vezi Opere complete, vol. 43, București, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 167—184). — 128.

178 La 28 martie 1921, V.I. Lenin a primit următorul răspuns: „Comisia pentru concesiuni are următoarea componență: Lomov, Lezerson, Landau și Vorms. Lezerson și Landau sînt ingineri — unul inginer mecanic, iar celălalt inginer chimist. Diversele concesiuni, în funcție de caracterul lor, sînt pregătite de specialiștii respectivi și de tovarăși din ramurile industriale respective. Concesiunile petroliere sînt pregătite de Strijov, Gubkin și Dosser, cele forestiere de Liberman ș.a.m.d." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 129.

179 Proiectul telegramei adresate lui L.B. Krasin în legătură cu concesiunile petroliere a fost pregătit de I.M. Gubkin și, la 28 martie 1921, a fost prezentat lui V.I. Lenin spre aprobare. Lenin a introdus în textul telegramei unele completări (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 151—152). — 129.

180 Este vorba de o scrisoare cu data de 22 martie 1921 adresată de G.L. Peatakov lui V.I. Lenin, căruia îi cerea sprijinul pentru trimiterea lui S.I. Sîrțov la muncă de partid în Donbass; acestei trimiteri — arăta el — i se opune C.C. al P.C. din Ucraina, pentru simplul motiv că în timpul discuției cu privire la sindicate Sîrțov s-a alăturat troțkiștilor. În legătură cu rugămintea lui Peatakov, Lenin a trimis la 30 martie o telefonogramă lui G.I. Petrovski și M.V. Frunze, la Harkov, cerîndu-le să facă deplină lumină în această chestiune și să-i trimită răspuns (vezi volumul de față, documentul 212).

www.dacoromanica.ro

În scrisoarea sa, Peatakov se referea şi la problema concesiunilor, pronunţîndu-se împotriva acordării de concesiuni în Donbass. — 130.

181 Vezi adnotarea 167. — 130.

182 Această notă a fost prilejuită de următoarea chestiune, pusă lui V.I. Lenin de L.A. Fotieva, secretară la C.C.P. „În comisia pentru elaborarea de măsuri în vederea reducerii efectivului aflat în subzistenţa armatei în gubernia Moscova s-au ivit unele divergenţe: Muralov s-a declarat de acord cu ordinul comandantului-şef Kamenev prin care 11 000 de ostaşi ai Armatei Roşii urmau să fie transferaţi în gubernia Moscova pentru a întări serviciul de pază al garnizoanei. Halatov şi Golţman s-au declarat împotrivă şi au propus ca chestiunea să fie prezentată Consiliului Muncii şi Apărării, care să adopte o hotărîre prin consultarea membrilor săi. Consultarea s-a soldat cu următoarele rezultate: Rîkov, Skleanski, Briuhanov, Fomin şi Osinski propun ca ordinul dat de comandantul-şef să fie oprit pînă la aprobarea lui de către Consiliul militar-revoluţionar al republicii. Avanesov s-a declarat de acord cu ordinul comandantului-şef. Anikst a propus ca ordinul să fie oprit şi, la 30 martie, problema să fie pusă în discuţia Consiliului Muncii şi Apărării. Cărui punct de vedere vă alăturaţi ?" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 30 martie, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat hotărîrea de a opri ordinul comandantului-şef şi de a transmite problema spre rezolvare definitivă Consiliului militar-revoluţionar al republicii. — 133.

183 Este vorba de o scrisoare adresată de G.V. Cicerin Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia şi primită de V.I. Lenin, în care se făcea propunerea de a trimite o circulară specială organizaţiilor de partid din republicile şi regiunile cu populaţie musulmană, în care să se arate că e necesar ca în propaganda antireligioasă desfăşurată de ele să adopte o atitudine plină de tact şi să nu jignească sentimentele religioase ale musulmanilor. În scrisoarea sa, Cicerin amintea de una din cuvîntările lui N.N. Narimanov: „La timpul său, tov. Narimanov a dat indicaţii foarte preţioase în acest sens agitatorilor din Orient. Cuvîntarea rostită de el în faţa muzeinilor în legătură cu despărţirea bisericii de stat este un model de atitudine plină de tact faţă de musulmani". În scrisoarea lui Cicerin, Lenin a subliniat pasajele în care se făcea propunerea de a se emite o circulară şi în care se făcea o caracterizare a cuvîntării lui Narimanov (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 134.

184 Prezenta notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui W. Vanderlip, care îi făcea cunoscută lui V.I. Lenin intenţia sa de a trimite

www.dacoromanica.ro

secretarului de stat al S.U.A., C. Hughes, o telegramă prin care să dezmintă părerea, existentă în America, că Rusia Sovietică nu dispune de suficiente materii prime pentru a-şi dezvolta comerţul exterior. Vanderlip îl ruga pe Lenin să examineze proiectul de telegramă întocmit de el. — 135.

185 Vezi adnotarea 159. — 135.

186 Lui G.M. Krjijanovski i s-a trimis referatul „Necesităţile exploatărilor petroliere din regiunea Emba", întocmit de Kuzneţov. — 137.

187 Vezi adnotarea 210. — 137.

188 La 16 aprilie 1921 s-a primit o telegramă de la preşedintele Comitetului pentru exploatarea petrolului, A.P. Serebrovski, care îl ruga pe V.I. Lenin „să-i trimită un act prin care să se recunoască în mod oficial Comitetului pentru exploatarea petrolului o oarecare independenţă în desfacerea produselor petrolifere în Persia, Turkestan şi Europa spre a obţine în schimb utilaje, precum şi îmbrăcăminte şi alimente pentru muncitori" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 18 aprilie, Lenin s-a adresat lui A.I. Rîkov, V.P. Miliutin şi A.M. Lejava cu rugămintea de a-şi da avizul şi de a elabora în comun un proiect de hotărîre a Consiliului Comisarilor Poporului prin care să se acorde Comitetului pentru exploatarea petrolului o anumită independenţă în realizarea schimbului de produse petrolifere (vezi volumul de faţă, documentul 266). La 19 aprilie, Consiliul Comisarilor Poporului a desemnat o comisie specială pentru elaborarea unui proiect de hotărîre prin care se acordă o mai largă competenţă Comitetului pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan în ce priveşte desfacerea produselor petrolifere în Persia, Turkestan şi Europa în schimbul unor produse necesare pentru aprovizionarea muncitorilor. — 138.

189 Chiar în ziua de 2 aprilie 1921, comisarul poporului pentru problemele muncii, V.V. Şmidt, a convocat o consfătuire interdepartamentală în cadrul căreia au fost examinate problemele propuse de V.I. Lenin. În hotărîrea adoptată cu acest prilej se spunea: „În caz că o întreprindere îşi reduce în mod planificat numărul muncitorilor neocupaţi în producţie, ea va beneficia de cantitatea de produse alimentare ce-i va fi fost repartizată de Comisariatul poporului pentru aprovizionare înainte de efectuarea acestei reduceri" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 140.

190 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui V.F. Gorin, care îl informa pe Lenin că unul dintre decanii Universităţii de stat din Moscova nu-i dă posibilitatea să ţină în mod siste-

www.dacoromanica.ro

matic prelegeri de filozofie. Gorin spunea, totodată, că în universitate se manifestă din plin influenţa unor foşti menşevici şi cadeţi, care propagă concepţii burgheze. — 141.

191 Lenin se referă la răspunsul trimis de G.K. Ordjonikidze la telegrama lui din 30 martie 1921 (vezi volumul de faţă, documentul 210). — 142.

192 Problema ridicată de Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă a fost discutată într-o serie de şedinţe ale Consiliului Comisarilor Poporului. La 5 aprilie 1921, acesta a ascultat rapoartele prezentate de V.D. Kirpicinikov şi I.I. Radcenko cu privire la mersul lucrărilor la întreprinderile Direcţiei exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă şi a adoptat o hotărîre privind necesitatea de a satisface cererile lor, avînd în vedere importanţa excepţională a acestor întreprinderi. A fost creată o comisie specială, alcătuită din A.Z. Goltman, A.B. Halatov şi I.I. Radcenko, şi i s-a dat indicaţie ca în termen de două zile să stabilească amănunţit în ce măsură şi în ce ordine vor fi satisfăcute cererile Direcţiei exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă. Raportul comisiei a fost ascultat în şedinţa din 7 aprilie a Consiliului Comisarilor Poporului. S-a hotărît să se aloce sus-numitei direcţii, în decurs de cinci luni, suma de 25 000 000 de ruble pentru acordarea de premii individuale personalului tehnic calificat.

În şedinţa din 6 aprilie a Consiliului Muncii şi Apărării s-a discutat problema generală a măsurilor menite să asigure aprovizionarea cu produse alimentare în timpul campaniei de exploatare a zăcămintelor de turbă. — 143.

193 Lenin se referă la textul cuvîntării rostite de G.M. Krjijanovski la prima şedinţă, din 5 aprilie 1921, a Comisiei de stat a planificării. — 143.

194 Este vorba de o scrisoare adresată lui V.I. Lenin de E.V. Luganovski, şeful secţiei construcţii din Consiliul economic superior, precum şi de un proiect de decret — întocmit de el — cu privire la îmbunătăţirea situaţiei muncitorilor şi funcţionarilor ocupaţi în transporturi, în industrie şi în principalele instituţii publice. — 147.

195 La 7 aprilie, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat un decret pentru acordarea de premii în natură muncitorilor, în care se spunea: „Se vor introduce, cu titlu de experienţă, premii în natură pentru muncitorii din cîteva ramuri principale ale industriei, dîndu-li-se o parte din bunurile produse de ei, pe care vor putea obţine, pe bază de schimb, diverse produse agricole“ („Izvestiia C.E.C. din Rusia“, 9 aprilie 1921). — 147.

196 Această însemnare a fost făcută pe o scrisoare a lui E.M. Skleanski, care aducea la cunoştinţă că, după adoptarea hotărîrii

www.dacoromanica.ro

cu privire la reducerea efectivelor Armatei Roşii, unele cadre de comandă insistă să se sporească efectivele stabilite pentru subunităţile care sînt menţinute. — 147.

197 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare prin care A.D. Ţiurupa ruga Biroul Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia să adopte hotărîrea ca E.F. Rozmirovici, grav bolnavă de inimă, să fie trimisă de urgenţă în străinătate împreună cu alţi tovarăşi care mergeau la tratament. — 148.

198 V.I. Lenin i-a trimis lui A.B. Halatov textul unei telegrame primite de la Baku, prin care G.K. Ordjonikidze făcea cunoscut că în Caucaz situaţia aprovizionării este extrem de grea.

La 9 aprilie 1921, Lenin i-a trimis lui Ordjonikidze răspuns la această telegramă (vezi volumul de faţă, documentul 238). Totodată, Lenin, la 11 aprilie, luînd cunoştinţă de răspunsul dat lui Halatov de M.I. Frumkin, i-a trimis acestuia, sub propriе semnătură, o telegramă, pregătită la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, în care se arăta că este necesar „să se ia cele mai energice măsuri pentru aprovizionarea Azerbaidjanului, Gruziei şi Armeniei şi peste o zi să se raporteze despre modul cum decurge aprovizionarea lor şi despre trimiterile efective de cereale“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 149.

199 Importanţa acestor hotărîri ale C.C. al P.C.(b) din Rusia a fost relevată de V.I. Lenin în articolul său „Cu privire la activitatea Comisariatului poporului pentru învăţămînt“ (vezi Opere complete, vol. 42, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 336—347). — 149.

200 *Prima notă* a fost scrisă de V.I. Lenin pe copia, primită de el, a unei scrisori trimise de P.A. Kozmin lui G.M. Krjijanovski în legătură cu posibilitatea de a folosi motoarele eoliene în opera de electrificare. Lenin a notat cu semnul „X“ un pasaj din scrisoare în care se spunea că, folosind instalaţii eoliene şi hidroeoliene, „noi putem să obţinem, în decurs de 10 ani, de cinci ori mai multă energie decît se prevede în planul GOELRO“. El a subliniat aceste cuvinte şi a pus pe margine semnul întrebării. Cu semnul „#“ a fost marcată declaraţia, făcută de autor, că „...elaborarea acestui program pe o bază tehnică-economică trebuie dată în sarcina unei comisii speciale, a cărei conducere pot să mi-o asum eu“ („Culegeri din Lenin“, vol. XX, p. 216).

Cea de-a doua notă a fost scrisă de Lenin pe o scrisoare a lui Kozmin care i-a fost trimisă împreună cu copia scrisorii adresate lui Krjijanovski.

În textul ambelor scrisori ale lui Kozmin, Lenin a făcut o serie de însemnări şi sublinieri (vezi „Culegeri din Lenin“, vol. XX, p. 215—217). — 150.

www.dacoromanica.ro

201 Această notă a fost trimisă lui N.P. Gorbunov împreună cu o scrisoare semnată de 49 de țărani din satul Golovniki, plasa Zaborovskaia, județul Peremîșl, gubernia Kaluga, care îl încunoștințau pe Lenin despre abuzurile comise de autoritățile locale.

La 14 aprilie 1921, Lenin l-a însărcinat pe M.F. Vladimirski, adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne, să cerceteze acest caz și să sancționeze pe vinovați (vezi volumul de față, documentul 254). Comitetul executiv al Sovietului gubernial din Kaluga a examinat plîngerile țăranilor și a luat măsuri pentru înlăturarea abuzurilor. — 151.

202 Problema nevoilor urgente ale fabricilor cu regim prioritar din raionul Ivanovo-Voznesensk a fost examinată în ședința din 12 aprilie a Consiliului Comisarilor Poporului. A fost adoptat, cu unele modificări, proiectul de hotărîre, pregătit de o comisie specială, care prevedea măsuri concrete de sprijinire cu fonduri bănești, combustibil, mașini și alimente a fabricilor cu regim prioritar. — 154.

203 Această telegramă a fost trimisă ca răspuns la salutul pe care Conferința țăranilor săraci din Iakutia (a II-a Conferință, de la Ciurapcea, a celor fără partid) l-a adresat Consiliului Comisarilor Poporului la 9 aprilie 1921. — 154.

204 În răspunsul său la această scrisoare, L.M. Hinciuk i-a comunicat lui V.I. Lenin că va lua măsuri energice pentru folosirea eșaloanelor militare ca mijloc de intensificare a transportului cartofilor de sămînță. El l-a informat, totodată, că în R.S.F.S.R. încărcarea cartofilor de sămînță va începe la 10 aprilie și că, pentru a intensifica achiziționarea de cartofi de sămînță din străinătate, s-a trimis acolo un reprezentant special. — 155.

205 În completare la circulara emisă anterior, C.C. al P.C.(b) din Rusia a publicat la 21 aprilie 1921, în „Pravda", o scrisoare în care se propunea ca, cu prilejul sărbătorii de 1 Mai, „în nici un caz să nu se admită manifestări care ar leza sentimentele religioase ale unei mari părți din populație". — 156.

206 Într-o telegramă trimisă în aceeași zi, V.V. Fomin i-a răspuns lui V.I. Lenin că el consideră nimerită alegerea colegiului și a propus să fie introdus în componența lui și F.S. Lebed. În ce privește desemnarea unui eventual locțiitor din rîndurile specialiștilor, Fomin s-a pronunțat negativ. — 157.

207 Această notă, adresată lui D.I. Kurski, comisarul poporului pentru justiție, a fost scrisă pe hotărîrea adoptată la o adunare a profesorilor de la Școala tehnică superioară din Moscova și trimisă lui V.I. Lenin. Adunarea acestor profesori, dintre care mulți manifestau tendințe constituțional-democrate, a

www.dacoromanica.ro

hotărît să-i aducă la cunoştinţă lui Lenin că ea consideră ilegală numirea noii conduceri a şcolii, de către Direcţia generală a învăţămîntului tehnic şi profesional, înainte de introducerea noului statut al instituţiilor de învăţămînt superior; ea şi-a exprimat dezacordul cu componenţa noii conduceri şi a cerut să se acorde corpului didactic dreptul de a alege conducerea şcolii. În semn de protest, profesorii şi-au întrerupt cursurile. — 157.

208 D.I. Kurski a răspuns că nu consideră ilegală numirea noii conduceri de către Direcţia generală a învăţămîntului tehnic şi profesional, deoarece statutul de dinainte de revoluţie al Şcolii tehnice superioare din Moscova nu mai este în vigoare, iar organizarea activităţii în instituţiile de învăţămînt tehnic superior a trecut în atribuţia direcţiei generale sus-menţionate. Totodată, Kurski considera inoportună numirea unei conduceri fără a acorda un loc în cadrul ei candidatului propus de corpul profesoral.

În legătură cu Şcoala tehnică superioară din Moscova, vezi şi documentele 257 şi 270 din volumul de faţă. — 157.

209 Raportul lui R.E. Klasson cu privire la comenzile pentru Direcţia exploatării zăcămintelor de turbă a fost expediat din Berlin la 23 martie 1921 pe adresa lui A.M. Lejava, adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior. Acest raport i-a fost predat lui V.I. Lenin la 16 aprilie 1921 (vezi volumul de faţă, documentul 259). — 157.

210 Este vorba despre o scrisoare a lui G.M. Krjijanovski din 12 aprilie 1921, în care se arăta că nu era indicată, pentru acea perioadă, extinderea exploatărilor petrolifere de la Emba. Această scrisoare a fost pregătită la cererea lui V.I. Lenin (vezi volumul de faţă, documentul 218).

La 15 aprilie, în şedinţa Consiliului Muncii şi Apărării s-a discutat problema sistării lucrărilor de construcţie a Algembei (reţeaua de cale ferată Aleksandrov-Gai — Emba) şi a conductei de petrol. S-a adoptat o hotărîre cu privire la Algemba, al cărei proiect a fost scris de V.I. Lenin (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 205—206). La 29 aprilie, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat hotărîrea de a sista lucrările de construcţie a conductei de petrol, iar la 6 mai a dat dispoziţie ca la construcţia căii ferate Aleksandrov-Gai — Emba să se treacă de la munca în asalt la munca în ritm obişnuit. Totodată s-a hotărît să se organizeze o comisie pentru verificarea lucrărilor de construcţie a căii ferate. Proiectul cu privire la sarcinile comisiei a fost scris de Lenin şi aprobat, la 11 mai, de Consiliul Muncii şi Apărării (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 264, precum şi volumul de faţă, documentul 371). — 159.

www.dacoromanica.ro

211 Cererea de viză pentru G.L. Şklovski şi familia lui a fost trimisă de V.I. Lenin, prin L.M. Karahan, la Berlin, lui V.L. Kopp, la 13 aprilie 1921. La 23 aprilie, Lenin a repetat această cerere. El i-a trimis lui Kopp o telegramă în care-l ruga să urgenteze obţinerea vizei pentru Şklovski şi familia lui (vezi volumul de faţă, documentul 284). — 160.

212 Cel de-al VIII-lea Congres al Sovietelor, care a avut loc între 22 şi 29 decembrie 1920, a aprobat planul de extracţie a cărbunelui în Donbass pe anul 1921, în proporţie de 600 000 000 de puduri. — 162.

213 Vezi adnotarea 201. — 162.

214 La indicaţia dată de Comisariatul poporului pentru afacerile interne în urma primirii scrisorii lui V.I. Lenin, Comitetul executiv al Sovietului gubernial Kaluga a instituit o anchetă în legătură cu această plîngere a ţăranilor şi a luat măsuri pentru lichidarea abuzurilor. — 163.

215 Această notă a fost scrisă pe o telegramă a lui P.K. Kaganovici, împuternicit al Consiliului Muncii şi Apărării şi comisar pentru aprovizionare al regiunii Omsk, care declara că, după publicarea în presă a hotărîrii C.E.C. din Rusia şi a altor materiale cu privire la desfiinţarea predării obligatorii a surplusurilor de produse agricole, în Siberia nu vor mai putea fi îndeplinite sarcinile în legătură cu colectările. — 164.

216 Este vorba despre hotărîrea din 14 aprilie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia cu privire la situaţia de la Şcoala tehnică superioară din Moscova. Biroul Politic a anulat numirea conducerii acestei şcoli, făcută de către Direcţia generală a învăţămîntului tehnic şi profesional, şi a cerut Comisariatului poporului pentru învăţămînt să prezinte spre examinare Comitetului Central al partidului un proiect de statut al instituţiilor de învăţămînt superior şi propuneri pentru o nouă conducere, precum şi un proiect de directive privind rolul şi relaţiile dintre celulele comuniste, studenţii fără partid, corpul profesoral şi Comisariatul poporului pentru învăţămînt. Totodată, Biroul Politic a însărcinat Comisariatul poporului pentru învăţămînt să publice o comunicare în care să condamne greva cadrelor didactice de la Şcoala tehnică superioară din Moscova. — 164.

217 Este vorba de comunicarea Comisariatului poporului pentru învăţămînt în legătură cu situaţia de la Şcoala tehnică superioară din Moscova. Această comunicare a fost publicată în numărul din 19 aprilie 1921 al ziarului „Pravda", sub semnătura lui A.V. Lunacearski, comisar al poporului pentru învăţămînt, şi a lui V.M. Molotov, secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia. Cadrelor didactice de la Şcoala tehnică superioară din Moscova, care-şi întrerupseseră cursurile, li s-a dat un avertisment şi li s-a arătat că asemenea metode de protest

www.dacoromanica.ro

sînt inadmisibile. Totodată, celulelor comuniste de la această şcoală şi de la toate instituţiile de învăţămînt superior li s-a recomandat să stabilească cu corpul profesoral şi cu studenţii fără partid relaţii de natură să contribuie la crearea unei atmosfere de studiu normale în instituţiile de învăţămînt şi la dezvoltarea ştiinţei în Rusia Sovietică. — 164.

218 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui V.L. Kopp, reprezentantul R.S.F.S.R. în Germania pentru problemele prizonierilor de război, care propunea să se organizeze un schimb de produse între organizaţiile cooperatiste din R.S.F.S.R. şi cele din Germania. El spunea că s-ar putea încheia un acord cu cooperativele muncitoreşti germane, în baza căruia acestea să trimită în Rusia Sovietică mărfuri de larg consum pentru nevoile satului şi să primească în schimb o anumită parte (50%) din produsele alimentare obţinute de cooperativele sovietice prin schimbul de mărfuri de larg consum la sate; cealaltă parte din produsele alimentare urma să fie rezervată pentru nevoile populaţiei din Rusia.

Scrisoarea lui Kopp a fost trimisă de V.I. Lenin lui L.B. Kamenev, care era preşedintele comisiei pentru elaborarea de măsuri practice în vederea introducerii impozitului în natură. (Această comisie a fost creată în baza hotărîrii Biroului Politic din 25 martie 1921, iar componenţa ei a fost aprobată de C.C.P. la 29 martie.) Pe marginea scrisorii se află nişte însemnări, în care ceilalţi membri ai comisiei pentru introducerea impozitului în natură (A.D. Ţiurupa, A.M. Lejava, N. Osinski, V.P. Miliutin) şi reprezentantul comercial al R.S.F.S.R. în Germania, B.S. Stomoneakov, declară că sînt de acord cu propunerea lui Lenin.

La 15 aprilie, Lenin a dispus ca membrii Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia să fie întrebaţi, pe rînd, dacă sînt de acord să se accepte, în linii generale, propunerea lui Kopp şi să i se traseze acestuia sarcina ca, împreună cu Stomoneakov, să înceapă tratative preliminare cu cooperativele muncitoreşti germane. La 16 aprilie, în şedinţa Biroului Politic, această hotărîre a fost aprobată. —165.

219 Pe raportul cu privire la comenzile pentru Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă, întocmit de R.E. Klasson, V.I. Lenin a făcut o serie de observaţii şi sublinieri (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 239—240). La 19 aprilie, G.M. Krjijanovski şi Lenin i-au cerut, printr-o telefonogramă, lui Klasson informaţii suplimentare la raportul său (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 241). — 165.

220 „*Scrisoarea deschisă*" („Offener Brief") pe care Comitetul Central al Partidului Comunist Unificat din Germania a adresat-o Partidului socialist din Germania, Partidului social-democrat independent din Germania, Partidului Muncitoresc Comunist din Germania şi tuturor organizaţiilor sindicale a fost publi-

www.dacoromanica.ro

cată la 8 ianuarie 1921 în ziarul „Die Rote Fahne". În această scrisoare, C.C. al P.C.U.G. chema toate organizaţiile muncitoreşti, sindicale şi socialiste din Germania la luptă comună împotriva reacţiunii şi ofensivei crescînde a capitalului contra drepturilor vitale ale oamenilor muncii. În programul de acţiuni comune, prezentat de comunişti, se arăta că trebuie dusă lupta pentru majorarea pensiilor invalizilor de război, lichidarea şomajului, asanarea situaţiei financiare a ţării pe seama monopolurilor, controlul comitetelor de întreprindere asupra tuturor produselor alimentare, combustibilului şi materiilor prime existente, punerea în funcţiune a tuturor întreprinderilor care şi-au încetat activitatea, controlul Sovietelor ţărăneşti şi al organizaţiilor de muncitori agricoli asupra însămînţărilor, recoltării şi vînzării întregii producţii agricole, dezarmarea imediată şi dizolvarea tuturor organizaţiilor militarizate burgheze, înfiinţarea unităţilor de autoapărare muncitorească, amnistierea tuturor deţinuţilor politici şi restabilirea imediată a relaţiilor comerciale şi diplomatice cu Rusia Sovietică.

Conducerea de dreapta a organizaţiilor cărora le era adresată „Scrisoarea deschisă" a respins propunerea de acţiuni comune cu comuniştii, cu toate că muncitorii se pronunţau pentru un front unic al proletariatului. — 166.

221 Este vorba de insurecţia armată din martie 1921 a proletariatului din Germania.

Majoritatea de stînga a Comitetului Central al Partidului Comunist Unificat din Germania, pornind de la aşa-zisa „teorie a ofensivei", ai cărei adepţi considerau ofensiva drept singura tactică justă în orice situaţie, indiferent de condiţiile politice concrete, împingea pe muncitori pe calea unei insurecţii premature. Profitînd de acest lucru, burghezia germană i-a provocat pe muncitori la o acţiune armată într-un moment nefavorabil pentru ei. În martie 1921, într-o serie de regiuni din centrul Germaniei a izbucnit insurecţia. Cu toată lupta eroică a muncitorilor, insurecţia a fost înăbuşită, deoarece majoritatea clasei muncitoare nu era pregătită pentru acţiune şi nu a luat parte la bătăliile care au avut loc. — 166.

222 Lenin se referă la Béla Kun, care pe vremea aceea era membru al Prezidiului Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. — 166.

223 P. Levi a participat, în calitate de reprezentant al Partidului Comunist Unificat din Germania, la Congresul al XVII-lea al Partidului socialist italian, care a avut loc la Livorno între 15 şi 21 ianuarie 1921 şi în cursul căruia s-a produs scindarea partidului. Întorcîndu-se în ţară, el a luat apărarea centriştilor italieni, în frunte cu G. Serrati. La 24 februarie 1921, după ce C.C. al P.C.U.G.a adoptat o rezoluţie îndreptată împotriva lui Serrati şi a adepţilor săi şi în care era salu-

www.dacoromanica.ro

tată înființarea Partidului Comunist din Italia, cinci membri ai C.C. al P.C.U.G. (O. Brass, E. Däumig, A. Hoffmann, P. Levi și C. Zetkin) au demisionat din Comitetul Central, pe motiv că nu sînt de acord cu C.C. al P.C.U.G. — 166.

224 La 29 martie 1921, P. Levi a trimis o scrisoare lui V.I. Lenin. Documentul de față reprezintă un răspuns la această scrisoare. În scrisoarea sa, P. Levi condamna acțiunea din martie și declara că se retrage din conducerea partidului și că va scrie o broșură în care își va expune părerile.

La începutul lunii aprilie 1921, Levi a publicat broșura „Unser Weg. Wider den Putschismus" („Calea noastră. Împotriva pucismului"), în care lupta dusă de sutele de mii de proletari germani era calificată drept „puci bakunist". Levi îndemna pe muncitori să condamne pe comuniști, asupra cărora, după cum pretindea el, cădea întreaga răspundere pentru înfrîngerea insurecției. Comitetul Central al P.C.U.G., la 15 aprilie 1921, l-a exclus din partid pe Levi pentru încălcarea flagrantă a disciplinei de partid și pentru prejudiciile aduse partidului prin publicarea broșurii sale și i-a cerut să-și depună mandatul de deputat. La 29 aprilie 1921, Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste a aprobat hotărîrea C.C. al P.C.U.G. cu privire la excluderea lui Levi din partid. Problema divergențelor tactice ivite în legătură cu acțiunea din martie a fost pusă în discuția Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste, care a confirmat excluderea lui Levi din partid. Ulterior, Levi a trecut definitiv pe poziții social-democrate și a luptat împotriva Internaționalei Comuniste. — 167.

225 Este vorba de Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste. El s-a deschis la Moscova în ziua de 22 iunie 1921. — 167.

226 Această dispoziție, dată lui V.M. Molotov, a fost scrisă pe un memoriu în legătură cu pregătirea specialiștilor sovietici, care fusese adresat de un grup de membri ai prezidiului provizoriu și ai comisiei metodico-științifice a Universității de stat din Moscova Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. Autorii acestui memoriu criticau acțiunile vechiului corp profesoral, care se pronunțase împotriva înnoirii învățămîntului universitar, și făceau propuneri de îmbunătățire a proiectului de statut al instituțiilor de învățămînt superior care fusese adoptat de colegiul Comisariatului poporului pentru învățămînt.

La 20 aprilie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a propus Comisariatului poporului pentru învățămînt să nu publice deocamdată statutul, pentru că el necesită o examinare suplimentară și o redactare definitivă. — 168.

227 Această însemnare a fost făcută pe o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin din Rostov pe Don de A.G. Beloborodov, care relata despre primul Congres al Sovietelor din gubernia Sta-

www.dacoromanica.ro

vropol. Pe această scrisoare, Lenin a făcut o serie de sublinieri și însemnări marginale; printre altele, a atras atenția membrilor Biroului Politic asupra următorului pasaj din scrisoarea lui Beloborodov: „În gubernie și-a făcut apariția o nouă forță: țăranii demobilizați din părțile Stavropolului — foști ostași din armata lui Budionnîi și a lui Jlobin, în frunte cu comandanții lor. Sînt strîns uniți între ei și constituie un element care poate să joace un rol destul de important în viața guberniei. Mulți dintre ei sînt comuniști. Acesta este flancul țărănesc al partidului nostru, care se deosebește de restul masei țărănești numai prin aceea că este mai conștient, dar a păstrat în întregime concepțiile și starea de spirit a sătenilor. Ei erau punctul cel mai luminos în întreaga masă a delegaților la congres“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 168.

228 Această însemnare a fost făcută pe un raport al secretarului Comitetului gubernial de partid din Harkov cu privire la aplicarea impozitului în natură. În paragr. 1 din acest raport se făcea propunerea de a se percepe un impozit unic în natură, pe deseatină, și de a se introduce regula ca țăranul să știe precis „cît are de dat anual și se cerea ca fixarea impozitului în nici un caz să nu rămînă la aprecierea agentului local care percepe impozitul în natură“ (în dreptul acestui pasaj, V.I. Lenin a notat pe margine: „Nota bene!“). În paragr. 2 era examinată chestiunea cifrei globale a impozitului la cereale pentru Ucraina. În paragr. 4 se făcea propunerea de a folosi cooperativele în schimbul de mărfuri. Textul complet al raportului, împreună cu însemnările și sublinierile lui Lenin, a fost publicat în „Culegeri din Lenin“, vol. XX, p. 74—78. — 169.

229 Vezi adnotarea 188. — 170.

230 Această notă a fost scrisă în urma primirii unei telegrame de la V.V. Fomin, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicație, care propunea ca administrația porturilor gruzine și abhaze (Batumi, Poti, Suhumi) să fie subordonată administrației transporturilor maritime ale R.S.F.S.R. de la Rostov sau Novorossiisk. Împotriva acestei propuneri se pronunța Comitetul revoluționar din Gruzia.

La 19 aprilie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a sprijinit punctul de vedere al Comitetului revoluționar din Gruzia și a adoptat o hotărîre prin care administrația porturilor gruzine și abhaze era subordonată Gruziei. Prin această hotărîre, administrația transporturilor maritime era obligată să acorde acestor porturi tot sprijinul material necesar. — 172.

231 Vezi adnotarea 216. — 172.

www.dacoromanica.ro

232 La propunerea lui Lenin, S.M. Glikin şi-a expus principalele sale concluzii în articolul „În legătură cu proiectul de dare în concesiune — unor cooperative muncitoreşti din Europa apuseană — a prelucrării materiilor prime din Siberia", care a apărut la 24 aprilie 1921 în „Ekonomiceskaia Jizn", iar la 27 aprilie, în acelaşi ziar, a fost publicat, sub semnătura lui Glikin, proiectul de principii generale privind darea în concesiune — unor cooperative muncitoreşti din Europa apuseană — a prelucrării materiilor prime alimentare din Siberia. — 173.

233 La 4 mai 1921, V.A. Avanesov a trimis Consiliului Comisarilor Poporului un raport în care examina hotărîrile şi rezoluţiile adoptate de primul Congres general al asociaţiilor agricole de producţie ale sectanţilor din Rusia (care avusese loc între 19 şi 26 martie 1921). Avanesov arăta că hotărîrile acestui congres sînt în contradicţie cu politica statului sovietic şi propunea să se ia măsurile necesare pentru a feri populaţia de la centru şi din provincie de influenţa dăunătoare a sectanţilor. Ţinînd seama de poziţia antisovietică a congresului asociaţiilor agricole ale sectanţilor, Micul C.C.P., în şedinţa sa din 16 mai, a dispus ca, în decurs de o săptămînă, Comisariatul poporului pentru justiţie împreună cu Comisariatul poporului pentru agricultură şi Ceka să dea organelor locale indicaţiile cuvenite.— 175.

234 Această telefonogramă a fost scrisă de V.I. Lenin drept răspuns la invitaţia primită de la V.N. Russo, ajutorul de comandant al districtului militar Moscova, de a participa, la 20 aprilie 1921, la parada organizată cu prilejul primei aniversări a înfiinţării Şcolii sportive „V.I. Lenin" din districtul Moscova. — 175.

235 Prezenta dispoziţie a fost scrisă pe o telegramă a lui V.V. Fomin, care comunica că de la Groznîi se pot scoate zilnic 350 de cisterne cu produse petrolifere şi făcea propuneri cu privire la organizarea transportului lor.

În partea de sus a acestei telegrame, V.I. Lenin a notat: „Astăzi, în şedinţa C.C.P." În aceeaşi zi, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat hotărîrea de a trasa ca sarcină unei comisii formate din reprezentanţi ai Consiliului economic superior, Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie şi V.A. Avanesov să examineze propunerile lui Fomin şi să prezinte Consiliului Muncii şi Apărării un proiect de hotărîre. Vineri 6 mai, în şedinţa Consiliului Muncii şi Apărării au fost examinate propunerile privind transportul petrolului de la Groznîi şi folosirea cît mai deplină a cisternelor, iar la 11 mai Lenin a semnat o hotărîre amănunţită a Consiliului Muncii şi Apărării în legătură cu această problemă.

Cea de-a doua telegramă menţionată aici i-a fost trimisă lui Lenin de S.E. Ciuţkaev. În ea se vorbea despre starea

www.dacoromanica.ro

minelor de aur de la Lena. Această chestiune a fost examinată în şedinţele Consiliului Muncii şi Apărării din 22 şi 27 aprilie 1921. În hotărîrea adoptată s-a cerut Comitetului revoluţionar din Siberia „să ia toate măsurile necesare pentru refacerea exploatărilor aurifere de la Lena, conform programelor de producţie aprobate de Prezidiul Consiliului economic superior" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 176.

236 Prezenta dispoziţie a fost scrisă de V.I. Lenin pe un extras din procesul-verbal al şedinţei Consiliului Muncii şi Apărării din 20 aprilie 1921, în care se prevedea ca personalul şi materialele expediţiei lui S.V. Malîşev, care făcea operaţii comerciale în Asia centrală, să fie trimise la Moscova, la dispoziţia Comisariatului poporului pentru aprovizionare (întrucît era vorba ca întregul personal al expediţiei să fie folosit la schimbul de mărfuri pe Volga, Kama şi Belaia). Lui Malîşev i s-a cerut ca, prin intermediul Comisariatului poporului pentru aprovizionare, să se pună de acord cu toate departamentele interesate şi apoi să prezinte Consiliului Muncii şi Apărării consideraţiile sale în această problemă. În extrasul din procesul-verbal, Lenin a subliniat şi a însemnat prin două linii verticale cuvintele: „prin intermediul Comisariatului poporului pentru aprovizionare, să se pună de acord" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 177.

237 Această notă constituie răspunsul lui V.I. Lenin la o scrisoare a lui E. Iaroslavski, secretar al C.C. al P.C.(b) din Rusia, care îi pusese următoarea întrebare: „Consideraţi că am putea să atragem pe Deborin şi pe L. Akselrod, să-i facem să ţină cursuri de filozofie (istoria filozofiei şi materialismul istoric) ? Această întrebare a fost pusă de Consiliul ştiinţific al Universităţii Sverdlov. În ce priveşte L. Akselrod, noi, în Biroul Organizatoric, am rezolvat chestiunea în mod negativ, dar acum ea e pusă din nou de grupul de lectori" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 177.

238 Acest bilet a fost scris la 22 aprilie 1921, în timpul unei şedinţe a Consiliului Muncii şi Apărării, în care s-a discutat „Proiectul de hotărîre cu privire la organizarea direcţiilor combustibilului". Raportor în această problemă a fost I.T. Smilga. C.M.A. a aprobat proiectul de hotărîre prezentat, după ce a introdus în el o serie de rectificări; printre altele, s-a hotărît ca „condiţiile în care Consiliul exploatărilor miniere va controla şi supraveghea activitatea Direcţiei generale a combustibilului să fie stabilite în mod separat de Prezidiul Consiliului economic superior şi să fie supuse aprobării Consiliului Muncii şi Apărării" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 178.

www.dacoromanica.ro

239 Această indicație a fost scrisă de V.I. Lenin pe marginea copiei unei scrisori a lui I.I. Radcenko, care se adresase lui A.B. Halatov cu rugămintea de a i se da, cu titlu de împrumut, 3 000—5 000 de puduri de grăsime pentru muncitorii de la exploatările de turbă, pînă ce Direcția exploatării zăcămintelor de turbă va primi cantitatea care a fost solicitată de ea Comisariatului poporului pentru comerțul exterior. — 179.

240 Este vorba de proiectul de decret al C.E.C. din Rusia „Cu privire la principiile de organizare a vieții economice în Comuna de muncă din Karelia" și de proiectul de hotărîre al C.M.A. „Cu privire la sarcinile economice imediate ale Comunei de muncă din Karelia". La 26 aprilie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a aprobat primul proiect și a acceptat propunerile cuprinse în cel de-al doilea proiect. — 181.

241 La 27 aprilie 1921, în ședința Consiliului Muncii și Apărării a fost discutat un proiect de hotărîre cu privire la măsurile de luptă împotriva secetei, prezentat de I.A. Teodorovici, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură. Au fost adoptate trei puncte, cu caracter general, ale acestui proiect și s-a hotărît ca celelalte puncte, care priveau măsuri practice concrete, să fie examinate imediat, împreună cu departamentele interesate, și să fie aprobate la viitoarea ședință a Consiliului Muncii și Apărării. La 29 aprilie, C.M.A. a adoptat hotărîrea în întregime. În primul punct al acestei hotărîri era enunțată în mod pregnant următoarea teză: „Lupta împotriva secetei trebuie privită ca o problemă de primă importanță pentru agricultura țării, iar măsurile care urmează să fie întreprinse în această direcție trebuie considerate ca avînd un caracter de urgență" („Izvestiia C.E.C. din Rusia", 5 mai 1921). — 185.

242 În ședința din 26 aprilie 1921 a Consiliului Comisarilor Poporului, raportor în problema sprijinirii campaniei de pescuit a fost N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. Hotărîrile adoptate de C.C.P. asigurau trimiterea la timp a mărfurilor pentru Direcția generală a industriei piscicole și-i dădeau acesteia dreptul să prezinte (cu consimțămîntul Comisariatului poporului pentru aprovizionare) diverse probleme în fața C.C.P. și C.M.A. Pentru examinarea problemei dezvoltării industriei piscicole și întocmirea planului de desfășurare a campaniei de achiziționare a peștelui s-a creat o comisie alcătuită din reprezentanți ai Comisariatului poporului pentru aprovizionare, Consiliului Central al Sindicatelor din Rusia, Uniunii generale a cooperativelor de consum, Comisariatului poporului pentru comerțul exterior și Direcției generale a industriei piscicole. — 189.

243 Este vorba de acordarea de spațiu locativ Comisariatului poporului pentru afacerile externe, în vederea cazării persoa-

www.dacoromanica.ro

nelor care veneau din străinătate. La 26 aprilie 1921, C.C.P. a instituit o comisie căreia i s-a trasat sarcina de a rezolva problema găsirii de clădiri pentru acest comisariat. — 190.

244 Drept răspuns la această întrebare, A.O. Alski i-a trimis lui V.I. Lenin o adresă a Direcţiei organizare şi instrucţiuni din Comisariatul poporului pentru finanţe, în care se arăta care este cursul rublei-aur, precum şi o copie a hotărîrii C.C.P. din 4 aprilie 1921 în legătură cu creşterea cursului rublei în valută străină.

Primind aceste materiale, Lenin le-a trimis spre avizare lui E.A. Preobrajenski, care a ajuns la concluzia că calculele făcute la stabilirea cursului rublei sînt lipsite de sens. Cît priveşte posibilitatea ca aici să se fi comis unele abuzuri, Preobrajenski s-a referit la declaraţia lui Alski, care în faţa colegiului a negat în mod categoric o asemenea posibilitate — 191.

245 A doua zi, F.E. Dzerjinski i-a răspuns lui V.I. Lenin printr-o scrisoare în care îl informa că va discuta cu I.I. Skvorţov-Stepanov şi va lua măsuri pentru combaterea comerţului cu desaga. — 193.

246 În broşura lui I.M. Şatunovski „Cărbunele alb şi Petrogradul revoluţionar" era abordată problema refacerii acestui centru industrial, ajuns în stare de decădere. Emiţînd o serie de consideraţii generale, declarative cu privire la folosirea energiei rîurilor Svir şi Volhov pentru refacerea economiei Petrogradului, autorul declara că el va prezenta un plan „revoluţionar" de refacere, spre deosebire de planul GOELRO, pe care îl caracteriza ca fiind „paşnic", „nerevoluţionar", prevăzut pentru o perioadă prea îndelungată.

La 24 aprilie 1921, broşura lui Şatunovski a fost trimisă de V.I. Lenin lui G.M. Krjijanovski. Pe coperta ei, Lenin a scris: „Tov. Krjijanovski! Ce ziceţi ? Scrieţi pe ea care este părerea dv. şi trimiteţi-mi-o înapoi. Am s-o trimit şi lui Zinoviev". La pagina 14 a acestei broşuri, în dreptul cuvintelor „numai să avem curent, peste cîteva luni, ca să punem în funcţiune uzinele oprite", Lenin a tras o linie marginală şi a adăugat: „Dar tocmai asta-i esenţialul. Peste cîte luni? Şi cît curent ? Practic vorbind, e posibil acest lucru ?" La pagina 15 a acestei broşuri, V.I. Lenin, atrăgînd atenţia asupra celor spuse de autor despre părerea specialiştilor în domeniul hidraulicii, a scris: „A căror specialişti ? Unde şi cînd s-a publicat aşa ceva ?" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În legătură cu măsurile care ar putea fi luate pentru refacerea economiei Petrogradului, Lenin i-a cerut, la 3 mai, explicaţii lui G.E. Zinoviev, preşedintele Sovietului din Petrograd (vezi volumul de faţă, documentul 302). — 193,

www.dacoromanica.ro

247 Aceste rînduri au fost scrise pe o scrisoare a lui Troţki, care, răspunzînd la scrisoarea lui V.I. Lenin din 30 aprilie 1921 (vezi volumul de faţă, documentul 298), încerca să apere broşura lui I.M. Şatunovski „Cărbunele alb şi Petrogradul revoluţionar". Pe scrisoarea lui Troţki, Lenin a făcut o serie de însemnări (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 208—209). — 195.

248 Răspunzînd la această întrebare, G.E. Zinoviev i-a comunicat lui V.I. Lenin la 5 mai că s-a luat hotărîrea de a sista temporar construcţia de pe Svir şi de a concentra toate eforturile în sectorul golfului Utkin, pentru a termina încă în 1921 lucrările care au fost începute acolo; în ce priveşte construcţia de pe Volhov, ea în nici un caz nu va fi întreruptă. — 196.

249 Nu s-a putut stabili despre ce este vorba aici. — 196.

250 La 22 aprilie 1921, prezidiul Comitetului Central al Sindicatului muncitorilor constructori a stabilit noua componenţă a colegiului Comitetului principal pentru construcţii de stat (C.P.C.S.). La 3 mai, V.I. Lenin, în baza hotărîrii din 30 aprilie a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, a stat de vorbă cu B.I. Goldberg, vicepreşedintele C.P.C.S., despre situaţia din acest comitet (s-a păstrat textul comunicării lui Goldberg în înregistrarea făcută de Lenin), iar apoi, pe cît se pare, i-a cerut, în scris, informaţii lui G.M. Krjijanovski.

În scrisoarea sa de răspuns, în care dădea unele informaţii despre B.I. Goldberg, K.A. Alferor, M.S. Rudominer, S.D. Markov, V.S. Prozor şi alţi lucrători ai C.P.C.S., Krjijanovski propunea, pentru întărirea acestui comitet, să fie introduşi în colegiu o seamă de muncitori şi vechi lucrători cinstiţi ai C.P.C.S., să fie numiţi în conducere T.V. Sapronov şi I.V. Lomonosov şi enumera, totodată, o serie de alte măsuri necesare.

La 12 mai, prezidiul Consiliului economic superior l-a confirmat pe Sapronov ca preşedinte, pe G.D. Ţiurupa ca vicepreşedinte şi pe M.V. Zaharov ca membru al colegiului C.P.C.S. şi a trasat ca sarcină primilor doi să stabilească împreună care alte persoane ar putea să facă parte din colegiu. — 197.

251 În răspunsul la această scrisoare i s-a comunicat lui V.I. Lenin că mormintele lui G.V. Plehanov şi V.I. Zasulici au fost puse în ordine, că Comitetul pentru construcţii de stat a promis să-i pună la dispoziţie sculptorului I.I. Ghinţburg ghipsul necesar pentru o statuie a lui Plehanov.

Ulterior, la 16 iulie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a hotărît să sprijine ridicarea unei statui lui Plehanov şi a trasat ca sarcină lui N.A. Semaşko să discute această chestiune cu Sovietul din Petrograd. — 197.

252 În telegrama de răspuns, primită de V.I. Lenin la 6 mai 1921, K.E. Voroşilov comunica: „Am primit ordinul nr. 108/III,

www.dacoromanica.ro

dat de dv. S-au dat toate dispoziţiile necesare. Se va urmări îndeplinirea întocmai a sarcinii trasate de dv." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 198.

253 La 4 mai 1921, în şedinţa Consiliului Muncii şi Apărării a fost discutată propunerea filialei din Breslau a societăţii germane „Stahlwerkmark" de a i se da în concesiune linia de comunicaţii aeriene poştale şi de pasageri între Rusia Sovietică şi Germania. C.M.A. a acceptat în principiu această propunere şi a trasat ca sarcină Comisariatului poporului pentru problemele militare, Comisariatului poporului pentru afacerile externe şi Cekăi să stabilească în mod amănunţit condiţiile de efectuare a zborurilor şi să prezinte Micului C.C.P. un proiect de hotărîre în acest sens.

La 6 august 1921, V.I. Lenin i-a dat dispoziţie lui V.A. Smolianinov „să verifice dacă *s-a întreprins ceva* în această direcţie" („Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 304). La 8 septembrie 1921, Micul C.C.P. a hotărît: 1) se consideră necesară organizarea de urgenţă a unei legături aeriene între Moscova şi Germania, 2) se trasează Comisariatului poporului pentru comerţul exterior sarcina ca, de comun acord cu Comisariatul poporului pentru afacerile externe, cu Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf şi cu Direcţia generală a aviaţiei, să înceapă tratative cu firme germane în vederea înfiinţării unei societăţi mixte ruso-germane pentru organizarea şi exploatarea unei linii aeriene Moscova—Germania şi 3) se alocă Comisariatului poporului pentru comerţul exterior 250 000 de ruble-aur pentru organizarea şi amenajarea acestei linii şi pentru cheltuielile iniţiale de exploatare.

„Societatea aviatică ruso-germană", căreia i s-a acordat dreptul de a asigura legăturile aeriene între Rusia şi Germania, a fost înfiinţată la 24 noiembrie 1921 la Berlin. — 198.

254 Ideea „întocmirii unui dicţionar al limbii ruse *moderne*" a fost emisă de V.I. Lenin încă în ianuarie 1920, într-o scrisoare adresată lui A.V. Lunacearski (vezi Opere complete, vol. 51, Bucureşti, Editura politică, 1969, ed. a doua, documentul 208). Dar munca de întocmire a acestui dicţionar a început abia în 1921. În legătură cu această chestiune, vezi volumul de faţă, documentele 316, 341 şi 394, precum şi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 205.

În munca de întocmire a dicţionarului au fost antrenaţi peste 30 de oameni de ştiinţă din Moscova şi Petrograd; în toamna anului 1923, primul volum era gata în linii mari, dar în acea perioadă treaba n-a putut fi dusă pînă la capăt; ea a fost reluată abia în 1927.

Noul dicţionar explicativ al limbii ruse în patru volume, întocmit sub îngrijirea lui D.N. Uşakov, a fost tipărit în anii 1935—1940. În prefaţa la primul volum se arăta că autorii

www.dacoromanica.ro

lui s-au străduit să-i imprime un caracter care să răspundă pretenţiilor formulate de V.I. Lenin pentru un dicţionar model al limbii ruse literare moderne. — 199.

255 Această dispoziţie a fost dată, pe cît se pare, în urma primirii unei scrisori din partea lui G.M. Krjijanovski, care îi comunica lui V.I. Lenin că la hidrocentrala de pe Svir (Svirstroi), pendinte de Departamentul marinei, şi la cea din golful Utkin s-a produs o dezorganizare a muncii, ca urmare a arestării unui mare număr de cadre tehnice şi administrative. Temîndu-se că la începutul perioadei de construcţie această situaţie ar duce la o mare pierdere de timp, Krjijanovski arăta că este necesar să fie eliberaţi toţi arestaţii cărora nu li s-au adus acuzaţii directe, să se practice pe scară largă eliberarea condiţionată a cadrelor tehnice de bază şi să se propună Comitetului principal pentru construcţii de stat să participe la efectuarea anchetei.

În răspunsul la întrebările puse de Lenin se arăta că, în cursul anchetei preliminare, peste 120 de arestaţi au fost puşi în libertate, ca nefiind în cauză, sau au fost eliberaţi în mod condiţionat. Pe cît se pare, concomitent cu aceasta, la 6 mai 1921 I.S. Unşliht i-a trimis lui Lenin o copie a concluziilor formulate, la 8 aprilie, de împuternicitul special al secţiei economice a Cekăi (şi transmise, la 12 aprilie, la C.P.C.S.), în care unii lucrători cu funcţii de conducere de la Svirstroi erau acuzaţi de contrarevoluţie tehnică, şi raportul său, prin care cerea ca o comisie a C.M.A. împreună cu reprezentanţi ai direcţiei economice a Cekăi să ancheteze de urgenţă cazul la faţa locului. Ulterior, primind o scrisoare a lui L.B. Krasin din 17 mai 1921, în care se făcea afirmaţia că arestările de la Svirstroi au fost operate în baza unor denunţuri şi că chestiunea însăşi nu prezintă seriozitate, Lenin a revenit încă o dată asupra acestei probleme. El a subliniat pasajele cu comunicările lui Krasin şi a scris pe scrisoare: „*Pentru Fotieva*. Copiaţi pe o hîrtie cu antetul meu textul subliniat aici şi cereţi să se trimită informaţii oficiale; după aceea daţi-mi să semnez. Scrisoarea se va păstra la arhivă“ şi ceva mai jos: „Krasin despre Svirstroi. 17.V.1921“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). La 25 mai, extrasul din scrisoarea lui Krasin, împreună cu rugămintea lui Lenin de a i se da de urgenţă referinţe, a fost trimis lui Unşliht.

După cum scrie Unşliht în amintirile sale, memoriul înaintat de Ceka la 17 august — care stabilea componenţa neîndoielnic contrarevoluţionară a conducerii şantierului, planul neraţional de desfăşurare a lucrărilor, sabotajul tehnic — şi comunicarea în legătură cu sentinţa n-au provocat obiecţii din partea lui Lenin. — 199.

256 În poemul „150 000 000“ se făceau simţite unele înclinaţii futuriste din tinereţe ale lui V.V. Maiakovski; poemul se dis-

www.dacoromanica.ro

tingea printr-o formă bombastică, complicată; în el era negată moştenirea clasică şi era proslăvit futurismul ca singurul curent literar la unison cu epoca. — 200.

257 Vezi adnotarea 210. — 201.

258 Această notă a fost scrisă pe buletinul biroului de presă din 6 mai 1921, sub o corespondenţă din ziarul francez „L'Echo de Paris" cu data de 1 mai. Autorul acestei corespondenţe, doctorul Legendre, care vizitase mari centre industriale din China şi din Japonia, relata despre situaţia din ţările Orientului Îndepărtat şi despre pericolul răspîndirii influenţei bolşevismului în Asia de est.

Transmiţînd acest buletin lui G.V. Cicerin, V.I. Lenin a notat pe el: „vezi p. 2" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În urma indicaţiilor date de Lenin, în numărul din 10 mai 1921 al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia" a fost publicat un articol intitulat: „Temerile unui burghez francez care a vizitat Orientul Îndepărtat". — 201.

259 Este vorba de articolul lui A.A. Beleakov „Şi a rămas căruţa-n drum", apărut la 5 mai 1921 în ziarul „Izvestiia C.E.C. din Rusia". Autorul articolului scria că, din cauza formalismului şi a birocratismului, Fabrica de textile din Naro-Fominsk, care a fost pusă în funcţiune în februarie 1921, nu este asigurată cu combustibil şi a lucrat doar o lună. În articol se punea problema reînceperii lucrului în termenul cel mai scurt.

Aşa cum scria mai tîrziu V.A. Smolianinov în amintirile sale, a doua zi el a raportat lui V.I. Lenin că în urma măsurilor luate de Direcţia treburilor C.C.P., fabrica a obţinut combustibil şi a început să lucreze. — 202.

260 La 2 februarie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia i-a permis lui G.L. Şklovski ca, de comun acord cu L.B. Krasin şi cu G.V. Cicerin, să-şi găsească de lucru în străinătate, anulînd astfel hotărîrea din 21 ianuarie prin care Biroul Organizatoric îi recomanda lui Şklovski să-şi caute serviciu la Moscova sau în Crimeea.

Răspunzînd la scrisoarea de faţă, I.H. Lutovinov a comunicat, la 9 mai 1921, că a luat toate măsurile pentru a se obţine vizele germane pentru Şklovski şi familia lui şi că, de îndată ce ele vor fi primite, i se vor trimite. Totodată, declara că el va protesta împotriva hotărîrii Comitetului Central de a-i încredinţa lui Şklovski o funcţie în străinătate, deoarece consideră această hotărîre ca fiind nejustă. Pe plicul scrisorii lui Lutovinov se află următoarea însemnare făcută de Lenin: **„la arhivă**. S-a primit şi i s-a trimis răspuns la 16.V. 1921". Pe cît se pare, la această scrisoare a lui Lutovinov s-a referit

www.dacoromanica.ro

Lenin atunci cînd a spus că între el şi Lutovinov s-au ivit unele divergenţe în privinţa lui Şklovski (vezi volumul de faţă, documentul 378).

La 1 iunie, L.A. Fotieva i-a trimis lui Şklovski următoarea scrisoare: „Tov. Şklovski! Din însărcinarea lui Vladimir Ilici vă comunic că s-a primit o telegramă de la tov. Lutovinov, care anunţa că ordinul pentru acordarea vizei a fost dat şi că se iau măsuri. Cînd se vor primi vizele, veţi fi înştiinţat imediat" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). În legătură cu rezolvarea în continuare a acestei chestiuni, vezi adnotarea 435. — 202.

261 Răspunzînd la această telegramă, Thomas a comunicat că scrisoarea lui V.I. Lenin către C. Zetkin şi P. Levi (vezi volumul de faţă, documentul 260) a fost trimisă adresanţilor, că s-a făcut o copie a acestei scrisori şi i s-a trimis lui Lenin. — 203.

262 La 14 mai 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a examinat chestiunea broşurii lui E. Iaroslavski „Despre impozitul în natură" (Editura de stat, 1921) şi a hotărît să permită difuzarea ei. — 203.

263 Este vorba despre o scrisoare a lui E.A. Litkens din 9 mai 1921. Răspunzîndu-i lui V.I. Lenin la scrisoarea din 6 mai (vezi volumul de faţă, documentul 307), Litkens scria că comisia pentru întocmirea dicţionarului limbii ruse nu lucrează şi că rugămintea lui Lenin de a fi informat despre modul cum merge treaba a fost transmisă lui M.N. Pokrovski. — 203.

264 „*Poslednie Novosti*" — cotidian al emigranţilor albi, organ de presă al partidului cadet; a apărut la Paris din aprilie 1920 pînă în iulie 1940; a avut ca redactor-şef pe P.N. Miliukov. — 204.

265 În aceeaşi zi, răspunzîndu-i lui V.I. Lenin printr-o scrisoare, N.L. Meşcereakov, membru al colegiului redacţional al ziarului „Pravda", i-a promis că va avea grijă să citească articolul „Miliukov şi Avksentiev la americani", iar I.M. Steklov, redactorul-şef al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia", i-a comunicat, în legătură cu articolul menţionat de Lenin, că în acest ziar va fi publicată doar o mică notă, dar îşi propune ca ulterior să dezvolte chiar el această temă. — 204.

266 O dată cu această notă, V.I. Lenin i-a trimis lui L.B. Krasin scrisoarea din 8 mai 1921 a lui G.V. Cicerin, care îi făcea cunoscut că i-a recomandat lui N.K. Klîşko să nu reacţioneze la nici un fel de manifestări sau declaraţii ale guvernului englez şi ale presei engleze înainte de întoarcerea lui Krasin la Londra. — 205.

267 Drept răspuns la această scrisoare, L.B. Krasin i-a trimis lui V.I. Lenin o informare, întocmită de P.L. Volkov, cu privire

www.dacoromanica.ro

la produsele care puteau fi repede achiziţionate din străinătate pe aur sau pe credit. Pe această informare, Krasin a adăugat un post-scriptum: „În Suedia, Danemarca şi Olanda nu există *nimic*. Ţiurupa mi-a spus că de cereale va fi nevoie *în iunie*. Necesitatea presantă, impusă de o situaţie «desperată», apare de obicei în ultimul moment" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Subliniind post-scriptumul lui Krasin, Lenin a trimis, la 10 mai 1921, acest document lui N.P. Briuhanov (informarea, cu sublinierile lui Lenin, a fost publicată în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 234).

La 10 mai, Voikov a întocmit şi el o informare în legătură cu repartiţia produselor alimentare şi a bunurilor de larg consum achiziţionate din străinătate în baza unei hotărîri a C.M.A. Pe dosul acestui document se află următoarea indicaţie scrisă de Lenin: „În dosarul cu *achiziţionări de produse alimentare* din străinătate. (Să mi se amintească în *fiecare* zi.)" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 205.

268 Răspunzînd la această scrisoare, N.P. Briuhanov a propus să se adopte hotărîrea de a achiziţiona imediat grăsimi nu numai din Riga, ci şi din Anglia; să se lămurească mai întîi dacă se poate folosi în alimentaţie fasolea braziliană care se găseşte la Berlin, şi l-a asigurat pe V.I. Lenin că va da dispoziţie lui P.L. Voikov să transmită toate informaţiile şi că va urmări personal problema achiziţiilor din străinătate. — 206.

269 Răspunzînd printr-o telegramă, la 12 mai 1921, N.K. Klîşko, locţiitorul reprezentantului oficial al R.S.F.S.R. în Marea Britanie, comunica că dispoziţia urgentă despre care se vorbeşte în documentul de faţă va fi executată fără întîrziere. — 206.

270 Această dispoziţie a fost scrisă pe un memoriu adresat Consiliului Comisarilor Poporului de către E.A. Preobrajenski, directorul Direcţiei generale a învăţămîntului tehnic şi profesional, care arăta că reducerea, în baza hotărîrii comisiei C.C.P., a numărului de raţii pentru Direcţia generală a învăţămîntului tehnic şi profesional în lunile din primăvara şi vara anului 1921 la 110 000 va duce la încetarea cursurilor în multe instituţii de învăţămînt şi cerea Consiliului Comisarilor Poporului să sporească numărul raţiilor.

Prin hotărîrea Consiliului Comisarilor Poporului din 10 mai 1921, cererea Direcţiei generale a învăţămîntului tehnic şi profesional a fost respinsă. La 19 mai, Consiliul Comisarilor Poporului, examinînd din nou această chestiune, a dat directivă Comisariatului poporului pentru aprovizionare să acorde lucrătorilor din învăţămînt 165 000 de raţii. — 206.

271 Pe cît se pare, este vorba de absenţa reprezentanţilor Comisariatului poporului pentru agricultură de la o şedinţă a comisiei

www.dacoromanica.ro

Consiliului Comisarilor Poporului care a examinat proiectul de decret cu privire la înlocuirea monopolului cu impozitul în natură la tutun şi pe cel cu privire la impozitul în natură la lînă. — 207.

272 În aceeaşi zi, V.M. Molotov i-a comunicat lui V.I. Lenin că separarea pe grupuri sau categorii speciale a membrilor de partid care nu participă la conducere e un procedeu necunoscut în practica organizaţiilor de partid. — 208.

273 Este vorba, pe cît se pare, de telegrama lui N.K. Klîşko din 9 mai 1921. Răspunzînd la telegrama lui V.I. Lenin şi L.B. Krasin din 7 mai (vezi volumul de faţă, Anexe, documentul 33), Klîşko comunica că s-a achiziţionat în America o cantitate de făină de grîu, din care 20 000 de puduri vor fi predate la Revel la 15 mai, 200 000 — la Petrograd la mijlocul lunii iunie, iar 125 000 de puduri au fost predate la Revel încă de la sfîrşitul lunii aprilie („Unde-s aceste *1 2 5 0 0 0* ? Cum au fost repartizate ?“ — a scris Lenin pe această telegramă). Klîşko promitea, totodată, că va trimite informaţii suplimentare în legătură cu posibilitatea de a achiziţiona noi cantităţi de cereale, cerea să se trimită o dispoziţie în acest scop, precum şi valută, şi întreba „dacă, pentru a grăbi achiziţionările şi a face cheltuieli mai reduse, nu s-ar putea ca o parte din făina de grîu, pînă la 25%, să fie înlocuită cu mălai sau făină de fasole“. „Desigur !“ — a răspuns Lenin la această întrebare şi a subliniat cuvintele „*să fie înlocuită*“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 208.

274 Răspunzînd la această scrisoare, directorul Direcţiei sovhozuri din Secţia agricolă gubernială Moscova i-a trimis lui V.I. Lenin, la 14 mai 1921, o adresă în care arăta că această direcţie propune ca grădina de zarzavat a Institutului agronomic din Moscova să treacă imediat în administraţia directă a împuterniciţilor colectivului de lucrători de la spitalul „Soldatenkov“ (astăzi spitalul „S.P. Botkin“). — 209.

275 Rîndurile de faţă au fost scrise pe o scrisoare a lui N.P. Gorbunov din 11 mai 1921 adresată lui A.S. Enukidze, secretar al C.E.C. din Rusia. În această scrisoare se aducea la cunoştinţă că administratorul caselor Sovietelor, A.P. Platonov, n-a adus la îndeplinire sarcina, ce-i fusese trasată în decembrie 1920, de a lărgi spaţiul necesar pentru sediul Direcţiei treburilor C.C.P. şi C.M.A., eliberînd în acest scop nişte încăperi din Kremlin care erau ocupate de arhive vechi. Gorbunov îi cerea lui Enukidze să dea dispoziţie lui Platonov să aducă neîntîrziat la îndeplinire această sarcină, folosind pentru amenajări actualul sezon de construcţii. Pe scrisoarea lui Gorbunov se află unele sublinieri făcute de V.I. Lenin. În legătură cu această chestiune, vezi şi volumul de faţă, documentul 473. — 209.

www.dacoromanica.ro

276 La 19 mai 1921, P.A. Krasikov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru justiţie, care, din ordinul lui D.I. Kurski, a anchetat acest caz, a propus să fie sancţionat cu admonestare (care să se publice în presă) N.B. Eismont, adjunct al împuternicitului extraordinar pentru aprovizionarea Armatei Roşii şi Flotei Roşii, să fie scos din funcţie Anghert, care fusese pus în mod special la dispoziţia împuternicitului extraordinar pentru aprovizionarea Armatei Roşii şi Flotei Roşii şi care era direct vinovat că s-a trimis la C.M.A. o adresă ce conţinea date secrete fără a se lua cuvenitele măsuri de precauţie, şi să se aplice o sancţiune disciplinară funcţionarei care a expediat adresa la Consiliul Muncii şi Apărării. — 210.

277 La 13 mai 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a hotărît: „Se trasează ca sarcină tovarăşului Artem ca, de comun acord cu tov. Zelenski, să organizeze un grup de agitatori, în frunte cu tov. Artem, în care să fie atraşi mai cu seamă muncitori fără partid, pentru ca pînă la 15 iunie să se facă maximum din ceea ce se poate face pentru a cunoaşte starea de spirit a proletariatului din Moscova şi a intensifica munca de agitaţie“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 211.

278 Este vorba de un proiect de hotărîre întocmit de N. Osinski, prin care C.E.C. din Rusia acorda drepturi lărgite comitetelor ţărăneşti pentru îmbunătăţirea producţiei agricole (comitete sătești), create pe lîngă Sovietele sătești.

La 14 mai 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a cerut comisarilor poporului să-şi spună părerea despre acest proiect, care urma să fie discutat de Consiliul Comisarilor Poporului. La 19 mai, proiectul a fost adoptat, cu unele modificări, de C.C.P. La 27 mai, hotărîrea a fost aprobată de C.E.C. din Rusia, iar la 28 mai 1921 a fost publicată în „Izvestiia C.E.C. din Rusia“. — 212.

279 P.L. Voikov n-a răspuns la această telefonogramă, deşi luase toate măsurile pentru a aduce la îndeplinire sarcina ce-i fusese trasată de Consiliul Muncii şi Apărării. Considerînd că o asemenea atitudine faţă de nişte dispoziţii oficiale este inadmisibilă, C.M.A. i-a dat, la 1 iunie 1921, un avertisment.

Răspunzînd la întrebarea pusă la 17 mai 1921 de N.P. Gorbunov, secţia vize din Comisariatul poporului pentru afacerile externe a trimis la C.C.P. o adresă în care explica motivele pentru care a întîrziat acordarea de vize lui M.A. Kozakov şi F.N. Pivovarov. Primind această adresă, V.I. Lenin a semnat, la 20 mai, o scrisoare către I.S. Unşliht, în care se arăta că, „într-o chestiune atît de urgentă, orice tărăgăneală este inadmisibilă“ şi se cerea ca „chestiunea să fie rezolvată cît mai curînd“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). În aceeaşi zi i s-a comunicat lui Lenin că vizele sînt gata. — 212.

www.dacoromanica.ro

280 Este vorba de proiectul de coraport al lui M.F. Sokolov „Cu privire la impozitul în natură şi la schimbarea de orientare intervenită în politica Puterii sovietice", care urma să fie prezentat la 18 mai 1921 în adunarea generală a celulei de partid din Comisariatul poporului pentru afacerile interne şi care a fost trimis de autor lui V.I. Lenin cu rugămintea de a-l citi şi a răspunde la o serie de întrebări puse în el. — 212.

281 M.F. Sokolov, în proiectul său de coraport, se referea la următoarele cuvinte ale lui F. Engels: „Cel mai rău lucru care i se poate întîmpla conducătorului unui partid extremist este să fie silit să preia conducerea într-o epocă în care mişcarea încă nu este coaptă pentru dominaţia clasei pe care o reprezintă şi pentru realizarea măsurilor pe care le reclamă dominaţia acestei clase" („Războiul ţărănesc german", în K. Marx şi F. Engels. Opere, vol. 7, Bucureşti, Editura politică, 1960, p. 433). — 216.

282 Această notă a fost scrisă pe dosul următorului proces-verbal, trimis lui V.I. Lenin: „Şedinţa comisiei pentru problemele pisciculturii nu s-a putut ţine din cauză că, în afară de Goihbarg, preşedinte, şi de Hlopleankin şi Şpektorov, membri ai comisiei, nici unul dintre cei invitaţi n-a venit pînă la ora 12 şi 30 de minute, fapt pe care-l aducem la cunoştinţă preşedintelui Consiliului Muncii şi Apărării. Preşedintele comisiei: A. Goihbarg". Pe procesul-verbal, V.I. Lenin a notat: „Primit la 16.V, orele 2 (14). *Lenin*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Răspunzînd la această notă, A.G. Goihbarg i-a comunicat lui Lenin că înştiinţarea a fost trimisă vineri, iar şedinţa a fost fixată pentru luni la orele 12. — 217.

283 Este vorba despre L.A. Liberman, care a fost numit director al Direcţiei difuzării presei. — 218.

284 Fiind rugat de M.V. Frunze să trimită şi Comitetului regional din Crimeea o copie a acestei directive, V.I. Lenin a scris următoarea dispoziţie: „Trimiteţi o copie a scrisorii mele adresate lui Frunze *Comitetului regional din Crimeea;* luaţi de la *Buharin* adresa precisă şi *informaţi-vă în mod special de primire*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 219.

285 În aceeaşi zi, V.I. Lenin a semnat o hotărîre a Micului C.C.P. prin care „se cere Comisariatului poporului pentru finanţe ca, în cursul lunii mai, să pună la dispoziţia tovarăşului Frunze, împuternicitul Consiliului Muncii şi Apărării, 100 000 000 de ruble din fondul Consiliului economic superior pentru acoperirea cheltuielilor urgente necesitate de transportul sării din Ucraina şi Crimeea" (Arhiva centrală de

www.dacoromanica.ro

partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Pe cît se pare, din această perioadă datează şi o altă scrisoare adresată de Lenin lui Frunze în această problemă: „Ce s-a făcut pînă acum în chestiunea sării ? Cine răspunde de *sare* ? *Lenin*“ („Culegeri din Lenin“, vol. XXXIV, p. 414). În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. s-a păstrat şi o adresă — trimisă de Frunze în iulie 1921 preşedintelui C.M.A. — în legătură cu transportul sării din Crimeea şi Ucraina; în ea se comunica cîtă sare a fost transportată în cursul lunilor mai şi iunie şi care sînt perspectivele pentru iulie. Pe această adresă se află următoarea însemnare făcută de Lenin: „la arhivă, în legătură cu transportul sării; de la Frunze“. — 219.

286 Prezenta dispoziţie a fost scrisă în legătură cu un memoriu adresat, la 18 mai 1921, Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia şi lui V.I. Lenin de către N.P. Briuhanov şi A.B. Halatov. Aceştia făceau cunoscut că organele de partid şi de stat din Siberia, din Caucazul de nord şi din Ucraina, în ciuda măsurilor adoptate de Comisariatul poporului pentru aprovizionare, încalcă hotărîrea Biroului Politic din 7 mai 1921, în care se indică normele zilnice de trimitere a cerealelor la centru şi se precizează că necesităţile regiunilor trebuie satisfăcute numai după îndeplinirea acestor norme, şi totodată propuneau să se exercite influenţă, pe linia disciplinei de partid, asupra cadrelor de conducere din regiunile menţionate. — 219.

287 Este vorba de o telegramă trimisă lui G.K. Ordjonikidze de A.P. Serebrovski, care-l informa despre tratativele comerciale purtate de el la Constantinopol cu reprezentanţii unor firme turceşti, franceze şi italiene. Fără să prezinte date precise, Serebrovski comunica că s-au încheiat contracte avantajoase cu o serie de firme, că s-au trimis la Batumi mărfuri pentru Baku şi că e posibil să se trimită la muncă — la exploatările petrolifere din Baku — soldaţi din fosta armată a lui Vranghel care vor să se întoarcă în Rusia. — 220.

288 În aceeaşi zi, N. P. Briuhanov i-a trimis lui V.I. Lenin o copie a documentului de expediere a textilelor în Ucraina. V.P. Noghin şi B.P. Pozern au comunicat că, încă înainte de apariţia hotărîrii Consiliului Muncii şi Apărării, s-a dat dispoziţie fabricii „Trehgornaia manufactura“ să pregătească 2 000 000 de arşini de produse textile pentru a fi expediate în Ucraina, dar Comisariatul poporului pentru aprovizionare nu i-a livrat materialul necesar pentru ambalare.

La 23 mai, primind de la V.I. Velman, directorul Direcţiei generale a industriei textile, informaţii amănunţite cu privire la cauzele tărăgănelii, Lenin i-a scris lui V.A. Smolianinov: „Cercetaţi mai atent şi controlaţi bine. 23. V. *Lenin*“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe

www.dacoromanica.ro

lîngă C.C. al P.C.U.S.). Mai tîrziu, la 31 mai, Lenin a cerut să se instituie cea mai strictă supraveghere pentru a asigura o rapidă deplasare pe calea ferată a produselor textile expediate în Ucraina (vezi volumul de faţă, documentul 384). — 221.

289 Răspunzînd printr-o scrisoare, E.A. Litkens făcea cunoscut că pentru pregătirea dicţionarului limbii ruse moderne a fost numită o comisie iniţială, formată din I.I. Glivenko, P.N. Sakulin, A.E. Gruzinski, N.N. Durnovo, D.N. Uşakov şi A.A. Buslaev, care pînă la 1 iulie 1921 urma să prezinte lui V.I. Lenin un plan preliminar.

Lenin a subliniat cuvintele „pînă la 1 iulie" şi, în partea de jos a scrisorii, a făcut următoarea însemnare: „Să mi se amintească la 1.VII" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 222.

290 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. s-a păstrat următorul document din 21 mai 1921, semnat de N.P. Gorbunov: „Către Secretariatul Consiliului Muncii şi Apărării. Din însărcinarea tov. Lenin, vă rog să treceţi pe ordinea de zi a şedinţei din 25 mai a Consiliului Muncii şi Apărării problema folosirii în exploatările miniere a ascensoarelor neutilizate din marile oraşe. Raportori tov. Rîkov şi Gorbunov".

La 25 mai 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat, cu mici modificări, proiectul de hotărîre întocmit de V.I. Lenin şi a cerut Comisariatului poporului pentru justiţie „să facă o anchetă şi să pedepsească pe cei vinovaţi de tărăgăneala datorită căreia dispoziţia dată de preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului prezidiului C.E.S. la 2 februarie 1921, prin directorul treburilor C.C.P., n-a fost, în mod practic, nici pînă azi executată" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 225.

291 *Proiectul de „Instrucţiuni ale Consiliului Muncii şi Apărării către instituţiile sovietice locale"* a fost elaborat de V.I. Lenin în timp ce pregătea „Proiectul de hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării cu privire la comisiile economice locale, prezentarea dărilor de seamă şi conducerea pe baza instrucţiunilor date de Consiliul Muncii şi Apărării" (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 271—298, 269—270). La 20 mai 1921, într-o şedinţă a C.M.A., proiectul de „Instrucţiuni" şi proiectul de hotărîre au fost transmise spre examinare unei comisii speciale, alcătuită din V.P. Miliutin, P.I. Popov şi N. Osinski (preşedinte).

Întrucît era necesar ca proiectul de „Instrucţiuni" să fie examinat de urgenţă, comisia C.M.A. l-a publicat în broşură. La redactarea proiectului de „Instrucţiuni" şi a celui de hotărîre a C.M.A. au fost atraşi membri ai prezidiului Comisiei de stat a planificării, reprezentanţi ai departamentelor şi ai organizaţiilor locale.

www.dacoromanica.ro

La 24 mai, ele au fost dezbătute de cel de-al IV-lea Congres al consiliilor economice, iar la 25 mai de cel de-al IV-lea Congres al sindicatelor. Cea de-a X-a Conferinţă generală a P.C.(b) din Rusia a aprobat proiectul de „Instrucţiuni" şi a însărcinat fracţiunea comunistă a C.E.C. din Rusia să-l transforme în lege. La 30 mai, proiectul de „Instrucţiuni" şi proiectul de hotărîre au fost prezentate spre examinare celei de-a III-a sesiuni a C.E.C. din Rusia. Aceasta a adoptat ca bază proiectele şi le-a transmis spre definitivare unei comisii. La 30 iunie, ambele documente — hotărîrea C.E.C. din Rusia şi „Instrucţiunile" — au fost aprobate de Prezidiul C.E.C. din Rusia („Culegere de hotărîri şi dispoziţii ale guvernului muncitoresc-ţărănesc", Moscova, 1921, nr. 44, p. 249). Întrucît „Instrucţiunile" stabileau sarcini cu privire la dările de seamă nu numai pentru comisariatele economice, dar şi pentru toate celelalte comisariate ale poporului, ele au căpătat denumirea de „Instrucţiuni ale C.C.P. şi C.M.A." — 226.

292 Trimiţînd această scrisoare lui N. Osinski, Lenin a dat dispoziţie secretarei sale, L.A. Fotieva, să-i telefoneze lui A.I. Belenki (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 86). — 226.

293 În zilele următoare, V.I. Lenin a scris o serie de scrisori conducătorilor diferitelor departamente, precum şi o scrisoare „Către toţi comisarii poporului şi către directorul Direcţiei centrale de statistică", în care dădea indicaţii ca pentru sesiunea C.E.C. din Rusia care urma să se deschidă la 30 mai 1921 să pregătească în scris amendamente, completări şi o scurtă listă a celor mai importante probleme care ar trebui să fie incluse în darea de seamă a respectivelor comisariate ale poporului (vezi volumul de faţă, documentele 344, 356 şi 357, şi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 351—352), precum şi „Dispoziţie către comisarii poporului" (volumul de faţă, documentul 392). — 226.

294 Această dispoziţie a fost scrisă pe un proiect de hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării cu privire la utilajul tehnic pentru o fabrică de presare a turbei a cărui comandă Direcţia generală a exploatării turbei urma s-o facă la firma „Madruck" din Germania. Pe cît se pare, acest proiect a fost pregătit pe baza proiectului propus de R.E. Klasson şi trimis de el lui V.I. Lenin împreună cu scrisoarea din 20 mai 1921. Hotărîrea a fost adoptată de C.M.A. la 1 iunie 1921. — 226.

295 Această scrisoare a fost prilejuită, probabil, de comunicarea pe care N.K. Krupskaia a primit-o de la G.E. Ialava — care fusese arestat în baza unui denunţ fals — că la eliberare nu i s-au restituit banii şi unele lucruri ce-i fuseseră confiscate. La această scrisoare a fost anexată o caracterizare a lui Ialava scrisă de N. Krupskaia. În aceeaşi zi, I.S. Unşliht

www.dacoromanica.ro

a dat dispoziţie lui Semenov, preşedintele Cekăi guberniale din Petrograd, să restituie imediat banii şi lucrurile ce-i fuseseră confiscate lui Ialava în timpul percheziţiei şi să trimită, printr-un curier special, dosarul lui la Moscova. O copie a acestei dispoziţii a fost trimisă lui Lenin. La 10 iunie, Unşliht i-a trimis lui Lenin corespondenţa în cazul Ialava şi i-a comunicat că dispoziţia dată de el a fost executată.

Pe plicul primit de la prezidiul Cekăi, Lenin a notat: „cazul **Ialava**" şi a scris următoarele: „Tov. N.P. Gorbunov! Citeşte, te rog, şi comunică-mi concluziile. 1) I s-au restituit banii ? 2) Ce pedeapsă a ispăşit Ialava şi *c î n d a t e r m i n a t - o ?* 11.VI. *Lenin*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 227.

296 Într-o scrisoare către C.C. al P.C.(b) din Rusia, a cărei copie a fost trimisă lui V.I. Lenin, N.L. Meşcereakov arăta în ce situaţie dificilă se afla Editura de stat ca urmare a faptului că se cerea ca toate tipăriturile cu caracter politic şi economic ce apar să fie distribuite membrilor Comitetului Central al P.C.(b) şi ai Prezidiului C.E.C. din Rusia, delegaţilor la congresele sindicatelor şi ale cooperativelor etc. şi propunea Comitetului Central să stabilească normele după care trebuie să se călăuzească editura la distribuirea cărţilor. — 227.

297 La 24 mai 1921, V.A. Smolianinov, din însărcinarea lui V.I. Lenin, a trimis o telefonogramă lui I.S. Unşliht şi o adresă lui V.M. Molotov, la C.C. al P.C.(b) din Rusia, cu rugămintea de a examina cît mai curînd problema „Biroului Politic" de pe şantierul de la Şatura.

În aceeaşi zi, Lenin a semnat o adresă către prezidiul Consiliului economic superior, în care se arăta că este necesar să se trimită de urgenţă la şantierul de la Şatura cîteva cazane de la depoul de tramvaie din Moscova (vezi volumul de faţă, Anexe, documentul 35). — 230.

298 La scrisoarea adresată de R.E. Klasson lui Lenin la 20 mai 1921 era anexat un scurt raport despre călătoria întreprinsă de el în străinătate în legătură cu diverse probleme ale Direcţiei exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă, precum şi un proiect de hotărîre a Consiliului Muncii şi Apărării cu privire la comanda ce urma să fie făcută la firma „Madruck" (vezi adnotarea 294).

În raportul său, Klasson atrăgea atenţia asupra tărăgănelii birocratice manifestate de misiunea feroviară rusă de la Berlin, căreia i se trasase sarcina să perfecteze comenzile pentru Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă. — 230.

299 La 16 mai 1921, I.M. Iurovski, lucrător la Depozitul de obiecte de valoare al R.S.F.S.R., i-a relatat lui V.I. Lenin cazuri concrete de sustragere a unor obiecte de valoare din acest

www.dacoromanica.ro

depozit. Lenin şi-a notat cele spuse de Iurovski şi în aceeaşi zi a trasat drept sarcină lui G.I. Boki, membru al colegiului Cekăi, să facă o anchetă cît se poate de riguroasă; la 20 mai, el i-a trimis o scrisoare lui Iurovski în legătură cu situaţia existentă la Depozitul de obiecte de valoare.

Într-o telefonogramă din 23 mai (la care Lenin a răspuns prin scrisoarea de faţă), Boki arăta că informaţiile lui Iurovski conţin multe exagerări şi că conducerea depozitului împreună cu organele Cekăi iau măsuri pentru a reduce la minimum sustragerile de obiecte. Pe telefonogramă se află următoarea însemnare făcută de Lenin: „Să mi se amintească".

Ulterior, Lenin a revenit în repetate rînduri asupra acestei probleme (vezi volumul de faţă, documentele 377, 432, 454 şi 469, şi „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 288, 298, 370, 403—405). — 231.

300 La 28 mai 1921, G.I. Boki i-a prezentat lui V.I. Lenin un raport cu date amănunţite privind situaţia existentă la Depozitul de obiecte de valoare al R.S.F.S.R.: componenţa personalului, cazurile de sustragere şi o listă a proceselor intentate pînă atunci. În raport erau propuse măsuri pentru îmbunătăţirea muncii şi curmarea sustragerilor. La 29 mai, Lenin a trimis acest raport, împreună cu o scrisoare din partea sa, lui A.O. Alski, adjunct al comisarului poporului pentru finanţe (vezi volumul de faţă, documentul 377). — 231.

301 Această dispoziţie a fost scrisă pe un memoriu trimis de V.V. Fomin, la 22 mai 1921, lui V.I. Lenin şi Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia. Fomin făcea cunoscută situaţia grea în care se aflau exploatările petrolifere din Baku şi propunea să se trimită acolo o comisie învestită cu depline puteri, care să stabilească la faţa locului o serie de măsuri concrete pentru refacerea industriei petroliere, precum şi un grup de membri de partid, care să desfăşoare activitate politică. El arăta că e necesar să se îmbunătăţească aprovizionarea muncitorilor cu alimente, să se rezerve anumite cantităţi de alimente pentru premieri, să se stabilească o circulaţie regulată a trenurilor de persoane între Moscova şi Baku, de cel puţin 3—4 ori pe săptămînă etc.

În legătură cu această chestiune, vezi şi adnotarea 318 — 232.

302 Este vorba despre rezoluţia în problema noii politici a preţurilor, adoptată la 11 mai 1921 de cea de-a VII-a Conferinţă judeţeană de la Skopin (gubernia Reazan) a sindicatelor.

În această rezoluţie se arăta că repartizarea neraţională a forţei de muncă şi productivitatea scăzută a muncii constituie una din principalele cauze care frînează refacerea economiei în judeţul Skopin. Drept măsură pentru înlăturarea acestor lipsuri se propunea, între altele, să se treacă la aprovizionarea colectivă a muncitorilor şi funcţionarilor. Delegaţilor la conferinţă li s-a trasat drept sarcină ca la cel de-al IV-lea Congres

www.dacoromanica.ro

general al Sindicatelor din Rusia să susţină tezele cuprinse în această rezoluţie. —232.

303 La 10 mai 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a respins proiectul de hotărîre propus de I. Larin (Consiliul economic superior) şi A.Z. Golţman (Consiliul Central al Sindicatelor din Rusia) cu privire la aprovizionarea colectivă a muncitorilor şi funcţionarilor din unele întreprinderi de stat şi a recomandat ca el să fie refăcut şi prezentat la Consiliul Comisarilor Poporului. Proiectul acestei hotărîri a Biroului Politic a fost scris de V.I. Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 142). Pe cît se pare, cu prilejul examinării acestei probleme de către C.C.P., V.A. Smolianinov a trimis, la 14 iunie 1921, rezoluţia conferinţei judeţene de la Skopin reprezentantului C.C.S. din Rusia în comisia C.C.P. pentru aprovizionarea muncitorilor. La 14 iunie 1921, C.C.P. a transmis Consiliului Muncii şi Apărării spre examinare proiectul refăcut. La 17 iunie, hotărîrea a fost adoptată de C.M.A., la 18 iunie a fost semnată de Lenin, iar la 19 iunie — publicată în „Izvestiia C.E.C. din Rusia".

În această hotărîre se prevedea ca într-o serie de întreprinderi să se desfiinţeze cartelele şi să se organizeze aprovizionarea colectivă a muncitorilor cu alimente, mărfuri industriale şi semne monetare în contul fondului de salarii al întreprinderii, al cărui cuantum urma să fie determinat de rezultatele muncii, iar nu de numărul muncitorilor înscrişi în statele de plată, şi nu trebuia să fie micşorat dacă printr-o mai bună organizare a muncii se ajungea la o reducere a numărului de muncitori. La 22 iunie, C.M.A. a aprobat prima listă de întreprinderi în care urma să se aplice hotărîrea. Fabricile şi întreprinderile din judeţul Skopin n-au fost incluse în această listă.

În legătură cu această chestiune, vezi şi volumul de faţă, documentele 439 şi 442. — 232.

304 O scrisoare cu conţinut similar a fost trimisă, în aceeaşi zi, lui M.K. Vetoşkin. — 235.

305 Vezi adnotarea 286. — 236.

306 Într-o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin la 13 mai 1921, B.D. Vighilev promitea că-i va satisface rugămintea ce-i fusese transmisă prin I.S. Ganeţki, şi va încerca să-i găsească cărţile şi materialele, dar căutările sale au fost zadarnice.

Ulterior, în martie 1924, a fost trimis în Polonia Ganeţki, cu misiunea de a întreprinde cercetări pentru găsirea arhivei lui Lenin de la Cracovia şi Poronino. Ganeţki a reuşit să afle că o mare parte din arhiva şi cărţile lui Lenin se aflau în mîinile jandarmeriei şi că în aprilie 1921 au fost trimise la Varşovia, la statul-major (vezi „Culegeri din Lenin", vol. II, p. 461—473); 12 cărţi au ajuns la o bibliotecă publică din

www.dacoromanica.ro

orașul Bydgoszcz (pe 8 din ele s-au găsit însemnări făcute de V.I. Lenin).

În urma cererilor repetate ale guvernului sovietic, în anii 1924 și 1933 autoritățile poloneze au restituit 125 de cărți din biblioteca lui Lenin (dintre care 40 cu însemnări făcute de el) și o mică parte din arhiva de la Cracovia și Poronino — cîteva materiale și documente istorice și de partid ale lui Lenin.

O mare parte din arhiva de la Cracovia și Poronino a fost descoperită de lucrătorii Arhivei voevodale de stat din Cracovia abia în 1954. Toate materialele găsite au fost remise de C.C. al Partidului Muncitoresc Unit din Polonia Comitetului Central al P.C.U.S. (Cărțile lui Lenin care s-au păstrat în Biblioteca din orașul Bydgoszcz au fost dăruite guvernului sovietic încă din martie 1945). În prezent, ele sînt păstrate în Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. În total s-au primit din Polonia 1 070 de documente, dintre care vreo 250 de documente ale lui Lenin. Multe din ele au fost publicate în volumele de Opere ale lui V.I. Lenin, în revistele „Kommunist", „Voprosî istorii KPSS", „Istoriceskii Arhiv" și altele. Dar o mare parte din materialele arhivei de la Cracovia și Poronino n-au fost încă găsite. — 236.

307 Este vorba, pe cît se pare, despre lucrarea lui V.I. Lenin „Structura capitalistă a agriculturii moderne", alcătuită din șapte capitole.

Cînd a fost în Polonia, I.S. Ganețki a găsit numai o parte din manuscrisul acestei lucrări (vezi V.I. Lenin. Opere complete, vol. 19; București, Editura politică, 1963, ed. a doua, p. 341—367).

N-au fost găsite pînă în prezent: sfîrșitul capitolului al III-lea — „Gospodăriile țărănești în regimul capitalist", începutul și sfîrșitul capitolului al IV-lea — „Munca femeilor și a copiilor în agricultură", capitolele al V-lea și al VI-lea — „Irosirea muncii în mica producție" și „Caracterul capitalist al folosirii mașinilor în agricultura modernă". (Titlurile capitolelor au fost scrise de Lenin pe o hîrtie separată — vezi „Culegeri din Lenin", vol. XIX, p. 359.). — 237.

308 Nota de față a fost scrisă de V.I. Lenin în urma primirii unei scrisori de la G.M. Krjijanovski cu data de 25 mai 1921. În această scrisoare se află următoarele pasaje cu sublinieri făcute de V.I. Lenin:

„3) În Tipografia nr. 14 se tipărește o broșură a lui Popov despre producția de cereale în Rusia. Dînsul ne-a arătat conținutul acestei broșuri; ea prezintă o importanță extremă pentru noi, și de aceea vă rugăm să faceți presiuni pentru editarea ei cît mai repede.

4) Vă rog foarte mult să dați dispoziție să se elibereze documente personale, pentru supliment de spațiu, membrilor

www.dacoromanica.ro

Comisiei de stat a planificării şi lucrătorilor cu funcţii de răspundere ai acestei instituţii. Totul s-a împotmolit la Avanesov şi Gorbunov.

5) Atitudinea de sabotare adoptată faţă de noi continuă; ca să mă descurc într-un fel, am fost nevoit să recurg la piaţa «liberă». Vă rog foarte mult să acordaţi, în mod excepţional, acest drept membrilor prezidiului Comisiei de stat a planificării" („Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 246). — 237.

309 La 30 mai 1921, N.P. Gorbunov i-a comunicat lui V.I. Lenin că directorul secţiei poligrafie din Moscova s-a angajat să tipărească în 1 000 de exemplare broşura lui P.I. Popov „Producţia de cereale a Republicii sovietice şi a republicilor federative", că i s-a trimis lui G.M. Krjijanovski un proiect de mandat pentru membrii Comisiei de stat a planificării şi, totodată, i s-au dat explicaţii în legătură cu rugămintea lui de a se permite membrilor prezidiului Comisiei de stat a planificării să cumpere de pe piaţa liberă obiectele de care au nevoie. — 237.

310 La 26 mai 1921, A.B. Halatov i-a trimis lui V.I. Lenin (în completare la cele ce-i spusese cu o zi înainte, într-o convorbire cu el) o scrisoare la care au fost anexate următoarele tabele informative: cu privire la proiectatul plan de aprovizionare a Moscovei şi Petrogradului (ţinînd seama de congresele care urmau să aibă loc în iunie); cu privire la amortizarea datoriei făcute cu prilejul acordării de premii în natură la Moscova; cu privire la perspectivele sosirii cerealelor achiziţionate din străinătate; copiile unor dispoziţii pe care Comisariatul poporului pentru aprovizionare le-a trimis, la 21 mai, în guberniile consumatoare şi în care se prevedea că muncitorilor li se poate da în loc de cereale o parte din mărfuri; cu privire la cantităţile de cereale încărcate de la 1 pînă la 22 mai în Siberia, Caucaz şi Ucraina pentru a fi trimise la centru. — 238.

311 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. s-a păstrat o hîrtie pe care sînt înscrise unele date cu privire la cantitatea efectivă de cereale primită de cooperativele de consum din Moscova între 18 şi 25 mai 1921. Pe această hîrtie se află o serie de calcule cifrice efectuate de Lenin, pe cît se pare, în timpul comunicării făcute de A.I. Vîşinski, director în Comisariatul poporului pentru aprovizionare, şi care sînt incluse în scrisoarea de faţă. — 238.

312 Această notă a fost scrisă pe o scrisoare a lui A.B. Halatov din 26 mai 1921. Halatov propunea ca, treptat, o mare parte din funcţionarii de la fosta Societate de electricitate şi de la Centrala electrică a tramvaielor din Moscova să fie transferaţi la alte instituţii, întrucît sprijineau pe menşevicii din raionul Zamoskvorecie din Moscova şi, în ciuda aprovizionării îmbunătăţite, organizau adeseori greve perlate. — 240.

www.dacoromanica.ro

313 La 31 mai 1921, G.M. Krjijanovski i-a comunicat lui V.I. Lenin că s-a dat dispoziţie directorului secţiei electricitate din Comisia de stat a planificării să înlăture pe funcţionarii menşevici de la Centrala electrică a tramvaielor din Moscova.

În legătură cu această chestiune, vezi şi volumul de faţă, documentul 474. — 240.

314 La 6 iunie 1921, A.P. Serebrovski i-a comunicat lui V.I. Lenin că vaporul „Polonia", cu încărcătură de ulei şi petrol, s-a îndreptat spre Constantinopol pentru a lua făină şi îmbrăcăminte. — 240.

315 Lenin se referă la răspunsul, aşteptat de el, la scrisoarea sa din 2 aprilie 1921 (vezi volumul de faţă, documentul 219). A.P. Serebrovski i-a trimis răspuns la 6 iunie, după primirea prezentei telegrame. — 240.

316 Această notă a fost scrisă pe o adresă a reprezentanţilor presei către prezidiul celei de-a X-a Conferinţe generale a P.C.(b) din Rusia. Autorii adresei cereau să li se permită să folosească stenogramele cuvîntărilor şi intervenţiilor, pentru a putea astfel să publice la timp în ziare materialele conferinţei. — 241.

317 Este vorba de memoriul pe care F.S. Lizarev, membru al prezidiului comitetului gubernial de partid şi preşedinte al Comitetului executiv gubernial din Stavropol, l-a adresat la 2 mai 1921 Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia. În acest memoriu era vorba despre relaţiile anormale existente între activiştii de partid şi cei de stat din Stavropol şi despre comportarea lor reprobabilă (abuz de autoritate, încălcare a legalităţii, beţii, legături cu burghezia locală), precum şi despre atitudinea tolerantă manifestată de Biroul din sud-est al C.C. al P.C.(b) din Rusia faţă de această situaţie. Lizarev afirma că încercările lui de a da în vileag fărădelegile, de a schimba situaţia în gubernia Stavropol şi de a pune ordine în activitatea comitetului gubernial l-au nemulţumit pe A.G. Beloborodov, secretar al Biroului din sud-est al C.C. al P.C.(b) din Rusia, care, la congresul gubernial al Sovietelor, l-a acuzat că recurge la răfuieli personale şi, în numele biroului, i-a dat un sever avertisment.

Pe copia memoriului se află nişte sublinieri făcute de Lenin. Într-o notă anexă, datată 21 mai, stă scris: „Să mi se amintească mîine, 24.V" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 241.

318 La 15 iunie, Consiliul Muncii şi Apărării, pe baza unui raport prezentat de I.T. Smilga, a hotărît ca, în vederea creării condiţiilor necesare pentru intensificarea tuturor lucrărilor la exploatările, rafinăriile şi depozitele de petrol etc., industria petrolieră, cu toate întreprinderile aferente, să fie trecută în grupul special al întreprinderilor cu regim prioritar, toate

www.dacoromanica.ro

organele de repartiţie să fie obligate să satisfacă în primul rînd cererile de materiale, utilaje şi fonduri ale Direcţiei generale a petrolului şi, totodată, a stabilit măsuri concrete pentru îmbunătăţirea aprovizionării muncitorilor petrolişti şi a familiilor lor cu alimente, îmbrăcăminte etc. Ca urmare a acestei hotărîri a C.M.A., la Baku şi în alte zone de extracţie a petrolului a fost trimisă la 15 iulie o comisie în frunte cu Smilga. Comisia avea ca sarcină să rezolve problemele legate de ridicarea productivităţii muncii, aprovizionarea muncitorilor, crearea condiţiilor necesare pentru transportul petrolului şi al produselor petroliere. — 242.

319 Această telegramă a fost scrisă în urma unui schimb de bileţele între V.I. Lenin şi V.V. Fomin, care a avut loc, pe cît se pare, în timpul şedinţei Consiliului Muncii şi Apărării din 27 mai 1921, a cărei ordine de zi a fost completată de V.I. Lenin cu punctul „Comerţul cu desaga în Ucraina".

„În ce priveşte desăgarii — îi scria Lenin lui Fomin —, sînt asaltat cu reclamaţii din Ucraina. Cum să procedăm ? Să trimitem un ordin sever lui Blagonravov şi Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie ?" Primind răspunsul lui Fomin, care propunea să i se comunice lui F.E. Dzerjinski să ia măsuri pe loc, Lenin i-a scris: „Înapoiaţi-mi primul bileţel, 2) daţi-mi adresa lui Dzerjinski, 3) spuneţi-mi care e denumirea exactă a comisiei de trei din care face parte Blagonravov şi cine e preşedintele ei" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

În aceeaşi şedinţă, Lenin i-a cerut informaţii lui Fomin despre transportul produselor alimentare trimise din Ucraina în Rusia şi despre numărul desăgarilor de pe căile ferate din sud. — 242.

320 Pe cît se pare, aici e vorba de neaplicarea, de către organele oficiale din Petrograd, a hotărîrii din 28 ianuarie 1921 a Consiliului Muncii şi Apărării „Cu privire la premierea muncitorilor şi funcţionarilor ocupaţi cu fabricarea de pluguri electrice" (vezi „Istoriceskii Arhiv", 1956, nr. 4, p. 18).

„*Elektroplug*" — comisie creată pe lîngă Sovietul din Petrograd, căreia i s-a trasat ca sarcină să repartizeze comenzile pentru pluguri electrice la uzinele din Petrograd şi să organizeze producţia acestor pluguri. Preşedinte al acestei comisii era L.M. Mihailov. — 243.

321 Într-o notă informativă întocmită de N.P. Gorbunov la 23 iunie 1921 se arăta că, în urma telegramei trimise de V.I. Lenin, muncitorilor din Petrograd care lucrau la fabricarea de pluguri electrice li s-au acordat premii în alimente (în cantităţi reduse, din cauza grelei situaţii alimentare din Petrograd). Pe această notă informativă se află următoarea însemnare făcută de Lenin: „Pentru Smolianinov; la arhivă, *în dosarul* cu **plugu-**

www.dacoromanica.ro

rile electrice" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 243.

322 Aceste rînduri au fost scrise de V.I. Lenin pe o scrisoare a lui I.I. Radcenko şi A.V. Vinter din 27 mai 1921, în care aceştia îi cereau să dea tot sprijinul pentru transferarea împuternicitului Cekăi guberniale din Reazan de pe şantierul de la Şatura într-un alt judeţ şi pentru reglementarea relaţiilor dintre Ceka gubernială din Reazan şi direcţia şantierului de la Şatura.

La 28 mai, V.A. Smolianinov i-a comunicat lui Lenin că Ceka s-a angajat să satisfacă cererea lui Vinter şi a lui Radcenko. — 243.

323 La 11 mai 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a aprobat proiectul, propus de Lenin, cu privire la sarcinile comisiei pentru controlul lucrărilor de la construcţia căii ferate din regiunea Emba (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 264). Documentul de faţă, pe care se află o însemnare făcută de secretară: „pr. 212, p. 7", este, probabil, o copie a acestei hotărîri. — 244.

324 În aceeaşi zi, K.B. Radek şi G.E. Zinoviev, răspunzîndu-i lui Lenin printr-o scrisoare, l-au sfătuit să transmită telegrama primită de la C. Zetkin Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. Acesta a respins cererea formulată de Zetkin. Ulterior, după o consfătuire cu delegaţii Partidului Comunist Unificat din Germania la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste (înainte de începerea lucrărilor congresului), Comitetul Executiv a trimis Comitetului Central al P.C.U.G. o telegramă în care îi propunea să nu împiedice venirea lui A. Geyer şi O. Brass la congres.

Dar A. Geyer şi O. Brass n-au luat parte la lucrările congresului. C.C. al P.C.U.G. s-a pronunţat împotriva plecării lor la Moscova, probabil din cauză că aprobaseră poziţia lui P. Levi — care la 15 aprilie 1921 fusese exclus din C.C. al partidului (vezi adnotarea 224) — şi în repetate rînduri încălcaseră disciplina de partid. — 245.

325 La 13 iunie, V.I. Lenin a scris tezele raportului cu privire la tactica P.C.(b) din Rusia, ce urma să fie prezentat la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Acest raport a fost prezentat de el la 5 iulie 1921, în şedinţa a 17-a a congresului (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 3—12, 35—53). — 245.

326 La 30 mai 1921, M.V. Kobeţki i-a comunicat lui V.I. Lenin că broşura sa „Despre impozitul în natură (Însemnătatea noii politici şi condiţiile ei)" (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 209—250) a fost tradusă în limbile germană, franceză şi engleză şi că într-o săptămînă va fi tipărită. Ea a fost apoi publicată, în aceste trei limbi, în revista „Internaţionala Comunistă".

www.dacoromanica.ro

În afară de aceasta, în preajma Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste au apărut diferite ediţii ale broşurii în limbile germană şi franceză. — 245.

327 Este vorba despre scrisoarea adresată lui V.I. Lenin, la 28 mai 1921, de R.E. Klasson, care îi dădea lămuriri în legătură cu comanda unei prese rotative pentru turbă la firma „Madruck". Pe această scrisoare se află nişte însemnări şi sublinieri ale lui Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 241—242). Printre altele, Lenin a subliniat propunerea lui Klasson de a-l trimite în străinătate ca specialist în materie de exploatare hidraulică a zăcămintelor de turbă pe V.D. Kirpicinikov, iar pe margine a scris: „Care e părerea lui Radcenko ?" După cum reiese din corespondenţa ulterioară dintre Lenin şi Radcenko (vezi volumul de faţă, documentele 416 şi 425), acesta s-a pronunţat împotriva trimiterii lui Kirpicinikov în străinătate. — 246.

328 Această notă a fost scrisă pe dosul unei telefonograme a lui V.V. Fomin din 28 mai 1921 în legătură cu încărcarea şi expedierea cerealelor din Siberia la centru.

Pe această telefonogramă, Lenin a notat: „Pentru Halatov. Vezi verso" şi a subliniat cuvintele prin care Fomin îi făcea cunoscut că misiunea de a trimite 3 000 000 de puduri de cereale din Siberia în luna mai ar putea fi executată pînă la 7 iunie, dar, întrucît deschiderea navigaţiei pe Obi întîrzie, misiunea aceasta va putea fi adusă la îndeplinire abia pe la 13—15 iunie (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 283).

Răspunzînd la nota lui Lenin, A.B. Halatov i-a comunicat că, în cursul lunii iunie, la Moscova se va distribui în mod regulat cîte $^2/_3$ funt de pîine pe zi pentru muncitori, $^1/_2$ funt pentru copii şi $^1/_3$ funt pentru funcţionari (la Petrograd cu 20% mai mult). În afară de aceasta, la deschiderea Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste se vor distribui cîte doi funţi de fasole pentru muncitori şi cîte un funt pentru funcţionari, precum şi cîte un funt de orez pentru copii. Halatov a arătat de asemenea că, întrucît sarcinile ce reveneau pe luna mai Comisariatului poporului pentru aprovizionare în legătură cu trimiterea de cereale din Siberia la centru vor fi îndeplinite abia la 13—15 iunie, iar nu la 7 iunie, rezultă că nu va putea fi sporită raţia de pîine pentru muncitori la un funt pe zi cu începere de la 15 iunie. — 246.

329 Prezenta dispoziţie a fost scrisă pe o telegramă pe care I.P. Babkin, împuternicit al Consiliului Muncii şi Apărării la întreprinderile piscicole din Astrahan şi membru al Direcţiei generale a pisciculturii, a adresat-o lui V.I. Lenin, N.P. Briuhanov şi A.I. Poteaev. Babkin făcea cunoscut că trimiterea de ostaşi ai Armatei Roşii la Astrahan se face cu întîrziere, fără a ţine seama de nevoile reale de forţă de muncă ale întreprinderilor, şi cerea să se întreprindă cercetări pentru a afla

www.dacoromanica.ro

de unde provin informaţiile false. În telegramă se arăta că, pentru înlocuirea muncitorilor de la întreprinderile piscicole la sfîrşitul sezonului de pescuit (25 iunie 1921), trebuie trimişi (treptat) la Astrahan vreo 12 000 de oameni.

Pe această telegramă se află nişte sublinieri făcute de Lenin (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 289). — 246.

330 Vezi adnotările 299 şi 300. — 247.

331 Este vorba de A.G. Şleapnikov.

Cel de-al IV-lea Congres general al Sindicatului muncitorilor metalurgişti a avut loc la Moscova între 26 şi 30 mai 1921. Problema componenţei Comitetului Central al acestui sindicat a fost analizată în şedinţele din 28 şi 31 mai 1921 ale Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. s-a păstrat lista de propuneri pentru Comitetul Central al sindicatului împreună cu însemnările lui V.I. Lenin şi cu o notă scrisă de el: „19 din partea fostei opoziţii muncitoreşti". — 250.

332 Pe cît se pare, Lenin se referă la răspunsul primit de la I.H. Lutovinov la telegrama lui din 7 mai 1921 (vezi volumul de faţă, documentul 314). Lutovinov arăta că el consideră hotărîrea adoptată de C.C. al P.C.(b) din Rusia de a-l trimite pe G.L. Şklovski la Berlin, la dispoziţia Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, ca nefiind justă şi că va protesta împotriva ei. — 251.

333 În declaraţia lor din 25 mai 1921 adresată Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia, B.S. Stomoneakov şi I.H. Lutovinov protestau împotriva hotărîrii Biroului Politic prin care se accepta ca lucrările editate de „Vsemirnaia literatura" să fie tipărite în Germania de către Z.I. Grjebin. Ei arătau că aparatul editorial creat de reprezentanţa comercială a R.S.F.S.R. în Germania ar putea să editeze asemenea lucrări mai ieftin decît Grjebin, care urcă în mod artificial preţurile la comenzile sovietice.

Pe această declaraţie, V.I. Lenin a scris o notă către G.E. Zinoviev: „Spuneţi-mi, în cîteva cuvinte, ce hotărîre a adoptat comisia dv. A fost aprobată de Comitetul Central ?" (Era vorba despre hotărîrea adoptată de comisia C.C. al P.C.(b) din Rusia în chestiunea Grjebin. Hotărîrea fusese aprobată de Biroul Politic la 27 aprilie 1921.) Răspunzîndu-i lui Lenin, Zinoviev comunica: „Comisia s-a pronunţat mai ales în privinţa comenzilor anterioare. N-am dat noi sarcini. Am căzut numai de acord să se ducă pînă la capăt comanda dată anul trecut" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 31 mai, Biroul Politic a examinat declaraţia lui Stomoneakov şi Lutovinov şi l-a însărcinat pe Zinoviev să le

www.dacoromanica.ro

trimită textul exact al hotărîrii adoptate de comisie în chestiunea Grjebin, care fusese aprobată de Biroul Politic, şi să le dea explicaţiile necesare. — 251.

334 Această dispoziţie a fost scrisă pe o scrisoare adresată lui V.I. Lenin de inginerul german I.L. Steinberg, care îi făcea cunoscut că la achiziţionarea şinelor de cale ferată din Germania misiunea feroviară, în frunte cu profesorul I.V. Lomonosov, a admis cheltuieli suplimentare în sumă de 25 000 000 de mărci germane.

La 16 iulie 1921, V.A. Smolianinov i-a propus lui A.M. Lejava să-i trimită concluziile lui B.S. Stomoneakov — reprezentantul comercial în Germania — în această problemă şi să-i comunice considerentele sale. — 254.

335 Din ordinul lui E.M. Skleanski, copii ale acestei scrisori au fost trimise membrilor Consiliului militar-revoluţionar al republicii. La 16 iunie 1921, acesta a adoptat, în legătură cu „Scrisoarea tov. Lenin cu privire la folosirea militarilor la muncă", următoarea hotărîre: „Se cere tuturor membrilor Consiliului militar-revoluţionar al republicii ca în termen de şapte zile să prezinte în scris acestui consiliu considerentele şi propunerile lor concrete". Subliniind această hotărîre în procesul-verbal al şedinţei Consiliului militar-revoluţionar al republicii, V.I. Lenin a scris: „Să mi se amintească la încheierea lucrărilor congresului *Internaţionalei Comuniste*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Ulterior, la 4 iulie 1921, Lenin a arătat că folosirea armatei la lucrările gospodăreşti trebuie avută în vedere la întocmirea planului de stat al economiei naţionale (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 61). — 256.

336 Într-o scrisoare adresată lui V.I. Lenin la 17 mai 1921, un cetăţean francez din Marsilia, D. Casulli, cerea să i se acorde despăgubiri pentru titlurile anulate ale împrumutului pe termen scurt lansat de statul rus în 1916, în care îşi investise toate economiile. Casulli spunea că îndemnul de a adresa o asemenea scrisoare i-a fost dat de d-l Liègeau, un cunoscut al lui Lenin.

La 28 iunie 1921, A.O. Alski a propus Comisariatului poporului pentru afacerile externe să-i răspundă lui Casulli că, în temeiul actualei legislaţii a R.S.F.S.R., cererea lui nu poate fi satisfăcută. — 256.

337 Acest document a fost scris în urma unei comunicări primite din partea comisarului poporului pentru aprovizionare al Ucrainei, M.K. Vladimirov, care se plîngea că aprovizionarea Ucrainei cu mărfuri este nesatisfăcătoare şi că, din lipsă de saci, colectarea de cereale în Ucraina se face anevoie.

www.dacoromanica.ro

Protestînd împotriva celor afirmate de Vladimirov, N.P. Briuhanov i-a comunicat lui V.I. Lenin că datele cu privire la trimiterea de mărfuri şi saci în Ucraina sînt prezentate în mod regulat lui V.A. Smolianinov de către direcţia repartizării din Comisariatul poporului pentru aprovizionare.

La 1 iunie s-a trimis la Veazniki (judeţul Şuia, gubernia Ivanovo-Voznesensk) o telegramă, semnată de V.I. Lenin, prin care se cerea ca, în decurs de o săptămînă, fabricile din judeţ să trimită în Ucraina 500 000 de saci pentru alimente. — 256.

338 Această dispoziţie a fost scrisă pe o telegramă trimisă de M.K. Vladimirov lui Lenin la 30 mai 1921. Vladimirov îl informa despre mersul colectărilor de cereale în Ucraina, arăta că deplasările muncitorilor din guberniile înfometate, veniţi să facă schimb de mărfuri în Ucraina, creează greutăţi suplimentare pentru organele de colectare ale Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi îşi exprima îndoiala că se va putea strînge fondul de alimente necesar înainte de începerea lucrărilor agricole, dacă nu se va urgenta trimiterea de mărfuri. Pe telegrama lui Vladimirov se află nişte sublinieri făcute de Lenin.

Probabil că în urma primirii acestei telegrame şi a celei din 23 mai a lui Vladimirov a trimis V.A. Smolianinov, din însărcinarea lui Lenin, la 1 iunie lui C.G. Racovski, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului al Ucrainei, hotărîrea, semnată de Lenin, cu privire la sistemul prin care reprezentanţi ai organizaţiilor muncitoreşti din centrele industriale înfometate urmau să fie trimişi în Ucraina pentru achiziţionarea de alimente prin schimbul de mărfuri organizat. Vezi şi volumul de faţă, documentele 368 şi 384. — 257.

339 Această scrisoare e un răspuns la întrebarea pusă de G.K. Korolev, dacă era indicat ca în mai 1921 el să fie chemat din Ivanovo-Voznesensk pentru a lucra ca instructor responsabil al Comitetului Central al partidului pentru guberniile Ivanovo-Voznesensk, Nijni Novgorod, Vladimir şi Kostroma. — 258.

340 Este vorba despre hotărîrea, adoptată la 10 mai 1921 de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, cu privire la terminarea construcţiei centralei electrice de la Kaşira în toamna anului 1921.

Construcţia centralei a început în februarie 1919. La 14 aprilie 1919, Consiliul Muncii şi Apărării a considerat această construcţie drept o „lucrare pentru apărarea ţării, care prezintă, totodată, o excepţională importanţă pentru apărarea spatelui frontului".

V.I. Lenin acorda o mare importanţă acestei centrale, deoarece ea trebuia să furnizeze energie elctrică pentru cele mai mari fabrici şi uzine din Moscova şi constituia una din primele construcţii pentru înfăptuirea planului de electri-

www.dacoromanica.ro

ficare a țării. El a urmărit în permanență mersul construcției, a participat în mod direct la rezolvarea tuturor problemelor, a controlat cum se face aprovizionarea șantierului cu materialele, forța de muncă și utilajele necesare (vezi volumul de față, documentele 386, 463 și Anexe, documentul 45; „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 213—215, și vol. XXIII, p. 14—29). — 259.

341 Este vorba de stîlpii de susținere ai viitoarei linii electrice Kașira — Moscova. Stîlpii de lemn, pentru prima oară folosiți la o linie de asemenea tensiune, fuseseră instalați în timpul iernii și erau slab consolidați. Așa cum arată V.A. Smolianinov în memoriile sale, după ce V.I. Lenin a trimis această scrisoare lui G.D. Țiurupa, s-au luat măsurile de precauție necesare. — 259.

342 La 3 iunie 1921, Consiliul Muncii și Apărării a hotărît să aloce Comisariatului poporului pentru telecomunicații suma de 5 000 000 de ruble pentru organizarea unei gazete vorbite cu ajutorul unor difuzoare instalate în șase piețe din Moscova.

Raportul lui A.M. Nikolaev și proiectele de hotărîri cu privire la programul minim de construcții radiotelefonice și la măsurile necesare pentru înfăptuirea lui au fost examinate de Consiliul Muncii și Apărării la 15 iunie. Hotărîrile au fost adoptate la 24 iunie și 6 iulie 1921. Consiliul Muncii și Apărării a trasat ca sarcină Comisariatului poporului pentru poștă și telegraf să construiască, pînă la 1 martie 1922, patru stații de emisiune radiotelefonică (Moscova — Taşkent — Harkov — Novonikolsk) și 280 de stații de recepție guberniale și județene pe o rază de 2 000 km în jurul Moscovei. — 260.

343 La 1 iunie 1921, M.P. Pavlovici a răspuns că, din lipsă de timp, în lunile ce vin nu va putea să participe la întocmirea — pentru atlasul școlar în curs de elaborare — a unor hărți care să caracterizeze dezvoltarea imperialismului și colonialismului. În legătură cu această chestiune, vezi volumul de față, documentele 410 și 471. — 261.

344 Chestiunea limitării dreptului de folosire a vagoanelor personale a fost examinată la 11 și 18 mai 1921, în ședințele Consiliului Muncii și Apărării, și la 7 și 23 iunie, în ședințele Micului C.C.P. Hotărîrea cu privire la limitarea dreptului de folosire a vagoanelor personale a fost confirmată de C.C.P. (pe baza raportului prezentat de Micul C.C.P.) la 28 iunie (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" din 2 iulie 1921). — 263.

345 Este vorba despre hotărîrile, rezoluțiile și celelalte materiale ale primului Congres general al asociațiilor agricole de producție ale sectanților din Rusia, precum și despre scrisorile adresate lui V.I. Lenin, la 30 mai 1921, de consiliul de conducere al congresului și de președintele acestui consiliu, V.G. Cert-

www.dacoromanica.ro

kov, care cereau să se permită lui Certkov şi lui N.S. Rodionov (secretar al consiliului) să asiste la şedinţa Micului C.C.P. în care va fi examinată problema rezoluţiilor congresului. (Consiliul de conducere, pe cît se pare, nu ştia de hotărîrea adoptată la 16 mai de Micul C.C.P. — vezi adnotarea 233.)

La 1 iunie, N.P. Gorbunov a cerut o copie a acestei hotărîri, iar la 2 iunie i-a comunicat lui Certkov că, dacă va fi nevoie de unele informaţii amănunţite în legătură cu Congresul general al asociaţiilor agricole ale sectanţilor din Rusia, va fi anunţat din timp. — 263.

346 Este vorba despre comisia creată la 30 mai 1921 de cea de-a III-a sesiune a C.E.C. din Rusia în vederea examinării proiectului de „Instrucţiuni ale Consiliului Muncii şi Apărării către instituţiile sovietice locale" şi a proiectului de hotărîre a C.M.A. „Cu privire la comisiile economice locale, prezentarea dărilor de seamă şi conducerea pe baza instrucţiunilor date de Consiliul Muncii şi Apărării" (vezi Opere complete, vol. 43, Bucureşti, Editura politică, 1966, ed. a doua, p. 271—298, 269—270).

Pe acest document se află nişte însemnări făcute de secretară, în care se arăta că au fost primite amendamente de la Comisariatul poporului pentru comerţul exterior, Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii, Comisariatul poporului pentru finanţe, C.C.S. din Rusia etc., precum şi o notă a lui N. Osinski: „se vor transmite direct tovarăşului Avanesov la comisia C.E.C. din Rusia (amendamente la Instrucţiuni)" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 264.

347 Este vorba despre o telefonogramă adresată de G.V. Cicerin la 31 mai 1921 Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia în legătură cu hotărîrea, adoptată în aceeaşi zi de Biroul Politic, de a satisface cererea lui L.B. Krasin de a se trimite, din partea Comisariatului poporului pentru afacerile externe, lui B.S. Stomoneakov un mandat de numire a lui ca reprezentant comercial al R.S.F.S.R. în Germania şi de a-i cere lui Cicerin să spună dacă această măsură e menită să asigure poziţia comercială a R.S.F.S.R. în Germania sau e necesar să se desemneze imediat un reprezentant politic, plenipotenţiar şi în acest caz ar urma ca el să fie propus de Cicerin.

Arătînd că poziţia comercială e legată de cea politică, Cicerin a răspuns că a lăsa pentru mult timp în Germania, chiar şi cu mandat oficial, doar un reprezentant comercial al R.S.F.S.R. ar fi extrem de dăunător. În numele colegiului Comisariatului poporului pentru afacerile externe, el a recomandat pentru postul de reprezentant plenipotenţiar, în afară de V.V. Vorovski, pe N.N. Krestinski.

În textul telefonogramei, care a fost transmisă lui V.I. Lenin cu rugămintea de a-şi da de urgenţă avizul, au fost semnalate o serie de greşeli de transcriere. — 264.

www.dacoromanica.ro

348 În aceeaşi zi, hotărîrea a fost adoptată — prin consultare individuală la telefon — de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia şi transmisă lui G.V. Cicerin. — 264.

349 În Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează o scrisoare a lui A.M. Lejava adresată lui V.I. Lenin. Lejava scria că sarcina de a achiziţiona excavatoare din străinătate a fost trasată lui L.B. Krasin, dar nu se ştie ce a făcut. În scrisoare se comunica, totodată, că inginerul T.E. Reine, care a fost trimis în străinătate de Consiliul exploatărilor miniere, are împuternicirea de a face achiziţii pentru departamentul său. — 266.

350 M.N. Tuhacevski fusese numit comandant al districtului militar Tambov şi lui îi fusese încredinţată misiunea de a lichida bandele lui Antonov. — 267.

351 Acest document a fost scris în legătură cu scrisoarea trimisă lui V.I. Lenin, la 12 mai 1921, de un muncitor comunist din Petrograd, V.A. Vasiliev, care era comisar militar în judeţul Bogucear, gubernia Voronej. Comunicînd că o parte din participanţii la rebeliunea îndreptată împotriva Puterii sovietice care a izbucnit în noiembrie 1920 în judeţul Bogucear n-au fost prinşi şi s-au organizat într-o bandă care asasinează activişti de partid şi de stat, autorul scrisorii arăta că e necesar să se organizeze un detaşament voluntar de cavalerie pentru lupta împotriva bandiţilor şi cerea să i se pună la dispoziţie 3—5 motociclete pentru a fi folosite ca mijloc de legătură. — 267.

352 La 27 aprilie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a dat directivă lui M.N. Tuhacevski să lichideze în termen de o lună bandele lui Antonov din gubernia Tambov.

Într-un memoriu întocmit de el, din însărcinarea lui V.I. Lenin, şi înaintat, la 16 iulie 1921, Comitetului Central al partidului, Tuhacevski arăta că, în urma operaţiilor desfăşurate în mai-iulie în gubernia Tambov, rebeliunea chiaburilor a fost lichidată, Puterea sovietică a fost pretutindeni restabilită, iar în bandele lui Antonov au rămas doar vreo 1 200 de oameni, în timp ce la începutul lunii mai erau vreo 21 000. — 267.

353 În aceeaşi zi, probabil înainte de a trimite această scrisoare la redacţie, V.I. Lenin i-a adresat, în scris, lui S.E. Ciuţkaev, vicepreşedintele Comitetului revoluţionar din Siberia, următoarele întrebări: „Ce informaţii aveţi despre activitatea lui I. Maiski 1) ca membru (din februarie 1921) al P.C.(b) din Rusia ?,2) ca lucrător cu funcţie de răspundere în aparatul de stat (*ce* funcţie deţine) ?“

Pe scrisoarea de răspuns a lui Ciuţkaev, în care se făcea o apreciere pozitivă despre modul cum Maiski îşi îndeplinea sarcinile trasate de comitetul gubernial şi se achita de obliga-

www.dacoromanica.ro

ţiile ce-i reveneau în calitate de şef al secţiei economice a Comitetului revoluţionar din Siberia, se află o însemnare făcută de Lenin: „1.VI.Ciuţkaev".

Scrisoarea lui Maiski a fost trimisă de Lenin membrilor C.C. al P.C.(b) din Rusia, cu următoarea inscripţie: „În atenţia *membrilor Comitetului Central.* Eu am trimis o scrisoare la redacţie, la «Izvestiia». 1.VI. *Lenin*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 269.

354 În zilele de 2 şi 3 iunie 1921, prezidiul Comisiei de stat a planificării a ascultat un raport întocmit de G.M. Krjijanovski pe baza celor cuprinse în scrisoarea lui V.I. Lenin şi a aprobat proiectul de circulară către şefii tuturor secţiilor şi subsecţiilor Comisiei de stat a planificării, care a fost întocmit de P.S. Osadcii pe baza propunerilor lui V.I. Lenin. O copie a procesului-verbal al acestei şedinţe a fost trimisă lui V.I. Lenin. — 270.

355 Documentul de faţă, pe cît se pare, a fost scris în urma primirii unei comunicări din partea lui P.S. Osadcii. Pe lista celor arestaţi în noaptea de 27 mai 1921, în care sînt subliniate numele lui P.A. Şciurkevici şi B.E. Vorobiev, Lenin a făcut o serie de însemnări: „Pe doi dintre ei, ale căror nume sînt subliniate aici, îi cunoaşte Osadcii personal"; „La fel şi eu"; „Nu s-ar putea — spune el — să li se fixeze, cel mult, arest la domiciliu ? Nu s-ar putea aplica alte măsuri ca mijloc de curmare a abaterilor ? Doar e clar că ei n-o să fugă" etc.

Tot atunci a scris Lenin şi nota următoare: „1) în ultima vreme se dă mandat unora «să facă arestări la liberă apreciere». 2) Ar fi de dorit să se dea mandate *personale*".

La 3 iunie, preşedintele Cekăi guberniale din Petrograd i-a comunicat lui I.S. Unşliht că toate persoanele menţionate în telegrama lui Lenin au fost eliberate; arestările de la Petrograd au fost operate în rîndurile unor foşti membri ai partidului cadet, deoarece o parte din ei au participat la un complot descoperit la Petrograd; aceia dintre ei la care nu s-au găsit materiale compromiţătoare au fost eliberaţi. Cei care au fost reţinuţi s-au aflat în stare de arest timp de 12 pînă la 36 de ore (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Vezi şi adnotarea 368. — 271.

356 În scrisoarea sa de răspuns, A.O. Alski făcea cunoscut că, dacă V.I. Lenin e de acord, el ar putea să obţină adoptarea unei hotărîri oficiale care să prevadă realizarea cupoanelor împrumutului chinezesc, în sumă de 50 000 de lire sterline, în vederea acoperirii nevoilor Institutului pentru organizarea muncii. Pe această scrisoare, Lenin a scris: „Vă rog să urmaţi o cale oficială. 14. VI. *Lenin*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

www.dacoromanica.ro

La 8 iunie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a hotărît să aprobe cererea Institutului pentru organizarea muncii de a i se acorda 100 000 de ruble-aur şi s-o prezinte spre realizare Comisariatului poporului pentru comerţul exterior. — 272.

357 În cursul unei convorbiri pe care a avut-o cu V.I. Lenin la 3 iunie 1921, A.M. Ceverev, comisar militar al unei brigăzi de infanterie din Daghestan, l-a informat despre unele exagerări în politica naţională comise în Daghestan. — 272.

358 Este vorba despre broşura „Situaţia industriei petroliere din regiunea Baku la sfîrşitul anului 1920. Raportul împuternicitului Consiliului Muncii şi Apărării muncitoreşti-ţărăneşti cu privire la extracţia şi transportul petrolului". Baku, Direcţia generală a presei din Azerbaidjan, 1920 (Comitetul principal pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan). Vezi în „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 137—142, însemnările şi sublinierile făcute de V.I. Lenin în această broşură. — 273.

359 Într-o scrisoare trimisă lui V.I. Lenin la 5 iunie 1921, I.M. Gubkin îi făcea cunoscut că articolul „Despre înlocuirea tuburilor metalice cu mortar de ciment la forarea sondelor petroliere" este o reproducere (aproape în întregime) a unui articol apărut în numărul din 27 martie 1920 al revistei americane „Engineering and Mining Journal", care conţinea doar o propunere a autorului, fără să indice modul de aplicare a ei în practică. Pe scrisoarea lui Gubkin, Lenin a făcut următoarele însemnări: „la arhivă". „S-a răspuns la 10.VI". (Vezi în volumul de faţă, documentul 431, răspunsul lui Lenin.) — 273.

360 În scrisoarea de faţă, Lenin a răspuns la rugămintea făcută de G.L. Şklovski de a fi primit în audienţă. Pe cît se pare, la 3 iunie Lenin a stat de vorbă cu el (vezi volumul de faţă, documentul 409). — 274.

361 Este vorba despre hotărîrea din 12 mai 1921 a Biroului Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia, în care se spune: „Tov. Şklovski va fi trimis la Berlin, la dispoziţia Comisariatului poporului pentru comerţul exterior". Pe copia procesului-verbal al şedinţei Biroului Organizatoric se află următoarele însemnări făcute de V.I. Lenin: „*În legătură cu Şklovski*", „la arhivă" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 275.

362 Este vorba despre I.I. Ionov, directorul secţiei din Petrograd a Editurii de stat. Cererea i-a fost trimisă la 10 iunie 1921. Vezi şi volumul de faţă, documentul 471. — 276.

363 Întrucît M.P. Pavlovici refuzase să întocmească, pentru atlasul şcolar, hărţile care să caracterizeze dezvoltarea imperialismului şi colonialismului (vezi adnotarea 343), la 2 iunie 1921

www.dacoromanica.ro

V.I. Lenin i-a propus lui K.B. Radek să ceară lui P.L. Lapinski, reprezentantul sovietic în Germania, să le întocmească el.

La 18 iunie, Lapinski a comunicat din Germania că acceptă cu plăcere să facă treaba asta. — 276.

364 La 10 sau 11 iunie, G.M. Krjijanovski i-a trimis lui V.I. Lenin un memoriu al lui N.N. Vaşkov, şeful secţiei electricitate din Consiliul economic superior, în legătură cu mersul lucrărilor de electrificare a ţării în anii 1917—1921. Datele din acest raport au fost folosite de Lenin la pregătirea tezelor din raportul cu privire la tactica P.C.(b) din Rusia, care urma să fie prezentat la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, p 3—12). Vezi în volumul de faţă, documentul 435, observaţiile lui Lenin la raportul lui Vaşkov. — 276.

365 Vezi adnotarea 260. — 277.

366 G.M. Krjijanovski i-a comunicat lui V.I. Lenin că indicaţiile sale sînt aduse la îndeplinire: se întocmesc hărţi şi scheme pentru a face cunoscut delegaţilor la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste planul de electrificare, iar prezentările şi explicaţiile la acest plan vor fi date în „Note explicative la harta schematică a electrificării Rusiei", pe care le pregăteşte E.I. Şulghin (vezi „Planul de electrificare a R.S.F.S.R. Introducere la raportul pentru cel de-al VIII-lea Congres al Sovietelor", Moscova, 1920, p. 193—217). — 278.

367 În timpul elaborării Regulamentului Comisiei pentru folosirea resurselor materiale ale R.S.F.S.R. de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării, între A.B. Halatov (Comisariatul poporului pentru aprovizionare), G.M. Krjijanovski (Comisia de stat a planificării), P.A. Bogdanov (Consiliul economic superior) şi L.N. Kriţman (Comisia pentru folosirea resurselor materiale) s-au iscat divergenţe în legătură cu funcţiile acestei comisii. O serie de articole de discuţii pe această temă au fost publicate în numerele 117, 123, 128 şi 130 din 1921 ale ziarului „Ekonomiceskaia Jizn".

La 14 iunie 1921, Consiliul Comisarilor Poporului a aprobat, cu unele modificări, proiectul de Regulament elaborat de Comisia de stat a planificării. La 29 iunie, acest Regulament, redactat—din însărcinarea Consiliului Comisarilor Poporului— de o comisie formată din Bogdanov, Krjijanovski, Kriţman şi Halatov, a fost semnat de V.I. Lenin. — 279.

368 În vara anului 1921, o dată cu izbucnirea foametei, în Rusia Sovietică s-a înteţit activitatea cercurilor contrarevoluţionare ilegale, care se bucurau de sprijinul cercurilor imperialiste din străinătate.

În cursul lunilor iunie şi iulie 1921, organele Cekăi au descoperit la Petrograd şi în regiunile de nord şi nord-vest ale

www.dacoromanica.ro

R.S.F.S.R. cîteva organizaţii contrarevoluţionare care se pregăteau ca la începutul strîngerii impozitului în natură să provoace o răscoală armată.

Într-un raport al Cekăi publicat la 24 iulie 1921 erau dezvăluite legăturile dintre complotiştii din Petrograd şi serviciile de spionaj străine. „A fost descoperită — se spunea în acest raport — o organizaţie care prin curierii ei principali avea legături permanente cu serviciul de contrainformaţii finlandez şi cu organizaţiile de spionaj americană, engleză şi franceză din Finlanda".

În vara anului 1921, complotiştii au primit instrucţiuni de la centrul din Paris şi de la serviciul de spionaj francez să pregătească această organizaţie în vederea unor „acţiuni mai hotărîte" (vezi „Izvestiia C.E.C. din Rusia" din 24 iulie şi 31 august 1921).

Descoperirea comploturilor puse la cale la Petrograd şi în alte oraşe a făcut să eşueze planurile cercurilor imperialiste, care, încercînd să profite de greutăţile economice provocate de secetă, urmăreau să răstoarne Puterea sovietică. — 279.

369 La 23 martie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării, în baza raportului „Cu privire la aprovizionarea Caucazului de nord cu materii prime şi valută", prezentat de M.I. Frumkin, a obligat Comisariatul poporului pentru comerţul exterior şi Consiliul economic superior să prezinte Micului C.C.P. concluziile lor în această problemă. La 24 martie, Micul C.C.P. a cerut Comisariatului poporului pentru comerţul exterior ca cel mai tîrziu la 15 aprilie să pună la dispoziţia împuternicitului său din sud-est valută, obiecte de valoare şi materii prime în sumă de 10 000 000 de ruble-aur, pentru a cumpăra de pe pieţele străine din sud mărfurile necesare pentru schimbul pe produse alimentare în Caucazul de nord. La sfîrşitul lunii aprilie s-a constatat că Comisariatul poporului pentru comerţul exterior nu îndeplinise sarcinile trasate de Consiliul Muncii şi Apărării.

La 3 iunie, după ce această chestiune a fost examinată în repetate rînduri de către C.M.A. şi C.C.P., C.M.A. a instituit o comisie, formată din L.M. Hinciuk, D.I. Kurski şi V.A. Smolianinov, care avea ca sarcină să cerceteze cauzele neîndeplinirii hotărîrii C.M.A. din 24 martie şi să ia imediat măsurile necesare pentru asigurarea schimbului de mărfuri în sud-est. La 8 iunie, C.M.A., pe baza raportului prezentat de comisie, a considerat că e necesar să sporească fondul de mărfuri pentru schimbul pe cereale în sud-est şi a trasat ca sarcină Comisariatului poporului pentru comerţul exterior să întocmească un raport cu privire la modul cum a fost îndeplinită această hotărîre de către toate departamentele. — 279.

370 Vezi adnotarea 115. — 280.

371 Într-o scrisoare din 7 iunie 1921, în care-i răspundea lui Lenin, M.I. Frumkin a arătat că neîndeplinirea de către Comisariatul

www.dacoromanica.ro

poporului pentru comerţul exterior a hotărîrii C.C.P. din 24 martie 1921 cu privire la fondul de mărfuri pentru schimbul pe cereale în sud-est se explică prin faptul că L.B. Krasin şi A.M. Lejava n-au vrut să dea Consiliului economic regional din sud-est posibilitatea să facă în mod independent comerţ cu pieţele străine. Frumkin îi făcea cunoscut lui Lenin că, în pofida dispoziţiilor primite de la Moscova, consiliul economic a creat un fond de export în sumă de 2 500 000 de ruble-aur şi a încheiat cu societatea franceză „Optorg" un contract pentru achiziţionarea de mărfuri pentru sud-est pe piaţa din Constantinopol (vezi, în legătură cu aceasta, adnotarea 379). Pe scrisoarea lui Frumkin, Lenin a scris: „*La arhivă*. N.B. Important" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 280.

372 Este vorba de contractul dintre Comitetul pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan şi firma „Société Commerciale Industrielle-financière pour la Russie" („Socifrusse"), încheiat în ziua de 9 mai 1921 la Constantinopol. În copia după contract pe care V.I. Lenin a primit-o de la F.I. Rabinovici, împuternicitul C.M.A. şi C.P.C.E. pentru republicile din Transcaucazia, se arăta că Comitetul pentru exploatarea petrolului, autorizînd firma „Socifrusse" să achiziţioneze utilaje şi materiale tehnice, se obliga să nu le cumpere de la alte firme fără ştirea celei dintîi; în caz contrar, el va trebui să-i plătească un comision de 3%. Această clauză, precum şi condiţiile de vînzare a produselor petroliere către firma „Socifrusse" au provocat obiecţii din partea lui V.I. Lenin.

După primirea documentelor de la A.P. Serebrovski, Lenin a dat unei comisii speciale sarcina de a studia contractul şi de a introduce în textul lui modificările necesare (vezi volumul de faţă, documentele 457 şi 458). — 282.

373 La 11 iunie 1921, A.P. Serebrovski i-a trimis lui V.I. Lenin, cu curierul, actele referitoare la achiziţionări şi la contractele încheiate cu „Socifrusse" şi cu o companie franceză pentru comerţul cu Rusia, comunicîndu-i totodată telegrafic că firmei „Socifrusse" nu i s-a acordat nici un monopol asupra produselor petroliere şi că toate contractele încheiate de Comitetul pentru exploatarea petrolului urmează a fi ratificate de Comisariatul poporului pentru comerţul exterior.

Pe telegrama primită de la Serebrovski, V.I. Lenin a scris: „Tov. *Smolianinov*. **Secret.** Rog a citi şi a lua act. Căutaţi să prindeţi imediat curierul. 11.VI. *Lenin*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Telegrame de răspuns au fost primite şi de la G.K. Ordjonikidze şi de la F.I. Rabinovici, împuternicitul C.M.A. şi al C.P.C.E. pentru republicile din Transcaucazia. — 282.

www.dacoromanica.ro

374 Prin hotărîrea din 30 octombrie 1920 „Cu privire la exploatarea hidraulică a turbei", Consiliul Comisarilor Poporului a stabilit că lucrările de extracţie hidraulică a turbei, indiferent de locul în care s-ar desfăşura ele, au un caracter deosebit de urgent şi prezintă o mare importanţă pentru stat. Prezidiul C.E.S. din Rusia a fost însărcinat să organizeze pe lîngă Direcţia generală a exploatării turbei o Direcţie a exploatării hidraulice a turbei, în fruntea căreia urma să fie numit R.E. Klasson. Au fost aprobate, de asemenea, măsuri pentru lărgirea activităţii Direcţiei exploatării hidraulice a turbei (vezi „Istoriceskii Arhiv", 1956, nr. 1, p. 12—13). În primăvara anului 1921, problema exploatării hidraulice a turbei a fost din nou discutată în Consiliul Comisarilor Poporului (vezi adnotarea 192). — 283.

375 Vezi adnotarea 346. — 286.

376 Este vorba de sancţionarea preşedinţilor de comitete executive guberniale şi a şefilor de secţii ale acestor comitete care încălcaseră hotărîrea C.M.A. din 1 aprilie 1921 privind obligaţia instituţiilor de a pune la dispoziţia organelor de resort mijloace de transport auto pentru transportul de produse alimentare din Siberia, Ucraina şi Caucazul de nord. Această problemă a fost discutată de C.M.A. în zilele de 1 şi 3 iunie şi de C.C.P. la 21 iunie. Pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea tardivă a prevederilor hotărîrii din 1 aprilie a Consiliului Muncii şi Apărării, la 23 iunie Prezidiul C.E.C. al Sovietelor din Rusia a sancţionat cu mustrare prezidiile comitetelor executive guberniale din Orel, Kursk, Saratov, Rostov, Samara, Vladimir, Petrograd, Penza şi Nijni Novgorod (vezi „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor din Rusia" nr. 139 din 29 iunie 1921). — 286.

377 Este vorba de hotărîrea Comitetului executiv gubernial Astrahan de a sista încărcările de cherestea pentru exploatările petrolifere din Baku în legătură cu tratativele cu privire la concesiuni. Într-o telegramă din 31 mai 1921, G.K. Ordjonikidze îl rugase pe V.I. Lenin să anuleze această hotărîre şi să defere justiţiei pe cei culpabili de adoptarea ei.

La 8 iunie, Consiliul Muncii şi Apărării a discutat telegrama lui Ordjonikidze şi a obligat Comitetul executiv gubernial Astrahan să revoce hotărîrea amintită mai sus dacă a fost publicată. C.M.A. a cerut totodată Comitetului Executiv Central al Sovietelor din Rusia să dispună anchetarea acestui caz şi să aplice sancţiuni celor vinovaţi de adoptarea ei. —286.

378 În aceeaşi zi, la 6 iunie 1921, L.A. Fotieva i-a comunicat lui V.I. Lenin că a îndeplinit toate dispoziţiile lui şi că A.O. Alski, adjunct al comisarului poporului pentru finanţe, a promis să răspundă în termen de cîteva zile la scrisoarea lui V.I. Lenin (Fotieva presupunea că Lenin s-a referit la scrisoarea sa din

www.dacoromanica.ro

29 mai 1921 către Alski — vezi volumul de față, documentul 377). — 288.

379 Biletul de față a fost scris în legătură cu o scrisoare din 6 iunie 1921 a lui A.M. Lejava.

În această scrisoare, Lejava îi propunea lui V.I. Lenin ca din textul telegramei către A.P. Serebrovski să fie scoasă următoarea frază: „Eu nu sînt împotriva unui comerț direct între Întreprinderea azerbaidjană de comerț exterior și Comitetul pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan, de o parte, și Constantinopolul de alta, sînt gata să sprijin autonomia Baku-ului în limite foarte largi, dar e nevoie de garanții" (vezi volumul de față, documentul 415). Făcînd această propunere, el a motivat-o prin aceea că Comitetul pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan nu are un aparat comercial bine închegat și că se lucrează la încheierea unui acord pentru unificarea comerțului exterior al celor trei republici din Transcaucazia.

Lejava menționa, de asemenea, contractul intervenit la Rostov pe Don în ziua de 22 aprilie, în baza unei hotărîri din 24 martie a C.M.A., între Consiliul economic din sud-est și societatea franceză „Optorg" privind achiziționarea de mărfuri la Constantinopol în sumă de 35 000 000 de franci prin intermediul acestei societăți. Nefiind avantajos din punct de vedere economic, contractul nu a fost aprobat de Comisariatul poporului pentru comerțul exterior. — 288.

380 Textul acestui document a fost scris pe o comunicare pe care V.V. Fomin o adresase la 4 iunie 1921 Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia și lui V.I. Lenin în legătură cu nemulțumirile lucrătorilor din transporturi, cu sistarea lucrului în ateliere și cu alte greutăți provocate de situația grea a aprovizionării. Fomin ruga Biroul Politic să examineze problema trecerii unei serii de mici întreprinderi industriale de la C.E.S. din Rusia la Comisariatul poporului pentru căile de cumunicație, cu obligația pentru acesta din urmă de a organiza în cadrul acestor întreprinderi, cu forțele sale proprii, producția de mărfuri care să poată fi schimbate pe produse alimentare necesare lucrătorilor din transporturi. — 289.

381 Documentul de față a fost scris pe o scrisoare a lui G.L. Șklovski din 5 iunie 1921 către V.I. Lenin. Mulțumindu-i pentru sprijinul moral acordat, Șklovski îl ruga pe Lenin fie să-l ajute prin accelerarea obținerii vizei pentru plecarea lui la muncă în străinătate, fie să-i ofere posibilitatea de a lucra în aparatul Cominternului sau al Sovietului din Moscova, iar familia lui să fie trimisă în străinătate. — 289.

382 La 6 iunie 1921, N.P. Gorbunov i-a comunicat lui V.I. Lenin: „Molotov se străduiește să obțină pentru Șklovski o viză de intrare în Germania. De 6 ori s-a scris în acest sens la Berlin

www.dacoromanica.ro

(ultima oară în numele Comitetului Central). Răspunsul e aşteptat să sosească azi, mîine. S-a propus ca Şklovski să fie trimis la dispoziţia reprezentanţei noastre comerciale de la Berlin. Molotov îi va scrie în acest sens lui Lutovinov. Familia va pleca împreună cu Şklovski..."

Ca răspuns la această comunicare, Lenin a trimis la 7 iunie următoarea scrisoare: „Tov. Gorbunov, dacă pînă la plecarea lui Kopp nu se va primi răspuns din Germania, rugaţi-l pe el să accelereze lucrurile şi trimiteţi prin el scrisoarea C.C. către Stomoneakov, la Berlin, iar în copie lui Lutovinov. La plecarea lui Şklovski îi voi da o scrisoare către Stomoneakov" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). La 11 iunie, Gorbunov l-a informat pe Lenin că dispoziţiile lui au fost îndeplinite. — 289.

383 Biletul de faţă este răspunsul dat de V.I. Lenin la o scrisoare pe care P.I. Stucika i-o adresase la 6 iunie 1921 cu rugămintea de a se interveni pe lîngă guvernul leton ca cei doi muncitori membri ai C.C. al Partidului Comunist din Letonia care au fost deferiţi Curţii marţiale din Riga să fie schimbaţi pe persoane arestate în R.S.F.S.R. pentru activitate antisovietică, pe care guvernul burghez din Letonia ar dori să le vadă puse în libertate. La sfîrşitul scrisorii sale, Stucika arăta că influenţa partidului comunist a crescut în Letonia. — 291.

384 La 8 iunie 1921, N.P. Gorbunov a trimis această scrisoare direcţiilor sovhozurilor secţiilor agrare ale Sovietelor de deputaţi ai oamenilor muncii din gubernia Moscova şi din judeţul Podolski.

După o cercetare specială, secţia agrară gubernială Moscova a comunicat că eleşteele nu pot fi amenajate pentru o bună exploatare piscicolă, iar refacerea lor pentru pescuitul sportiv e nerentabilă. — 292.

385 Într-o scrisoare adresată la 7 mai 1921 lui V.I. Lenin, L.B. Krasin transmisese oferta unei bănci engleze de a încheia un contract de concesiune pentru construirea unui port liber la Petrograd. Pe această scrisoare, Lenin a scris: „Se va înscrie pe ordinea de zi a *C.M.A.* în şedinţa de miercuri 11 mai (se va numi o comisie). *8.V. Lenin*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). În şedinţa sa din 11 mai, C.M.A. a numit o comisie formată din reprezentanţi ai C.E.S., C.P.C.E. şi C.P.C.C., cu însărcinarea de a studia problema pusă de Krasin. Ulterior, această problemă a fost în repetate rînduri discutată în C.M.A. şi în Micul C.C.P. În cele din urmă, oferta cu privire la încheierea unui contract de concesiune pentru construirea unui port liber la Petrograd a fost respinsă. — 293.

386 La 10 iunie 1921, Biroul Organizatoric al C.C. al P.C.(b) din Rusia a hotărît ca R. Abramovici să fie concediat, iar N.M. Fe-

www.dacoromanica.ro

dorovski, şeful Biroului ştiinţei şi tehnicii străine de pe lîngă reprezentanţa comercială sovietică din Berlin, să prezinte explicaţii cu privire la angajarea lui Abramovici fără ştirea Comitetului Central. — 294.

387 Este vorba de răspunsul lui I.M. Gubkin la scrisoarea lui V.I. Lenin din 3 iunie 1921 (vezi volumul de faţă, documentul 406 şi adnotarea 358). — 294.

388 Într-o scrisoare din 2 iunie 1921, I.M. Iurovski, lucrător al Depozitului de obiecte de valoare al statului, îl rugase pe V.I. Lenin să-i răspundă dacă e cazul să stăruie la C.C.P., C.M.A., C.E.C. al Sovietelor din Rusia şi C.C. al P.C.(b) din Rusia, precum şi în presă pentru adoptarea propunerilor sale privind reorganizarea Depozitului de obiecte de valoare al statului, sau să aştepte rezultatele anchetei în curs asupra sustragerii unor obiecte de valoare ale statului. Vezi în legătură cu aceasta documentele 351, 377, 454 şi 469 din volumul de faţă. — 295.

389 V.I. Lenin se referă la discuţia pe care a avut-o cu I.M. Iurovski la 16 mai 1921. Vezi în legătură cu aceasta şi adnotarea 299. — 295.

390 Documentul de faţă a fost scris în legătură cu pregătirea tezelor cu privire la tactică, în vederea Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste. Cu elaborarea acestor teze fusese însărcinată delegaţia rusă la congres.

La 1 iunie 1921, K.B. Radek îi trimisese lui V.I. Lenin un proiect de teze cu privire la tactică, cu modificările propuse de A. Thalheimer şi B. Kun, precum şi proiectul de teze întocmit de aceştia din urmă. Pe plicul în care fuseseră trimise aceste materiale, V.I. Lenin a schiţat observaţiile sale preliminare pe marginea acestor proiecte de teze cu privire la tactică (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 443), iar după aceea a formulat pe larg observaţiile ce se publică în volumul de faţă.

Pe baza indicaţiilor lui V.I. Lenin, proiectul de teze cu privire la tactica Cominternului a fost prelucrat, discutat în cadrul unor consfătuiri preliminare cu o serie de delegaţii şi prezentat la Congresul al III-lea în numele delegaţiei ruse. La 1 iulie, V.I. Lenin a rostit la congres o cuvîntare în apărarea tacticii Cominternului (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 23—33); la 12 iulie, tezele au fost adoptate de congres cu unanimitate de voturi (vezi „Internaţionala Comunistă în documente. Hotărîrile, tezele şi chemările congreselor Internaţionalei Comuniste şi ale plenarelor C.E.I.C. 1919—1932", Moscova, 1933, p. 180—201). — 295.

391 P.M.C.G. — Partidul Muncitoresc Comunist din Germania — a luat fiinţă în aprilie 1920, format fiind din comuniştii

www.dacoromanica.ro

„de stînga" care fuseseră excluşi din P.C.G. la Congresul de la Heidelberg din 1919. În noiembrie 1920, pentru înlesnirea unificării tuturor forţelor comuniste din Germania şi satisfacerea aspiraţiilor celor mai bune elemente proletare din P.M.C.G., acesta a fost primit în mod provizoriu în Internaţionala Comunistă, cu titlul de membru simpatizant, cu precizarea că în Germania singurul partid recunoscut de C.E.I.C. ca secţie a Cominternului este Partidul Comunist Unificat din Germania. La primirea în Internaţionala Comunistă, reprezentanţilor P.M.C.G. li s-a pus condiţia să fuzioneze cu P.C.U.G. şi să-l sprijine în toate acţiunile lui. Conducerea P.M.C.G. nu s-a conformat indicaţiilor date de C.E.I.C. Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste, în dorinţa de a păstra în rîndurile ei elementele muncitoreşti care mai urmau Partidul Muncitoresc Comunist din Germania, a hotărît să-i acorde acestuia un termen de 2—3 luni înăuntrul căruia el era obligat să convoace un congres şi să adopte o hotărîre în problema fuzionării. În caz de respingere a propunerii de fuzionare, se spunea în hotărîrea Congresului al III-lea, P.M.C.G. va fi considerat exclus din Internaţionala Comunistă. În numele Congresului al III-lea, Comitetul Executiv a adresat o chemare „Către membrii Partidului Muncitoresc Comunist din Germania", în care a expus hotărîrea congresului şi a subliniat că P.M.C.G. trebuie să renunţe la poziţia sa sectară şi să fuzioneze cu P.C.U.G. Conducerea P.M.C.G. nu a îndeplinit prevederile hotărîrii Congresului al III-lea şi şi-a continuat activitatea scizionistă; de aceea C.E.I.C. a fost nevoit să rupă relaţiile cu acest partid. P.M.C.G. a rămas în afara Internaţionalei Comuniste. Ulterior el a degenerat, transformîndu-se într-o mică grupare sectară, lipsită de orice sprijin în rîndurile clasei muncitoare şi ostilă clasei muncitoare germane. — 298.

392 Problema italiană a fost pusă în discuţia Congresului al III-lea al Internaţionalei Comuniste în urma contestaţiei făcute de Partidul socialist italian împotriva hotărîrii prin care Comitetul Executiv al Internaţionalei Comuniste l-a declarat exclus din Internaţionala a III-a, iar Partidul Comunist din Italia a fost recunoscut drept unica secţie a Cominternului în Italia.

Contestînd hotărîrea Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste cu privire la excluderea sa, P.S.I. a trimis la Congresul al III-lea o delegaţie formată din C. Lazzari, F. Maffi şi E. Riboldi.

La 29 iunie 1921, Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste a adoptat următoarea hotărîre cu privire la P.S.I.: „Atîta timp cît Partidul socialist italian nu va exclude din rîndurile sale pe participanţii la conferinţa reformistă de la Reggio-Emilia şi pe cei care-i sprijină, Partidul socialist italian nu poate să facă parte din Internaţionala Comunistă.

www.dacoromanica.ro

În caz de îndeplinire a acestei cereri ultimative şi prealabile, al treilea Congres mondial va autoriza Comitetul Executiv să întreprindă demersurile necesare pentru fuzionarea Partidului socialist italian, curăţit de elementele reformiste şi centriste, cu Partidul Comunist din Italia şi pentru transformarea lor în secţie unică a Internaţionalei Comuniste" („Internaţionala Comunistă în documente. Hotărîrile, tezele şi chemările congreselor Internaţionalei Comuniste şi ale plenarelor C.E.I.C. 1919—1932", Moscova, 1933, p. 164). Această hotărîre a Congresului al III-lea al Cominternului nu a fost aplicată.

În primăvara anului 1923 s-a format în cadrul Partidului socialist italian o fracţiune de stînga (G.M. Serrati, F. Maffi şi alţii), care se pronunţa pentru fuzionarea cu Partidul Comunist din Italia. În august 1924, această fracţiune a intrat în Partidul Comunist din Italia. — 298.

393 Lenin se referă, probabil, la următorul text din proiectul iniţial de teze cu privire la tactica Internaţionalei Comuniste, prezentat de K.B. Radek: „Ele (grupurile centriste, după cum le-a numit Radek, din partidele comuniste din unele ţări. — *Nota red.)*, văzînd că Internaţionala Comunistă vrea să creeze numai partide de masă cu adevărat revoluţionare, au început să facă mare zarvă pe tema că ea alunecă pe panta sectarismului. Aşa procedează grupul Levi din Germania, grupul Šmeral din Cehoslovacia etc. Caracterul acestor grupuri este cît se poate de clar. Este vorba de grupuri centriste care camuflează sub paravanul unor fraze şi teorii comuniste politica de aşteptare pasivă a revoluţiei. Grupul Šmeral a amînat crearea unui partid comunist în Cehoslovacia într-un moment cînd majoritatea muncitorilor cehoslovaci se aflau deja pe poziţiile comunismului" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 300.

394 Este vorba de I. Larin. Articolul său „Misterele industriei sovietice" („Pravda" nr. 125 din 9 iunie 1921) conţinea o critică aspră la adresa activităţii Comisiei de stat a planificării. — 301.

395 Este vorba, probabil, de scrisoarea lui V.I. Lenin din 2 iunie 1921 către G.M. Krjijanovski (vezi volumul de faţă, documentul 402). — 301.

396 Este vorba de lucrarea agronomului V.P. Baliev „Proiect de program pentru elaborarea planului economic unic de stat al R.S.F.S.R.", pe care G.M. Krjijanovski se oferise s-o trimită lui V.I. Lenin. — 301.

397 Într-o scrisoare din 10 sau 11 iunie 1921 adresată lui V.I. Lenin, G.M. Krjijanovski scria că, citind articolul lui I. Larin „Misterele industriei sovietice", care conţinea atacuri vehemente la adresa Comisiei de stat a planificării, i s-a părut că

www.dacoromanica.ro

„simte în călcîi o uşoară muşcătură". Krjijanovski arăta că S.P. Sereda, membru al colegiului Comisiei de stat a planificării, propunea ca „în numele unui grup de membri ai C.S.P. să se trimită lui Larin o scrisoare concepută în termeni plini de politeţă sarcastică, în care să i se ceară să împărtăşească şedinţei plenare a Comisiei de stat a planificării înţeleptele sale consideraţii cu privire la metodologia de lucru în domeniul planificării. În şedinţă să i se tragă o săpuneală zdravănă, iar după aceea să se publice în presă stenograma dezbaterilor". „Eu propun — scria Krjijanovski — să-i răspundem în cadrul unor note de subsol la raportul asupra lucrărilor noastre pe care îl pregătim pentru C.M.A. şi pe care — ţinîndu-se seama de desfăşurarea acestor lucrări — ar fi mai bine să-l prezentăm la sfîrşitul săptămînii viitoare" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 13 iunie 1921, Krjijanovski i-a trimis lui Lenin o primă variantă a articolului „Criticilor noştri", scris în legătură cu articolul de mai sus al lui Larin. Vezi în „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 269—271, aprecierile lui Lenin asupra acestei variante şi propunerile sale pe marginea proiectului de raport asupra activităţii Comisiei de stat a planificării, pe care Krjijanovski îl pregătea pentru C.M.A. (raportul a fost prezentat la 8 iulie 1921). — 302.

398 Construirea centralei electrice raionale de stat de la Şatura a fost începută în 1918. Darea în exploatare a primelor agregate ale acestei centrale (cu o putere instalată de 5 000 kW) a avut loc la 25 iulie 1920. Lucrările de construcţie au fost încheiate în 1925; centralei electrice de la Şatura i-a fost atribuit numele lui V.I. Lenin.

„*Utkina zavod*" — centrala electrică „Krasnîi Okteabr" de lîngă Leningrad. Agregatele din prima ei etapă, cu o putere instalată de 10 000 kW, au fost date în exploatare la 8 octombrie 1922.

Centrala electrică raională de stat din Kizel (în partea de nord-est a regiunii Perm, pe malul rîului Kosva) — una dintre primele centrale electrice raionale care funcţionau pe bază de combustibil local; a fost construită în cadrul proiectului GOELRO. Punerea în funcţiune a agregatelor din prima etapă a acestei centrale a avut loc la 17 iulie 1924.

Hotărîrea cu privire la construirea centralei electrice raionale de stat de pe Volhov (azi centrala electrică raională de stat „V.I. Lenin" de pe Volhov), pe baza proiectului întocmit de G.O. Graftio, a fost adoptată de Consiliul Comisarilor Poporului la 13 iulie 1918. Din cauza războiului civil şi a intervenţiei militare străine, desfăşurarea lucrărilor de construcţie a întîrziat pînă în 1921. Darea în exploatare a agregatelor din prima etapă a acestei centrale electrice a avut loc la 19 decembrie 1926. — 302.

www.dacoromanica.ro

399 Memoriul lui N.N. Vaşkov, şeful secţiei de energie electrică a C.E.S. din Rusia, cu privire la mersul lucrărilor de electrificare a ţării în perioada 1917—1921, memoriu intitulat „Electrificarea Rusiei", a fost trimis de G.M. Krjijanovski lui V.I. Lenin în urma rugăminţii acestuia de a i se pregăti un material pe această temă pentru raportul său la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste (vezi volumul de faţă, documentul 411). Observaţiile lui Lenin pe marginea acestui memoriu au fost folosite de Vaşkov în articolul său „Electrificarea Rusiei", publicat în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 149 din 10 iulie 1921. Aprecieri cu privire la acest articol au fost făcute de V.I. Lenin în scrisoarea din 1 august 1921 către Vaşkov (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXIII, p. 7—8). — 303.

400 Este vorba de o scrisoare în limba armeană primită de la Spandar Spandarian, tatăl lui Suren Spandarian. Bătrînul Spandarian îi ruga pe V.I. Lenin şi L.B. Kamenev să-i acorde un ajutor material şi sprijin pentru repatrierea sa. Rugămintea lui Spandarian a fost expusă şi într-o scrisoare a lui B. Mirimanian, anexată la cea dintîi, scrisoare pe care Lenin a scris documentul ce se publică în volumul de faţă. — 303.

401 Pe textul tradus al scrisorii lui Spandarian figurează o însemnare cu data de 26 iulie 1921: „S-au trimis 200 de ruble-aur..." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 304.

402 La 6 iunie 1921, O.V. Kuusinen îi trimisese lui V.I. Lenin o parte din articolul (referatul) său în problema organizatorică, precum şi tezele fundamentale ale întregului articol. Lenin i-a propus lui Kuusinen să ia asupra sa întocmirea raportului pentru Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste în legătură cu această problemă şi a făcut o serie de observaţii pe marginea tezelor (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 13—15).

Pe baza acestor indicaţii, autorul a prelucrat tezele şi (cu excepţia paragrafelor 25—29, referitoare la presa de partid) le-a retrimis lui Lenin la 17 iunie; la 21 iunie au fost trimise şi restul paragrafelor. Lenin, după cît se pare, a citit această variantă a tezelor. La 27 iunie, Kuusinen i-a trimis lui Lenin o a treia variantă a aceloraşi teze. La elaborarea lor a participat şi comunistul german W. Koenen. La 9 iulie, Lenin a aprobat tezele şi a făcut ultimele sale observaţii şi completări (vezi op. cit., p. 56). Proiectul de „Teze cu privire la construcţia organizatorică, metodele de acţiune şi conţinutul activităţii partidelor comuniste" a fost prezentat la congres şi discutat în comisie. La 12 iulie, cu unele modificări, proiectul a fost adoptat de Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste (vezi „Internaţionala Comunistă în documente. Hotărîrile, tezele şi chemările congreselor Internaţionalei

www.dacoromanica.ro

Comuniste şi ale plenarelor C.E.I.C. 1919—1932", Moscova, 1933, p. 201—225). — 304.

403 Raportul cu privire la problema organizatorică a fost citit la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste în ziua de 10 iulie 1921 de către W. Koenen, membru al Partidului Comunist Unificat din Germania. — 304.

404 Este vorba de scrisoarea lui V.I. Lenin din 16 aprilie 1921 către C. Zetkin şi P. Levi (vezi volumul de faţă, documentul 260). — 305.

405 Printr-o hotărîre din 2 iunie 1921, Micul C.C.P. a abrogat decretul din 26 noiembrie 1918 pentru organizarea unui serviciu de informaţii interdepartamental pe lîngă Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf, inclusiv organele sale locale, propunînd totodată trecerea acestui serviciu la Comisariatul poporului pentru afacerile interne. Primind această hotărîre a Micului C.C.P., V.I. Lenin a scris pe ea: „Nu sînt de acord. De ce se abrogă decretul ? Să mi se comunice **pe scurt**. 7. VI. *Lenin*" („Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 260).

Ca răspuns la această întrebare, vicepreşedintele Micului C.C.P., A.G. Goihbarg, a comunicat că însuşi Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf cere să fie eliberat de această atribuţie. Textul scrisorii ce se publică în volumul de faţă a fost scris de Lenin pe această comunicare a lui Goihbarg. — 305.

406 La 16 iunie 1921, Micul C.C.P. a revenit asupra hotărîrii sale din 2 iunie, dar noua sa hotărîre, care prevedea că serviciul de informaţii interdepartamental va fi organizat de Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf împreună cu Comisariatul poporului pentru afacerile interne, nu a fost adoptată în unanimitate.

La 15 august, Consiliul Comisarilor Poporului a adoptat o altă hotărîre, prin care organul central de informaţii a fost organizat pe lîngă Comisariatul poporului pentru afacerile interne, iar birourile locale de informaţii au rămas să funcţioneze în continuare pe lîngă instituţiile telegrafice-poştale locale (vezi „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor din Rusia" nr. 230 din 14 octombrie 1921). — 305.

407 Vezi adnotarea 303. — 306.

408 Este vorba de rezoluţia celui de-al IV-lea Congres general al sindicatelor din Rusia intitulată „Politica tarifară" (vezi „Rezoluţiile celui de-al IV-lea Congres general al sindicatelor din Rusia (18—25 mai 1921)", Moscova, 1921, p. 20—21). — 306.

409 Această chestiune s-a pus, după cît se pare, în urma unui referat prezentat de E.A. Litkens asupra situaţiei de la Direcţia difuzării presei. La 15 iunie 1921, Litkens a propus Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia să dea Biroului Organizatoric indicaţia ca B.F. Malkin, şeful Direcţiei difu-

www.dacoromanica.ro

zării presei, să fie transferat într-o altă muncă, în afara Comisariatului poporului pentru învățămîntul public. Litkens arăta că, în urma anulării de către C.C. a dispoziției cu privire la înlăturarea lui Malkin, pe care el o dăduse în baza unei hotărîri a Biroului Politic privind reorganizarea și împrospătarea cadrelor Direcției difuzării presei, lucrările de reorganizare au fost sistate, situația de la Comisariatul poporului pentru învățămîntul public s-a înrăutățit, iar el (Litkens) a fost discreditat. — 307.

410 Această indicație a fost scrisă de V.I. Lenin pe marginea proiectului de hotărîre a C.C.P. „Cu privire la aprovizionarea colectivă a muncitorilor și funcționarilor unor întreprinderi de stat". În textul acestui proiect de hotărîre Lenin a făcut o serie de însemnări (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 305—306). Completarea făcută de Lenin a fost inclusă în „Instrucțiunile pentru aplicarea decretului cu privire la aprovizionarea colectivă a muncitorilor și funcționarilor unor întreprinderi de stat", instrucțiuni care împreună cu hotărîrea C.M.A. în legătură cu această chestiune au fost semnate de Lenin la 18 iunie 1921. — 308.

411 Într-o scrisoare adresată la 16 iunie 1921 Comitetului Central al P.C.(b) din Rusia, W. Koenen, A. Thalheimer și P. Fröhlich au declarat că delegația germană la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste, aprobînd tezele cu privire la tactică elaborate de delegația rusă, cere ca în cazul adoptării de către congres a unei rezoluții speciale în legătură cu acțiunea din martie să fie incluse în textul ei următoarele puncte: 1) acțiunea din martie nu a fost un puci, ci un pas înainte pe calea dezvoltării revoluției germane și a partidului din Germania; caracterizarea ei ca o acțiune ofensivă insuficient de temeinic pregătită este greșită; 2) excluderea din partid a lui P. Levi este justă; 3) orice activitate fracționistă în P.C.U.G. este interzisă etc.

V.I. Lenin, arătînd că a dat un răspuns oral la această scrisoare, s-a referit probabil la cuvîntarea rostită de el în ședința din 15 iunie 1921 a delegației germane cu participarea membrilor Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia, ședință în care au fost aspru criticați reprezentanții aripii „de stînga" a Partidului Comunist Unificat din Germania. Textul acestei cuvîntări nu s-a păstrat. Dar în însemnările făcute de Lenin la această ședință și în care au fost consemnate cuvîntările rostite de K. Radek, W. Koenen, A. Thalheimer, B. Kun și alții figurează următoarea propoziție: „mă ocărăsc tovarășii germani de stînga din VKPD. (15.VI.1921)" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.)

Vezi în „Internaționala Comunistă în documente. 1919—1932", Moscova, 1933, p. 194, 225, în tezele cu privire la tac-

www.dacoromanica.ro

tică, secţiunea intitulată „Învăţămintele acţiunii din martie", precum şi rezoluţia cu privire la „Evenimentele din martie şi Partidul Comunist Unificat din Germania", adoptate de Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste. — 308.

412 Este vorba de scrisoarea adresată de Biblioteca Universităţii din Illinois (S.U.A.) lui V.I. Lenin, cu rugămintea de a-i înlesni completarea colecţiei de documente străine cu documentele publicaţiilor oficiale ale guvernului R.S.F.S.R. În această scrisoare se propunea, de asemenea, organizarea unui schimb de cărţi. — 309.

413 Documentul de faţă a fost scris în legătură cu o telegramă pe care I.A. Sammer, împuternicitul pentru Ucraina al Comisariatului poporului pentru comerţul exterior şi preşedintele Uniunii cooperativelor de consum din Ucraina, o adresase lui V.I. Lenin la 15 iunie 1921.

Răspunzînd la telegrama lui Lenin din 6 iunie (vezi volumul de faţă, documentul 421), Sammer făcea cunoscut că în Ucraina lipsa de materii prime, mărfuri şi bani frînează efectuarea operaţiilor de comerţ exterior şi îl ruga pe Lenin să intervină pe lîngă comisariatele poporului pentru urgentarea îndeplinirii comenzilor din Ucraina şi să acorde Întreprinderii ucrainene de comerţ sprijin pentru obţinerea aurului şi a devizelor care-i fuseseră alocate de Consiliul Comisarilor Poporului. — 310.

414 La 21 iunie 1921, Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a hotărît ca T.V. Sapronov să rămînă în continuare vicepreşedinte al C.E.S. din Rusia, eliberîndu-l totodată din funcţia sa de preşedinte al Comitetului pentru construcţii de stat şi însărcinînd C.E.S. din Rusia să numească un preşedinte al acestui comitet, de comun acord cu Comitetul Central al Sindicatului muncitorilor din construcţii. — 310.

415 Este vorba de o scrisoare pe care academicianul N.S. Taganţev o adresase lui V.I. Lenin la 16 iunie 1921, cu rugămintea de a interveni pentru uşurarea soartei fiului său, profesorul V.N. Taganţev, care fusese arestat de Ceka la Petrograd. În această scrisoare se arăta de asemenea că au fost confiscate obiecte aparţinînd personal lui N.S. Taganţev.

În avizul său din 5 iulie 1921 în legătură cu această chestiune, D.I. Kurski a scris că pe V.N. Taganţev îl aşteaptă o pedeapsă aspră pentru rolul său activ în organizaţia contrarevoluţionară „Uniunea pentru renaşterea Rusiei".

Printr-o dispoziţie din 18 iunie a Prezidiului C.E.C. al Sovietelor din Rusia, obiectele aparţinînd lui N.S. Taganţev i-au fost restituite acestuia. — 311.

416 Textul telegramei de faţă a fost scris pe dosul unei telegrame a lui G.K. Ordjonikidze din 11 iunie 1921 către V.I. Lenin. Ordjonikidze făcea cunoscut că A.P. Serebrovski vede în telegrama lui Lenin din 6 iunie (vezi volumul de faţă, documen-

www.dacoromanica.ro

tele 415 şi 422) o dovadă de neîncredere în el şi vrea să-şi dea demisia; în aceeaşi telegramă, Ordjonikidze recomanda lui Lenin să-i trimită lui Serebrovski o telegramă care să-l liniştească. — 311.

417 Documentul de faţă a fost scris pe o telegramă din 14 iunie 1921 a lui Ş.Z. Eliava, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Diviziei din Caucaz. Eliava făcea cunoscut că în urma sistării — în pofida ordinului lui V.I. Lenin (vezi volumul de faţă, Anexe, documentul 34) — a încărcărilor de cereale din Caucazul de nord nu vor putea fi evitate perturbări în aprovizionarea cu pîine a acestei divizii şi ruga să se acorde un ajutor imediat. — 312.

418 Biletul de faţă a fost scris în urma primirii unei telegrame din partea lui L.B. Krasin, în care se arăta că guvernul Marii Britanii protestează împotriva confiscării de către Sovietul de deputaţi din Moscova a bunurilor unui cetăţean britanic. Krasin ruga să se ordone anchetarea acestui caz şi sancţionarea celor vinovaţi. — 313.

419 Proiectul de telegramă către delegaţia comercială sovietică la Londra a fost scris în legătură cu tratativele care începuseră acolo, la mijlocul lunii iunie, între L.B. Krasin, comisarul poporului pentru comerţul exterior, şi industriaşul englez Urquhart, care înainte de Revoluţia din Octombrie fusese preşedintele „Asociaţiei unite ruso-asiatice" şi proprietar al unor mari întreprinderi miniere din Rusia (Kîştîm, Ridder, Tanalîk, Ekibastuz), în problema acordării unor concesiuni pentru extracţia şi prelucrarea de minereuri. Cu unele completări, textul telegramei a fost aprobat de Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia la 2 iulie 1921.

Din august pînă în septembrie, tratativele s-au desfăşurat la Moscova. Lenin a schiţat condiţiile fundamentale ale concesionării şi a urmărit atent mersul tratativelor şi activitatea Comisiei pentru investigarea întreprinderilor care urmau să fie concesionate (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 188; vol. XXIII, p. 63—69; vol. XXXV, p. 219—223; vol. XXXVI, p. 311—312).

În cursul tratativelor a fost elaborat un proiect de contract de concesiune. În octombrie 1921 însă, Urquhart a rupt tratativele şi a aderat la campania antisovietică, sperînd că prin presiuni şi şantaj va reuşi să obţină din partea guvernului sovietic concesii serioase.

Tratativele cu Urquhart au fost reluate în 1922. Vezi în legătură cu aceasta Opere complete, vol. 45, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 220, 223, 232—233, 255, 262, 284.— 313.

420 L.B. Krasin considera acceptabilă o cotă-parte de 25%, referindu-se la cea stabilită în materie de concesiuni petroliere (29%). — 313.

www.dacoromanica.ro

421 Este vorba de îndeplinirea prevederilor hotărîrii din 4 iunie 1921 a Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia privind mobilizarea a circa 2 000 de comuniști care să lucreze pe rînd la Depozitul de obiecte de valoare al statului. — 314.

422 Într-o scrisoare adresată lui V.I. Lenin la 21 iunie 1921, A.O. Alski făcea cunoscut că Comisariatul poporului pentru finanțe a trasat o serie de măsuri pentru îmbunătățirea activității Depozitului de obiecte de valoare al statului, dar aplicarea lor întîrzie din cauză că C.M.A. nu a examinat încă respectivul proiect de hotărîre prezentat de Comisariatul poporului pentru finanțe. Pe scrisoarea lui Alski, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „Secret. Rog să mi se amintească de două-trei ori" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

La 29 iunie 1921, C.M.A. a adoptat o hotărîre prin care activitatea Depozitului de obiecte de valoare al statului a fost declarată prioritară, iar toate instituțiile și comisariatele poporului au fost obligate ca, pe răspunderea personală a conducătorilor lor, să satisfacă cu precădere, în termen de 24 de ore, cererile și comenzile Depozitului de obiecte de valoare al statului; totodată au fost trasate o serie de măsuri pentru îmbunătățirea activității acestuia. — 314.

423 Este vorba probabil de contractul intervenit între Consiliul economic regional de sud-est și societatea franceză „Optorg" (vezi adnotarea 379) și de avizul dat în legătură cu această chestiune de către oficiul juridic al Comisariatului poporului pentru comerțul exterior. — 314.

424 Documentul de față constituie răspunsul dat de V.I. Lenin la scrisoarea lui A.M. Lejava din 20 iunie și a lui M.I. Frumkin din 21 iunie 1921. Lejava îi comunicase lui Lenin că a dat unor lucrători ai Comisariatului poporului pentru comerțul exterior sarcina de a pregăti materialele necesare pentru rezilierea contractului cu societatea „Optorg" (vezi adnotarea 379). Răspunzînd la scrisoarea lui Lenin (vezi volumul de față, documentul 455), Frumkin a arătat că la 22 iunie va fi convocată comisia însărcinată cu achiziționarea de mărfuri pentru Consiliul economic regional de sud-est și l-a rugat pe Lenin să intervină pe lîngă Comisariatul poporului pentru comerțul exterior pentru o amînare a rezilierii contractului cu „Optorg".

La 22 iunie, C.M.A. a cerut comisiei să pregătească pînă la 24 iunie un aviz în legătură cu această problemă. — 315.

425 Vezi adnotările 371 și 372. — 316.

426 Discutarea avizului dat de comisie la 22 iunie 1921 asupra contractului încheiat de Comitetul pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan cu firma „Socîfrusse" a fost amînată pentru ședința următoare a C.M.A. La 24 iunie C.M.A. a

www.dacoromanica.ro

însărcinat o comisie alcătuită din I.T. Smilga, A.M. Lejava şi L.M. Hinciuk să ceară de urgenţă lui A.P. Serebrovski, preşedintele Comitetului pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan, şi lui F.I. Rabinovici, împuternicitul pentru republicile transcaucaziene al C.M.A. şi al Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, să comunice unele amănunte în legătură cu contractul şi cu modificările care urmează a fi introduse în textul lui.

Pe copia scrisorii adresate lui P.L. Voikov figurează următoarea însemnare, făcută de acesta la 28 iunie: „*La dosar*. În prezent, comisia formată din Hinciuk, Lejava şi Smilga discută această problemă cu Rabinovici" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Modificările propuse de comisie după convorbirile cu Serebrovski şi cu Rabinovici au fost introduse în contract. — 317.

427 Decretul cu privire la livrările de cote obligatorii la carne a fost adoptat de către Consiliul Comisarilor Poporului la 14 iunie 1921 şi publicat în „Izvestiia C.E.C. al Sovietelor din Rusia" nr. 133 din 22 iunie 1921. — 317.

428 Este vorba de rezoluţia cu privire la asigurarea unităţii partidului, adoptată de Consfătuirea pe ţară a P.M.S.D.R. din 31 decembrie 1918, care declara inadmisibilă şi condamna alierea menşevicilor gruzini cu Antanta. Rezoluţia a fost publicată în „Gazeta Peceatnikov" nr. 11 din 6 ianuarie 1919.

La 25 iulie 1921, V.I. Lenin a cerut lui N.L. Meşcereakov să-i comunice dacă a folosit această rezoluţie la pregătirea articolelor în problema gruzină şi i-a recomandat să şi-o procure dacă nu o are printre materialele lui (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XXXV, p. 262). — 318.

429 La 10 iunie 1921, L.K. Martens, membru al Prezidiului C.E.S. din Rusia a prezentat lui V.I. Lenin, în copie, textul unui referat înaintat de el Prezidiului C.E.S. din Rusia. În acest referat se spunea că este necesar să se ia măsuri pentru a atrage în întreprinderile industriale sovietice muncitori străini, şi în special emigranţi ruşi din America, a căror atracţie pentru Rusia Sovietică a crescut la sfîrşitul anului 1920 — începutul anului 1921 în legătură cu criza industrială care se dezlănţuise în America. Totodată se arăta că unele grupuri de muncitori s-au unit deja în jurul „Asociaţiei pentru acordarea de ajutor tehnic Rusiei Sovietice". Martens cita exemple de folosire a unor grupuri organizate de muncitori americani în Rusia, comunicînd, printre altele, că cooperativa muncitorilor constructori ruşi din America a adus nu numai utilaj pentru un atelier şi piese de rezervă pe timp de 2 ani, ci şi produse alimentare pentru o perioadă de 6 luni. În referatul său, Martens făcea şi o serie de propuneri practice pentru organizarea imigrării muncitorilor străini.

www.dacoromanica.ro

Pe prima pagină a acestui referat, V.I. Lenin a făcut următoarea însemnare: „N.B.: pag. 9, au adus cu ei produse alimentare", iar pe pag. 9, după ce a subliniat cuvintele lui Martens „Ei au adus şi produse alimentare pentru o perioadă de 6 luni", Lenin a scris pe margine: „N.B." (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Referatul lui Martens a fost anexat la procesul-verbal nr. 224 al şedinţei din 22 iunie 1921 a Consiliului Muncii şi Apărării. Un amplu articol în legătură cu această chestiune a fost publicat în ziarul „Ekonomiceskaia Jizn" nr. 157 din 20 iulie 1921, articol care a fost apoi reprodus în revista lunară de informare „Soviet Russia" (vol. V, nr. 4, 1921, p. 156—158). — 318.

430 Primind această scrisoare, L.K. Martens i-a răspuns lui V.I. Lenin că se va apuca de îndată de pregătirea unui proiect de hotărîre a C.M.A. privind imigrarea cetăţenilor americani de origine rusă care vor să vină la lucru în Rusia Sovietică şi că proiectul va fi gata pînă la orele 18.

În aceeaşi zi, la 22 iunie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a declarat că este de dorit „să se asigure dezvoltarea unor întreprinderi industriale sau grupuri de întreprinderi prin darea lor în arendă unor grupuri de muncitori americani şi ţărani americani cu calificare industrială, în condiţii contractuale care să le asigure un anumit grad de autonomie economică" („Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 202). C.M.A. a declarat, de asemenea, necesară reglementarea imigrării muncitorilor străini care vor să vină la lucru în Rusia Sovietică şi a însărcinat C.E.S. din Rusia să elaboreze condiţiile în care diferite întreprinderi pot fi arendate acestor muncitori.

Pe baza acestei hotărîri, inginerului comunist olandez S.I. Rutgers şi colaboratorilor săi le-a fost oferită posibilitatea de a pleca imediat în Ural şi în Kuzbass pentru a stabili pe teren resursele de materii prime şi întreprinderile pentru a căror exploatare ar putea fi folosiţi muncitorii imigraţi din America.

Lenin a acordat o mare atenţie acestor întreprinderi industriale şi comune agricole (vezi Opere complete, vol. 44, Bucureşti, Editura politică, 1967, ed. a doua, p. 125—126, 142—143, 144, 179—180; vol. 45, p. 247—248, 249—250, 251—252, 253—254, 318—319; „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 201; vol. XXIII, p. 38—46; vol. XXXVI, p. 302, 332, 333, 337, 349, 467).

În acelaşi timp însă, Lenin a arătat că muncitorii care pleacă în Rusia trebuie să fie gata să înfrunte greutăţile „care există în Rusia, care trebuie biruite, greutăţi de aprovizionare şi altele... Este de dorit să se trimită mai întîi delegaţi care să viziteze la faţa locului terenurile, minele, fabricile etc.

www.dacoromanica.ro

care urmează a fi luate în arendă" („Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 302). — 319.

431 Într-o scrisoare din 21 iunie 1921, M.V. Rîkunov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, a propus ca, în scopul îmbunătăţirii activităţii acestui comisariat, aparatul lui să fie întărit cu comunişti, colegiul să fie completat cu 2—3 practicieni, iar pentru organizarea desfacerii de mărfuri în străinătate să fie folosiţi foşti comercianţi exportatori, aprobîndu-se totodată acordarea de prime pentru colaboratori în raport cu volumul operaţiilor comerciale etc.

Pe această scrisoare, V.I. Lenin a făcut unele sublinieri şi şi-a exprimat (prin menţiunea „just!") adeziunea sa la unele propuneri formulate de Rîkunov, adăugînd apoi însemnarea: „*De la Rîkunov.* 22.VI. Tovarăşului *Molotov*" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Scrisoarea a fost multiplicată şi trimisă tuturor membrilor Biroului Organizatoric şi Biroului Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia. O dată cu scrisoarea, Rîkunov a prezentat şi un memoriu cu privire la crearea unui fond de export. Vezi în „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 249—250, însemnările şi sublinierile făcute de Lenin în textul acestui memoriu. — 320.

432 Documentul de faţă a fost scris de V.I. Lenin pe o telefonogramă din 22 iunie 1921 a lui G.D. Ţiurupa, inginerul-şef al şantierului de construcţie a centralei electrice de la Kaşira. În această telefonogramă se arăta că şantierul nu dispune de fonduri şi de aceea nu se poate aproviziona cu materiale de construcţie şi cu alte materiale necesare şi nici nu poate plăti salariile cuvenite muncitorilor.

La 23 iunie 1921, Micul C.C.P. a examinat propunerea lui Lenin şi a hotărît ca Comisariatul poporului pentru finanţe să dea secţiei financiare a Sovietului din Moscova dispoziţia de a asigura cu prioritate şantierului de construcţie de la Kaşira fondurile necesare. — 320.

433 Documentul de faţă constituie răspunsul dat de Lenin la un bilet pe care i l-a adresat Michel Kneler, delegat sosit din Franţa la primul Congres al Internaţionalei Roşii a sindicatelor, şi prin care acesta îl ruga să-l primească pe el, pe T. Mann (Anglia), H. Orlandiz (Spania) şi Geo Williams (S.U.A.), care fuseseră aleşi la consfătuirea privată a unor delegaţii sindicale să discute cu Lenin problema punerii în libertate a unor anarhişti ruşi arestaţi pentru activitate contrarevoluţionară.

Vezi în revista „Voprosî Istorii KPSS", 1961, nr. 1, p. 163—164, amintiri despre întîlnirea dintre Lenin şi această delegaţie. — 321.

www.dacoromanica.ro

434 Înţelegerea despre care se vorbeşte în această scrisoare a fost realizată, probabil, după primirea următorului bilet adresat de V.I. Lenin la 23 aprilie 1921 lui L.M. Karahan, la Comisariatul poporului pentru afacerile externe: „Vă rog ca problema numirii în postul de curier a lui Maxim Alekseevici Peşkov să fie soluţionată în aşa fel, încît data reîntoarcerii lui în Rusia să poată *fi prelungită* de Vorovski în *Italia fără o aprobare specială de la Moscova*. Cu salutări comuniste, *Lenin*“ („Culegeri din Lenin“, vol. XXXIV, p. 407). — 321.

435 Într-o telegramă din 14 iunie 1921, V.L. Kopp i-a comunicat lui V.I. Lenin: „Maltzan mi-a promis ieri că-i va telegrafia urgent lui Hilger să acorde viza cerută pentru Şklovski şi familia lui“. Transmiţînd la 16 iunie lui G.L. Şklovski telegrama primită de la Kopp, Lenin îi scria: „Tov. Şklovski, nu uitaţi să luaţi înainte de plecare o scrisoare din partea mea către Stomoneakov“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Viza cerută de Şklovski a fost obţinută în iulie. — 322.

436 În telegrama menţionată aici, G.L. Peatakov făcea cunoscut că aprovizionarea muncitorilor din Donbass s-a înrăutăţit, explicînd această înrăutăţire prin faptul că aprovizionarea a fost în întregime dată în atribuţia Sindicatului minerilor. Peatakov ruga să se stabilească în principiu ca toate problemele de politică economică, şi în special problema aprovizionării muncitorilor, să fie date în competenţa exclusivă a Conducerii centrale a industriei carbonifere din Donbass. — 322.

437 La 7 iulie, V.I. Lenin a primit răspunsul lui G.L. Peatakov, care arăta că are divergenţe cu I.I. Mezenţev şi I.M. Iunov, activişti sindicali din Donbass, în problema aprovizionării muncitorilor; el, Peatakov, consideră că de aprovizionarea muncitorilor trebuie să răspundă organele de conducere ale întreprinderilor, în timp ce Mezenţev şi Iunov susţin că aceasta este treaba sindicatelor; cu M.L. Ruhimovici (preşedintele comitetului executiv gubernial) el nu a discutat această problemă. Peatakov scria, de asemenea, că ei nu s-au ocupat de problema schimbului de mărfuri cu străinătatea, iar schimbul de mărfuri în cadrul guberniei dă rezultate neînsemnate; datele cu privire la comisia economică vor fi trimise de Ruhimovici. — 323.

438 Este vorba de Comisia de experţi creată în 1919 pentru strîngerea şi studierea operelor de artă, obiectelor de anticariat şi de lux naţionalizate. Comisia reţinea obiectele care aveau o valoare artistică, iar din celelalte alcătuia fonduri de mărfuri pentru export. De lucrările acestei comisii V.I. Lenin se interesase şi mai înainte (vezi V.I. Lenin, Opere complete,

www.dacoromanica.ro

vol. 51, Bucureşti, Editura politică, 1968, ed. a doua, documentul 560). — 323.

439 În aceeaşi zi, la 24 iunie 1921, V.R. Menjinski i-a comunicat lui V.I. Lenin că cererea lui A.M. Gorki va fi satisfăcută. El a arătat, de asemenea, că s-a înţeles cu Gorki ca în Comisia de experţi să fie delegaţi colaboratori ai Cekăi, care vor lucra potrivit instrucţiunilor lui Gorki. „Puteţi fi sigur — scria Menjinski — că nu vom face nimic care să întîrzie plecarea lui Gorki, dar el nu vrea să plece din ţară pînă nu se va convinge că totul e în ordine şi că oamenii se pricep la treaba la care au fost puşi" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 323.

440 În raportul său din 23 iunie 1921, G.I. Boki i-a comunicat lui Lenin măsurile adoptate pentru prevenirea oricăror delapidări la Depozitul de obiecte de valoare al statului. În acelaşi timp el i-a trimis lui Lenin copia raportului preliminar al comisiei care verificase activitatea acestui depozit, raport care conţinea propuneri pentru îmbunătăţirea activităţii lui. La 8 iulie i-a fost înaintat lui Lenin un plan calendaristic de lucrări pentru reorganizarea Depozitului de obiecte de valoare al statului. — 324.

441 Este vorba de proiectul de hotărîre „Cu privire la declararea drept prioritară a activităţii Depozitului de obiecte de valoare al statului", înaintat de Comisariatul poporului pentru finanţe Consiliului Muncii şi Apărării în ziua de 24 iunie 1921. Hotărîrea a fost adoptată de C.M.A. la 29 iunie. — 324.

442 Este vorba de următorul proiect de hotărîre, întocmit la 24 iunie 1921 de comisia alcătuită din A.M. Lejava, L.M. Hinciuk, P.L. Voikov şi M.I. Frumkin: „Este necesar să se achiziţioneze pe pieţele din străinătate o cantitate de 30 000 000—50 000 000 de puduri de cereale, în funcţie de rezultatele definitive ale recoltei din acest an.

Achiziţionarea acestei cantităţi trebuie efectuată neîntîrziat, într-un ritm accelerat, dar în aşa fel încît interesele R.S.F.S.R. să nu fie prejudiciate prin provocarea unor urcări de preţuri, a unei scumpiri a frahturilor etc., urmărindu-se totodată ca $^1/_3$ din această cantitate să fie adusă în ţară înainte de închiderea sezonului de navigaţie, iar restul îndată după deschiderea navigaţiei în sezonul următor.

Creditul în sumă de 100 000 000 de ruble pentru achiziţionarea acestei cantităţi de cereale trebuie să fie deschis indiferent de creditele alocate anterior pentru orice alte operaţii de import. Se vor acorda de urgenţă devizele necesare pentru achiziţionarea unei cantităţi de 10 000 000 de puduri. Cumpărările de cereale pe piaţa manciuriană vor fi efectuate de Comisariatul poporului pentru comerţul exterior prin inter-

www.dacoromanica.ro

mediul Uniunii centrale a cooperativelor de consum. A.M. Lejava, M. Frumkin, L. Hinciuk".

Pe acest proiect, V.I. Lenin a făcut menţiunile: „secret", „la arhivă" şi a scris pe margine: „Două completări: 1) Dările de seamă asupra îndeplinirii acestei operaţii vor fi făcute săptămînal de Lejava + Frumkin + Hinciuk. 2) S-a trimis lui Frumkin" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.).

Biroul Politic al C.C. al P.C.(b) din Rusia a ţinut seama de completările făcute de Lenin. Prin hotărîrea „Cu privire la achiziţionarea de cereale", adoptată de Biroul Politic la 25 iunie, comisia alcătuită din Hinciuk, Frumkin şi Lejava a fost autorizată să ia toate măsurile pentru achiziţionarea urgentă a unei cantităţi de cereale în valoare de 100 000 000 de ruble-aur, să organizeze controlul asupra creării unui fond de export pentru acoperirea acestei sume şi să raporteze Biroului Politic de două ori pe lună mersul îndeplinirii acestei hotărîri. Pe baza ei, L.B. Krasin şi împuternicitul pentru Siberia al C.P.C.E., Lokaţki, au primit indicaţii să cumpere cereale. Într-o telegramă trimisă lui Krasin la Londra, Lejava a subliniat că Lenin „îl roagă insistent să accelereze cumpărarea şi livrarea unui mare transport de cereale" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 324.

443 În scrisoarea sa de răspuns din 5 iulie 1921, V.D. Kaisarov a comunicat că comisia ştiinţifică specială însărcinată cu alcătuirea atlasului geografic îşi asumă elaborarea temelor schiţate de V.I. Lenin în scrisoarea sa către M.P. Pavlovici (volumul de faţă, documentul 388), arătînd totodată că doi dintre membrii ei trebuie să fie trimişi la Berlin pentru procurarea de noi materiale privind economia Europei occidentale şi că e de dorit ca la lucrările pentru alcătuirea atlasului să fie atraşi şi specialişti din Moscova. În scrisoare se declară că programul şi planul calendaristic al lucrărilor comisiei îi vor fi trimise lui Lenin ceva mai tîrziu.

Pe această scrisoare, V.I. Lenin a făcut unele însemnări şi sublinieri şi a scris o serie de dispoziţii pentru secretara L.A. Fotieva (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 321—322). În legătură cu editarea atlasului şcolar, vezi de asemenea V.I. Lenin. Opere complete, vol. 51, Bucureşti, Editura politică, 1968, ed. a doua, documentele 446 şi 474; volumul de faţă, documentele 287, 388 şi 410; „Culegeri din Lenin", vol. XXXVI, p. 120—121, 315, 399—400. — 326.

444 Documentul de faţă a fost scris pe recomandarea dată de G.M. Krjijanovski lui N.A. Veprinţev, lucrător al Comitetului Central al Sindicatului muncitorilor metalurgişti. — 326.

445 Scrisoarea de faţă a fost scrisă în legătură cu următoarele împrejurări: la 24 februarie 1921, secretariatul general al

www.dacoromanica.ro

Consiliului Comisarilor Poporului ceruse lui A.P. Platonov, intendentul caselor Sovietelor, să răspundă de urgenţă în ce stadiu se află îndeplinirea dispoziţiei ce i s-a dat în decembrie 1920 de a întocmi un nou plan de extindere a sediului secretariatului prin adăugarea unei săli care era ocupată cu arhive vechi. La 25 aprilie, după repetate reveniri, Platonov a dat la această întrebare următorul răspuns formal: „Sala va fi amenajată dacă secretariatul general va muta singur arhiva ce se află în ea".

La 4 mai, N.P. Gorbunov a depus împotriva lui Platonov o declaraţie în care-l acuza de birocratism în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu. Secretarul Prezidiului C.E.C. din Rusia, A.S. Enukidze, considerînd că nu există suficiente temeiuri pentru deschiderea unei acţiuni publice, a luat asupra sa răspunderea pentru tărăgănarea de care a dat dovadă Platonov şi i-a interzis să se prezinte la interogatoriu. Comunicînd aceste fapte lui V.I. Lenin, I.I. Torhovski a arătat că e nevoit să claseze reclamaţia, deoarece Enukidze, care contestă legitimitatea ei, nu s-a înţeles cu Gorbunov, care a înaintat-o. — 326.

446 Este vorba probabil de scrisoarea din 25 iunie 1921 în care A.S. Enukidze aducea la cunoştinţa lui Lenin în ce stadiu se află îndeplinirea unor dispoziţii date de el şi cum au fost cazaţi delegaţii la Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste. — 326.

447 La 29 iunie 1921, A.S. Enukidze i-a trimis lui A.P. Platonov o scrisoare întocmită pe baza indicaţiilor date de V.I. Lenin, cerînd să i se comunice în ce stadiu se află lucrările pentru extinderea sediului ocupat de secretariatul general al C.C.P. Primind de la Enukidze o copie după această scrisoare, Lenin a transmis-o lui N.P. Gorbunov. — 327.

448 O dată cu documentul de faţă, lui G.M. Krjijanovski i se trimitea scrisoarea pe care L.N. Kriţman, preşedintele comisiei C.M.A. pentru folosirea resurselor materiale, o adresase lui V.I. Lenin la 24 iunie 1921.

Criticînd prevederile „Hotărîrii cu privire la comisia pentru folosirea resurselor materiale", adoptată de C.C.P. la 21 iunie 1921, Kriţman propunea în scrisoarea sa ca această hotărîre să fie modificată în sensul că toate cererile comisariatelor poporului trebuie să fie adresate direct acestei comisii, fără a mai trece pe la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, Comisariatul poporului pentru comerţul exterior şi C.E.S. din Rusia, şi că acordarea de fonduri pentru nevoile comisariatelor poporului trebuie să se facă cu repartizarea obligatorie pe principalele lor organe în subordine. La această scrisoare, Kriţman anexase o notiţă cu numerele ziarului „Ekonomiceskaia Jizn" în care au fost publicate, la rubrica „Discuţii", o serie de articole privind activitatea comisiei pentru folosirea resurselor materiale.

www.dacoromanica.ro

Împreună cu această scrisoare, Lenin îi trimitea lui Krjijanovski un bilet în care se arăta că personalul centralei electrice a Întreprinderii de tramvaie din Moscova trebuie epurat de funcționarii menșevici; în același bilet se sublinia necesitatea elaborării unui program de lucrări al Comisiei de stat a planificării.

În scrisoarea sa de răspuns din 25 iunie, Krjijanovski a subliniat străduințele Comisiei de stat a planificării de a realiza un acord între Comisariatul poporului pentru aprovizionare, C.E.S. din Rusia și comisia pentru folosirea resurselor materiale în ceea ce privește textul „Hotărîrii cu privire la comisia pentru folosirea resurselor materiale" și a arătat că ultima încercare în acest sens va fi făcută la 28 iunie (la 29 iunie, „Hotărîrea cu privire la comisia pentru folosirea resurselor materiale", redactată de P.N. Bogdanov (C.E.S. din Rusia), A.B. Halatov (Comisariatul poporului pentru aprovizionare), G.M. Krjijanovski și L.N. Kriţman, a fost semnată de Lenin). Krjijanovski scria, de asemenea, că nu se dă în lături nici de la îndeplinirea celei de-a doua însărcinări (vezi documentul precedent), adăugînd că-i va prezenta personal lui V.I. Lenin planul său. — 328.

449 Documentul de față a fost scris în legătură cu o rezoluție a adunării generale a muncitorilor (imigrați din America) ai Fabricii de confecții nr. 36 „Internațională a III-a" din Moscova, rezoluție care-i fusese trimisă lui V.I. Lenin.

Arătînd că de o lună de zile ei se străduiesc și nu reușesc să pună în funcțiune fabrica cu mașini și aparate noi aduse de ei din America, muncitorii îl rugau pe Lenin să le acorde sprijinul necesar pentru a obține materialele de care au nevoie pentru completarea utilajului fabricii și repararea clădirii, precum și pentru a căpăta spațiul locativ corespunzător.

La 27 iunie 1921, Lenin a semnat o scrisoare adresată lui L.K. Martens și lui V.T. Lihacev, președintele Consiliului economic gubernial Moscova, în care se dispunea să se ia măsuri pentru curmarea oricărei tărăgănări a soluționării cererilor făcute de muncitorii imigranți și să li se dea tot ajutorul necesar pentru a putea pune cît mai curînd cu putință în funcțiune fabrica utilată de ei (vezi „Culegeri din Lenin", vol. XX, p. 201). — 328.

450 Această telegramă a fost trimisă la Sevastopol, Simferopol, Kerci și Teodosia.

La Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. se păstrează următorul bilet adresat de V.I. Lenin secretarei L.A. Fotieva, scris, probabil, în legătură cu telegrama de față: „Rog scoateți imediat din procesele-verbale de ședință ale C.M.A. și C.C.P. hotărîrile C.M.A. și C.C.P. *cu privire la bunurile din Crimeea*". — 331.

www.dacoromanica.ro

451 Acest proiect de telegramă a fost întocmit, probabil, de A. Lomov, şeful direcţiei silvice generale. El poartă următoarea însemnare: „Vladimir Ilici, rog semnaţi această telegramă, importantă pentru noi. 24.XI. A. Lomov“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 332.

452 Acest proiect de telegramă a fost vizat de V.V. Fomin, Borisov, Petrikovski şi de încă o persoană a cărei semnătură nu a putut fi descifrată. — 333.

453 Este vorba de hotărîrea adoptată de Consiliul Muncii şi Apărării la 24 decembrie 1920 în problema transporturilor de alimente. — 335.

454 Telegrama adresată de V.I. Lenin lui Mustafa Kemal (Atatürk), preşedintele Marii Adunări Naţionale a Turciei, constituie răspunsul dat de el la scrisoarea pe care acesta i-o adresase prin radio la 18 decembrie 1920. În această scrisoare, Kemal Atatürk arăta că aprobă recunoaşterea de către guvernul sovietic a autonomiei Daghestanului şi, referindu-se la relaţiile dintre Turcia şi Rusia Sovietică, scria: „Ferm convins că printr-o colaborare strînsă vom ajunge la ţelul dorit, salut orice nouă întărire a legăturilor de prietenie ce ne unesc. Vă sînt profund recunoscător pentru politica clarvăzătoare pe care, din înalta dv. iniţiativă, Republica sovietică a început s-o promoveze atît în Orient cît şi în lumea întreagă“ („Documente referitoare la politica externă a U.R.S.S.“, vol. III, Moscova, 1959, p. 451).

Primind scrisoarea lui Kemal, Lenin a trimis-o în aceeaşi zi lui G.V. Cicerin spre verificare şi pentru întocmirea unui proiect de răspuns. Pe proiectul de răspuns ce i-a fost trimis de Cicerin, Lenin a scris: „Tov. Cicerin, sînt de acord cu proiectul dv. 9 ianuarie 1921. *Lenin*“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 336.

455 Adeverinţa de faţă a fost scrisă de V.I. Lenin, probabil, în legătură cu plecarea Luizei Bryant în Turkestan. Pe vremea aceea, Luiza Bryant nu făcea parte din Partidul Comunist din S.U.A., dar Lenin o aprecia după faptele ei, după întreaga ei activitate literară şi publicistică, care în anii aceia se situa pe poziţii apropiate de cele ale comuniştilor. — 337.

456 Scrisoarea de faţă, care este răspunsul la o scrisoare a Comitetului Central al Crucii Roşii suedeze, adresată lui V.I. Lenin la 9 noiembrie 1920 sub nr. 2 371 (vezi adnotarea 62), a fost transmisă destinatarului prin intermediul reprezentanţei R.S.F.S.R. în Suedia, la 17 februarie 1921. — 337.

457 Cea de-a III-a Conferinţă generală a statisticienilor din Rusia a avut loc la Moscova între 20 şi 29 ianuarie 1921. — 339.

www.dacoromanica.ro

458 Acest proiect de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare. El poartă următoarea însemnare, făcută de A.B. Halatov, membru al colegiului acestui comisariat: „Potrivit înțelegerii stabilite prin telefon cu tovarășii Țiurupa și Fomin“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). — 340.

459 Proiectul telegramei de față și al celei următoare a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare și la Consiliul superior al transporturilor; telegramele poartă viza lui A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, și a lui V.V. Fomin, președintele Consiliului superior al transporturilor. — 341.

460 Proiectul telegramei de față a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; el poartă viza lui A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare. — 343.

461 În aceeași zi, V.I. Lenin a trimis o telegramă cu conținut identic Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.S.A. Tătare, la Kazan. — 344.

462 Este vorba de Regiunea Autonomă Ciuvașă. În 1925 ea a fost transformată în R.S.S.A. Ciuvașă. — 344.

463 Telegrame cu conținut identic și semnate de aceleași persoane au fost trimise concomitent la Ekaterinburg, Simbirsk, Orenburg, Ufa, Kursk, Tiumen, Celeabinsk, Omsk și Rostov pe Don. — 345.

464 Proiectul de telegramă a fost întocmit la Comisariatul poporului pentru aprovizionare și scris de A.D. Țiurupa pe o hîrtie cu antetul acestui comisariat. — 346.

465 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; el poartă viza lui A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare. — 346.

466 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare și la Comisariatul poporului pentru problemele muncii; el poartă viza lui N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, și a lui A.M. Anikst, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele muncii. — 349.

467 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; el poartă viza lui A.B. Halatov, membru al colegiului acestui comisariat. — 352.

468 Mesajul de față constituie răspunsul dat la două scrisori cu conținut identic, datate 6 noiembrie și 1 decembrie 1920,

www.dacoromanica.ro

primite de la Amanulla-han. Textul scrisorii din 1 decembrie 1920 a fost publicat în „Documente referitoare la politica externă a U.R.S.S.“, vol. IV, Moscova, 1960, p. 94—95.

Proiectul mesajului adresat lui Amanulla-han a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru afacerile externe. — 353.

469 Tratatul dintre Rusia Sovietică și Afganistan a fost ratificat de C.E.C. al Sovietelor din Rusia la 20 aprilie 1921. Vezi textul acestui tratat în „Documente referitoare la politica externă a U.R.S.S.“, vol. III, Moscova, 1959, p. 550—553.—353.

470 Proiectul de telegramă a fost întocmit la Comisariatul poporului pentru aprovizionare și scris de A.B. Halatov pe o hîrtie cu antetul acestui comisariat. — 356.

471 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, de V.A. Smolianinov, adjunct al secretarului general al C.C.P. și C.M.A. — 357.

472 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare. Telegrama a fost transmisă prin fir direct. — 358.

473 În telegrama de răspuns din 5 mai 1921, semnată de președintele și de vicepreședintele Comitetului revoluționar din Siberia, se comunica: „Dispoziția dv. cu nr. 401 din 4 mai va fi executată. Vă aducem la cunoștință că ultimele cantități de cereale depozitate la stațiile de cale ferată au fost expediate la Moscova...

Luăm măsuri pentru organizarea colectării de cereale prin schimb de mărfuri, dar vă aducem la cunoștință că în perioada însămînțărilor, adică pînă la 1 iunie, nu se poate conta pe rezultate apreciabile. Pentru a putea expedia 3 000 000 de puduri de cereale va trebui să reducem consumul în Siberia“ („Comitetul revoluționar din Siberia. August 1919 — decembrie 1925. Culegere de documente și materiale“, Editura din Novosibirsk, 1959, p. 303. Vezi ibid., p. 305—312, alte materiale și documente din mai și iunie 1921 ale Comitetului revoluționar din Siberia privind îndeplinirea dispoziției date de V.I. Lenin). — 359.

474 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; telegrama este vizată de N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, și de A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare. — 359.

475 Proiectul de telegramă a fost întocmit de V.A. Smolianinov, adjunct al secretarului general al C.C.P. și C.M.A. — 360.

476 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, de L.B. Krasin, comisar al poporului pentru comerțul exterior.

Telegrama a fost trimisă la Londra în legătură cu următoarea hotărîre din 7 mai 1921 a Biroului Politic al C.C. al

www.dacoromanica.ro

P.C.(b) din Rusia: „Tovarășii Briuhanov și Krasin vor discuta în cursul zilei de astăzi posibilitatea de a cumpăra și de a aduce cît mai grabnic în Rusia 2 000 000 de puduri de cereale, astfel încît dispozițiile urgente în acest sens să fie date telegrafic chiar astăzi tovarășului Klîșko, sub semnăturile tovarășilor Lenin, Krasin și Briuhanov" (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). Răspunsul lui N.K. Klîșko la această telegramă a fost trimis lui V.I. Lenin la 9 mai (vezi adnotarea 273). — 360.

477 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, de V.A. Smolianinov, adjunct al secretarului general al C.C.P. și C.M.A. — 361.

478 La 26 mai 1921, Direcția generală a combustibilului a comunicat Prezidiului C.E.S. din Rusia că problema transmiterii unor cazane de la centrala electrică a Întreprinderii de tramvaie din Moscova la șantierul de construcție de la Șatura a fost definitiv soluționată în sens pozitiv. — 362.

479 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare și la Comisariatul poporului pentru agricultură; telegrama poartă viza lui N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, și a lui I.A. Teodorovici, adjunct al comisarului poporului pentru agricultură. — 362.

480 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; el poartă viza lui N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, iar textul lui conține unele modificări făcute de E.M. Skleanski, președintele Consiliului militar-revoluționar al republicii. — 363.

481 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la secretariatul general al C.C.P. și C.M.A. — 364.

482 Ca răspuns la această telegramă, prezidiul Comitetului executiv gubernial Nijni Novgorod a comunicat că cifra proiectată a extracției de turbă pe 1921, indicată de comisia economică gubernială din Nijni Novgorod, este exactă.

Președintele Comitetului executiv gubernial arăta totodată că întîrzierea răspunsului la întrebările puse de Secretariatul general al C.C.P. și C.M.A. se datorește activității defectuoase a serviciilor de poștă și telegraf; telegramele din 26 mai și 2 iunie 1921 au fost primite la Nijni Novgorod abia la 13 și 12 iunie, iar telegrama din 7 mai nu a sosit la destinație. — 365.

483 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; el poartă viza lui N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, și a lui A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare.

www.dacoromanica.ro

În legătură cu această chestiune, vezi şi volumul de faţă, documentele 338 şi 358. — 366.

484 Proiectul de telegramă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; el poartă viza lui N.P. Briuhanov, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare, a lui A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, precum şi a lui Arutiunianţ. Telegrama a fost transmisă la 8 iunie prin fir direct. — 367.

485 Proiectul telegramei de faţă a fost întocmit, probabil, la Comisariatul poporului pentru aprovizionare; el poartă viza lui A.B. Halatov, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, şi a lui A.I. Sviderski, adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare. Telegrama a fost transmisă prin fir direct. — 368.

486 Proiectul de telefonogramă a fost întocmit, probabil, de V.A. Smolianinov, adjunct al secretarului general al C.C.P. şi C.M.A. — 370.

487 La 16 iunie 1921, ca răspuns la această telefonogramă, V.V. Fomin, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie, a comunicat că s-au luat măsuri pentru îmbunătăţirea aprovizionării cu produse alimentare şi cu îmbrăcăminte de protecţie a muncitorilor ocupaţi la executarea lucrărilor terasiere; într-un ritm intens se efectuează lucrările pentru repararea agregatelor de excavare, iar pentru nevoile transporturilor fluviale vor fi alocate 600 000 000 de ruble (200 000 000 au şi fost expediate) etc. — 370.

488 După cum arată în amintirile lor P.A. Bogdanov şi G.D. Ţiurupa, corturile necesare şantierului de construcţie a centralei electrice de la Kaşira au fost livrate la timp, înainte de sosirea muncitorilor trimişi în baza dispoziţiei lui V.I. Lenin. — 371.

489 Documentul de faţă a fost trimis la Comisariatul poporului pentru problemele muncii în urma primirii unei comunicări din partea conducerii şantierului de construcţie a centralei electrice Kaşira, în care se arăta că insuficienţa forţei de muncă la acest şantier va face imposibilă terminarea la timp a lucrărilor de construcţie a centralei electrice.

La 29 iunie 1921, Consiliul Muncii şi Apărării a adoptat o hotărîre în care se spunea: „Toţi muncitorii aflaţi pe data de 15 iunie a.c. la şantierul de construcţie de la Kaşira sînt consideraţi mobilizaţi la muncă şi vor rămîne la dispoziţia acestui şantier pînă la terminarea lucrărilor de construcţie a centralei electrice“ (Arhiva centrală de partid a Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S.). În afară de aceasta, pe baza unei dispoziţii date de Lenin, au fost trimişi la acest şantier circa 300 de muncitori din guberniile Tula şi Kaluga. — 371.

www.dacoromanica.ro

INDICE DE NUME*

A

*Abramovici, R. (Rein, R.A.)*** (1880—1963) — menşevic, unul dintre liderii Bundului.

În 1920 a emigrat la Berlin, unde a dus o luptă activă împotriva Rusiei Sovietice; împreună cu L. Martov a fondat şi redactat publicaţia menşevică „Soţialisticeskii Vestnik" (vezi şi vol. 15, p. 525)***. — *294*.

Akselrod, A.G. (n. 1893) — soţia lui T.L. Akselrod, pensionară. — *5*.

Akselrod, L.I. (1868—1946) — filozof şi critic literar; a participat la mişcarea social-democrată; menşevică.

Începînd din 1918 s-a retras din activitatea politică şi a desfăşurat activitate pedagogică într-o serie de instituţii de învăţămînt superior (vezi şi vol. 18, p. 452—453). — *177*.

Akselrod, T.L. (1888—1938) — membru de partid din 1917; mai înainte a făcut parte din Bund.

În anii 1920—1921 a condus secţia de presă a Internaţionalei Comuniste; începînd din 1922 a lucrat la Comisariatul poporului pentru afacerile externe, iar după aceea în domeniul editorial (vezi şi vol. 50, p. 524). — *5*.

Aleksandrov, I.G. (1875—1936) — cunoscut specialist sovietic în energetică şi hidrotehnică. A participat activ la elaborarea

---

* Avînd în vedere marele număr de nume menţionate în volumul de faţă, la persoanele pentru care în indicele din volumele precedente s-au prezentat informaţii amănunţite, aici, de regulă, sînt prezentate doar date în legătură cu anii 1920—1921. Referitor la persoanele care sînt menţionate pentru prima oară în acest volum sînt prezentate informaţii mai amănunţite. Despre unele persoane nu s-au putut afla nici un fel de date.

** În paranteze, cu litere cursive, sînt scrise adevăratele nume de familie.

*** Aici şi mai departe au fost puse în paranteze trimiterile la volumele precedente ale prezentei ediţii, în ale căror indice de nume se pot găsi date mai amănunţite despre persoana respectivă.

www.dacoromanica.ro

planului GOELRO şi la întocmirea schemei generale a electrificării Asiei centrale. Începînd din 1921 a făcut parte din prezidiul Comisiei de stat a planificării; autor al proiectului, iar după aceea inginer-şef al construcţiei hidrocentralei de pe Nipru. În 1932 a fost ales membru al Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. — *201.*

Alferov, K.A. (n. 1883) — membru de partid din 1918, inginer de drumuri. În anii 1919—1921 a lucrat în Comitetul principal pentru construcţii de stat, în 1922—1924 a fost vicepreşedinte al Consiliului economic gubernial din Gomel (vezi şi vol. 51, p. 507—508). — *196.*

Alski, A.O. (1892—1939) — membru de partid din 1917. Din 1921 pînă în 1927 a fost adjunct al comisarului şi membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe al R.S.F.S.R., apoi al U.R.S.S. (vezi şi vol. 44, p. 622). — *99, 191, 247, 256, 272, 288, 314, 324, 370.*

Amanulla-han (1892—1960) — emir al Afganistanului în anii 1919—1926 şi apoi padişah din 1926 pînă în 1929. În anii săi de domnie a fost proclamată deplina independenţă a Afganistanului şi în 1919 au fost stabilite relaţii diplomatice cu Rusia Sovietică, iar în 1921 a fost încheiat tratatul de neutralitate şi neagresiune sovieto-afgan. — *353—355.*

Ammosov, M.K. (1897—1939) — membru de partid din martie 1917; unul dintre organizatorii Puterii sovietice în Iakutia. În timpul revoluţiei din februarie 1917 a participat îndeaproape la activitatea de propagandă şi agitaţie, s-a aflat în fruntea muncitorilor iacuţi, a fost membru al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor şi a făcut parte din biroul Comitetului securităţii publice din Iakutia. În anii 1920—1921 a fost preşedinte al Comitetului revoluţionar gubernial din Iakutia, a condus secţia din Iakutia a Biroului gubernial al P.C. (b) din Rusia; la cel de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor a fost ales membru al C.E.C. din Rusia. În anii 1922—1932 a deţinut posturi de răspundere în Iakutia, la prezidiul C.E.C din Rusia şi la C.C. al partidului. În perioada 1932—1937 a fost prim-secretar al comitetelor guberniale de partid din Kazahstanul de vest şi Kazahstanul de nord şi secretar al C.C. al P.C. (b) din Kirghizia. — *154.*

Amosov, A.M. (1896—1937) — membru de partid din 1914. După Revoluţia din Octombrie a avut funcţii de răspundere în sindicate. În anii 1920—1922 a fost secretar responsabil, vicepreşedinte şi preşedinte al C.C. al Sindicatului feroviarilor. Ulterior a ocupat posturi de conducere în sistemul Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie. A fost membru al C.E.C. din Rusia, al C.E.C. din Ucraina şi al C.E.C. al U.R.S.S. într-o serie de legislaturi. La Congresul al XVI-lea al partidului a fost ales membru supleant al C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *31.*

Andreev A.A. (n. 1895) — membru de partid din 1914.

www.dacoromanica.ro

În anii 1920—1922 a deţinut funcţia de secretar al C.C.S. din Rusia. La congresele al IX-lea, al XI-lea şi la cele ce au urmat a fost ales membru al C.C. al partidului (vezi şi vol. 42, p. 533). — *186*, *370*.

Anikst, *A.M.* (1887—1941) — membru de partid din 1919. În anii 1906—1907 a participat la mişcarea revoluţionară ca anarhist. În perioada 1907—1917 s-a aflat în emigraţie, a participat activ la mişcarea anarho-sindicalistă. În 1919—1922 a fost membru al colegiului şi adjunct al comisarului poporului pentru problemele muncii; în 1922—1923 — vicepreşedinte al Consiliului economic din regiunea Ural; în 1923—1925 — comisar al poporului pentru problemele muncii al Ucrainei, activist la C.C. al Sindicatului minerilor şi la C.C. al Sindicatului constructorilor. De la sfîrşitul anului 1925 pînă în 1937 a lucrat la Comisia de stat a planificării a R.S.F.S.R. — *12*, *17*, *86*.

Antonov, *A.S.* — eser. După întoarcerea din deportare, în 1917, a fost numit comandant al miliţiei judeţene din Kirsanov. În 1920 a devenit conducătorul militar al răscoalei antisovietice a chiaburilor şi eserilor din gubernia Tambov, care a fost înăbuşită în toamna anului 1921; în 1922 a fost omorît. — *46*, *267*.

Anucin, *D.N.* (1843—1923) — antropolog, etnograf, geograf, arheolog şi muzeolog; din 1884 — profesor la Universitatea din Moscova. A scris numeroase lucrări ştiinţifice. A fost preşedinte pe viaţă al Societăţii prietenilor ştiinţelor naturii, antropologiei şi etnografiei, vicepreşedinte al Societăţii de arheologie din Moscova, membru de onoare a numeroase societăţi, academii şi universităţi din Rusia şi din alte ţări. Fondator al şcolii de antropologie şi geografie din Rusia. — *325*.

Armand, *A.A.* (n. 1894) — fiu al Inessei Armand; membru de partid din 1918. În anii 1919—1921 s-a aflat în Armata Roşie; în 1921—1922 a fost şeful secţiei politice a Comitetului principal pentru educaţia politică şi secretar al reprezentanţei comerciale la Teheran. În 1928—1964 a îndeplinit diferite funcţii în Institutul unional de termotehnică; o perioadă de timp a fost şef al sectorului cercetări ştiinţifice şi al sectorului inovaţii din Comisariatul poporului pentru industria grea. — *185*.

Armand, *A.A.* (1903—1944) — fiul cel mai mic al Inessei Armand, membru de partid din 1944, de profesiune inginer mecanic (vezi şi vol. 48, p. 439). — *185*.

Armand, *F.A.* (1896—1936) — fiu al Inessei Armand. În perioada războiului civil a fost pilot observator, iar apoi a activat într-o serie de organizaţii sportive din Moscova. — *185*.

Armand, *I.A.* (n. 1893) — fiică a Inessei Armand, membră de partid din aprilie 1917. În anii 1918—1919 a fost secretară a unui comitet raional din Moscova al Uniunii tineretului, agitator-

www.dacoromanica.ro

organizator pe lîngă Comisariatul militar gubernial din Astrahan, apoi (pînă în vara anului 1921) a desfăşurat muncă de partid la Moscova. În perioada 1923—1931 a lucrat la reprezentanţa comercială şi apoi la reprezentanţa politică a U.R.S.S. în Germania, precum şi în Comisariatul poporului pentru afacerile externe. Din 1933 pînă în 1961 (cu unele întreruperi) a lucrat la Institutul de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. şi la Editura de literatură în limbi străine. — *185*.

Armand, I.F. (1874—1920) — membră de partid din 1904, militantă a mişcării comuniste şi muncitoreşti internaţionale (vezi şi vol. 27, p. 573; vol. 48, p. 439—440). — *185*.

Armand, V.A. (n. 1901) — fiica cea mai mică a Inessei Armand, membră de partid din 1921. Din 1920 pînă în 1927 a urmat cursurile Institutului superior de artă şi tehnică. Din 1927 a lucrat la fabrica „Krasnîe Tekstilşciki" în calitate de şef-adjunct al secţiei raţionalizări; începînd din 1934 a fost instructoare pentru propaganda tehnică, apoi şefă a atelierului de desen la fabrica „Trehgornaia manufaktura". Din 1938 a lucrat în domeniul artei decorative. — *185*.

Artamonov, M.D. (1888— 1958) — poet. A început să publice în anul 1906. În 1913 a editat şi redactat la Ivanovo-Voznesensk revista „Dîm", iar din 1913 a lucrat la „Pravda". După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din redacţia ziarului „Rabocii Krai" din Ivanovo-Voznesensk; a fost unul dintre organizatorii cercului de poeţi de pe lîngă acest ziar. — *64*.

Artem (Sergheev, F.A.) (1883—1921) — membru de partid din 1901.

În anii 1920—1921 a fost secretar al Comitetului din Moscova al P.C. (b) din Rusia, iar din 1921 preşedinte al C.C. al Sindicatului minerilor din Rusia. La Congresul al X-lea al P.C. (b) din Rusia a fost ales membru al Comitetului Central. A murit în timpul experimentării unui vagon aeropropulsat pe linia ferată Moscova—Kursk (vezi şi vol. 35, p. 529). — *211*.

Atatürk, Kemal Mustafa (1881—1938) — primul preşedinte al Republicii turce (1923—1938). A efectuat o serie de reforme în domeniul justiţiei, culturii şi moravurilor. La 16 martie 1921 a semnat tratatul de prietenie şi fraternitate dintre R.S.F.S.R. şi Turcia. — *121*, *336*.

Auberg, I.I. (n. 1889) — membru de partid din 1918; din 1912 pînă în 1917 a fost soldat în vechea armată; în anii 1917—1921 a făcut parte din Garda Roşie şi din Armata Roşie; în 1921—1937 a deţinut funcţia de şef al grupului administrativ din Direcţia treburilor C.C.P. al R.S.F.S.R. şi U.R.S.S., iar în 1937—1957 pe aceea de şef al serviciului administrativ din Ministerul Construcţiei de Maşini, Aparate şi Instrumente al U.R.S.S. — *119*.

Avanesov, V.A. (1884—1930) — membru de partid din 1903.

www.dacoromanica.ro

Din 1917 — membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia; din 1920 pînă în 1924 — adjunct al comisarului poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească, membru al colegiului Cekăi din Rusia, apoi adjunct al comisarului poporului pentru comerţul exterior (vezi şi vol. 37, p. 673). — *5*, *6*, *14*, *124*, *169*, *175*, *232*, *266*, *268*, *286*.

Avdeev, *P.N.* (n. 1895) — membru de partid din 1917. În anii 1915—1917 a lucrat ca lăcătuş la uzinele „Fenix", „Novîi Lessner" şi „Renault". Din iunie 1918 pînă în aprilie 1920 a fost activist al Comitetului din Petrograd al Sindicatului metalurgiştilor. În perioada aprilie 1920—noiembrie 1921 a deţinut funcţia de şef al secţiei norme şi tarife din Consiliul sindicatelor din gubernia Petrograd şi a făcut parte din prezidiul acestui consiliu. În anii 1922—1923 a lucrat la C.C.S. din Rusia în secţia normarea muncii. Ulterior a îndeplinit diferite funcţii pe linie sindicală şi economică-administrativă. — *243*.

Avksentievski, *K.A.* (1890—1941) — membru de partid din 1917.
În anul 1921 a fost adjunct al comandantului forţelor armate din Ucraina şi Crimeea (vezi şi vol. 51, p. 509). — *335*.

B

Badaev, *A.E.* (1883—1951) — membru de partid din 1904. Începînd din vara anului 1920 a fost preşedinte al Comunei de aprovizionare din Moscova (vezi şi vol. 23, p. 559). — *118—119*.

Bagoţki, *S.I.* (1879—1953) — participant activ la mişcarea revoluţionară, de profesiune medic. În 1910 a intrat în rîndurile Social-democraţiei din Regatul Poloniei şi din Lituania; după Revoluţia din Octombrie a fost unul dintre organizatorii sistemului de ocrotire a sănătăţii publice în Rusia Sovietică. În anii 1918—1937 a fost reprezentant al Crucii Roşii sovietice în Comitetul internaţional al Crucii Roşii de la Geneva. Începînd din 1937 a lucrat ca consultant în comitetul executiv al Crucii Roşii la Moscova. În anii 1950—1951 a deţinut funcţia de redactor-şef ştiinţific al sectorului medicină al Marii enciclopedii sovietice. — *304*.

Balabolkin, *I.N.* (n. 1875) — membru de partid; pînă la Revoluţia din Octombrie a lucrat la fabrica de ulei „Ridder", din februarie 1917 pînă în august 1921 a făcut parte din Comitetul gubernial pentru însămînţări din Semipalatinsk. — 362.

Baliev, *V.P.* (1882—1951) — membru de partid din martie 1917. În anii 1905—1919 a fost agronom la zemstva din Sterlitamak, profesor la şcoala de horticultură şi agricultură din Uman, director al staţiei de experimentare a maşinilor agricole din Omsk. În anii 1919—1923 a deţinut funcţia de şef al secţiei agricole guberniale din Omsk şi pe aceea de consultant în probleme

www.dacoromanica.ro

agricole al Comisiei de stat a planificării din Siberia, cu sediul în orașul Novosibirsk. Din iunie pînă în august 1921 a fost consultant la secția agricolă a Comisiei de stat a planificării din Moscova. În anii următori a lucrat la Comisariatul poporului pentru agricultură al R.S.F.S.R., la Institutul unional pentru mecanizarea agriculturii și în alte instituții. — *301*.

Baranov, *P.I.* (1892—1933) — membru de partid din 1912. În zilele lui Octombrie 1917 s-a aflat pe Frontul românesc, a făcut parte din comitetul revoluționar și din comitetul P.M.S.D.R. al Armatei a 8-a. Începînd din 1918 s-a aflat în rîndurile Armatei Roșii pe fronturile războiului civil. Ca delegat la Congresul al X-lea a participat la înăbușirea rebeliunii de la Kronstadt. A condus acțiunea de reprimare a banditismului politic din Asia centrală, a fost membru al Consiliului militar-revoluționar al Frontului din Turkestan și a făcut parte din Biroul C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru Asia centrală. Din 1924 pînă în 1931 a fost comandant al forțelor aeriene ale Armatei Roșii muncitorești-țărănești și membru al Consiliului militar-revoluționar al U.R.S.S. În 1931 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru industria grea, iar apoi șef al Direcției generale a industriei aeronautice. La Congresul al XVI-lea a fost ales membru supleant al C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice. — *107*.

Barișnikov, *A.A.* — inginer. — *8*, *9*.

Bașa, *N.A.* (1883—1957) — membru de partid din februarie 1917; pînă la Revoluția din Octombrie — muncitor. În 1917 a făcut parte din Garda Roșie, apoi a fost numit comisar al Direcției guberniale a accizelor din Moscova, împuternicit al Consiliului Muncii și Apărării în sectorul de cale ferată Volga—Bogulmin. În anii 1921—1923 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanțe și șef al Depozitului de obiecte de valoare al statului. În anii următori a ocupat diferite funcții în domeniul economiei și în aparatul de stat. — *247*, *307*.

Beesley, *Edward Spencer* (1831—1915) — istoric și filozof pozitivist englez; în anii 1859—1893 a fost profesor de istorie la Universitatea din Londra. Popularizator al ideilor lui Auguste Comte în Anglia și traducător al lucrărilor lui în limba engleză. La 28 septembrie 1864 a prezidat mitingul de la Londra la care s-a adoptat hotărîrea de a înființa Asociația Internațională a Muncitorilor (Internaționala I). Din 1893 a fost redactor al publicației „Positivist Review". — *69*.

Beleakov, *A.A.* (1870—1927) — membru al primului cerc marxist din Samara, condus de V.I. Lenin. Din 1920 a lucrat la Moscova în industria textilă, la Editura de stat, la editura „Jos analfabetismul!" și în alte instituții. A fost colaborator permanent al ziarului „Izvestiia C.E.C. din Rusia". — *202*.

Belenki, *A.I.* (1883—1941) — membru de partid din 1902.

www.dacoromanica.ro

După Revoluţia din Octombrie a lucrat în organele Cekăi şi ale Direcţiei politice de stat unificate (O.G.P.U.); din 1919 şi pînă în 1924 a fost şeful serviciului de pază personală a lui V.I. Lenin (vezi şi vol. 41, p. 562). — *226*.

Beloborodov, A.G. (1891—1938) — membru de partid din 1907. Începînd din august 1920 a deţinut, succesiv, funcţiile de vicepreşedinte al Consiliului revoluţionar al Armatei muncii din Caucaz, secretar al Biroului din sud-est al C.C. al P.C. (b) din Rusia, preşedinte al Consiliului economic din sud-est. La sfîrşitul anului 1921 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 50, p. 528). — *118, 163, 241, 280, 356*.

Bikov. — *56*.

Bodeakov, N.S. — *13*.

Bogdanov, P.A. (1882—1939) — membru de partid din 1905. Din 1921 pînă în 1925 a fost preşedinte al Consiliului economic superior din Rusia şi membru al Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 44, p. 624—625). — *259, 309, 310, 370—371*.

Boki, G.I. (1879—1940) — membru de partid din 1900. Din 1921 — membru al colegiului Cekăi, apoi membru al colegiului Direcţiei politice de stat unificate (O.G.P.U.) şi al Comisariatului poporului pentru afacerile interne (vezi şi vol. 51, p. 512). — *231, 247, 324*.

Bonci-Bruevici, M.A. (1888—1940) — eminent inginer sovietic, specialist în domeniul radiotehnicii. În anii 1916—1919 s-a ocupat cu studierea lămpilor electronice. Din 1918 a condus laboratorul de radio din Nijni Novgorod (vezi şi vol. 45, p. 655). — *59—60, 171*.

Bonci-Bruevici, V.D. (1873—1955) — membru de partid din 1895.
În anii 1917—1920 a fost şef al Direcţiei treburilor de pe lîngă Consiliul Comisarilor Poporului (vezi şi vol. 7, p. 537—538, vol. 37, p. 675). — *43, 59*.

Borzov, A.A. (1874—1939) — geograf sovietic, profesor la Universitatea din Moscova, om de ştiinţă emerit. A scris numeroase lucrări ştiinţifice. A elaborat o serie de hărţi, precum şi Marele atlas sovietic al lumii. — *325*.

Brandler, Heinrich (n. 1881) — membru, din 1898, al Partidului social-democrat din Germania. În anii primului război mondial a aderat la Uniunea Spartacus. După înfiinţarea Partidului Comunist din Germania (1919) a intrat în rîndurile lui; în anii 1919—1923 a făcut parte din Comitetul Central. În 1921 s-a situat pe poziţiile celor „de stînga". În 1922—1923 a comis o serie de greşeli oportuniste de dreapta şi a fost scos din Comitetul Central. În 1929 a fost exclus din partid. — *298—299*.

www.dacoromanica.ro

Brass, Otto (1875—1950) — social-democrat german, a participat la mişcarea sindicală, cooperatistă şi de asigurări. A fost unul dintre fondatorii Partidului social-democrat independent din Germania. După fuzionarea acestui partid cu Partidul Comunist din Germania (decembrie 1920) a devenit membru al C.C. al Partidului Comunist Unificat din Germania. În februarie 1921 s-a retras din Comitetul Central. În ianuarie 1922 a fost exclus din P.C.U.G., pentru încălcarea disciplinei de partid, şi a revenit la social-democraţi. Pentru activitatea sa antifascistă din anii dictaturii hitleriste a fost condamnat, în 1939, la 12 ani muncă silnică. După ce a fost eliberat, în 1945, s-a stabilit în R.D.G.; a participat activ la unificarea sindicatelor libere germane şi a militat pentru unitatea clasei muncitoare din Germania. — *245*.

Briuhanov, N.P. (1878—1943) — membru de partid din 1902. După Revoluţia din Octombrie a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, apoi adjunct al comisarului, iar din 1921 comisar al poporului pentru aprovizionare (vezi şi vol. 38, p. 497; vol. 44, p. 625). — *3, 7, 13, 25, 40, 83, 95, 99, 124, 153, 173, 185, 186, 194, 205, 206, 208, 219, 221, 235, 238, 256, 257, 312, 316*.

Bryant, Louise (1890—1936) — ziaristă americană, soţia lui John Reed. În toamna anului 1917 a venit în Rusia împreună cu un grup de ziarişti, iar după aceea a mai fost în repetate rînduri în Ţara sovietică. Autoare a cărţilor „Şase luni roşii în Rusia. Impresii din ajunul şi din timpul dictaturii proletariatului" (1918) şi „O oglindă a Moscovei" (1923). — *337*.

Buharin, N.I. (1888—1938) — membru de partid din 1906. După Revoluţia din Octombrie a fost redactor al ziarului „Pravda", membru al Biroului Politic al C.C., membru al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. În 1918 s-a aflat în fruntea grupului „comuniştilor de stînga"; în timpul discuţiei din partid cu privire la sindicate (1920—1921) s-a situat mai întîi pe o poziţie „tampon", iar apoi a aderat la grupul lui Troţki (vezi şi vol. 41, p. 564). — *107, 136, 219, 296, 318*.

Buniat-zade, D.H. (1888—1938) — membru de partid din 1908. În anii 1917—1918 a fost unul dintre conducătorii „Gummet"-ului de pe lîngă Comitetul P.M.S.D.R. din Baku. Din mai pînă în iulie 1918 a făcut parte din Comitetul executiv al Sovietului judeţean Baku, iar în toamna anului 1918 a fost numit preşedinte al comisariatului din Astrahan pentru problemele musulmanilor din Transcaucazia. În 1920 a devenit membru al C.C. al P.C. (b) din Azerbaidjan şi al Comitetului revoluţionar din Azerbaidjan, în 1921 comisar al poporului pentru aprovizionare, comisar al poporului pentru agricultură, iar apoi preşedinte al Comisiei de stat a planificării şi după aceea vicepreşedinte al C.C.P. al R.S.S. Azerbaidjane. — *132*.

Burdukov, A.A. (n. 1880) — membru de partid din 1905, de profesiune învăţător. A desfăşurat activitate revoluţionară la

www.dacoromanica.ro

Serpuhov. După Revoluţia din Octombrie a fost numit comisar al statului-major al districtului militar Moscova, ajutor de comandant, apoi comandant al acestui district; concomitent, a făcut parte din comitetul apărării din Moscova. În 1921 a fost numit adjunct al şefului secţiei învăţămînt a Sovietului din Moscova, în anii 1925—1936 a lucrat la Comisia de stat a planificării a U.R.S.S. — *194*.

C

Casulli, D. — *256*.

Cebotarev, I.N. (1861—1934) — narodovolist; a intrat în mişcarea revoluţionară în 1886; a fost arestat în legătură cu procesul lui A.I. Ulianov; cunoştinţă apropiată a familiei Ulianov încă de la Simbirsk. Din 1906 pînă în 1922 a lucrat la şcoala medie din Popovka (vezi şi vol. 46, p. 544). — *161*.

Cekunov, I.A. (m. 1928) — ţăran din satul Fominka, gubernia Vladimir. În 1906 a devenit membru al partidului libertăţii poporului. În 1910 a fost consilier de zemstvă, din partea plăşii Fominskaia, şi preşedinte al asociaţiei agricole din Fominka. Din 1917 a colaborat activ la ziarele „Golos Naroda" (Vladimir) „Trudeaşceaiasea Bednota" (organul comitetelor executive ale judeţelor Kovrov, Gorohoveţ şi Vladimir). În anii 1919—1921 a fost, în repetate rînduri, primit de V.I. Lenin, cu care a discutat diferite probleme gospodăreşti şi economice şi diferite aspecte ale activităţii cooperatiste a ţăranilor din asociaţia de sub conducerea sa. În 1921 a fost numit membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură. În ultimii ani ai vieţii sale a colaborat la ziarele „Bednota" şi „Krestianskaia Gazeta". — *93*, *95*, *96*.

Cernov, V.M. (1876—1952) — unul dintre liderii partidului eserilor. Din mai pînă în august 1917 a deţinut postul de ministru al agriculturii în guvernul provizoriu burghez; a dus o politică de crunte represiuni împotriva ţăranilor care ocupau pămînturile moşierilor. După Revoluţia din Octombrie a fost unul dintre organizatorii rebeliunilor antisovietice. În 1920 a emigrat; în străinătate şi-a continuat activitatea sa antisovietică. — *269*.

Certkov, V.G. (1854—1936) — publicist, prieten intim şi discipol al lui L.N. Tolstoi. A fondat editurile „Posrednik" (în Rusia) şi „Svobodnoe slovo", revistele „Svobodnoe slovo", şi „Svbodnîe Listki" (în Anglia). În 1897 a fost expulzat, în urma apelului adresat de el duhoborilor din Caucaz, şi timp de 10 ani a trăit în Anglia, unde a publicat şi difuzat scrierile lui Tolstoi care erau interzise în Rusia, precum şi materiale în legătură cu istoria sectanţilor ruşi. A redactat ediţia jubiliară a Operelor lui L.N. Tolstoi. În anii 1920—1921 a fost preşedinte al consiliului unit al comunităţilor şi grupurilor religioase şi preşedinte al

www.dacoromanica.ro

consiliului de conducere al Congresului I al asociaţiilor agricole ale sectanţilor din întreaga Rusie. — *5*, *263*.

Ceverev, *A.M.* (1887—1921) — membru de partid din 1908. Din martie 1917 a făcut parte din Sovietul de deputaţi ai soldaţilor din Ufa şi a fost şef de detaşament în Garda Roşie. În 1918 a participat la luptele împotriva bandelor lui Dutov, iar apoi împotriva albgardiştilor cehi. În Armata Roşie a fost comandant de regiment, de brigadă şi de divizie. În anii 1920—1921 a deţinut funcţia de comisar militar în Daghestan şi în Transcaucazia. — *272*.

Cicerin, *G.V.* (1872—1936) — membru al P.M.S.D.R. din anul 1905; în perioada reacţiunii a fost adept al menşevismului, în anii primului război mondial s-a situat pe poziţii internaţionaliste, iar în 1918 a intrat în P.C. (b) din Rusia.

Din 1918 pînă în 1930 a fost comisar al poporului pentru afacerile externe (vezi şi vol. 37, p. 676—677). — *5*, *15*, *16*, *22*, *29*, *36*, *39*, *47—48*, *87*, *99*, *102*, *103*, *108*, *114*, *135*, *190*, *201*, *277*, *291*, *293*.

Ciuţkaev, *S.E.* (1876—1944) — a intrat în partid în 1903.

Din 1918 pînă în 1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe şi adjunct al comisarului pentru finanţe, preşedinte al comisiei pentru desfiinţarea impozitelor în bani şi, apoi, vicepreşedinte al Comitetului revoluţionar din Siberia (vezi şi vol. 51, p. 514). — *14*, *24*, *104*, *248*.

D

Danişevski, *K.H.* (1884—1941) — membru de partid din 1900. Din martie 1921 — şef al Direcţiei generale a silviculturii, apoi a desfăşurat activitate economică-administrativă (vezi şi vol. 20, p. 542—543; vol. 44, p. 628). — *262*.

Deborin, *A.M.* (1881—1963) — filozof şi istoric. Din 1903— bolşevic; în anii 1907—1917 — menşevic. După Revoluţia din Octombrie s-a separat de menşevici. Din 1920 a desfăşurat activitate ştiinţifică şi didactică la Universitatea I.M. Sverdlov, la Institutul de pregătire a cadrelor pentru predarea marxism-leninismului, la Institutul K. Marx şi F. Engels etc. În 1928 a intrat în P.C.U.S. În 1929 a fost ales membru al Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. (vezi şi vol. 48, p. 445). — *177*.

Dosser, *Z.N.* (1882—1938) — membru de partid din 1917, de profesiune petrolist. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al colegiului Direcţiei generale a petrolului din Consiliul economic superior, administrator general al Sindicatului petrolului, reprezentant al acestui sindicat în China, reprezentant comercial al U.R.S.S. în Italia. Din 1928 pînă în 1937 — director în Comisariatul poporului pentru comerţ al R.S.F.S.R. — *128*.

www.dacoromanica.ro

Dzerjinski, F.E. (1877—1926) — membru de partid din 1895. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Comisiei extraordinare din Rusia pentru lupta împotriva contrarevoluţiei, a sabotajului şi a speculei (Ceka). În 1921 a fost numit comisar al poporului pentru căile de comunicaţie, menţinîndu-şi totodată funcţiile de preşedinte al Cekăi şi de comisar al poporului pentru afacerile interne. Membru al C.C. al P.C. (b) din Rusia (vezi şi vol. 35, p. 534). — *104, 112, 125, 156, 193, 242, 247, 293, 311.*

E

Egorov, A.I. (1883—1939) — locotenent-colonel din vechea armată, a trecut de partea Puterii sovietice. La cel de-al II-lea Congres general al Sovietelor a fost ales în C.E.C. din Rusia. În 1918 a devenit membru de partid. După războiul civil a deţinut funcţiile de membru al Comitetului militar-revoluţionar al U.R.S.S., şef al statului-major al Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti şi adjunct al comisarului poporului pentru problemele militare. A fost mareşal al Uniunii Sovietice. La Congresul al XVII-lea al P.C. (b) din Rusia a fost ales membru supleant al Comitetului Central. — *335.*

Eiduk, A.V. (1886—1938) — membru de partid din 1903; pînă în 1919 a fost membru al comitetului de armată şi preşedinte al tribunalului revoluţionar al Armatei a 5-a, împuternicit al Comisariatului poporului pentru problemele militare şi maritime, şef al secţiei politice a Armatei a 6-a. În anii 1919—1921 — membru al colegiului Cekăi, împuternicit special al Consiliului Apărării pentru direcţiile generale ale combustibililor. — *55.*

Eismont, N.B. (1891—1935) — membru de partid din 1917. Din 1919 — adjunct al împuternicitului extraordinar pentru aprovizionarea Armatei Roşii şi Flotei Roşii, iar din 1920 — membru al Prezidiului C.E.S. din Rusia (vezi şi vol. 51, p. 516). — *124, 370.*

Eliava, Ş.Z. (1883—1937) — membru de partid din 1904. Din septembrie 1920 — membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 11-a şi al Diviziei speciale caucaziene (vezi şi vol. 51, p. 516). — *312.*

Elizarova-Ulianova, A.I. (1864—1935) — membră de partid din 1898; sora mai mare a lui V.I. Lenin.
În anii 1918—1921 a condus secţia pentru protecţia copiilor din Comisariatul poporului pentru asigurări sociale (ulterior din Comisariatul învăţămîntului public) (vezi şi vol. 48, p. 447). — *25.*

Emelianov, K.N. (1901—1937) — fiul muncitorului bolşevic N.A. Emelianov. În anii 1917—1927 a fost membru de partid. Din 1917 pînă în 1930 a făcut parte din Garda Roşie şi din Armata Roşie. — *100.*

www.dacoromanica.ro

Emelianovii — familia lui N.A. Emelianov, muncitor, participant activ la mişcarea revoluţionară, membru de partid din 1904; din însărcinarea partidului, l-a ascuns pe V.I. Lenin la Razliv în iulie-august 1917, cînd a fost pus sub urmărire de guvernul provizoriu (vezi şi vol. 51, p. 516). — *100*.

Emşanov, A.I. (1891—1941) — membru de partid din 1917. În 1920—1921 a fost comisar al poporului, iar în 1921—1922 adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicaţie. Ulterior a lucrat tot în sistemul Comisariatului poporului pentru căile de comuncaţie (vezi şi vol. 42, p. 539). — *130*, *153*, *156*.

Engels, Friedrich (1820—1895). — *69*, *70*, *216*.

Enukidze, A.S. (1877—1937) — membru de partid din 1898. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la Secţia militară a C.E.C. din Rusia; din 1918 a deţinut postul de secretar al C.E.C. din Rusia (vezi şi vol. 44, p. 629; vol. 48, p. 447). — *37*, *209*, *311*, *318*, *396*.

Esin, V.Z. (1888—1960) — membru de partid din 1913, muncitor electrician. A participat la Revoluţia din Octombrie. În anii 1919—1920 s-a aflat pe fronturile războiului civil. În 1920—1921 a fost membru al Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO) şi al Comisiei de stat a planificării. Din 1921 pînă în 1957 a deţinut funcţii de răspundere pe linie economică-administrativă. — *81*.

F

Falkner, S.A. (1890—1938) — economist, profesor. În anii 1918—1921 a deţinut posturile de adjunct al şefului Secţiei de cercetări economice din C.E.S. din Rusia, economist la Comitetul pentru preţuri al C.E.S., adjunct al organizatorului lucrărilor de evidenţă statistică din Direcţia generală a combustibilului din C.E.S.; a lucrat la Academia socialistă. De la mijlocul anului 1921 şi pînă în 1924 a fost membru al secţiei statistică economică din Comisia de stat a planificării. — *128*.

Fedorovski, N.M. (1886—1956) — membru de partid din 1904, mineralog. În anii 1918—1920 a fost şef al sectorului minier al C.E.S. din Rusia, membru al Prezidiului C.E.S. din Ucraina etc. A luat parte la organizarea Academiei de mine din Moscova. În anii 1921—1922 a condus Biroul pentru ştiinţă şi tehnică din străinătate, cu sediul la Berlin. — *294*.

Feldman (Pavlovet), G.K. (1893—1936) — a intrat în partid în 1914. În 1917 a fost secretar al comitetului de întreprindere de la uzina „Mihelson" (azi uzina „Vladimir Ilici") din Moscova. Din 1918 pînă în 1923 a lucrat la Sovietul din Moscova; a făcut parte din prezidiul acestui Soviet. În 1921 a deţinut funcţia de preşedinte al colegiului gospodăriei comunale Moscova. — *275*.

www.dacoromanica.ro

Fomin, V.V. (1884—1942) — membru de partid din 1910. În anii 1918—1920 a făcut parte din colegiul Cekăi din Rusia. În 1919—1923 a fost comisar militar pentru aplicarea stării excepționale la căile ferate, președinte al Consiliului superior al transporturilor, adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicație (vezi și vol. 42, p. 539—540). — *21, 77, 97, 99, 156, 172, 255, 257, 289, 370.*

Fotieva, L.A. (n. 1881) — membră de partid din 1904. Din 1918 a lucrat ca secretară a Consiliului Comisarilor Poporului și a Consiliului Muncii și Apărării și în același timp ca secretară a lui V.I. Lenin (vezi și vol. 44, p. 630). — *217, 226, 228, 229, 230, 287, 301.*

Fröhlich, Paul (1884—1953) — din 1919 pînă în 1924 a fost membru al C.C. al P.C. din Germania; a participat la lucrările Congresului al III-lea al Internaționalei Comuniste ca delegat al Partidului Comunist Unificat din Germania. În decembrie 1928 a fost exclus din P.C.G., pentru activitate fracționistă (vezi și vol. 49, p. 599). — *308.*

Frumkin, M.I. (1878—1939) — membru de partid din 1898. În anii 1920—1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, împuternicit al acestui comisariat în Caucazul de nord (vezi și vol. 38, p. 499—500). — *23, 34, 68, 78, 83, 113, 149, 163, 177, 279, 280—281, 287, 311, 314, 315, 316, 324, 340—341, 352, 356, 361.*

Frunze, M.V. (1885—1925) — membru de partid din 1904. Începînd din decembrie 1920 a fost împuternicit al Consiliului militar-revoluționar al republicii în Ucraina, comandant al forțelor armate ale Ucrainei și Crimeii și vicepreședinte al Consiliului Comisarilor Poporului al Ucrainei, împuternicit al Consiliului Muncii și Apărării în Ucraina; membru al C.C. al Partidului Comunist din Ucraina și al C.E.C. din Ucraina. La Congresul al X-lea al P.C. (b) din Rusia a fost ales membru al Comitetului Central (vezi și vol. 50, p. 535—536). — *46, 134, 219, 335.*

G

Ganețki (Fürstenberg), I.S. (1879—1937) — membru de partid din 1896, militant al mișcării revoluționare poloneze și ruse. În anii 1920—1921 a deținut postul de reprezentant plenipotențiar și reprezentant comercial al R.S.F.S.R. în Letonia (vezi și vol. 22, p. 573; vol. 36, p. 694). — *116, 186, 233, 291.*

Gastev, A.K. (1882—1941) — om de știință, militant pe tărîm obștesc, poet; în anii 1901—1908 a făcut parte din P.M.S.D.R. A trăit în emigrație. În anii 1917—1918 a fost secretar al C.C. al Sindicatului metalurgiștilor din Rusia. În 1920 a organizat Institutul central pentru organizarea muncii de pe lîngă C.C.S. din Rusia, pe care l-a con-

www.dacoromanica.ro

dus pînă în 1938. În 1931 a intrat în P.C. (b) al Uniunii Sovietice. — *272*.

Geyer, Anna — în anii 1920 — 1921 a condus agenţia de presă a Partidului Comunist din Germania; a fost redactor la ziarul „Die Rote Fahne". — *245*.

Ghinţburg, I.I. (1859—1939) — sculptor; din 1911 — academician. Este autorul busturilor şi monumentelor unor scriitori, oameni de ştiinţă, muzicieni şi pictori ruşi. A creat, la Leningrad, monumentele lui G.V. Plehanov şi D. I. Mendeleev. În ultimii ani de viaţă s-a îndeletnicit cu publicistica. — *197*.

Ghissen, D. B. (n. 1901) — în anii 1918—1921 a deţinut funcţiile de secretar, membru al colegiului Direcţiei generale a produselor agricole din Comisariatul poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R., director al treburilor, împuternicit şi inspector al Direcţiei generale pentru aprovizionarea armatei. — *340*.

Ghittis, V.M. (1881—1938) — colonel în vechea armată rusă; după Revoluţia din Octombrie a trecut de partea Puterii sovietice. În 1918 s-a încadrat în Armata Roşie. Din mai 1920 pînă în iulie 1921 a fost comandant al Frontului din Caucaz. Ulterior a deţinut diverse posturi de comandă în Armata Roşie. În 1925 a fost primit în partid (vezi şi vol. 50, p. 537). — *78*.

Gleasser, M.I. (1890—1951) — membră de partid din 1917. Din 1918 pînă în 1924 a lucrat la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului (vezi şi vol. 51, p. 519). — *64*.

Glikin, S.M. (n. 1873) — a făcut studii juridice. De la 1 iunie 1921 a condus secţia concesiuni din Uniunea centrală a cooperativelor de consum; ulterior a lucrat la Direcţia generală a silviculturii. — *173*, *174*.

Goethe, Johann Wolfgang (1749—1832) — mare poet şi gînditor german. — *288*.

Goihbarg, A.G. (1883—1962) — din 1904 pînă în 1917 a fost menşevic; din 1919 pînă în 1924 a făcut parte din P.C. (b) din Rusia.

În anii 1920—1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru justiţie, membru, iar apoi vicepreşedinte şi preşedinte al Micului C.C.P. (vezi şi vol. 51, p. 519). — *35*, *71*, *79*, *105*, *214*.

Goldberg, B.I. (1884—1946) — membru de partid din 1902. În 1921 a fost numit vicepreşedinte al Comitetului pentru construcţii de stat, iar după aceea împuternicit al Consiliului militar-revoluţionar al republicii pe lîngă Comisariatul poporului pentru comerţul exterior (vezi şi vol. 51, p. 519). — *196*, *262*.

Golţman, A.Z. (1894—1933) — membru de partid din aprilie 1917.

www.dacoromanica.ro

În anii 1920—1921 a fost membru al prezidiului C.C.S. din Rusia şi al Comisiei pentru folosirea resurselor materiale a R.S.F.S.R. de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării. În timpul discuţiei cu privire la sindicate a fost adept al platformei lui Troţki (vezi şi vol. 44, p. 631). — *4, 122, 180, 306.*

Golubeatnikov, N.I. (1897—1920) — şef al secţiei judiciare de pe lîngă miliţia gubernială din Kazan (începînd din luna mai 1919). — *67.*

Gorbunov, N.P. (1892—1938) — membru de partid din 1917. Din 1920 — director al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. (apoi al U.R.S.S.) şi ale Consiliului Muncii şi Apărării, membru al Comisiei de stat a planificării din U.R.S.S. (vezi şi vol. 44, p. 631). — *38, 39, 40, 47, 48, 49, 51, 52—55, 57, 58, 59, 60, 62, 65, 68, 81, 86, 92, 95, 119, 151, 159, 163, 171, 181, 189, 224, 225, 229, 253, 263, 266, 289, 291, 306, 309, 356.*

Gorbunov, P.P. (n. 1885) — membru de partid din 1918. În anii 1917—1918 a fost membru al Sovietului de deputaţi ai cazacilor, comisar militar şi membru al Comitetului executiv din Omsk; în anii 1918—1920 — comisar al statului-major al unei divizii din Armata a 3-a, ajutor de comandant al direcţiei politice a Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti, membru al Comitetului revoluţionar din Ekaterinodar şi al Comitetului militar-revoluţionar al Armatei I de cavalerie. Din februarie 1921 pînă în februarie 1922 a fost director al treburilor Comisariatului poporului pentru afacerile externe şi totodată, cu începere din septembrie 1921, membru al colegiului aceluiaşi comisariat. — *190, 322.*

Gorin (Galkin), V.F. (1863—1925) — participant activ la mişcarea narodovolistă, iar apoi la cea social-democrată; bolşevic. Începînd din 1920 a lucrat în Organizaţia pentru instrucţia militară generală; ulterior a desfăşurat activitate ştiinţifică şi pedagogică (vezi şi vol. 7, p. 543—544). — *141.*

Gorki, Maxim (Peşkov, A.M.) (1868—1936). — *11, 64, 92, 107, 199, 226, 251, 321, 323.*

Graftio, G.O. (1869—1949) — inginer şi om de ştiinţă sovietic, specialist în domeniul energeticii, unul dintre pionierii construcţiei de lucrări hidroenergetice în Uniunea Sovietică, academician. A participat la lucrările Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO) (vezi şi vol. 51, p. 520). — *112—113.*

Gribanova, L.D. (n. 1890) — în anii 1919—1921 a lucrat ca dactilografă şi secretară la Consiliul militar-revoluţionar al republicii. Din mai 1921 pînă în 1934 a fost secretară tehnică la Consiliul Muncii şi Apărării, apoi secretară a grupurilor industrial şi financiar. — *318.*

Grjebin, Z.I. (1869—1929) — conducător al editurii, organizate în 1919 la Petrograd (cu filiale la Moscova şi, ulterior, la Berlin),

www.dacoromanica.ro

pentru editarea de literatură beletristică, ştiinţifică şi de ştiinţă popularizată. — *251*.

Groman, V.G. (n. 1874) — social-democrat, menşevic. În 1920 a fost preşedinte al comisiei pentru stabilirea daunelor aduse de războiul imperialist şi războiul civil economiei naţionale a Rusiei; ulterior a lucrat în domeniul planificării şi economiei (vezi şi vol. 12, p. 515; vol. 36, p. 695). — *21*, *22*, *35*, *180*.

Gubkin, I.M. (1871—1939) — eminent geolog sovietic, om de stat şi militant pe tărîm obştesc, academician; membru de partid din 1921. Începînd din 1918 a ocupat posturi de răspundere în instituţii centrale ale industriei petroliere şi ale activităţii geologice din Rusia Sovietică (vezi şi vol. 37, p. 679—680). — *88*, *146*, *241*, *273*, *294*.

Gusev, A.I. — ţăran din gubernia Tver. — *66*.

Gylling, Eduard Otto Wilhelm (1881—1944) — militant al mişcării muncitoreşti finlandeze; după 1920 a deţinut funcţii de răspundere în aparatul de stat sovietic. Începînd din 1905 a fost membru al Partidului social-democrat din Finlanda (a făcut parte din aripa lui de stînga). Din 1918 — membru al Partidului Comunist din Finlanda şi al Comitetului său Central. A participat activ la revoluţia muncitorească din Finlanda din anul 1918. Din 1920 — membru al P.C. (b) din Rusia. Din iulie 1920 pînă în februarie 1921 a fost preşedinte al Comitetului revoluţionar al Kareliei, apoi preşedinte al Comitetului executiv al Comunei de muncă din Karelia, iar din august 1923 pînă la mijlocul anului 1935 — preşedinte al C.C.P. al R.S.S.A. Karelia. În anii 1935—1937 — colaborator al Institutului internaţional de economie de la Moscova. A făcut parte din C.E.C. al U.R.S.S. în toate legislaturile. — *181*, *182*.

H

Halatov, A.B. (1896—1938) — membru de partid din 1917. În anii 1918—1923 a fost membru al secţiei aprovizionare a Sovietului din Moscova, comisar al Comitetului regional pentru aprovizionare Moscova, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R., preşedinte al comisiei C.C.P. pentru aprovizionarea muncitorilor (vezi şi vol. 41, p. 574—575). — *95*, *135*, *149*, *177*, *179*, *205*, *237*, *246*, *312*, *340*, *370*.

Harding, Warren (1865—1923) — om politic american, ziarist. În anii 1921—1923 a fost preşedinte al S.U.A. din partea partidului republican. — *108*, *135*.

Heine, Heinrich (1797—1856) — mare poet şi scriitor german. — *288*.

Hilger, Gustav (n. 1886) — în anii 1910—1914 a lucrat ca inginer la „Russkaia kranovaia kompaniia". Din 1918 a fost colabora-

www.dacoromanica.ro

tor al Comisiei centrale pentru problemele prizonierilor de război şi cetăţenilor germani internaţi, precum şi al Direcţiei pentru problemele prizonierilor de război. Din iunie 1920 a deţinut funcţia de împuternicit al Germaniei în Rusia pentru problemele prizonierilor de război, iar din 1922 pînă în iunie 1941 pe aceea de consilier la ambasada germană de la Moscova. — *322*.

Hinciuk, L.M. (1868—1944) — a intrat în P.M.S.D.R. în 1903, menşevic; membru al partidului bolşevic din anul 1920.

Din 1921 pînă în 1926 a fost preşedintele Uniunii centrale a cooperativelor de consum (vezi şi vol. 44, p. 633). — *155*, *177*, *280*, *281*, *324*.

I

Iakovlev (Epştein), I.A (1896—1939) — membru de partid din 1913.

În anii 1920—1921 a făcut parte din colegiul Comitetului principal pentru educaţia politică. În 1922—1923 a deţinut funcţia de adjunct al şefului secţiei de propagandă şi agitaţie a Comitetului Central al P.C. (b) din Rusia (vezi şi vol. 39, p. 567). — *32*.

Ialava, G.E. (1874—1950) — mecanicul locomotivei pe care în 1917 V.I. Lenin, aflat în ilegalitate, a fost trecut în două rînduri peste frontiera cu Finlanda. A participat la revoluţia din 1905—1907. După Revoluţia din Octombrie a fost mecanic instructor; a lucrat în aparatul C.E.C. al R.S.S.A. Karelia. În 1925 a devenit membru al P.C. (b) din Rusia. — *227*.

Ianuşevski, P.S. (n. 1870) — inginer tehnolog. Din 1895 pînă în 1917 a lucrat la căile ferate. În anii 1917—1920 a deţinut postul de şef al serviciului tracţiune şi director adjunct al căilor ferate din Vladikavkaz, de director al căilor ferate din Azerbaidjan şi, apoi, de preşedinte al Comitetului regional al transporturilor din Caucaz. Din 1921 pînă în 1928 a fost membru al consiliului şi vicepreşedinte al Comitetului tehnic superior, membru al consiliului comitetului pentru ştiinţă şi tehnică al Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie. Concomitent a lucrat la Comisia de stat a planificării. — *113*.

Iaroslavski, E.M. (1878—1943) — membru de partid din 1898. În 1921 a fost secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia (vezi şi vol. 15, p. 542). — *177*, *203*.

Ignatov, K.M. (1872—1939) — din 1907 profesor secundar. În anii 1918—1924 a fost profesor la Şcoala tehnică superioară din Moscova; în 1921, Direcţia generală a învăţămîntului profesional din Comisariatul poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R. l-a numit rector al acestei şcoli. A participat la lucrările de proiectare şi construire a conductei de apă din Moscova. A deţinut funcţia de consultant în Consiliul economic superior, în Comisariatul poporului pentru problemele muncii şi într-o serie de alte instituţii.

www.dacoromanica.ro

Este autorul a o serie de lucrări în domeniul aprovizionării cu apă, canalizării, construcţiilor ignifuge etc. — *172*.

Iliuşin. — *73*.

Ioffe, A.A. (1883—1927) — a intrat în mişcarea social-democrată în ultimii ani ai secolului trecut. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia a fost primit în partidul bolşevic împreună cu grupul interraionişti1or.

În anii 1919—1921 a condus Inspecţia muncitorească-ţărănească din Petrograd, a făcut parte din delegaţiile pentru tratative de pace cu Estonia, Lituania, Letonia şi Polonia. Începînd din august 1921 a fost reprezentant extraordinar al C.E.C. din Rusia şi al C.C.P. al R.S.F.S.R. în Turkestan, Buhara şi Horezm (vezi şi vol. 35, p. 536—537). — *47*, *111—112*, *249*.

Ionov, I.I. (1887—1942) — membru de partid din 1904.

În ianuarie 1918 a fost numit director al editurii Sovietului din Petrograd, iar după aceea a condus secţia din Petrograd a Editurii de stat (vezi şi vol. 50, p. 541). — *276*, *325*.

Iunov (Novogrudski), I.M. (1895—1937) — în anii 1917—1918 a făcut parte din Bund. În 1919 a intrat în P.C. (b) din Rusia. În anii 1920—1923 a lucrat în Sindicatul minerilor: a fost vicepreşedinte al Comitetului raional Iuzov, membru al Comitetului Central (din ianuarie 1921), membru al Biroului din sud al C.C. şi al secţiei sindicale din gubernia Doneţ, secretar al consiliului sindical gubernial. În timpul discuţiei cu privire la sindicate (1920—1921) a aderat la platforma troţkistă. — *322*.

Iurovski, I.M. (1878—1938) — membru de partid din 1905. După Revoluţia din Octombrie a fost membru al secţiei militare, preşedinte al comisiei de anchetă a tribunalului revoluţionar regional din Ural, adjunct al comisarului pentru justiţie al regiunii Ural, membru al colegiului Cekăi regionale. De la sfîrşitul anului 1918 — şef al secţiilor raionale ale Cekăi din Moscova, membru al colegiului Cekăi din acest oraş. În anii 1919—1920 — membru al comitetului executiv gubernial, preşedinte al Cekăi guberniale şi şef al secţiei guberniale de asigurări sociale din Ekaterinburg. După aceea a lucrat la Comisariatul poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească. În anii 1921—1923 — lucrător la Depozitul de obiecte de valoare al statului. În anii care au urmat a deţinut diferite funcţii pe linie de partid, economică şi administrativă. — *247*, *295*.

Ivanov — membru al Consiliului revoluţionar al Armatei muncii din Caucaz. — *117*.

J

Jijin, I.I. (1892—1933) — poet. A început să publice versuri în 1913. Din 1918 a colaborat la ziarul „Rabocii Krai" din Ivanovo-Voznesensk şi a făcut parte din cercul de poeţi de la acest ziar.

www.dacoromanica.ro

Începînd din 1922 a lucrat la Moscova, la agenţia telegrafică de pe lîngă C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *64.*

K

Kaganovici (Koganovici), P.K. (1887—1942) — membru de partid din 1905 pînă în 1933.
În anii 1920—1921 a fost împuternicit al Comisariatului poporului pentru aprovizionare şi preşedinte al Comitetului pentru aprovizionare din Siberia, membru al Comitetului revoluţionar din Siberia, apoi (din mai 1921) împuternicit al Comisariatului poporului pentru aprovizionare în Caucazul de nord, membru al Biroului C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru sud-est şi al Consiliului economic din acest ţinut (vezi şi vol. 51, p. 527). — *164, 280, 342, 357.*

Kaisarov, V.D. (1878—1942) — de profesiune inginer militar; începînd din 1923 a fost membru activ al Societăţii de geografie din Rusia. A scris o serie de articole şi cărţi în legătură cu diverse probleme de tehnică militară, radiotehnică, istorie militară şi geografie. În 1921 a fost preşedinte al Comisiei ştiinţifice speciale pentru întocmirea atlasului geografic. — *325.*

Kaiurov, V.N. (1876—1936) — membru de partid din 1900. În anii 1921—1922 a fost preşedinte al Comisiei din ţinutul Siberia pentru curăţirea rîndurilor partidului, instituită de Comisia Centrală de Control a P.C. (b) din Rusia (vezi şi vol. 36, p. 697). — *118.*

Kalinin, M.I. (1875—1946) — membru de partid din 1898. Începînd din martie 1919 a deţinut funcţia de preşedinte al C.E.C. din Rusia; de la Congresul al VIII-lea al P.C. (b) din Rusia a fost membru al Comitetului Central (vezi şi vol. 31, p. 606—607). — *8, 211, 311.*

Kalinnikov, I.A. (1874—1942) — din 1903 profesor secundar, iar din 1917 pînă în 1924 profesor la Şcoala tehnică superioară din Moscova; în anul 1920 a fost numit rector al acestei şcoli. Din 1921 a fost membru al prezidiului Comisiei de stat a planificării. În anii 1922—1930 a deţinut postul de preşedinte şi apoi de vicepreşedinte al secţiei industriale a Comisiei de stat a planificării a R.S.F.S.R., iar apoi a U.R.S.S. Din ianuarie 1925 a fost profesor la Academia militară de aviaţie a Armatei Roşii muncitoreşti-ţărăneşti. — *172.*

Kalmanovici, M.I. (1888—1937) — membru de partid din iunie 1917. Din 1917 pînă în 1920 a fost membru al Comitetului organizaţiei de partid din Regiunea de vest, membru al Comitetului gubernial de partid din Smolensk, vicepreşedinte al C.E.C. din R.S.S. Bielorusia, membru al C.C. al P.C. din Bielorusia, membru al Consiliului Muncii şi Apărării al R.S.S. Bieloruse, comisar al poporului pentru aprovizionare al acestei republici, preşedinte al

www.dacoromanica.ro

Comisiei speciale pentru aprovizionarea Frontului de vest. În 1920 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru aprovizionare al Ucrainei. Din 1921 pînă în 1924 a deţinut posturile de preşedinte al Comitetului pentru aprovizionare din Siberia, comisar al poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. şi preşedinte al conducerii trustului „Hleboprodukt". Din 1924 pînă în 1937 a avut funcţii de răspundere pe linie economică. La congresele al XVI-lea şi al XVII-lea ale partidului a fost ales membru supleant al Comitetului Central. — *368*.

Kamenev (Rozenfeld), *L.B.* (1883—1936) — membru de partid din anul 1901.

După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Sovietului din Moscova, vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului, membru al Biroului Politic al Comitetului Central (vezi şi vol. 35, p. 537—538; vol. 49, p. 606). — *80*, *94*, *101*, *104*, *105*, *118*, *126*, *147*, *160*, *165*, *169*, *188*, *211*, *313*.

Kamenev, *S.S.* (1881—1936) — colonel din vechea armată, după Revoluţia din Octombrie a trecut de partea Puterii sovietice. Din iulie 1919 pînă în aprilie 1924 a fost comandant-şef al Forţelor Armate ale Republicii. În 1930 a fost primit în partid (vezi şi vol. 50, p. 544). — *46*, *73*, *74*, *133*, *335*.

Kameşev — membru al expediţiei Comisiei centrale a transporturilor de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării care a fost trimisă, la sfîrşitul lunii mai 1921, pe ruta Rîbinsk—Baku—Rostov pentru a stabili care sînt necesităţile transportului pe Volga şi pe Marea Caspică în ce priveşte mijloacele de reparaţii şi pentru a inspecta lucrările de adîncire a albiei. — *370*.

Kaminski, *G.N.* (1895—1938) — membru de partid din 1913. Începînd din 1920 a fost secretar al C.C. al Partidului Comunist din Azerbaidjan şi apoi preşedinte al Sovietului din Baku (vezi şi vol. 50, p. 544). — *137*.

Karahan, *L.M.* (1889—1937) — a aderat la mişcarea revoluţionară în 1904. În 1913, la Petersburg, a aderat la organizaţia interraioniştilor din P.M.S.D.R. După evenimentele din iulie 1917 a intrat în partidul bolşevic. Din 1918 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru afacerile externe şi adjunct al comisarului (vezi şi vol. 35, p. 538). — *102*, *160*, *180*.

Kemal — *vezi* Atatürk.

Kirillin, *P.N.* (1888—1955) — în anii 1918—1924 a fost profesor de lucrări practice la şcoala de muncă din Iaropoleţ, judeţul Volokolamsk. Iniţiator şi organizator al construcţiei centralei electrice de la Iaropoleţ, pe rîul Lama, şi constructor a o serie de alte centrale electrice săteşti. În anii următori a fost hidrolog, lucrător la Direcţia generală a electrificării satelor; în 1938 a intrat în partid. Din 1949 pînă în 1954 a deţinut postul de director al unui pavilion al Expoziţiei agricole unionale. — *17*.

www.dacoromanica.ro

Kirpicinikov, V.D. (1881—1940) — inginer tehnolog. În anii 1920—1924 a deținut în Consiliul economic superior funcția de director adjunct al Direcției exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă. A inventat (împreună cu R.E. Klasson) metoda hidraulică de extragere a turbei. A scris o serie de lucrări pe această temă (vezi și vol. 44, p. 637). — *283, 290.*

Kiselis, P.I. (1890—1940) — pictor; a lucrat în Comisariatul poporului pentru învățămînt; ulterior a fost unul dintre conducătorii „Asociației pictorilor din Rusia revoluționară". — *200.*

Kizas, A.P. (1899—1959) — membră de partid din 1919 pînă în 1935. Din noiembrie 1917 pînă în 1922 a lucrat la secretariatul Consiliului Comisarilor Poporului (vezi și vol. 51, p. 526). — *37, 186, 233.*

Klasson, R.E. (1868—1926) — specialist de seamă în domeniul energeticii. După proiectele întocmite de el și sub conducerea lui s-au construit o serie de centrale electrice la Moscova, Petrograd, la exploatările petroliere de la Baku, precum și prima centrală electrică din lume care folosește drept combustibil turba (în apropiere de orașul Bogorodsk, astăzi Noghinsk). A fost unul dintre inventatorii metodei hidraulice de extragere a turbei (vezi și vol. 16, p. 640). — *157, 165, 230, 284, 287, 290, 291.*

Klișko, N.K. (1880—1937) — membru de partid din 1904. În 1921 a fost secretar al delegației comerciale sovietice la Londra (vezi și vol. 43, p. 504). — *39, 205, 304.*

Kneler, Michel — delegat din partea Franței la Congresul I al Internaționalei Sindicale (1921). — *321.*

Kobețki, M.V. (1881—1937) — membru de partid din anul 1903. În anii 1920—1921 a fost secretar, iar în 1921—1923 șef de secție la Comitetul Executiv al Cominternului (vezi și vol. 47, p. 392). — *245.*

Koenen, Wilhelm (n. 1886) — militant al mișcării comuniste germane și internaționale. A intrat în mișcarea revoluționară la începutul acestui secol. În 1920 a devenit membru al Partidului Comunist unificat din Germania; a fost delegat la Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste (vezi și vol. 44, p. 638). — *308.*

Kolceak, A.V. (1873—1920) — amiral în flota țaristă, monarhist; în anii 1918—1919 a fost unul dintre principalii conducători ai contrarevoluției ruse. Cu sprijinul imperialiștilor din S.U.A., Anglia și Franța, s-a proclamat cîrmuitor suprem al Rusiei și s-a situat în fruntea dictaturii militare burghezo-moșierești în Ural, în Siberia și în Extremul Orient. La 7 februarie 1920, pe baza unei hotărîri a Comitetului revoluționar din Irkutsk, a fost executat. — *269.*

www.dacoromanica.ro

Kolegaev, A.L. (1887—1937) — socialist-revoluționar de stînga. După înăbușirea rebeliunii socialiștilor-revoluționari de stînga a rupt cu partidul socialiștilor-revoluționari și în noiembrie 1918 a intrat în P.C. (b) din Rusia.
În anii 1920—1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicație și președinte al Comisiei centrale a transporturilor de pe lîngă Consiliul Muncii și Apărării (vezi și vol. 35, p. 540). — *156, 370.*

Kondrov, T.G. — țăran din satul Beketovo, plasa Bulgakovskaia, județul Ufa; la invitația lui V. I. Lenin, la începutul lunii martie 1921 a venit la Moscova, împreună cu alți delegați ai satului său, pentru a discuta cu el despre trecerea de la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole la impozitul în natură. La întoarcere ei au participat la conferința gubernială a țăranilor fără partid, unde au făcut o comunicare despre discuția avută cu V.I. Lenin. — *346.*

Kopp, V.L. (1880—1930) — membru de partid din 1917.
Din 1919 pînă în 1930 a lucrat în sistemul Comisariatului poporului pentru afacerile externe al U.R.S.S.; în anii 1919—1921 a fost împuternicit al Comisariatului poporului pentru afacerile externe și al Comisariatului poporului pentru comerțul exterior, iar apoi (din mai 1921) reprezentant al R.S.F.S.R. în Germania (vezi și vol. 42, p. 545). — *62, 63, 160, 180, 202, 250, 277, 294, 322.*

Korolenko, V.G. (1853—1921) — scriitor rus. — *107.*

Korolev, G.K. (1884—1927) — membru de partid din 1905. După Revoluția din Octombrie a activat pe linie de stat, economică și sindicală la Ivanovo-Voznesensk. Începînd din 1921 a deținut funcții de răspundere la C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *12, 154, 258.*

Korotkov, I.I. (1885—1949) — membru de partid din 1905. A participat la revoluția din 1905—1907 și la Revoluția din Octombrie. În anii 1918—1920 a fost președinte al Comitetului județean de partid din Teikov, apoi președinte al Comitetului executiv județean din Șuia, șef al secției organizatorice și secretar al Comitetului gubernial Ivanovo-Voznesensk. Din 1923 pînă în 1939 a lucrat în aparatul Comitetului Central și al Comisiei Centrale de Control a P.C. (b) din Rusia. — *158.*

Kotlearov, G.I. (n. 1875) — membru de partid din 1917; miner, șef de echipă. — *201.*

Kozakov, M.A. (1880—1930) — specialist în industria peștelui. Pînă la Revoluția din Octombrie a deținut funcția de șef al secției pescuit din Ministerul Agriculturii și de director al pescăriilor din Transcaucazia. În 1918 a fost numit șef al sectorului pescuit din secția agricolă gubernială Samara. Începînd din 1920 a fost director adjunct al Direcției generale a pescuitului din

www.dacoromanica.ro

Moscova, iar din 1924 — şef al secţiei piscicole din Comisariatul poporului pentru agricultură. — *212.*

Kozlov, P.A. (1891—1959) — ţăran; în 1921 a făcut parte din comitetul de plasă pentru problemele muncii. Pînă în 1930 a lucrat croitorie. Membru de partid din 1930 pînă în 1941. A fost preşedinte al consiliului de conducere al colhozului din satul Modenovo, apoi casier la Uzinele chimice din Şalikovo; din 1942 pînă în 1956, a lucrat la o fabrică de confecţii. — *49.*

Kozmin, P.A. (1871—1936) — inginer tehnolog, ulterior doctor în ştiinţele tehnice, profesor.
A participat la elaborarea planului GOELRO. Începînd din 1921 a desfăşurat activitate pedagogică şi ştiinţifică (vezi şi vol. 50, p. 547—548). — *177.*

Krasin, L.B. (1870—1926) — membru de partid din 1890. Din 1920 a fost preşedinte al delegaţiei comerciale sovietice la Londra, iar după aceea reprezentant oficial al R.S.F.S.R. în Marea Britanie; comisar al poporului pentru comerţul exterior (vezi şi vol. 37, p. 685). — *15, 21, 29, 35, 39, 76, 85, 114, 128, 136, 138, 205, 251, 252, 264, 266, 274, 277, 281.*

Krestinski, N.N. (1883—1938) — membru de partid din 1903. În anii 1918—1921 a deţinut postul de comisar al poporului pentru finanţe. La congresele al VII-lea, al VIII-lea şi al IX-lea ale P.C. (b) din Rusia a fost ales membru al Comitetului Central. Din decembrie 1919 pînă în martie 1921 a fost secretar al C.C.al P.C. (b) din Rusia (vezi şi vol. 44, p. 639—640). — *23, 32, 33, 37—38, 45, 80, 98, 107, 115—116, 153.*

Kriţman, L.N. (1890—1938) — membru de partid din 1918. În 1921 a fost numit membru al prezidiului Comisiei de stat a planificării şi preşedinte al Comisiei pentru folosirea resurselor materiale ale R.S.F.S.R. de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării (vezi şi vol. 45, p. 665—666). — *126, 153, 180, 186, 195.*

Krilenko, N.V. (1885—1938) — membru de partid din 1904. Începînd din 1918 a lucrat în organele justiţiei sovietice (vezi şi vol. 15, p. 550; vol. 36, p. 699). — *148.*

Krjijanovski, G.M. (1872—1959) — membru de partid din 1893.
În 1920, din însărcinarea lui V.I. Lenin, a condus Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO). În anii 1921—1930 a fost preşedinte al Comisiei de stat a planificării (vezi şi vol. 8, p. 614—615). — *1—2, 41—43, 81, 84, 86, 89—91, 113, 137, 143—144, 150, 158—159, 176, 177, 178, 193, 196, 233—234, 238—239, 269—270, 276, 278, 290, 301—302, 326, 327.*

Krucinski, M.A. (n. 1894) — în anii 1917—1920 a fost în Garda Roşie şi în Armata Roşie. În 1920 a făcut parte din C.E.C. din Ucraina. În anii 1920—1921 (pînă în martie) a lucrat în Comisa-

www.dacoromanica.ro

riatul poporului pentru agricultură ca şef al Direcţiei generale a herghelliilor statului, apoi a trecut din nou în Armata Roşie. — *66*.

Krug, K.A. (1873—1952) — specialist de seamă în domeniul electrotehnicii. În 1920 a participat la elaborarea planului GOELRO. În anii 1921—1930 a fost director al Institutului unional de electrotehnică (vezi şi vol. 51, p. 529). — *160*, *196*.

Krupskaia, N.K. (1869—1939) — membră de partid din anul 1898; tovarăşa de luptă şi soţia lui V.I. Lenin. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru învăţămînt; începînd din 1921 a condus Comitetul principal pentru educaţia politică (vezi şi vol. 7, p. 553). — *10*, *124*.

Kun, Béla (1886—1939) — unul dintre întemeietorii şi conducătorii Partidului Comunist din Ungaria. În 1919 a fost şef al guvernului sovietic al Ungariei, în cadrul căruia a deţinut funcţiile de ministru de externe şi de membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele militare. După căderea Puterii sovietice din Ungaria, a plecat în Austria, iar de acolo în Rusia. Începînd din 1921, a ocupat posturi de răspundere pe linie de partid în Ural, a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia, împuternicit al C.C. al P.C. (b) din Rusia în C.C. al Uniunii Tineretului Comunist din Rusia, membru al Prezidiului Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. În 1921 B. Kun a comis greşeli de natură sectară de stînga, dar, sub influenţa criticii făcute de V.I. Lenin, le-a lichidat. Lenin a dat o înaltă apreciere activităţii lui Béla Kun, spunînd că el este un revoluţionar minunat, devotat. — *44*, *48*, *166*, *295*, *304*.

Kuraev, V.V. (1892—1938) — membru de partid din 1914. Din 1920 — membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură (vezi şi vol. 42, p. 548). — *107*.

Kurkov, S.A. — membru al conducerii întovărăşirii agricole „Zarea" pentru construirea centralei electrice din satul Kaşino, judeţul Volokolamsk, gubernia Moscova; a fost unul dintre iniţiatorii acestei construcţii. — *18*.

Kurski, D.I. (1874—1932) — membru de partid din 1904. Din 1918 pînă în 1928 a fost comisar al poporului pentru justiţie al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 44, p. 641). — *5*, *11*, *124*, *157*, *210*, *311*, *313*.

Kuskova, E.D. (1869—1958) — militantă burgheză pe tărîm social, publicistă. A participat la mişcarea cooperatistă. În anul 1921 a făcut parte din Comitetul pentru ajutarea înfometaţilor din Rusia; împreună cu alţi membri ai acestei organizaţii a încercat să o folosească în scopuri contrarevoluţionare. În 1922 a fost expulzată; în străinătate ea a devenit un membru activ al emigraţiei albe (vezi şi vol. 6, p. 553). — *124*.

Kutuzov, I.I. (1885—1943) — membru de partid din 1917.

www.dacoromanica.ro

În 1918 a fost ales președinte al C.C. al Sindicatului textiliștilor. În anii 1920—1921 a aderat la grupul antipartinic „opoziția muncitorească". Începînd din 1920 a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia, iar apoi membru al Prezidiului C.E.C. al U.R.S.S. (vezi și vol. 45, p. 666). — *153—154.*

Kuusinen, O.V. (1881—1964) — militant de seamă al mișcării muncitorești finlandeze și internaționale, al partidului comunist și al statului sovietic. A fost unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Finlanda (1918), a participat la toate congresele (cu excepția celui de-al II-lea) ale Internaționalei Comuniste. La Congresul al III-lea al Internaționalei Comuniste a fost ales membru al Comitetului Executiv, iar din 1921 pînă în 1939 a fost unul dintre secretarii lui (vezi și vol. 35, p. 541—542). — *304.*

L

Lapinski, P.L. (Levinson, I.) (1879—1937) — comunist polonez, economist și publicist. În deceniul al treilea a deținut funcții diplomatice în străinătate, în calitate de colaborator al Comisariatului poporului pentru afacerile externe al R.S.F.S.R. și U.R.S.S. (vezi și vol. 41, p. 582). — *274, 325.*

Larin, I. (Lurie, M.A.) (1882—1932) — membru de partid din august 1917.
În anii 1920—1921 a fost vicepreședinte al Consiliului superior al transporturilor, membru (din mai 1921) al Comisiei de stat a planificării și apoi (din noiembrie 1921) al prezidiului acestei instituții (vezi și vol. 12, p. 522; vol. 35, p. 542). — *60, 89, 90, 91, 301, 306, 308.*

Lavric. — *56.*

Lejava, A.M. (1870—1937) — membru de partid din 1904.
În anii 1918—1920 a fost președinte al Uniunii centrale a cooperativelor de consum, din 1920 pînă în 1925 a deținut postul de adjunct al comisarului poporului pentru comerțul exterior (vezi și vol. 42, p. 549). — *11, 18—19, 85—86, 135, 146, 165, 169, 173, 179, 181, 192, 255, 265, 280—282, 287, 288, 313, 315, 316, 324.*

Lenin, V.I. (Ulianov, V.I.) (1870—1924). — *4, 5, 7, 14, 22, 27—29, 35, 48, 51, 54, 56, 58, 66—67, 75, 76, 81—82, 83, 85—86, 87, 92, 95, 100, 105, 107, 111, 115, 118, 119—120, 122—123, 124, 125—126, 130, 141, 148, 151, 162, 164, 165, 166—167, 175, 189—190, 193, 198, 211—212, 222—223, 235—236, 245, 247, 251—252, 258, 262, 272, 273, 275, 276, 278, 284—285, 291, 294—295, 297—298, 302, 304, 308, 311—312, 313, 314, 318, 319, 321, 323, 324, 325, 326, 346—347.*

Lepeșinskaia, E.S. (1892—1959) — membră de partid din 1919. În anii 1918—1925 a lucrat ca secretară la Direcția treburilor C.C.P. și la Biroul secretariatului C.C. al P.C. (b) din Rusia. Din

www.dacoromanica.ro

1925 pînă în 1956 a deţinut funcţia de colaborator ştiinţific al Institutului de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. — *60—61.*

Lepeşinskaia, N.S. (1890—1923) — din 1918 pînă în 1923 a lucrat la secretariatul lui V.I. Lenin. — *60—61, 186, 233.*

Lepeşinski, P.N. (1868—1944) — membru de partid din anul 1898.

După Revoluţia din Octombrie a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R., adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt al Turkestanului, iar în 1921—1924 a lucrat la Comisia pentru istoria partidului (vezi şi vol. 8, p. 618—619). — *60—61.*

Levi, Paul (1883—1930) — social-democrat german, de profesiune avocat. La Congresul de constituire al Partidului Comunist din Germania a fost ales în C.C. al acestui partid. În februarie 1921 şi-a dat demisia din Comitetul Central, iar în aprilie a fost exclus din partid pentru încălcare flagrantă a disciplinei. Ulterior s-a reîntors în partidul social-democrat (vezi şi vol. 31, p. 611). — *166—167, 203, 295, 298, 299, 305.*

Liberman, L.A. (1879—1938) — membru al P.M.S.D.R. din 1902 pînă în 1904. Din 1905 pînă în 1920 a făcut parte din partidul eserilor; în anii 1917—1920 a fost secretar al Comitetului orăşenesc Ekaterinoslav al acestui partid. În 1921 a intrat în P.C. (b) din Rusia. În 1920 a fost şef al secţiilor redacţii şi edituri din Sindicatul feroviarilor şi din Direcţia generală a pregătirii profesionale, în 1921 director al Direcţiei presei şi tipăriturilor. Ulterior a deţinut diferite funcţii în aparatul de stat. — *218.*

Liègeau. — *256.*

Litkens, E.A. (1888—1922) — membru al P.M.S.D.R. din anul 1904. În 1917 a făcut parte din C.C. al menşevicilor-internaţionalişti. În 1919 a intrat în P.C. (b) din Rusia. În 1920 a fost numit director adjunct al Comitetului principal pentru educaţia politică, iar în 1921 — adjunct al comisarului poporului pentru învăţămînt al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 44, p. 644). — *23, 52, 63, 77, 80, 124, 149, 199, 203, 218, 221, 265, 284, 285, 306, 307.*

Litvinov, M.M. (1876—1951) — membru de partid din 1898.

După Revoluţia din Octombrie a lucrat în diplomaţie. În 1921 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru afacerile externe (vezi şi vol. 8, p. 621). — *29, 321.*

Liubovici, A.M. (1880—1939) — membru de partid din 1917.

După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al C.C. al Sindicatului lucrătorilor de la poştă şi telegraf, adjunct şi apoi comisar al poporului pentru poştă şi telegraf (vezi şi vol. 51, p. 532). — *13.*

Lizarev, F.S. (1882—1937) — membru de partid din 1904. În zilele Revoluţiei din Octombrie a făcut parte din Comitetul revo-

www.dacoromanica.ro

luţionar al raionului Butîrka şi din consiliul dumelor raionale din Moscova. În anii 1918—1920 a fost membru al Biroului gubernial Moscova al P.C. (b) din Rusia şi al comitetului executiv gubernial, precum şi comisar gubernial pentru aprovizionare. Din 1920 a deţinut diferite funcţii pe linie de partid şi de stat în regiunea Donului şi în ţinutul Stavropol. Din 1922 a deţinut funcţii de răspundere în transportul feroviar. — *241*.

Lomonosov, I.V. (n. 1876) — specialist în domeniul transportului feroviar, profesor; în 1921 a condus misiunea căilor ferate însărcinată cu urmărirea îndeplinirii comenzilor de locomotive, material rulant şi alt utilaj tehnic în Suedia şi în Germania. A rămas în străinătate (vezi şi vol. 51, p. 533). — *21*, *252*.

Lomov, A. (Oppokov, G.I.) (1888—1938) — membru de partid din 1903.

În anii 1918—1921 a fost membru al Prezidiului şi vicepreşedinte al Consiliului economic superior; şef al Direcţiei generale a silviculturii (vezi şi vol. 34, p. 566). — *118*, *128*, *129*, *146*.

Lunacearski, A.V. (1875—1933) — a intrat în mişcarea revoluţionară la începutul ultimului deceniu al secolului trecut. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a aderat la bolşevici. Ulterior a manifestat oscilări, s-a îndepărtat de bolşevism. La Congresul al VI-lea, împreună cu grupul „interraioniştilor", a fost primit în partidul bolşevic.

După Revoluţia din Octombrie, pînă în 1929, a deţinut funcţia de comisar al poporului pentru învăţămînt (vezi şi vol. 10, p. 532—533). — *23—24*, *52*, *77*, *124*, *149*, *152—153*, *164*, *173*, *192*, *200*.

Lutovinov, I.H. (1887—1924) — membru de partid din 1904. Începînd din 1920 a făcut parte din C.C. al Sindicatului metalurgiştilor şi din Prezidiul C.E.C. din Rusia; a fost membru al C.C.S. din Rusia. În timpul discuţiei cu privire la sindicate (1920—1921) a fost unul dintre conducătorii grupului antipartinic „opoziţia muncitorească". În 1921 a fost scos din funcţia de conducere ce o deţinea în sindicate şi numit adjunct al reprezentantului comercial al R.S.F.S.R. în Germania (vezi şi vol. 40, p. 458). — *202*, *248—254*, *277*.

M

Mahno, N.I. (1884—1934) — căpetenie a detaşamentelor anarhiste-chiabureşti din Ucraina care în anii 1918—1921 au luptat împotriva Puterii sovietice. În primăvara anului 1921, bandele lui au fost definitiv zdrobite de trupele sovietice, iar el a fugit peste graniţă (vezi şi vol. 38, p. 507). — *46*, *74*, *98*.

Maiakovski, V.V. (1893—1930) — poet sovietic. — *199*.

Maiski, I.M. (n. 1884) — membru al P.M.S.D.R. din 1903; pînă în 1918 — menşevic. În 1918 a făcut parte din guvernul

www.dacoromanica.ro

contrarevoluționar al Siberiei. După ce a rupt cu menșevismul, în februarie 1921 a intrat în P.C. (b) din Rusia; a fost șeful secției economice a Comitetului revoluționar din Siberia. Începînd din 1922 a lucrat în diplomație (vezi și vol. 26, p. 531). — *269*.

Maksimov, K.G. (1894—1939) — membru de partid din 1914. În anii 1920—1921 a fost președinte al biroului industrial al Consiliului economic superior din Rusia în Ural, împuternicit al Consiliului Muncii și Apărării pentru refacerea industriei din Ural (vezi și vol. 37, p. 689). — *360*.

Malikov (Malik), G.I. (1893—1963) — mecanic de locomotivă. Participant la războiul civil, mecanic de locomotivă la un tren blindat. Membru de partid din 1925. Ulterior a lucrat în economie și în aparatul de stat. — *56*.

Malkin, B.F. (1891—1938) — membru al partidului eserilor din 1908, unul dintre organizatorii partidului eserilor de stînga și membru al Comitetului Central. În primăvara anului 1918 a intrat în rîndurile partidului bolșevic. În 1919—1921 a condus Direcția generală a presei (vezi și vol. 35, p. 545). — *75*.

Maltzan, Adolf Georg Otto (1877—1927) — diplomat german. A intrat în diplomație în 1908. Începînd din decembrie 1921 a condus secția pentru treburile din Est din Ministerul Afacerilor Externe; în decembrie 1922 a fost numit secretar de stat (adjunct al ministrului de externe). A luat parte la lucrările conferinței de la Geneva și la pregătirea tratatului de la Rapallo. — *322*.

Manțev, V.N. (1888—1939) — membru de partid din 1906. Începînd din 1919 a lucrat în Ucraina, a fost membru al colegiului Cekăi din Rusia (vezi și vol. 51, p. 534). — *72*.

Manucearianț, Ș.M. (n. 1889) — membră de partid din 1918. Din 1920 pînă în 1924 a fost bibliotecara personală a lui V.I. Lenin, iar apoi a Nadejdei Krupskaia. Din 1930 pînă în 1955 a deținut funcția de colaborator științific principal al Institutului Marx-Engels-Lenin de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. — *63*, *318*.

Manuilski, M.Z. (1892—1955) — membru de partid din iulie 1917. Din martie 1919 pînă în mai 1922 a lucrat la Ivanovo-Voznesensk în calitate de comisar gubernial pentru aprovizionare (pînă în ianuarie 1921), vicepreședinte al comitetului executiv gubernial și, concomitent, șef al secției agricole. A fost membru al C.E.C. din Rusia (1921) (vezi și vol. 51, p. 534). — *154*, *293*.

Markov, S.D. (1880—1922) — membru de partid din 1901. În 1919 a fost numit adjunct al comisarului poporului pentru căile de comunicație. Din 1920 a deținut funcția de șef al Direcției regionale a căilor ferate din Vladikavkaz și a făcut parte din Consiliul militar-revoluționar al Frontului caucazian. A fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru căile de comunicație (vezi și vol. 51, p. 535). — *196*, *340*, *341*, *352*.

www.dacoromanica.ro

Martens, L.K. (1875—1948) — membru de partid din 1893. În ianuarie 1919 a fost numit reprezentant al R.S.F.S.R. în S.U.A.; după o serie de încercări nereuşite de a normaliza relaţiile cu această ţară, care au eşuat din cauza atitudinii negative a guvernului american, în 1921 a fost expulzat din America. După întoarcerea sa în Rusia Sovietică, a făcut parte din Prezidiul Consiliului economic superior (vezi şi vol. 44, p. 646—647). — *86, 318, 328.*

Martinovici, N.N. (1883—1937) — orientalist-turcolog; în anii 1917—1922 a fost profesor la Institutul de limbi vii orientale şi lector la Universitatea din Petrograd, colaborator ştiinţific al Muzeului rus. În 1922 a emigrat în Finlanda, iar după aceea în S.U.A., unde a condus secţia ţărilor slave a bibliotecii congresului. — *271.*

Martînov, B.S. (1882—1951) — profesor (1918), doctor în ştiinţe juridice (1940). Din 1908 pînă în 1950 a lucrat la Universitatea de stat din Leningrad şi la alte instituţii de învăţămînt din acest oraş. A scris numeroase lucrări ştiinţifice în domeniul dreptului civil şi agrar şi în acela al dreptului de autor. — *277.*

Martov, L. (Ţederbaum, I.O.) (1873—1923) — unul dintre liderii menşevismului. În 1920 a emigrat în Germania; a editat, la Berlin, publicaţia menşevică „Soţialisticeskii Vestnik" (vezi şi vol. 4, p. 512). — *170, 269.*

Marx, Karl (1818—1883). — *69, 70.*

Menjinski, V.R. (1874—1934) — membru de partid din 1902. Începînd din 1919 a deţinut funcţii de răspundere în Ceka (vezi şi vol. 23, p. 582). — *84, 323.*

Meşcereakov, N.L. (1865—1942) — membru de partid din 1901. În anii 1920—1924 a fost preşedinte al colegiului redacţional al Editurii de Stat; a făcut parte din colegiul redacţional al ziarului „Pravda" (1918—1922) (vezi şi vol. 8, p. 625; vol. 44, p. 648). — *227, 318.*

Mezenţev, I.I. (n. 1888) — membru de partid din 1919; lăcătuş. În anii 1910—1917 a lucrat în armată ca maistru în serviciul auxiliar. Din 1917 pînă în 1920 a deţinut funcţii de conducere în organizaţiile sindicale din Petrograd, Samara şi Donbass. În 1921 a fost membru al C.C. al Sindicatului minerilor, preşedinte al Biroului din sud al C.C. al Sindicatului minerilor, preşedinte al secţiei guberniale din bazinul Doneţului a acestui sindicat. — *322.*

Mihailov (Elinson), L.M. (1872—1928) — membru de partid din 1900; a participat activ la revoluţia din 1905—1907. A desfăşurat activitate de partid la Moscova şi Petrograd. A participat la fondarea ziarului bolşevic „Zvezda", a colaborat la „Pravda". În martie 1917 a fost ales preşedinte al Comitetului din Petrograd al P.M.S.D. (b) din Rusia. În anii 1917—1921 a fost membru al prezidiului Comitetului executiv gubernial din Petrograd, membru

www.dacoromanica.ro

al comisiei de control a comitetului de partid din acest oraş, şef al secţiei gospodărie comunală a Sovietului din Petrograd. În 1922 a deţinut postul de reprezentant plenipotenţiar în Norvegia; în anii 1923—1924 a fost împuternicit al Comisariatului poporului pentru afacerile externe în Turkestan, membru al Biroului C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru Asia centrală; în 1924 a fost ales secretar al asociaţiei vechilor bolşevici. — *243*.

Mihailovski, I.O. (n. 1876) — inginer tehnolog. După Revoluţia din Octombrie a lucrat la uzinele metalurgice şi mecanice „Onega" din Petrograd. În anii 1919—1928 a fost membru al colegiului, şef al secţiei patente, vicepreşedinte, preşedinte şi expert principal al comitetului pentru invenţii de pe lîngă secţia ştiinţă şi tehnică a Consiliului economic superior. — *179*.

Mihalev, K.I. — *26*.

Mihelson, V.A. (1860—1927) — fizician, în anii 1884—1887 a fost secretar al secţiei fizică a Societăţii prietenilor ştiinţelor naturii, în 1887 — docent la Universitatea din Moscova. Din 1894 pînă în 1927 a deţinut postul de profesor de fizică şi meteorologie la Academia agricolă Petrov-Razumov (azi Academia agricolă K.A. Timiriazev) şi de director al observatorului Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. În ultimii ani ai vieţii sale s-a ocupat de actinometrie şi de problemele meteorologiei. Este autorul a numeroase lucrări ştiinţifice. — *2*.

Miliutin, V.P. (1884—1938) — membru de partid din 1910. În anii 1918—1921 a deţinut postul de vicepreşedinte al Consiliului economic superior. La Congresele al IX-lea şi al X-lea ale partidului a fost ales membru supleant al C.C. al P.C. (b) din Rusia (vezi şi vol. 34, p. 569; vol. 35, p. 546). — *20*, *61—62*, *84*, *169*, *181*, *185*.

Molotov (Skreabin), V.M. (n. 1890) — a intrat în partid în 1906. La Congresul al IX-lea al partidului a fost ales membru supleant, iar la Congresul al X-lea membru al Comitetului Central. După Congresul al X-lea a fost secretar al C.C. al P.C. (b) din Rusia şi membru supleant al Biroului Politic. — *156*, *164*, *168*, *190*, *191*, *207*, *208*, *219*, *233*, *241*, *264*, *289*, *292—293*, *303*, *307*, *310*.

Mordvilko, A.K. (1867—1938) — zoolog. Începînd din 1911 a lucrat la Muzeul de zoologie al Academiei de ştiinţe (din 1931 Institutul de zoologie al Academiei de ştiinţe a U.R.S.S.). A scris numeroase lucrări şi a întreprins cercetări în domeniul morfologiei, anatomiei, clasificării şi faunologiei păduchilor de plante, care prezintă o importanţă deosebită pentru protejarea plantelor împotriva dăunătorilor. — *271*.

Mordvinkin, V.I. (1889—1946) — în anii 1907—1910 a fost membru al partidului eserilor, iar din 1917 pînă în 1937 a făcut parte din partidul bolşevic. Pînă la Revoluţia din Octombrie a fost contabil, membru al colegiului de redacţie al ziarului „Novaia

www.dacoromanica.ro

Sibir" din Irkutsk. Din noiembrie 1917 pînă în octombrie 1919 a deţinut posturi de răspundere în redacţiile unor ziare. În anii 1919—1921 a fost adjunct al şefului secţiei agitaţie şi propagandă a Editurii de stat şi, concomitent, şef al biroului de presă al Secţiei speciale a Cekăi din Rusia. În anii 1922—1931 a lucrat în domeniul editorial. În 1923—1924 a făcut parte din opoziţia troţkistă. — *153*.

Muralov, N.I. (1877—1937) — membru de partid din 1903. Începînd din august 1920 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru agricultură, iar în martie 1921 a fost numit comandant al districtului militar Moscova (vezi şi vol. 50, p. 559). — *68, 81—82*.

Musabekov, G.M. (1888—1938) — membru de partid din 1918. A intrat în mişcarea revoluţionară în 1912. În anii 1917—1918 a fost preşedinte al Comitetului executiv al Sovietului din Kubin (Azerbaidjan), al comitetului judeţean de aprovizionare, al secţiei musulmane a organizaţiei din Astrahan a P.C. (b) din Rusia. În 1918 (decembrie) a fost numit vicepreşedinte al Comitetului guvernial pentru aprovizionare din Baku. Începînd din primăvara anului 1920 a fost comisar al poporului pentru aprovizionare al R.S.S. Azerbaidjane, iar în 1921 — comisar extraordinar al judeţului Kubin. Din 1922 a deţinut funcţia de preşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.S. Azerbaidjane. A fost membru al prezidiului C.C. al P.C. (b) din Azerbaidjan, membru al prezidiului Comitetului regional din Transcaucazia şi, de la Congresul al XIV-lea al partidului, membru supleant al C.C. al P.C. (b) al Uniunii Sovietice. — *163*.

Mussuri. — *167*.

Must, G.I. (n. 1889) — în 1906 a aderat la partidul eserilor; în anii 1914—1917 a fost menşevic internaţionalist. În 1918 a devenit membru al P.C. (b) din Rusia. În 1918—1921 a făcut parte din colegiul secţiei gospodărie locativă şi agricultură şi al secţiei construcţii din Sovietul din Moscova; a lucrat în Armata Roşie şi în sindicate. Începînd din 1921 a deţinut diferite funcţii în sistemul Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie, iar mai tîrziu în domeniul comerţului. În 1935 a fost exclus din partid pentru abuzuri comise în cadrul serviciului. — *196*.

Muşketov, D.I. (n. 1882) — geolog; din 1919 pînă în 1936 a fost director al Institutului de mine din Leningrad. În deceniul al 4-lea a participat îndeaproape la activitatea Institutului de geofizică aplicată, a Institutului de seismologie, a Institutului geologic al Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. etc. — *146*.

Muşketova, U.V. — mama geologului D.I. Muşketov. — *146*.

N

Narimanov, Nariman Kerbalai Nadjaf-ogli (1871—1925) — om de stat sovietic. În 1920 a fost preşedinte al Comitetului revoluţio-

www.dacoromanica.ro

nar din Azerbaidjan, apoi președinte al Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.S. Azerbaidjane (vezi și vol. 51, p. 538). — *40, 132, 134.*

Nemiț, A.V. (n. 1879) — în 1917 era comandant al unui divizion de contratorpiloare din flota Mării Negre. După Revoluția din Octombrie a trecut de partea Puterii sovietice. În 1919 a fost comandant al Flotei din Marea Neagră, șef al statului-major al Grupului de sud al trupelor sovietice, iar apoi șef al statului-major al Armatei a 12-a. În martie 1920 a fost numit comandant al Forțelor navale ale R.S.F.S.R. Ulterior a fost profesor la academii militare și a deținut diferite alte funcții; actualmente este viceamiral în retragere. — *120.*

Nikolaev, A.M. (1887—1938) — membru de partid din 1904. În anii 1918—1924 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru poștă și telegraf și președinte al Consiliului radiodifuziunii (vezi și vol. 51, p. 538). — *161, 171, 260.*

Noghin, V.P. (1878—1924) — membru de partid din 1898. În anii 1918—1924 a fost membru al Prezidiului C.E.S. din Rusia și a deținut diferite posturi de răspundere în aparatul de stat și în economie (vezi și vol. 19, p. 606—607; vol. 37, p. 692). — *221.*

O

Obuh, V.A. (1870—1934)— membru de partid din 1894; de profesiune medic.
În anii 1919—1929 a condus serviciul sănătății publice din Moscova (vezi și vol. 51, p. 538—539). — *275.*

Ordjonikidze (Sergo), G.K. (1886—1937) — membru de partid din 1903.
În anii războiului civil a făcut parte din consiliile militar-revoluționare ale armatelor a 16-a și a 14-a și al Frontului caucazian. În anii 1920—1921 a fost unul dintre organizatorii luptei pentru Puterea sovietică în Azerbaidjan, Armenia și Gruzia. În 1921—1926 a deținut funcția de președinte al Biroului din Caucaz al Comitetului Central, iar apoi pe aceea de secretar al Comitetului regional din Transcaucazia al partidului; concomitent a făcut parte din Consiliul militar-revoluționar al U.R.S.S. La Congresul al X-lea al partidului a fost ales membru al C.C. al P.C. (b) din Rusia (vezi și vol. 44, p. 650—651; vol. 48, p. 467). — *50, 72—73, 77, 121, 132—133, 142, 151—152, 163, 167, 170, 220, 282, 311—312, 334.*

Osadcii, P.S. (1866—1943) — specialist de seamă în domeniul electrotehnicii. În 1890 a absolvit Institutul de electrotehnică din Petersburg, unde a fost numit lector, apoi profesor și ulterior rector. Începînd din 1921 a deținut postul de vicepreședinte al Comisiei de stat a planificării a R.S.F.S.R. (vezi și vol. 44, p. 651). — *90.*

www.dacoromanica.ro

Osinski, N. (Obolenski, V.V.) (1887—1938) — membru de partid din 1907.
În anii 1921—1923 a fost adjunct al comisarului poporului pentru agricultură (vezi şi vol. 35, p. 548; vol. 44, p. 651; vol. 51, p. 539). — *66, 75, 82, 95—96, 107, 207—211, 226.*

Ostreakov, P.A. (1887—1952) — inginer şi om de ştiinţă, specialist în radiotehnică. În anii 1918—1927 a lucrat la laboratorul de radio de la Nijni Novgorod; în 1921, sub conducerea lui, a fost începută construcţia staţiei de radio „Internaţionala Comunistă" din Moscova. A scris o serie de lucrări în domeniul radiotehnicii şi în acela al istoriei ei în U.R.S.S. În 1945 a devenit membru de partid. — *60.*

P

Paikes, A.K. (1873—1958) — pînă în 1917 a fost menşevic, iar în 1918 a devenit membru al P.C. (b) din Rusia. În anii 1918—1920 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru controlul de stat şi Inspecţia muncitorească-ţărănească, precum şi din Comitetul revoluţionar din Siberia. În anii 1921—1922 a fost reprezentant plenipotenţiar extraordinar al R.S.F.S.R. în China, iar apoi în Lituania. Începînd din 1923 a deţinut diferite funcţii în Consiliul economic superior. — *281, 293.*

Pavlov, I.P. (1849—1936) — mare fiziolog rus, academician (vezi şi vol. 42, p. 556). — *50, 337.*

Pavlovici, M.P. (Veltman, M.L.) (1871—1927) — social-democrat; pînă la Revoluţia din Octombrie — menşevic.
În anii 1921—1923 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele naţionalităţilor şi preşedinte al Asociaţiei orientaliştilor (vezi şi vol. 48, p. 468). — *264—265, 321.*

Pavlovici, S.A. (n. 1884) — pedagog, specialist în metodica ştiinţelor naturii; din 1935 — profesor. A desfăşurat activitate pedagogică — iar după aceea, şi metodist-ştiinţifică — din 1904 pînă în 1964, la Şcoala superioară pentru femei, la o şcoală medie, la liceul comercial „Tenişevski" şi la institutele pedagogice din Leningrad. A publicat numeroase cărţi şi articole despre metodica predării ştiinţelor naturii. — *78.*

Peatakov, G.L. (1890—1937) — a intrat în partid în 1910.
În anii 1920—1921 a fost preşedinte al Direcţiei generale a industriei carbonifere din Donbass. În timpul discuţiei cu privire la sindicate a aderat la platforma lui Troţki (vezi şi vol. 35, p. 548; vol. 51, p. 540). — *119, 134, 162, 322.*

Peşehonov, A.V. (1867—1933) — în 1917 a deţinut postul de ministru al aprovizionării în guvernul provizoriu burghez. În 1921 a lucrat la Biroul central de statistică al Ucrainei. În 1922 a fost expulzat pentru participare la activitatea organizaţiei contrarevo-

www.dacoromanica.ro

luționare „Uniunea renașterii“ (vezi și vol. 7, p. 562; vol. 45, p. 674). — *68—69*, *72*.

Peșkov, M.A. (1897—1934) — membru de partid din 1917; fiul lui A.M. Gorki. După Revoluția din Octombrie a fost ajutor de comandant la Kremlin, apoi a făcut parte din Armata Roșie, a fost colaborator al Direcției centrale a organizației pentru instrucția militară generală. În martie 1921 a fost numit curier diplomatic al Comisariatului poporului pentru afacerile externe al R.S.F.S.R. De la sfîrșitul anului 1923 a fost secretar personal al lui M. Gorki. — *321*.

Petrov, G.S. (n. 1886) — tehnolog chimist, unul dintre organizatorii producției de mase plastice în U.R.S.S. Începînd din 1932 a fost profesor la Institutul de chimie și tehnologie din Moscova. — *179*.

Petrovski, G.I. (1878—1958) — membru de partid din 1897. Din 1919 pînă în 1938 a fost președinte al Consiliului economic superior din Ucraina. La Congresul al X-lea al partidului a fost ales membru al Comitetului Central (vezi și vol. 23, p. 585—586). — *126*, *134*, *219*.

Pivovarov, F.N. (n. 1877) — specialist în domeniul conservării frigorifice a cărnii și peștelui. Din 1913 pînă în 1919 a deținut funcția de împuternicit pentru construirea de instalații frigorifere în Astrahan și pe aceea de director al societății „Frigoriferul din Astrahan.“ În anii 1919—1924 a fost lucrător în Direcția generală a industriei de instalații frigorifere, iar ulterior a deținut diferite alte funcții. — *212*.

Platonov, A.P. (n. 1894) — din martie 1920 pînă în iulie 1921 a fost administrator al Kremlinului și al caselor de oaspeți (vezi și vol. 51, p. 540). — *20*, *120*, *326*.

Plehanov, G.V. (1856—1918) — militant de seamă al mișcării muncitorești ruse și internaționale, primul propagandist al marxismului în Rusia.

Față de Revoluția din Octombrie a avut o atitudine negativă, dar nu a participat la lupta împotriva Puterii sovietice (vezi și vol. 7, p. 562—563; vol. 45, p. 674—675). — *197*.

Pokrovski, M.N. (1868—1932) — membru de partid din 1905. Din 1918 a deținut funcția de adjunct al comisarului poporului pentru învățămînt al R.S.F.S.R. (vezi și vol. 34, p. 572—573). — *5*, *26*, *47*, *49*, *63*, *75*, *77*, *101*, *124*, *141*, *149*, *173*, *199*, *200*, *203*, *204*, *221*, *263*, *265*.

Popov, P.I. (1872—1950) — membru de partid din 1924. Începînd din 1918 a condus Direcția centrală de statistică (vezi și vol. 38, p. 511). — *7*, *51*, *91*, *169*.

Postnikov, A.M. (1886—1937) — membru de partid din 1904. În 1917 a fost secretar al prezidiului Sindicatului feroviarilor din

www.dacoromanica.ro

Rusia, membru al Consiliului Central al Sindicatelor şi al Consiliului economic superior. În 1918 a deţinut funcţia de inspector al Comisariatului poporului pentru căile de comunicaţie pe fronturile de est, de vest şi pe cel ucrainean. În octombrie 1919 a fost numit şef al aprovizionării militare a Armatei a 4-a şi a raionului Petrograd. În anii 1920—1921 a fost comisar al poporului pentru căile de comunicaţie al Ucrainei, membru al C.E.C. al Ucrainei în cinci legislaturi. — *335*.

Poteaev, A.I. (n. 1888) — membru de partid din 1917 pînă în 1923.
În anii 1920—1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru aprovizionare, director al Direcţiei generale a pescuitului (vezi şi vol. 51, p. 541). — *186, 246*.

Preobrajenskaia, N.A. (n. 1901) — membră de partid din 1927, fiica lui A.A. Preobrajenski (vezi vol. 47, p. 407).
În 1921 era studentă la Universitatea din Moscova. În anii 1929—1939 a lucrat la Uniunea centrală a cooperativelor de consum, la Institutul de comerţ sovietic şi la Institutul Marx-Engels-Lenin de pe lîngă C.C. al P.C. (b) din Rusia. — *20*.

Preobrajenski, E.A. (1886—1937) — membru de partid din 1903. Din martie 1921 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru finanţe, apoi preşedinte al Direcţiei generale a învăţămîntului profesional din Comisariatul poporului pentru învăţămînt. În timpul discuţiei cu privire la sindicate (1920—1921) a aderat la platforma lui Troţki (vezi şi vol. 41, p. 596; vol. 51, p. 541—542). — *127, 172, 284—285, 306*.

Prokopovici, S.N. (1871—1955) — economist şi publicist burghez. A participat la mişcarea cooperatistă. În 1921 a făcut parte din Comitetul pentru ajutorarea înfometaţilor din Rusia; împreună cu alţii, a încercat să folosească această organizaţie în scopuri contrarevoluţionare. În 1922 a fost expulzat pentru activitate antisovietică (vezi şi vol. 6, p. 563). — *127*.

Prozor, V.S. (1884—1962) — a intrat în partid în 1905; a participat la revoluţia din 1905—1907 la Petersburg. Pînă la Revoluţia din Octombrie a lucrat ca telegrafist, funcţionar administrativ şi tehnician de sector la căile ferate. În anii 1918—1919 a fost comisar la şantierele de construcţii ale unor căi ferate strategice-militare, comisar, iar apoi director al Direcţiei pentru construcţii de căi ferate din R.S.F.S.R.; în 1920—1922 — director al Trustului de construcţie a drumurilor, vicepreşedinte şi membru al colegiului Comitetului principal pentru construcţii de stat din Rusia, preşedinte al Comitetului pentru construcţii de stat din Turkestan. În 1922 s-a retras din partid. Din 1922 pînă în 1956 a deţinut posturi administrative şi economice în diverse instituţii de stat şi în domeniul construcţiilor. — *197*.

Puşkin, A.S. (1799—1837) — mare poet rus. — *199, 222*.

www.dacoromanica.ro

R

Rabinovici, F.I. (1885—1937) — membru al P.M.S.D.R. din 1902, menşevic; din 1919 — membru al P.C. (b) din Rusia. În anii 1919—1920 a deţinut funcţia de director al treburilor Comitetului militar-revoluţionar al Frontului din Turkestan şi de director al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului din Turkestan. În 1920—1922 a fost şef al secretariatului Comisariatului poporului pentru comerţul exterior, adjunct al împuternicitului Consiliului Muncii şi Apărării şi al Comisariatului poporului pentru comerţul exterior în Transcaucazia. În anii următori a deţinut funcţii de răspundere în domeniul economic. — *282.*

Racovski, C.G. (1873—1941) — militant al mişcării muncitoreşti din România şi al celei internaţionale, de origine bulgar. A aderat din tinereţe la mişcarea socialistă. A participat la Congresul de la Stuttgart al Internaţionalei a II-a (1907) ca membru al delegaţiei socialiştilor români. Împreună cu alţi conducători ai mişcării muncitoreşti din România, a participat la editarea seriei a doua a ziarului „România muncitoare". A avut o bogată activitate publicistică în presa socialistă din România: a scris numeroase studii şi eseuri cu caracter politic. După reorganizarea, în 1910, a Partidului social-democrat din România, a fost ales membru al Comitetului Executiv al acestuia. În 1915 a reprezentat Partidul social-democrat din România la Conferinţa internaţională de la Zimmerwald. Prigonit de organele represive, Racovski a plecat în 1917 în Rusia, unde a avut munci de răspundere pe linie de partid şi de stat. A murit în U.R.S.S. — *88, 92, 103, 104, 219, 221, 343.*

Radcenko, I.I. (1874—1942) — membru de partid din 1898. Începînd din 1918 a fost unul dintre organizatorii şi conducătorii industriei de extracţie a turbei; preşedinte al Direcţiei generale a exploatării zăcămintelor de turbă (vezi şi vol. 44, p. 655). — *145, 157, 165, 228, 243, 262, 283, 287, 289—290.*

Radek, K.B. (1885—1939) — a intrat în partid în 1917. În 1918 — „comunist de stînga". Din martie 1920 — secretar al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste. La congresele VIII—XII ale partidului a fost ales membru al Comitetului Central (vezi şi vol. 35, p. 552). — *245, 276, 295, 298, 300.*

Rahia, E.A. (1886—1936) — membru de partid din 1903. A activat în mişcarea revoluţionară din Rusia şi din Finlanda. În zilele lui iulie 1917 a participat îndeaproape la trecerea lui V. I. Lenin — care se ascundea de agenţii guvernului provizoriu — în Finlanda, iar după aceea, în octombrie, înapoi în Rusia. În 1918, în timpul revoluţiei muncitoreşti din Finlanda, a comandat detaşamente ale Gărzii Roşii. În 1919 a fost comandantul unor formaţii de luptă trimise împotriva lui Iudenici. După războiul civil a lucrat în armată. A fost membru al Comitetului Central al Partidului Comunist din Finlanda. — *84.*

www.dacoromanica.ro

Ramzin, L.K. (1887—1948) — remarcabil om de știință în domeniul termotehnicii; începînd din 1920 a fost profesor la Școala tehnică superioară din Moscova. În 1921 — membru al Comisiei de stat a planificării (vezi și vol. 44, p. 655). — *158*, *160*, *196*, *301*.

Reazanov (Goldendah), D.B. (1870—1938) — social-democrat, menșevic; la Congresul al VI-lea al partidului a fost primit în P.M.S.D. (b) din Rusia.
Începînd din 1921 a fost director al Institutului K. Marx și F. Engels (vezi și vol. 7, p. 567). — *69*, *70*.

Reed, John (1887—1920) — militant de seamă al mișcării muncitorești americane, scriitor și publicist. În 1917 a venit în Rusia. A salutat Revoluția din Octombrie și i-a consacrat cartea sa „Zece zile care au zguduit lumea", a cărei prefață a fost scrisă de V.I. Lenin. A luat parte la organizarea Partidului Comunist din S.U.A. În 1919 a fost ales membru al Comitetului Executiv al Internaționalei Comuniste. A murit la Moscova. A fost înmormîntat în zidul Kremlinului (vezi și vol. 40, p. 464). — *337*.

Reich, I.S. (Thomas) (n. 1886) — din toamna anului 1919 pînă în aprilie 1925 a condus editura de la Berlin a Cominternului. Ulterior s-a îndepărtat de mișcarea comunistă (vezi și vol. 51, p. 543). — *202*.

Reine, T.E. — inginer; a condus biroul de evidență și aprovizionare și în 1919 a fost membru al Consiliului pentru problemele miniere de pe lîngă Consiliul economic superior. În 1921 a fost trimis într-o misiune în străinătate din partea acestei instituții. — *266*.

Ringo, I.A. (1883—1946) — inginer; din 1905 pînă în 1918 a studiat și a lucrat în Franța și în Elveția. După întoarcerea din străinătate, în anii 1918—1922 a fost șef al secției guberniale de electrotehnică, electrotehnician-șef al guberniei, iar apoi director al biroului de electromontaj al Consiliului economic din Moscova și al secției electrificare locală din Consiliul economic superior. Ulterior a lucrat în industria chimică. — *16—17*.

Rîkov, A.I. (1881—1938) — membru de partid din anul 1899. În anii 1920—1921 a fost președinte al Consiliului economic superior, iar după aceea vicepreședinte al Consiliului Comisarilor Poporului și al Consiliului Muncii și Apărării. La congresele al IX-lea și al X-lea ale partidului a fost ales membru al Comitetului Central (vezi și vol. 35, p. 553—554). — *3*, *40*, *60*, *76*, *86*, *99*, *104*, *113*, *118*, *122*, *128—129*, *140*, *142—143*, *145*, *154—155*, *164*, *169*, *173*, *265*, *310*, *316*.

Rîkunov, M.V. (1884—1937) — membru de partid din 1903. A desfășurat activitate revoluționară la Petersburg, Moscova și Orel. După Revoluția din Octombrie a ocupat diferite posturi în aparatul de stat, în sindicate și în domeniul economiei. În anii

www.dacoromanica.ro

1921—1922 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerțul exterior; din 1922 — adjunct al comisarului poporului pentru agricultură și șef al gospodăriei apelor din Turkestan. — *320*.

Rodionov, M.S. (1885—1956) — pictor. Începînd din 1926 a lucrat mai mult în domeniul graficii cărții. — *37*.

Romanov. — *161*.

Rozanov, V.N. (1872—1934) — renumit clinician. Începînd din 1910 a condus secția de chirurgie a spitalului „Soldatenkov" (azi „S.P. Botkin"). A fost unul dintre medicii care l-au tratat pe V.I. Lenin. În 1931 a fost numit profesor la Institutul central de perfecționare a medicilor. Fondator și redactor a o serie de reviste de chirurgie. — *209*.

Rozmirovici, E.F. (Troianovskaia) (1886—1953) — membră de partid din 1904. După Revoluția din Octombrie a lucrat în aparatul de partid și de stat (vezi și vol. 48, p. 474). — *148*.

Rudominer, M.S. (n. 1883) — din 1909 pînă în 1919 a lucrat la construcția de căi ferate. Din martie 1919 a fost șef al secției feroviare a Comitetului gubernial din Kiev pentru construcții de stat, apoi director al Direcției generale a combustibilului din Comisariatul poporului pentru căile de comunicație, membru al Colegiului superior al combustibilului din C.E.S. din Rusia, membru al comisiei planificării din Comitetul principal pentru construcții de stat. Membru de partid din 1919 pînă în 1921 (a fost exclus în timpul acțiunii de curățire a rîndurilor partidului). Din aprilie 1921 pînă în ianuarie 1922 a fost adjunct al șefului secției economice din C.C. al Sindicatului muncitorilor constructori. Ulterior a lucrat în diferite instituții și organizații de construcții. — *197*.

Rudzutak, I.E. (1887—1938) — membru de partid din 1905. Începînd din 1920 a fost membru al prezidiului și secretar general al C.C.S. din Rusia. În anii 1921—1924 a deținut postul de președinte al Biroului C.C. al P.C. (b) din Rusia pentru Asia centrală. De la Congresul al IX-lea al P.C. (b) din Rusia a fost membru al Comitetului Central (vezi și vol. 42, p. 560—561). — *3*, *55*, *249*.

Ruhimovici, M.L. (1889—1939) — membru de partid din 1913. Din 1921 — președinte al Comitetului executiv din gubernia Donețk și apoi al celui din gubernia Bahmut; director al unor trusturi carbonifere și chimice (vezi și vol. 44, p. 657). — *322*.

Rusanov, G.A. (1893—1937) — membru de partid din 1916. Din octombrie 1917 pînă în iunie 1918 — comisar al Corpului 17 de armată și membru al Consiliului militar-revoluționar al Cartierului general al comandantului-șef; din iunie 1918 pînă în februarie 1924 — lucrător în aparatul Cekăi, șef al secției speciale a

www.dacoromanica.ro

Armatei a 3-a, a Frontului din Caucaz şi a celui din Turkestan, împuternicit al Cekăi şi al Direcţiei politice de stat unificate de pe lîngă C.C.P. al U.R.S.S. în Transcaucazia, Caucaz şi Turkestan, preşedinte al Cekăi din Gruzia. În anii 1924—1937 a lucrat la Consiliul economic superior şi la Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie, a fost şef al căii ferate Moscova—Marea Albă—Marea Baltică şi al căii ferate de vest. A fost membru al C.C. al P.C. (b) din Bielorusia. — *156*.

Russo, V.N (1881—1942) — membru de partid din anul 1918. Fost locotenent în armata ţaristă. A trecut de partea Puterii sovietice, a servit în Armata Roşie: în 1919—1923 a fost şef al Organizaţiei pentru instrucţia militară generală şi adjunct al comandantului trupelor din districtul militar Moscova. Începînd din 1923 a lucrat în diferite instituţii culturale. — *175*.

S

Sammer, I.A. (1870—1921) — social-democrat, bolşevic. De la sfîrşitul anului 1919 a deţinut funcţia de preşedinte al Uniunii cooperativelor de consum din Ucraina şi pe aceea de împuternicit al Ministerului comerţului exterior al Ucrainei (vezi şi vol. 20, p. 570). — *283*, *287*, *310*.

Sapronov, T.V. (1887—1939) — membru de partid din 1912. În anii 1920—1921 a fost preşedinte al C.C. al Sindicatului constructorilor, preşedinte al Comitetului principal pentru construcţii de stat, vicepreşedinte al Consiliului economic superior (vezi şi vol. 39, p. 585). — *191*, *196*, *256*, *309*, *310*.

Semaşko, N.A. (1874—1949) — membru de partid din 1893. În anii 1918—1930 a deţinut funcţia de comisar al poporului pentru ocrotirea sănătăţii al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 20, p. 570—571). — *43*, *47*, *52*, *92*, *107*, *153*, *174*, *232*.

Semenovski, D.N. (1894—1960) — poet. Primele lui poezii au fost publicate în 1912 în „Pravda". În anii 1912—1917 a colaborat la presa muncitorească, în special la culegerile şi almanahurile redactate de M. Gorki. Începînd din 1918 a fost colaborator permanent al ziarului „Rabocii Krai" din Ivanovo-Voznesensk. Şi-a publicat scrierile în revistele „Kolhoznik", „Naşi Dostijenia" etc. Este autorul unor culegeri de poezii şi al cărţii „A. M. Gorki. Scrisori şi convorbiri" (1940). — *64*.

Senin, V.I. (1886—1943) — pînă la Revoluţia din Octombrie a fost funcţionar de birou, contabil, membru al Comitetului gubernial de aprovizionare din Ufa, membru al conducerii Asociaţiei cooperatorilor din Belebeevsk. În anii 1918—1923 a fost comisar judeţean pentru aprovizionare, şef al Direcţiei cerealelor şi furajelor şi al serviciului de colectări din Comisariatul poporului pentru aprovizionare. În anii următori a deţinut diferite funcţii în aparatul de stat şi în economie. — *123*.

www.dacoromanica.ro

Serebrovski, A.P. (1884—1943) — membru de partid din 1903. În anii 1920—1926 a fost președinte al consiliului de administrație al Comitetului pentru exploatarea petrolului din Azerbaidjan, cu sediul la Baku (vezi și vol. 45, p. 678). — *132, 137—138, 141, 152, 168, 282, 312, 315, 316.*

Sereda, S.P. (1871—1933) — membru de partid din 1903. În anii 1918—1921 a fost comisar al poporului pentru agricultură al R.S.F.S.R., iar din 1921 — membru al Prezidiului Consiliului economic superior și al Comisiei de stat a planificării (vezi și vol. 36, p. 672). — *2, 11, 13, 21, 26, 29, 90, 91, 302.*

Sergo — vezi Ordjonikidze, G.K.

Serrati, Giacinto Menotti (1872—1926) — unul dintre conducătorii Partidului socialist italian, ulterior — comunist. În anii 1915—1923 a fost director al ziarului „Avanti!", organul central al partidului socialist (vezi și vol. 39, p. 587). — *166, 298.*

Sîrțov, S.I. (1893—1938) — membru de partid din 1913. În anii 1920—1921 a fost secretar al Comitetului gubernial de partid din Odesa. În perioada discuției cu privire la sindicate (1920—1921) a sprijinit platforma lui Troțki. În anii 1921—1926 a lucrat în aparatul C.C. al partidului (vezi și vol. 51, p. 546). — *134.*

Skleanski, E.M. (1892—1925) — membru de partid din 1913. Din septembrie 1918 pînă în 1924 a fost adjunct al comisarului poporului pentru problemele militare și vicepreședinte al Consiliului militar-revoluționar al republicii (vezi și vol. 45, p. 678). — *44, 46, 73, 74, 77, 82, 87, 100, 120, 147, 167, 198, 255, 267, 268, 272, 312, 323.*

Skvorțov-Stepanov, I.I. (1870—1928) — membru de partid din 1896.
În 1921 a deținut postul de vicepreședinte al colegiului redacțional al Editurii de stat. Este autorul a numeroase scrieri economice, istorice și antireligioase. A tradus și redactat cele trei volume ale „Capitalului", precum și alte lucrări ale lui Marx și Engels (vezi și vol. 2, p. 641—642). — *193, 194.*

Šmeral, Bohumir (1880—1941) — militant de seamă al mișcării muncitorești cehoslovace și internaționale, unul dintre întemeietorii Partidului Comunist din Cehoslovacia. În 1897 a intrat în Partidul social-democrat ceh, a fost unul dintre conducătorii lui. După înființarea P.C.C. (1921) a fost ales membru al Comitetului Central. În anii 1921—1929 și, ulterior, din 1935 a făcut parte din Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste (vezi și vol. 44, p. 658). — *300.*

Smilga, I.T. (1892—1938) — a intrat în partid în 1907. În 1920—1921 a fost membru al Consiliului militar-revoluționar al republicii, membru al consiliilor militar-revoluționare ale

www.dacoromanica.ro

fronturilor de vest, de sud şi caucazian, preşedinte al Consiliului armatei muncii din sud-est. Din 1921 pînă în 1923 a deţinut funcţia de vicepreşedinte al Consiliului economic superior şi de director al Direcţiei generale a combustibilului (vezi şi vol. 32, p. 610). — *77*, *78*, *145*, *153*, *158*, *196*, *241*, *262*, *342*.

Smirnov, *I.N.* (1881—1936) — membru de partid din 1899. În anii 1919—1921 a fost preşedinte al Comitetului revoluţionar din Siberia. La Congresul al IX-lea al partidului a fost ales membru, iar la Congresul al X-lea membru supleant al Comitetului Central (vezi şi vol. 44, p. 659). — *87*, *104*, *293*, *356*, *359*, *361*.

Smirnov, *M.A.* (1883—1942) — inginer electrotehnic. Începînd din octombrie 1920 a fost şef al secţiei tehnice din Direcţia generală a centralelor electrice reunite ale statului. Din martie 1920 a deţinut funcţia de secretar al Comisiei de stat pentru electrificarea Rusiei, iar după înfiinţarea Comisiei de stat a planificării (din februarie 1921) — pe aceea de secretar al secţiei energetice a acestei instituţii. A participat la elaborarea hărţii electrificării care a fost anexată la „Planul GOELRO". — *37*.

Smirnov, *N.N.* (n. 1880) — inginer petrolist; pînă în 1917 a condus secţiile tehnice ale unor firme şi societăţi petroliere, a făcut parte din consiliile lor de administraţie. După Revoluţia din Octombrie a deţinut posturi de conducere în industria petrolieră, a fost profesor la Institutul de petrol din Moscova, la Academia de mine, vicepreşedinte al Consiliului tehnic-ştiinţific al industriei petroliere. Este autorul a numeroase articole şi referate ştiinţifice. — *88*.

Smirnov, *V.M.* (1887—1937) — membru de partid din 1907. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din Prezidiul Consiliului economic superior; în martie 1921 a fost numit membru al Comisiei pentru folosirea resurselor materiale ale R.S.F.S.R. de pe lîngă Consiliul Muncii şi Apărării (vezi şi vol. 34, p. 577). — *122*.

Smith-Falkner, *M.N.* (n. 1878) — membru de partid din 1918; economist şi statistician. După Revoluţia din Octombrie a lucrat într-o serie de instituţii ştiinţifice. În 1939 a fost ales membru corespondent al Academiei de ştiinţe a U.R.S.S. (vezi şi vol. 34, p. 577). — *128*.

Smolianinov, *V.A.* (1890—1962) — membru de partid din 1908. Din aprilie 1921 a fost director adjunct al treburilor Consiliului Muncii şi Apărării pentru problemele construcţiei economice şi administrative, iar după aceea director al treburilor Consiliului Comisarilor Poporului al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 44, p. 659). — *202*, *222—224*, *226*, *229*, *232*, *243*, *245*, *246*, *254*, *256*, *263*, *266*, *284*, *286*, *289*, *320*.

www.dacoromanica.ro

Sokolnikov (Brilliant), G.I. (1888—1939) — membru de partid din 1905.

Din august 1920 pînă în martie 1921 a fost comandant al Frontului din Turkestan şi preşedinte al Comisiei C.E.C. din Rusia tentru Turkestan, iar din noiembrie 1921 — membru al colegiului pomisariatului poporului pentru finanţe (vezi şi vol. 34, p. 578; vol. 45, p. 679). — *249.*

Sokolov, M.F. (n. 1893) — a fost membru de partid în anii 1920—1922 şi 1932—1936. În 1914—1918 a servit în vechea armată. În 1920—1921 a făcut parte din Armata Roşie; a fost secretar al serviciului de agitaţie şi propagandă din Direcţia politică-militară a Republicii Extremului Orient. Din martie pînă în iulie 1921 a deţinut postul de secretar al Administraţiei bunurilor şi arhivelor evacuate din Polonia ale Comisariatului poporului pentru afacerile externe al R.S.F.S.R. — *213—214.*

Soloviev, V.I. (1890—1939) — membru de partid din 1913. În anii 1913—1914 a fost corector la „Pravda". După Revoluţia din Octombrie a deţinut diferite funcţii pe linie de partid şi de stat. În 1920 a fost membru al Comisiei pentru elaborarea proiectului de reorganizare a Comisariatului poporului pentru învăţămînt, în 1921 — vicepreşedinte al Comitetului principal pentru educaţia politică, apoi membru al colegiului secţiei de propagandă şi agitaţie a C.C. al P.C. (b) din Rusia, consilier şi însărcinat cu afaceri al U.R.S.S. în Afganistan, adjunct al şefului secţiei de presă a C.C. al P.C. (b) din Rusia, consilier la ambasada U.R.S.S. în China, membru al secretariatului Cominternului pentru Orient, împuternicit al Comisariatului poporului pentru afacerile externe în Uzbekistan. Ulterior a lucrat în domeniul publicistic şi editorial. A fost membru al C.E.C. din Rusia în cîteva legislaturi. — *23.*

Solţ, A.A. (1872—1945) — membru de partid din 1898.

Începînd din 1921 a făcut parte din prezidiul Comisiei Centrale de Control (vezi şi vol. 39, p. 587). — *278.*

Spandarian, S.A. (1849—1922) — tatăl lui Suren Spandarian, om politic şi publicist armean, doctor în ştiinţe juridice. Începînd din 1910 a trăit în străinătate, mai întîi în Franţa, iar după aceea în Germania (vezi şi vol. 48, p. 477). — *303.*

Spandarian, S.S. (1882—1916) — revoluţionar de profesie, membru de partid din 1902. A făcut parte din Comitetul unional din Caucaz al P.M.S.D.R. A participat activ la revoluţia din 1905—1907. La Conferinţa de la Praga a P.M.S.D.R. a fost ales în C.C. al P.M.S.D.R. şi în Biroul din Rusia al Comitetului Central. A colaborat la ziarul „Zvezda". În 1912 a fost arestat şi condamnat la deportare pe viaţă în Siberia. A murit în spitalul din Krasnoiarsk (vezi şi vol. 48, p. 477). — *303.*

Stalin (Djugaşvili), I.V. (1879—1953) — membru de partid din 1898.

www.dacoromanica.ro

Începînd din 1912 a fost membru al Comitetului Central. Din noiembrie 1917 pînă în iulie 1923 a deținut funcția de comisar al poporului pentru problemele naționalităților și din martie 1919 pe aceea de comisar pentru controlul de stat, iar după reorganizarea Comisariatului poporului pentru controlul de stat — funcția de comisar al poporului pentru Inspecția muncitorească-țărănească (pînă la 25 aprilie 1922). A fost membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia. În perioada războiului civil — membru al Consiliului militar-revoluționar al republicii și al consiliilor militar-revoluționare ale unor fronturi (vezi și vol. 45, p. 680). — *10*, *15*, *40*, *45*, *73*, *77*, *103*, *104*, *105*, *111*, *119*, *167*, *172*, *192*.

Starkov, *V.V.* (1869—1925) — a intrat în mișcarea social-democrată în ultimul deceniu al secolului trecut. În anii reacțiunii s-a retras din munca de partid.

După Revolutia din Octombrie a lucrat la Comisariatul poporului pentru comerțul exterior, a fost locțiitor al reprezentantului comercial al R.S.F.S.R. în Germania (vezi și vol. 16, p. 666). — *230*.

Stasova, *E.D.* (1873—1966) — membră de partid din anul 1898. Din februarie 1917 pînă în martie 1920 a fost secretară a C.C. al partidului; în anii 1920—1921 a deținut funcții de răspundere pe linie de partid la Petrograd, iar apoi la Baku (vezi și vol. 48, p. 478). — *303*.

Steinberg, *I.L.* — *76*.

Steklov, *I.M.* (1873—1941) — a intrat în miscarea social-democrată în 1893. După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a aderat la bolșevici. În 1917 s-a situat pe pozițiile „defensismului revoluționar". Ulterior a trecut la bolșevici.

După Revoluția din Octombrie a deținut postul de redactor la „Izvestiia C.E.C. din Rusia" (vezi și vol. 19, p. 616). — *51*, *64*, *269*.

Stomoneakov, *B.S.* (1882—1941) — membru de partid din 1902. Din 1920 pînă în 1925 a fost reprezentant comercial al Rusiei Sovietice la Berlin (vezi și vol. 45, p. 680—681). — *250*, *251*, *267*, *274*, *277—278*.

Strasser, *Joseph* (n. 1871) — om politic austriac, social-democrat de stînga; în 1918 a intrat în partidul comunist. Ulterior a manifestat înclinare spre elementele oportuniste; în 1921 a susținut poziția oportunistă de dreapta a lui P. Levi (vezi și vol. 48, p. 479). — *300*.

Strijov, *I.N.* (n. 1872) — geolog, petrolist, mineralog; a condus întreprinderile miniere și petroliere ale unor societăți și asociații din Ural și din Caucazul de nord. Din iulie 1920 a fost șef adjunct al serviciului tehnic din Direcția generală a petrolului, iar apoi director tehnic al exploatărilor petrolifere de la Groznîi; a deținut și alte posturi în industria petrolieră. În 1923 a fost numit profesor

www.dacoromanica.ro

la Academia de mine din Moscova. A fost membru al mai multor societăţi ştiinţifice. — *88*.

Strumilin (Strumillo-Petraşkevici), S.G. (n. 1877) — economist şi statistician sovietic de seamă; din 1923 — membru al P.C. (b) din Rusia.
În anii 1921—1937 a lucrat la Comisia de stat a planificării a R.S.F.S.R.; din 1935 — academician (vezi şi vol. 13, p. 549—550). — *91*.

Stucika, P.I. (1865—1932) — membru de partid din 1903. Din 1921 — adjunct al comisarului poporului pentru justiţie al R.S.F.S.R. A fost membru al C.C. al Partidului Comunist din Letonia şi reprezentant al acestui partid în Comintern (vezi şi vol. 24, p. 556). — *291*.

Surit, I.Z. (1882—1952) — a intrat în partidul bolşevic în 1917.
În anii 1919—1921 a fost ambasador al R.S.F.S.R. în Afganistan (vezi şi vol. 49, p. 633). — *354*, *355*.

Surpilka, S. — *30*.

Sviderski, A.I. (1878—1933) — membru de partid din 1899. Începînd din 1918 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru aprovizionare (vezi şi vol. 39, p. 588). — *33*, *35*, *83*, *94*, *210*, *238*.

Ş

Şapiro, L.G. (1887—1957) — a început să activeze în mişcarea revoluţionară în 1902; în 1903 a intrat în organizaţia din Riga a Bundului, a aderat la menşevici. În 1918 a devenit membru al P.C. (b) din Rusia. A lucrat în Comisariatul poporului pentru învăţămînt, a fost activist politic în Armata Roşie. Din 1920 pînă în 1921 a fost membru al prezidiului Comitetului principal pentru educaţia politică. — *124*.

Şaposnikov, A.R. — ţăran din satul Beketovo, plasa Bulgakovskaia, judeţul Ufa; la începutul lunii martie 1921, el şi alţi delegaţi din satul său au venit la Moscova, unde fuseseră chemaţi de V.I. Lenin pentru a discuta cu ei despre trecerea de la predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole la impozitul în natură. La întoarcere ei au mers la conferinţa gubernială a ţăranilor fără partid, unde au făcut o comunicare despre discuţia pe care o avuseseră cu V.I. Lenin. — *117*, *347*.

Şatunovski, I.M. (1876—1932) — membru de partid din 1918. Din august 1920 a lucrat în domeniul economic: a fost membru al Comisiei principale a transporturilor de pe lîngă C.M.A. şi al secţiei industriale a Comisiei de stat a planificării (vezi şi vol. 51, p. 549). — *31*, *193*, *195*.

www.dacoromanica.ro

Şcerba, L.V. (1880—1944) — lingvist sovietic. În anii 1916—1944 a fost profesor la Universitatea din Leningrad. Din 1943— academician. — *271.*

Şciurkevici, P.A. (1873—1942) — în 1902 a fost numit conferenţiar, iar în 1927 profesor la Institutul electrotehnic din Leningrad. — *271.*

Şklovskaia, D.Z. (1880—1956) — soţia lui G.L. Şklovski; fără partid. — *53, 54, 87, 277.*

Şklovski, G.L. (1875—1937) — membru de partid din 1898. În 1918 a fost numit consilier al reprezentantului R.S.F.S.R. pe lîngă guvernul elveţian. În anii 1919—1921 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru agricultură; a activat în aparatul de partid la Moscova; a fost împuternicit al Comisariatului poporului pentru afacerile externe la Petrograd şi în nordul R.S.F.S.R., iar apoi a lucrat la reprezentanţa comercială a R.S.F.S.R. în Germania (vezi şi vol. 47, p. 414). — *54, 85, 87, 160, 181, 202, 251, 274, 275, 277, 278, 289, 322.*

Şleapnikov, A.G. (1885—1937) — a intrat în partid în 1901. În anii 1919—1922 a fost preşedinte al C.C. al Sindicatului metalurgiştilor din Rusia; a făcut parte din Prezidiul Consiliului economic superior. În anii 1920—1922 a fost organizator şi lider al grupului antipartinic „opoziţia muncitorească". La Congresul al X-lea a fost ales în C.C. al P.C. (b) din Rusia (vezi şi vol. 26, p. 548—549; vol. 35, p. 557—558). — *140, 250.*

Şmidt, O.I. (1891—1956) — membru de partid din 1918, om de ştiinţă.
În anii 1920—1921 a făcut parte din colegiul Comisariatului poporului pentru învăţămînt (vezi şi vol. 40, p. 467—468). — *63.*

Şmidt, V.V. (1886—1940) — membru de partid din 1905. De la sfîrşitul anului 1918 pînă în 1928 a fost comisar al poporului pentru problemele muncii. La Congresul al X-lea al partidului a fost ales membru supleant al C.C. al P.C. (b) din Rusia (vezi şi vol. 44, p. 661). — *82, 140.*

Şpektorov, N.L. (1890—1937) — membru de partid din 1920. Începînd din 1918 a făcut parte din cadrele Armatei Roşii. În 1920 a fost şef al biroului mobilizării din comisariatul militar gubernial Krasnoiarsk, în 1922—1925 şef al secţiei mobilizare din Direcţia politică a Consiliului militar-revoluţionar al republicii. — *180.*

T

Taganţev, N.S. (1843—1923) — criminalist, profesor la Universitatea din Petersburg şi la Şcoala de ştiinţe juridice. În 1887 a fost ales senator, iar în 1906 membru al Consiliului de Stat. A lucrat, timp de peste două decenii, în comisia care a pregătit pro-

www.dacoromanica.ro

iectul Codului penal din 1903. Este autorul unui mare număr de lucrări de drept penal, scrise de pe poziţii liberale moderate. — *311*.

Taganţev, V.N. (1890—1921) — profesor. Unul dintre conducătorii complotului din 1921 îndreptat împotriva Puterii sovietice. A fost executat, pe baza hotărîrii din 24 august 1921 a Cekăi din Petrograd. — *311*.

Taratuta, V.K. (1881—1926) — membru de partid din 1898. În anii 1919—1926 a fost director al treburilor Consiliului economic superior, vicepreşedinte al secţiei chimie a acestei instituţii, preşedinte al consiliului de conducere al trustului „Mossukno", preşedinte al consiliului de administraţie al Băncii pentru comerţul exterior (vezi şi vol. 47, p. 415). — *281*.

Teodorovici, I.A. (1875—1940) — membru de partid din 1895. Începînd din 1920 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru agricultură (vezi şi vol. 44, p. 661). — *185*, *207*, *317*.

Ter-Gabrielian, S.M. (1886—1937) — membru de partid din 1902; începînd din 1900 a participat activ la lupta revoluţionară a proletariatului de la Baku. După revoluţia din februarie 1917 a făcut parte din prezidiul Sovietului de deputaţi ai muncitorilor din Baku din partea fracţiunii bolşevice. În timpul Comunei din Baku a deţinut postul de preşedinte al Cekăi. După căderea Puterii sovietice la Baku, a lucrat la Moscova, în calitate de comisar de expediţie pentru transportul tuturor felurilor de combustibili din republică; a făcut parte din colegiul Direcţiei generale a petrolului şi din Comitetul revoluţionar al Armeniei şi a fost membru al Cekăi din Rusia. În 1921 a fost numit reprezentant permanent al Armeniei la Moscova, iar după aceea reprezentant permanent al R.S.F.S. Transcaucaziene. — *36*.

Thalheimer, August (1884—1948) — în anii 1918—1923 a făcut parte din C.C. al Partidului Comunist din Germania şi a fost redactor-şef al organului central al acestui partid, „Die Rote Fahne". În 1921 s-a situat pe poziţii „de stînga"; a fost unul dintre autorii aşa-zisei „teorii a ofensivei" (vezi şi vol. 30, p. 528). — *295*, *296*, *308*.

Thomas — vezi Reich, I.S.

Tihanov, A.S. (1865—1940) — începînd din 1900 a fost conferenţiar, iar din 1917 pînă în 1932 profesor la Institutul de ingineri civili (ulterior Institutul de lucrări edilitare, Institutul de ingineri pentru lucrări edilitare) şi la alte instituţii de învăţămînt din Leningrad. A fost unul dintre organizatorii Institutului politehnic nr. 2. Începînd din 1920, a lucrat la Institutul de stat pentru proiectarea uzinelor metalurgice. A participat activ la construirea de drumuri. — *271*.

www.dacoromanica.ro

Tihanova, M.V. (n. 1871) — soţia profesorului A.S. Tihanov; în anii 1920—1921 a fost profesoară de canto la şcoala de muzică şi instructoare de muzică a secţiei învăţămînt din Petrograd. — *271.*

Tihvinski, M.M. (1868—1921) — inginer chimist, profesor. În anii 1899—1911 a lucrat la Institutul politehnic din Kiev, a avut legături cu bolşevicii. Începînd din 1912 a deţinut funcţia de chimist şef la „Societatea fraţii Nobel". După Revoluţia din Octombrie a fost profesor la Institutul tehnologic şi la Institutul de mine din Petrograd, şef al secţiei laboratoare a Direcţiei generale a petrolului din Consiliul economic superior. A participat la complotul din 1921 împotriva Puterii sovietice. A fost executat pe baza hotărîrii Cekăi din Petrograd. — *76, 92.*

Tomski, M.P. (1880—1936) — membru de partid din 1904. Începînd din 1919 a deţinut funcţia de preşedinte al prezidiului C.C.S. din Rusia. De la Congresul al VIII-lea al partidului a fost membru al C.C. al P.C. (b) din Rusia. Cîtva timp i-a sprijinit pe centraliştii democraţi, a apărat aşa-zisa „independenţă" a sindicatelor, în sensul ca ele să nu mai accepte conducerea de către partid (vezi şi vol. 17, p. 636—637; vol. 44, p. 662). — *3, 140, 186, 250.*

Torhovskoi, I.I. (1874—1960) — jurist, din 1900 pînă în 1918 a lucrat la tribunalele din Vilno şi Petrograd; în anii 1920—1921 a deţinut funcţia de judecător de instrucţie pe lîngă Comisariatul poporului pentru justiţie al R.S.F.S.R. Ulterior — jurisconsult în diferite instituţii sovietice; membru al colegiului avocaţilor din Moscova. — *327.*

Trifonov, V.A. (1888—1938) — membru de partid din 1904; a participat activ la revoluţia din 1905—1907. În perioada revoluţiei din februarie 1917 a fost secretar al fracţiunii bolşevice din Sovietul de deputaţi ai muncitorilor şi soldaţilor din Petrograd, comisar al Sovietului din insula Vasilievski. A participat la pregătirea şi înfăptuirea Insurecţiei armate din Octombrie. Din noiembrie 1917 pînă în mai 1919 a făcut parte din comisia pentru lupta împotriva contrarevoluţiei, din Ceka, din Colegiul central pentru constituirea Armatei Roşii, a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele militare; comandant al Flotilei militare de pe Kama, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Armatei a 3-a. Din vara anului 1919 a fost comisar al Corpului expediţionar special, membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de sud-est şi al celui din Caucaz. Din iunie 1921 a deţinut funcţiile de director adjunct al Direcţiei generale a combustibilului, preşedinte al Sindicatului petrolului, preşedinte al Colegiului militar al Tribunalului Suprem. Începînd din 1926 a ocupat diferite posturi în diplomaţie şi în aparatul de stat. — *78.*

www.dacoromanica.ro

Troțki (Bronștein), L.D. (1879—1940) — membru al P.M.S.D.R. din 1897, menșevic. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia, împreună cu grupul „interraioniștilor", a fost primit în partidul bolșevic.

După Revoluția din Octombrie a fost comisar al poporului pentru afacerile externe, — pentru problemele militare și maritime, — pentru căile de comunicație; președinte al Consiliului militar-revoluționar al republicii; a făcut parte din Biroul Politic al C.C. al P.C. (b) din Rusia și din Comitetul Executiv al Internaționalei Comuniste. În anii 1920—1921, s-a situat în fruntea opoziției ivite în cadrul discuției cu privire la sindicate (vezi și vol. 45, p. 683). — *6, 15, 16, 17, 98, 112, 130, 140, 193, 195.*

Tuhacevski, M.N. (1893—1937) — membru de partid din 1918. În anii 1918—1920 a comandat o serie de armate și fronturi. În 1921 a fost comandant al trupelor din districtul militar Tambov, care aveau misiunea de a lichida bandele lui Antonov. În septembrie 1921 a fost numit comandant al Academiei militare a Armatei Roșii muncitorești-țărănești (vezi și vol. 51, p. 551). — *267.*

Turati, Filippo (1857—1932) — unul dintre organizatorii Partidului socialist italian, lider al aripii de dreapta, reformistă (vezi și vol. 44, p. 663). — *298.*

Turunen (Turunin), I.P. (1879—1939) — membru de partid din martie 1917. Din 1905 a lucrat ca muncitor la Fabrica de țevi din Petersburg, iar din mai 1913 pînă în ianuarie 1918 la uzinele „Putilov". În 1918 a fost membru al Sovietului din Peterhof și președinte al statului-major raional al Armatei Roșii. În iulie 1918 a fost numit comisar militar în gubernia Perm. Din octombrie 1919 a fost șef de secție la Comitetul județean Serdobsk (gubernia Saratov) al P.C. (b) din Rusia. Din iunie 1920 — secretar al Comitetului de plasă din Bakurî al P.C. (b) din Rusia, președinte al comitetului revoluționar de plasă, membru al Comitetului executiv gubernial din Saratov. — *58.*

Ț

Țereteli, I.G. (1882—1959) — unul dintre liderii menșevismului. În mai 1917 a intrat în guvernul provizoriu burghez în calitate de ministru al poștelor și telecomunicațiilor; după evenimentele din iulie, a fost numit ministru de interne; a fost unul dintre inspiratorii acțiunilor pogromiste puse la cale împotriva bolșevicilor. Ulterior a fost unul dintre conducătorii guvernului menșevic contrarevoluționar al Gruziei. Din 1921 — emigrant alb. — *170.*

Țevcinski, A.I. (n. 1867) — specialist în domeniul industriei petroliere și al comerțului cu petrol. Din 1889 a avut diferite funcții la „Societatea frații Nobel". Din 1918 pînă în 1929 a deținut

www.dacoromanica.ro

posturi de răspundere în Direcţia generală a petrolului din Consiliul economic superior şi în alte instituţii economice. — *88*.

Ţhakaia, M.G. (1865—1950)— membru de partid din 1898. După victoria Puterii sovietice în Gruzia în 1921, a deţinut posturi de răspundere în organele de partid şi în aparatul de stat: preşedinte al C.E.C. al R.S.F.S. Transcaucaziene, membru al Prezidiului C.E.C. al U.R.S.S., preşedinte al C.E.C. al Gruziei, membru al C.C. al P.C.(b) din Gruzia (vezi şi vol. 19, p. 622). — *318*.

Ţiurupa, A.D. (1870—1928) — membru de partid din 1898. În anii 1918—1921 a fost comisar al poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 38, p. 516). — *32*, *33*, *45*, *88*, *94*, *95*, *102*, *104*, *106*, *121*, *123*, *126*, *140*, *148*, *164*.

Ţiurupa, G.D. (1885—1940) — inginer electrotehnic. În anii 1919—1926 a fost inginer-şef al şantierului de construcţie a centralei electrice de la Kaşira, iar din mai 1921 — vicepreşedinte al Comitetului principal pentru construcţii de stat. Ulterior a deţinut diverse funcţii de răspundere în aparatul de stat şi în economie. — *259*.

U

Uglanov, N.A. (1886—1940) — a intrat în partid în 1907. A desfăşurat activitate de partid la Petersburg. După Revoluţia din Octombrie a făcut parte din Garda Roşie; în 1918 a fost preşedinte al Comisiei centrale pentru organizarea detaşamentelor de aprovizionare înarmate. În mai 1919 a făcut parte din colegiul Comisariatului pentru aprovizionare din Petrograd. În anii 1920—1921 a fost membru, apoi secretar al Comitetului gubernial Petrograd al P.C.(b) din Rusia, secretar al Consiliului sindicatelor din Petrograd. În 1922—1924 — secretar al Comitetului gubernial din Nijni Novgorod. — *243*.

Ulianov, D.I. (1874—1943) — membru de partid din 1894; de profesiune medic; fratele mai mic al lui V.I. Lenin. În anii 1920—1921 a fost membru al Comitetului regional Crimeea al P.C.(b) din Rusia şi vicepreşedinte al C.C.P. al Crimeii; începînd din 1921 a lucrat în Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 7, p. 574). — *50*, *52*, *146*.

Unşliht, I.S. (1879—1938) — membru de partid din 1900. Din aprilie 1921 pînă în toamna anului 1923 a deţinut postul de vicepreşedinte al Cekăi din Rusia (apoi al Direcţiei politice de stat) (vezi şi vol. 51, p. 552). — *190*, *227*, *257*, *271*.

V

Vali-han, Muhammed — reprezentant al guvernului Afganistanului; a semnat, la 28 februarie 1921, tratatul dintre R.S.F.S.R. şi Afganistan. — *354*, *355*.

www.dacoromanica.ro

Vanderlip, Washington, B. (n. 1866) — reprezentant al cercurilor industriale americane; în anii 1920 şi 1921 a venit în Rusia Sovietică şi a propus încheierea unui contract de concesiuni petroliere şi miniere în Kamciatka. — *108—109, 113, 135.*

Vasiliev, V.A. (n. 1885) — membru de partid din 1905. A făcut parte din vechea armată. După Revoluţia din Octombrie a intrat în Armata Roşie; a fost comandantul unui detaşament de cavalerie la Petrograd, comisar al unui batalion, al unui regiment de cavalerie, al unei brigăzi, instructor-organizator pe lîngă secţia politică a unei divizii. În 1921 a fost numit, consecutiv, comisar militar al judeţelor Boguccar şi Korotoiak din gubernia Voronej. — *267.*

Vaşkov, N.N. (1874—1953) — inginer, specialist în electrotehnică. În anii 1900—1917 a lucrat ca inginer de drumuri la zemstva gubernială Veatka, inginer la primăria din Moscova etc. În 1917—1919 a fost director al Uzinelor din Kolciughin, preşedinte al colegiului de pe lîngă conducerea acestor uzine. În 1920—1921 — şef al secţiei electrotehnice a Consiliului economic superior din Rusia, membru al Consiliului central pentru electrotehnică şi al GOELRO. Începînd din 1921 a făcut parte din Comisia de stat a planificării. — *302.*

Veprinţev, N.A. (1883—1941) — membru de partid din 1920. În anii 1917—1920 a fost director al grupului de întreprinderi din districtul minier al oraşului Zlatoust şi membru al Sovietului de deputaţi ai muncitorilor, ţăranilor şi soldaţilor din Zlatoust. În 1920—1922 a lucrat la Comitetul Central al Sindicatului metalurgiştilor. — *326.*

Verighin, P.P. (n. 1882) — din 1914 pînă în aprilie 1921 a fost preşedinte al Comitetului central al comunităţilor de duhobori din gubernia Tiflis, din aprilie 1921 pînă în martie 1924 — şef al comunităţilor de duhobori din gubernia Caucazul de nord. — *121.*

Vighilev, B.D. (1883—1924) — a intrat în mişcarea revoluţionară în 1902. În 1905—1906 a făcut parte din Comitetul P.M.S.D.R. din Vilno şi din Comitetul regional al Uniunii de nord-vest a P.M.S.D.R. La Congresul al IV-lea (de unificare) al P.M.S.D.R. s-a situat pe poziţii apropiate de acelea ale menşevicilor. În 1909 s-a stabilit la Zakopane (Galiţia), unde a activat într-o serie de societăţi de ştiinţe naturale, istorie, etnografie, geologie şi meteorologie. A fost un membru activ al Uniunii din Cracovia pentru ajutorarea deţinuţilor politici, a întreţinut legături cu social-democraţia din Regatul Poloniei şi din Lituania. În 1921 a intrat în P.C.(b) din Rusia. În 1921 a fost numit secretar al comisiei ruso-ucrainene-poloneze de repatriere, apoi (pînă în 1923) a deţinut postul de consul sovietic la Varşovia. A participat la acţiunea de descoperire a arhivelor şi bibliotecii lui V.I. Lenin rămase în Polonia. — *115, 116, 236.*

www.dacoromanica.ro

Vinokurov, A.N. (1869—1944) — membru de partid din 1893, unul dintre organizatorii primelor cercuri social-democrate din Moscova; de profesiune medic. A desfăşurat muncă de partid la Ekaterinoslav şi Petersburg. A fost unul dintre conducătorii mişcării muncitoreşti de asigurări. După Revoluţia din Octombrie a fost primul preşedinte al Dumei orăşeneşti din Petrograd, preşedinte al consiliului colegiilor de medici, membru al colegiului Comisariatului poporului pentru problemele muncii, apoi comisar al poporului pentru asigurările sociale; din 1921 a făcut parte din prezidiul Comitetului de ajutorare a înfometaţilor; în 1924 a fost numit preşedinte al Tribunalului Suprem al U.R.S.S.; în ultimii ani de viaţă a lucrat la Comisariatul poporului pentru ocrotirea sănătăţii al U.R.S.S. A fost membru al C.E.C. din Rusia şi al C.E.C. al U.R.S.S. — *67.*

Vinter, A.V. (1878—1958) — inginer şi om de ştiinţă sovietic, specialist în domeniul construcţiei şi exploatării centralelor electrice. După Revoluţia din Octombrie a fost şeful şantierului centralei electrice raionale de pe masivul de turbă de la Şatura (vezi şi vol. 51, p. 553—554). — *229, 309.*

Vîşinski, A.I. (1883—1954) — din 1903 pînă în 1920 a fost membru al P.M.S.D.R., menşevic. În 1920 s-a retras din rîndul menşevicilor şi a intrat în rîndurile P.C.(b) din Rusia.

Începînd din 1915 a fost avocat stagiar la Moscova. După Revoluţia din Octombrie a lucrat în domeniul aprovizionării. În 1921 a fost numit şef al Direcţiei repartizării din Comisariatul poporului pentru aprovizionare al R.S.F.S.R., apoi a deţinut diferite posturi în învăţămînt şi în justiţie. În 1931 a fost numit procuror al R.S.F.S.R., iar în 1935 procuror al U.R.S.S. În anii 1939—1953 a fost vicepreşedinte al Consiliului Comisarilor Poporului al U.R.S.S., ministru adjunct şi ministru de externe al U.R.S.S., iar din martie 1953 prim-adjunct al ministrului de externe. — *213—214.*

Vladimirov (Şeinfinkel), M.K. (1879—1925) — membru al P.M.S.D.R. din anul 1903, bolşevic. În 1911 s-a îndepărtat de bolşevici, iar mai tîrziu a intrat în grupul plehanovist de la Paris. La Congresul al VI-lea al P.M.S.D. (b) din Rusia a fost primit, împreună cu interraioniştii, în partidul bolşevicilor.

După Revoluţia din Octombrie a lucrat la serviciul de aprovizionare al oraşului Petrograd şi la Comisariatul poporului pentru aprovizionare, în 1921 a fost comisar al poporului pentru aprovizionare al Ucrainei (vezi şi vol. 25, p. 656—657; vol. 35, p. 560). — *45, 256, 343.*

Vladimirski, M.F. (1874—1951) — membru de partid din 1895. În anii 1919—1921 a fost membru al Prezidiului C.E.C. din Rusia şi adjunct al comisarului poporului pentru afacerile interne al R.S.F.S.R. (vezi şi vol. 39, p. 592). — *5, 7, 162, 181, 190, 217, 235.*

www.dacoromanica.ro

Voikov, P.L. (1888—1927) — membru al P.M.S.D.R. din anul 1903. Din 1907 pînă în mai 1917 s-a aflat în emigrație. În august 1917 a intrat în partidul bolșevicilor. După Revoluția din Octombrie a deținut funcția de președinte al conducerii grupului de întreprinderi din Ural, apoi pe aceea de comisar pentru aprovizionare al acestei regiuni. În 1919 a fost numit reprezentant al Consiliului Comisarilor Poporului în conducerea Uniunii centrale a cooperativelor de consum. Din 1920 a fost membru al colegiului Comisariatului poporului pentru comerțul exterior, director al trustului „Severoles", președinte al delegației sovietice în comisia pentru aplicarea tratatului de la Riga. În octombrie 1924 a fost numit reprezentant plenipotențiar al U.R.S.S. în Polonia. La 7 iunie 1927 a fost ucis de un albgardist la Varșovia. — *179*, *180*, *212*, *281*, *315*, *316*, *320*.

Voinov, A.I. (1880—1964) — membru de partid din 1919, participant la războiul civil. În decembrie 1919 a fost numit comisar la linia ferată Omsk. În anii 1920—1921 a fost comisar-șef și director al căii ferate Tomsk, apoi a lucrat în Comisariatul poporului pentru căile de comunicație — în calitate de comisar al comitetului pentru știință și tehnică, comisar al direcției tehnice, locțiitor al prim-comisarului; din 1922 pînă în 1929 a deținut funcția de director adjunct al căii ferate Okteabrskaia. — *242*.

Volghin, V.P. (1879—1962) — membru de partid din 1920, istoric și militant pe tărîm social. În 1919 a fost numit profesor la Universitatea din Moscova, la catedra de istorie a socialismului. În anii 1919—1920 a făcut parte din Consiliul științific de stat pentru învățămîntul superior. În anii 1921—1925 a fost rector al Universității din Moscova. — *141*.

Vorobiev, B.E. (n. 1887) — inginer specialist în electrotehnică și cu începere din 1920 profesor. În anii 1913—1942 a desfășurat activitate pedagogică și științifică la Institutul politehnic și în alte instituții de învățămînt din Leningrad. A luat parte la elaborarea proiectelor unor centrale electrice, la întocmirea Planului de stat pentru electrificarea Rusiei (GOELRO) și a făcut parte din Comitetul pentru construcții de stat din Regiunea de nord, „Lenenergo" etc. — *271*.

Voroșilov, K.E. (n. 1881) — membru de partid din 1903. În anii 1919—1921 — organizator și membru al Consiliului militar-revoluționar al Armatei I de cavalerie. La Congresul al X-lea al partidului a fost ales membru al C.C. al P.C.(b) din Rusia. Ca delegat la congres a participat la înăbușirea rebeliunii de la Kronștadt (vezi și vol. 50, p. 581). — *105*, *107*, *198*.

Vorovski, V.V. (1871—1923) — membru de partid din 1894. În anii 1919—1920 s-a aflat la conducerea Editurii de stat, apoi a lucrat în diplomație, în Italia (1921—1923) (vezi și vol. 9, p. 564—565; vol. 44, p. 665). — *65*, *151*, *321*.

www.dacoromanica.ro

Vranghel, P.N. (1878—1928) — general în armata ţaristă, baron, monarhist inveterat. În perioada intervenţiei militare străine şi a războiului civil a acţionat ca agent al imperialiştilor anglo-francezi şi americani şi a fost unul dintre conducătorii contrarevoluţiei în sudul Rusiei. În perioada aprilie-noiembrie 1920 a fost comandant suprem „al forţelor armate din sudul Rusiei" alcătuite din albgardişti; după zdrobirea lor de către Armata Roşie a fugit în străinătate. — *6.*

Z

Zaharov, M.V. (n. 1881)—în 1920 a fost comisar la şantierul căii ferate Aleksandrov-Gai—Emba; în 1921 a făcut parte din colegiul Comitetului pentru construcţii de stat; ulterior a deţinut diferite funcţii în domeniul economiei (vezi şi vol. 22, p. 609: vol. 51, p. 556). — *197.*

Zasulici, V.I. (1849—1919) — militantă de seamă a mişcării narodnice, iar mai tîrziu a mişcării social-democrate din Rusia. A participat la înfiinţarea şi activitatea grupului „Eliberarea muncii". Începînd din 1900 a făcut parte din redacţia ziarelor „Iskra" şi „Zarea". După Congresul al II-lea al P.M.S.D.R. a devenit unul din liderii menşevismului (vezi şi vol. 6, p. 573). — *197.*

Zatonski, V.P. (1880—1938) — membru de partid din martie 1917. La sfîrşitul anului 1920 a fost numit membru al Consiliului militar-revoluţionar al Frontului de sud-vest (ulterior districtul militar Kiev). A condus lupta împotriva banditismului în regiunea din dreapta Niprului. Ca delegat la Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia a participat la înăbuşirea rebeliunii de la Kronştadt (vezi şi vol. 50, p. 582). — *107.*

Zelenski, I.A. (1890—1938) — membru de partid din 1906. Din 1920 pînă în 1924 a fost vicepreşedinte al Sovietului de deputaţi şi secretar al Comitetului de partid din Moscova. La Congresul al X-lea al P.C.(b) din Rusia a fost ales membru supleant al Comitetului Central (vezi şi vol. 45, p. 686). — *275.*

Zetkin, Clara (1857—1933) — militantă de seamă a mişcării comuniste şi muncitoreşti germane şi internaţionale. A fost unul dintre fondatorii Partidului Comunist din Germania. La Congresul al III-lea al Internaţionalei Comuniste a fost aleasă în Comitetul Executiv, în cadrul căruia a condus secretariatul internaţional pentru problemele femeilor (vezi şi vol. 8, p. 644). — *166—167, 203, 244.*

Zinoviev (Radomîslski), G.E. (1883—1930) — membru de partid din 1901. După Revoluţia din Octombrie a fost preşedinte al Sovietului din Petrograd, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al partidului, preşedinte al Comitetului Executiv al Internaţionalei Comuniste (vezi şi vol. 35, p. 562). — *10, 70, 105, 115, 182—184, 195, 197, 236, 244—245, 277, 293, 295—300, 304.*

www.dacoromanica.ro

INDICE TEMATIC*

A

Activitatea cultural-educativă — 15, 57, 62, 63, 88, 287.

Activitatea politică-educativă — *vezi* P.C.U.S. — agitaţia şi propaganda.

Agricultura — 2, 16, 19, 24, 89, 101, 102, 189, 219, 242, 289, 331, 362, 459; Anexe — 19, 20, 22, 23.
— transformarea ei socialistă — 88.
Vezi şi Plugurile electrice.

Algemba — şantierul de construcţie a căii ferate Aleksandrov-Gai— Emba şi a conductei de petrol — 218, 249, 311, 371.

Alimentele şi aprovizionarea — 3, 10, 18, 25, 33, 39, 49, 61, 68, 88, 104, 109, 111, 125, 142, 144, 148, 150, 151, 152, 155, 156, 158, 166, 169, 191, 198, 199, 209, 210, 215, 216, 220, 233, 238, 247, 248, 253, 255, 258, 266, 281, 296, 305, 319, 320, 321, 322, 325, 326, 337, 338, 339, 340, 352, 353, 361, 362, 364, 367, 368, 375, 382, 383, 384, 397, 421, 423, 439, 442, 459, 467, 470; Anexe — 1, 5, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 24, 27, 30, 31, 33, 36, 40, 42.
Vezi şi Comisariate ale poporului — Comisariatul poporului pentru aprovizionare.

Antanta — rolul ei în organizarea intervenţiei militare împotriva Rusiei Sovietice — 35, 52, 165; Anexe — 8.

Aparatul de stat sovietic, perfecţionarea lui — 36, 40, 50, 64, 74, 91, 92, 104, 113, 130, 132, 151, 160, 171, 184, 194, 196, 200, 234, 256, 280, 283, 289, 292, 316, 334, 336, 342, 348, 349, 351, 353, 378, 332, 389, 392, 399, 419, 429, 432, 438, 461, 463, 474.

* În rubrici se indică numerele de ordine ale documentelor.

www.dacoromanica.ro

Apărarea avutului public, lupta împotriva furturilor și a delapidărilor — 337, 351, 377, 432, 454, 469; Anexe — 1, 16.

Arenda — 333.

Arhiva lui Lenin de la Cracovia și Poronino și încercările de găsire a ei — 185, 186, 187, 359.

Armata Roșie și întărirea capacității de apărare a Țării sovietice — 23, 66, 70, 115, 116, 117, 123, 125, 126, 161, 199, 209, 210, 211, 230, 263, 268, 274, 305, 378, 380, 398, 399, 405, 450; Anexe — 1, 34, 37.

Armenia — 14, 53, 238, 255, 261, 267.

Atlas geografic — 287, 388, 410, 471.

Aviația — 117, 306.

Azerbaidjan — 14, 23, 39, 53, 61, 115, 121, 147, 182, 207, 208, 209, 214, 215, 219, 238, 255, 261, 266, 267, 339, 352, 367, 406, 415, 431.

B

Bandele lui Vranghel și zdrobirea lor — 9.

Banditismul și lupta împotriva lui — 14, 70, 116, 117, 142, 158, 398, 399.

Başkiria — 287.

Bibliotecile și activitatea lor — 234, 336, 347, 444.

Birocratismul, tărăgăneala și lupta împotriva lor — 21, 116, 118, 124, 137, 193, 194, 205, 246, 257, 282, 292, 293, 313, 333, 336, 340, 343, 348, 349, 350, 360, 369, 378, 439, 454, 473, 476; Anexe — 38.

C

Cadrele de partid și de stat — 37, 42, 44, 48, 62, 93, 103, 124, 128, 131, 133, 145, 154, 161, 168, 170, 175, 177, 184, 196, 200, 204, 207, 212, 222, 232, 244, 279, 303, 316, 318, 324, 330, 370, 378, 385, 389, 393, 401, 412, 415, 418, 428, 429, 434, 447, 449, 451, 462, 472, 473; Anexe — 45.

Capitalismul de stat — 217, 333.
Vezi și Arenda; Concesiunile.

Caucazul și Transcaucazia — 23, 111, 115, 125, 208, 233, 238, 261, 267, 329; Anexe — 4, 10, 11, 13.
Vezi și Azerbaidjan; Armenia; Gruzia.

C.E.C. din Rusia (Comitetul Executiv Central din Rusia) — 51, 133, 134, 135, 177, 181, 400, 419.

www.dacoromanica.ro

C.E.S. (Consiliul economic superior) — 13, 90, 113, 130.

Cinematografie — 239.

Ciuvaşia — Anexe — 15.

Clasa muncitoare în Rusia Sovietică — 47, 49, 50, 51, 88, 169, 190, 199, 229, 280, 353, 375, 378.

Coexistenţa paşnică — *vezi* Politica externă a statului sovietic.

Cointeresarea materială în dezvoltarea producţiei — 6, 191, 220, 224, 229, 352, 353, 369, 427, 439.

Combustibil — 86, 108, 111, 121, 143, 147, 197, 208, 218, 221, 225, 226, 227, 239, 247, 248, 249, 253, 275, 276, 280, 296, 345, 348, 349, 352, 362, 370, 389, 406, 420, 431, 449; Anexe — 2, 5, 35.
Vezi şi Algemba — şantierul de construcţie a căii ferate Aleksandrov-Gai—Emba şi a conductei de petrol; Direcţia exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă.

Comerţul exterior al statului sovietic — 22, 44, 52, 111, 133, 176, 202, 209, 214, 216, 219, 223, 242, 246, 247, 248, 258, 261, 266, 267, 281, 296, 317, 319, 320, 321, 325, 332, 345, 350, 364, 367, 374, 377, 379, 393, 395, 397, 414, 415, 421, 422, 446, 449, 455, 456, 457, 458, 462, 468, 470; Anexe — 1, 33.

Comisariate ale poporului şi instituţii centrale ale R.S.F.S.R.
— Comisia extraordinară din Rusia pentru combaterea contrarevoluţiei, a sabotajului şi a speculei (Ceka) — 28, 403.
— Comisariatul poporului pentru comerţul exterior — 28, 319, 395, 396, 397, 412, 415, 462.
— Comisariatul poporului pentru afacerile interne — 438.
— Comisariatul poporului pentru problemele militare — 113.
— Comisariatul poporului pentru problemele naţionalităţilor — 177.
— Comisariatul poporului pentru agricultură — 43, 106, 154.
— Comisariatul poporului pentru afacerile externe — 28, 35, 36, 44, 165, 293.
— Comisariatul poporului pentru poştă şi telegraf — 387, 438.
— Comisariatul poporului pentru aprovizionare — 49, 50, 51, 358, 361.
— Comisariatul poporului pentru învăţămînt — 37, 82, 119, 120, 128, 151, 200, 234, 239, 270, 418, 440, 441.
— Comisariatul poporului pentru căile de comunicaţie — 113, 208, 244.
— Comisariatul poporului pentru Inspecţia muncitorească-ţărănească — 177, 400.
— Comisariatul poporului pentru problemele muncii — 132.
Vezi şi C.E.S. (Consiliul economic superior); Gosplan (Comisia de stat a planificării a R.S.F.S.R.).

www.dacoromanica.ro

Concesiunile — 11, 30, 43, 45, 72, 83, 90, 96, 104, 122, 143, 176, 180, 182, 189, 201, 205, 206, 207, 209, 210, 214, 219, 223, 238, 253, 271, 306, 317, 333, 429, 453.

Conducere colectivă — *vezi* Conducere unică și conducere colectivă; Partidul Comunist al Uniunii Sovietice.

Conducere unică și conducere colectivă — 3, 4, 15, 23, 40, 46, 48, 49, 65, 92, 132, 244, 293, 344, 356, 454.

Congresele Sovietelor — Cel de-al VIII-lea Congres general al Sovietelor din Rusia — 2, 43, 55, 56, 58, 62, 89, 106, 189.

Consiliul Comisarilor Poporului (C.C.P.) al R.F.S.F.R. — 3, 36, 57, 65, 84, 91, 92, 97, 98, 103, 113, 127, 132, 171, 292, 327, 349, 429, 451.

Consiliul Muncii și Apărării (C.M.A.) — 62, 342, 349.

Construcția de stat sovietică — 154, 236, 254, 287, 335, 342, 400, 467; Anexe — 28, 29, 32.

Contrarevoluția și lupta împotriva ei — 17, 89, 109, 114, 175, 267, 308, 413.
Vezi și Banditismul și lupta împotriva lui.

Controlul de stat — 400.

Cooperația în Rusia Sovietică — 217, 242.

Copiii și așezămintele de copii — 251.

D

Dictatura proletariatului — 217.

Dicționarul limbii ruse moderne — 307, 316, 341, 394.

Direcția exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă — 95, 224, 246, 259, 281, 350, 374, 416, 417, 425.

Disciplina de partid și de stat — 36, 46, 50, 51, 93, 109, 114, 145, 160, 165, 205, 219, 256, 283, 296, 314, 327, 334, 338, 358, 385, 412, 415, 416, 419, 420; Anexe — 24, 31, 40, 42.

Dombass — 25, 108, 192, 207, 253, 343, 467.

E

Electrificarea, centralele electrice — 24, 26, 55, 59, 62, 63, 78, 84, 225, 235, 248, 287, 298, 302, 362, 363, 380, 411, 413, 435, 474.
— Centrala electrică de pe Volhov — 435.
— Centrala electrică de la Kașira — 386, 411, 435, 445, 463; Anexe — 44, 45.

www.dacoromanica.ro

— Centrala electrică de pe Kizel — 435.
— Utkina zavodî — 435.
— Centrala electrică de la Şatura — 348, 349, 435; Anexe — 35. *Vezi şi* GOELRO (Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei), planul de electrificare; Plugurile electrice.

Exproprierea burgheziei — 333.

F

Facultăţile muncitoreşti — 127.

Finanţele şi politica financiară a statului sovietic — 38, 204, 216, 217, 267, 294, 296, 351, 377, 381, 404, 425, 454, 469; Anexe — 33.

G

GOELRO (Comisia de stat pentru electrificarea Rusiei), planul de electrificare — 1, 6, 131, 140, 145, 413.

Gosplan (Comisia de stat a planificării a R.S.F.S.R.) — 1, 131, 137, 145, 225, 235, 247, 248, 279, 356, 360, 362, 402, 413, 434, 435, 474, 475.

Grija faţă de oameni — 8, 31, 56, 69, 77, 84, 85, 94, 103, 107, 138, 139, 141, 149, 153, 161, 174, 177, 185, 187, 193, 194, 228, 231, 232, 250, 284, 288, 290, 299, 314, 346, 354, 355, 407, 408, 409, 412, 424, 436, 465, 466, 468; Anexe — 18.

Gruzia — 14, 22, 23, 125, 126, 167, 171, 195, 209, 210, 223, 238, 255, 261, 267, 269, 296, 460.

I

Iakutia — 241.

Impozitul în natură — 129, 150, 154, 158, 166, 169, 173, 188, 190, 203, 204, 238, 247, 256, 264, 315, 323, 459; Anexe — 18, 22, 37, 39.

Industrie — 18, 25, 108, 143, 147, 179, 189, 192, 214, 218, 219, 220, 224, 229, 240, 253, 275, 313, 339, 343, 352, 353, 362, 367, 396, 406, 431, 439, 442, 449; Anexe — 1.

Informarea despre situaţia economică mondială, despre politica externă a altor ţări, despre mişcarea muncitorească şi revoluţionară internaţională — 237.

Instrucţiuni ale C.M.A. (ale Consiliului Muncii şi Apărării) către organele de stat — 344, 356, 357, 392, 419.

Intelectualitatea burgheză — politica Puterii sovietice faţă de ea — 37, 121, 131, 145, 178, 180, 235, 270, 378, 418, 425, 459.

www.dacoromanica.ro

Internaționala Comunistă (Comintern, Internaționala a III-a), Congresul al III-lea — 372, 373, 375, 411, 413, 433, 437, 473.

Intervenția militară străină și războiul civil — periodizarea ei — 287.

Instituții de învățămînt superior — 5, 27, 54, 99, 127, 163, 222, 234, 239, 245, 257, 262, 270, 278, 287, 388.

Invenții și inventivitate — 12, 13, 47, 92, 416, 417, 425.

Î

Împrumuturile (tratative în acest sens cu alte state și cu firme capitaliste din străinătate). — 172.

Îngîmfarea comunistă și combaterea ei — 219, 225.

Întîlniri și convorbiri cu muncitorii, țăranii, intelectualii și cu activiștii locali — 24, 37, 42, 46, 53, 75, 105, 138, 149, 154, 188, 405, 468; Anexe — 18.

Învățămîntul public — 24, 37, 41, 62, 88, 99, 124, 200, 234, 239, 322, 388.
Vezi și instituții de învățămînt superior.

K

Karelia — 285, 286.

L

Legalitatea revoluționară, socialistă — 7, 66, 89, 178, 236, 245, 254, 308, 328, 346, 403, 448, 452.

Literatura și arta — 15, 27, 37, 100, 304, 309, 310, 421, 468.

M

Marx, K. și *Engels, F.* — *despre moștenirea lor literară* — 110, 112.

Menșevicii — 163, 278, 363, 430, 460.

Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei — 136, 464; Anexe — 7.

Mișcarea comunistă internațională — 67, 237, 260, 314, 372, 373, 433, 443.
Vezi și Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei.

www.dacoromanica.ro

Mișcarea muncitorească și revoluționară internațională — 426, 464. *Vezi și* Militanți ai mișcării muncitorești și comuniste internaționale, întrevederi cu ei, grija față de ei.

Muzee — Anexe — 16.

N

N.E.P. (noua politică economică) — 217, 238, 247, 260, 333.

O

Ocrotirea sănătății — 64, 74, 81, 251, 272, 295, 326, 355; Anexe — 16.

Operele lui V.I.Lenin, scrierea și editarea lor — 300, 373.

Oportunismul și revizionismul în mișcarea muncitorească internațională și lupta împotriva lor — 260, 433, 443.

Organele economice locale, dezvoltarea inițiativei economice locale — 219, 253, 265, 266, 279, 342, 400, 414, 415, 467; Anexe — 23, 28, 29, 38.

Organizarea științifică a muncii — 404.

P

Participarea muncitorilor și specialiștilor străini la opera de construcție economică în Rusia Sovietică — 44, 140, 159, 461, 476.

Partidul Comunist al Uniunii Sovietice (P.C.U.S.), P.M.S.D.(b) din Rusia, P.C.(b) din Rusia

— Congresul al X-lea — 162, 166, 170, 173, 176, 182, 183, 219; Anexe — 18.
— Conferința a X-a — 365.
— Comitetul Central al P.C.(b) din Rusia — organ colectiv de conducere a partidului și a țării, de luptă pentru refacerea economiei naționale — 15, 28, 35, 36, 37, 44, 46, 48, 49, 50, 82, 90, 93, 106, 109, 114, 125, 126, 128, 134, 135, 145, 162, 163, 172, 177, 181, 205, 209, 230, 242, 243, 257, 258, 262, 315, 378, 385, 399, 412, 454; Anexe — 42.
— întărirea și unitatea lui — 378.
— agitația și propaganda — 15, 27, 62, 63, 239, 267, 317, 324, 330.
— grupul „opoziția muncitorească" și lupta împotriva lui — 164, 378, 412.
— organizațiile de partid locale — 88, 89, 109, 114, 158.
— normele vieții de partid — 40, 51, 109, 114, 162, 164, 177, 212, 219, 366, 378, 412, 415, 432.

www.dacoromanica.ro

Piscicultura și pescuitul — 122, 291, 332, 376, 427; Anexe — 21.

Planificarea economiei naționale — 137, 145, 225, 247, 248, 380. *Vezi și* Gosplan (Comisia de stat a planificării a R.S.F.S.R.).

Plugul electric — 16, 29, 34, 58, 60, 369.

Politica externă a statului sovietic — 14, 22, 23, 35, 52, 53, 72, 73, 125, 167, 176, 177, 181, 267, 312, 318, 452; Anexe — 6, 25.

Politica națională a partidului comunist și a guvernului sovietic — 32, 146, 171, 213, 238, 241, 261, 267, 269, 285, 286, 287, 405; Anexe — 6.

Politica partidului comunist și a statului sovietic față de religie — 7, 195, 213, 243, 273, 391.

Poșta, telefonul și telegraful — 123, 201.

Predarea obligatorie a surplusurilor de produse agricole — 19, 75, 198.

Premiile — *vezi* Cointeresarea materială în dezvoltarea producției.

Presa și editurile — 2, 30, 32, 41, 43, 45, 57, 62, 67, 80, 101, 102, 119, 120, 129, 145, 239, 298, 302, 309, 310, 312, 313, 315, 317, 325, 336, 342, 344, 347, 360, 365, 378, 406, 435, 440; Anexe — 26.

Problema locuințelor — 113.

Proletcultul — 15.

Propaganda pe linie de producție — 62, 63, 225, 239, 406; Anexe — 23.

R

Radio și radiotehnică — 20, 21, 44, 92, 252, 268, 387.

Răspunsuri la scrisori, telegrame, petiții ale oamenilor muncii și la sesizări de pe teren — 78, 84, 85, 88, 89, 103, 106, 108, 236, 304, 366, 381, 401.

Recensământul — Anexe — 9, 39.

Regim de economii — 216, 248, 296.

S

Schimbul de mărfuri și comerțul — 38, 166, 169, 204, 217, 253, 277, 329, 337, 340, 382, 383, 384, 397, 414, 467.

Schimbul de produse în Rusia Sovietică — 38, 166, 169.

Secretul de stat — păstrarea lui — 328.

www.dacoromanica.ro

Siberia — 104, 142, 168, 190, 329; Anexe — 12, 30, 42.

Sindicatele — 4, 46, 49, 50, 87, 162, 280, 378, 467.

Sistemul dărilor de seamă — 33, 68, 84, 99, 145, 166, 197, 198, 200, 208, 247, 265, 342, 356, 357, 361; Anexe — 26, 28, 29, 32.

Sovhozuri — 191, 427.

Specula și lupta împotriva ei — 159, 297, 368.

Statistica — 79, 157, 342, 361, 362; Anexe — 9, 22, 39.
Vezi și Sistemul dărilor de seamă.

Subotnicele comuniste — 88.

Ş

Știința și tehnica în Rusia Sovietică — 41, 59, 65, 71, 76, 97, 98, 121, 130, 178, 226, 227, 235, 252, 268, 282, 343, 406, 425; Anexe — 8.
Vezi și Direcția exploatării hidraulice a zăcămintelor de turbă; Inventii și inventivitate; Radio și radiotehnică.

T

Tarife — 353.

Tataria — 107, 153, 287.

Transporturi — 125, 155, 156, 197, 208, 221, 275, 276, 287, 297, 301, 362, 390, 423; Anexe — 3, 5, 41, 43.
Vezi și Algemba — șantierul de construcție a căii ferate Aleksandrov-Gai—Emba și a conductei de petrol.

Trecerea de la capitalism la comunism — 38.

Ţ

Țărănimea săracă și cea mijlocie — politica partidului comunist față de ele — 19, 38, 75, 88, 89, 106, 144, 149, 154, 166, 168, 169, 184, 188, 190, 263, 323, 331; Anexe — 18.

U

Ucraina — 109, 114, 144, 146, 158, 203, 207, 212, 337, 368, 382, 384; Anexe — 14.

Universități comuniste — 251, 278.

Uzine și fabrici — 18, 26, 95, 220.

www.dacoromanica.ro

CUPRINS

Prefață VII

1920

1. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *6 noiembrie* ..... 1—2
2. CĂTRE S.P. SEREDA. *6 noiembrie* ..... 2—3
*3. CĂTRE MICUL C.C.P. *6 noiembrie* 3
4. CĂTRE I.E. RUTZUTAK, A.I. RÎKOV ŞI M.P. TOMSKI. *Nu mai târziu de 8 noiembrie* 3
5. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL EKATERINBURG, BIROULUI REGIONAL URAL AL C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA, CONSILIULUI ARMATEI I A MUNCII. *10 noiembrie* 4
6. CĂTRE A.Z. GOLŢMAN. *10 noiembrie* 4
7. CĂTRE M.N. POKROVSKI, M.F. VLADIMIRSKI ŞI V.A. AVANESOV. *11 noiembrie* 5
*8. CĂTRE G.V. CICERIN. *12 noiembrie* ..... 5—6
9. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUŢIONAR AL FRONTULUI DE SUD. *12 noiembrie* 6
10. CĂTRE N.P. BRIUHANOV, P.I. POPOV, V.A. AVANESOV ŞI M.F. VLADIMIRSKI. *12 noiembrie*..... 7
11. CĂTRE M.I. KALININ. *12 noiembrie* 8
12. CĂTRE DIRECŢIA GENERALĂ A INDUSTRIEI PIELĂRIEI DIN CONSILIUL ECONOMIC SUPERIOR. *12 noiembrie* 8

* Cu asterisc sînt notate scrisorile publicate pentru prima oară.

www.dacoromanica.ro

*13. CĂTRE SERVICIUL INVENȚII DIN SECȚIA ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ A CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR. *13 noiembrie* 9

14. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.V. STALIN. *13 noiembrie* 10

15. CĂTRE C.C. AL P.C. (b) DIN RUSIA. *14 noiembrie*..... 10

16. CĂTRE S.P. SEREDA. *15 noiembrie* 11

17. CĂTRE A.M. LEJAVA. *15 noiembrie* 11

18. CĂTRE A.M. ANIKST. *15 noiembrie* 12

19. CĂTRE S.P. SEREDA ȘI N.P. BRIUHANOV. *16 noiembrie* 13

*20. CĂTRE V.A. AVANESOV. *17 noiembrie* 14

21. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.M. LIUBOVICI. *17 noiembrie* 14

22. CĂTRE G.V. CICERIN. *19 noiembrie*..... 15

23. UN RĂSPUNS TRANSMIS PRIN FIR DIRECT LUI I.V. STALIN ȘI O NOTĂ ADRESATĂ LUI L.D. TROȚKI 15—16

*1. *19 sau 20 noiembrie* ..... 15—16

*2. *23 noiembrie* 16

24. DISPOZIȚII PENTRU SECRETARĂ ..... 16—17

1. *19 noiembrie* ..... 16—17

2. *20 noiembrie* 17

25. CĂTRE A.M. ANIKST. *20 noiembrie* 17

26. CĂTRE SECȚIA ELECTRICITATE A CONSILIULUI ECONOMIC DIN MOSCOVA. *20 noiembrie* 18

27. CĂTRE MICUL C.C.P. *Nu mai devreme de 20 noiembrie*.... 18

*28. CĂTRE A.M. LEJAVA. *21 noiembrie* ..... 18—19

29. CĂTRE MICUL C.C.P. *Nu mai târziu de 23 noiembrie*..... 19

*30. CĂTRE V.I. MILIUTIN. *Între 23 noiembrie și 6 decembrie* 19—20

1. 19

2 20

www.dacoromanica.ro

31. CĂTRE A.P. PLATONOV. *24 noiembrie* 20

32. CĂTRE EDITURA DE STAT. *26 noiembrie*..... 20

33. CĂTRE V.V. FOMIN. *Între 26 şi 29 noiembrie*..... 21

34. CĂTRE S.P. SEREDA. *28 noiembrie* 21

*35. CĂTRE L.B. KRASIN. *28 noiembrie* ..... 21—22

*36. CĂTRE G.V. CICERIN. *29 noiembrie* 22

37. CĂTRE A.V. LUNACEARSKI. *29 noiembrie* ..... 23—24

38. CĂTRE G.E. CIUŢKAEV. *30 noiembrie* 24

39. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *30 noiembrie* 25

40. CĂTRE A.I. ELIZAROVA. *Toamna* 25

41. TOVARĂŞULUI M.N. POKROVSKI. *5 decembrie* 26

42. CĂTRE S.P. SEREDA. *6 decembrie* ..... 26—29

*43. CĂTRE S.P. SEREDA. *8 decembrie* 29

*44. O SCRISOARE CĂTRE G.V. CICERIN ŞI UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE M.M. LITVINOV. *Înainte de 9 decembrie* ..... 29—30

45. CĂTRE EDITURA DE STAT. *11 decembrie*..... 30—31

*46. CĂTRE A.M. AMOSOV. *12 decembrie* 31

*47. CĂTRE I.M. ŞATUNOVSKI. *Între 12 şi 14 decembrie* .... 31—32

*48. CĂTRE N.N. KRESTINSKI. *13 decembrie* 32

49. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *14 decembrie*..... 32—33

50. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *14 decembrie* ..... 33—34

51. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *14 decembrie* ..... 34—35

*52. O NOTĂ CĂTRE A.G. GOIHBARG ŞI UN PROIECT DE TELEGRAMĂ CĂTRE L.B. KRASIN LA LONDRA. *14 decembrie* 35

*53. CĂTRE G.V. CICERIN. *14 decembrie* 36

54. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ARMATEI I A MUNCII, BIROULUI REGIONAL DIN URAL AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA, COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL DIN EKATERINBURG ŞI UNIVERSITĂŢII DIN URAL. *17 decembrie* ..... 36—37

www.dacoromanica.ro

55. CĂTRE DIRECTORUL ADMINISTRATIV AL TEATRULUI MARE. *18 decembrie* 37

*56. CĂTRE A.P. KIZAS. *19 decembrie* ..... 37—38

57. CĂTRE DIRECȚIA TREBURILOR C.C.P. *21 decembrie* 38

58. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *28 decembrie* 39

*59. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN ȘI N.K. KLÎȘKO. *31 decembrie* 39

60. TELEGRAMĂ ADRESATĂ ÎNTREPRINDERILOR CARE FABRICĂ PLUGURI ELECTRICE. *31 decembrie* 40

61. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *31 decembrie* 40

62. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *Sfîrșitul lunii decembrie* 41—42

63. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *Decembrie* ..... 42—43

64. CĂTRE V.D. BONCI-BRUEVICI. *Decembrie* 43

65. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *Decembrie*..... 43—44

66. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *1920* 44

*67. OBSERVAȚII PE MARGINEA BROȘURII LUI BÉLA KUN. *1920* ..... 44—45

68. CĂTRE A.D. ȚIURUPA. *1920* 45

69. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *Sfîrșitul anului 1920 — începutul anului 1921* 45

70. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *Sfîrșitul anului 1920 — începutul anului 1921* 46

1921

*71. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *2 ianuarie* 47

*72. CĂTRE G.V. CICERIN. *Nu mai devreme de 3 ianuarie*.... 47

*73. CĂTRE G.V. CICERIN. *Nu mai devreme de 4 ianuarie*.... 48

74. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *Nu mai devreme de 5 ianuarie* 48

75. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *6 ianuarie* ..... 48—49

76. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *6 ianuarie* ..... 49—50

77. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *8 ianuarie* 50

78. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *12 ianuarie* ..... 50—51

www.dacoromanica.ro

79. CĂTRE P.I. POPOV. *12 ianuarie* 51

80. CĂTRE I.M. STEKLOV. *13 ianuarie* 51

81. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI D.I. ULIANOV. *13 ianuarie* 52

82. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.V. LUNACEARSKI ŞI E.A. LITKENS. *14 ianuarie* 52

83. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *Între 16 şi 21 ianuarie* ..... 52—53

84. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *18 ianuarie* ..... 53—54

*85. CĂTRE D.Z. ŞKLOVSKAIA. *18 ianuarie* 54

86. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *18 ianuarie* 55

87. CĂTRE REDACŢIA ZIARULUI „PRAVDA". *19 ianuarie* 55

88. CĂTRE MUNCITORII, MAIŞTRII, FUNCŢIONARII ŞI CELULA DE PARTID DIN GARA PROLETARSKAIA DE PE LINIA FERATĂ VLADIKAVKAZKAIA. *20 ianuarie* ..... 56—57

89. CĂTRE ORGANIZAŢIA DE PLASĂ DIN BAKUR A P.C.(b) DIN RUSIA. *21 ianuarie* ..... 57—58

90. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *21 ianuarie* ..... 58—59

91. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *25 ianuarie* 59

92. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *26 ianuarie* ..... 59—60

93. CĂTRE A.I. RÎKOV. *26 ianuarie* 60

94. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *26 ianuarie* ..... 60—61

95. CĂTRE UZINELE DIN SORMOVO. *26 ianuarie* 61

96. CĂTRE V.P. MILIUTIN. *27 ianuarie* ..... 61—62

97. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *27 ianuarie* 62

98. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *27 ianuarie* 62

99. CĂTRE M.N. POKROVSKI, E.A. LITKENS ŞI O.I. ŞMIDT. *28 ianuarie* 63

100. CĂTRE Ş.M. MANUCIARIANŢ. *28 ianuarie* ..... 63—64

*101. SCHIMB DE BILETE CU M.I. GLEASSER. *28 ianuarie* 64

102. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ ŞEFULUI SECŢIEI DIN MOSCOVA A AGENŢIEI ROSTA. *28 ianuarie* ..... 64—65

www.dacoromanica.ro

103. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *29 ianuarie* 65

104. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *29 ianuarie* ..... 65—66

105. CĂTRE A.I. GUSEV. *30 ianuarie* 66

*106. CĂTRE M.A. KRUCINSKI. *31 ianuarie* ..... 66—67

107. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREȘEDINTELUI CONSILIULUI COMISARILOR POPORULUI AL REPUBLICII SOVIETICE SOCIALISTE AUTONOME TĂTARE. *31 ianuarie* 67

108. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *31 ianuarie* 68

*109. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *1 februarie* ..... 68—69

110. CĂTRE D.B. REAZANOV. *Înainte de 2 februarie*..... 69

111. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL DIN PETROGRAD. *2 februarie* ..... 69—70

112. CĂTRE D.B. REAZANOV. *2 februarie* 70

113. CĂTRE A.G. GOIHBARG. *2 februarie* 71

*114. CĂTRE V.N. MANȚEV. *3 februarie* 72

115. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *5 februarie* ..... 72—73

116. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *6 februarie* 73

117. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *6 februarie* 74

*118. CĂTRE N. OSINSKI. *6 februarie*..... 75

119. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *6 februarie* 75

120. CĂTRE M.N. POKROVSKI. *7 februarie* ..... 75—76

121. CĂTRE L.B. KRASIN. *8 februarie* 76

122. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *9 februarie* 76

123. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *12 februarie* 77

124. CĂTRE A.V. LUNACEARSKI. *14 februarie* ..... 77—78

*125. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI A 11-A. *14 februarie* 78

126. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI MILITAR-REVOLUȚIONAR AL ARMATEI A 11-A. *15 februarie*.... 79

127. CĂTRE A. G. GOIHBARG. *15 februarie* ..... 79—80

www.dacoromanica.ro

128. CĂTRE C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *15 februarie*..... 80

*129. CĂTRE N.N. KRESTINSKI. *16 februarie* ..... 80—81

1 80

2 81

*130. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *17 februarie*..... 81

131. CĂTRE N.I. MURALOV. *18 februarie*..... 81—82

132. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. ŞMIDT. *18 februarie* 82

*133. CĂTRE A.I. SVIDERSKI. *18 februarie* 83

*134. CĂTRE A.I. SVIDERSKI. *18 februarie*..... 83

*135. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *18 februarie*..... 83

*136. CĂTRE V.R. MENJINSKI. *18 februarie* 84

137. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *19 februarie* ..... 84—85

*138. CĂTRE L.B. KRASIN. *19 februarie* 85

*139. CĂTRE G.L. ŞKLOVSKI. *20 februarie* ..... 85—86

140. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *21 februarie* ..... 86—87

*141. CĂTRE G.V. CICERIN. *Nu mai devreme de 21 februarie* 87

*142. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV. *21 sau 22 februarie* 87

143. CĂTRE TOVARĂŞII I.M. GUBKIN, A.I. ŢEVCINSKI, I.N. STRIJOV ŞI N.N. SMIRNOV. *23 februarie*..... 88

144. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI. *24 februarie* ..... 88—89

145. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *25 februarie* ..... 89—91

146. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI. *25 februarie* 92

147. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *25 februarie* 92

148. CĂTRE A.B. HALATOV. *26 februarie*..... 93

149. CĂTRE N.A. SEMAŞKO. *28 februarie* 93

150. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *Februarie* 94

*151. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *Februarie* 94

www.dacoromanica.ro

152. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *Sfîrşitul lunii februarie — începutul lunii martie* 95

153. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *1 martie* 95

154. CĂTRE N. OSINSKI. *1 martie* ..... 95—97

155. CĂTRE V.V. FOMIN. *1 martie* 97

156. CĂTRE V.V. FOMIN. *2 martie* ..... 97—98

157. CĂTRE N.N. KRESTINSKI. *2 martie* 98

158. CĂTRE L.D. TROŢKI. *3 martie* 98

159. CĂTRE MICUL C.C.P. *3 martie* 99

160. CĂTRE A.I. RÎKOV, N.P. BRIUHANOV, V.V. FOMIN, A.O. ALSKI ŞI G.V. CICERIN. *3 martie* ..... 99—100

161. CĂTRE E. M. SKLEANSKI. *3 martie* 100

162. CĂTRE BIROUL POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *3 martie* 101

163. CĂTRE M.N. POKROVSKI. *Nu mai devreme de 4 martie* 101

164. CĂTRE L.B. KAMENEV. *5 martie* ..... 101—102

165. CĂTRE G.V. CICERIN ŞI L.M. KARAHAN. *7 martie*.... 102

166. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *8 martie* ..... 102—103

*167. CĂTRE G.V. CICERIN. *9 martie* 103

168. CĂTRE L.B. KAMENEV ŞI I.V. STALIN. *9 martie*.... 104

169. CĂTRE A.I. RÎKOV. *10 martie* ..... 104—105

170. CĂTRE I.V. STALIN ŞI L.B. KAMENEV. *10 martie* 105

171. CĂTRE A.G. GOIHBARG. *12 martie* ..... 105—106

*172. CĂTRE MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *13 martie* 106

173. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *15 martie* 106

174. CĂTRE N.A. SEMAŞKO. *Nu mai devreme de 16 martie* 107

175. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI APĂRĂRII DIN PETROGRAD. *17 martie* 107

176. CĂTRE WASHINGTON VANDERLIP. *17 martie* 108

177. CĂTRE A.A. IOFFE. *17 martie* ..... 111—112

www.dacoromanica.ro

*178. CĂTRE F.E. DZERJINSKI. *17 martie* ..... 112—113

179. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *18 martie* 113

180. CĂTRE A.I. RÎKOV. *18 martie* 113

181. CĂTRE C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *18 sau 19 martie*.. 114

182. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN. *19 martie* 114

183. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *20 martie* 115

184. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *20 martie*..... 115

*185. CĂTRE N.N. KRESTINSKI. *20 martie*..... 115

186. CĂTRE I.S. GANEŢKI. *20 martie* 116

187. CĂTRE N.N. KRESTINSKI ŞI I.S. GANEŢKI. *Între 20 martie şi 25 mai* 116

188. ADEVERINŢĂ ELIBERATĂ LUI A.R. ŞAPOŞNIKOV. *22 martie* 117

189. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *Înainte de 23 martie* 117—118

190. CĂTRE V.N. KAIUROV. *24 martie* 118

191. CĂTRE L.B. KAMENEV. *24 martie* ..... 118—119

192. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *24 sau 25 martie* 119

193. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *25 martie* ..... 119—120

194. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *25 martie* 120

195. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *25 martie* 121

*196. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *25 martie* ..... 121—122

197. CĂTRE A.I. RÎKOV. *26 martie* 122

198. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *27 martie* 123

199. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *27 martie* 124

200. CĂTRE E.A. LITKENS. *27 martie* ..... 124—125

201. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *27 martie* 125

202. CĂTRE F.E. DZERJINSKI. *27 martie* ..... 125—126

203. CĂTRE L.B. KAMENEV. *27 martie* 126

204. CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI. *27 martie* ..... 127—128

www.dacoromanica.ro

205. CĂTRE A.I. RÎKOV. *27 martie* ..... 128—129

206. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.I. RÎKOV. *28 martie* 129

207. CĂTRE L.D. TROȚKI. *28—29 martie* 130

208. CĂTRE A.I. EMȘANOV. *29 martie* ..... 130—131

209. UN BILET PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA ȘI UN PROIECT DE TELEGRAMĂ PENTRU G.K. ORDJONIKIDZE. *29 martie* 132

210. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *30 martie* 133

211. CĂTRE CONSILIUL MUNCII ȘI APĂRĂRII. *30 martie* 133

212. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.I. PETROVSKI ȘI M.V. FRUNZE. *30 martie* 134

213. CĂTRE G.V. CICERIN. *31 martie* 134

214. CĂTRE G.V. CICERIN. *31 martie* 135

215. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *Sfîrșitul lunii martie* 135

216. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI L.B. KRASIN. *Martie* 136

217. CĂTRE N.I. BUHARIN. *Martie—aprilie* ..... 136—137

*218. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *1 aprilie* 137

219. CĂTRE A.P. SEREBROVSKI. *2 aprilie* ..... 137—139

220. CĂTRE V.V. ȘMIDT, L.D. TROȚKI, A.D. ȚIURUPA, A.I. RÎKOV, M.P. TOMSKI ȘI A.G. ȘLEAPNIKOV. *2 aprilie* 140

221. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. SEREBROVSKI. *4 aprilie* 141

222. CĂTRE M.N. POKROVSKI. *4 aprilie* 141

223. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *5 aprilie* 142

224. CĂTRE A.I. RÎKOV. *5 aprilie* ..... 142—143

225. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *După 5 aprilie* ..... 143—144

226. CĂTRE A.I. RÎKOV. *6 aprilie* 145

www.dacoromanica.ro

227. CĂTRE A.M. LEJAVA. *6 aprilie* 146

228. CĂTRE D.I. ULIANOV. *6 aprilie*..... 146—147

229. CĂTRE L.B. KAMENEV. *După 6 aprilie*..... 147

230. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *După 6 aprilie* 147

*231. CĂTRE A.D. ȚIURUPA. *Nu mai târziu de 7 aprilie*.... 148

*232. CĂTRE BIROUL ORGANIZATORIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *7 aprilie* 148

233. CĂTRE A.B. HALATOV. *7 aprilie* 149

234. CĂTRE A.V. LUNACEARSKI, M.N. POKROVSKI ȘI E.A. LITKENS. *8 aprilie* ..... 149—150

235. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *8 aprilie* 150

1 150

2 150

236. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *8 aprilie* 151

237. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. VOROVSKI. *8 aprilie* 151

238. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *9 aprilie* ..... 151—152

239. CĂTRE A.V. LUNACEARSKI. *9 aprilie* ..... 152—153

240. CĂTRE I.I. KUTUZOV. *9 aprilie* ..... 153—154

241. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONFERINȚEI ȚĂRANILOR SĂRACI DIN IAKUTIA. *9 sau 10 aprilie* ..... 154—155

242. CĂTRE L.M. HINCIUK. *Înainte de 10 aprilie*..... 155

243. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *Între 9 și 21 aprilie*..... 156

244. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.V. FOMIN. *10 aprilie* 156—157

245. CĂTRE D.I. KURSKI. *11 aprilie* 157

*246. CĂTRE R.E. KLASSON. *11 aprilie* 157

247. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *12 aprilie* 158

248. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *13 aprilie* 159

249. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *13 sau 14 aprilie* ..... 159—160

*250. CĂTRE L.M. KARAHAN. *După 13 aprilie* 160

www.dacoromanica.ro

251. CĂTRE L.B. KAMENEV. *14 aprilie* ..... 160—161

252. CĂTRE A.M. NIKOLAEV. *14 aprilie* 161

253. CĂTRE G.L. PEATAKOV. *14 aprilie* 162

254. CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI. *14 aprilie* ..... 162—163

255. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN ŞI A.G. BELOBORODOV. *15 aprilie* 163

256. CĂTRE A.D. ŢIURUPA. *15 aprilie* 164

257. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *15 aprilie* 164

*258. CĂTRE L.B. KAMENEV. *15 aprilie* 165

259. CĂTRE I.I. RADCENKO. *16 aprilie* 165

260. CĂTRE CLARA ZETKIN ŞI PAUL LEVI. *16 aprilie* .. 166—167

261. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *17 aprilie* ..... 167—168

262. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *17 aprilie* 168

*263. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *17 aprilie* 168

264. CĂTRE L.B. KAMENEV. *17 aprilie* 169

265. CĂTRE V.P. MILIUTIN ŞI V.A. AVANESOV. *18 aprilie* 169

266. CĂTRE A.I. RÎKOV, V.P. MILIUTIN ŞI A.M. LEJAVA. *18 aprilie* ..... 169—170

*267. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *18 aprilie* ..... 170—171

268. UN BILET PENTRU N.P. GORBUNOV ŞI NIŞTE ÎNSEMNĂRI PE O SCRISOARE A LUI A.M. NIKOLAEV. *18 aprilie* 171

269. CĂTRE I.V. STALIN. *18 sau 19 aprilie*..... 172

270. CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI. *19 aprilie* ..... 172—173

271. CĂTRE A.M. LEJAVA. *19 aprilie* ..... 173—174

272. CĂTRE N.A. SEMAŞKO. *19 aprilie* 174

273. CĂTRE V.A. AVANESOV. *19 aprilie* 175

274. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.N. RUSSO. *19 aprilie* 175

www.dacoromanica.ro

275. O DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ ȘI O COMUNICARE PENTRU G.M. KRJIJANOVSKI. *19 aprilie* 176

276. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *Nu mai devreme de 19 aprilie* 176

277. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU APROVIZIONARE. *20 aprilie* 177

278. CĂTRE E. IAROSLAVSKI. *Nu mai devreme de 20 aprilie* 177

279. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN. *21 aprilie* 178

280. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *22 aprilie* 178

281. CĂTRE A.B. HALATOV. *22 aprilie* 179

•282. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU AFACERILE EXTERNE ȘI CĂTRE CEKA. *22 aprilie* 179

283. CĂTRE N.L. ȘPEKTOROV, P.L. VOIKOV, A.Z. GOLȚMAN, L.N. KRIȚMAN ȘI V.G. GROMAN. *23 aprilie*.. 180

•284. UN BILET PENTRU L.M. KARAHAN ȘI O TELEGRAMĂ PENTRU V.L. KOPP. *23 aprilie* ..... 180—181

285. CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI, A.M. LEJAVA ȘI V.P. MILIUTIN. *23 aprilie* 181

286. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *După 23 aprilie* .. 181—182

287. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *24 aprilie* ..... 182—184

•288. CĂTRE L.B. KAMENEV. *24 aprilie* 185

289. CĂTRE I.A. TEODOROVICI. *25 aprilie* ..... 185—186

290. CĂTRE I.S. GANEȚKI. *25 aprilie* 186

291. CĂTRE N.P. BRIUHANOV, L.N. KRIȚMAN, M.P. TOMSKI ȘI A.I. POTEAEV. *26 aprilie* ..... 186—189

292. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *26 aprilie* 189

•293. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *26 aprilie* 190

294. CĂTRE A.O. ALSKI. *26 aprilie* 191

•295. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *26 aprilie* ..... 191—192

296. CĂTRE A.M. LEJAVA. *Înainte de 28 aprilie* 192

297. CĂTRE F.E. DZERJINSKI. *29 aprilie* 193

www.dacoromanica.ro

298. CĂTRE L.D. TROȚKI. *30 aprilie* ..... 193—194

299. CĂTRE A.A. BURDUKOV. *30 aprilie* 194

300. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *Sfîrșitul lunii aprilie*..... 194—195

301. CĂTRE L.N. KRIȚMAN. *Aprilie* 195

302. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *3 mai* ..... 195—196

303. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *Între 3 și 10 mai*..... 196—197

1 196

2 196

304. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *5 mai* 197

305. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.E. VOROȘILOV. *5 mai* 198

306. CĂTRE MICUL C.C.P. *5 mai* 198

307. CĂTRE E.A. LITKENS. *6 mai* 199

308. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *6 mai* 199

309. CĂTRE A.V. LUNACEARSKI. *6 mai* ..... 199—200

310. CĂTRE M.N. POKROVSKI. *6 mai* 200

*311. CĂTRE I.G. ALEKSANDROV. *6 mai* 201

312. CĂTRE G.V. CICERIN. *Între 6 și 10 mai*..... 201

313. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *După 6 mai* 202

*314. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI V.L. KOPP. *7 mai*.... 202—203

315. CĂTRE EDITURA DE STAT. *8 mai* 203

316. CĂTRE E.A. LITKENS. *9 mai* ..... 203—204

317. CĂTRE REDACȚIILE ZIARELOR „PRAVDA“ ȘI „IZVESTIIA“. *9 mai* 204

*318. CĂTRE L.B. KRASIN. *9 mai* 205

319. CĂTRE L.B. KRASIN. *Nu mai tîrziu de 10 mai* 205

320 CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *10 mai* ..... 205—206

321. TELEGRAMĂ ADRESATĂ UNEI DELEGAȚII A GUVERNULUI SOVIETIC. *10 mai* 206

322. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARUL C.C.P. *10 mai*.... 206—207

www.dacoromanica.ro

323. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N. OSINSKI ŞI I.A. TEODOROVICI. *10 mai* 207

324. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *10 mai*..... 207—208

325. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *11 mai* 208

326. CĂTRE SECŢIA AGRICOLĂ GUBERNIALĂ MOSCOVA. *11 mai* 209

327. CĂTRE A.S. ENUKIDZE. *Nu mai devreme de 11 mai* .. 209

*328. CĂTRE D.I. KURSKI. *12 mai* 210

329. ÎNTREBĂRI PUSE LUI A.I. SVIDERSKI ÎN LEGĂTURĂ CU FONDUL DE MĂRFURI. *13 mai* ..... 210—211

330. CĂTRE L.B. KAMENEV. *13 mai* 211

*331. CĂTRE M.I. KALININ. *Înainte de 14 mai* ..... 211—212

332. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.L. VOIKOV. *14 mai* 212

333. CĂTRE M.F. SOKOLOV. *16 mai* ..... 212—217

334. CĂTRE L.A. FOTIEVA. *16 mai* 217

335. CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI. *17 mai* ..... 217—218

336. CĂTRE E.A. LITKENS. *17 mai* 218

337. CĂTRE M.V. FRUNZE. *18 mai* 219

*338. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *19 mai* ..... 219—220

339. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. SEREBROVSKI. *19 mai* 220

340. CĂTRE V.P. NOGHIN ŞI N.P. BRIUHANOV. *19 mai* 221

341. CĂTRE E.A. LITKENS. *19 mai* ..... 221—222

342. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *19 mai* ..... 222—224

343. CĂTRE PREZIDIUL C.E.S. DIN RUSIA. *20 mai*..... 224—225

344. CĂTRE N. OSINSKI. *20 mai* 226

345. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *Între 20 şi 25 mai* 226—227

*346. CĂTRE I.S. UNŞLIHT. *21 mai* 227

347. CĂTRE N.L. MEŞCEREAKOV. *23 mai* ..... 227—228

348. CĂTRE I.I. RADCENKO. *23 mai* ..... 228—229

www.dacoromanica.ro

349. O SCRISOARE CĂTRE L.A. FOTIEVA ŞI O ÎNSĂRCINARE PENTRU V.A. SMOLIANINOV. *23 mai* ..... 229—230
350. CĂTRE R.E. KLASSON. *24 mai* 230
351. CĂTRE G.I. BOKI. *24 mai* 231
352. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *24 mai* 232
353. DISPOZIŢIE CĂTRE SECRETARĂ. *24 mai* 232
354. CĂTRE N.A. SEMAŞCO. *24 mai* ..... 232—233
*355. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *Nu mai târziu de 25 mai* 233
356. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *25 mai* ..... 233—234
357. CĂTRE M.F. VLADIMIRSKI. *25 mai* 235
358. CĂTRE N.P. BRIUHANOV. *25 mai* ..... 235—236
359. CĂTRE B.D. VIGHILEV. *25 mai* ..... 236—237
360. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *25 mai* 237
361. CĂTRE A.B. HALATOV. *26 mai* ..... 237—238
362. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI *26 mai* ..... 238—240
363. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *26 mai* 240
364. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.P. SEREBROVSKI. *26 mai* 240
365. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *26 mai* 241
*366. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *26 mai* 241
367. CĂTRE I.T. SMILGA. *27 mai* ..... 241—242
368. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI F.E. DZERJINSKI. *27 mai* 242
369. TELEGRAMĂ ADRESATĂ CONSILIULUI ECONOMIC REGIONAL, CONSILIULUI SINDICAL ŞI COMITETULUI EXECUTIV DIN PETROGRAD. *27 mai* 243
370. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *27 sau 28 mai* 243
371. DIRECTIVE DATE COMISIEI PENTRU CONTROLUL LUCRĂRILOR DE LA „ALGEMBA" *(Reproduse din memorie). 28 mai* 244
*372. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.B. RADEK ŞI G.E. ZINOVIEV. *28 mai* ..... 244—245
*373. CĂTRE K.B. RADEK. *29 mai* 245

www.dacoromanica.ro

374. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *29 mai* ..... 245—246

375. CĂTRE A.B. HALATOV. *29 mai* 246

376. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *29 mai* 246

*377. CĂTRE A.O. ALSKI. *29 mai* ..... 247—248

378. CĂTRE I.H. LUTOVINOV. *30 mai* ..... 248—254

*379. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *30 mai* ..... 254—255

380. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *30 mai* ..... 255—256

381. CĂTRE A.O. ALSKI. *30 mai* 256

382. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI N.P. BRIUHANOV. *30 mai* ..... 256—257

383. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *31 mai* 257

384. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.S. UNȘLIHT, V.V. FOMIN ȘI N.P. BRIUHANOV. *31 mai* ..... 257—258

385. CĂTRE G.K. KOROLEV. *31 mai* 258

*386. CĂTRE G.D. ȚIURUPA. *31 mai* 259

387. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU POȘTĂ ȘI TELEGRAF. *31 mai* ..... 259—260

388. CĂTRE M.P. PAVLOVICI. *31 mai* ..... 260—261

389. CĂTRE I.T. SMILGA. *31 mai*..... 262

390. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *31 mai* 263

391. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *31 mai* 263

392. DISPOZIȚIE CĂTRE COMISARII POPORULUI. *31 mai* 264

393. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *31 mai* 264

394. CĂTRE E.A. LITKENS. *Sfîrșitul lunii mai* 265

395. CĂTRE A.M. LEJAVA ȘI A.I. RÎKOV. *Nu mai devreme de luna mai* ..... 265—263

396. CĂTRE V.A. AVANESOV. *Nu mai devreme de luna mai* 266

397. CĂTRE L.B. KRASIN. *Înainte de iunie* 266

*398. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *În mai sau în prima jumătate a lunii iulie* 267

399. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *1 iunie* 267

www.dacoromanica.ro

400. CĂTRE V.A. AVANESOV. *1 iunie* 268

401. CĂTRE REDACȚIA ZIARULUI „IZVESTIIA C.E.C. DIN RUSIA". *1 iunie* 269

402. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *2 iunie* ..... 269—270

*403. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.S. UNȘLIHT. *2 iunie* 271

404. CĂTRE A.O. ALSKI. *3 iunie* 272

405. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *3 iunie* 272

406. CĂTRE I.M. GUBKIN. *3 iunie* 273

*407. CĂTRE G.L. ȘKLOVSKI. *3 iunie* 274

*408. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *4 iunie* 274

*409. CĂTRE G.L. ȘKLOVSKI. *4 iunie* 275

*410. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *4 iunie* 276

411. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *4 iunie* 276

*412. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *Nu mai de reme de 4 iunie* .. 277—278

413. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *5 iunie* ..... 278—279

414. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *5 iunie* ..... 279—280

415. CĂTRE A.M. LEJAVA. *5 iunie* ..... 280—283

416. CĂTRE I.I. RADCENKO. *5 iunie* 283

417. CĂTRE R.E. KLASSON. *5 iunie* 284

418. CĂTRE E.A. PREOBRAJENSKI. *5 iunie* ..... 284—285

419. CĂTRE V.A. AVANESOV. *5 iunie* 286

420. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *5 sau 6 iunie*..... 286—287

421. BILET CĂTRE L.A. FOTIEVA ȘI TELEGRAMĂ CĂTRE SAMMER. *6 iunie* ..... 287—288

*422. CĂTRE A.M. LEJAVA. *6 iunie* 288

423. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *6 iunie* 289

*424. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *6 iunie* 289

425. CĂTRE I.I. RADCENKO. *7 iunie* ..... 289—291

426. CĂTRE P.I. STUCIKA. *7 iunie* 291

www.dacoromanica.ro

427. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *7 iunie* ..... 291—292

428. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *7 iunie* 292

*429. CĂTRE V.M. MOLOTOV. *După 7 iunie* 293

*430. DINTR-O SCRISOARE CĂTRE V.M. MOLOTOV. *Înainte de 10 iunie* 294

431. CĂTRE I.M. GUBKIN. *10 iunie* 294

432. CĂTRE I.M. IUROVSKI. *10 iunie* 295

*433. OBSERVAȚII PE MARGINEA PROIECTELOR DE TEZE CU PRIVIRE LA TACTICĂ, ÎNTOCMITE ÎN VEDEREA CONGRESULUI AL III-lea AL INTERNAȚIONALEI COMUNISTE. *Scrisoare către G.E. Zinoviev. 10 iunie* 295—300

434. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *10 iunie* ..... 301—302

435. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *11 iunie* ..... 302—303

*436. CĂTRE V.M. MOLOTOV, PENTRU SECRETARIATUL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *11 iunie* ..... 303—304

437. CĂTRE G.E. ZINOVIEV. *11 iunie*..... 304—305

438. CĂTRE MICUL C.C.P. *11 iunie* 305

439. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *12 iunie* 306

440. CĂTRE E.A. LITKENS. *14 iunie* ..... 306—307

441. CĂTRE E.A. LITKENS. *14 iunie* 307

442. CĂTRE I. LARKIN. *Între 14 și 18 iunie*..... 308

*443. CĂTRE WILHELM KOENEN, AUGUST THALHEIMER, PAUL FRÖHLICH. *16 iunie* 308

444. CĂTRE N.P. GORBUNOV. *16 iunie* 309

445. CĂTRE P.A. BOGDANOV. *16 iunie* 309

*446. CĂTRE V.A. SMOLIANINOV. *16 iunie* 310

*447. CĂTRE V.M. MOLOTOV PENTRU MEMBRII BIROULUI POLITIC AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *17 iunie*.. 310

*448. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ ȘI SCRISOARE ADRESATĂ LUI M.I. KALININ, A.S. ENUKIDZE, D.I. KURSKI, F.E. DZERJINSKI. *17 iunie* 311

449. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.K. ORDJONIKIDZE. *18 iunie* ..... 311—312

www.dacoromanica.ro

450. DISPOZIȚIE DATĂ SECRETAREI. *19 iunie* 312

*451. CĂTRE E.M. SKLEANSKI. *19 iunie* 312

*452. CĂTRE D.I. KURSKI. *20 iunie* 313

453. PROIECT DE TELEGRAMĂ ADRESATĂ DELEGAȚIEI COMERCIALE SOVIETICE LA LONDRA. *Între 20 iunie și 2 iulie* 313

454. CĂTRE A.O. ALSKI. *Înainte de 21 iunie*..... 314

455. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *21 iunie* ..... 314—315

456. CĂTRE A.M. LEJAVA. *21 iunie* 315

457. CĂTRE A.I. RÎKOV. *21 iunie* 316

458. CĂTRE N.P. BRIUHANOV, P.L. VOIKOV ȘI L.M. HINCIUK. *21 iunie* ..... 316—317

459. CĂTRE I.A. TEODOROVICI. *21 iunie* 317

460. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *21 iunie* 318

461. CĂTRE L.K. MARTENS. *22 iunie* ..... 318—319

462. CĂTRE M.V. RÎKUNOV. *22 iunie* 320

463. CĂTRE MICUL C.C.P. *22 iunie* 320

464. CĂTRE MICHEL KNELER. *Între 22 iunie și 3 iulie* 321

465. CĂTRE M.M. LITVINOV. *23 iunie* 321

*466. CĂTRE V.L. KOPP. *23 iunie* 322

467. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI G.L. PEATAKOV. *24 iunie* ..... 322—323

468. CĂTRE V.R. MENJINSKI. *24 iunie* 323

*469. CĂTRE G.I. BOKII. *25 iunie* 324

470. CĂTRE M.I. FRUMKIN. *25 iunie* ..... 324—325

471. CĂTRE V.D. KAISAROV ȘI I.I.IONOV. *25 iunie* .... 325—326

472. UNUI ADRESANT NECUNOSCUT. *25 iunie* 326

473. CĂTRE A.S. ENUKIDZE. *25 iunie* ..... 326—327

474. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *25 iunie* 327

*475. CĂTRE G.M. KRJIJANOVSKI. *25 iunie* 328

*476. DISPOZIȚIE CĂTRE SECRETARĂ. *25 iunie* 328

www.dacoromanica.ro

ANEXE

1920

1. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR REVOLUȚIONARE DIN CRIMEEA. *19 noiembrie* ..... 331—332

2. TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, COMITETELOR SILVICE GUBERNIALE, COMITETELOR FEROVIARE PENTRU ASIGURAREA COMBUSTIBILULUI, ÎMPUTERNICIȚILOR C.M.A. PENTRU APROVIZIONAREA CU COMBUSTIBIL. *24 noiembrie* ..... 332—333

3. TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE. *8 decembrie* ..... 333—334

4. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUȚIONAR DIN VLADIKAVKAZ. *18 decembrie* 334

5. TELEGRAMĂ CĂTRE M.V. FRUNZE, COMANDANTUL TRUPELOR DIN UCRAINA, CĂTRE K.A. AVKSENTIEVSKI, A.M. POSTNIKOV, CĂTRE TOATE Z.K. ȘI Z.K.U. DIN UCRAINA, CĂTRE COMANDANȚII ARMATEI A 4-a, ARMATEI A 6-a DE INFANTERIE ȘI ARMATEI 1 DE CAVALERIE, CĂTRE A.I. EGOROV, COMANDANTUL TRUPELOR DIN DISTRICTUL KIEV. *27 decembrie* 335

1921

6. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI MUSTAFA KEMAL. *7 ianuarie* 336

7. ADEVERINȚĂ ELIBERATĂ LUIZEI BRYANT (REED). *12 ianuarie* 337

8. CĂTRE COMITETUL CENTRAL AL CRUCII ROȘII DIN SUEDIA. *2 februarie* ..... 337—338

9. TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ PREȘEDINȚILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, AI COMITETELOR REVOLUȚIONARE GUBERNIALE, AI COMITETELOR REVOLUȚIONARE DIN SIBERIA, BAȘKIRIA, KIRGHIZIA, TURKESTAN, TATARIA, AZERBAIDJAN. *3 februarie* ..... 338—339

10. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN. *15 februarie* ..... 340—341

www.dacoromanica.ro

11. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN ŞI S.D. MARKOV. *16 februarie* 341

12. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI P.K. KAGANOVICI. *16 februarie* 342

13. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.T. SMILGA. *18 februarie* 342—343

14. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI C.G. RACOVSKI. *23 februarie* 343

15. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV AL REGIUNII AUTONOME CIUVAŞE. *24 februarie* 344

16. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN CRIMEEA. *26 februarie* ..... 344—345

17. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL DE APROVIZIONARE, COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL ŞI COMITETULUI GUBERNIAL DE PARTID DIN VEATKA. *Înainte de 27 februarie* 345

18. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINTELUI COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL UFA. *1 martie*..... 346

19. TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ PREŞEDINŢILOR DE COMITETE EXECUTIVE GUBERNIALE ŞI DE CONSILII SINDICALE GUBERNIALE. *20 martie*..... 346—348

20. TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ CONSILIILOR ECONOMICE ŞI BIROURILOR INDUSTRIALE GUBERNIALE. *21 martie* ..... 348—349

21. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI GUBERNIAL PENTRU PROBLEMELE MUNCII DIN ASTRAHAN. *25 martie* ..... 349—350

22. TELEGRAMĂ CĂTRE PREŞEDINŢII COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, PREŞEDINŢII COMITETELOR REVOLUŢIONARE GUBERNIALE, PREŞEDINTELE COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA, PREŞEDINŢII CONSILIILOR ARMATELOR MUNCII DIN SUD-EST ŞI URAL, REPUBLICILE BAŞKIRĂ, KIRGHIZĂ, TĂTARĂ, REPUBLICA MUNTENILOR DIN CAUCAZ, REPUBLICILE UCRAINEANĂ ŞI TURKESTAN. *1 aprilie* 350—351

23. RADIOGRAMĂ ADRESATĂ COMITETELOR GUBERNIALE PENTRU ÎNSĂMÎNŢĂRI. *11 aprilie* ..... 351—352

24. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN. *12 aprilie* 352—353

www.dacoromanica.ro

25. MESAJ ADRESAT LUI AMANULLA-HAN, EMIRUL AFGANISTANULUI. *După 20 aprilie* ..... 353—355

26. CĂTRE EDITURA DE STAT. *28 aprilie*..... 355—356

27. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN ŞI COMITETULUI DE APROVIZIONARE DIN SIBERIA. *28 aprilie* 356

28. CĂTRE TOATE CONSILIILE ECONOMICE REGIONALE. *29 aprilie* 357

29. TELEGRAMĂ CIRCULARĂ CĂTRE COMISIILE ECONOMICE GUBERNIALE. *4 mai* ..... 357—358

30. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA ŞI COMITETULUI DE APROVIZIONARE DIN SIBERIA. *4 mai* ..... 358—359

31. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI I.N. SMIRNOV. *6 mai* 359—360

32. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI K.G. MAKSIMOV. *6 mai* 360

33. TELEGRAMĂ ADRESATĂ DELEGAŢIEI GUVERNULUI SOVIETIC. *7 mai* ..... 360—361

34. TELEGRAMĂ ADRESATĂ LUI M.I. FRUMKIN. *21 mai* 361

35. CĂTRE PREZIDIUL CONSILIULUI ECONOMIC SUPERIOR DIN RUSIA. *24 mai* ..... 361—362

36. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI DE APROVIZIONARE DIN SIBERIA ŞI COMITETULUI GUBERNIAL DE APROVIZIONARE DIN SEMIPALATINSK. *27 mai* ..... 362—363

37. TELEGRAMĂ ADRESATĂ TUTUROR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE, COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN SIBERIA, COMITETULUI REVOLUŢIONAR DIN BUHARA, PRECUM ŞI TUTUROR COMITETELOR GUBERNIALE DE APROVIZIONARE, COMITETULUI DE APROVIZIONARE DIN TURKESTAN. *28 mai* 363—364

38. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMISIEI ECONOMICE GUBERNIALE NIJNI NOVGOROD. *2 iunie* ..... 364—365

39. TELEGRAMĂ CIRCULARĂ ADRESATĂ PREŞEDINŢILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE. *3 iunie* 365—366

40. TELEGRAMĂ ADRESATĂ PREŞEDINŢILOR COMITETELOR EXECUTIVE GUBERNIALE. *4 iunie* ..... 366—367

41. TELEGRAMĂ ADRESATĂ COMITETULUI EXECUTIV GUBERNIAL NIJNI NOVGOROD. *8 iunie* ..... 367—368

www.dacoromanica.ro

42. TELEGRAMĂ ADRESATĂ BIROULUI DIN SIBERIA AL C.C. AL P.C.(b) DIN RUSIA. *13 iunie* ..... 368—369

43. TELEFONOGRAMĂ ADRESATĂ LUI A.B. HALATOV, V.V. FOMIN, A.A. ANDREEV ŞI A.O. ALSKI. *14 iunie* 370

44. CĂTRE N.P. EISMONT. *24 iunie* ..... 370—371

45. CĂTRE COMISARIATUL POPORULUI PENTRU PROBLEMELE MUNCII. *25 iunie* 371

Scrisori şi telegrame ale lui V.I. Lenin incluse în volumele apărute ale ediţiei de faţă *(6 noiembrie 1920—26 iunie 1921)*.... 375—376

Scrisori ale lui V.I Lenin care n-au fost găsite pînă în prezent *(6 noiembrie 1920—26 iunie 1921)* 377

Adnotări ..... 378—494

Indice de nume ..... 495—547

Indice tematic ..... 548—556

ILUSTRAŢII

Portretul lui V.I. Lenin. — *25 aprilie 1921* ..... XVIII—1

Scrisoarea lui V.I. Lenin către M.N. Pokrovski.—*5 decembrie 1920* 27

Prima pagină din scrisoarea adresată de V.I. Lenin lui Washington Vanderlip. — *17 martie 1921* 109

Scrisoare adresată de V.I. Lenin lui I.A. Teodorovici. — *25 aprilie 1921* 187

Prima pagină din scrisoarea adresată de V.I. Lenin lui M.F. Sokolov. — *16 mai 1921* 213

www.dacoromanica.ro

Coli de editură 29,77. Coli de tipar 37,50. Format 16/540×840. Planșe duplex tipar înalt 1.

Tiparul executat sub comanda nr. 6726/80 885 la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii", Piața Scînteii nr. 1, București — Republica Socialistă România

www.dacoromanica.ro

www.decoromanica.ro